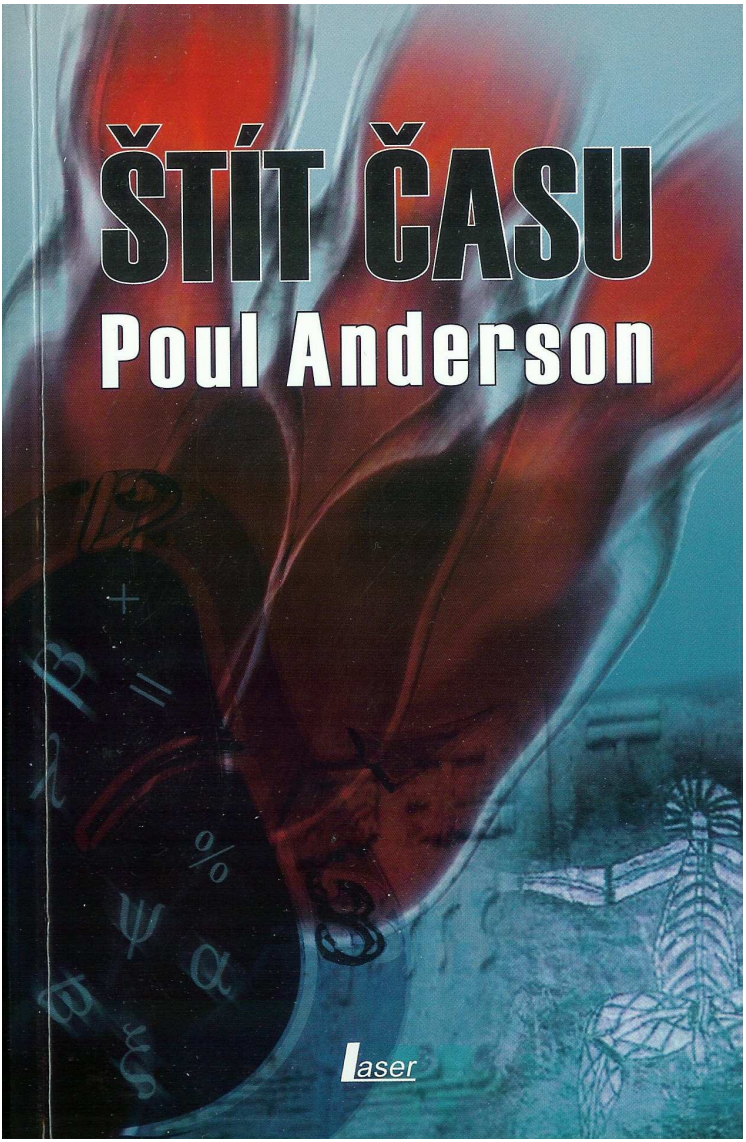
ŠTÍT ČASU
Poul Anderson
Laser

Název originálu: THE SHIELD OF TIME
Obálka: Abstrakt
Grafická úprava obálky: Petr Bauer
Překlad: Jiří Engliš
Redakce: Helena Šebestová
Copyright © 1990 by Poul Anderson
All Rights Reserved Copyright © 2002 for the Czech translation J. Engliš
Copyright © 2002 for Cover by Abstrakt
Copyright © 2002 for the Czech edition by Laser - books s. r. o.
ISBN 80-7193-140-3

OBSAH

PRVNÍ ČÁST
Cizinec ve tvých branách

DRUHÁ ČÁST
Ženy a koně a moc a válka

TŘETÍ ČÁST
Před bohy, kteří stvořili bohy

ČTVRTÁ ČÁST
Beringie

PÁTÁ ČÁST
Hádej, hádej, hadači

ŠESTÁ ČÁST
Údiv světa

První část

CIZINEC VE TVÝCH BRANÁCH

1987

Vrátit se do New Yorku den poté, co ho opustil, byla nejspíš chyba. I zde bylo právě až příliš krásné jaro. A takovýhle soumrak se nehodil k posezení o samotě a ke vzpomínkám. Déšť na chvíli vyčistil vzduch, takže otevřenými okny dovnitř pronikaly slabounké závany vůně květů a zeleně. Světla a zvuky z ulic pod ním byly zvláštním způsobem tlumené a připomínaly řeku. Mansovi Everardovi se chtělo jít ven.

Byl by se mohl projít Centrálním parkem s omračovací pistolí v kapse pro případ potíží. Žádný policista z tohoto století by v ní nepoznal zbraň. Ještě lepší po tom přílišném množství násilí, které viděl v poslední době (jakékoliv množství bylo přílišné), by bylo bloumat po městě, až by skončil v té či oné známé nálevně a dal by si pivo uprostřed družné společnosti. Kdyby se rozhodl vypadnout úplně, mohl by si na centrále Stráže vzít tempocykl a vydat se do kteréhokoliv období a na kterékoliv místo na Zemi podle vlastního výběru. Nezávislý agent nemusí udávat důvody.

Ten telefonní hovor ho tu uvěznil. Přecházel sem a tam po šeřícím se bytě s dýmkou mezi zuby a občas pro sebe zaklel. Zvláštní nálada. Jistě, útlum po akci byl přirozený; jenže on už si v Hiramově Tyru mezitím užíval dva pohodové týdny, když po splnění úkolu zařizoval zbývající detaily. A pokud jde o Bronwen, tu zaopatřil, návrat k ní by mohl pouze narušit onu míru

spokojenosti, kterou nalezla; kalendář prozrazoval, že se obrátila v prach před devětadvaceti stoletími, a celá ta záležitost by vůbec měla skončit.
Z úvah ho vysvobodil zvonek u dveří. Rozsvítil, zamrkal, jak ho světlo ostře bodlo do očí, a vpustil návštěvníka dovnitř. „Dobrý večer, agente Everarde," pozdravil ho muž angličtinou s lehkým přízvukem. „Jmenuji se Guion. Doufám, že přece jen nejdu v nevhodnou dobu."
„Ne, vůbec ne. Přece jsem souhlasil, když jste mi volal, ne?" Stiskli si ruce. Everard pochyboval, že by se to gesto v Guionově rodném prostředí vyskytovalo, ať už žil kdykoliv a kdekoliv. „Pojďte dál."
„Víte, myslel jsem, že byste si snad přál vyřídit všední záležitosti už dnes a zítra pak nejspíš odjet na dovolenou - hm, vy Američané říkáte prázdniny, že? - na nějaké poklidné místo. Mohl bych vás samozřejmě vyslechnout, až se vrátíte, ale vaše vzpomínky už by nebyly tak čerstvé. A také jsem se, upřímně řečeno, chtěl s vámi seznámit. Smím vás pozvat na večeři do restaurace, kterou si sám vyberete?"
Mezi řečí Guion vešel a posadil se do křesla. Měl nevýrazný vzhled, byl spíš menší a štíhlejší, na sobě nenápadný šedý oblek. Měl ale velkou hlavu, a když jste se podívali důkladněji, zjistili jste, že jemně řezaná tvář vlastně nepatří snědému bělochovi - neodpovídala beze zbytku žádné rase, která v současnosti na planetě žila. Everarda zajímalo, jaká moc se asi skrývá za tím úsměvem.
„Díky," odpověděl. Pozvání zdánlivě znamenalo jen málo. Nezávislý agent Stráže času měl k dispozici neomezené finanční prostředky. Ve skutečnosti však znamenalo hodně. Guion s ním chtěl strávit delší dobu.

„Co kdybychom si nejdřív odbyli základní pohovor? Chcete drink?“
Když dostal souhlas, přistoupil k baru a namíchal oběma skotskou se sodou. Proti jeho dýmce Guion nic nenamítal. Posadil se.
„Dovolte mi, abych vám znovu pogratuloval k vašim výkonům ve Foiníkii,“ řekl návštěvník. „Výjimečné.“
„Měl jsem dobrý tým.“
„To je pravda. Ale ten měl prvotřídní vedení. A přípravnou práci jste odvedl sám za značného rizika.“
„Jste tady kvůli tomu?“ vyzvídal Everard. „Moje hlášení bylo zatraceně podrobné. Musel jste přece vidět záznamy. Nevím, co bych vám ještě mohl říci.“
Guion hleděl do pozdvižené sklenky, jako by ledové krychličky byly delfské kostky osudu. „Možná jste vypustil několik podrobností, které jste považoval za bezvýznamné,“ zamumlal. Zamračení jeho společníka bylo prchavé, ale neuniklo mu. Zvedl volnou ruku. „Nemějte obavy. Nemám v úmyslu se vám vměšovat do soukromí. Výkonný pracovník, který by necítil žádné emoce vůči lidem, s nimiž se během akce setká, by byl… defektní. Bezcenný, nebo vysloveně nebezpečný. Dokud svým citům nedovolíme, aby narušovaly naše povinnosti, ehm, nikomu jinému do nich nic není.“
Kolik toho ví. nebo na kolik má podezřeni? uvažoval Everard. Smutný románek s keltskou otrokyní, předem odsouzený k nezdaru přinejmenším kvůli propasti, jež dělila doby jejich narození; zařízení alespoň jejího propuštění z otroctví a sňatku; rozloučení - dál pátrat nehodlám. Mohl bych se dozvědět víc, než bych chtěl.
Neměl informace o tom, co Guion sleduje, ani proč, a vlastně o ničem jiném kromě toho, že tato osoba má

přinejmenším stejnou hodnost jako on. Nejspíš vyšší. S výjimkou nejnižších úrovní si Stráž na organizační schémata a formální hierarchii velení nepotrpěla. Ani ze své podstaty nemohla. Její struktura byla složitější a provázanější. Dost pravděpodobně ji plně nechápal nikdo kromě Danellianů.

Nicméně Everardův tón zdrsněl. Když prohlásil: „My nezávislí se těšíme široké volnosti jednání," neznělo to, jako by pouze opakoval známou pravdu.

„Jistě, jistě," odpověděl Guion s kočičí mírností. „Já jenom doufám, že z vás vymáčknu pár dalších kapek informací o tom, co jste zažil a pozoroval." A tišeji dodal: „Smím se zeptat, jestli vaše plány zahrnují slečnu Wandu Tamberlyovou? „

Everard sebou trhl. Málem upustil skleničku. „Co?" Vzpamatovat se. Převzít iniciativu. „Kvůli tomu jste tady? Abychom si promluvili o ní?"

„Nu, přece jste doporučil její přijetí."

„Předběžnými testy prošla, ne? „

„Ovšem. Ale seznámil jste se s ní, když se zapletla do té peruánské epizody. Krátká, ovšem intenzívní a objevná známost." Guion se uchechtl. „Od té doby ten vztah pěstujete. To není žádné tajemství."

„Nijak zvlášť usilovně," odsekl Everard. „Je moc mladá. Nicméně ano, považuju ji za přítelkyni." Odmlčel se. „Svým způsobem za chráněnku, jestli vám to vyhovuje."

Měli jsme pár schůzek. Potom jsem odešel do Foiníkie a strávil jsem tam týdny svého životního času… a vrátil jsem se do téhož jara, kdy jsme spolu oba byli poprvé v San Francisku.

„Ano, nepochybně se s ní ještě setkám," dodal. „Ale ona má na práci spoustu jiných věcí. Vrátit se do onoho září

na Galapágách, odkud byla unesena, potom obvyklým způsobem domů a několik měsíců budovat svou 'veřejnou osobnost' pro dvacáté století, aby mohla kdykoliv odcestovat, aniž by to u lidí vyvolávalo nějaké otázky… Eh! Proč vám, sakra, opakuji to, co už velmi dobře víte?“
Nejspíš myslím nahlas. Wanda není Bronwen, ale aniž by si toho byla vědoma, může mi docela dobře pomoci nechat Bronwen za sebou, což musím udělat. Jako jsem to musel tu a tam udělat i dřív… Everard neměl sklony k sebezpytování. Projelo jím poznání, že k tomu, aby nabyl vnitřního míru, nepotřebuje další milostnou pletku, nýbrž strávit ještě několik chvil v přítomnosti nevinnosti. Jako když žíznivý najde vysoko na úbočí hory pramen, ze kterého se může napít… A potom bude pokračovat ve svém životě, stejně jako ona ve svém novém životě u Stráže.
Zamrazení: Pokud nedojde k tomu, že ji navzdory všemu nepřijmou. „A proč se o to vůbec zajímáte? Máte potíže s personalistikou? Vyjádřil o ní snad někdo pochybnosti? „
Guion zavrtěl hlavou. „Naopak. Psychosonda jí přisoudila vynikající profil. Pozdější zkoumání se zaměří hlavně na obvyklé účely, aby jí pomohlo při výcviku a při prvních nasazeních v terénu.“
„Dobře.“ Everardovo nitro zaplavil hřejivý pocit. Ulevilo se mu. Přistihl se, že příliš zuřivě potahuje z dýmky. Ledový doušek mu osvěžil jazyk.
„Zmínil jsem se o ní jenom proto, že události, které způsobily, že se vaše světočára proťala s její, se týkaly Exaltacionistů,“ řekl Guion. Jeho hlas zněl nanejvýš klidně, uváží-li se téma hovoru. „Předtím jste na té vaší zmařil jejich úsilí zničit kariéru Simona Bolívara. Při své pomoci slečně Tamberlyové, jež se tak zdatně bránila,

jste jim zabránil uloupit Atahualpovo výkupné a změnit historii španělské konkvisty. Teď jste před nimi zachránil starověký Tyros a zajal jste většinu těch, kteří ještě zůstávali na svobodě, včetně Merau Varagana. Nádherná práce. Nicméně úkol ještě neskončil.“

„To je pravda,“ přisvědčil Everard stejně tiše.

„Jsem tady, abych… se vcítil do situace,“ sdělil mu Guion. „Nedokážu vyjádřit přesně, co hledám, dokonce ani v temporalu.“ Pokračoval v řeči vyrovnaným hlasem, ale už se neusmíval a za sešikmenýma očima probleskovalo cosi strašlivého. „To, o co mi jde, není o nic přístupnější symbolické logice než pojem proměnlivé reality. 'Intuice' nebo 'prozření' jsou stejně nevýstižná slova. Hledám… nejvyšší možnou míru porozumění.“ Po chvíli ticha, během níž jako by vzdálenost ztlumila i městský hluk, dodal: „Budeme si neformálně povídat a já se budu snažit získat nějaký pojem o tom, jaký jste měl ze svých zážitků pocit. To je všechno. Hovor o vzpomínkách, po kterém budete moci volně jít, kam chcete.

Nicméně přemýšlejte. Může být pouhá souhra okolností, že jste vy, Manson Everard, třikrát zasahoval proti Exaltacionistům? Jenom jednou jste se vydával do akce s představou, že by za jisté zmatky mohli být odpovědní oni. Navzdory tomu jste se stal Nemesis Merau Varagana, který - jak už mohu přiznat - vzbuzoval na ústředí strach. Byla to shoda okolností? Byla náhoda i to, že do časového víru byla zatažena i Wanda Tamberlyová - když už dříve, aniž by o tom věděla, měla u Stráže příbuzného?“

„Právě on byl příčinou, že…“ Everardova námitka odezněla do ztracena. V duchu se zachvěl: Kdo to vlastně je? Co je zač?

„Proto bychom o vás rádi věděli víc,“ řekl Guion. „Nechceme vám strkat nos do osobního života, ale doufáme, že najdeme klíč k tomu, co mohu pouze nepřesně nazvat hyperstrukturou kontinua. Takové znalosti by nám mohly pomoci vytvořit plán, jak vystopovat poslední Exaltacionisty. Jsou zoufalí a pomstychtiví, jak víte. Musíme to udělat.“

„Rozumím,“ vydechl Everard.

Tep se mu zrychlil. Sotva zaslechl Guionův závěr: „A kromě téhle nutnosti snad i nalézt nějaký širší význam, směřování a konec…“, nebo jak se Guion zarazil, jako by mu uklouzlo něco, co nemělo. Everard byl znovu na koni, hleděl kupředu, v tu ránu dychtivý jako ohař, a věděl, že to, co potřebuje, není lov zastavit, nýbrž dokončit.

Druhá část

ŽENY A KONĚ A MOC A VÁLKA
1985

Tady, kde se souhvězdí Velkého a Malého medvěda kutálela po obloze příliš nízko, se noc mrazivě zažírala do krve i do kostí. Ve dne uzavíraly celý obzor hory svými skalami, sněhem, ledovci a mraky. Muž se dral přes hřebeny, pod botami mu chrastilo kamení, vysychalo mu v ústech, jak supěl, protože už nedokázal pořádně popadnout dech. A kromě toho se kolem po setmění vznášel strach z kulky nebo nože, které mohou rozlít jeho kapku života na tuto pustou zemi.
Juriji Alexejeviči Garšinovi se kapitán zjevil jako anděl z nebe, ve které věřila jeho babička. Stalo se to třetího dne poté, co padli do léčky. Snažil se udržovat směr na severovýchod, dolů z hor, třebaže se mu stále zdálo, že většina jeho kroků vede do kopce a spočívá na nich celá zemská tíže. Tam někde vpředu ležel tábor. Spací pytel mu skýtal málo odpočinku; znovu a znovu ho hrůza vytrhovala ze spánku do stále stejně kruté osamělosti. Z té trochy polních zásob, kterou měl v torně, šetrně snědl vždy jen pár soust a hryzení hladu už nebylo tak ostré.
Přesto mu zůstalo jen málo jídla. Vody do své polní láhve nacházel dost, ať už prameny nebo stružky roztaveného sněhu z pozůstalých závějí, ale neměl si ji čím ohřát. Samovar v domku jeho rodičů už byl jen polozapomenutým snem - stejně jako celé zemědělské družstvo, zpěv skřivanů nad žitnými lány, závěje planých květů táhnoucí se až na okraj světa a procházky za ruku s Jelenou Borisovnou. Tady rostl jen lišejník na kamenech,

řídce rozeseté trnité křoví a bledé chomáčky trávy. Jediný zvuk mimo jeho kroky, dech a tep srdce vydával vítr. V něm plachtil ve značné výšce velký pták. Garšin nevěděl, jakého druhu. Že by sup, který čeká na jeho smrt? Ne, supi jistě hodují na jeho kamarádech…
Ze svahu před ním trčel velký skalní výčnělek. Změnil směr, aby ho obešel, a přemítal, o kolik ho to odvede od správné trasy k jeho rotě. Znenadání spatřil muže, který stál pod stěnou.
Nepřítel! Sáhl po kalašnikovu, který mu visel na rameni. Pak si uvědomil: Ne. Tohle je sovětská uniforma. Obešly ho hřejivé mrákoty. Kolena mu změkla.
Když se mu vrátil zrak, muž se k němu blížil. Úbor měl čistý a nezmačkaný. V ostrém náhorním slunci se zatřpytily důstojnické výložky, ale na zádech muž nesl batoh a svinutou deku. Měl jenom poboční zbraň, nicméně kráčel bez obav a starostí. Očividně to nebyl afghánský vládní voják ve spojenecké výstroji. Tělo měl podsadité a svalnaté a tvář pod přilbou se vyznačovala jemnou pletí, avšak širšími lícními kostmi a trochu sešikmenýma očima - nejspíš odněkud z okolí Ladožského jezera, pomyslel si Garšin matně.

A já, já si tu jenom kroutím vojenskou službu, jenom se snažím přečkat tuhle mizernou válku, abych se mohl vrátit domů, jestli ji přežiju. Roztřeseně zasalutoval.
Důstojník se zastavil asi metr před ním. Měl hodnost kapitána. „Nu," otázal se, „copak tady děláte, vojíne?" Finské oči ho probodávaly jako večerní vítr. Nicméně jeho tón nebyl nelaskavý a ruština zněla moskevsky, což bylo nářečí, které jste po narukování slyšeli nejčastěji, až na to, že byla kultivovanější, než bylo obvyklé.

„P-p-prosím, soudruhu…“ Náhlé bezmocné chvění a koktání. „Ju. A. Garšin, vojín…“ Nějak ze sebe vypravil identifikaci jednotky. „Nuže?“
„Bylo nás… družstvo, soudruhu kapitáne - na průzkumu nahoře v průsmyku… Potom přišly výbuchy, palba, lidi umírali nalevo, napravo…“ Sergejova hlava se děsivě rozprskla a tělo bezvládně odlétlo, potom zadunění, kouř a prach, rozplácnete se na zemi a v uších vám zvoní tak hlasitě, že neslyšíte nic jiného a v ústech máte pachuť, jako když se napijete dezinfekce. „Viděl jsem… partyzány. .. ne, viděl jsem jednoho člověka, vousatého a v turbanu. Smál se. Neviděli mě. Myslím, že jsem zůstal ležet za keřem, anebo měli moc práce… s bajonety.“
Garšin neměl ke zvracení nic jiného než žluč. Pálila ho v krku.
Kapitán stál nad ním, dokud neskončil a dokud nepolevila následná bolest hlavy. „Vezměte si trochu vody,“ poradil Garšinovi. „Vypláchněte si ústa. Vykloktejte a vyplivněte. Potom se trochu napijte. Ne mnoho.“
„Ano, soudruhu.“ Garšin poslechl. Pomohlo to. Pokusil se vstát.
„Chvíli seďte,“ řekl kapitán. „Máte za sebou ošklivý čas. Mudžáhidové měli raketomety a rychlopalné zbraně. Vy jste se odplížil, když odešli, že?“
„A-ano, soudruhu kapitáne. Nechtěl jsem dezertovat nebo… nebo něco takového, ale…“
„Já vím. Na místě samém jste už beztak nemohl nic dělat. Vaší povinností je vrátit se na základnu a ohlásit, co se stalo. Neodvažoval jste se vrátit přímo průsmykem. To by každopádně bylo neopatrné. Plížil jste se do svahu.

Byl jste ještě omámený. Když jste se vzpamatoval, zjistil jste, že jste zabloudil. Správně?“
„Myslím, že ano.“ Garšin zvedl pohled k postavě nad sebou. Rýsovala se temně proti obloze, stejně cizí jako ten skalní výstupek. Vracel se mu jasný rozum. „Co vy, soudruhu kapitáne?“
„Já plním zvláštní úkol. Nebudete se o mně zmiňovat mimo to, co vám přikážu. Rozumíte?“
„Ano, soudruhu kapitáne. Ale…“ Garšin se posadil zpříma. „Soudruhu, vy mluvíte, jako byste… o mém družstvu hodně věděl.“
Kapitán přikývl. „Dorazil jsem tam chvíli potom a domyslel jsem si, co se nejspíš stalo. Povstalci už byli pryč, ale mrtvoly tam zůstaly, obrané o všechno, co se mohlo hodit. Nemohl jsem je pohřbít.“
Zdržel se řečí o uctívaných hrdinech. Garšin nevěděl určitě, jestli je za to vděčný nebo ne. Udivovalo ho, že důstojník vůbec něco vysvětluje příslušníkovi mužstva.
„Můžeme vyslat oddíl, aby je vyzvedl,“ řekl Garšin. „Pokud moje jednotka tu zprávu dostane.“
„Jistě. Já vám pomohu. Cítíte se lépe?“ Kapitán mu nabídl ruku. Garšin se jí chytil a vstal. Zjistil, že už zase dokáže poměrně pevně stát na vlastních nohách.
Cizinec ho pátravě přejížděl očima. Slova dopadala zvolna jako kladivo pečlivého řemeslníka. „Vlastně, vojíne Garšine, je tohle šťastné setkání pro nás oba i pro jiné. Mohu vás nasměrovat k vaší základně. Vy s sebou můžete vzít něco, co je naléhavě zapotřebí odnést, ale moje mise mi neponechává čas na to, abych se tím zabýval.“
Vskutku anděl z nebes. Garšin se vypjal do pozoru. „Ano, soudruhu kapitáne!“

„Výborně.“ Kapitán na něho stále hleděl. V dálce se proplétaly mraky kolem dvou vrcholků, tu je zakrývaly, tu obnažovaly jejich tesáky. Pod nohama ve větru šelestily větvičky. „Povězte mi něco o sobě, chlapče. Kolik vám je let? Odkud jste?“

„D-devatenáct, soudruhu. Z kolchozu nedaleko Šacka.“ Dodal si odvahy. „Pokud vám to něco říká, soudruhu kapitáne. Nejbližší opravdové město je Rjazaň.“

Kapitán znovu přikývl. „Aha. Nu, zdá se, že jste inteligentní a oddaný. Věřím, že oceníte, co od vás chci. Jde prostě o odevzdání předmětu, který jsem nalezl. Ale může to být docela důležitý předmět.“ Zaklesl palce do popruhů batohu. „Pomozte mi s tím.“

Sundali batoh, položili ho na zem a přidřepli k němu. Kapitán ho otevřel a vytáhl skříňku. Mezitím neztrácel svou nedůstojnickou hovornost, i když mluvil spíš jakoby pro sebe, jako by se díval do dálek, kam Garšin nedohlédl:

„Tohle je pradávná země. Historie už zapomněla všechny národy, které ji obývaly, přicházely a odcházely, bojovaly a umíraly, sem a tam století za stoletím. My jsme dnes jenom další v řadě. Naše válka není populární ani doma, ani ve světě. Bez ohledu na to, která strana je správná a která špatná, nám ubližuje stejně, jako Američanům ubližovala válka ve Vietnamu, když jste byl ještě dítě. Pokud z ní dokážeme vydobýt aspoň něco dobrého, aspoň malou zásluhu, není to dobré pro otčinu? Není to snad vlastenecká služba?“

Garšinovi se podél páteře proplížil mrazivý závan. „Mluvíte jako nějaký profesor, soudruhu kapitáne,“ zašeptal.

Druhý muž pokrčil rameny. Jeho tón zevšedněl. „Na tom, co dělám v civilu, nezáleží. Řekněme, že mám dobré oko na jisté věci. Přišel jsem na místo přepadení a mezi… objekty, které tam ležely, jsem zahlédl tohle. Afghánci to museli přehlédnout. Spěchali a pocházejí z primitivních kmenů. Muselo to ležet dlouho pohřbené, než to výbuch rakety vyryl. Byly u toho nějaké úlomky - kousky kovu a kostí - ale nemohl jsem se zdržovat, abych s nimi něco udělal. Tady máte. Vezměte si to.“

Vložil skříňku Garšinovi do rukou. Byla asi třicet centimetrů dlouhá a po deseti na šířku a na výšku, zbarvená korozí šedozeleně (bronz?), nicméně díky suchému podnebí zdejší hornaté krajiny přes celá ta staletí (kolik asi?) zachovaná. Víko bylo přišněrováno drátem a zapečetěno hroudou smolnatého materiálu, ve kterém dříve byl jakýsi otisk. V kovu byly patrné stopy po vyrytých obrysech postav.

„Opatrně!“ varoval ho kapitán. „Je to křehké. Nešťourejte do toho, ať se děje cokoliv. Obsah - předpokládám, že to jsou dokumenty - by se mohl rozdrolit, pokud skříňku neotevřou za přísných opatření příslušní vědci. Je to jasné, vojíne Garšine?“

„Ano… ano, soudruhu kapitáne.“

„Ihned, jakmile se vrátíte, oznámíte svému četaři, že musíte mluvit s plukovníkem, že to je důležité, že máte informace, které nejsou určené níže postaveným uším než těm jeho.“

Zděšení. „Ale, soudruhu kapitáne, já můžu říct jen…“

„Musíte tohle odevzdat na takovém místě, aby se to neztratilo v byrokracii. Plukovník Koltuchov není bezduchý stroj na plnění předpisů jako příliš mnoho lidí jeho postavení. Pochopí to a udělá, co je třeba. Prostě mu

povězte pravdu a kazetu mu předejte. Nebude to pro vás mít žádné nepříjemné následky, to vám slibuji. Bude chtít znát moje jméno a další věci. Povězte mu, že jsem vám nic neřekl, protože moje poslání je tak tajné, že cokoliv, co bych vám prozradil, by nutně byla lež, ale samozřejmě se nebráním tomu, aby uvědomil GRU nebo KGB a nechal mě vypátrat. Pokud jde o vás, vojíne Garšine, nepřenášíte nic jiného než malou kazetu výlučně archeologické hodnoty, o kterou jste mohl zakopnout stejně snadno jako já.“ Kapitán se zasmál, ale výraz jeho očí se vůbec nezměnil. Garšin polkl. „Rozumím. To je rozkaz, soudruhu kapitáne?“

„Ano. A raději bychom už oba měli jít po svém.“ Kapitán sáhl do kapsy. „Vezměte si můj kompas. Mám ještě jeden. Vysvětlím vám, jak najdete svou jednotku.“ Ukázal rukou. „Odsud zamíříte na Severo-severovýchod… tudy…“

„…a až se támhleten vrchol octne přesně na jihojihovýchodě…“

„…a…“

„Je to jasné? Mám s sebou zápisník, napíšu vám to.“

„…Hodně štěstí, chlapče.“

Garšin klopýtal po úbočí hory dolů. Skříňku si zabalil do přikrývky. Ačkoliv byla lehká, představoval si, že ji na zádech cítí, stejně jako cítil váhu bot na nohou a zemskou tíži všude kolem. Nahoře za ním stál kapitán s rukama založenýma na prsou a díval se, jak odchází. Když se Garšin naposledy ohlédl, viděl, že mu slunce za přilbou tvoří jakousi svatozář, jako by to byl anděl, který střeží nějaké tajemné zakázané místo.

209 př. Kr.

Cesta se vinula po pravém břehu řeky Baktros. Poutníci byli rádi, že tomu tak je. Vánek od vody, stín vržený moruší nebo vrbou rostoucí u cesty, každá prchavá úleva přišla vhod, když zemi zalehlo letní vedro. Pole s pšenicí a ječmenem, zahrady a vinice mezi nimi a dokonce i vlčí máky a nachové bodláky jako by vybledly pod intenzívní září oblohy vyžíhané do bezmračná. Přesto to byla úrodná země, kamenné domky byly sice malé, ale početné a shlukovaly se ve vesnice nebo byly rozeseté po krajině jako jednotlivé usedlosti. Už dlouho zde panoval mír. Manse Everard si přál, aby nevěděl, že se to zanedlouho změní.

Karavana se umíněně ploužila k jihu. Velbloudům se okolo nohou zvedaly obláčky prachu. Hipponikos na ně nechal přeložit náklad z mul, když vyšli z hor. Tato páchnoucí a nevrla zvířata unesla víc a do těchto vyprahlých oblastí, které trasa jeho cesty protínala, byla vhodnější. Patřili k plemeni adaptovanému na Střední Asii, v tuto dobu, kdy shazovali zimní srst, vypadali opelichaně, ale byli jednohrbí. Dvouhrbý druh do této země, po níž později dostane jméno, ještě nedorazil. Postroje vrzaly a kov cinkal. Nezvonily tu žádné rolničky; také ty byly záležitostí budoucnosti.

Členy karavany rozveselil blížící se konec mnohatýdenního putování. Klábosili, vtipkovali, zpívali, mávali na lidi, které míjeli, a občas pokřikovali nebo hvízdali, když mezi nimi zahlédli hezké děvče - nebo někteří hezkého chlapce. Většinou to byli Íránci, tmavovlasí, štíhlí a vousatí, kteří nosili plandavé kalhoty, volné blůzy nebo dlouhé kabáty a vysoké klobouky bez

krempy. Pár z nich bylo Levanťanů v chitónech, s krátkými vlasy a vyholenou tváří.
Hipponikos sám byl Řek jako většina soudobých baktrijských šlechticů a měšťanů: statný muž středního věku s pihovatým obličejem a řídnoucími nazrzlými vlasy pod plochou čapkou. Jeho předkové pocházeli z Peloponésu, kde se dnes jen málo vyskytoval onen anatolský typ, který bude tak výrazný v Everardově době. Ani na koni v čele toho průvodu nebyl o nic méně zaprášený a zpocený než ostatní. „Ne, Meandre, trvám na tom, musíš zůstat u mne," říkal. „Víš přece, že už jsem poslal Klytia napřed a součástí vzkazu bylo i to, že se moje žena má připravit na domácího hosta. Přece bys ze mne neudělal lháře? Nanno má už tak dost ostrý jazyk."
„Jsi příliš laskavý," namítl Everard. „Opravdu. Ve městě se budeš setkávat s důležitými lidmi, bohatými, vzdělanými, zatímco já jsem jenom neotesaný starý voják Štěstěny. Nechtěl bych ti, ehm, udělat hanbu."
Hipponikos po očku přejel svého společníka pohledem. Rozhodně bylo obtížné a nákladné sehnat pro takového chlapíka dost velkého koně. Jinak byl Meandrův oděv hrubý a obyčejný, až na meč po boku. Nikdo jiný už zbraň neměl; když dorazili na území pokládané za bezpečné, kupec najaté ozbrojence propustil. Meander byl výjimka.
„Poslechni," řekl Hipponikos, „při své práci musím umět velice dobře odhadnout lidi. Při tom svém potloukání po světě ses určitě musel hodně naučit. Víc, než dáváš najevo. Očekávám, že moje společníky budeš také zajímat. Upřímně řečeno, až dojde na uzavírání některých dohod, které mám v plánu, určitě mi to neuškodí."

Everard se zašklebil. Rozzářilo mu to výrazné rysy: světle modré oči pod hnědými vlasy, nos zjizvený po nějakém dávném boji, o kterém prozradil stejně málo jako o své minulosti vůbec. „Jo, můžu je ohromit spoustou výmyslů," protáhl.
Hipponikos zvážněl. „Nechci tě předvádět jako cvičeného medvěda, Meandre. Tomu, prosím tě, nevěř. Jsme přátelé, ne? Po tom, co jsme spolu prožili. Muž přece poskytuje pohostinství svým přátelům."
Everard zvolna přikývl. „Dobře. Děkuji ti."
Já jsem se také naučil mít tě rád, pomyslel si. Ne že bychom spolu prošli zrovna bezpočtem nebezpečných dobrodružství. Jedna šarvátka, potom ten rozvodněný brod, kde jsme jen tak tak zachránili tři muly, a… a několik podobných příhod. Ale byl to ten druh cestování, který člověku ukáže, z jakého těsta jeho souputníci jsou…
…z Alexandrie Eschaté na řece Iaxartés, posledního a nejosamělejšího z oněch měst, která Dobyvatel založil a pojmenoval po sobě, kde se Everard nechal najmout. Město patřilo k říši baktrijského krále, ale leželo na samém okraji a letos, kdy byly posádky zmenšeny, aby vojáci posílili ohroženou jihozápadní hranici, je začali napadat kočovníci zpoza toku. Hipponikos byl rád, že získal dalšího ozbrojence, byť to byl potulný žoldnéř. Skutečně se dočkali útoku lupičů a odrazili ho. Potom se cesta Sogdianou na jih střídavě vinula členitými, opuštěnými a divokými oblastmi a zavlažovanými a obdělávanými územími. Nyní již překročili Oxos, octli se ve vlastní Baktrii a blížili se k domovu…
…jak zjistil průzkum. Dnes ráno nás na minutku zachytily optické přístroje na kosmickém plavidle bez

posádky, než je oběžná dráha odvedla za obzor k setkání se vzdálenou lodí. Proto jsem byl po ruce, abych se s tebou seznámil v Alexandrii, Hipponiku. Měl jsem informace, že tvoje karavana dorazí do Baktry v den, který se pro mé cíle zdál být vhodný. Ovšem mám tě rád, ty rošťáku, a doufám při Bohu, že přežiješ to, co čeká tvůj národ.

„Výborně," řekl obchodník. „Přece jsi netoužil utratit svůj plat v nějakém zablešeném hostinci, nebo ano? Dej si na čas, porozhlédni se, užij si. Tak nejspíš najdeš lepší práci, než jakou by ti dohodil zprostředkovatel." Vzdychl. „Rád bych ti nabídl trvalé zaměstnání, ale za téhle válečné situace ví jen Hermes, kdy zase vycestuji."

Zprávy, které za posledních několik dní posbírali, byly zmatené, ovšem ošklivé. Do země vpadl Antiochos, král seleukovské Sýrie. Euthydémos z Baktrie vytáhl s vojskem proti němu. Pověsti říkaly, že Euthydémos ustupuje.

Hipponikovi se vrátila veselost. „Ha, už vím, proč jsi váhal!" zvolal. „Bál ses, že když budeš bydlet u ctihodné rodiny, nenaskytne se ti příležitost dostat se do bakterských nevěstinců, co? To tě ta malá pištkyně přede dvěma nocemi na chvíli neuspokojila? „ Natáhl ruku a rýpl Everarda palcem do žeber. „Po tom, co jsi s ní prováděl, ráno chodila široce rozkročená."

Everard ztuhl. „Proč tě to tak zajímá?" odsekl. „Nebyla snad ta tvoje dobrá?"

„Ale jdi, nerozčiluj se hned," zašilhal na něho Hipponikos. „Tváříš se skoro, jako by tě to mrzelo. Chtěl jsi snad místo toho chlapce? Nemyslím, že by to byl tvůj styl."

„Není.“ To byla pravda, ale také to odpovídalo Everardově roli napůl barbarského, napůl helénizovaného dobrodruha z Balkánu severně od Makedonie. „Jenom se mi nechce mluvit o soukromém životě.“

„To nechce, to jsem si všiml,“ zamumlal Hipponikos. Hojnost barvitých anekdot; o sobě nic.

Vlastně, připustil v duchu Everard, nemá smysl, abych se nad jeho poznámkou štětil. Proč jsem to vlastně udělal? Přece to nic neznamená. Po dlouhém odříkání jsme se zase octli v civilizovaných končinách a zastavili jsme se na noc v karavanseráji, kde byly k maní dívky. Sakra dobře jsem se s Atossou poměl. To je všechno.

A možná právě to je na tom to špatné, uvědomil si, že to bylo všechno. Zasloužila by si lepší život, než jaký vede.

Velké oči, malá ňadra, štíhlé boky, zkušené ruce, ale k ránu roztoužený tón v hlase, když se ptala, jestli se Everard někdy vrátí. A to se k ní kromě malého poplatku a spropitného navrch nechoval o nic odlišněji, než se k ženám obvykle chovala většina amerických mužů dvacátého století. Zde to ovšem samozřejmé nebylo.

Stále přemítám, co se s ní stane. Až tenhle kraj zaplaví Antiochova vojska, může být hromadně znásilněna, snad zabita, snad odvlečena do otroctví do ciziny. V nejlepším případě do třiceti zvadne, zatímco bude vykonávat jakoukoliv dřinu, kterou se jí podaří najít, ve čtyřiceti bude seschlá a bezzubá a nedožije se ani padesátky. To se nikdy nedozvím.

Everard se otřásl. Přestaň s těmi cancy! Není přece žádný nováček, žádná vyjukaná citlivka. Je veterán, nezávislý agent Stráže času, který plně chápe, že historie je to, co lidé strpí.

Anebo se možná cítím maličko provinile. Proč? To dává ještě méně smyslu. Komu to ublížilo? Rozhodně ne jemu, ani potenciálně. Umělé mikroby implantované do jeho organismu zničí do jednoho veškeré choroboplodné zárodky, které kdy lidstvo během věků sužovaly. Takže Atosse nemohl předat nic než vzpomínky. A u Ilyra Meandra by nebylo přirozené, aby pominul takovou příležitost. Měl jsem jich za svůj život víc, než si dokážu vzpomenout, a ne vždycky proto, abych během mise nevypadl z role.

Dobrá, dobrá, krátce předtím, než jsem se vydal do téhle akce, jsem měl schůzku s Wandou Tamberlyovou. No a co? Přece ji to nemusí zajímat, ne?

Uvědomil si, že Hipponikos říká: „Dobře. Bez urážky. Neboj se, většinou budeš moci jít, kam chceš. Já budu mít hodně práce. Poradím ti ta nejlepší místa a možná tam jednou za čas zaskočím s tebou, ale většinu času budeš mít pro sebe. A v mém domě žádné otázky."

„Díky," odpověděl Everard. „Promiň, že jsem nevrlý. Jsem utahaný, je mi horko a mám žízeň."

Výborně, pomyslel si. Podle všeho mám štěstí. Mohu bez problému navštívit Čandrakumara a kromě toho se mohu leccos užitečného dozvědět i od Hipponikových známých. Musí si přiznat, že bude maličko nápadnější, než měl v plánu. Nicméně v kosmopolitní Baktře nevyvolá žádnou senzaci. Nemusí se vážně obávat, že by svou kořist vyplašil.

„S tím brzy zatočíme," slíbil obchodník.

Jakoby na potvrzení jeho slov se cesta prudce stočila kolem hájku cedrů a naskytl se jim nerušený výhled na město, ze kterého už chvíli tu a tam kousek letmo zahlédli. Nad doky u řeky se tyčily mohutné žlutohnědé

hradby, opatřené věžemi. Ze sedmimílového okruhu, který vymezovaly, stoupal dým z krbů a dílen a až sem doléhaly zvuky kol a kopyt, jak velkými bránami dovnitř i ven proudili jezdci, pěší i povozy. Za pruhem země, který byl z obranných důvodů udržován prázdný, se shlukovala zástavba: domy, hostince, dílny, zahrady.

Obyvatelé byli stejně jako členové karavany převážně Íránci. Město založili jejich předkové a pojmenovali je Zariaspa, Město koně. Pro Řeky to byla Baktra a čím víc jste se k ní blížili, tím víc Řeků jste viděli. Někteří do této země přišli v době, kdy patřila perské říši. Často bylo takové stěhování nedobrovolné, když achaimenovští šáhové přesídlovali vzpurné Ióny. Poté, co Persii dobyl Alexandr, přistěhovalectví zesílilo, neboť z Baktrie se stala země příležitosti, která se nakonec vypracovala na nezávislé království ovládané Helény. Drtivá většina z nich sídlila ve městech, sloužila ve vojsku nebo podnikala obchodní cesty na západ do Středomoří, na jih do Indie a na východ do Číny.

Everard si připomněl chatrče, středověké ruiny, chudobné rolníky a pastevce, většinou turko-tatarské Uzbeky. Jenže to bylo v Afghánistánu nedaleko sovětských hranic v roce 1970. V příštích tisíciletích přivane vítr ze stepí mnoho změn a zvratů. Zatraceně mnoho.

Mlaskl na koně. Hipponikos totiž svého pobídl do klusu. Také poháněči velbloudů přiměli svá zvířata, aby se šourala rychleji, a pěší muži s nimi šťastně drželi krok. Už jsou téměř doma.

Doma, kde je dostihne válka, věděl Everard.

Vstoupili do města Skythskou bránou. Byla otevřená, ale stál u ní na stráži menší oddíl vojáků a jejich přilby, štíty,

kyrysy, náholenice a hroty kopí se leskly ve slunci. Ostražitě si prohlíželi každého, kdo procházel kolem. Také se mu zdálo, že zdejší ruch je dost tlumený a že lidé mluví stručněji a méně hlasitě, než bývá na Východě zvykem. Nemálo dřevěných dvoukoláků, tažených oslem nebo volkem, bylo naloženo domácím vybavením a rolníky, kteří je řídili, doprovázely ženy a děti - lidé hledali útočiště za hradbami, pokud na to měli.

I Hipponikos si toho všiml. Stiskl rty. „Přišly špatné zvěsti," prohodil k Everardovi. „Určitě zatím jen první povídačky, ale nejspíš málo vzdálené pravdě. Hermes si ode mne zaslouží oběť, že jsme nedorazili později než nyní."

Každodenní život nicméně šel dál. Vždycky se mu to nějak daří, dokud se kolem něho nesevřou smrtící čelisti. Ulice mezi budovami s průčelími všeobecně bez oken, avšak často živě pomalovanými, zaplňovaly davy lidí. Vozy, nákladní zvířata, nosiči a ženy se džbány nebo košíky na hlavách se proplétali mezi řemeslníky, dělníky a domácími otroky. Tím vším přímo proplul tu boháč v nosítkách, tu důstojník na koni a jednou i válečný slon se svým mahautem a zanechal za sebou v tom lidském víření brázdy a vlny. Po dláždění skřípala kola, klapala kopyta a pleskaly sandály. Brebentění, smích, zlostný křik, útržek písně, trylek flétny nebo zadunění bubnu, směsice pachů potu, hnoje, kouře, kuchyně, kadidla. Ve stínu plátěných přístřešků seděli se zkříženýma nohama muži, usrkávali víno, hráli deskové hry a sledovali vřavu světa kolem.

Na Posvátné cestě minuli knihovnu, odeion a gymnasion s majestátními mramorovými průčelími plnými pilířů a vlysů. Tu a tam se tyčily kamenné falické sloupy

zakončené vousatými hlavami, známé jako hermy. Jinde, jak Everard věděl, byly školy, veřejné lázně, stadion, hippodrom a královský palác, postavený podle vzoru paláce v seleukovské Antiochii. Tato hlavní průjezdní ulice se pyšnila i chodníky vyvýšenými nad hnůj a odpadky a nášlapnými kameny pro přechod na křižovatkách. Až tak daleko se rozšířilo sémě řecké civilizace.

Nemělo však žádný vliv, že Řekové ztotožnili Anaitis s Afrodítou Uranií a postavili jí chrám ve svém slohu. Zůstala asijskou bohyní a její kult nejrozšířenějším kultem; a na západ od Baktrie je na vzestupu Parthské království, jež buduje novou Perskou říši.

Anaitin chrám se vypínal u Níkanórova sloupořadí, hlavního tržiště ve městě. Prostranství bylo přeplněné stánky: hedvábné, lněné a vlněné tkaniny, víno, koření, sladkosti, léčivé přípravky, drahokamy, bronzové, stříbrné, zlaté a železné výrobky, talismany - obchodníci vyvolávající své zboží a zákazníci smlouvající o ceně se mísili s potulnými prodavači, tanečníky, hudebníky, věštci, kouzelníky, prostitutkami, žebráky a zevlouny; spousta tváří i mnohobarevných a mnohotvarých oděvů pocházejících z Číny, Indie, Persie, Arábie, Sýrie, Anatolie, Evropy, z divokých vysočin i drsných severních plání…

Everardovi ta scéna připadala podivně povědomá. Byl už svědkem podobných ve dvou desítkách různých zemí a ve stejném počtu různých století. Každá byla jedinečná, ale ve všech vibrovala prehistoricky pradávná příbuznost. Tady ještě nikdy nebyl. Balch jeho rodné doby byl sotva stínem helénské Baktry. Ale vyznal se tu. Důmyslná elektronika mu vtiskla do mozku mapu, historii, hlavní

jazyky a informace, které nebyly nikdy zaznamenány, které však díky své trpělivosti nashromáždil Čandrakumar.
Tolik příprav, tak dlouhé a riskantní úsilí, aby chytili čtyři uprchlíky.
Ti však ohrožují existenci jeho světa.
„Tudy!“ zahulákal v sedle Hipponikos a mávl rukou. Jeho karavana se trmácela dál do méně zalidněné čtvrti a zůstala stát u skladiště. Několik dalších hodin uplynulo, než zboží sejmuli, sepsali a uložili. Hipponikos dal mužům po pěti drachmách a pokyny k ustájení zvířat a k péči o ně. Ještě se s nimi setká zítra u banky, kde měl uloženu většinu peněz, aby jim vyplatil zbytek. Právě teď už všichni toužili jít domů, vyposlechnout si, co se zatím dělo, a oslavovat tak vesele, jak jim to ty novinky dovolí.
Everard čekal. Scházela mu dýmka a nesmírně by uvítal vychlazené pivo. Ale jako Strážce času se naučil vydržet nudu. Zpola pozoroval, co se děje kolem, zpola se ponořil do myšlenek. Za chvíli si uvědomil, že vzpomíná na jedno odpoledne, vzdálené od této chvíle více než dva tisíce let do budoucnosti.
1987
Otevřeným oknem se dovnitř lilo sluneční světlo, hebký vzduch a tiché zvuky města. Z okna měl Everard výhled na svátečně víkendové Palo Alto. Byt, ve kterém seděl, se nacházel ve studentském areálu Stanfordu; útulně ošumělý nábytek, tvůrčí nepořádek na psacím stole, knihovna přecpaná nejrůznějšími knihami, na protější stěně připíchnutý plakát Národní federace pro ochranu zvířat. Po potyčce z předchozí noci nezůstala ani stopa. Wanda Tamberlyová se postarala o drobné detaily úklidu. Až se její dřívější já vrátí z rodinného výletu,

nesmí pojmout žádné podezření - její já, časově o čtyři měsíce mladší než Wanda, která tu seděla nyní, a o celý vesmírný časoprostor mladší, pokud jde o vědění.
Everard nevyhlížel ven častěji, než vyžadovala navyklá ostražitost. Mnohem raději věnoval pozornost půvabné kalifornské blondýnce. Světlo jí zalévalo vlasy a modrý koupací plášť, který ladil s jejíma očima. I s ohledem na to, že prospala noc a větší část dne, se ze svých zážitků vzpamatovala úžasně rychle. Dívka nebo vůbec kdokoliv, kdo by byl unesen jedním z Pizarrových konkvistadorů a o vlas zachráněn, by měl plné právo strávit několik dalších dní ve stavu ohromení. Wanda si s ním dala ve své kuchyni velký steak a kladla mu přitom věcné otázky. Pokračovala v tom i tady v obývacím pokoji.
„Jak vůbec to cestování časem funguje? Četla jsem, že to je nemožné a absurdní."
Přikývl. „Podle dnešní fyziky a logiky ano. V budoucnosti přijdou na něco jiného."
„Pořád totéž… Dobře, jsem bioložka, ale pár přednášek z fyziky jsem měla a snažím se udržet si jakýs takýs přehled. Science News, Analog… „ Usmála se. „Beru to vážně, jak vidíte. Někdy Scientific American, když mě jejich styl neuspí. Čestné slovo!" Zvážněla. Její pokus o humor byl obranná reakce, usoudil Everard. Situace zůstávala kritická, možná až zoufalá. „Skočíte na něco, co vypadá jako motorka Bucka Rogerse bez kol, namačkáte ovladače, zvednete se do vzduchu, vznášíte se, létáte, potom zmáčknete další tlačítko a okamžitě se octnete někde jinde, kde chcete a kdy chcete. Bez ohledu na výškové rozdíly nebo… Odkud to bere energii? A Země rotuje, obíhá kolem Slunce, Slunce obíhá kolem středu Galaxie. Co s tím vším?"

Pokrčil rameny, také s úsměvem.
„Eppur si muove. „
„Aha. Jo. To prohlásil Galileo potom, co ho přinutili uznat, že Země je nehybná. 'A přece se točí.' Je to tak?“
„Správně. Překvapuje mě, že, ehm, osoba tvé generace tuhle historku zná.“
„Já se na rekreaci jenom nepotápím a nevandruju, pane Everarde.“ Postřehl náznak vzdoru. „Mám s sebou knížku.“
„Jasně. Promiň…“
„Upřímně řečeno, trochu mě překvapuje, že ji znáte vy.“
Jistě, pomyslel si, bez ohledu na okolnosti mě nemůžeš ani omylem považovat za nic jiného, než co jsem; obyčejný Středozápaďan, který nikdy úplně nesetřásl bláto z bot.
Hlas jí změkl. „Ale vy jste historii samozřejmě prožil.“ Zavrtěla hlavou s medově zbarvenými vlasy. „Já se s tím pořád nemůžu vyrovnat. Cestování časem. Přes všechno, co se stalo, mi to nepřipadá reálné. Příliš fantastické. Mám snad dlouhé vedení, pane Everarde?“
„Myslel jsem, že si tykáme.“ Běžná zvyklost tohoto období v Americe. Které mi, sakra, přece není tak cizí. Usídlil jsem se v něm. Také sem patřím. Nejsem opravdu starý. Narodil jsem se před třiašedesáti lety. Prožil jsem mnohem delší život, zatímco jsem se toulal časem. Ale biologicky je mi něco přes třicet, chtěl jí říci, ale nesměl. Kúra dlouhověkosti, preventivní medicína, která je pro toto století hudbou budoucnosti. My agenti Stráže máme své věcné odměny. Potřebujeme je, aby nám pomohly vyrovnat se s některými věcmi, se kterými se setkáváme. Přiměl svou mysl k pokusu o odlehčení. „Ve skutečnosti to, co jsem citoval, Galileo nikdy neřekl, ani nahlas, ani

šeptem. To je mýtus.“ Takovými mýty lidé žijí víc než fakty.
„Škoda.“ Opřela se na pohovce a usmála se zase ona. „Mansi. Tak dobře, tyhle časocykly nebo skútry nebo jak jim říkáte, jsou prostě takové, a když se to pokusíš vysvětlit, dnešní vědci tomu nebudou rozumět.“
„Už mají nejasnou stopu. Neinerciální vztažné soustavy. Kvantová gravitace. Energie vakua. Nedávno přece v laboratoři narušili Bellův teorém. Nebo se to stane až za rok nebo za dva? Ty věci kolem červích děr v kontinuu, Kerrovy metriky, Tiplerových strojů… Ne že bych tomu sám rozuměl. Na Akademii Stráže mi fyzika ani zdaleka nešla ze všech předmětů nejlépe. Ještě potrvá mnoho tisíc let, než dojde k posledním potřebným objevům a bude postaveno první funkční časoprostorové vozidlo.“
Soustředěně se zamračila. „A… začnou výpravy. Přírodovědecké, historické, kulturní… snad i obchodní? Nebo dokonce vojenské? Doufám, že to ne. Ale už chápu, proč budou brzy potřebovat policii, Stráž času, aby pomáhala, radila, zachraňovala a… a usměrňovala cestovatele, aby nedocházelo k loupežím, podvodům nebo…“ ušklíbla se, „…ke zneužívání lidí z minulosti. Ti by byli proti vědomostem a přístrojům z budoucnosti bezmocní, že?“
„Ne vždycky. Jak sis mohla sama ověřit.“
Trhla sebou a potom se roztřeseně zasmála. „No páni, to teda! Je v historii hodně tak tvrdých a chytrých chlapíků jako Luis Castelar?“
„Dost. Naši předkové sice nevěděli všechno co my, ale zase věděli jiné věci, které my už neznáme, které jsme zapomněli nebo nechali zplesnivět v knihovnách. A měli v průměru stejný mozek.“ Everard se na židli opřel lokty

o kolena. „Ano, my ve Stráži jsme hlavně poldové a děláme práci, o které jsi se zmínila, plus vlastní výzkum. Víš, nemůžeme chránit předivo událostí, pokud je velmi dobře neznáme. To je naše základní práce, ochrana historie. To je důvod, proč Danelliané náš sbor založili.“
Pozvedla obočí. „Danelliané?“
„Anglická verze jejich jména v temporalu. Temporal je náš umělý dorozumívací jazyk, sestavený tak, aby se vypořádal s úskalími a kličkami popisu cestování časem. Danelliané… Někteří z nich se objevili, tedy objeví se, až bude nově vynalezena chronokineze.“
Odmlčel se. Potom promluvil tiše a zvolna. „To muselo být… děsivé. Jednou jsem se s jedním setkal, jen na několik minut. Vzpamatovával jsem se z toho celé týdny. Oni se samozřejmě nepochybně dokážou zamaskovat, když chtějí, a chodit mezi námi v podobě lidských bytostí. .. pokud tedy vůbec chtějí. Tím si nejsem tak jistý. Oni přijdou v evoluci po nás za milion nebo i víc let. Tak jako my jsme přišli po lidoopech. Aspoň si to většina z nás myslí. Určitě to neví nikdo.“
Rozevřela oči dokořán a zahleděla se kamsi za něj. „Kolik toho mohl australopiték vědět určitě o nás?“ zašeptala.
„Jo.“ Everard se zase přiměl k věcnému tónu. „Objevili se a nařídili založit Stráž. Jinak by svět, jejich i všech ostatních, byl odsouzen k zániku. Nesmetla by ho ovšem nějaká katastrofa; nikdy by neexistoval. Cestovatelé časem by mohli záměrně nebo nešťastnou náhodou zamíchat minulostí tak, že by se celá budoucnost odvíjela úplně jinak; a docházelo by k tomu stále znovu a znovu, dokud… já nevím. Dokud by nenastal úplný chaos, nebo dokud by lidská rasa nevymřela nebo dokud by něco

takového neudělalo všem pokusům o změny přítrž a především by nikdy nedošlo k cestám časem.“
Zbledla. „Ale to nedává smysl.“
„Podle obvyklé logiky ne. Ale přemýšlej. Když odcestuješ do minulosti, máš stejně svobodnou vůli jako kdykoliv jindy. Jaké má minulost mystické síly k omezení tvých činů, které přítomnost nemá? Žádné. Ty, Wanda Tamberlyová, bys mohla zabít svého otce dřív, než se oženil. Ne že bys třeba chtěla. Ale řekněme, že by ses nevinně potloukala kolem v některém roce, kdy byli tví rodiče mladí, a udělala bys něco, co by jim zabránilo v seznámení.“
„To bych… přestala existovat? „
„Ne. V tom roce bys stále existovala. Ale zmiňovala ses o sestře. Ta by se nikdy nenarodila.“
„A odkud bych se vzala já?“ Záblesk rozpustilosti: „Určitě by mě nepřinesla vrána!“, který vzápětí odumřel.
„Odnikud. Z ničeho. Princip příčiny a následku tady neplatí. Je to něco jako kvantová mechanika rozšířená ze subatomové úrovně na lidskou.“
Ve vzduchu téměř slyšitelně zapraskalo napětí. Everard seje pokusil rozptýlit. „Neměj obavy,“ řekl. „V praxi věci nejsou tak vratké. Kontinuum se dá narušit jen zřídka. Například v případě tebe a tvých rodičů by jako ochranný faktor posloužil tvůj zdravý rozum. Než se potenciální cestovatelé časem smějí někam vydat bez dozoru, projdou důkladným vyšetřením. A většina z toho, co udělají, nemá z dlouhodobého hlediska vliv. Záleží na tom, jestli jsem navštívil nebo nenavštívil představení v divadle Globe, když byl Shakespeare na jevišti? I kdybyste, hm, i kdybys opravdu překazila svým rodičům svatbu a zabránila narození své sestry - při vší úctě si

myslím, že by si toho historie ani nevšimla. Její předpokládaný manžel by si vzal někoho jiného a … náhodou… by to byla taková osoba, že po několika generacích by genofond vyšel úplně nastejno. Za několik set let by se narodil tentýž slavný potomek a tak dál. Chápeš?“

„Nadhazuješ mi falšované míče, až se mi z toho točí hlava. Ale pochytila jsem něco málo o relativitě. Světočáry, naše dráhy v časoprostoru. Jsou jako svazek tuhých gumových vláken, že? Zataháš za ně a ony se budou snažit smrštit zpátky do náležité… konfigurace.“

Tiše hvízdl. „Zapaluje ti to rychle.“

Ani trochu jí to neulevilo. „Existují ovšem události, lidé, situace, u kterých je rovnováha… nestabilní. Je to tak? Kdyby třeba nějaký blbec s dobrým úmyslem zabránil Boothovi zastřelit Lincolna, mohlo by to změnit všechno, co následovalo?“

Přikývl.

Roztřeseně se posadila zpříma a sevřela dlaněmi kolena. „Don Luis chtěl… chce získat moderní zbraně… vrátit se do Peru šestnáctého století a… převzít velení konkvisty, potom potlačit protestanty v Evropě, vyhnat muslimy z Palestiny…“

„Chápeš to úplně přesně.“

Everard se k ní naklonil ještě víc a vzal její ruce do svých. Pevně mu je sevřela. Měla je studené. „Neboj se, Wando,“ chlácholil ji. „Ano, je to děsivé. Mohlo by to skončit i tak, že jsme spolu dnes nikdy nemluvili, že jsme my ani tenhle svět nikdy neexistovali ani jako sen v něčím spánku. Je těžší si to představit a těžší se s tím smířit než s představou osobního zániku po smrti. Sám to dobře vím. Ale nestane se to, Wando. Castelar je zvláštní

případ. Měl ohromné štěstí, že se dostal k tempocyklu a naučil se s ním zacházet. Ale je sám a jinak nic neví; včera večer sotva unikl a Stráž je mu na stopě. Dopadneme ho, Wando, a napravíme veškeré škody, které snad už mohl napáchat. Od toho jsme tady. Máme zatraceně dobré skóre, jestli si to smím dovolit tvrdit. A já to tvrdím.“
Polkla. „Dobře. Věřím ti, Mansi.“ Cítil, jak se jí do prstů, vpletených mezi jeho, vrací teplo.
„Hodná holčička. Víš, hodně nám pomáháš. Tvoje výpověď o tom zážitku byla skvělá, plná náznaků, o co by se mohl pokusit dál. Předpokládám, že nasbírám další stopy, až mě napadnou nové otázky. Dost pravděpodobně budeš mít i ty nějaké vlastní postřehy.“
Další uklidňování: „Proto s tebou mluvím takhle otevřeně. Jak už jsem ti říkal, obvykle je zakázáno prozrazovat nezasvěceným, že existuje cestování časem. Víc než zakázáno; jsme kondicionováni, abychom to ani nedokázali. Jenže teď nastaly dost zvláštní okolnosti a já jsem to, čemu se ve Stráži říká nezávislý agent, takže mám oprávnění v případě nutnosti překročit některé předpisy.“ Jemně, avšak pevně stáhla ruce. Chladná povaha, pomyslel si. Nemyslím tím frigidní. Nezávislá. Odvaha, páteř, mozek. V jedenadvaceti letech. Její pohled zjasněl a maličko chraplavý hlas zazněl opět pevně a bez napětí. „Díky. Díky víc, než dokážu vypovědět. Víš, že jsi docela zvláštní člověk?“
„Ale ne._ Jenom mi náhodou tenhle případ přidělili.“ Usmál se. „Škoda, že na tebe nevyšel nějaký hezký zářný mladík, třeba z údobí Planetárních inženýrů.“
„Odkud?“ Nečekala na odpověď. „Hádám, že Stráž nabírá nové členy ve všech obdobích.“

„Ne tak docela. Před vědeckou revolucí kolem roku 1600 našeho letopočtu bylo lidí schopných pochopit tuhle představu jen málo a žili daleko od sebe. Castelar je výjimečný chlapík.“
„Jak našli tebe?“
„V… no, před nějakým časem jsem se přihlásil na inzerát a udělal nějaké testy.“ Neřekl jsem na rovinu „1957“. Proč vlastně? Protože jí schází ucelený náhled. Myslela by si o mně, že jsem, stařec… A proč by na tom mělo záležet, Everarde, ty starý kozle? „Stráž nachází kadety mnoha různými způsoby.“ Zavrtěl se. „Podívej, je mi jasné, že máš deset milionů otázek, a já bych ti na ně rád odpověděl. Možná později budu i moci. Ale co kdybychom teď přešli zase k věci? Chtěl bych znát víc podrobností o tom, co se stalo. Času je málo.“
„Opravdu?“ zamumlala. „Myslela jsem si, že se můžete vrátit zlomek vteřiny před kterýmkoliv okamžikem nebo po něm.“
Potvora. „To samozřejmě můžeme. Ale… no, my ve Stráži máme také jen konečně dlouhý život. Dřív nebo později si Zubatá najde každého z nás. Stráž musí hlídat příliš dlouhou historii; máme značný nedostatek lidí. A přiznám se, že mi vadí, když tady mám jen tak sedět, zatímco akce ještě probíhá. Chtěl bych… se propracovat k tomu bodu své osobní světočáry, kdy bude případ uzavřen a kdy budu vědět, že jsi v bezpečí.“
„Aha,“ řekla bez rozmýšlení. Potom dodala: „S donem Luísem to nezačíná ani nekončí, že?“
„Ne,“ přiznal Everard. „Ten získal tempocykl, protože se několik banditů ze vzdálené budoucnosti pokusilo ukrást Atahualpovo výkupné právě toho večera, kdy se poblíž

nachomýtl on. Opravdu nebezpeční jsou tihle bandité. Prozatím se ale dáme do stopování konkvistadora.“

209 př. Kr.

Stejně jako u většiny helénských domů takhle daleko na východě se i v Hipponikově sídle mísila klasická jednoduchost s orientální marnotratností. Stěny jídelny, pokryté křiklavými malbami fantastických ptáků, zvířat a rostlin, lemoval zlatý abstraktní vzor. Stejné ornamenty zdobily bronzový několikaramenný svícen, jehož tenké svíčky postupně nahradily pohasínající denní světlo. Vzduch oslazovala vůně kadidla. Dveře, které vedly k růžovým keřům a k rybníčku v uzavřeném dvoře, zůstaly nyní v létě otevřené. Společnost však v attickém stylu ležela po dvou na lehátku u dvou stolků. Měli na sobě bílé, jen málo zdobené chitóny. Víno si ředili vodou a jedli chutné, ne však rafinované pokrmy; polévku s bílým chlebem, následovanou lehce kořeněným jehněčím s kroupami a zeleninou. Už to, že na stůl přišlo maso, byla výjimka. Jako zákusek se podávalo čerstvé ovoce.

Normálně by obchodník první večeři doma strávil jen v rodinném kruhu a jediným hostem by byl jeho přítel Meander. Další večer by následovala pánská jízda s dívkami najatými k tomu, aby provozovaly hudbu, tanec i jinou zábavu. Tentokrát však panovaly jiné okolnosti a on o nich potřeboval mít brzké a přesné zprávy. Ve svém vzkazu přikázal ženě, aby hned pozvala jisté muže. Obsluhovali je otroci mužského pohlaví.

Zaujímal ve městě dost významné postavení na to, aby si na něho oba tak brzy udělali čas. Kromě toho se jim mohly hodit zprávy, které přivezl od severní hranice. Leželi proti němu a Everardovi a po příjemnějších stránkách života přešli přímo ke stávající situaci. Nebyla radostná.

„…poslední kurýr,“ bručel Kreón. „Vojsko by mělo přibýt pozítří.“ Byl to hřmotný muž se zjizvenou tváří, zástupce velitele posádky, kterou zde král Euthydémos zanechal.
Hipponikos zamrkal.
„Celá výprava?“
„Bez mrtvých,“ odvětil Kreón zachmuřeně.
„Ale co zbytek země?“ otázal se otřeseně Hipponikos. Vlastnil i venkovské majetky. „Když většina našich mužů zůstane zavřená v tomhle jediném městě, Antiochovy oddíly mohou jinde bez zábran pálit a rabovat.“
Nejdřív rabovat, a až potom pálit! připomněl si Everard. Tenhle žert z dvacátého století, který měl nepochybně dlouhý rodokmen, nebyl příliš veselý, když se realita schylovala k jeho naplnění, ale člověk má sklon se chytat každého stébla humoru.
„Neboj se,“ chlácholil ho Zóilos. Hipponikos už dříve vysvětlil Everardovi, že ministr financí má styky po celém království. Nyní svraštil hubené rysy pod velkým nosem do lehce našpuleného úsměvu. „Náš král dobře ví, co dělá. Když své síly soustředí zde, nepřítel musí zůstat nablízku. Jinak bychom mohli vysílat oddíly, které by ho napadaly zezadu menšími útoky. Nemám pravdu, Kreónte?“
„Není to tak jednoduché, hlavně z dlouhodobého pohledu.“ Důstojníkův pohled na jeho druha na lehátku dodával: Vy civilisté se vždycky rádi pokládáte za stratégy, že? „Ale je pravda, že Antiochos hraje opatrně. To je jasně vidět. Konec konců, naše armáda je stále bojeschopná a on je daleko od domova.“

Everard, který v přítomnosti hodnostářů dosud zachovával uctivé mlčení, usoudil, že se může odvážit položit otázku: „Co se přesně stalo, pane? Můžeš nám to říci, budeš-li vycházet z depeší, které jsi dostal?“
Kreón odpověděl maličko blahosklonně, ale přátelsky, jako jeden bojovník druhému: „Syřané pochodovali po jižním břehu řeky Arios.“ Na mapě Everardova období to byla Harirod. „Jinak by museli překročit poušť. Euthydémos samozřejmě věděl, že se Antiochos blíží. Už dlouho ho očekával.“
Přirozeně, pomyslel si Everard. Tahle válka kvasila šest desetiletí, od chvíle, kdy se satrapa Baktrie vzbouřil proti seleukovské monarchii, prohlásil svou provincii za nezávislou a sebe za jejího krále.
Zhruba ve stejné době zvedli hlavu Parthové a zařídili se obdobně. Byli to téměř čistí Íránci - Árijci v pravém smyslu toho slova - a považovali se za dědice Perské říše, již dobyl Alexandr a již si mezi sebe rozdělili Alexandrovi vojevůdci. Potomci generála Seleuka, zapletení do vleklých sporů s rivaly na západě, znenadání zjistili, že jim další hrozba stojí v zádech.
Seleukovci v současné době vládli Kilikii (v Everardově éře jih středního Turecka) a Latakii na středomořském pobřeží. Dále se jejich panství rozprostíralo přes většinu Sýrie, Mezopotámie (Irák) a Persie (Irán). Většinu drželi přímo, část ovládali jako vazalské země. Obecný jazyk říši tudíž shrnoval pod označení „Sýrie“, třebaže její páni byli řecko-makedonského původu s blízkovýchodní příměsí a jejich poddaní se pestře lišili. Král Antiochos III. ji upevnil poté, co se ve zmatku občanských i zahraničních válek málem rozpadla.

Potom se vydal do Parthie (severovýchodní Írán) a tuto novou mocnost ztrestal - prozatím. Nyní přicházel, aby znovu opanoval Baktrii a Sogdianu. Jeho ambice sahaly od těchto zemí na jih, do Indie…

„.. .a pilně zaměstnával své špióny a zvědy. Zaujal postavení u brodu, o kterém věděl, že ho Syřané použijí.“ Kreón vzdychl. „Ale musím říci, že Antiochos je lstivý a stejně smělý jako houževnatý. Krátce před svítáním vyslal přes řeku vybrané oddíly…“

Baktrijská vojska, stejně jako parthská, tvořilo v podstatě jezdectvo. To odpovídalo asijským tradicím a ve většině případů vyhovovalo asijskému terénu; jenže je to stavělo do strašlivě nevýhodné situace za noci, kdy se vždy stahovala do takové vzdálenosti od nepřítele, kterou považovala za bezpečnou.-

„.. .a zahnaly naše hlídky zpátky k hlavnímu uskupení. Jeho hlavní uskupení následovalo. Euthydémos pokládal za nejmoudřejší ustoupit, přeskupit síly a vydat se sem. Cestou nabírá posily. Antiochos ho pronásleduje, ale nepříliš úporně. Boj se omezuje jen na drobné potyčky.“

Hipponikos se zamračil. „Tohle není Antiochovi podobné, podle toho, co jsem o něm slyšel,“ poznamenal.

Kreón pokrčil rameny, vyprázdnil pohár a podržel ho vysoko, aby mu otrok mohl dolít. „Zvědové zjistili, že byl u brodu zraněn. Očividně ne tak těžce, aby ho to vyřadilo, ale snad dost na to, aby ho to zpomalilo.“

„Ale přesto od něho bylo nemoudré, že ihned nevyužil své výhody,“ prohlásil Zóilos. „Baktra má velké zásoby. Tyhle hradby jsou nezdolatelné. Jakmile bude král Euthydémos za nimi…“

„Může zůstat sedět a nechat Antiocha, aby nás obléhal až do vyhladovění?“ přerušil ho Hipponikos. „Doufám, že ne!“
Znalost budoucnosti propůjčila Everardovi sebedůvěru k tomu, aby se ozval: „To nemusí mít v úmyslu. Být vaším králem, zabezpečil bych město a vytrhl bych k rozhodující bitvě. Kdybych ji prohrál, měl bych kam ustoupit.“
Kreón přikývl.
„Nová Trójská válka?“ protestoval Hipponikos. „Ať nám bohové dopřejí jiného výsledku.“ Naklonil pohár a ukápl na podlahu několik kapek.
„Neboj se,“ řekl Zóilos. „Náš král má víc rozumu než Priamos. A jeho nejstarší syn Démétrios je dost slibný na to, aby se stal druhým Alexandrem.“ Zjevně zůstával dvořanem, kamkoliv se vrtl.
Ale nebyl to pouhý patolízal, jinak by si ho Hipponikos nezval. V tomto případě mluvil pravdu. Euthydémos byl chlapík, který se sám vypracoval, dobrodruh z Magnesie, který uchvátil baktrijskou korunu; ale vládl schopně a bojoval chytře. Démétrios v budoucnu překročí Hindúkuš a shrábne pro sebe značný kus upadající Maurijské říše. Pokud Exaltacionisté navzdory všemu neuspějí a celá budoucnost, z níž Everard pocházel, nebude anulována.
„Nu, raději bych se měl připravit do zbraně,“ prohlásil Hipponikos ztěžka. „Mám v domácnosti kromě sebe… tři muže bojeschopného věku. Své syny…“ Nedokázal se ubránit, aby se neotřásl.
„Dobře,“ zabručel Kreón. „Trochu jsme přeuspořádali organizaci. Ohlásíš se Filipovi, synu Xanthovu, u Oriónovy brány.“

Hipponikos střelil pohledem po Everardovi. Jejich předloktí se dotýkala. Strážce cítil lehké chvění.
Slova se trochu zlomyslně ujal Zóilos. „Jestli se nechceš účastnit naší války, Meandre, neprodleně odejdi.“ „Doufám, že to tolik nespěchá,“ odpověděl Everard. „Budeš bojovat na naší straně?“ vydechl Hipponikos. „No, teď jsi mě překvapil…“ Lžu, jako když tiskne. Kreón se uchechtl. „Ohó, těšil ses, že si užiješ? Pak svou mzdu utrať co nejlépe. Pij dobré víno, dokud je, a povyrážej se s ženami, dokud vojsko nevyžene cenu každé pouliční coury tak vysoko, jak si nechává platit Théonis.“
„Kdo?“ otázal se Everard.
Hipponikos se kysele ušklíbl. „Pusť ji z hlavy. Ta stojí vysoko nad mou i tvou úrovní.“
Zóilos se začervenal. „Ona není pro každého hlupáka, který přinese pytel zlata,“ řekl úsečně. „Vybírá si milence podle vlastního uvážení.“
Ohol pomyslel si Everard. Vysoký úředník má i svou lidskou stránku, co ? Ale neuvádějme ho do rozpaků. I tak bude náročné řídit konverzaci směrem, kterým bych rád, třeba jen minutu nebo dvě. Nakrátko se ho zmocnil kyselý pocit, když mu hlavou prolétly Kiplingovy verše:
„ Čtyři jsou věci, jež nad jiné čnějí - ženy a koně a moc a válka.
My mluvili o všech, však o poslední nejčastěji… „
Obrátil se k Hipponikovi. „Odpusť,“ řekl. „Rád bych stál po vašem boku, ale než by mne, cizince, zařadili do vojska, bitva, ve které se rozhodne o vítězství, už bude nejspíš vybojována. Stejně bych toho mnoho nezastal. Nejsem cvičený k boji na koni.“

Kupec přikývl. „Ani to není tvůj boj," řekl spíš věcně než zklamaně. „Je mi líto, že tě mé město přivítalo tak špatně. Zítra nebo pozítří bys měl raději odjet."
„Poptám se po městě mezi odjíždějícími," řekl Everard. „Někomu by se třeba strážný navíc na cestu domů hodil. Baktrou prochází polovina světa, ne? Pokud najdu někoho, kdo se vrací na nějaké místo, kde jsem ještě nebyl, bude to skvělé." Dal si velkou práci s tím, aby před Hipponikem vyvolal dojem člověka, který se nepotuluje po světě jenom proto, že se rozkmotřil se svým kmenem, nýbrž ze zvědavosti. V tomto období takoví lidé nebyli ničím neobvyklým.
„Z Dálného východu nikoho nepotkáš," varoval ho Zóilos. „Tenhle obchod se scvrkl."
Já vím, vzpomněl si Everard. V Ctně do nynějška vládl Š'chuang-ti, takový Mao své doby. Naprosto xenofobní. A teď po jeho smrti vzniknou rozbroje, ze kterých povstane dynastie Chán. Mezitím se budou za Velkou zdí volně potloukat Siung-nu a další nomádští loupežníci. Pokrčil rameny. „Nu, a co Indie, Arábie, Afrika, anebo v Evropě Řím, Arekonie nebo třeba Galie?"
Ostatní dali najevo překvapení. „Arekonie?" otázal se Hipponikos.
Everardovi se rozbušilo srdce. Ale dál mluvil stejně lhostejně, jako když předtím to slovo nenápadně vsunul do řeči. „Vy jste o ní neslyšeli? Možná znáte Arekoňany pod jiným jménem. Zaslechl jsem o nich zmínku z druhé nebo třetí ruky, když jsem. procházel Parthií. Mám pocit, že to jsou nějací příležitostní obchodníci z hodně dalekého severozápadu. Připadalo mi to zajímavé."
„Jací jsou?" vyzvídal Kreón, vůči Everardovi stále hodně žoviální.

„Prý vypadají nezvykle. Vysocí, štíhlí, krásní jako bohové, černé vlasy, ale pleť jako alabastr a světlé oči; a mužům nerostou vousy, jejich líce jsou hladké jako dívčí.“
Hipponikos svraštil čelo a zavrtěl hlavou. Zóilos napjatě ztuhl. Kreón se poškrábal na ježaté bradě a zamumlal: „Já jsem v posledních měsících asi také něco zaslechl… Počkejte!“ vyhrkl. „To mi připomíná Théonidu. Ne že by měla vousy, ať už je jaká chce, ale nemá s sebou snad takové muže? Ví vlastně někdo, odkud pochází?“
Hipponikos se zatvářil zamyšleně. „Mám za to, že se zavedla asi před rokem, a to ve velké tichosti,“ řekl. „Potřebovala k tomu povolení a podobně. Ale nebyl kolem toho žádný rozruch, ani žádné klevety, které by stály za řeč. Z ničeho nic tu byla.“ Zasmál se. „Nejspíš má mocného ochránce, který to zařídil za nějakou protislužbu.“
Everarda zamrazilo na temeni. Ano, nóbl kurtizána, to je způsob, jakým si žena v tomhle prostředí zajistí úplnou volnost jednání. Svým způsobem jsem to čekal. Zvedl koutky úst. „Myslíte, že by aspoň prohodila slovíčko s neurozeným tulákem?“ zeptal se. „Jestli tu má soukmenovce, kteří si myslí, že bude lépe odjet, nebo jestli to má v úmyslu sama, nu, můj meč je k pronajmutí.“
Zóilos uhodil dlaní o lehátko. „Ne!“ zaječel. Ostatní na něho zůstali hledět. Vzpamatoval se a roztřeseně se na Everarda osopil: „Proč tě tolik zajímá, když o těch… Arekoňanech, jak jim říkáš, víš tak málo? Nemyslel jsem si, že by se věcný a praktický žoldnéř honil za… pohádkou.“

Páni, že jsem ale ťal do živého ? Honem vycouvat! Everard zvedl ruku. „To byl jen takový můj nápad. Nestojí za to, aby se kolem něj dělal povyk. Zítra se poptám ve městě po někom jiném, jestli smím. Zatím snad, pánové, máte k hovoru důležitější věci, ne?“
Kreón sevřel rty. „To máme,“ řekl.
Nicméně po celý večer Zóilos neustále těkal pohledem k Ilyrovi Meandrovi.

976 př. Kr.

Po svém útoku na Exaltacionisty přelétla jednotka Stráže na neobydlený ostrov v Egejském moři, aby si odpočinula, postarala se o zraněné a vyhodnotila operaci. Ta proběhla tak dobře, jak se jen Everard odvážil doufat: čtyři tempocykly banditů sestřeleny, sedm zajatců sebráno z potápějící se lodi, na níž vypluli z Foiníkie. Pravda, tři jezdci unikli do časoprostoru dřív, než je stihl zasáhnout energetický paprsek. Everardovo srdce nebude mít klid, dokud poslední z jejich plemene nebude zajat nebo zabit. Přesto jich na svobodě mohlo zbývat už jen několik málo a dnes - konečně, konečně - dopadl vůdce bandy.

Merau Varagan poodešel několik yardů od skupiny, zastavil se na okraji útesu a vyhlížel přes moře. Strážci na hlídce ho nechali. Každému vězni nasadili kolem krku neuroindukční obojek. Při první známce podezřelého pohybu ho dálkové ovládání zapne a nositel se zhroutí omráčen. Everard se z okamžitého popudu vydal za ním.

Voda se modře třpytila, pokrytá bílými skvrnkami pěny, poprášená světelnými odlesky. Dobromysl pod nohama vydávala ve slunečním žáru pronikavou vůni. Vánek čechral Varaganovi vlasy, které se leskly obsidiánovou černí. Svlékl si promáčené roucho a stál tu jako mramorová socha, čerstvě vyšlá z Feidiových rukou. I jeho tvář mohla představovat dosud nezrozený ideál Hellady, až na to, že byla příliš jemně utvářená a ve velkých zelených očích či krvavě rudých ústech nespočívalo nic apollónského. Spíš dionýsovského…

Kývl na Everarda. „Krásné panoráma," řekl americkou angličtinou, kterou jeho hlas proměnil v hudbu. Mluvil

klidně, téměř nonšalantně. „Smím si je vychutnat, zatímco budeme zde?“
„Jistě,“ přisvědčil Strážce, „i když odlétáme brzy.“
„Nabízí exilová planeta něco srovnatelného? „
„Nevím. Neřekli nám to.“
„Nejspíš proto, aby byla ještě obávanější. 'Ta neprobádaná země, z jejíchž hranic se žádný poutník nevrací'.“ Sardonicky dodal: „Nemusíte mě přesvědčovat, že jí nemám uniknout skokem s útesu, i když by se tím některým z vašich společníků asi ulevilo.“
„Spíš bychom vás naopak proklínali. Nebylo by od vás hezké nám přidělávat všechny ty potíže s lovením a oživováním vaší mrtvoly.“
„Abyste mě podrobili kyradexu.“
„Jo. Máte plnou hlavu informací, které chceme.“
„Obávám se, že budete zklamáni. Postarali jsme se o to, aby nikdo z nás nevěděl příliš mnoho o prostředcích, schopnostech nebo záložních plánech ostatních.“
„M-hm. Rození samotáři, ta vaše banda.“
„A genetičtí inženýři jedenatřicátého tisíciletí se jali pěstovati rasu superlidí, zrozených pro dobrodružství na vesmírných hranicích, „ prohlásil kdysi Shalten, „ a hle, zjistili, že zplodili Lucifera. „ Občas mluví takovýmhle neurčitě biblickým stylem. Jinak na něm není neurčitého nic.
„Nu, zachovám si tolik důstojnosti, kolik jen dokážu,“ řekl Varagan. „Až se octnu na té planetě…“ usmál se, „…kdo ví, co bude možné?“
Tělesná i psychická únava po akci způsobovala, že Everard byl náchylný podléhat emocím.
„Proč jste to udělali?“ vyhrkl. „Žili jste jako bohové…“

Varagan přikývl. „Do značné míry jako bohové. Už jste někdy uvažoval o tom, že to zahrnuje neměnnost, mantinely mýtu, nejzazší nesmyslnost? Naše civilizace nám připadala starší než vám doba kamenná. Nakonec už to bylo nesnesitelné.“

Takže jste se pokusili ji svrhnout a neuspěli jste, ale některým z vás se podařilo zmocnit tempocyklů a uprchnout do minulosti. „Mohli jste ji opustit v míru. Například Stráž by byla jen ráda, kdyby mohla najmout lidi vašich schopností; a já vám zaručuji, že byste se ani chvilku nenudili. „

„Byli bychom na tom ještě hůř. Znásilnili bychom tím svou nejvlastnější povahu. Stráž existuje jen proto, aby konzervovala jednu verzi historie.“

„A vy se ji stále snažíte zničit! Proboha, proč?“

„Tak hloupá otázka vám nesluší. Víte docela dobře, proč. Snažili jsme se předělat čas, abychom mu mohli vládnout; a chtěli jsme mu vládnout proto, abychom mohli volně jednat podle své vůle. Bašta.“

Nadutost zmizela, navrátila se nenucenost. Varagan se trylkově zasmál. „Vypadá to, že suchaři zase triumfovali. Gratuluji. Při našem stopování jste odvedl pozoruhodný kus detektivní práce. Řekl byste mi, jak jste to udělal? Nesmírně by mě to zajímalo.“

„Ech, to by trvalo dlouho.“ A občas by to příliš bolelo.

Klenuté obočí se pozdvihlo. „Změnila se vám nálada, že? Ještě před chviličkou jste se choval přátelsky. Stále to cítím. Byl jste vždycky docela vzrušující protivník, Everarde. Svou hru jsme spolu hráli v budoucí Kolumbii,“ kde se Varagan dostal blízko k tomu, aby uchvátil vládu po Simonu Bolívarovi, „v Peru,“ kde se jeho gang pokusil Pizarrovi ukrást Atahualpovo výkupné

a změnit průběh španělské konkvisty, „a nyní v Tyru,“ který hrozili vyhodit do povětří, pokud nedostanou techniku, která by jim prakticky propůjčila všemocnost. „Kde a kdy ještě, ne tak přímo? „
Everarda se zmocnil neurčitý hněv. „Pro mne to nebyla hra, frajere,“ odsekl, „a vy jste z ní už vypadl.“
Odpovědí mu byla podrážděnost. „Jak si přejete. Zanechte mne tedy laskavě mým myšlenkám. Mezi nimi je i vědomí, že jste ještě nepochytali poslední Exaltacionisty. V jistém smyslu jste nechytili ani mne.“
Everard zaťal pěsti. „Eh?“
Varagan opět nabyl sebeovládání a vůle po krutosti. „Klidně vám to mohu vysvětlit. Výslechový stroj to ze mne stejně dostane. Mezi zbylými našimi lidmi se nachází Raor. Nezúčastnila se téhle výpravy, protože foinické prostředí ženy omezuje, ale účastnila se jiných. Moje souklonovkyně, Everarde. Má své prostředky, jak zjistit, co se tady pokazilo. A bude stejně pomstychtivá, jako odjakživa byla ambiciózní. Příjemné sny.“ Usmál se, obrátil se k Everardovi zády a začal se znovu rozhlížet po moři a po nebi.
Strážce ho nechal být, ale na chvíli také vyhledal samotu. Přešel na druhou stranu ostrůvku, posadil se na kámen, vytáhl dýmku a tabák a zapálil si.
Pozdní duchaplnost, pomyslel si. Měl jsem odseknout: „A co když uspěje? Co když vymaže budoucnost? Vy z ní pocházíte, nepamatujete si? Přestanete vůbec existovat.“
Pochopitelně až na ty kousky prostoročasu před okamžikem změny, ve kterých prováděl své lumpárny. Na tohle by on nejspíš pobaveně upozornil. Anebo

možná ne. Každopádně pochybuji, že by se bál vlastního vyhlazení. Krajní nihilista.
K čertu s tím. Vtipné odpovědi mí nikdy nešly. Prostě se vrátím do Tyru, dodělám, co je třeba…
Bronwen. Ne. Musím ji zabezpečit, ale to je věc obecné slušnosti, nic víc. Potom bychom oba měli raději začít hledat způsob, jak překonat stesk po tom druhém. Nejlepším místem pro mne budou staré známé USA dvacátého století, kde si budu moci na chvíli hodit nohy na stůl.
Často měl za to, že výsada nezávislého agenta, v podstatě si sám přidělovat úkoly, stojí za rizika a odpovědnosti s tímto postavením spojené. Třeba se mi v téhle exaltacionistické záležitosti bude chtít pokračovat, až si dobře odpočinu. Třeba.
Zavrtěl se na kameni. Odpočívat není dobrý nápad! Chtělo by to nějakou činnost, nějaké rozptýlení.
To děvče, které bylo zataženo do peruánských událostí, Wanda Tamberlyová… I na vzdálenost měsíců osobního času a tří tisíciletí historie mu jasně vyvstala před očima. No jistě. Bez problémů. Přijala nabídku ke vstupu do Stráže. Když ji zastihnu mezi tou večeří, na kterou jsem ji pozval, a dnem odchodu na Akademii… Že se k sobě věkem nehodíme? Ale ne, sakra. Jenom se chci pobavit, vesele ji vyprovodit a teprve potom se pustit do rajcovní části své dovolené.

209 př. Kr.

Konečně z jeho milované Indie proudí učení Gautámy Buddhy, dokud nebude téměř zapomenuto. Dnes ještě kvetlo a rozlévalo se jako záplava. Konvertitů bylo v Baktře zatím nemnoho. Topy či stupy, jejichž trosky viděl Everard v Afghánistánu dvacátého století, nebudou postaveny ještě celé generace. Přesto bylo v Baktře věřících tolik, aby se zde udrželo viháró, ve kterém se návštěvníci z řad souvěrců obvykle zastavili a někdy i na čas přebývali; a takových obchodníků, členů nájemných karavan, strážců, žebráků, mnichů a jiných pocestných bylo mnoho a přicházeli z různých koutů rozlehlého území. Proto šlo o vynikající místo ke sběru zpráv, spolehlivý hlavní zdroj projektu historických studií.

Everard je vyhledal ráno po svém příjezdu. Tato svatyně křížená s noclehárnou byla skromná budova z nepálených cihel, dříve činžovní dům v Iónské uličce vedle ulice Tkalců. Od sousedních budov, natlačených kolem, se lišila především motivy maleb na omítce - lotos, drahokam, plamen. Když zaklepal, otevřel dveře hnědý muž ve žlutém rouchu a přívětivě ho pozdravil. Everard se otázal na Čandrakumara z Pátaliputry. Dozvěděl se, že zde vážený filosof skutečně sídlí, ale že se odebral na své obvyklé sokratovské disputace, pokud se neuchýlil někam do ústraní k meditacím. Měl by se vrátit večer.

„Děkuji," řekl Everard nahlas a Sakra! v duchu. Ne že by ho ta zpráva překvapovala. Neměl možnost předem domluvit schůzku, Čandrakumarovým úkolem bylo zjistit podrobnosti, které se nevešly do skrovného počtu dochovaných kronik, a to nejenom politické, ale i o ekonomice, společenské struktuře, kulturních aktivitách,

o rozmanitém a proměnlivém všedním životě. To se dělá většinou tak, že se vmísíte mezi místní lidi.
Everard se odloudal. Možná na svého člověka někde narazí. Anebo najde nějaké stopy sám. Částečně si přál, aby nebyl tak nápadný, neboť tělesnou výškou vyčníval nad průměr tohoto místa a času a rysy připomínal spíš barbarského Gala než Řeka nebo Ilyra. (Germán by mu seděl lépe, jenže v Asii ještě nikdo neslyšel o Anglech, Sasech nebo jiné takové čeládce.) Detektivovi se daří nejlépe, když může splynout s prostředím. Na druhou stranu by mu zvědavá pozornost druhých měla usnadňovat navazování hovoru; a Exaltacionisté nemají důvod k podezření, že je jim Stráž na stopě.
Pokud tu Exaltacionisté jsou.
Dost možná na návnadu neskočili, anebo byli příliš ostražití, než aby po ní šli.
Nicméně navzdory jeho vzhledu nebyl pro terénní část operace k dispozici nikdo jiný, kdo by měl podobné schopnosti a zkušenosti. Mezi anglofonními příslušníky Stráže koloval vousatý vtip, že jejich sbor neustále pracuje přes čas. Nasazovali jste kohokoliv a cokoliv, co bylo právě po ruce.
Na ulicích bylo živo. Kromě obvyklých pachů zde byl cítit i pot úzkosti. Městem obcházeli vyvolávací a oznamovali brzký návrat krále Euthydéma a jeho vojska. Neříkali, že utrpěl porážku, avšak obyvatelstvo už mělo o situaci dobrou představu.
Nikdo nepropadal panice. Muži i ženy pokračovali ve své obvyklé práci nebo v tísňových přípravách. O myšlenkách, které jim táhly hlavou - obléhání, hlad, epidemie, rabování - mluvili málo nebo nemluvili vůbec. Bylo by to jako rozdírat si živou ránu. Kromě toho se

většina lidí ve starověku vyznačovala větším či menším fatalismem. Události se docela dobře mohly vyvrbit k lepšímu místo k horšímu. Mnohá mysl se nepochybně zabývala plány na to, jak ze situace vytěžit nějaký zisk.
Přesto byl hovor spíš nápadně hlasitý, gesta křečovitá, smích nucený. Z bazarů mizely potraviny, protože lidé si chystali zásoby a shrabovali všechno, co ještě nespolkly královské sklady. Věštci, prodavači talismanů a svatyně měli zlaté časy. Everardovi nečinilo žádné potíže navazovat známosti. Naopak, ani jednou si nemusel platit pití sám. Lidé dychtili po čerstvých novinkách zvenčí.
Na ulicích, v podloubích tržišť, u. krámků s vínem a jídlem i ve veřejných lázních, kam se na chvíli uchýlil, kladl otázky tak nezávazně a mile, jak to jen dokázal. Výsledky byly skrovné. O „Arekoňanech“ nikdo nic nevěděl. To se dalo čekat; ale jen tři nebo čtyři mu sdělili, že viděli nějakou osobu popisovaného vzhledu, a udávali jen matné informace. Možná někdo z nich skutečně někoho viděl, ale šlo o jedince pocházejícího z tohoto období, zatoulaného příslušníka nějakého kmene zdaleka, který náhodou odpovídal nedokonale pochopenému popisu. Možná někomu z nich špatně sloužila paměť. Možná dotázaný Meandroví prostě řekl to, co podle jeho mínění Meander chtěl slyšet; tenhle zvyk panoval v Orientě od nepaměti.
Tak to bychom měli ty rázné zásahy a husarské kousky Stráže času, pravil Everard suše své vzpomínce na Wandu. Devadesát devět procent naší práce je jednotvárná dřina stejně jako u kterékoliv jiné policie.
Konečně uspěl do té míry, že získal nějaké určitější informace. V lázních se seznámil s jistým Timoteem, buclatým a chlupatým obchodníkem s otroky. Ten brzy

odložil stranou své starosti a pustil se do debaty o radovánkách s ženami, když Meander nabídl úvodní tah na toto téma. Záhy padlo Théonidino jméno. „Něco jsem o ní slyšel, ale nejsem si jistý, čemu mohu věřit.“

„Já také. Stejně je na tom většina z nás. To, co říkají klepy, je příliš dobré, než aby to byla pravda.“ Timoteus si otřel čelo a zíral upřeně před sebe do šera, jako by ji chtěl vyvolat z oblaků páry. „Vtělení Anaitidy.“ Spěšně ukazováčkem načrtl do vzduchu znamení. „Se vší úctou k bohyni. Vím jen to, co prosákne do světa prostřednictvím přátel, služebnictva a tak. Milenců má málo a všichni do jednoho patří k vysoce postaveným osobám. Ti o ní mnoho neřeknou. Hádám, že to je na její přání. Jinak by se o ní mluvilo stejně obšírně jako o Frýné, Aspasii nebo Laidě. Ale její lidé tu a tam utrousí slovíčko a tahle slovíčka se rozšíří dál. Možná se vyprávěním nafouknou. Nevím.“

„Tvář a postava jako Afrodíté, hlas jako píseň, pleť jako sníh, chůze jako panter. Vlasy jako půlnoc. Oči zelené jako oheň, ve kterém se taví měď. Takhle se o ní mluví.“

„Nikdy jsem ji neviděl. To se poštěstilo jen málo lidem. Opouští dům jen zřídkakdy, a i to jen v zakrytých nosítkách. Ale ano, tohle se o ní zpívá. Hospodská písnička. Bohužel, nám obyčejným smrtelníkům nezbývá nic jiného, než o ní zpívat. Jenže to může být docela dobře přehnané.“ Timoteus se ušklíbl. „Pěvec nejspíš veřejně snil nahlas.“

Jestli je to Raor, tak to vůbec není přehnané. Everardovi se místnost náhle vůbec nezdála horká. Donutil se mluvit i nadále ledabylým tónem. „Odkud pochází? Má s sebou nějaké příbuzné?“

Timoteus otočil hlavu k velkému muži. „Proč tak zvědavý? Ta není pro tebe, příteli, ne ne, ani kdybys nabídl tisíc statérů. Když už nic jiného, její patroni by žárlili. To by mohlo být nezdravé.“
Everard pokrčil rameny. „Jenom se podivuji. Zničeho nic se vynoří, takřka přes noc uchvátí královy ministry…“
Timoteus se zatvářil neklidně.
„Šeptá se, zeje to čarodějka.“ Spěšně dodal: „Nechci ji pomlouvat, víš? Poslyš, ona pravidelně obdarovává malý Poseidonův chrám za městem. Zbožné dílo.“ Nedokázal odolat pokušení cynismu. „Podporuje tím tamního kněze, svého příbuzného Níkomacha. Ovšem ten tam přišel už před ní. Nevím, co předtím dělal, možná jí připravil cestu.“ Opět rychle dodal: „Se vší úctou, samozřejmě. Co já vím, může to být bohyně, která mezi nás sestoupila. Změňme téma.“
Poseidon? podivil se Everard. Takhle hluboko ve vnitrozemí? … Ale ovšem. Kromě moří vládne i koním a zemětřesením a tohle je země obojího.
V podvečer usoudil, že Čandrakumar už bude zpátky. Nejprve utišil hlad čočkou a cibulí, servírovanými na přeložené čapati u přenosného roštu pouličního prodavače. Na oblohu z rajčat, zeleného pepře a opečeného kukuřičného klasu by si musel počkat do daleké budoucnosti. Byl by si také rád dal kávu, ale musel se spokojit s vyčichlým kyselým vínem. Další potřebu uspokojil v uličce, kde náhodou zrovna nikdo nebyl. Příslušná vymoženost civilizace, pouliční pisoár, byla záležitostí stejně vzdálené budoucnosti, a to až příliš krátkou.
Když došel k viháró, slunce už kleslo pod hradby a ulice se ve stínu ochlazovaly. Tentokrát ho mnich zavedl do

místnosti uvnitř. Vypadala spíš jako cela, malá a bez oken, a soukromí poskytoval jen závěs přes dveřní otvor. Hliněná lampička na polici čpěla a vydávala jen tolik blikavého svitu, aby Everard našel cestu. Jediné zařízení zde představoval slamník a malý kobereček, na kterém se zkříženýma nohama seděl muž.

Šerem zasvítily oči, jak Čandrakumar vzhlédl. Byl drobný, hubený, s čokoládovou pletí, jemnými rysy a plnými rty Hinda - narozeného koncem devatenáctého století, jak Everard věděl, absolventa university, jehož teze o indo-baktrijské společnosti vedly Stráž k tomu, aby mu nabídla možnost provádět další studia osobně. Zde byl oděn do bílého dhóti, dlouhé vlasy měl volně rozpuštěné a u úst držel předmět, o kterém Everard usoudil, že to ve skutečnosti není amulet.

„Radost s tebou," pravil nejistě.

Everard opětoval pozdrav taktéž řecky: „Radost s tebou." Zvuky mnichova šourání se vytratily v dálce. Everard tiše promluvil temporalem: „Můžeme si promluvit, aby nás nikdo jiný neslyšel?"

„Vy jste agent?" Ta otázka zněla roztřeseně. Čandrakumar udělal pohyb, jako by chtěl vstát. Everard mu mávnutím ruky naznačil, že má zůstat sedět, a sám se spustil na hliněnou podlahu.

„Správně," řekl. „Věci nabírají na naléhavosti."

„Měl jsem v to doufat." Čandrakumarovi se vrátila duševní rovnováha. Třebaže byl výzkumník, nikoliv policista, také terénní specialisté museli být zdatní a bystří. Jeho hlas zněl podrážděně. „Celý poslední rok jsem čekal, kdy se někdo objeví. Právě vrcholí krize." Odmlka. „Nebo ne?" To, že je historická epizoda

atraktivní, nemusí nutně znamenat, že na ní závisí budoucnost.
Everard ukázal na kotouč na řetízku. „Raději to vypněte. Nechceme riskovat, že náš rozhovor padne do nepovolaných rukou.“ Disk nepochybně ukrýval molekulární diktafon, do kterého Čandrakumar šeptal poznámky o svých pozorováních učiněných toho dne. Jeho komunikátor a další, obdobně zamaskovaná výstroj byla uložena někde jinde.
Když medailon zůstal volně viset, Everard pokračoval: „Vydávám se za Meandra, ilyrského vojáka štěstěny. Ve skutečnosti jsem specialista James Holbrook, narozený v roce 1975 v Torontu.“ Při takhle ošklivé akci ani spojenci neříkáte víc, než nutně potřebuje vědět. Everard mu stiskl ruku, jak bylo zdvořilostí mezi lidmi z jejich rodného prostředí. „A vy jste… Benegal Dass?“
„Doma. Zde momentálně používám jméno Čandrakumar. Víte, způsobil jste mi jisté potíže. Předtím jsem byl 'Rádžníš'. Nebylo by ovšem moudré, aby se tady objevil tak brzy poté, co odcestoval domů, a tak jsem musel spíchnout věrohodnou historku o příbuzenském vztahu, která by vysvětlovala, proč vypadám přesně jako on.“
Téměř bezděčně sklouzli do angličtiny, která je v této temnotě ovanula jako připomínka domova. Nejspíš z téhož důvodu nepřešli rovnou k věci.
„Překvapilo mě, když jsem se dozvěděl, že nemáte v úmyslu být u toho,“ řekl Everard. „Slavné obléhání. Mohl byste vyplnit mezery a opravit chyby v Polybiovi a dalších útržcích kronik, které se dochovají.“
Čandrakumar rozhodil rukama. „S ohledem na své omezené prostředky a konečnou délku života nehodlám nic z nich promarnit na válku. Krveprolévání, ztráty,

útrapy a po dvou letech jaký výsledek? Antiochos nedokáže město dobýt a nepřeje si, ani se neodvažuje trčet před ním déle. Uzavře mír, který zpečetí zasnoubením své dcery princi Démétriovi, a pokračuje na jih do Indie. Podstatný je vývoj společnosti. Války jsou jen patologickým jevem."

Everard se zdržel nesouhlasu. Ne že by války měl rád; na to jich viděl příliš mnoho. Z téhož důvodu ovšem nutně jsou stejně běžnou součástí historie jako blizzardy součástí arktického podnebí; a až příliš často záleží běh historie na jejich výsledku.

„Lituji," řekl, „ale potřebovali jsme zkušeného pozorovatele pracujícího přímo na místě, a to jste v tomto případě vy. Jako Čandrakumar jste buddhistický poutník, nemám pravdu?"

„Ne tak docela. Viháró vlastní několik posvátných předmětů, ale nic výjimečného. Nicméně Čandrakumar hledá osvícení a dopisy, které jeho bratranec Rádžníš posílal v době, kdy obchodoval hedvábím v Baktře, pohnuly Čandrakumara k tomu, aby studoval nejen moudrost Východu, ale i moudrost Západu. Například Hérakleitós byl zhruba Buddhovým současníkem a některé z jeho myšlenek vykazují blízkou příbuznost. Tohle je pro Inda dobré místo k tomu, aby se poučil o Helénech."

Everard přikývl. Benegal Dass postupně pod různými totožnostmi, obvykle od sebe oddělenými tak dlouhými časovými intervaly, aby se vyloučilo, že ho někdo pozná, trávil mezi Baktrijci dlouhé roky; ty se skládaly v celá desetiletí. Při každém příchodu a odchodu využíval pomalé, obtížné a nebezpečné prostředky dané éry; skútr nebo jakýkoliv jiný nezvyklý způsob by byl příčinou, že

by Dass nemohl dál v daném časovém sektoru pracovat, a také by šlo o porušení hlavní směrnice Stráže. Sledoval, jak tohle město vzkvétá, a bude sledovat, jak umírá. Konečným výsledkem jeho námahy bude podrobná a široce rozvedená historie města, jež však bude k dispozici pouze hrstce jedinců ve sboru, kteří se o ni budou zajímat, anebo až v nesmírně vzdálené budoucnosti. Rozhodně nikdy žádný mnich nepřijal dobrovolně tvrdší, osamělejší a věci oddanější existenci. Mně tenhle druh statečnosti chybí, přiznal si Everard.

Čandrakumar se nervózně zasmál. „Promiňte," řekl, „zdržuji vás. Zdlouhavost je chorobou učenců. A pochopitelně jsem sám zvědavostí netrpělivý, víte? co se děje?" Po chvilce ho ještě vybídl: „Nuže?"

„Obávám se, že se vám to nebude líbit," odpověděl Everard ztěžka. „Způsobili jsme vám spoustu nepříjemností, když jsme vás zdrželi u něčeho, co je jen vedlejší představení, jestli se to tak dá říci. Ale hlavní událost je tak významná, že se nám hodí každý útržek informace, včetně negativních."

Stěží se dalo rozeznat, jestli si Čandrakumar hryže ret. Jeho hlas nabyl chladného tónu. „Skutečně? Co je tou hlavní událostí, smím-li se ptát? „

„Podrobné vysvětlení by trvalo příliš dlouho. Ne že bych o tom věděl sám nějak moc. Punguju jenom jako spojka, jako poslíček. To, čemu má Stráž zabránit, leží několik roků před námi. Má povstat… jakýsi ekvivalent sásánovské dynastie a ovládnout Persii. Brzy."

Drobný muž ztuhl. „Cože? To není možné!"

Everard se pokřiveně ušklíbl. „Teprve to musíme znemožnit. Opakuji, že vám nemohu říci mnoho. Ve zpravodajské práci se operativcům neříká víc, než

potřebují vědět. Ale jak jsem to zhruba pochopil, spiknutí, které odhalili, má směřovat k tomu, že parthský král Arsakés bude svržen uzurpátorem, který vypoví mírovou smlouvu s Antiochem, zaútočí na seleukovské vojsko při jeho návratu z Indie a samotného Antiocha zabije.“
„Důsledky…“ zamumlal Čandrakumar.
„Jo. Seleukovská říše se velmi pravděpodobně rozpadne. Odjakživa balancuje na pokraji občanské války. To Římanům pomůže upevnit nadvládu nad východním Středomořím, pokud ovšem Parthové nebudou dychtit smýt pohanu, kterou jim Antiochos uštědřil, a nevyužijí vzniklého mocenského vakua k obnově Perské říše o tři a půl století dřív, než to mají udělat Sásánovci. Co z toho vznikne, můžeme jen hádat, ale nebude to ta historie, kterou jsme studovali vy a já.“
„Ten uzurpátor… je cestovatel časem?“
Everard přikývl. „Myslíme si to. Znovu, mně samému sotva něco řekli. Mám pocit, že Stráž má stopy, jež vedou k malé skupince fanatiků, kteří se nějak dostali ke dvěma či třem skútrům a chtějí… kdovíco. Vytvořit podmínky, aby Muhammad a ajatoláhové mohli ovládnout svět? To je nejspíš hodně přitažené za vlasy; i když skutečnost může být ještě nepředstavitelnější. Každopádně probíhá operace, která je má zastavit, aniž bychom přitom narušili kontinuum.“
„Ano, opatrnost je na místě… Samozřejmě jsem připraven udělat, co budu moci. Jakou v tom hrajete roli vy, pane?“
„No, jak jsem vám řekl, jsem také terénní výzkumník, ačkoliv moje oblast působnosti je vojenství. Přesněji helénské války. Měl jsem beztak v úmyslu pozorovat

tohle obléhání. Je zajímavější, než jste ochoten připustit. Stráž mi nařídila, abych své plány trochu změnil, stejně jako vám. Měl jsem přijít do města, kontaktovat vás a převzít veškeré příslušné informace, které jste za poslední rok nasbíral. Zítra odejdu, přejdu k útočníkům a vstoupím do jejich vojska. Na jezdce na soudobých koních jsem sice příliš velký, ale Syřané dosud hojně využívají pěchotu - starou dobrou makedonskou falangu - a kopiníka mého vzrůstu přivítají. Ve vhodnou dobu se se mnou spojí jiný Strážce a já mu předám vaše údaje. Po uzavření míru s Euthydémem doprovodím syrskou armádu do Indie a potom zpátky na východ. Agent Stráže mi podstrčí energetickou zbraň a já se pokusím chránit Antiochův život, kdyby se situace vyvinula nějak zoufale. Přirozeně doufáme, že to tak daleko nezajde. Doufáme, že uzurpaci hladce zabráníme a že jediné, co budu muset udělat, je nasbírat údaje o tom, jak si Syřané při tažení vedli.“

„Aha.“ Everard zaslechl váhavost. Bojovat proti Čandrakumarovým milovaným Baktrijcům? Nicméně ten se dokázal smířit s nutností a vyzvídal: „Ale proč tak složité okolky? Tohle království do věci podle všeho zataženo není. V každém případě mohl někdo přilétnout na skútru na nějaké odlehlé místo a spojit se se mnou.“

„Opatrnost. Nepřítel tady může mít hlídku, která by patrně byla schopná odhalit přílet nebo odlet v blízkém okolí. Nechceme riskovat, že někoho vyplašíme. Když nebudou vědět, že víme o jejich existenci, budeme je moci snadněji sebrat. A Baktrie hraje svou roli v historii. Dokud existuje jako vojenská síla, nutí Parthy držet se víc zpátky, než jak by se chovali za jiných okolností.“ Alespoň tohle je pravda. A teď zase zpátky k bájení. „Je

možné, že v rámci toho spiknutí chce ta banda nějak podkopat Baktru. Anebo možná ne - může to být jen několik málo jedinců - ale raději neponecháváme nic náhodě. Než jste opustil základnu, řekli vám, abyste si všímal všech návštěvníků, kteří vypadají nezvykle. Jsem tady, abych od vás tuhle informaci převzal.“

„Aha,“ opakoval Čandrakumar, ale nyní již přátelsky, dychtivý pomoci. Výhledy, které mu Everard předložil, ho lekaly, jak by také rozhodně měly. Nicméně zůstal klidný, mnul si bradu a hleděl do okolního příšeří. „Těžko říci. Tohle město je hotová všehochuť ras. Mrzelo by mě, kdyby Stráž vynakládala zbytečné úsilí, protože jsem ji nasměroval na úplně neškodné osoby.“

„Nevadí. Povězte mi všechno. Oni si to o kus dál v čase přeberou.“

„Kdybyste mi mohl poskytnout nějaký náznak…“

„Pro začátek: kdo se v tomhle domě zastavil, složil poklonu a během tlachání zjišťoval, co je nového - například jestli ve městě nejsou nějací jiní divní cizinci.“

„Několik lidí, tu a tam. Víte, takovýhle podnik je něco jako verbální vývěsková tabule, a to nejen pro buddhisty.“

To je pravda. Proto ho také Stráž před půl stoletím nenápadně pomáhala založit. Ve středověké Evropě jsme totéž udělali s několika kláštery. „Pokračujte, prosím. Něco konkrétního.“

„Nuže, podle pokynů jsem zůstával zde a nepřestěhoval jsem se do pohodlnějšího bydliště, takže jsem jim mohl věnovat pozornost. Obecně bych řekl, že ti, kteří se tu stavili, jsou mimo podezření. Kdybyste mi mohl poněkud lépe naznačit, co máte na mysli…“

„Jedince, kteří vypadají na to, že nepatří nikam do této doby, ať už rasově nebo kulturně nebo… zkrátka jakýkoliv detail, který upoutal vaši pozornost. Říkali, že to může být smíšená parta.“
Světélko lampy blikavě ozářilo chabý úsměv. „Máte snad s ohledem na to, odkud přicházíte, na mysli arabské teroristy? Ne, sice tu byla dvojice Arabů, ale nemám žádný důvod si myslet, že byli něco jiného než obchodníci s kořením, jak o sobě prohlašovali. Ovšem Irové… Ano, údajně dva Irové. Černé vlasy, mramorově bílá pokožka, jako by se jí asijské slunce ani nedotklo, jemné rysy. Pokud byli takoví, nemohou dost dobře pocházet ze současnosti, že? Irové jsou momentálně jen barbarští lovci hlav.“
Everard se musel vší silou držet, aby nedal najevo větší zájem, než jaký by o jakékoliv možné podezřelé dával najevo Holbrook. Indovi sice věřil, ale když sledujete takového nepřítele, nehodláte ty, které jste už vyslechli, vystavovat sebemenšímu riziku. Exaltacionisté si jistě uvědomovali, že se ve městě občas vyskytuje alespoň jeden historik. Pokud usoudí, že mají důvod si tu práci dávat, mohlo by se jim podařit ho identifikovat. Musí za sebou zametat stopy!
„Víte, co o sobě tvrdili? „ zeptal se.
„Mluvili se Zénodótem. To je řecký konvertita, z těchto mnichů světsky nejaktivnější. Neposlouchal jsem je. Sice jsem se potom snažil z něho něco dostat, ale mám samozřejmě příkaz nedávat nikdy najevo přílišnou zvědavost. Řekl mi, že mu pověděli, že jsou Galové - civilizovaní Galové ze sousedství Marseille.“
„Může být. Daleko od domova, ale takové putování není neslýchané. Jako u mé přijaté osobnosti.“

„Jistě. Hlavně mě udivil jejich vzhled. Neměli by snad jižní Galové víceméně připomínat jižní Francouze naší doby? Nu, možná se jejich rod přestěhoval ze severu. Svěřili se Zénodótovi, že se jim tohle město líbí, a vyptávali se na možnost založit ve vnitrozemí koňskou farmu. Neslyšel jsem, že by z toho nápadu něco povstalo. Od té doby jsem je, nebo osoby, které se jim pozoruhodně podobaly, zahlédl jednou nebo dvakrát na ulici. Podle klepů může k jejich skupině patřit i jedna kurtizána, která si v poslední době získala proslulost. To je vše, co o nich mohu říci. Je to k nějakému užitku?“
„Nevím,“ zabručel Everard. „Mým úkolem je předat to, co mi řeknete, skutečným operativcům.“ Nezapomeň na krytí. „Ještě někdo? Cizinci, kteří o sobě tvrdili, že jsou Libyjci, Egypťané, Židé, Arméni, Skythové - jakýkoliv exotický národ - ale úplně na to nevypadali? „
„Věnoval jsem tomu důkladnou pozornost ve městě i v tomto domě. Odpusťte, ale mám jen nepatrnou kvalifikaci na to, abych poznal u většiny lidí nějaké anomálie. Bohatě mi stačí, když se mám vypořádat s etnickou složitostí Řeků a Íránců. Nicméně tu byl jeden muž z Jeruzaléma, počkejte, asi před třemi měsíci. Dám vám své namluvené poznámky. Palestině vládne Ptolemaios Egyptský, se kterým, jak víte, Antiochos není zadobře. Ten člověk neříkal nic o tom, že by měl při cestě přes syrské území nějaké potíže…“
Everard poslouchal jen na půl ucha. Měl už za jisté, že cílem jeho lovu jsou „Galové“ a Théonis. Ale nechtěl v Čandrakumarovi tenhle dojem vzbuzovat.
„.. .půl tuctu příslušníků kmene Tokarů zpoza Iaxartu přešlo Sogdianu s kožešinami, které chtěli směnit za jiné zboží. Jak ti dostali povolení k průchodu…?“

Někdo vykřikl. V chodbě zapleskaly utíkající bosé nohy. Za nimi cvakaly okované boty a chřestil kov.
„Co se, sakra, děje?!“ vyskočil Everard na nohy. Přišel beze zbraně, jak se slušelo na civilistu, a také jeho tajná výstroj zůstala v Hipponikově domě, aby ho něco neprozradilo. Jdou po tobě, Mansi, řekla mu předtucha.
Jakási ruka odhrnula závěs. Odlesky kalného světla se zamihotaly na přilbě, kyrysu, náholenicích, na taseném meči. Za zády prvního muže se rýsovaly stíny dalších dvou. V chodbě byli možná další. „Městská stráž,“ oznámil vůdce řecky. „Meandre z Ilyrie, jsi zatčen.“
Ve které místnosti jsem, se dozvěděli u vchodu, ale odkud vědí, jakým jménem, mě mají oslovit? „Velký Hérakle!“ vyhrkl Everard. „Kvůli čemu? Nic jsem neudělal.“ Čandrakumar se přikrčil do kouta.
„Jsi obviněn, že jsi syrský špeh.“ Veliteli oddílu zákon nepřikazoval, aby to prozradil, ale rozpaky, které mu zadrhávaly hlas, v něm probouzely sdílnost. „Vyjdi ven.“ Pokynul čepelí. Stačil mu jediný krok a bodnutí, aby ji v případě vzdoru zabořil Everadovi do břicha.
Za tím jsou určitě Exaltacionisté, ale jak to vědí? Jak to tak rychle zařídili?
Kdo zaváhá, je předem poražen. Everard se ohnal rukou a shodil lampičku s police. Olej na půl vteřiny jasně zaplál a zhasl. To už Everard uhnul stranou a přidřepl. Náhle slepý Makedoňan zařval a provedl výpad. Everardovy oči, navyklé na šero, rozeznávaly obrysy i v této hlubší temnotě. Vstal a současně švihl hranou ruky nahoru. Narazil na kost. Hlava druhého muže sebou trhla dozadu. Meč zařinčel na podlaze. Voják zavrávoral a zhroutil se ve zmatku mezi své druhy.

Kdyby Everard za takto špatné viditelnosti, kdy neměl ani místo, ani čas k manévrování, vyrazil pěstí, mohl nepřesný zásah znamenat zlomené prsty. Hlavou mu prolétla naděje, že snad nezabil člověka, který jen vykonával svou povinnost a nepochybně měl ženu a děti… Pak to pominulo. Plnou vahou se obořil na zmatek u vchodu. Chňapal po údech a tělech, odrážel je rukama a kopal do nich, až se prodral ven. Před ním křičel a mával holýma rukama čtvrtý strážný, který se sice obával vytáhnout zbraň, aby nezasáhl některého ze svých druhů, ale mohl Everardovi zabránit v útěku na dost dlouho, aby jim umožnil jednat. Jeho světlá suknice skýtala nápadný orientační bod. Everard mu vrazil koleno do rozkroku. Výkřiky přešly v ječeni. Everard zaslechl, jak o svíjejícího se člena hlídky zakopl jiný voják.

Ale to už byl Strážce ve společné místnosti. Tři mniši mu o překot uhýbali. Prohnal se kolem nich předními dveřmi ven.

Mapa uložená v hlavě mu napověděla, co má udělat - na prvním nároží zahnout doleva a vydat se třetí ulicí, protože ta se křižovala s uličkou, která ústila do spleti podobných křivolakých uliček… Vzdálený pokřik. Bouda pro uložení laciného zboží během prodejních hodin, která vyhlížela dostatečně pevně. Vyšvihnout se na střechu a zůstat tam ležet pro případ, že by se pronásledovatelé přiblížili.

Nikdo se neobjevil. Za chvíli Everard slezl.

Soumrak houstl v noc. Nad šerými útesy hradeb se jedna po druhé začaly třpytit hvězdy a stále jich přibývalo. Město ztichlo; než bylo vynalezeno pouliční osvětlení, většina lidí po setmění zůstávala pod střechou. Vzduch se ochladil. Everard se nadechl a vyrazil.

Ulice Blíženců se před ním prostírala uspokojivě zšeřelá a prakticky opuštěná. Jednou minul chlapce s pochodní, jednou muže s rohovinovou lucernou. Sám nyní kráčel krokem ctihodného občana, který se neočekávaně zdržel a tudíž je nucen jít za svitu hvězd a snažit se přitom příliš nešlapat do neřádstva. Měl s sebou kapesní svítilnu, jediný anachronismus. Ležela mezi mincemi v měšci na jeho opasku, zamaskovaná za náboženský amulet. Ale ta byla určena pro případ krajní tísně. Kdyby ji někdo viděl svítit, nedokázal by to Everard zamluvit tak snadno jako stružky potu pod chitónem.

Tu a tam vyhlíželo do ulice okno, většinou v horních patrech. Okenice byly zavřené, ale skulinami pronikalo ven žluté světlo. Za nimi obyvatelé snad jedli lehkou chlazenou polévku, snad popíjeli pohárek na usnutí, sdělovali si novinky dne, hráli hry, vyprávěli dítěti příběh na dobrou noc, nebo se milovali. Zadrnčela harfa. Útržek mollové melodie proplul kolem jako vánek. Všechno se zdálo vzdálenější než hvězdy.

Everardovo srdce zpomalilo na obvyklý tep. Donutil svaly k uvolnění. Nezareagují, dokud jim to zase nedovolí. Dokázal opět jasně přemýšlet.

Proč to nastrojené obvinění a pokus ho odvléci? Mýlka v totožnosti? Tahle možnost byla přinejlepším nevěrohodná a skutečnost, že oddíl znal jeho jméno, ji popírala úplně. Někdo jim je udal v souvislosti s vydáním rozkazu a společně s popisem vzhledu. Očividně se někdo chtěl vyhnout možným chybám, které by mohly jeho nebo jeho případné společníky vyplašit. Exaltacionisté si přáli zůstat v utajení stejně silně jako on.

Exaltacionisté - ano, kdo jiný? Ale ti sotva tajně ovládali vládu… zatím. Nemohli poslat gorily přestrojené za vojáky městské posádky; příliš riskantní. Ani nemohli osobně poslat řádné vojáky. Ne, pracovali prostřednictvím někoho, kdo měl dostatečnou moc, anebo alespoň politický vliv na to, aby něco takového mohl zařídit.

Kdo? To vedlo zpět k otázce, kdo Everarda vyhmátl.

Zóilos. Teď to ze zpětného pohledu vidím oslnivě jasně. Velké zvíře a poblázněný zákazník Théonidy. Ta mu musela nakukat něco o nepřátelích, kteří ji budou hledat i v tomto vzdáleném útočišti. Pověřila ho, aby jí oznámil, kdykoliv se nějaký nově příchozí začne vyptávat po cizincích jejího zvláštního typu. Se svými rozsáhlými známostmi mezi užvaněnými lidmi měl velkou šanci se něco takového doslechnout.

Nešťastnou náhodou byl Zóilos jedním z Hipponikových včerejších hostů a slyšel všechno osobně, z první ruky. Everard mumlal šťavnaté věty.

Předpokládám, zeji dnes informoval. Ačkoliv si patrně nemyslel, že by Meander byl víc než jen bezděčně zvědavý, ona chová svá podezření a přemluvila ho, aby pro mne poslal vojáky. To trvalo několik hodin. On sám není příslušníkem vojska; musel poplašit nějakého důstojníka, kterého dokáže ovládat. Zejména když všechno muselo proběhnout diskrétně.

Moje velikost a vzhled jsou dost nápadné na to, aby mě jeho muži nakonec vystopovali.

Everard vzdychl. Předvedou jim Čandrakumara. Jednak je to možný spoluviník, a kromě toho musí strážní vykázat nějaký výsledek, pokud nechtějí vytrpět víc než

nějakých pět nebo šest ran bičem s olůvky za to, že mě nechali uklouznout. Chudák.
Zatvrdil se. Jakmile Exaltacionisté zjistí, že Čandrakumar je kondicionován, aby mlčel, budou vědět, že nemá smysl ho mučit, leda pro zábavu. Pochopitelně samotná skutečnost, že je kondicionován, jim dokáže, že pochází z budoucnosti. Pokud mají kyradex, aby psychoblokádu prolomili… no, to, co jim vyklopí, nebude pravda. Mám štěstí, že mě Shalten před odletem instruoval a poskytl mi dostatečnou zásobu falešných stop, které teď můžu rozhazovat kolem sebe.
Měl po ruce také další aktiva - výcvik, vědomosti, sílu, hbitost, důvtip a naditý měšec - pokud mu to ovšem bude co platné. Měl víc věcí, ale ty s výjimkou příruční svítilny ležely v Hipponikově domě. V prstenu se skrývala vysílačka pro krátké zprávy. Její výkon byl přiměřeně malý, ovšem přijímače Stráže dokázaly zvládnout jednotlivé fotony a v této době neexistovalo žádné umělé rušení. Medailon s Athéninou sovou byl ve skutečnosti výkonnější obousměrný komunikátor. V rukojeti nože byl zabudován omračovač se zásobou energie na dvacet výbojů. Jílec meče mohl posloužit i jako energetická pistole.
Nebyl na Zemi sám. Po celé zeměkouli byly roztroušeny stovky terénních historiků jako Čandrakumar, jiných vědců, podnikatelů, estétů a esoteriků. Kromě toho Stráž udržovala základny v Římě, v egyptské Alexandrii, syrské Antiochii, v Hekatompylu, Pátaliputře, Sien-jangu, Cui-cuilcu… a mezi nimi regionální stanice. O téhle operaci věděla. Tísňové volání by okamžitě přivolalo pomoc.

Když Everard dokáže získat zpět prostředky k tomu určené.
Přinejlepším by to byl zoufalý tah. Exaltacionisté určitě podnikli veškerá dostupná opatření. Everard nevěděl, jaké mají k dispozici detektory, ale jistě mohli minimálně monitorovat místní elektromagnetické pole, aby zachytili nedaleká vysílání nebo zjistili, zda se v blízkosti neobjevil tempocykl. Jsou v pohotovosti, aby se při první známce, že po nich snad Stráž jde, beze stopy vypařili.
Pravděpodobně ne všichni do jednoho mohli uniknout hned po vyhlášení poplachu. Podvratná činnost je jednotlivě musela často odvádět od jejich vozidel. Ale stejně pravděpodobně se od nich nevzdálili v dané chvíli všichni najednou. A i kdyby uprchl jediný, už je to příliš mnoho; smrtelné nebezpečí by trvalo.
Bez ohledu na mapu otištěnou v paměti nebylo bez lamp a orientačních tabulek snadné najít cestu. Everard několikrát zabloudil, což ho vždy přimělo ke klení. Spěchal. Až se Exaltacionisté dozvědí, že se zatčení nezdařilo, nechají Zóila určitě poslat lidi do Hipponikova domu, aby zabavili Meandrův majetek a počíhali si na něho v záloze. Everard se tam musí dostat dřív než oni, nakrmit obchodníka nějakou historkou, posbírat nádobíčko a vypadnout.
Nemyslel si, že by tam nezávisle šla druhá skupina. Zóilos musel mít spoustu problémů už jen s tím, aby si nějakým příslibem získal služby čtyř strážných. Kromě toho by dva oddíly zdvojnásobovaly riziko, že na věc přijde nějaký nezkorumpovaný důstojník a bude chtít vědět, co se to, hrome, děje - což by kompromitovalo Théonidu.

Nicméně bych raději měl být opatrný. Dobře, že ještě nebyl vynalezen telefon.
Zastavil se jako přimrazený. Útroby se mu sevřely. „Pane Bože na nebesích," zasténal, protože žádná kletba nebyla dost šťavnatá. Kde jsem nechal mozek? Poslal jsem ho na dovolenou na Bermudy?
Aspoň že mi to nedošlo až příliš pozdě. Ustoupil do stínu pod zdí, přitiskl se k hrubé omítce, hryzal si ret. Uhodil pěstí do dlaně.
Noc zjasněla chladným světlem hvězd a nad Orlí věží vyšel měsíc v poslední čtvrti. Ulice, kde sídlil Hipponikos, bude osvětlená stejně. Až by tam Everard dorazil, zabušil na dveře a čekal, než je vrátný otrok přijde otevřít a vpustí ho dovnitř, byl by zřetelně viditelný.
Vzhlédl. V souhvězdí Lyry se třpytila Vega. Nikde se nic nehnulo, kromě chvění hvězd. Jenže tempocykl se mohl nehybně vznášet hodně vysoko, aniž by byl vidět, zatímco jeho jezdci optika zobrazí zemský povrch v přiblížení a jasně jako za dne. Jeden dotek ovladače a bude dole. Žádný smrtící výstřel; omračovací výboj, přehodit zhrouceného člověka přes sedadlo a hurá s ním k výslechu.
Jasně. Až se Raor dozví, co se stalo ve viháró, a k tomu dojde zanedlouho, pošle některého ze svých kamarádíčků zpátky v čase, aby číhal nad kupcovým sídlem, dokud se uprchlík neukáže, nebo dokud dovnitř nevpadnou podle obvyklého postupu vojáci. Stráž nablízku žádné vozidlo neměla a Everard ani neměl prostředky, kterými by je přivolal. Ne že by to udělal. Dopadnout jezdce nestálo za to, aby vyplašil ostatní k útěku.

Třeba ji to nenapadne. Já sám jsem na to málem nepomyslel.
Everard vzdychl. Příliš nejisté. Exaltacionisté možná jsou vyšinutí, ale nejsou hloupí. Pokud vůbec mají nějakou slabinu, je to překombinovaná lstivost. Budu zkrátka muset nechat svou výstroj v jejich rukách.
Co z ní zjistí? Vybavení, kterým by prozkoumali její tajemství, mít mohou a nemusí. Pokud mají, neobjeví nic jiného, než to, co už vědí, kromě toho, že Jack Holbrook přece jen není úplný hlupák.
Malá útěcha, když Manse Everard zůstal zcela beze zbraně.
Co má dělat? Opustit město dřív, než k němu dorazí Syřané, a vydat se k nejbližší stanici Stráže? Cesta je dlouhá stovky mil a s největší pravděpodobností zůstanou jeho kosti ležet někde na ní a útržky informací, které nasbíral, odvane pouštní vítr. I kdyby tu cestu přežil, nebude ho sbor moci dost dobře přenést zpět tam, kde svou práci přerušil. Ani si nemůže dovolit ztrácet další člověkoroky zapojováním jiného agenta do stejně namáhavého plánu. Všechny dobré příležitosti už Everard promarnil.
Kdyby Raor stála před podobným dilematem, nezáleželo by jí na tom. Vrátila by se v čase, zrušila by svůj původní pokus a začala nanovo. Ta na možnost vyvolání příčinného víru, nepředvídatelných a nekontrolovatelných následků průběhu událostí, zvysoka kašle. Chaos je přesně to, co Exaltacionisté chtějí. Z něho vytvářejí své království.
Když odsud uteču a nějak se mi podaří varovat Stráž, jediné, co ta může udělat, je přilétnout sem ve velké síle; eskadra tempocyklů se tajně snese do téhle noci. Patrně

dokážou zachránit Čandrakumara. Rozhodně by to překazilo Raořino spiknutí. Jenže ona i její kamarádíčci uniknou, aby znovu pokoušeli štěstí na místě a v roce, které my neznáme.

Everard pokrčil rameny. Nemám moc na vybranou, co?

Změnil směr chůze k nábřeží. Podle jeho hypnoinstruktáže se v oněch místech nacházelo několik vykřičených krčem, kde mohl najít nocleh, úkryt a snad i narazit na nějaké další drby o Théonidě. Zítra… Zítra se vrátí domů král s nepřítelem v patách.

Asi by mě nemělo příliš překvapovat, jak se věci vyvrbily. Shalten a spol. vypracovali krásný projekt. Jenže jak každý důstojník ví, anebo by měl vědět, při každé akci je první obětí váš bojový plán.

1987

Dům se nacházel v sídlišti smetánky na předměstí Oaklandu, kde jste se se sousedy setkávali tak málo, jak vám bylo libo. Byl malý a stál na kopci na konci příjezdové cesty za paravánem borovic a vzrostlých dubů. Když Everard vešel, připadal mu interiér chladný, tmavý a anachronický. Mahagon, mramor, vyšívané čalounění, huňatý koberec, červenohnědé závěsy, v kůži vázané knihy s pozlacenými francouzskými tituly či molekulárně identické kopie Toulouse-Lautreca a Seurata se v téhle době příliš nenosí, že?

Shalten si všiml, že si Everard všiml. „Ach ano," řekl angličtinou, jejíž přízvuk Everard nedokázal identifikovat, „můj oblíbený pied á terre je Paříž za Belle Époque. Vytříbenost, která vyústí v odpor, inovace, která přeroste v šílenství, a tedy pro předem znalého pozorovatele pikantnost, která se mění v trapnost. Když už jsem byl pověřen, abych pracoval mimo ni, vzal jsem si s sebou nějaké suvenýry. Vítejte. Posaďte se, než přinesu občerstvení."

Podal mu ruku a Everard ji stiskl. Byla kostnatá a suchá jako ptačí pařát. Nezávislý agent Shalten byl mužíček jako věchýtek se scvrklými rysy na velké holé hlavě. Měl na sobě pyžamo, trepky, ošumělý župan a také jarmulku, třebaže nejspíš nebyl Žid. Když se tohle setkání na centrále sektoru připravovalo, Everard se otázal, odkud a ze kdy jeho hostitel pochází. „To nepotřebujete vědět," zněla odpověď.

Nicméně Shalten se činil docela pohostinně. Everard sklesl do nadměrně čalouněného křesla, odmítl skotskou, protože se později musel vrátit svým autem do hotelu, ale

vzal si světlé nevadské pivo. Shaltenův čaj s amarettem a Triple sec s jeho vášní pro Francii příliš neladil; podle všeho Shalten na důslednosti netrval. „Já zůstanu stát, jestli vám to nevadí," oznámil svým skřípavým hlasem. Na sekretáři ležela vedle zvlhčovače vzduchu dlouhá, hliněná dýmka. Shalten ji naplnil dost ohavně páchnoucím tabákem a zapálil si. Everard, částečně v sebeobraně, si nacpal bryerku. Nicméně atmosféra, která zavládla, byla družná.

Přece jen měli společný cíl a Shalten snad byl natolik moudrý, aby odčinil první nepříznivý dojem.

Prvních několik minut zabralo tlachání o počasí, o dopravních zácpách a o tom, jak se jí u Tadiche v San Francisku. Potom Shalten upřel na hosta podivně světélkující žlutozelené oči a prohlásil nezměněným tónem: „Tak to vy jste vyhnal Exaltacionisty z Peru a několik jste jich vyřídil. Zajal jste uprchlého španělského konkvistadora a vrátil jste ho do patřičného prostředí. Znovu jste zkřížil Exaltacionistům plány ve Foiníkii a opět jste jich několik vyřídil." Zvedl ruku. „Ne, prosím, žádnou falešnou skromnost. Ano, vyžadovalo to pečlivě koordinované týmy. Ovšem, tělo se skládá z mnoha buněk, ale nemůže fungovat bez ducha, který jim velí. Vy jste tyhle podniky nejen vedl, ale když to bylo nutné, pracoval jste sólově. Blahopřeji. Vyplývá z toho jednoduchá otázka: měl jste od té doby ve své osobní časové linii dostatek volného času na zotavení?"

Everard přikývl.

„Jste si tím jistý? „ naléhal Shalten. „Můžeme vám jej dopřát víc. Nepochybně jste byl vystaven značnému stresu. Příští fáze, o které uvažujeme, je ještě nebezpečnější a únavnější." Naznačil úsměv. „I když na

základě toho, co jsem slyšel o vašich politických názorech, bych snad měl spíš říci 'nebezpečnější a náročnější'.“
Everard se zasmál. „Díky! Ne, opravdu se nemůžu dočkat, až se do toho pustím. Proč bych měl žádat o nějaké úlevy? Dělá mi starosti, že Exaltacionisté stále volně pobíhají.“ V angličtině zněla jeho poznámka legračně; jediným jazykem, jehož gramatická struktura umožňovala popsat chronokinezi, byl temporal. Avšak pokud nebylo nutně zapotřebí mluvit přesně, Everard dával přednost mateřskému jazyku. Oba muži věděli, co tím chtěl říci. „Tenhle úkol musíme vyřídit dřív, než oni vyřídí nás.“
„Víte, nemusíte trvat na tom, že se ujmete klíčové role,“ řekl Shalten. „Vzhledem k vaší kvalifikaci sice ústředí do značné míry doufalo, že se přihlásíte dobrovolně, ale nevyžaduje to od vás.“
„Já chci,“ zabručel Everard. Pevně sevřel mezi prsty horkou hlavičku dýmky. „Dobrá. Jaký máte plán a jak do něj zapadám já?“
Shalten vyfoukl oblak koře. „Nejdřív okolnosti. Víme, že Exaltacionisté byli 13. června 1980 v severní Kalifornii. Přinejmenším jeden, ve spojitosti s tou jejich foinickou čertovinou. Podnikli přiměřená opatření, využili legitimní mezičasové aktivity k zamaskování té své, et cetera. Neměli jsme možnost je najít. Jejich přítomnost nám sice mohla poskytnout příležitost k nějakému triku, ovšem tím by se ze samé povahy věci dozvěděli, že o nich víme. Toho dne byli rozhodně na stráži a vyhýbali se všemu, čím si nebyli absolutně jistí.“
„M-hm. Jasné.“

„Nu, když jsem tu záležitost studoval, uvědomil jsem si, že existuje ještě další malá časoprostorová oblast, ve které patrně čenichá jeden nebo více Exaltacionistů. Není to zaručeno a přesná data neznáme, ale přesto to velmi stojí za uváženou.“ Dlouhou troubelí píchl do vzduchu směrem k Everardovi. „Uhádnete, kdy a kde?“
„No, hmm… tady a teď, protože tu jste vy.“
„Správně,“ ušklíbl se Shalten. „Pročež trávím celé týdny v tomto ohavném sektoru a piplám se s vývojem své pasti detail po detailu. A možná úplně zbytečně. Jak často člověk, domýšlivý na svůj intelekt, shledá, že žní jeho úsilí jest marnost! Jestli moje snaha přinese plody, to budete muset zjistit vy.“ Vypustil nedbale ze rtů další proužek dýmu. „Dokážete uhodnout, proč jsem dospěl k závěru, že by nám toto krátké období mohlo přinést nějaké možnosti?“
Everard vytřeštil oči, jako by se ten skřítek, stojící před ním, proměnil v chřestýše.
„Panebože,“ zašeptal. „Wanda Tamberlyová.“
„Ona mladá dáma ze současnosti, zatažená do peruánského případu, ovšem.“ Shalten přikývl a k zešílení rozvláčně pokračoval: „Dovolte mi, abych zde obšírně rozvedl své argumenty, ačkoliv s touto narážkou byste si je nepochybně dokázal rekonstruovat i bez pomoci. Jistě si vzpomínáte, že když se Exaltacionistům nevydařil jejich pokus zabavit Atahualpovo výkupné, odvlekli jako zajatce dva muže, jejichž přítomnost jim - jak doufali, jen na čas - překazila plán, dona Luise Castelara a našeho přestrojeného specialistu Stephena Tamberlyho. Ve druhém zmíněném poznali Strážce a ve svém úkrytu ho podrobili obšírnému výslechu pod kyradexem. Než se Castelar osvobodil, unikl na

tempocyklu a odvezl přitom s sebou i Tamberlyho, Exaltacionisté získali velmi podrobné informace o našem člověku i o jeho zázemí. Vzápětí poté na ně udeřil váš tým a většinu pobil nebo zajal.“
Samozřejmě si na to vzpomínám, sakra! zavrčel v duchu Everard.
„Nyní uvažte situaci z pohledu těch, kteří uprchlí, anebo v okamžiku vašeho útoku nebyli na místě,“ mluvil dál Shalten. „Něco se ošklivě pokazilo a není možné, aby zoufale netoužili zjistit co. Vychladla už ta stopa, o kterou Stráž zakopla, anebo ji může přivést rovnou k těm, co zbyli?
Jsou odvážní a až příliš inteligentní. Pustí se po každé dostupné stopě, po které se odváží jít. Nemáme možnost tomu zabránit. Nemůžeme hlídat každý pohyb zúčastněných osob po zbytek jejich života. Exaltacionisté se mohou vrátit do Peru po roce 1533 a nenápadně vypátrat pozdější Castelarův životopis. Obdobně, i když v menší míře, mohou postupovat v případě agenta Tamberlyho. Rozhodně se jim nedostane do rukou podrobný popis honičky za Castelarem, nebo způsobu, jakým jsme našli Tamberlyho, nebo toho, jak se jeho neteř ke všem těm událostem připletla. Získají jen útržkovité informace, a podle toho budou jejich vývody neúplné a nejednoznačné. Nicméně je zřejmé, že dospějí k názoru, že jim nehrozí bezprostřední nebezpečí - důkazem budiž skutečnost, že se pustili do té foinické eskapády.
Především jsem si jistý, že podnikli nějaké pátrání kolem všech, o kterých se Tamberly při tom zručném a nelítostném výslechu zmínil. Kolegové, známí, příbuzní. Když se podívali na roky následující po tomto, mohli

docela dobře získat důvod k podezření, že jeho neteř Wanda byla do záležitosti zatažena a v důsledku toho dostala nabídku ke vstupu do Stráže. Mohli vysledovat datum jejího vstupu někam ke květnu 1987…“
„A my tady sedíme a nic neděláme?“ vykřikl Everard.
Shalten zvedl ruku. „Uklidněte se, příteli, prosím vás. Proč by na ni měli útočit, nebo vůbec na kohokoliv? Škoda už se stala. Sice nemají svědomí a jsou krutí jako kočky, ale nejsou pošetile mstiví. Tamberlyovi pro ně sami o sobě žádné nebezpečí nepředstavují. Naopak budou postupovat velice, velice opatrně - protože si dokáží velmi dobře představit, že Stráž nepřetržitě hlídá, řekněme, slečnu Wandu (ono zhovadilé oslovení Ms nehodlám používat) v naději, že je k sobě přiláká. Oni sami by přece neměli žádné výčitky svědomí, pokud jde o nastražení lidského vnadidla. Ne, ti neudělají nic jiného, než že budou z dálky pozorovat, nasbírají trochu informací a ustoupí do jiné doby.“
„Ale přesto…!“
„Vlastně už na ni dohlížíme, abychom vyloučili všechny možnosti. Sice považuji tuto eventualitu za prakticky nepravděpodobnou a hlídání za ztrátu něčího drahocenného osobního času, ale centrála na tom trvala. Můžete být naprosto klidný.“
„Dobře, dobře,“ zabrumlal Everard, třebaže se mu nitrem rozlila úleva. Proč se o ni tak starám? Jistě, je milá a chytrá a hezká, ale stále je to jen jedna dívka z celého období milionu roků existence našeho druhu na Zemi…
„To jsou všechna opatření? Mohli bychom, prosím vás, přejít k věci?“
Shalten usrkl ze svého nápoje. „Závěr mé argumentace představuje to, co jsem vám řekl v úvodu,“ prohlásil.

„Velmi pravděpodobně jeden nebo víc Exaltacionistů v některých dnech tohoto měsíce, tedy května 1987, navštívilo oblast Sanfranciského zálivu. Byli natolik obezřetní, že jsme neměli šanci je vypátrat. Místo toho jim ovšem můžeme podstrčit návnadu ke skutečné pasti a také to děláme.“
Everard odložil pivo, dychtivě se naklonil a mohutně zabafal. „Jak?“
„Zaslechl jste něco o baktrijském dopisu?“ odpověděl Shalten otázkou.
„O čem?“ Everard se zamyslel. „Ne… myslím, že ne. Něco ve zprávách? Jsem tady jen krátce a mám hodně práce.“
Velká hlava přikývla. „Chápu. Chtěl jste dotáhnout do konce tu peruánskou záležitost, věnoval jste pozornost okouzlující mladé dámě, a když člověk ví, co historie přinese, má jen chabou motivaci sledovat denní zprávy. Přesto jsem si myslel, že byste nějakou zmínku postřehnout mohl. Není to pouhá místní senzace. Ve vědeckých kruzích je to malý mezinárodní div světa, na veřejnosti sice nenápadný, nicméně zajímavý.“
„Který se vám podařilo zrežírovat, aby se vyvinul přesně tak, jak chcete,“ domyslel si Everard. Srdce se mu rozbušilo.
„Už jsem vám řekl, že proto jsem zde.“ Jak to provedl? Síť kontaktů, operací, pečlivě vykonstruovaných historek dodaných pečlivě vybraným novinářům - a tenhle skrček to všechno řídí? Dokonce i s počítačovým výkonem, který má k dispozici, je to obdivuhodný kus práce. Ale neptej se ho, chlapče, neptej se ho, nebo o tom bude vykládat ještě příští týden.

„Můžete mi o tom, prosím vás, prozradit něco bližšího?“ řekl Everard nahlas.
„Mohli jsme si vybrat červen 1980, kdy, jak bezpečně víme, byli Exaltacionisté přítomni,“ vysvětloval Shalten, „ale usoudil jsem, že si tehdy dávali příliš velký pozor na to, abychom s nimi nesehráli nějaký trik, a navíc proti tomuto výběru mluví i fakt, že zde byli jen krátce. Pravděpodobnost, že si naší vějičky nevšimnou, byla příliš velká. Tento rok je lepší, za předpokladu, že jej také navštívili. Tamberlyovy musí nutně sledovat na etapy, v intervalech přinejmenším několik dnů dlouhých. Pokud jsou přestrojení za běžné jedince z dvacátého století, nemohou se vyhnout tomu, že stráví dlouhé hodiny po podnájmech, v omnibusech - a nudu budou pochopitelně zahánět novinami, televizí, et cetera. Kromě toho oplývají čilou inteligencí. Budou zvědaví na své okolí, které pro ně je nepamětně starodávné. A… jak jsem řekl, v novinách se nachází příběh, který, jak doufám, přiláká jejich pozornost. Noviny se mu samozřejmě budou věnovat jen chvíli; potom veřejnost zapomene. Ale jestli Exaltacionisty zaujme, mohou se té záležitosti věnovat podrobněji, obstarat si vědecké publikace a další materiály.“
Everard vzdychl. „Můžu vás požádat o další pivo?“
„S radostí.“
Když se Everard znovu uvelebil a Shalten zase stál se svou dlouhou hliněnkou před nádherným starým sekretářem, na jehož pozadí vyhlížel groteskně, Everard uslyšel otázku: „Co víte o řeckém království v Baktrii?“
„Hm? Ano… moment…“ O společnostech, ve kterých už pracoval, měl značné historické vědomosti, ale o tom, co leželo na jejich periferii, jen kusé. „Leželo v dnešním

severním Afghánistánu. Oblastí protáhl Alexandr Veliký a připojil ji ke své říši. Nastěhovali se do ní řečtí kolonisté. Později se prohlásili za nezávislé a dobyli… hmm… větší část Afghánistánu a kus severozápadní Indie.“

Shalten přikývl. „Na to, že jsem vás tak zaskočil, to bylo docela dobré. Samozřejmě se dozvíte víc. Měl byste si také obhlédnout terén - navrhuji rok 1970, kdy ještě nezačaly současné afghánské problémy a kdy můžete vystupovat jako turista.“

Nabral vzduch do útlého hrudníčku a pokračoval:

„Přede dvěma roky jakýsi ruský voják narazil v hindúkušských horách na schránku pocházející z helénské éry, podle všeho vyhozenou ze země výbuchem partyzánského granátu. Už to samo je poutavá historka a navíc ji ještě okořeňuje mlhavost oficiálních vyjádření, jež se dá ovšem připsat obvyklému sovětskému tajnůstkářství. Jde o to, že ten člověk svůj nález předal nadřízeným důstojníkům, a skříňka nakonec doputovala do Institutu orientálních studií v Moskvě. Nyní jistý profesor L. P. Solovjov zveřejnil výsledky svého zkoumání. Nijak nepochybuje o tom, že předmět je pravý a že vrhá významné světlo na období, o kterém toho historikové vědí jen málo. Většina informací, které mají, není odvozena z ničeho průkaznějšího než z mincí.“

„Co v té schránce bylo?“

„Dovolte mi, abych vám nejdřív načrtl kontext. Baktrie zaujímala zhruba oblast mezi Hindúkušem a Amu-Darjou. Na sever od ní ležela Sogdiana, ohraničená Syr-Darjou - dnes leží v Sovětském svazu - která také spadala pod nadvládu baktrijských králů.

Baktrie se odtrhla od seleukovské říše. V roce 209 před křesťanským letopočtem vytáhl Antiochos III. přes Asii na východ, aby toto bohaté území dobyl zpět. Porazil svého protivníka Euthydéma v bitvě a oblehl ho v jeho hlavním městě Baktře, ale město se mu dobýt nepodařilo. Po dvou letech to vzdal, uzavřel mír a odtáhl na jih, aby nastolil svou moc v Indii - třebaže i zde skončil u smlouvy místo u podmanění. Ačkoliv bylo obléhání Baktry ve své době stejně proslulé jako v mé Francii obléhání Belfortu, do pozdějších dob se o něm nezachovaly žádné podrobnosti.
Nu, a ve skříňce, kterou přinesl ten ruský voják, se nacházel papyrus s textem dosud z větší části čitelným. Radiokarbonové a další testy prokázaly pravost. Ukázalo se, že to je Antiochův dopis, poslaný někomu na jihozápad. Kurýra a jeho předpokládaný doprovod musela potkat nějaká nehoda, pravděpodobně padli za oběť horským lapkům. Skříňku vrazi nejspíš odhodili, když zjistili, že neobsahuje žádný poklad, sesuvy půdy ji pohřbily a suché podnebí dokument vcelku bez úhony uchovalo.“
Shalten dopil svůj borůvkový čaj a odloudal se do kuchyně, aby si uvařil další. Everard trpělivě počkal.
„Co v té depeši stálo?“
„Budete mít příležitost si přečíst kopii. Stručně řečeno popisuje, jak nedlouho poté, co Antiochos přibyl k bránám Baktry, podnikli Euthydémos a jeho schopný syn Démétrios mohutný výpad. Ten pronikl hluboko do syrských řad, ale nakonec byl odražen a Baktrijci ustoupili za hradby. Kdyby byl uspěl, mohli Baktrijci vítězně ukončit válku přímo na místě. Nicméně to byl riskantní podnik. Dopis se zmiňuje o tom, jak sami

Euthydémos a Démétrios v čele své armády málem zahynuli, když Antiochos vyrazil do protiútoku. Příběh plný vzrušení, který se vám podle mého názoru bude líbit.“
Everard, který už mnohokrát viděl, jak se lidé svíjejí s křikem na podlaze v kalužích krve a vnitřností, se pouze otázal: „Komu to Antiochos psal?“
„Tahle část chybí. Mohl to být nějaký jeho generál, zanechaný jako 'spojenec' v loutkovém království Gedrosii u Perského zálivu, anebo satrapa nejvýchodnější provincie. .. Antiochos každopádně přiznává, že ho tato srážka přesvědčila, že baktrijskou válku nevyhraje rychle, a tudíž plány na napadení Indie od západu musí odložit. Nakonec od nich upustil úplně.“
„Aha.“ Everadovi vyhasla dýmka. Nacpal si další dávku a škrtl zápalkou. „Takže ten výpad a následující boj nebyl jen drobný incident.“
„Přesně tak,“ přisvědčil Shalten. „Profesor Solovjov tu myšlenku rozvádí v článku pro Litěraturnuju gazetu a právě ten vzbudil všeobecný zájem.“
Zabafal, usrkl čaje a pokračoval:
„Antiochos III. vstoupil do historie jako Antiochos Veliký. Zdědil říši v rozvratu, ale opět ji stmelil a získal zpět většinu odpadlých území. V bitvě u Rafie ztratil Foiníkii a Palestinu ve prospěch egyptského Ptolemaia, ale nakonec je dobyl zpět. Podřídil si Parthy. Podnikl tažení až do Řecka. Po Druhé punské válce poskytl útočiště Hannibalovi. Nakonec mu Římané uštědřili výprask a on svému synovi zanechal méně, než čemu vládl sám, ale stále to byla obrovská říše. Neméně významné byly i jeho inovace v oblasti kulturní a zákonodárné. Plodná postava.“

Everard spolkl poznámku o Antiochově milostném životě. „Chcete říci, že kdyby ho u Baktry zabili…“
„Depeše ani v nejmenším nenaznačuje, že by se octl v nějakém nebezpečí. V tom byli jeho nepřátelé Euthydémos a Démétrios. A třebaže země později upadla, jejich odpor změnil průběh Antiochovy kariéry.“
Shalten vyklepal popel z dýmky, odložil ji, založil si ruce za zády a pokračoval ve své suchopárné přednášce. Everardovi přebíhal mráz po zádech.
„Profesor Solovjov ve svém článku předkládá i jisté spekulace, podložené vědeckou autoritou. V této chvíli se těší po celém světě přízni veřejnosti. Tvrzení jsou zajímavá. Okolnosti nálezu romantické. A profesor svými tezemi v konečném důsledku zpochybňuje marxistický determinismus, třebaže jen náznakově. Vyvozuje, že o celé budoucnosti může rozhodovat čirá náhoda - například jestli určitý člověk zahyne v bitvě nebo ne. Už to, že něco takového mohlo být na tak prominentní úrovni zveřejněno, je malá senzace. Je to raný příklad glasnosti, kterou vyhlašuje Michail Gorbačov. Je přirozené, že se článku dostává široké pozornosti.“
„No, už se těším, až si to přečtu,“ prohlásil Everard téměř mechanicky. Větší část jeho osobnosti už větřila pach tygra… lidožrouta. „Obstojí ale ten nápad doopravdy?“
„Představte si, že Baktrie brzy podlehne Antiochovi. Tím se mu uvolní prostředky, které potřebuje k přímému dobytí západní Indie. To ho dále posílí proti Egyptu, a co je ještě podstatnější, proti Římu. Člověk si dokáže představit, že si Antiochos udrží zisky severně od Tauru a poskytne Kartágu dostatečnou pomoc na to, aby přežilo Třetí punskou válku. Ačkoliv on sám byl tolerantní,

jeden z jeho následovníků se pokusil rozdrtit v Palestině judaismus, jak se můžete dočíst v První a Druhé knize Makabejské. S ohledem na rozložení sil v Malé Asii ten pokus mohl docela dobře uspět. Pokud by k tomu došlo, nikdy by nevzniklo křesťanství. Potom by svět, ze kterého jsme povstali vy a já, byl jen přeludem, možností, kterou by pravděpodobně udržovala potlačenou paralelní Stráž času.“

Everard hvízdl. „Jo. A Exaltacionisté, kteří by se do toho zamíchali na Antiochově straně a zjevovali se znovu v pozdějších seleukovských generacích, by měli vynikající příležitost vytvořit svět, který by jim vyhovoval, co?“

„Ta myšlenka by je měla napadnout,“ řekl Shalten. „Především víme, že podniknou ten pokus ve Foiníkii. A když i ten selže, mohou si ti zbývající vzpomenout na Baktrii.“

209 př. Kr.

S hlukem a rachotem, které trvaly po celé hodiny, se vojsko krále Euthydéma navrátilo do Města koně. Nad krajinou na jihu se vznášel prach, zvířený kopyty a nohama a dále rozvířovaný větrem i lidským hemžením. Jeho oblak zahaloval obzor, kde baktrijský zadní voj zadržoval čelní oddíly Syřanů. Trubky vřeštěly, bubny duněly, jízdní i nákladní zvířata ržála a mezi tím se syrově ozývaly lidské hlasy.

Everard se vmísil do davu. Koupil si plášť s kápí, aby zakryl své rysy. V tom horku a tlačenici byl takový oděv stejně nezvyklý jako Everardova výška, ale dnes si toho nikdo nevšímal. Nenápadně se proplétal ulicemi a sloupořadími po městě - půjdu na obhlídku, řekl si a v rámci svých omezených možností vymýšlel nejrůznější plány pro všechny sběhy okolností, jaké si jen dokázal představit.

Jezdci s biči uvolňovali cestu od bran ke kasárnám. Za nimi následovali vojáci, zešedivělí nánosy prachu, ochablí únavou, oněmělí žízní. Přesto se pohybovali svižně. Většina jela na koních, na sobě lehký pancíř, nad korouhvemi a standartami se blýskavě ježily hroty kopí, u sedla visela sekera nebo luk a toulec. Jen zřídka bývali nasazováni k čelním srážkám, protože neznali třmeny, nýbrž seděli jako kentauři nebo Komančové. Jejich taktika opakovaných úderů a ústupů připomínala útok vlků. Pěchotu, která vyztužovala jejich řady, tvořila směsice žoldnéřů, z nichž nemálo pocházelo z Iónie nebo ze samotného Řecka; dlouhá kopí se zubatými hroty se houpala v rytmu pochodu. Důstojníci s chocholatými

přilbami a tepaným pancířem vypadali nejčastěji na Řeky nebo Makedonce.
Lidé se tlačili kolem zdí, vykláněli se z oken a přes okraje střech, dívali se, jak vojáci procházejí a projíždějí kolem, mávali, jásali, plakali. Ženy zdvíhaly malé děti a s nadějí, třeba malou, volaly: „Pohledl Pohleď na své dítě. ..“ a milované jméno. Staří lidé mžourali, hleděli, vrtěli hlavami, neboť již byli náchylnější ke smíření s rozmary bohů. Nejhlasitěji křičeli chlapci, s jistotou, že nepřítele čeká brzká záhuba.
Vojáci se nikde nezastavili. Mířili ke svým ubikacím pro doušek vody a rozdělení úkolů. Některé čeká okamžitá služba na hradbách. Pokud se nepřítel nepokusí ztéci brány rovnou z pochodu, dostanou později střídavě propustku. Vinárny a domy rozkoše se naplní.
Everard věděl, že to nebude trvat dlouho. Když nic jiného, nemůže město dlouho krmit tolik zvířat. Zóilos a Kreón tvrdili, že sýpky jsou dobře zásobené. Obléhání nebude znamenat úplnou blokádu. Pod náležitou stráží budou lidé moci nabírat vodu z řeky. Antiochos se může pokusit narušit dopravu po řece katapulty, ale mnoho zásobami naložených lodic nepotopí. Se silným doprovodem se do města může i po zemi občas dostat karavana z jiných končin království. Přesto zde bude krmiva jen pro omezené množství koní, mul a velbloudů. Ostatní bude nutné porazit - pokud o ně Euthydémos nepřijde při raném úsilí o odražení Syřanů.
Nejbližších několik roků bude nedostatek jídla. Rozhodně jsem rád, že tu nezůstanu trčet. I když dostat se ven bude, ehm, problematické.
Až operace skončí, ať už se jim podaří nějaké Exaltacionisty chytit nebo ne, Stráž potají přijde

Everarda hledat, pokud se do té doby neozve. Samozřejmě také zkontroluje, jestli je Čandrakumar v pořádku, a vyzvedne svého agenta z Antiochova vojska. Do té doby jsou však všichni postradatelní. Nezáleží na tom, že Everard je nezávislý, a tedy cennější než druzí dva, kteří v tomto sektoru vykonávali funkci výzkumníka či policisty. Everard se ocitl přímo v Baktře proto, že mu jeho schopnosti umožňovaly vyrovnat se s širokým spektrem nepředvídaných událostí. Shalten pokládal za zdaleka nejpravděpodobnější, že si Raor vybuduje základnu zde. Pokud plán neselže úplně, je muž, který doprovází Antiocha, pouhá záloha, nic víc. Jenže na hodnostech nyní nezáleželo. Záleželo na odvedené práci. Pokud to bude stát život nezávislého agenta, bude to pro sbor těžká ztráta; avšak ziskem bude zachráněná budoucnost, všichni, kdo se kdy mají narodit a všechno, co kdy mají udělat, vytvořit, nebo čím se mají stát. To není špatný obchod. Přátelé ať si truchlí podle libosti.

To ovšem za předpokladu, že banditům překazíme plán a pokud možno je dopadneme nebo zlikvidujeme.

Záznamy z pozdější doby říkaly, že Stráž uspěla, přinejmenším v prvním cíli. Ale kdyby snad selhala, pak tyto záznamy nikdy neexistovaly, Stráž nebyla nikdy založena, Manse Everard nikdy nežil… potlačil tu myšlenku, jako to dělával vždycky, když ho začala strašit, a soustředil se na svou práci.

Zvěsti rozdmýchávaly rozruch. Východní vznětlivost udělala své a vřava naplnila ulice od jedné brány ke druhé. Poskytla tak kamufláž Everardovi, který obcházel stále dokola, všímal si nových detailů a zapisoval si je do mapy ve své hlavě.

Několikrát prošel kolem domu, o kterém zjistil, že patří Théonidě. Patrová stavba očividně obepínala uzavřený dvůr, jak tomu bylo i u jiných bohatých sídel. Třebaže dům byl na svůj druh dost malý, mnohem menší než Hipponikův, byl obložen leštěným kamenem místo omítky a chlubil se krytým vchodem. Ten byl sice úzký, ale opatřený vlysem s basreliéfy, neseným na sloupech. Od sousedních budov odělovaly dům postranní uličky. Ulici, na kterou vedlo jeho průčelí, charakterizovala směsice výstavných obytných domů a obchodů, obvyklá tam, kde chybí koncepce územního rozvoje. Žádný z blízkých podniků nebyl takového druhu, aby zůstával otevřený po setmění, pokud člověk nepočítal Théonidin vlastní, a ten si veřejně reklamu nedělal. Tak to jejím záměrům vyhovovalo nejlépe. Dobře. Mně to také vyhovuje. Jeho plán začal získávat obrysy.

Obyvatelstvo nedokázalo zůstat v klidu. Lidé vyhledávali přátele, bloumali bezcílně sem a tam, utěšovali se u stánků pouličních kuchařů a u krámků s vínem, kde ceny vyšplhaly do závratné výše. Prostituti obojího pohlaví a kapsáři měli žně. Everardovi na sklonku dne činilo jisté potíže najít místa, kde by mu prodali, co chtěl, zejména nůž a dlouhé lano. Také zaplatil víc, než by měl; podavači neměli náladu příliš smlouvat. Město ovládla hysterie. Až po nějaké době upadne do dlouhých a monotónních útrap obléhání.

Pokud Euthydémos nepodnikne výpad a nezvítězí. Ne, to v žádném případě nedokáže. Ale jestli při tom pokusu zemře a Antiochos vstoupí do města - Syřané Baktru nepochybně vydrancují. Chudák Hipponikos a jeho rodina. Ubohé město. Ubohá budoucnost.

Když se nad hradby zvedl nezaměnitelný hluk boje, Everard postřehl, že propuká panika. Rychle se odklidil jinam, ale dával si přitom pozor na hlídky, které spěchaly na scénu. Musely potlačit nepokoje, než přerostou v otevřené výbuchy násilí, protože zástupy se daly do pohybu. Lidé si uvědomili, že nejlépe bude, když se odeberou domů nebo někam, kde najdou úkryt, a zůstanou schovaní. Po určité době rozruch polevil. Na cimbuří triumfálně zazněly trubky. Everard však věděl, že to je nadnesené gesto. Syřané pouze znepokojovali baktrijský zadní voj, dokud poslední jezdec nevjel do města, a lučištníci pak odráželi další útok tak dlouho, dokud se nezavřely brány. Potom se útočníci stáhli, aby se utábořili. Slunce už téměř zapadalo a ulice se nacházely v hlubokém stínu. Několik obyvatel však troubení i vlastní emocionální vyprahlost inspirovaly k tomu, že se odvážili zase ven, aby oslavovali. Everard našel dosud nezavřený krámek s jídlem, střídmě se najedl a napil, usadil se na podstavci jedné sochy a odpočíval. Bylo to snadnější pro tělo než pro duši. Zoufale mu chyběla dýmka.

Soumrak temněl, až město zalila noc. Z hvězd a z Mléčné dráhy zavanul chlad. Everard se vydal na cestu. Ačkoli šel tak nenápadně, jak jen dokázal, v tom tichu mu vlastní kroky zněly hlasitě.

Gandarská ulice se zdála být prázdná, až na množství stínů. Everard se loudavě prošel kolem Théonidina domu, aby se o tom úplně ujistil, pak se vrátil a zastavil se u jednoho rohu krytého vchodu. Nyní bylo třeba jednat rychle.

Nechal sklouznout s ramene na zem padesát stop svinutého konopného lana. V ruce podržel konec, na

kterém předem uvázal klouzavou smyčku. Roh štítu vybíhal ve žlábkovnici, která se nejasně rýsovala proti nebi. Očima, navyklýma na tmu, ji však rozeznával docela zřetelně, třebaže odhadovat vzdálenosti bylo ošemetné. Zatočil smyčkou kolem hlavy a ta se roztáhla. Ve správný okamžik vypustit.

Sakra! Nebyl to přesně ten správný okamžik. Připravil se k útěku, ale nic se nedělo. Lehké plesknutí lasa nikdo nezaslechl. Přitáhl je k sobě. Na třetí pokus zachytil žlábkovnici a v duchu zajásal, když se lano napjalo. Celkem vzato to není špatné.

Nebyl ten typ, který by se lepil na význačné osobnosti, ale když svého času usoudil, že hlasování je umění, které by mohlo někdy přijít vhod, dal si tu práci, aby se seznámil s jedním expertem z roku 1910, který souhlasil, že ho vezme do učení. Hodiny strávené s Willem Rogersem patřily k nejpříjemnějším v Everardově životě.

Kdyby na domě nenašel nějaký výčnělek, byl by použil nějaký jiný způsob, jak se dostat nahoru, třeba žebřík. Měl však za to, že takhle je to nejméně nebezpečné. Až bude uvnitř… další kroky budou záležet na tom, s čím se setká. Doufal, že se mu podaří získat zpět část své výstroje, anebo ještě lépe celou výstroj. Kdyby pak našel celou exaltacionistickou bandu pohromadě, aby ji mohl skolit… To sotva.

Vyšplhal nahoru a vytáhl lano za sebou. Skrčil se na taškách, zul si sandály a zabalil je do záhybu pláště, který podvázal kouskem provazu a připevnil k opasku. Laso nechal přivázané, jen volný konec odnesl s sebou k okraji střechy nad dvorem.

Tam se zarazil. Očekával, že pod sebou uvidí temnou šachtu, ale namísto toho se z protější strany linuly žluté

paprsky světla. Dopadaly na keře u jezírka, ve kterém se odrážely hvězdy.
Ouha! Mám tady hřadovat, než ten někdo půjde na kutě, nebo co?
Po chvilce: Ne. Tohle je příliš dobrá příležitost, než abych si ji nechal uniknout. Kdyby mě přistihli… dotkl se nože zasunutého v pochvě, …mělo by se mi podařit nepadnout jim do rukou živý. Zahnal pochmurné myšlenky. A když se mi to podaří, bude to husarský kousek! Toujours Paudace a čert vzal torpéda.
Spustil lano a palec po palci se po něm svezl dolů. O tvář se mu otřel rozvoněný jasmín. Keř mu posloužil jako kryt, když se plížil kolem. Trvalo celou věčnost, a přece jen okamžik, než se přikrčil v pozici, ze které viděl i slyšel.
Uvnitř muselo dosud přetrvávat úmorné denní vedro, protože okno bylo dokořán a závěsy roztažené. Ze svého úkrytu mezi listím viděl přímo do pokoje za ním a hlasy se nesly ven jasně. Štěstí, štěstí, štěstí! Nevděčně: Však už bylo také na čase, aby mě nějaké potkalo. Po té námaze byl zpocený, měl sucho v ústech, odřený kotník a svědilo ho na tuctu míst, ale neodvažoval se poškrábat.
Při pozorování na nepříjemnosti zapomněl.
Samotná Raor by kteréhokoliv muže přiměla zapomenout na celý svět.
Pokoj byl malý; očividně sloužil k intimním setkáním. Přehnané množství voskových svíček v pozlacených svícnech tvaru papyrového stonku vrhalo světlo na perský koberec; nábytek z ebenu a růžového dřeva, vykládaný perletí; náznakově erotické malby, na jaké by byla pyšná i Alicia Austinová. Na sedátku bez opěradla

seděl muž, na lehátku ležela žena. Jakási dívka pokládala podnos s ovocem a vínem na stolek mezi nimi.
Té si Everard sotva všiml. Malebně rozložená před ním ležela Théonis. Měla jen málo šperků; v tom, co se jí třpytilo na prstech, na zápěstí a na prsou, se nejspíš skrývala elektronika. Říza, která obepínala poddajné křivky, měla jednoduchý střih a byla z jemné tkaniny. Raor sama byla ženská verze Merau Varagana, jeho souklonovkyně, jeho anima. Tím bylo řečeno vše.
„Můžeš jít, Kasso," spíš zazpíval než řekl její tichý hlas. „Ty ani ostatní otroci dnes v noci až do úsvitu neopustíte své komory, pokud vás nezavolám." Nepatrně přimhouřila oči. Jejich zeleň jako by na okamžik změnila odstín z malachitové na barvu moře rozbíjejícího se o útes. „To je přísný rozkaz. Vyřiď jim to."
Everard měl za to, že se dívka zachvěla, ale nebyl si jistý. „Jak si přeješ, má paní." Vycouvala. Everard předpokládal, že domácí služebnictvo bydlí ve společných ložnicích v patře.
Raor uchopila pohár a upila. Muž na sedátku, oblečený v modře lemovaném bílém rouchu, se zavrtěl. Byl jí dost podobný na to, aby bylo možno identifikovat jeho rasu. Šeď ve vlasech byla pravděpodobně umělá. Jeho řeč prozrazovala osobnost sice silnou, ale bez Varaganovy živosti. „Sauvo se ještě nevrátil?"
Mluvil jazykem své rodné doby, který si Everard už dávno nechal elektronicky uložit do paměti. Až tenhle hon skončí, jestli vůbec někdy, bude Strážci téměř líto, že si musí nechat tyhle trylky a předení z mozku vymazat. Jazyk to nebyl jen melodický, ale i přesný a stručný, takže jedinou větu v něm bylo občas třeba přeložit do

angličtiny celým odstavcem. Jako by mluvčí jen naráželi na věci, které oba dobře znají.
Jenže Strážce si nemůže uchovat všechno, co se za dobu své práce naučil. Kapacita paměti je omezená a přijdou další hony. Vždycky se nějaký najde.
„Objeví se každou chvíli," řekla Raor nedbale. „Jsi příliš netrpělivý, Draganizu."
„Už jsme strávili celé roky…"
„Jeden a něco."
„Ty a Sauvo. Já jsem si tuhle totožnost budoval pět let."
„Vydrž ještě pár dní, abys tu investici zabezpečil," usmála se Raor a Everardovi na okamžik přestalo bít srdce. „Poseidonovu knězi nesluší hněv."
Ohol Tak v téhle roli tady vystupuje. Théonidin „příbuzný". Everard se na tu skutečnost myšlenkami upjal, aby nepodléhal Raořinu kouzlu.
„A Buleni ještě déle, často namáhavě a v nebezpečí," pokračoval Draganizu.
„Tím zábavnější pro něj," škádlila ho Raor.
„Pokud si Sauvo nedá práci ani s tím, aby chodil včas…"
Raor zvedla ruku, jakou by mohl namalovat Botticelli. Naklonila tmavou nakadeřenou hlavu. „Á, myslím, že to je on."
Vešel další Exaltacionista. Byl krásný, ale drsnějším způsobem než Draganizu. Na sobě měl obyčejný chitón a sandály. Raor se se živým zájmem k němu naklonila. „Zamkl jsi za sebou dveře?" vyzvídala. „Nic jsem neslyšela. „
„Samozřejmě," odvětil Sauvo. „Já jsem na to snad nikdy nezapomněl, ne?" Draganizuovu tvář přelétl výraz nelibostí. Možná byl kdysi v tomto ohledu roztržitý. Jednou. Raor už by se postarala, aby se to víckrát

neopakovalo. „Zvlášť když kolem slídí Stráž," dodal Sauvo.
Garáž pro tempocykly mají v Modrovousově komnatě na tomhle patře… pomyslel si Everard, v zadní části domu, protože odtamtud Sauvo přišel…
Draganizu napůl vstal, zase se posadil a úzkostlivě se zeptal: „Jsou tady? Zjistil jsi určitě, že jsou tady a teď aktivní?"
Sauvo se posadil na další sedátko; ve starověku byly židle s opěradlem vzácné a vyhrazené hlavně králům. Nalil si víno a nabral si fíky. „Neboj se, kamaráde. Veškeré stopy, na které snad narazili, si vyložili špatně. Myslí si, že problémový okamžik nastane jindy, za celé roky. Sem poslali člověka vyšetřovat jen kvůli úplnosti."
Zopakoval historku, kterou Everard vyprávěl ve viháró. Musel se osobně dostat k Čandrakumarovi a nasadit mu kyradex, uvědomil si Strážce. Žádná tajemství. Ale většina toho, co se Sauvo dozvěděl, je jinak. Díky, Shaltene.
„Další plán změny!" vyjekl Draganizu.
„Ten náš ho vymaže i s těmi, kdo ho provádějí," zamumlala Raor. „Ovšem nejdřív by jistě bylo zajímavé se o nich něco dozvědět. Možná je dokonce kontaktovat…" Její slova se vytratila do ticha jako had za kořistí.
„Nejdřív tu máme skutečnost, že ten… Holbrook… utekl a volně tu pobíhá," prohlásil Draganizu ostře.
Raor se vzpamatovala a vrátila se k přítomnosti. „Klid, klid. Máme jeho zbraně i komunikační zařízení."
„Když se neohlásí do…"

„Pochybuji, že by se měl hlásit nějak zvlášť brzy. Zatím ho pusť z hlavy i s těmi druhými spiklenci. Máme na práci důležitější věci.“
Draganizu se obrátil k Sauvovi a zeptal se: „Jak sis zajistil soukromí k výslechu?“
„Tys to ještě neslyšel? „ Jeho druh byl trochu překvapen.
„Přišel jsem před pár minutami. Měl jsem spoustu práce se záležitostmi své nikomachovské osoby. Vzkaz od Raor neříkal nic víc než 'Přijď.'„
A předal ho otrok, domyslel si Everard. Žádné rádio. Možná se ještě cítí jistě v kramflecích, ale ta záležitost s „Holbrookem „ ji nutí k nejvyšší opatrnosti.
Hedvábná ramena se zvedla a klesla. „Přesvědčila jsem Zóila, aby zařídil, že každý zatčený v téhle záležitosti bude umístěn na samotce,“ řekla Raor. „Namluvila jsem mu, že mě mé styky vedou k přesvědčení, že jde o nebezpečné špióny.“
A když většina stráží i vězňů v lapáku spala, Sauvo přeskočil s tempocyklem do cely. To ještě byla Raor ochotná riskovat; nepokládala za pravděpodobné, že by Stráž mohla mít v Baktře někoho dalšího než Čandrákumara a Holbrooka, z nichž je jeden teď zavřený a druhý bez prostředků a na útěku před hlídkami. Sauvo Čandrakumara znehybnil omračovacím paprskem, vrazil mu kyradex na hlavu, a když se probral, podrobil ho výslechu. Důkladnému.
Doufám, že toho malého chlapíka nechal naživu. Ano, nepochybně nechal. Proč by u žalářníků vzbuzoval podiv? Co by jim Čandrakumar ráno mohl říci, aby si nemysleli, že je blázen ?
Draganizu se zahleděl na Raor. „Ty sis ho omotala kolem prstu, co?“

„Jeho a několik dalších,“ odpověděl Sauvo, zatímco Raor s hranou upejpavostí usrkla vína. Zasmál se. „Těch vzteklých a žárlivých pohledů, které po majordomu Xeniadovi vrhají! A to mám být jen její zaměstnanec, ne pasák.“

Aha, Sauvo je Xeniadés, představený služebnictva. To stojí za zapamatování… Soucítím se Zóilem a spol. Cožpak bych dotyčnou dámu sám rád nesbalil? Everardův úsměv se změnil v úšklebek. / když bych se jí neodvážil usnout v náručí. Mohla by v těch havraních kadeřích mít zastrčenou fiolu kyanidu.

„Rekové nám tedy drží Čandrakumara pod zámkem,“ řekl Draganizu. „Ale co vybavení, které s sebou měl Holbrook?“

„Když šel ven, nechal je v domě člověka, se kterým do města přijel,“ objasňovala Raor. „Ta osoba je jenom místní obchodník. Byl zděšený, když mu hlídka přišla oznámit, že jeho host je špeh, a zabavit hostova zavazadla. Neměli jsme důvod tomuhle Hipponikovi dělat další potíže a vlastně by to ani nebylo moudré.“ To se mi ulevilo! „A ta zavazadla jsou tady.“ Její úsměv nabyl kočičího výrazu. „To si také vyžádalo nějaké přesvědčování, ale Zóilos nakonec poslechl. Má své cestičky. Prozkoumala jsem ty věci pomocí přístrojů. Většina pochází ze zdejší éry. Některé v sobě mají zařízení Stráže.“

Předpokládám, že je uložila u tempocyklů.

Raor odložila pohár a posadila se zpříma. Kov jasně zazvonil. „Je vidět, že musíme být ostražitější než kdy jindy. Přeskok časoprostorem, abychom získali přístup k věznu, byl nutné riziko.“

„Jen nepodstatné.“ Sauvo jí patrně chtěl připomenout a snad také informovat Draganizua, že tenhle názor prosazoval už dřív a že mu události daly za pravdu. „Holbrook byl jen kurýr, a to nízkého postavení. Po tělesné stránce hrozivý, ale teď jsme mu vytrhali zuby a je zřejmé, že má omezený intelekt.“

Díky, kámo.

„Ale přesto,“ soudila Raor, „ho musíme vystopovat a zbavit se ho, než dá nějak vědět ostatním, nebo než Stráž vyhlásí poplach a přijde ho hledat.“

„Nebudou vědět, kde mají pátrat. Budou potřebovat celé dny jen na to, aby zachytili první stopy.“

„Nemusíme jim ještě pomáhat,“ pravila Raor úsečně. „Pokud dokážeme aktivní elektroniku, nukleoniku, gravitoniku nebo chronokinezi detekovat my, pak oni také a na mnohem větší vzdálenost. Nesmíme jim poskytnout žádný náznak, že jsou zde jiní cestovatelé časem než oni sami. Od dnešní noci až do rozuzlení už nesmíme používat vyspělou techniku. Je to jasné?“

„Kromě případů nouze,“ nevzdával se Sauvo. Jo, snaží se prosadit, nenechat se Varaganovou zatlačit do pozadí.

„Takový případ nouze by byl natolik extrémní, že by nám nezbývalo nic jiného než všeho nechat a vypařit se.“ Raořin opovržlivý tón změkl. „Což by byla škoda. Zatím to šlo skvěle.“

Draganizu se také potřeboval zviditelnit svým poněkud kverulantštějším způsobem: „Pro tebe určitě skvěle a zábavně.“

Vysloužil si pohled, který by zmrazil hélium. „Jestli si myslíš, že se mi pozornosti Zóila a jemu podobných líbí, tak si to zkus sám.“

Po tak dlouhé podzemní činnosti jim povolují nervy. Také jsou jen smrtelníci. To bylo povzbudivé.
Raor se zase uklidnila, napila se vína a zabroukala: „Připouštím ovšem, že vodit je na provázku má své kouzlo.“
Draganizu očividně pokládal za opatrnější vrátit se k praktickým záležitostem. „Zakazuješ i vysílačku? Když nebudeme moci zavolat Bulenimu, jak budeme akci koordinovat? „
Raor vyklenula obočí. „Zprávy od nás přece předáš ty. Nezařídili jsme to tak snad proto, abychom měli jeden komunikační kanál v záloze? Bez ohledu na obležení pustí Baktrijci Poseidonova kněze za jeho povinnostmi z města do chrámu a Syřané ho nechají na pokoji. Buleni už se postará, aby respektovali teménos, ať už si jinde dělají cokoliv.“
Sauvo si poklepal prsty na bradu. „A.. .ano,“ přemýšlel nahlas. Ti tři to spolu poslední rok museli probírat stále dokola; nebyli ovšem tak nelidští, aby nenacházeli útěchu v tom, že si navzájem opakovali známé věci, a ve svém jazyce s tím byli rychle hotovi. „Pobočník krále Antiocha by takovou autoritu mít mohl.“
To Everardem trhlo. Proboha! Buleni se tedy pěkně vyšvihl! Náš člověk mezi Syřany se zdaleka nedostal tak vysoko. Dodatečně si uvědomil: Ačkoliv, Draganizu se zmiňoval, že na tom Buleni pracoval pět let. Stráži se ani nesní o tom, že by na takovou věc mohla spotřebovat tolik osobního času.
„Pochopitelně je přirozené,“ dodala Raor, „že Polydóros osobně navštíví chrám, aby přinesl oběť.“
Buleni v Polydórově roli vystupuje jako Poseidonův uctívač, vyvodil z toho Everard.

„Ahá!“ zahihňal se docela lidsky Draganizu, jinak známý jako Níkomachos, kněz venkovského chrámu tohoto boha.
Raor nasadila říznější tón. Konečně se dostali k jádru věci. „Měl by na tvůj možný příchod dávat pozor. Až mu hlídky oznámí, že odcházíš z města, půjde do chrámu sám a vyžádá si u tebe osobní rozhovor. Myslím, že to provedeme zítra k večeru, i když se nejdřív musíme přesvědčit, jak se okolnosti vyvinuly.“
Draganizu se zatvářil nejistě. „Proč tak brzy? Zóilos ti nemůže prozradit Euthydémův bojový plán dřív, než ho bude znát sám. V tuto chvíli Euthydémos určitě ještě žádný nemá.“
„Musíme navázat spojení před očima místních,“ sdělila mu Raor. „Kromě toho můžeš informovat Buleniho o zdejší situaci a on ti může předat aktuální údaje o Syřanech.“ Po chvilce starostlivě: „Vy dva se musíte postarat, aby se o vaší schůzce dozvěděl král Antiochos.“
Sauvo přikývl. „Ano. Potvrdit mu, že Polydóros má spojení na osoby ve městě, ano, ano.“
Everardem projelo rozechvělé poznání: „Polydóros“ namluvil Antiochovi, že má v Baktře příbuzné, kteří chovají k Euthydémovi takovou zášť - snad v nějaké spojitosti s tím, že uchvátil trůn - že jsou ochotní, ba dychtiví svého krále zradit. Antiochos tomu musí být nakloněn věřit. Konec konců má Polydóra jako rukojmí a Níkomachos vyjde z hradeb. Pokud všechno půjde hladce, Níkomachos teď předá Polydórovi plány, podle kterých chce Euthydémos provést výpad. Varovaný Antiochos se mu postaví a dosáhne rychlého vítězství. Udělá to na něho dojem, bude vděčný a rád přijme Polydórovu rodinu ke svému dvoru. Odvažuji se hádat,

že půvabná Théonis má ohledně jeho osoby své záměry. Ale ať už je to, jak chce, Exaltacionisté získají svůj záchytný bod… ve světě bez Danellianů a jen s roztříštěnými pozůstatky Stráže času… a budou moci pokračovat ve snaze formovat ho, jak sami chtějí.
Pověsti o Théonidině čarodějnictví neuškodí. Everardovi naskočila husí kůže.
„Budeš se s ním muset sejít přinejmenším ještě jednou, abys mu vyřídil, co má Euthydémos v úmyslu, až mi to Zóilos prozradí," řekla. „Kdyby nic jiného, nechceme, aby Antiochos měl nějaké významnější pochybnosti o zpravodajských informacích, které mu dodáme.
Pochopitelně v kritické chvíli se zase spolehneme na elektronickou komunikaci a dohled z tempocyklů. Pokud bude nutné, i na energetické zbraně. Doufám ovšem, že se Antiochos zbaví soupeřů normálním způsobem." Rozlehl se smích. „Nechceme přece mít příliš čarodějnickou pověst."
„To by přilákalo Stráž času," souhlasil Draganizu. „Ale ne, od okamžiku, kdy Euthydémos zemře, ze Stráže nezbude nic," opáčil Sauvo.
„Její pozůstatky v dřívější době ovšem nezmizí, na to nezapomeň," poukázal Draganizu zbytečně, snad jen aby zdůraznil další slova. „Ty nebudou zanedbatelné, čím méně stop zanecháme, tím bezpečnější budeme, dokud naše moc nevzroste natolik, abychom odolali všemu, o co se mohou pokusit. Ale to bude práce na celá staletí."
„A jaká staletí!" vyhrklo z Raor. „My čtyři, poslední čtyři, kteří zůstali, se staneme bohy stvořiteli!" Po chvilce tišeji dodala: „Je to nepřehlédnutelná výzva. I kdyby se nám to nepodařilo a zahynuli bychom, stále

ještě budeme žít v Exaltaci.“ Vyskočila na nohy. „A stáhneme svět s sebou dolů v plamenech!“
Everard zaťal zuby, až ho rozbolely čelisti. Muži v místnosti vstali také.
Raor náhle zjihla. Sklopila řasy, rty se jí zavlnily v úsměvu a nabyly na plnosti. Pokynula jim. „Než začnou příští těžké a nebezpečné dny,“ vzdychla, „tahle noc patří nám. Užijeme si jí?“
V Everardovi se rozproudila krev. Zabořil prsty do půdy a zaťal je tam, jako by se chtěl za každou cenu udržet, aby nevyrazil dveře a nezmocnil se jí. Když opět viděl jasně a přestalo mu hučet v uších, byla už na odchodu s každou rukou ovinutou kolem pasu jednoho svého společníka.
Oba muži nesli po svíčce. Ostatní mezitím sfoukli. Raor odešla z pokoje a ten ovládla noc.
Počkej. Počkej. Dej jim čas, aby se zabrali do zábavy. Ti dva šťastní parchanti… Ne, takhle bych neměl přemýšlet, že? Everard se zahleděl do hvězd nad sebou.
Co má dělat? Zakopl o hotový poklad informací. Některé opakovaly to, co už věděl, některé pouze uspokojovaly zvědavost, ale řada z nich byla nedocenitelná. Kdyby tak mohl komunikovat se Stráží. Jenže to nemůže. Pokud nenajde vysílačku. Má to risknout, nebo má spěšně ustoupit?
Zatímco dřepěl mezi květy, pochybnost zvolna přerostla v rozhodnutí. Je v tom sám, odříznutý od ostatních. Ať udělá cokoliv, bude to sázka do loterie. Taková lehkovážnost sice hraničila s porušením povinností, ale on měl za to, že se může odvážit sázku o jeden nebo dva žetony zvednout.

Odhadoval, že uplynula asi hodina. Raor a její společníci se už jistě zabrali do zábavy a odložili ostražitost vůči okolnímu světu. Dům musí být prošpikován poplašnými zařízeními, ale nejspíš ne proti pouhému vniknutí cizí osoby. U těch bylo příliš pravděpodobné, že otroci nebo návštěvníci spustí falešný poplach; takový incident by se jim těžko vysvětloval.

Vstal, protáhl si ztuhlé svaly a přistoupil k dosud otevřenému oknu. Vytáhl z měšce svítilnu. Ta měla podobu asi čtyři palce vysoké sošky Apollóna, vyřezané ze slonoviny, jaké u sebe lidé často nosívali. Když stiskl její nohy, vytryskl z hlavy paprsek silný asi jako tužka. To, co dnes v noci vyslechl, ho utvrdilo v podezření, že detektory jsou nastavené na odhalení elektrických proudů nebo jiných anachronických sil v okolí. Předpokládal, že Exaltacionisté u sebe nosí přijímače signálu, které by jim to prozradily. Tahle věcička však byla fotonický akumulátor, jehož funkce se v principu nelišila od lidského dýchání. Zorientoval se krátkými záblesky, vklouzl přes parapet do pokoje a ven na chodbu. Našlapuje jako kočka prošel kolem dvou otevřených vchodů a nahlédl dovnitř. Komory za nimi byly zařízené s obvyklým přepychem. Dvě další byly opatřené dveřmi a zavřené. Výplň prvních byla opatřená řezbou; nymfy a satyrové jako by poskakovali, když se jich dotklo světlo. Zhasl a tlumené zvuky, které slyšel, zněly jako jejich posměšné veselí. Na druhé straně si to očividně Théonis rozdávala se svými přáteli. Everard zůstal chvíli stát, roztřesený touhou, než se dokázal pohnout, aby vyrazil dál.

Co to na ní, sakra, je? Vzhled, chování, nebo kolem sebe šíří něco jako feromony? Přiměl se k úsměvu. Beztak to bude nějaký exaltadonistický trik.
Druhé dveře byly holé a mohutné. Místnost, do níž vedly, zjevně zabírala celý zadní trakt domu. Jo, tady musí mít skútry, vybavení a zbraně. Primitivní zámek nehodlal zkoušet. Ten tam byl jen pro parádu. Skutečný zámek by ho vycítil a začal by ječet.
Vyplížil se do patra, ale zůstal stát na odpočívadle. Několik záblesků vržených kolem mu stačilo potvrdit odhad, že toto podlaží slouží každodennímu chodu domácnosti. Théonis přirozeně uzamkla jednu komoru, do níž ukládala cenné dary, jaké kurtizána její třídy běžně dostává. Jiné viditelné tajnosti by podněcovaly ke klepům. Everard se vrátil do přízemí. Raději bych se měl vykrást ven, dokud to jde. Škoda, že to je všechno, co se mi podaří vykrást. Jenže volně odložená zbraň nebo komunikátor je víc, než co mám právo čekat. Zjistil jsem vnitřní uspořádání domu, což je docela dobrá kořist.
Ne že by s ní počítaly ony zárodečné plány, které zatím měl. Ale člověk nikdy neví.
Ze dvora se vyšplhal zpátky na střechu. U žlábkovnice vytáhl nůž. Posvítil si na práci a opatrně přeřezával smyčku, až zůstalo jen několik vláken. Potom shodil volný konec lana do ulice, zachytil se jej a sklouzl na zem.
Kdyby se cestou dolů lano přetrhlo, nedopadl by příliš hlasitě. Ve skutečnosti vydrželo a musel za ně několikrát prudce škubnout, aby povolilo. Po své návštěvě raději nechtěl nechávat stopy. Stáhl se do uličky, zase si obul sandály, zahalil se do pláště, svinul lano a znovu z něj vyrobil laso.

Dobrá. Teď ven z města. To bude asi složitější. Brány jsou na závoru a obsazené vojáky a na hradbách a věžích stojí hustě rozestavěné hlídky.
Ještě ve dne si vyhlédl nejvhodnější místo. Leželo pochopitelně u řeky, na té straně, na kterou se nedalo překvapivě zaútočit, a tedy byla obsazená jen řídce. Přesto i tihle muži byli nervózní, nanejvýš bdělí, podezíraví vůči všemu, co se pohnulo, a dobře ozbrojení. V Everardův prospěch mluvila jeho velikost, síla, bojová umění, o kterých se zde nikomu ani nesnilo, a zoufalství.
A drzá tvrdošíjnost. Jedním z důvodů, proč mi mohlo projít to šmejdění u Raor bylo, že by nikdy nepředvídala něco tak málo rafinovaného.
Nedaleko vyhlédnutého místa si vybral uličku ústící na ohradí, v jejímž přítmí mohl číhat na svou příležitost. Bylo to dlouhé čekání. Vyšel měsíc a stoupal vzhůru. Dvakrát už Everard málem jednal, když kolem kdosi prošel, ale pokaždé přehodnotil situaci a zamítl to. Příliš ho to nemrzelo, ani nerozčilovalo. Vyznačoval se trpělivostí tygra.
Konečně přišla jeho šance. Po dláždění kráčel osamělý voják, aby se hlásil u své hlídky, a v dohledu nikdo jiný nebyl. Nepochybně vyklouzl z kasáren, aby se setkal s dívkou nebo někým jiným, dokud mu klepsydra, hvězdy nebo vrozený smysl pro čas, který se u lidí nepoužívajících časomíru někdy vyvine, neřekly, že by měl raději jít. Cvočky bot cvakaly po velkých dlažebních kamenech. Na přilbě a náprsním pancíři pableskovalo měsíční světlo. Everard se vrhl za ním.
Mladík nic nezahlédl, ani nezaslechl. Zezadu se mu na hrdle sevřely velké ruce a prsty se mu zaryly do krkavic.

Chvilku se zmítal, neschopný vykřiknout. Bušil patami do dláždění, pak ochabl a Everard ho odvlekl nazpátek do uličky.
Strážce se ostražitě rozhlížel, nachystaný k útěku. Nikdo nepřiběhl, nikdo nezačal křičet. Dokázal to. Hoch se zavrtěl, zasténal, nadechl se a pomalu se mu vracelo vědomí.
Nejrozumnější by bylo vrazit do něj nůž. Ale měsíční svit mu ozářil tvář. Byl hodně mladý a bez ohledu na jeho věk proti němu Everard nic neměl. Čepel se zablýskla mladíkovi před očima. „Buď hodný a budeš žít," uslyšel.
Naštěstí pro něho i pro Everardovo svědomí hodný byl. Ráno ho najdou svázaného kusy lana a s roubíkem z útržků vlastní suknice v ústech. Možná ho zbičují, možná mu uloží cviky v plné polní - to přežije. Oloupení je incident, který jeho nadřízení nebudou chtít veřejně rozvířovat.
Po odstranění vycpávky se přilba lupiči tak tak vešla na hlavu. Na to, že by mu sedl pancíř, nebylo ani pomyšlení, ovšem Everard neměl v úmyslu se k nikomu přibližovat natolik, aby si toho všiml. Kdyby se to stalo, kdyby došlo na nejhorší, měl nyní po boku meč.
Nakonec vystoupil po schodech na hradby a došel až na vhodné místo, aniž ho kdokoliv zastavil. Ostatní ho v ubohém osvětlení zahlédli vždy jen na okamžik a on kráčel rozhodně jako člověk, který má nějaké zvláštní pověření a není radno mu překážet. Místo, na kterém se zastavil, se nacházelo mezi dvěma strážními stanovišti. Obě byla dost daleko na to, aby se z obou jevil jen jako stín, který ani jedna z hlídek na pevných postech nemusí zpozorovat. Hlídka na obchůzce se v tu chvíli ocitla ještě dál.

Svinuté laso mu viselo na rameni. Jediným svižným pohybem je zaklesl za stínku cimbuří a shodil volný konec dolů. Zůstalo ho ještě dost na to, aby dosáhlo na pruh země mezi hradbou a navigací. Okamžitě se přehoupl přes zeď a spouštěl se dolů. Lano najdou a budou přemítat, jestli po něm utekl zvěd nebo hledaný zločinec, ale bylo nepravděpodobné, že by se tahle novina donesla Théonidě.

Cestou se rozhlédl po kraji. Sídla i krajina tonuly v noční šedi, která s dálkou temněla do černá, kromě míst, kde dosud rudě žhnuly vypálené domy. Jinde bylo vidět jasnější světelné body, nepřátelské táborové ohně. Na opačné straně města by jich viděl daleko víc přitlačovat Baktru k řece.

Dotkl se nohama travnaté země. Ta se strmě svažovala, takže málem ztratil rovnováhu. Kdesi zavyl pes. Everard spěchal podél hradeb do vnitrozemí.

Nejdřív najít stoh se na nebo něco podobného a urvat pár hodin spánku. Bože, jak já jsem utahaný! Zítra ráno je na pořadí důležitosti voda, jídlo, pokud nějaké seženu, a… a co se bude zdát zrovna potřebné. Víme, co chceme zazpívat, ale zpíváme jen podle sluchu a za jediný falešný tón nás můžou vypískat z jeviště. Kalifornie konce dvacátého století se zdála být vzdálenější než hvězdy.

Proč si, sakra, připomínám Kalifornii?

1988

Když v jeho newyorském bytě zazvonil telefon, zamumlal nějakou kletbu a na okamžik byl v pokušení nechat odpovědět záznamník. Nechával se právě unášet a povznášet hudbou. Jenže může jít o něco důležitého. Nerozdával své neveřejné číslo bez rozmyslu. Zvedl se z křesla, přiložil si sluchátko k uchu a zabručel: „Manse Everard."

„Nazdar," ozval se maličko hrdelní kontraalt, „tady je Wanda Tamberlyová," a on byl rád, že to zvedl. „Já… doufám, že neruším."

„Vůbec ne," sdělil jí. „Trávím klidný večer sám doma. Co pro tebe můžu udělat? „

Zakoktávala se. „Mansi, je mi to hrozně nepříjemné, ale… ta naše schůzka… nemohli bychom ji přesunout?"

„No… jistě. Smím se zeptat, v čem je problém?"

„Totiž… moji rodiče chtějí mne a sestru vzít na víkendový výlet… rodinná rozlučka, než nastoupím do n-nového zaměstnání… Stačí, že jim lžu," vyhrkla, „n-nemusím je ještě zanedbávat. Nic by mi nevyčítali nebo tak, ale… ale vypadalo by to, že mi na nich moc nezáleží, ne?„

„Beze všeho. To je maličkost." Everard se zasmál. „Já už jsem se bál, že mi dáš košem."

„Co? Já bych ti měla dát košem, po tom všem, co jsi udělal a…?" Pokusila se o humor. „Ještě neoschlá kadetka v předvečer nástupu do Akademie Stráže času ruší schůzku s nezávislým agentem, který se s ní chce vesele rozloučit. Mohlo by mi to sice vynést určitý respekt, ale bez něčeho takového se docela dobře obejdu." Lehkovážnost se jí z hlasu zase vytratila. „Pane

E… Mansi, ty jsi byl tak hodný. Mohla bych tě požádat ještě o něco? Nechci vypadat vlezle nebo jako padavka, ale… nemohli bychom si popovídat, až sem přijedeš, jenom popovídat, třeba pár hodin? Místo té večeře v restauraci, jestli budeš mít málo času, anebo, no, jestli ti moc polezu na nervy? Je mi jasné, že tě to může obtěžovat, i když jsi příliš hodný, než abys to dal najevo. Ale potřebuju… nějaké rady a budu se moc snažit nebrečet ti na rameni.“

„Bude mi ctí. Mrzí mě, že máš potíže. Přinesu s sebou obzvlášť velký kapesník. A ujišťuju tě, že mě neobtěžuješ. Naopak trvám na tom, že potom půjdeme na večeři.“

„Teda, Mansi, ty… No, nemusí to být nic extra. Chci říct, že jsi mě sice vzal na pár skvělých míst, ale já nemusím zrovna mít kaviár a Dom Pérignon.“

Uchechtl se. „Víš co? Dneska vybíráš podnik ty. Jako místní znáš San Francisco lip než já. Připrav mi překvapení.“

„Já ale…“

„Ty ale,“ řekl. „Já jsem beztak měl podezření, že bys tentokrát raději něco malého a útulného. Víš, mám o tvých problémech docela dobrou představu. Abych ti napověděl, já sám si potrpím na pivo a dušený mořský koktejl. Anebo cokoliv, co tě napadne.“

„Mansi, po pravdě řečeno…“

„Ne, prosím, telefon není zrovna vhodný na to, co mi chceš říct, jestli se nepletu. To je mimochodem normální, nevinné a slouží ti to ke cti. Můžu se s tebou sejít, kdy budeš chtít. Výsada cestovatelů časem, jak víš. Kdy se ti to hodí? Zatím hlavu vzhůru.“

„Děkuju. Děkuju ti moc.“ Dokázal ocenit, jak důstojně to řekla, i to, jak věcně přešla k domlouvání podrobností. Skvělá holka. Naprosto skvělá holka, ze které roste úžasná ženská. Když se rozloučili, zjistil, že mu to vyrušení nijak nesetřelo požitek z hudby, i když v této pasáži byl složitý kontrapunkt. Naopak ho její majestátnost unášela jako nikdy předtím. Měl potom šťastné sny.

Druhého dne netrpělivě zkontroloval vozidlo a přeskočil přímo do San Franciska do smluveného dne, několik hodin před schůzkou. „Předpokládám, že se vrátím domů ještě dnes v noci, ale hodně pozdě, možná až zítra k ránu,“ informoval místního agenta. „Neznepokojujte se, když můj skútr bude pryč, až ráno přijdete.“ Dostal klíč, který nespustí poplašné zařízení a který měl při návratu nechat v určené zásuvce, a městským autobusem se nechal odvézt k nejbližší půjčovně aut s nepřetržitým provozem. Potom odjel do Golden Gate Parku, kde se trochu uklidnil procházkou.

Když se zastavil pro Wandu v domě jejích rodičů, snášel se časný lednový soumrak. Přišla mu otevřít a rovnou vyšla ven, jen přes rameno dovnitř prohodila: „Ahoj.“ Ve světlých vlasech sejí odráželo světlo pouličních lamp. Měla na sobě svetr, bundu, tvídovou sukni a nízké střevíce; Everard očividně správně odhadl, jakému druhu restaurace dnes dává přednost. Usmívala se a ruku mu stiskla pevně, ale to, co zahlédl v jejích očích, ho přimělo, aby ji rovnou odvedl k autu. „Rád tě vidím,“ prohlásil.

Sotva slyšitelně odpověděla: „Ani nevíš, jak ráda vidím já tebe.“

Nicméně když nastupovali, poznamenal: „Připadám si trochu neomaleně, když jsem se nepozdravil s vašimi.“
Kousla se do rtu. „Spěchala jsem. To je v pořádku. Jsou sice rádi, že jsem se u nich ještě před odjezdem zastavila, ale nechtěli by mě zdržovat, když mám jít na rande.“
Nastartoval. „Jenom bych s nimi po svém staromódním zvyku prohodil pár slov.“
„Já vím, ale… Hele, já jsem si nebyla jistá, jestli bych to vydržela. Oni nijak nevyzvídají, ale přece jen je zajímá ten, ehm, poněkud záhadný muž, se kterým jsem se seznámila, i když ho předtím dvakrát viděli. Musela jsem… předstírat…“
„Aha. A ke lhaní ti chybí talent, zkušenost i chuť.“
„Správně.“ Krátce mu položila ruku na předloktí. „A musím lhát jim. „
„To je daň, kterou platíme. Měl jsem tě poslat za tvým strýčkem Stevem. Ten by tě přivedl na veselejší myšlenky.“
„Taky mě to napadlo, ale ty… no…“
Zkroušeně se usmál.
„Otcovská postava?“
„Nevím. Opravdu nevím. Totiž, no, ano, máš ve Stráži vysoké postavení a zachránil jsi mě a podporoval jsi mě a… a vůbec, ale… těžko se ve svých pocitech vyznám… Žvaním psychonesmysly! Myslím, že bych tě ráda považovala za přítele, ale pořád se neodvažuju.“
„Tak s tím zkusíme něco udělat,“ navrhl, klidnější navenek než uvnitř. Kruci, ta je ale přitažlivá.
Rozhlédla se. „Kam máš namířeno?“
„Myslel jsem, že bychom zaparkovali na Twin Peaks a promluvili si. Je jasno, nádherný výhled, a pokud tam

bude někdo jiný, nebude si nás všímat.“ Na okamžik zaváhala. „Dobře.“
Mohla to být předehra ke svádění. Za jiných okolností by to bylo prima. Ale takhle… „Až skončíme, už se těším na tu vývařovnu, kterou jsi vybrala. A potom, když nebudeš moc unavená, znám jednu irskou hospůdku na spodním konci Clement Street, kde se lichotí ženám a zpívá a dva nebo tři postarší nemotorní gentlemani tě nepochybně vyzvou k tanci.“
Z jejího tónu vyrozuměl, že chápe, co jí chce sdělit. „To zní skvěle. Nikdy jsem o ní neslyšela. Ty tam chodíváš, že?“
„Občas.“ Udržoval při řízení lehkou konverzaci a cítil, že se jí nálada už zvedá.
Pod horou se prostírala velkolepá podívaná, město jako galaxie hvězd o milionu barev, mosty se vypínaly vysoko nad třpytivé vody k výšinám, kde zářily nesčetné domy. Fičel tu vítr plný vůně moře. Bylo příliš chladno, než aby stáli venku dlouho. Zatímco stáli, vzala ho za ruku. Když se zase ukryli ve voze, zanedlouho se k němu přitiskla a on jí položil ruku kolem ramenou; a konečně se jednou zlehka políbili.
To, s čím se mu musela svěřit, bylo přesně to, co čekal. Démoni potřebovali vymítání. Její pocit viny vůči rodině byl upřímný, ale současně maskoval stovku dalších obav. První vzrušení z toho, že ona - právě ona! - může nastoupit ke Stráži času, nevyhnutelně vyvanulo. Nikdo nedokázal takovou radost mít věčně. Následovaly pohovory, testy, materiály k předběžnému studiu a přemýšlení, přemýšlení.
Všechno je v neustálém pohybu. Realita vrtkavě víří po základním kvantovém chaosu. Navždy v nebezpečí je

nejen váš život, ale i skutečnost, že jste vůbec žili, spolu s celým světem a historií, jak ji znáte.
Nedozvíte se předem o svých úspěších, protože to zvyšuje pravděpodobnost vašich katastrof. Pokud to jen půjde, budete postupovat od příčiny k důsledku, bez kliček a zákrut, jako každý jiný smrtelník. Paradox je naším nepřítelem.
Budete mít schopnost vrátit se v čase a znovu navštívit své milované zesnulé, ale neuděláte to, protože byste mohli ucítit pokušení smrt od nich odvrátit a protože by vám to zaručeně rvalo srdce.
Znovu a znovu se budete ocitat uprostřed běd a hrůz, neschopní pomoci.
Střežíme to, co existuje. Nesmíme se ptát, jestli to má existovat. A raději se neptejme po významu slova „ existuje „.
„Já nevím, Mansi, já prostě nevím. Jsem dost silná? Vědomosti, kázeň… tvrdost? Neměla bych vycouvat, dokud můžu, nechat se kondicionovat, vrátit se k životu… jaký podle našich vedu?“
„Ale jdi, není to tak zlé, jenom to tak vypadá. A také by v téhle fázi mělo. Kdyby ti scházela inteligence a citlivost na to, abys pochybovala, měla starosti, dokonce se i bála - pak by ses ke sboru vůbec nedostala.“
„…věnovat se vědě, studovat prehistorický život. Napůl ti závidím. Země bývala planeta stvořená pro bohy, neuvěřitelná, dokud ji civilizace nezaneřádila.“
„…neubližuješ rodičům ani nikomu jinému. Jenom před nimi skrýváš tajemství. Neříkej mi, že jsi doma byla vždycky naprosto upřímná! A vlastně jim budeš schopná skrytě pomáhat i tehdy, když by to jinak nebylo možné.“
„…život dlouhý celá staletí a ani jeden den marodění.“

„…přátelství. Máme mezi sebou řadu bezvadných lidí.“
„…legrace. Zážitky. Život naplno. Jak by se ti líbilo o dovolené navštívit nově dostavěný Parthénon nebo nově postavené Chrysopolis na Marsu? Tábořit v Yellowstonu předtím, než Kolumbus vyplul, a potom ho máváním vyprovázet z přístavu v Huelvě? Vidět tančit Nižinského, nebo Garricka hrát Leara, nebo Michelangela malovat? Řekni si, co chceš, a pokud se budeš držet v rozumných mezích, máš vynikající šanci, že se to dá zařídit. Nemluvě o večírcích, které pořádáme sami mezi sebou. Představ si tu směsici lidí!“
„…víš zatraceně dobře, že nevycouváš. Nemáš to v povaze. Vrhni se do toho po hlavě.“
…až ho nakonec objala a roztřeseně, skrz slzy i smích, řekla: „Ano. Máš pravdu. Díky, Mansi, díky. Udělal jsi mi v tom jasno, a to… za… no, necelé dvě hodiny, že?“
„Ale ne, to není moje zásluha, snad jen že jsem tě postrčil k rozhodnutí, ke kterému jsi musela nutně dojít.“ Everard zahýbal nohama ztuhlýma od dlouhého sezení v omezeném prostoru. „Ale dostal jsem z toho hlad. Co takhle tu večeři?“
„To víš, že jo!“ vykřikla, stejně dychtivá najít únik v zábavě jako on. „Do telefonu ses zmiňoval o dušeném mořském koktejlu…“
„To není nutné,“ řekl, ale potěšilo ho, že si to pamatuje. „Co chceš ty. Řekni si.“
„No, když jsme mluvili o něčem malém a ne moc nóbl, ale kde se dobře vaří, napadla mě Ernieho Neptunova rybí sluj na Irving Street.“
„Jedeme tam.“ Nastartoval auto. Jak sjížděli serpentinami dolů, ztráceli výhled na tu galaxii a slábl vítr, který

burácel nad ní. Wanda se zatvářila zamyšleně. „Mansi? „
„Ano?“
„Když jsem ti volala do New Yorku, hrála v pozadí nějaká hudba. Předpokládám, že sis dopřával domácí koncert.“ Usmála se. „Úplně tě vidím, boty vyzuté, nohy na stole, v jedné ruce dýmku a ve druhé sklenici piva. Co to bylo? Znělo to jako něco barokního a já jsem si vždycky myslela, že barokní hudbu znám, ale tohle mi připadalo nějaké zvláštní a… a krásné a ráda bych tu kazetu měla.“ Oklikou odpověděl: „Ona to vlastně není kazeta. Když jsem sám, používám zařízení z budoucnosti. Ale jistě, rád ti to nahraju. Je to Bach. Pašije sv. Marka. „
„Cože? Počkej!“
Everard přikývl. „Jo. Dnes už až na pár útržků neexistují. Nikdy nebyly vydány tiskem. Ale jeden cestovatel časem si na Velký pátek 1731 přinesl do katedrály v Lipsku maskované nahrávací zařízení.“
Otřásla se. „Z toho mi naskakuje husí kůže.“
„M-hm. Další výhoda chronokineze a výsada členství ve Stráži.“
Otočila k němu hlavu a upřeně si ho prohlížela. „Ty nejsi takový farmářský prosťáček typu Garrisona Keillora, za jakého se rád vydáváš, co?“ zamumlala. „Vůbec ne.“
Pokrčil rameny. „Proč by si farmářský prosťáček nemohl s masem a bramborami vychutnat i Bacha?“

209 př. Kr.

Asi čtyři míle severovýchodně od Baktry tryskal v topolovém háji v půli svahu nízkého pahorku pramen, dávno zasvěcený bohu podzemních vod. Lidé sem přinášeli oběti v naději, že je to ochrání před zemětřesením, suchem a dobytčím morem. Když Théonis zaplatila přestavbu svatyně a její zasvěcení Poseidonovi s tím, že z města čas od času přijde vykonat rituály pravidelný kněz, nikdo nic nenamítal. Jednoduše ztotožnili nové božstvo se svým, dál používali jeho staré jméno, když se jim zachtělo, a měli pocit, že mohou jen vydělat na zvláštním bonusu pro své koně.

Everard při příchodu spatřil nejprve stromy. Jejich listy se v ranním vánku stříbřitě leskly. Stromy obklopovaly nízkou hliněnou ohradní zídku s průchodem bez vrat. Ta jednoduše vyznačovala teménos, posvátný okrsek. Nesčetné generace nohou udusaly stezku, která k němu vedla.

Okolo se táhly podupané polnosti, na nichž některé usedlosti stály nedotčené, avšak opuštěné; z jiných zůstal kouřící popel a zčernalé pozůstatky hliněných zdí. Útočníci ještě nezačali systematicky drancovat, ani se neodvážili napadnout osídlení blízko města. To však přijde brzy.

Jejich tábor ležel dvě míle na jih, kde za příkopem a přilehlým náspem stály vyrovnané řady stanů. Nad přístřešky z přírodní kůže, ve kterých sídlili řadoví vojáci, se tyčil pestrobarevný královský pavilón. Třepetaly se tam praporce a leskly standarty. Také kov se tam blýskal, to na mužích, kteří stáli na svých stanovištích. Z ohňů stoupal dým. K Everardovi doléhal

tlumený příboj hluku: dupání, pokřik, ržání, řinčení. V dálce zvedalo prach několik cválajících oddílů jízdního průzkumu.
Nikdo ho neobtěžoval; však také Everard ostražitě vyčkal na příhodnou chvíli, kdy se poblíž jeho trasy nikdo nepohyboval. Jinak by ho mohli i bez konkrétního důvodu zabít; nemyslel si, že by Syřané už nyní byli nakloněni brát zajatce pro trh s otroky. Nebyli ovšem také nakloněni riskovat Poseidonův hněv - zejména poté, co králův pobočník Polydóros vydal v tomto ohledu rozkazy. Vstoupit do háje byla velká úleva. Samotný stín byl v rostoucím horku dne požehnáním.
Ani to však nemohlo rozehnat Mansovo neveselé rozpoložení.
Chrám zabíral větší část malého nedlážděného nádvoří, ačkoliv nebyl o mnoho větší než původní svatyně. K portiku před budovou bez oken, nesenému čtyřmi korintskými sloupy, vedly tři schody. Pilíře byly navenek kamenné, pravděpodobně však pouze kamenem obložené, a střecha se skládala z tašek rezavé barvy. Všechno ostatní byly obílené nepálené cihly. U tak nevýznamné svatyně se nedalo čekat nic lepšího a ta pro Raor pochopitelně splní veškerý svůj účel, jakmile se stane scénou dvou nebo tří setkání Draganizua a Buleniho.
V rohu temenu seděly dvě ženy. Mladší tiskla k prsům malé dítě. Starší svírala napůl snědenou placku čapati, která spolu s hliněným džbánem na vodu patrně představovala celé jejich zásoby. Oděvy rolnického střihu měly potrhané a špinavé. Když se objevil Everard, přitiskly se k ohradě a výraz vyčerpání v jejich tvářích nahradilo zděšení.

Z jediného vchodu chrámu se šouravě vynořil muž. Měl na sobě prostou, ale udržovanou bílou tuniku. Byl shrbený, téměř bezzubý, šilhal a mžoural. Mohl být starý, kolem šedesáti, ale stejně dobře mohl být mladší a nemuselo mu být víc než čtyřicet. Před rozvojem vědecké medicíny, pokud jste nepatřili zrovna k nejvyšší třídě, jste museli mít velké štěstí, abyste dosáhli středního věku v dobrém zdraví, pokud jste ho vůbec dosáhli. A to intelektuálové z dvacátého století tvrdí, že technické zdravotnické pomůcky člověka odlidšťují, připomněl si Everard.

Muž však nebyl senilní. „Radost s tebou, ó cizince, jestliže přicházíš v míru," řekl řecky. „Věz, že toto místo je posvátné, a třebaže spolu králové Antiochos a Euthydémos válčí, oba je vyhlásili za nedotknutelné útočiště."

Everard zvedl dlaň na pozdrav. „Jsem poutník, ctihodný otče," ujistil ho.

„Co? Ne, já ne. Já nejsem kněz, jenom chrámový sluha Dolón, otrok kněze Níkomacha," odpověděl jeho protějšek. Zřejmě žil v nějaké blízké chatrči a přes den pečoval o chrám. „Vskutku poutník? Jak ses vůbec doslechl o naší svatyňce? Víš jistě, že jsi nezbloudil?" Přistoupil blíž, zůstal stát a pochybovačně hleděl. „Jsi skutečně poutník? Nemůžeme pouštět dovnitř ledaskoho, kdo hledá válečné štěstí."

„Nejsem voják." Everardovi se sice pod pláštěm rýsoval meč, ale člověku na cestách se nedalo vyčítat, že chodí ozbrojen. „Vykonal jsem strastiplnou pouť, abych nalezl Poseidonův chrám, který stojí u Města koně."

Dolón zavrtěl hlavou. „Máš s sebou jídlo? Já ti nemohu nabídnout nic. Dodávky zásob jsou odříznuté. Nemám

tušení, kdy se sem dostane něco pro mne, natož pak pro jiné.“ Ohlédl se po ženách. „Obával jsem se přívalu uprchlíků, ale vypadá to, že většina venkovanů se včas dostala do města nebo jinam.“
Everardovi zakručelo v břiše. Nevšímal si ani toho, ani hryzení hladu. Člověk v dobré kondici a náležitě trénovaný se dokáže obejít bez jídla několik dní, než znatelně zeslábne.
„Nežádám o víc než jen o vodu.“
„Posvátnou vodu, z vlastní studny boha, na to nezapomeň. Co tě sem přivádí?“ Podezření zesílilo. „Jak můžeš o tomhle chrámu vědět, když je zasvěcen Poseidonovi jenom několik posledních měsíců?“
Everard měl připravenou historku. „Jsem Androklés z Thrákie,“ řekl. Bylo vcelku přijatelné, že se na napůl barbarském území, které bylo Řekům málo známé, mohl vyskytnout muž jeho velikosti. „Loni mi tamní věštba prozradila, že když přijdu do Baktrie, najdu u královského města chrám tohoto boha a v něm pomoc ve svém neštěstí. Nesmím ti říci, jaké neštěstí to je. jen to, že jsem nezhřešil. Nejsem nečistý.“
„Tedy proroctví, předpověď budoucnosti,“ vydechl Dolón. Nebyl však jat posvátnou úctou natolik, aby vše okamžitě vzal za bernou minci. „To jsi putoval celou tu cestu sám? Jsou to stovky parasangů, ne?“
„Ne, ne. Platil jsem, abych se mohl připojit ke karavanám, a podobně. Konečně jsem se octl v jedné, která mířila do Baktry, když tu přišly zprávy o blížící se nepřátelské armádě. Náčelník karavany obrátil nazpět. Já už jsem to nevydržel, jel jsem dál a věřil jsem, že bůh, kterého hledám, se o mne postará. Včera mne přepadla banda lupičů; myslím, že to byli rolníci zbavení domova

a dohnaní k zoufalství. Sebrali mi koně a nákladní mulu, ale z milosti bohů jsem vyvázl a pokračoval jsem pěšky. A tak jsem zde.“
„Utrpěl jsi vskutku mnoho běd,“ řekl Dolón soucitně. „Co musíš učinit nyní?“
„Počkat, až mi bůh předá - další pokyny. Předpokládám, že se tak stane ve snu.“
„Nu… nu… já nevím. Tohle je nezvyklé. Zeptej se kněze. Ten je sice ve městě, ale měli by ho nechat vyjít ven… postarat se o potřebné věci.“
„Ne, prosím! Řekl jsem ti přece, že jsem vázán mlčením. Jestli se kněz bude vyptávat, já odmítnu odpovědět a on bude naléhat… nepohněvá to snad Zemětřase?“
„Nu, ano, ale…“
„Podívej se,“ navrhl Everard a doufal, že k němu přistupuje přesvědčivě i přátelsky, „zůstal mi měšec s penězi. Až obdržím své znamení od boha, mám v úmyslu zanechat chrámu značný dar. Zlatý statér.“ To byl hrubý ekvivalent tisíce amerických dolarů z roku 1980, pokud má vůbec smysl porovnávat kupní sílu v různých historických obdobích. „Myslím, že by ti… že by to chrámu mělo na dlouhou dobu umožnit koupit od Syřanů všechno, co potřebuješ.“ Dolón váhal.
„Je to projev boží vůle,“ pokračoval Everard. „Jistě tím jeho vůli nezmaříš. On pomáhá mně, já pomáhám tobě. Jediné, co žádám jest, abych směl počkat v míru na zázrak. Považuj mě za uprchlíka. Pohleď.“ Sáhl k opasku, rozvázal měšec a vytáhl několik drachem. „Spousta peněz, když už nic jiného. Dovol mi, abych je věnoval tobě osobně. Zasloužíš si je. Ode mne je to projev zbožnosti.“ Dolón se ještě chvilku třásl, pak

dospěl k rozhodnutí a natáhl ruce. „Dobře, dobře, poutníku. Bohové jednají tajemnými způsoby.“
Everard mu dal peníze. „Nyní mi dovol vejít, abych se pomodlil, napil se daru z boží štědrosti a stal se jeho hostem v pravdě. Potom se v klidu posadím venku a nebudu nikomu překážet.“
Chladné šero pohladilo zpocenou a zaprášenou pokožku i suché rty. Uprostřed chaosu, ze svahu, na kterém spočívaly základy, vybublával pramen. Částečně naplňoval nádrž v podlaze, odkud pak odtékal trubkou ve zdivu, která patrně vedla pod ohradou posvátného okrsku do přirozeného řečiště potůčku. Za pramenem stál hrubý kamenný blok, starobylý oltář. Na zadní stěně byl namalován obraz Poseidona, v tomto světle stěží rozeznatelný. Podlahu pokrývaly hromádky obětin, především hrubých hliněných modelů domů, zvířat a lidských orgánů, kterým podle víry obětníků bůh pomohl. Všechno cenné nebo podléhající zkáze s sebou nepochybně odnášel kněz Níkomachos, když se po svých návštěvách vracel do města.
Vaše prostá víra vám, lidi, nebyla moc platná, že? pomyslel si smutně Everard.
Dolón vzdal úctu. Everard ho napodobil, jak nejlépe uměl, skoro tak dobře, jak by se dalo čekat od Thráka. Klečící chrámový sluha nabral pohár vody a podal ho prosebníkovi. V současném stavu byl Everardovi ledový doušek milejší než pivo. Jeho děkovná modlitba neměla k upřímnosti daleko.
„Zanechám tě na chvíli samotného s bohem,“ pravil Dolón. „Můžeš si naplnit džbán a s náležitou vděčností si jej odnést ven.“ Poklonil se posvátnému obrazu a odešel. Raději bych se tu neměl zdržovat dlouho, uvědomil si

Strážce. Nicméně trocha pohodlí a soukromí, příležitost k přemýšlení…
Plány měl mlhavé. Jeho cílem bylo dostat se do syrského tábora a najít ranhojiče Kaletora z Oinoparasu, doma známého jako Hyman Birnbaum, který stejně jako Everard už dávno prodělal regenerativní proceduru, jež mu umožňovala žít mezi pohany, aniž by přitahoval pozornost. Možná by dokázali vymyslet nějakou výmluvu, aby se mohli spolu vzdálit, snad by Birnbaum mohl Everardovi zařídit nerušený odlet. Podstatné bylo, aby vysílačku dopravili dostatečně daleko, řadu mil od města, aby přístroje Exaltacionistů nedokázaly odlišit jejich hovor od nepříliš intenzivního a občasného komunikačního pozadí, které vytvářeli neškodní cestovatelé časem v jiných místech světa. Je třeba Stráži dát vědět, co Everard zjistil, aby mohla nastražit past.
/ když, soudě podle toho, co jsem se dozvěděl o jejich předběžných opatřeních, pravděpodobnost, že sbalíme všechny čtyři, je velice malá. Sakra. Tuplované sakra.
Nevadí. Teď je ze všeho nejdřív třeba dostat se k Birnbaumovi, přičemž nepřátelští vojáci budou náchylní probodnout cizince od pohledu. Může je zadržet křikem, že nese důležité poselství, ale pak ho přivlečou před důstojníky, kteří budou chtít vědět, o co jde, a pokud jmenuje Kaletora, ranhojič bude vyslýchán také - na mučidlech, až se ukáže, že ani jeden z mužů nemůže říci nic přesvědčivého.
Přišel do chrámu v nadějí, že najde někoho s vyšší autoritou než jen otroka, nějakého jáhna nebo novice nebo něco takového. Od takové osoby by mohl dostat náboženské symboly, doprovod nebo něco podobného, co by mu zítra pomohlo projít syrskými hlídkami. Kdyby

předvedl v činnosti svou kapesní svítilnu a tvrdil, že mu ji v noci osobně předal Poseidon… To ovšem musí počkat, dokud se Níkomachos-Draganizu nesejde s Polydórem Bulenim a dokud oba zase neodejdou. Everard původně uvažoval o tom, že by přišel až potom; jenže potloukat se mezitím po venkově bylo přinejmenším stejně nebezpečné jako sedět nenápadně na nádvoříčku chrámu a tady může třeba zpozorovat něco užitečného…

Ten plán byl přinejmenším riskantní. Teď mu připadal dokonce směšný. No, třeba dostanu další nápad. Dost nepěkně se ušklíbl. Další akce, která by Exaltacionistům připadala příliš málo rafinovaná, stejně jako ta včerejší. Jenomže tahle víc.

Vyšel do slunečního svitu, který ho nakrátko oslepil. „Myslím, že jsem už ucítil blízkost boha, která mne posílila," řekl ztěžka. „Věřím, že činím, co ode mne chce, a totéž činíš ty, Dolóne. Nenechme se svést z cesty."

„Ne, ne." Chrámový otrok ho ještě spěšným šeptem varoval před znečištěním temenu - na opačném konci háje se nacházela latrína - a odkulhal zpět do úkrytu.

Everard se uchýlil do rohu, ve kterém seděly ženy. Už na něho nehleděly se strachem. Místo toho na nich viděl zármutek a otupělost z vyčerpání a zoufalství. Nedokázal se přimět, aby je pozdravil slovy „Radost s vámi."

„Smím se k vám posadit?" zeptal se.

„Nemůžeme ti to zakázat," zamumlala stařena (čtyřicetiletá?).

Svezl se na zem vedle té mladší. Ještě před jedním nebo dvěma dny .bývala hezká, než události zničily jejího ducha.

„Já také čekám na vůli boha," řekl.

„My už jen čekáme,“ odpověděla hluše.
„Jmenuji se Androklés, jsem poutník. Vy žijete poblíž?^'
„Žily jsme.“
Stařena se pohnula. Na chviličku jako by ožila, ale byla na ní znát zahořklost. „Náš dům ležel dál po proudu, tak daleko, že se k nám varování dostalo pozdě,“ postěžovala si mu. „Můj syn řekl, že musíme zapřáhnout volka a naložit vůz vším, co na farmě pobereme, jinak ve městě budeme žít jako žebráci. Cestou nás dostihli jezdci. Syna a vnuky zabili. Snachu znásilnili. Alespoň nás nechali naživu. Brány jsme však našly zavřené. Napadlo nás, že by nám útočiště mohl poskytnout Zemětřas.“
„Měli nás raději zabít,“ řekla mladá žena stále stejným bezvýrazným hlasem. Dítě se rozplakalo. Mechanickým pohybem odhalila prs a dala mu pít. Volnou rukou nad ním roztáhla široký rukáv, aby ho chránila před sluncem a před mouchami.
„To mě mrzí.“ Na víc se Everard nezmohl. Taková už je válka, věc, kterou vlády umějí nejlépe. „Zmíním se o vás ve svých modlitbách k němu.“
Neodpověděly. I otupělost je svého druhu milosrdenství. Přehodil si kápi přes hlavu a opřel se. Topoly skýtaly jen skrovný stín. Horko sálající ze zídky se mu propalovalo pláštěm.
Ubíhaly hodiny. Jako už častokrát předtím při dlouhém a nejistém čekání, třebaže nejčastěji v budoucích stoletích, se stáhl do vzpomínek. Občas se napil vlažné vody, občas si zdříml. Slunce pozvolna vyšplhalo na vrchol své dráhy a začalo klesat.
…vítr žene mraky, mezi nimi vystřeluje světlo a ozařuje vlny, napjaté lanoví drnčí, loď se prodírá zeleným a šedým mořem s bílou hřívou pěny a rozstřikuje přídí

slané spršky. „Ha!“ křičí Bjarni Herjulfson od kormidelního vesla. „Racek!“ Příslib nové země před nimi…
Ze snění se Everard probíral nejprve pozvolna, ale pak přišel náhlý zlom. Zaslechl sílící hluk: dusot kopyt, hlasy, řinčení kovu. Naskočila mu husí kůže. Rázem zostražitěl, stáhl si kápi hlouběji do čela, aby mu zakryla obličej, přitáhl nohy k sobě a nahrbil ramena, aby vyhlížel stejně apaticky jako ženy vedle něho.
Syřané respektovali posvátnost místa a sesedli před hájem. Šest mužů ve zbroji doprovodilo do temenu sedmého. I ten, stejně jako oni, na sobě měl náprsní pancíř a náholenice a po boku meč, ale na přilbě se mu vysoko tyčil chochol z koňských žíní, s ramenou mu splýval červený plášť a v ruce jako špacír ku držel krátkou hůlku ze slonoviny. Své společníky převyšoval o celé palce. Reliéfy na pancíři jako by tesal sám Praxiteles z alabastru.
Dolón o překot sbelhal se schodů a padl před ním na tvář. Když Alexandr ovládl Asii, v Řecku převládly orientální mravy. Řím potká totéž, pokud ovšem Exaltacionisté nezvrátí jeho osud. Nezvrátí. Tak nebo onak je zastavíme. Z Buleniho-Polydóra čišela činorodost. Ježíšikriste, jestli nám znovu upláchnou, chytřejší o tuhle zkušenost…
„Smíš vstát,“ pravil pobočník krále Antiocha. Ohlédl se po postavách přikrčených v rohu zídky. „Kdo jsou tihle?“
„Uprchlíci, pane,“ koktal Dolón. „Žádají o útočiště.“
Vznešený pokrčil rameny. „Ať o nich rozhodne kněz. Už je na cestě. Chci si s ním v chrámu nerušené promluvit.“
„Jistě, pane, jistě.“

Vojáci podle stručných rozkazů zaujali postavení po obou stranách průchodu a pod schody. Buleni vešel dovnitř. Dolón zůstal nervózně stát nad Everardem a ženami, snad proto, že i v tak ubohé společnosti jako ta jejich nacházel útěchu.
Jo. Níkomachos si promluvil s hodnostáři v Baktře. Možná potřeboval malou pomoc od Zóila, možná ne; o to už by se postarala Théonis. Kněz musí vycházet z města a dohlížet na svěřený chrám. Nejlépe bude, když se tam s ním setká vysoký důstojník nepřítele a dohodnou se na přesnějších podmínkách. Ani jedna strana téhle války si nepřeje Zemětřase urazit. Heroldové vyjednali schůzku. Šlo to hladce. Kromě jiného král Antiochos ví, že jeho pobočník Polydóros je ve spolku s nespokojenými živly ve městě a touto schůzkou naváže špionážní kontakt.
Další zvuky, už ne tak nápadné. Dolón sebou opět plácl na zem. Na nádvoříčko vešel Níkomachos. V bílé říze, která mu musela ztěžovat jízdu na mule z města, vyhlížel důstojně. Vedle něho cupital chlapec, otrok, a držel nad ním slunečník. Za nimi kráčel voják, zřejmě Syřan přidělený mu jako doprovod. Voják i chlapec zůstali stát, dokud kněz nevešel do budovy, potom si sedli a odpočívali.
Everard je sotva vnímal. Seděl strnule, jako by ho oslepil odraz slunce od věci, kterou spatřil na Draganizuově hrudi. Nebyla velká, pouhý medailon na řetízku, jenže Everard věděl, co se ukrývá uvnitř. Poznal by tu věcičku i poslepu. Athénina sova. Jeho vlastní obousměrný komunikátor.
Svět se mu zase vrátil do obvyklých kolejí. Proč ne? pomyslel si. Proč tě to vůbec překvapuje? Prozatím sice udržovali rádiový klid, ale chtějí mít možnost

okamžitého spojení, kdyby bylo třeba. Buleni u sebe také musí nějaký mít. Výstroj Stráže je lepší než ta, kterou si mohli s sebou vzít oni, a není důvod, proč by Poseidonův kněz nemohl vzdávat úctu Athéně. Vlastně je to taktní gesto, když člověk uváží, jak často jsou spolu tihle dva v Odysseji na kordy. Ekumenismus… Zadržel smích. Co mě při tom pohledu tak zarazilo?

Pak si to jasně uvědomil. Ten nápad mu mohl přinést smrt.

Ale přesto… ale přesto, hrome!

Jako člověk uvyklý boji má šanci to dokázat. Vyhlídky na přežití jsou chabé, ať udělá cokoliv. A takhle má aspoň příležitost tamty parchanty sejmout a snad, snad…

Nemusíš to udělat hned teď. Dej si chvilku na rozmyšlenou, uspořádej si myšlenky někde jinde než v téhle rozpálené peci nádvoří.

Everard vstal. Po dlouhé době bez pohybu byl ztuhlý a bolelo ho celé tělo. Pomalu zamířil k průchodu.

Jeden voják vytasil meč.

„Stůj!“ štěkl. „Kam jdeš?“

Everard se zastavil. „Prosím, jen na záchod za temenem.„

„Teď si počkej…“

Everard na něho vykulil oči. „Přece bys mě nenechal znečistit posvátnou zem. Bojím se pomyslet, co by bůh provedl s námi oběma.“

Přišoural se Dolón. „Stal se obětí lupičů a Zemětřas mu poskytl útočiště. Je to Poseidonův host,“ vysvětloval chrámový sluha.

Voják si vyměnil pohled se svými druhy a zasunul meč zpátky do pochvy. „Dobře,“ souhlasil. Přistoupil k průchodu a zavolal na dvojici, která venku hlídala koně, že tenhle chlapík jde za potřebou. Ženy sledovaly

vysokého muže zamyšleným pohledem. Předtím s nimi mluvil laskavě.
Everard se loudal mezi stromy a vychutnával jejich stín. Nesmím se moc zdržovat, připomněl si. Pochybuji, že by Buleni a Draganizu zůstali uvnitř déle, než vyžaduje výměna aktuálních informací. Použít budku ve skutečnosti nepotřeboval, ale poskytla mu zástěnu, když si rozcvičoval svaly a ukrýval pod pláštěm tasený meč. Cestou zpátky nijak nespěchal. I kdyby si toho někdo všiml, připadalo by mu to dostatečně přirozené. Při své výšce pak Everard viděl do temenu přes zídku.
Když oba velmoži znovu vyšli ven, Everard právě obcházel zadní roh ohrady. Přidal do kroku. Ve chvíli, kdy Exaltacionisté sestoupili na nádvoříčko, Strážce vešel do průchodu.
„Hej, ty, uhni z cesty," vyzval ho nejbližší strážný.
„Ano, pane." Everard předvedl neohrabané gesto salaamu a odšoural se stranou směrem, který ho přivedl blíž k jeho kořisti. Ti dva kráčeli dál vedle sebe. Buleni si všiml postavy v cestě a zamračil se.
Prostor ohrady byl malý. Když Everard vyrazil, dělilo ho od cíle pouhých šest stop.
Draganizu může stisknout patřičné místo na medailonu a vyslat poplašný signál, ještě než komunikátor zvedne k ústům. Proto musí zemřít jako první. Everard se skokem vyřítil do útoku. Čepel se zabodla do hrdla a vyšla zátylkem. Vystříkla jasně červená krev. Mrtvý pozpátku upadl.
Everard přistál na jedné patě, otočil se a levou pěstí praštil Buleniho zvedákem do brady. To je jediný druh úderu, který můžete v rychlosti zasadit člověku v přilbě a pancíři. To už měl Exaltacionista zbraň napůl venku.

Zapotácel se, ale udržel rovnováhu a vytáhl meč úplně. Hotový superman. Jenže trochu otřesený a o chlup pomalejší. Everard k němu přiskočil. Hranou levé ruky sekl po zápěstí s mečem a zbraní, kterou držel v pravé ruce, bodl Buleniho do hrtanu. Ucítil, jak se trhají chrupavky. Buleni klesl na všechny čtyři a chrlil krev.
Dolón zakvílel. Vojáci se s tasenými zbraněmi vrhli k Everardovi. Ten sebou hodil na zem k Draganizuovi, přímo proti jeho vytřeštěné tváři. Popadl zakrvácený medailon, palcem ho zapnul a zasípěl v temporalu: „Nezávislý Everard. Okamžitě sem. Bojová situace."
To bylo všechno, na co měl čas. První Syřan už byl u něj. Everard se převalil na záda a snožmo muže odkopl. Ten odlétl. Dorazili další. Doslova pršeli z nebe.
Jeden se zhroutil na Everarda. „Ú-úf-fff!" Když člověku dopadne na žaludek tělo oděné v kovu, vyrazí mu to dech.
Když ho Everard znovu popadl a posadil se, leželi kolem něj vojáci bez ladu a skladu. Dýchali chrčivě a sípavě. Everard věděl, že ti za zídkou také schytali omračovací paprsky a budou asi čtvrt hodiny v bezvědomí. Jinak se jim nestalo nic. Nedaleko stál zaparkovaný tempocykl. Jakýsi muž s čínskými rysy a pružná černoška v přiléhavé kombinéze Everardovi pomáhali vstát. Další čtyři vozidla se vznášela nízko nad chrámem; v natažených rukách postřehl energetické projektory. „S kanónem na vrabce," zasípěl.
„Co jste říkal, pane?" zeptal se muž.
„Toho si nevšímejte. Rychle obhlédneme situaci." Everard si nepřipouštěl myšlenku, jak blízko smrti se octl. Nepřipouštěl si ani žádné city. Tahle cesta vede přímo k nervovému zhroucení, a to si nemůže dovolit.

Díky výcviku u Stráže se teď mobilizovaly veškeré rezervy mysli i těla. Dluh přírodě Everard splatí později, až bude mít volno.
Když Stráž zachytila jeho volání, zmobilizovala v bezpečné vzdálenosti oddíl a odeslala ho do chvíle jeho tísně. On teď musí poskytnuté prostředky využít stejně precizně. Přesto si může dopřát několik minut na promyšlení dalšího tahu.
Buleni byl dosud naživu, ale měl na kahánku. Everard na něj ukázal. „Odvezte ho i s tím mrtvým Exaltacionistou na štáb operace," nařídil prostřednictvím nezašpiněné vysílačky, kterou mezitím dostal. „Tam už budou vědět, co s nimi." Popošel o kousek dál. V prachu u jeho nohou ležel jak dlouhý, tak široký chudák Dolón. „Tohohle muže odneste ze slunce do chrámu. Prohlédněte ho a poskytněte mu veškerou dostupnou zdravotní péči. Mám pocit, že by mu prospěla povzbuzující injekce. Ostatní můžou zůstat ležet tam, kde jsou. Proberou se sami."
Ženy v koutě nebyly omráčené. Hrůza je probudila k životu a teď se krčily co nejdál v rohu, babička objímala mladou matku, matka k sobě tiskla dítě. Everard k nim přistoupil. Věděl, že na něj je příšerný pohled, že je zakrvácený, zpocený a uválený, ale dokázal nasadit úsměv.
„Poslouchejte," řekl tak přívětivě, jak mu to jen ochraptělý hlas dovoloval. „Poslouchejte dobře. Viděly jste Poseidonův hněv. Ale ten nebyl namířen proti vám. Opakuji, Zemětřas se nehněvá na vás. Tihle muži ho urazili, a proto odejdou do Hádů. Vy nenesete vinu. Bůh vám žehná. Na znamení toho vám mám předat tohle." Za řeči odvázal měšec a hodil ho na zem před ně. „Je váš. Na tyto vojáky seslal Poseidon spánek, aby neviděli, co

není určeno jim, ale víc jim neublíží, pokud se budou chovat dobře k vám, jeho chráněnkyním. Povězte jim to. Rozumíte mi?“
Dítě plakalo, matka vzlykala. Stařena se podívala Everardovi do očí a snad částečně následkem šoku promluvila pevně:
„Já, jež jsem stará, se odvažuji věřit, že ti rozumím a zapamatuji si to.“
„Dobře.“ Odvrátil se od nich a věnoval se zase záležitostem Stráže. Udělal pro ně patrně všechno, co mohl -sice si přitom vykládal předpisy hodně volně, ale je přece nezávislý agent.
Jeho zachránci dávali najevo obavy. „Pane,“ odvážila se ho oslovit mladá žena, „promiňte, že se ptám, ale náš zdejší zásah…“
Musela nastoupit velice nedávno, ale svou práci odvedla zručně. Usoudil, že si ona i její druhové zaslouží krátké poučení. „Nebojte se. Historii nijak nenarušujeme. Jaký je váš rodný sektor?“
„Jamajka 1950.“
„Dobře. Abych vám to vysvětlil v termínech vaší doby, představte si, že jste svědkem hromadné rvačky. Najednou se snese několik vrtulníků. Ty shodí bomby se slzným plynem, čímž srocený dav zneškodní, aniž by někdo přišel k vážnější úhoně. Vystoupí muži v ochranných maskách a dva z výtržníků odvlečou do helikoptéry. Jeden z mužů svědkům řekne, že jde o nebezpečné komunisty, že jeho letka patří CIA a že dotyčné zatkli na žádost místní vlády. Letka odletí. Předpokládejme, že se to celé odehrálo v odlehlém údolí, telefonní kabely jsou přerušené a nikdo nemá s okolním světem okamžité spojení.

Na místě samém z toho bude samozřejmě poprask. Jenže než se ta historka dostane do světa, zastará a vyčichne, sdělovací prostředky jí budou věnovat jen malou nebo vůbec žádnou pozornost a většina lidí, kteří se o ní doslechnou, bude přesvědčená, že historka je notně přehnaná, a brzy na ni zapomene. Dokonce i vy, kdo jste byli přímo u toho, o tom postupně přestanete mluvit a vaše vzpomínka vybledne. Vás se to přímo netýkalo a máte svůj vlastní život. Kromě toho nejde o nic zásadně nemožného. Víte, že vrtulníky, slzný plyn a CIA existují. Byla to sice zvláštní příhoda, ale nic víc. Budete o tom třeba vyprávět dětem, ale ty to svým dětem už nejspíš nepovědí.

Takhle se jeví zdejším lidem krátký zásah bohů. Samozřejmě ho sehráváme, jenom když je to absolutně nezbytné, a čím dřív zmizíme, tím lépe.“

Prostřednictvím komunikátoru Everard předal instrukce i ostatním. Mrtvého i dosud živého Exaltacionistu naložili na tempocykly a ty mrknutím zmizely ze scény. Odlétl s nimi jeden Strážce navíc a přenechal nezávislému agentovi své sedlo a zbraně. Everard se ujal pilotáže. Jako spolujezdec se za ním usadil houževnatý podsaditý chlapík z Evropy Everardovy doby jménem Imre Ruszek. Když se antigrav vznesl, Everard vrhl poslední pohled na ženy a viděl, jak se v nich sváří zmatek s nadějí.

Tři skútry nabraly dostatečnou výšku na to, aby se všem případným pohledům ze země jevily jen jako letmé záblesky, a rozlétly se k Baktře. Pod nimi ubíhala rozlehlá země, na jihu ohraničená horami, plná zelených a hnědých polí, pokrytá tečkami stromů a malých stavení. Řeka se třpytila, jako by v ní tekla rtuť, město i tábor obléhatelů vyhlížely jako hračky. Sem do chladného

čistého větru nedosahoval žádný náznak nenávisti a utrpení kromě těch, které si jezdci vezli s sebou.
„Teď mě poslouchejte," řekl naléhavě Everard. „Zbývají dva banditi, a když to provedeme správně, myslím, že je můžeme dostat. Podstatné je udělat to správně. Máme jen jeden pokus. Pokud se nám nepovede, nebude nikdo kličkovat časem a snažit se to napravit. Ukázat místním lidem nějaký zázrak je sice ohromná věc, ale nebudeme si zahrávat s kauzalitou a riskovat vznik časového víru ani tehdy, když se nám zdá riziko malé. Je to jasné? Já vím, že teorii máte nabiflovanou, ale já a Ruszek jdeme dolů, a kdyby se nám něco stalo, mohlo by to někoho svést k ukvapenosti. Nepodléhejte tomu."
Popsal jim Raořin dům. Poplašná zařízení byla nastavená tak, aby spustila povyk v okamžiku, kdy v okruhu mnoha mil provede nějaké vozidlo časoprostorový skok, ať už odlétá nebo přilétá. Raor i Sauvo se pak vrhnou ke svému stroji či ke svým strojům a zmizí do neznámého sektoru. Zbylé dva jejich druhy ať vezme čert. Tihle krajní egoisté drží spolu, jenom když se jim to hodí.
Takhle by to probíhalo, kdyby poplašná zařízení vyhlásila poplach ve chvíli, kdy Everard přivolal pomoc a ta se objevila. Počítače na skútrech si pamatovaly na mikrosekundu přesně, kdy k tomu došlo. Everard stanovil okamžik o šedesát sekund dřív, než útočil na Draganizua a Buleniho; tak nebudou mít zbývající dva Exaltacionisté možnost těžit z žádných výstrah, které by je měly zburcovat o minutu později. „Označme ho čas nula."
Zůstali viset ve vzduchu nad domem a Everard pomocí zvětšovací optiky a elektronických dálkoměrů určil s přesností na několik stop místo v domě, na kterém se uvnitř chtěl objevit. Nastavil ovladače na tento prostor a

na čas nula. Ostatní vozidla se vrátí do stejného času jako on, ale zůstanou nahoře, dokud se nevyjasní, co se stalo na zemi.
„ Vpřed!“ Zabodl prst do hlavního ovladače.
On, jeho parťák i tempocykl se octli v chodbě. Okno napravo bylo otevřené světlu a vůni ze dvora. Dveře nalevo byly masivní, zavřené a zamčené. Odřízli nepříteli přístup k dopravním prostředkům.
Zpoza rohu vyběhl Sauvo jako jelen. V ruce svíral energetickou pistoli. Ruszek vystřelil jako první. Vedle Everarda se mihl tenký modrý plamen a propálil Sauvovi hruď. Zuřivost v jeho obličeji se na okamžik změnila v dojemné překvapení nečekaně udeřeného dítěte. Padl a vylila se z něho trocha krve. Většina rány byla spálená, ale celkem vzato zemřel za doprovodu obvyklé lidské nečistoty.
„Omračovač by možná byl moc pomalý,“ ospravedlňoval se Ruszek.
Everard přikývl. „To je v pořádku,“ odpověděl. „Nehněte se odtud. Já jdu po té poslední.“ Do komunikátoru oznámil: „Třetí dole, zbývá jedna.“ Oddíl by měl pochopit, co tím chce říci. „Blokujeme tady skladiště. Hlídejte dveře. Pokud z některých vyjde žena, zabásněte ji.“ Odkudsi z dálky zaslechl zděšené vzlykání jakési otroky ně a zadoufal, že nikdo nevinný nepřijde k úhoně.
„To nebude nutné,“ zazvonilo skrz hluk s ledovým klidem. „Nehodlám se stát lovnou zvěří pro vaše čokly.“
Kráčela k nim Raor. Tenká říza se jí při každém kroku lepila na tělo. Ebenově černé vlasy volně splývaly okolo krásy a pohrdavého pohledu. Everarda napadlo přirovnání k Artemidě Lovkyni. Srdce mu vyskočilo až do krku.

Zastavila se nedaleko od něho. Sesedl a zamířil k ní. Panebože, pomyslel si, špinavý a zapáchající, vždyť se cítím jako zlobivý školák, kterého si předvolala učitelka. Napřímil se a zastavil. Srdce mu bušilo, ale dokázal se do těch tmavozelených očí podívat.
Pokračovala řecky: „To je pozoruhodné. Myslím, že jste týž agent, o kterém mluvil můj souklonovec, který ho málem chytil v Kolumbii."
„A málem v Peru a nakonec jsem ho zatkl ve Foiníkii," odpověděl Everard, ne proto, aby se chlubil, ale protože měl pocit, že Raor má královské právo to vědět.
„Pak tedy nejste jen tak obyčejné zvíře." Do tichého hlasu se vloudil jed. „Přesto jste pouhé zvíře. Opice triumfovaly. Vesmír ztratil jakýkoliv smysl, který ještě měl."
„Co byste s ním… udělali?"
Nádherná hlava se zvedla. V hlase zazněla pýcha. „Dělali bychom si s ním, co se nám zamane. Rušili a předělávali bychom jej, rozpoutali bychom hvězdnou bouři ve válce o jeho vlastnictví, celé reality by se staly pohřebními hranicemi těch, kteří padli, a celé historie jejich smutečními obřady, dokud by poslední bůh nevládl sám."
Žádostivost z Everarda vyvanula na křídlech severáku. Najednou zatoužil být doma mezi známými věcmi a starými přáteli. „Zatkněte ji, Ruszku," nařídil. Do vysílačky dodal: „Přileťte za námi, ať můžeme tu záležitost skončit."
1902
Shaltenův byt v Paříži byl velký a přepychový, ale nacházel se na levém břehu Seiny a shlížel na bulvár St. Germain. Vybral si tu ulici schválně? Má takový zvrácený smysl pro humor. Před Everardem poznamenal,

že má kolem sebe rád bohémský život a že sousedé jsou na výstředníky zvyklí, takže si ho nijak zvlášť nevšímají.
Bylo teplé podzimní odpoledne. Otevřenými okny se dovnitř linul slabý pach kouře a silný pach koňského trusu. Mezi povozy a kočáry občas prodrkotal automobil. Mezi zdmi zasedlými od sazí, pod stromy, jejichž zeleň se pomalu měnila v žluť a hněď, zaplavovaly chodníky zástupy lidí. V kavárnách, buticích, pekárnách a cukrárnách panoval čilý ruch. Dovnitř doléhal hluk plný veselí. Everard se snažil nepřipomínat si, že za dvanáct let se tenhle svět octne v troskách.
Nábytek, závěsy, obrazy, knihy, busty, starožitné drobnosti; všechna ta neladná všehochuť kolem Everarda vypovídala o solidnosti, která přetrvala a hromadila se od Vídeňského kongresu. Přesto poznal několik předmětů z Kalifornie roku 1987. To byl úplně jiný svět, vzdálený jako sen… jako noční můra?
Pohodlně se v křesle uvelebil. Kůže zavrzala, žíně zašustily. Zabafal z dýmky. „Dělalo nám jisté potíže najít Čandrakumara," uzavřel vyprávění, „protože jsme nevěděli, kde přesně se ve vězení nachází. Vězňové v několika celách zažili překvapivé vidění. Ale našli jsme ho a odvezli. Byl úplně v pořádku. Připouštím, že to ještě přidalo k tomu zmatku, který jsme se všemi těmi zjeveními a zmizeními nadělali. V době míru by to asi způsobilo opravdovou senzaci. Jenže tamní lidé měli v hlavě jiné starosti a v krizových obdobích se vždycky vynoří spousta hysterických historek. Na tyhle se brzy zapomnělo. Viděl jsem zprávu z terénu, která říká, že historie je netknutá. Ale tu jste určitě četl také."
Historie. Reka velkých i malých událostí tekoucí od jeskynních lidí k Danellianům. Jenže co víry a bubliny, ti

bezvýznamní malí jedinci a události, na něž se brzy zapomene, jejichž bytí nebo nebytí nemá na tok řeky vliv? Rád bych se vrátil zpátky a zjistil, co se stalo s mými souputníky, s Hipponikem, s těmi dvěma ženami a dítětem… Ne, můj život je omezený, ať už má být jakkoliv dlouhý, a srdceryvných chvil v něm bude ještě dost. Snad to v pořádku přežili.
Shalten seděl naproti němu a pokyvoval hlavou nad svou dlouhou dýmkou. „Samozřejmě," řekl. „Ne že bych se toho kdy bál. Exaltacionisty jste dopadnout mohl, a nemusel - blahopřeji vám k úspěchu - ale každopádně se rozhodně dalo čekat, že budete jednat zkušeně a odpovědně. Kromě toho jde o obzvlášť stabilní úsek historie."
„Prosím? „
„Helénská Sýrie byla sice důležitá, nicméně Baktrie ležela na samém okraji téhle civilizace. Její vliv byl přinejlepším okrajový. Poté, co spolu Antiochos a Euthydémos uzavřeli mír…"
Jo, krásné smíření, princ se oženil s princeznou, všechno je zase v nejlepším pořádku a komu záleží na té spoustě zabíjení, mrzačení, znásilňování, loupení, žhářství, hladovění, ožebračování, zotroČování, zmařených nadějí a zničených životů, které tomu předcházely? Pro vládce jsou takové věci přece denní chleba.
„.. .Antiochos, jak víte, pokračoval do Indie, ale nedosáhl ničeho. Jeho skutečné zájmy ležely na západě. Když na baktrijský trůn nastoupil Démétrios, napadl Indii pro změnu on, ale za zády mu povstal uzurpátor a zabral pro sebe samotnou Baktrii. Následovala občanská válka." Zavrtěl holou hlavou. „Musím připustit, že genialita Reků se nikdy nevztahovala na státnické umění."

„To je pravda," zamumlal Everard. „V roce, tuším, 1981 si vybrali za ministerského předsedu profesora z Berkeley."

Shalten zamrkal, odbyl tu poznámku pokrčením ramenou a pokračoval: „V roce 135 před Kristem Baktrie padla pod náporem kočovníků. Ti sice nebyli nelidští, ale civilizace pod jejich vládou skomírala. Helénská dynastie v Indii mezitím kulturně splynula se svými poddanými a své severní bratránky o mnoho nepřežila. Nezůstal po ní žádný vliv, který by stál za zmínku, a vzpomínka na ni rychle vybledla."

„Já vím," řekl popuzeně Everard.

„Nechtěl jsem vás poučovat," prohlásil Shalten dobromyslně, „jenom jsem se chtěl vyjádřit úplně jasně. Řecká Baktrie byla ten nejbezpečnější kousek historie, do kterého jsme mohli Exaltacionisty nalákat. Pro zbytek světa nikdy mnoho neznamenala a změnit to by vyžadovalo výjimečnou souhru fantasticky nepravděpodobných událostí nejen tam, ale i po celé helénské sféře. Proto podle zákona akce a reakce je její síť světočar obzvlášť stabilní a je obzvlášť těžké ji narušit. Samozřejmě jsme si dali velkou práci, abychom v Exaltacionistech vzbudili opačný dojem."

Everard se v křesle užasle opřel. „Ať se… propadnu." Nejspíš k tomu opravdu dojde, popichovala ho vlastní mysl.

Suše se usmívající Shalten zaškubal rty. „A nyní musíme ten podvod završit," prohlásil. „Pokud si vzpomínám, říká se tomu ve vašem rodném sektoru 'svázat volné konce'. Při vašem postavení musíte znát celou pravdu. Kdybyste se ji dozvěděl později v tomto století, mohlo by to s sebou nést jisté riziko. Příčinné smyčky mohou být

velmi citlivé. Vaše zážitky a činy v Baktrii musí nadále existovat. Proto vás musíme dodatečně informovat o svých přípravách k této akci. Myslel jsem si, že by se vám návštěva mé Belle Époque mohla líbit.“
„Chcete říct, že, ehm, onen dopis, který ten ruský voják našel v Afghánistánu a který se stal návnadou v naší pasti… byl podvrh?“
„Přesně tak. Vás to ještě ani jednou nenapadlo?“
„Ale… přece jste měli k dispozici milion roků nebo ještě víc, ve kterých se dá najít vhodný incident…“
„Lepší je vytvořit si jej podle vlastní potřeby, ne? Nu, svému účelu posloužil a opatrnost diktuje, abychom jej odstranili, anulovali. Žádný dopis se nikdy nenajde.“
Everard se vztyčil. Troubel dýmky se mu v pěsti zlomila. Nevšímal si uhlíků, které se vysypaly na huňatý koberec.
„Moment!“ vyhrkl. „Vy si takhle zahráváte s realitou?“
„Vyšší místa to schválila,“ uslyšel a mlčky zaťal zuby.

1985

Tady, kde se souhvězdí Velkého a Malého medvěda kutálela po obloze příliš nízko, se noc mrazivě zažírala do krve i do kostí. Ve dne uzavíraly celý obzor hory svými skalami, sněhem, ledovci a mraky. Muž se dral přes hřebeny, pod botami mu chrastilo kamení, vysychalo mu v ústech, jak supěl, protože už nedokázal pořádně popadnout dech. A kromě toho se kolem po setmění vznášel strach z kulky nebo nože, které mohou rozlít jeho kapku života na tuto pustou zemi.
Jurij Alexejevič Garšin tou zemí klopýtal ztracený a sám.

Třetí část

PŘED BOHY, KTEŘÍ STVOŘILI BOHY

31 275 389 př. Kr.

„Jé!“ vyjekla Wanda Tamberlyová. „Podívej!“
Její kůň zafrkal a začal se plašit. Bezděčně ho uklidňovala, ale napínala přitom pohled, aby vychutnala ten zázrak, kterého byla svědkem. Z podrostu nalevo vyběhl tucet zvířat, vylekaných přiblížením velkých tvorů. Lesklá skvrnitá srst, tělo velikosti vlkodava, trojklanná kopýtka, hlava vzdáleně koňská. Přeběhla jim přes cestu a opět se ztratila v divočině.
Tu Sequeira se zasmál. „Předkové?“ Poplácal svého i jejího koně, aby ukázal, že ví, že předkové člověka se dosud potulují někde v afrických džunglích. Když ruku stahoval, přejel jí prsty po stehně.
Ani si toho nevšimla. Doslova se zalykala radostí. Země v období oligocénu byla rájem pro paleontology. „Mesohippus?“ přemýšlela nahlas. „Myslím že ne docela. Ani Miohippus; na toho je moc brzo, že? Jenže toho vlastně víme hrozně málo. Dokonce i se strojem času toho zatím zjistili tak málo. Že by přechodný druh? Proč jsem si jen nevzala foťák!“
„Cože?“ zeptal se jí. Do věty v temporalu, což byl zatím jejich jediný společný jazyk, totiž bezmyšlenkovitě vsunula anglické slovo.
„Optické záznamové zařízení.“ Vysvětlování v ní uhasilo většinu vzrušení. Konec konců dnes zahlédla spoustu zvířat. Lidé ze Stráže se nemohli vyhnout vlivu na okolí své Akademie, ochuzování přírody. Kdyby nic jiného,

přinejmenším lvu podobný Nimravus a šavlozubý Cusmilus byli dávno vystříleni rekreanty, na které zaútočili, a to ovlivňovalo celou místní ekologii. Pokud však kadeti měli celodenní nebo delší volno, obvykle se přesunuli do nějaké vzdálené oblasti, aby šplhali po horách, prošli túru plnou krásných výhledů nebo lenošili na idylickém ostrově. Celkem vzato, lidstvo do věků předcházejících vzniku lidstva zasahovalo nepatrně. Tamberlyové tahle oblast ve srovnání se Sierrou nebo Yellowstonem její rodné éry připadala prakticky panenská.

„Fotoaparáty a hromadu dalších primitivních technických hračiček budeš muset ještě nastudovat. Páni! Teď mi najednou došlo, kolik se toho budeš muset naučit."

„To budeme muset všichni," odpověděl. „Víš kolik práce by mi dalo naučit se to, co musíš zvládnout ty?"

Obvykle nebýval tak skromný. Možná si uvědomil, že se jí jeho okázalá sebedůvěra sice líbí, ale neupoutá ji na dlouho. Anebo - pokrčila v duchu rameny - se rozhodl, že se pocvičí ve skromnějších způsobech. V kariéře, která před ním ležela, je bude potřebovat.

Každopádně má pravdu. Stráž využívá vzdělávací techniky z doby, která je vzdálenou budoucností pro rodné éry obou. Během několika hodin může člověk plynně ovládat jakýkoliv jazyk, který mu přímo otisknou do paměti; a to je jenom drobnější příklad. Nicméně intenzita výcviku a vzdělávání kladla extrémní nároky na lidskou odolnost. Každý oddech rychle pominul jako sluneční svit uprostřed oka hurikánu. Na tenhle výlet se Sequeirou se vydala proto, že se chtěla o maličko víc projet než vyspat.

„No jo, ale já budu vrtat do zvířat," namítla. Amerikanismus se jí vloudil do temporalu dřív, než si to uvědomila. „Lidi jsou komplikovanější; to bude tvůj problém." Sequeira, narozený na Marsu v Solárním společenství, bude po vyřazení patřit mezi ty, kdo studovali a zaznamenávali nejranější fáze vesmírného průkopnictví. Práce na místech jako Peenemiinde, White Sands a Bajkonur nepřinášela pouze osobní riziko. Znamenala také ochotu k jakékoliv oběti nutné k zachování průběhu událostí, jež měly pro historii nedozírné důsledky.

Sequeira prohnul rty v úsměvu. „Když už mluvíme o komplikacích a lidech, přednášku máme až zítra ráno v osm."

Ucítila, jak se jí do tváře nahrnula krev. Kadeti ve volném čase mohli dělat, co chtěli, pokud se to nepříznivě nedotýkalo jejich způsobilosti. Páni, on mi dělá návrh. Odvaž před dalším dlouhým srocením… Stojím ale vůbec o to s někým si takhle začínat? „Momentálně mě volá jídelna," řekla spěšně. Jedlo se tam dobře, často skvěle. Tamní pesonál ovládal kuchyně mnoha věků. Znovu se zasmál.

„To ti nehodlám stát v cestě, protože bys nejspíš prošla mnou, že? A potom… Jedeme!" Stezka byla široká jen natolik, aby mohli jet vedle sebe a dotýkali se přitom koleny. Pobídl koně patami a nasadil svižný klus. Napodobila ho, a když sledovala, jak se pružně drží v sedle, napadlo ji, že by na sobě neměl mít všední fasovanou kombinézu; z ramenou by mu měl splývat rudý plášť. Hele, děvče, mírni se.

Vyjeli z lesa a strmě sjížděli s pahorkatiny. Otevřel se před ní výhled k východu. Na okamžik zapomněla na

všechno kromě bázně a úžasu, že je teď zde, třicet milionů let před tím, než se vůbec narodila.
Světlo kreslilo v nedohledné prérii zlaté pruhy. Tráva posetá lučním kvítím se vlnila, a jak Wanda věděla, ševelila ve větru. Místy tu rozlohu přerušoval shluk stromů nebo větší háj a v dálce stromy lemovaly mohutnou hnědou řeku. I o té věděla, že se její vody a bahnité břehy hemží životem: larvy, hmyz, ryby, žáby, hadi, vodní ptactvo, stádečka Merycoidodonů, ryjících v bahně jako obří vepři nebo jako drobnější a štíhlejší hroši. Nebe bylo plné křídel.
Akademie stála poblíž ní na vyvýšenině, kterou stavitelé ještě zpevnili, aby ji zabezpečili před občasnými záplavami. Tisíciletí za tisíciletím zůstávaly zahrady, trávníky, altánky a nízké stavby ladných křivek a měňavých barev nedotčené. Až odejde poslední absolvent, stavitelé ji strhnou a zahladí všechny stopy po její existenci. Ale k tomu nedojde ještě padesát tisíc let.
Tamberlyová za jízdy vdechovala lahodný vzduch prosycený vůní zeleně, půdy a pronikavým odérem bylin. A to slunce sotva prošlo jarní rovnodenností. Kraj, který býval Jižní Dakotou, se prostíral kolem ní jako sen o tom, čím jednou bude Kalifornie. Ledová doba nesestoupí ze severu ještě po celé geologické epochy.
Stezka se rozšířila v udusanou polní cestu. Odbočka je vedla okolo areálu do stájí v zadním traktu. Sequeira i Tamberlyová o své koně pečovali sami. Ne každá práce u Stráže vyžadovala, aby Strážci uměli takové věci, pravděpodobně ve většině případů se bez toho obešli, ale vyžadovala to Akademie - pro případ potřeby a dost možná i proto, aby v kadetech vypěstovala manuální

zručnost a odpovědnost. Během rutinní práce si jeden druhého dobírali. Je to sympatický rošťák, pomyslela si.
Když vycházeli, drželi se za ruce. Měkké paprsky zapadajícího slunce dopadaly na muže, který čekal venku a vrhal dlouhatánský stín. „Dobrý večer," pozdravil. Jeho hlas zněl bezvýrazně a jeho úbor připomínal jejich, ale přesto v ní okamžitě vzbudil pocit, že je to někdo, kdo má velkou moc. „Kadet Tamberlyová?" To ve skutečnosti nebyla otázka. „Jmenuji se Guion. Rád bych si s vámi promluvil."
Sequeira vedle ní ztuhl. Jí se rozbušilo srdce. „Něco se stalo?" zeptala se.
„Nemusíte mít žádné obavy," usmál se Guion. Nedokázala poznat, nakolik upřímně. Ani nedokázala zařadit jeho rasu. Jemný vzhled nasvědčoval… aristokracii? … ale z kterého století po její rodné době? „Směl bych vás požádat, abyste mi prokázala tu čest a povečeřela se mnou? Pokud nás tedy omluvíte, kadete Sequeiro."
Odkud věděl, že budu tady? Ovšem, pokud máte vysokou hodnost, existuje hromada možných způsobů. Ale proč? „Proboha," vyhrkla, „vždyť jsem celá zaprášená a zpocená a vůbec."
„Rozhodně budete mít možnost se umýt a převléci," pravil Guion suše. „Vyhovovalo by vám to za hodinu? Akademický dům číslo 207. Naprosto neformální příležitost. Děkuji vám. Už se těším." Zdvořile jí zasalutoval. Ohromeně pozdrav opětovala. Nato houpavou chůzí odešel směrem k okrsku, kde sídlili hodnostáři Akademie.
„Co se děje?" zašeptal Sequeira.

„Nemám nejmenší tušení. Ale raději bych měla jít. Promiň, Tu. Jindy.“ Možná. Kvapně ho opustila a vzápětí na něj přestala myslet.
Přípravy jí pomohly překonat zmatek. Každý kadet měl k dispozici vlastní pokoj s příslušenstvím, zařízený přesně tak exoticky a účelně, jak jí Manse Everard sliboval. Stejně jako většina spolužáků si i Wanda přivezla pár šatů z domova. Směsice oděvů dodávala společenským příležitostem na barvitosti. Ne že by to nebylo romantické, když se vezme v úvahu rozmanitost jejich původu. (Ta byla ovšem do jisté míry omezená. Jak jí vysvětlili, mezi lidmi z velmi nepodobných civilizací to příliš neklapalo: připadali si navzájem nesrozumitelní nebo přímo odpudiví. Většina jejích kolegů pocházela z let přibližně 1850 až 2000. Jen někteří, jako Sequeira, pocházeli z pozdější doby; jejich kultura se slučovala s tou její a kontakt s jejím prostředím tvořil cennou součást jejich individuálního výcviku.) Po chvíli se rozhodla pro prosté černé šaty, stříbrný a tyrkysový navažský přívěsek, střevíčky na nízkém podpatku a nepatrný make-up.
Doufala, že to vyznívá neutrálně; ani drze, ani rezervovaně. Ať už tím Guion sledoval cokoliv, nedokázala si představit, že mu šlo o svádění. Ani mně ne, proboha! Musí za tím být nějaký profesionální zájem. Přitom ovšem ona je obyčejný kadet a on… velké zvíře. Skoro jistě nezávislý. Nebo ještě něco víc? O nejvyšší hierarchii Stráže jí toho řekli málo - vlastně prakticky nic, uvědomila si, když o tom tak přemítala.
Možná žádná nejvyšší hierarchie neexistuje. Možná už lidstvo v Guionově éře z takové potřeby vyrostlo. Možná se o tom dnes v noci něco málo dozví. Počáteční úzkost vytlačila dychtivost.

Cestou přes areál za soumraku po nevtíravě osvětlených cestičkách zdravila kolegy, které potkala, méně vřele než oni ji. Sice se mezi nimi už vyvíjelo blízké přátelství, jenže ona nyní byla myšlenkami jinde. Když viděli, jak je oblečená a kam míří, ani se ji nesnažili zdržovat. Na kolejích ovšem budou panovat zuřivé dohady a zítra musí mít pohotově nějaké odpovědi, i kdyby to mělo být jen: „Obávám se, že vám to nemůžu říct. Důvěrná záležitost. Promiňte, musím na přednášku."

Jednu chvíli ji napadlo, jestli každá skupina nových rekrutů tráví svůj rok ve stejném univerzitním prostředí jako ona. Nejspíš ne. Společenské uspořádání, způsob života, myšlení a cítění se za milion let historie musí příliš měnit. Vlastně značný díl toho, co tu dělala, by jejím profesorům ze Stanfordu připadal bláznivý. Úplně by je to vyděsilo. Nedokázala se zdržet zahihňání.

V Akademickém domě ještě nikdy nebyla, ani odtamtud neviděla žádné obrázky. Postranní vchod ji přivedl do prázdné komory, odkud ji gravitační šachta vyzvedla přímo vzhůru. Demokratické ovzduší na Akademii bylo pouze ovzduším, udržovaným proto, aby se práce dařila.

Vstoupila do chodby, jejíž podlaha nebyla pokryta kobercem, a přesto působila pod nohama měkce a teple jako živé tělo. Ze všech stran se linulo duhově měňavé světlo. Když se přiblížila ke dveřím číslo 207, zmizely a po jejím průchodu se znovu objevily. Místnosti za nimi byly vkusně zařízené v téměř důvěrně známém stylu - odhadla, že to mělo uklidnit návštěvy, jako je ona. Nebylo zde ani jedno okno, ale stropem bylo vidět nebe a světlo hvězd bylo natolik zesílené, že zřetelně rozeznávala jejich mrkání. Skrz čistý vzduch zářily ostře a noc byla plná jejich vznešenosti.

Guion ji přivítal gentlemanským podáním ruky a stejným způsobem ji doprovodil ke křeslu. Rámy na stěnách v sobě uzavíraly trojrozměrné scenérie, příbojem bičované útesy a siluetu hory na pozadí svítající oblohy. Nepoznala, jestli jsou to záznamy nebo přímé záběry. Nepoznávala ani tlumenou hudbu, ale mohla být japonská a Tamberlyová měla opět podezření, že ji pečlivě vybrali kvůli ní.
„Smím vám nabídnout aperitiv?“ otázal se Guion. Mluvil plynnou angličtinou se sotva znatelným přízvukem.
„Hm, malé suché sherry, jestli mohu prosit,“ troufla si ve stejném jazyce.
Uchechtl se a posadil se naproti ní. „Ano, chcete si na zítřejší ráno uchovat jasnou hlavu. Večeře, kterou jsem naplánoval, vaše spartánské zvyky také příliš nenaruší. Jak se vám zatím líbí naše organizace? „
Několik vteřin jí trvalo, než našla ta správná slova.
„Ohromně, pane. Je to tvrdé, ale úžasné. Přece jste věděl, že se mi tu bude líbit.“
Přikývl. „Předběžné testy jsou spolehlivé.“
„A kromě toho máte zprávy o tom, jak jsem si vedla… jak si povedu… Ne, raději to zkusím říct v temporalu.“
Pevně na ni hleděl. „Nedělejte to. Tolik rozumu už byste mohla mít, kadete Tamberlyová.“
Dovnitř vklouzl stroj, přivážející její sherry a něco v koňakové sklence pro něj. To jí poskytlo příležitost, aby se vzpamatovala. „Promiňte, jestli jsem se špatně vyjádřila. Paradoxy cestování časem…“ Sebrala odvahu: „Upřímně řečeno, nevěřím, že jste se nedíval.“
Přikývl. „Ano. V tomhle chráněném prostředí se to dá udělat poměrně bezpečně. Nikoho snad nepřekvapí, že si povedete se ctí.“

„Což ovšem neznamená, že to teď budu mít lehčí, že?“ „Samozřejmě, že ne. Musíte na sobě pracovat, rozvinout schopnosti. Někteří jedinci by se po oznámení, že budou úspěšní, mohli dostat do pokušení v namáhavém úsilí polevit, ale vy jste rozumnější.“

„Já vím. Úspěch ve skutečnosti není zaručený. Nějakou botou bych tenhle kousek historie mohla změnit; a to rozhodně nechci.“ Navzdory jeho klidnému chování v ní rostlo napětí. Usrkla voňavé tekutiny a snažila se uvolnit svaly tak, jak ji to učili v tělesné výchově. „Proč jsem vlastně tady? Nemyslím, že bych byla nějak výjimečná.“ „Každý agent Stráže času je výjimečný,“ odpověděl. „No, ano, ale… já budu jen terénní výzkumník. V prehistorii a dokonce ani ne v oboru antropologie. Řekla bych, že budu pracovat hodně daleko od veškerých příčinných uzlových bodů. Co vás na mně, ehm, tak zajímá?“ „Okolnosti, které vás k nám přivedly, jsou neobvyklé.“ „Není snad všechno neobvyklé?“ vyhrkla. „Jaká je pravděpodobnost toho, že se narodím já jakožto právě tahle kombinace genů? Moje sestra se mi moc nepodobá.“

„Případná poznámka.“ Guion se opřel a upil ze svého nápoje. „Pravděpodobnost je relativní. Jistě, události, které vás strhly s sebou, byly melodramatické; jenže melodrama je svým způsobem standardem reality. Co by mohlo být senzačnější než plamenný zrod vesmíru, galaxií a hvězd? Co podivnějšího než život se mezi nimi mohlo objevit? Zoufalá nutnost, smrtonosný konflikt a beznaděj jej přiměly k vývoji. Přežíváme díky tomu, že vedeme neustálý boj proti invazním armádám mikrobů i proti zrádcům uvnitř vlastního organismu. Ve srovnání s

tím jsou střety mezi lidmi až směšně bezvýznamné. A přesto určují náš osud.“
Jeho klidný tón a pedantská výslovnost ji uklidnily víc než trocha alkoholu nebo relaxační technika. „Dobře, pane, co vám tedy můžu povědět?“ otázala se. „Odpovím, jak umím nejlíp.“
Vzdychl. „Kdybych měl konkrétní otázky, nebylo by tohle setkání vůbec nutné.“ Další úsměv. „A to bych opravdu o hodně přišel. Nejsem vám tak vzdálený, abych nečekal, že z vaší společnosti v příštích několika hodinách nebudu mít potěšení.“ Na neverbální úrovni se dovtípila, že jeho poklona neskrývá žádný postranní motiv, snad jen aby ji uklidnil, než se dobere požadovaných podrobností, a mohla být míněna upřímně.
„Hledám stopy k jisté záležitosti,“ pokračoval. „Vy jste něco jako svědek, někdo, kdo stál náhodou poblíž nehody nebo zločinu a snad si všiml něčeho, co by vyšetřovateli mohlo pomoci. Proto také používám váš mateřský jazyk. V jakémkoliv jiném, včetně temporalu, by vaše vyjadřovací schopnosti byly omezené. Scházela by koordinace mezi vašimi slovy a řečí těla.“
Zločin? Maličko se zachvěla. „Řeknu, co budu moci.“ „Bude to především znamenat, že budete volně mluvit, většinou o sobě. Proti tomu lidé málokdy něco namítají, ne?“ Zvážněl. „Opakuji, že jste neudělala nic špatného a dost možná s celou tou záležitostí nemáte nic společného. Ale jistě chápete, že to musím zjistit.“ „Jak?“ vydechla. „Co je to za… záležitost?“ „To nemohu říci.“ Napadlo ji, zda to znamená, že to má zakázáno. „Ale představte si, jak se nesčetné světočáry proplétají kontinuem jako pavučina. Dotek na jednom vlákně roztřese mnoho dalších. Narušení na jednom místě změní uspořádání

celku. Už jste se dozvěděla, že kauzalita nefunguje výlučně od minulosti k budoucnosti; může se skládat přes sebe, může se dokonce vyrušit. Existují případy, kdy víme jen to, že síť se třese, ale nevíme, kde v prostoru a čase zdroj poruch leží, protože v naší realitě patrně neexistuje. Můžeme se jej pouze snažit vystopovat podél vláken…“ Zarazil se. „To stačí. Nechtěl jsem vás strašit.“
„Já se tak snadno nevylekám.“ Ale tohle by mě vyděsit mohlo.
„Považujte můj úkol za předběžné bezpečnostní opatření,“ naléhal. „Stejně jako agent Everard jste se dostala do těsného…“ nasadil cosi jako úsměv, „.. .i když nedobrovolného kontaktu s Exaltacionisty, významnou rozvratnou silou.“
„Ale ti byli všichni pochytáni nebo zabiti, ne?“ namítla.
„Ano. Ovšem mohli být spojeni s něčím větším.“ Zvedl ruku. „Nemyslím širší organizaci nebo spiknutí, to ne. K takovému podezření nemáme žádný důvod. Ale i chaos má jistou vnitřní logiku. Událostí mají sklon se opakovat. Lidé také.
Proto je moudré studovat jedince, kteří byli součástí velkých událostí. Mohou se připlést k dalším velkým událostem, ať už o tom naše existující záznamy něco vědí nebo ne.“
„Ale mě události jen nesly s sebou,“ vykoktala. „Podstatný byl Manse… agent Everard.“
„O tom bych se rád ujistil,“ opáčil Guion.
Nechal ji dlouho sedět mlčky, zatímco hvězdy nad nimi zářily stále jasněji a tvořily souhvězdí, která Galileo neznal. Když znovu promluvil, už se se situací vyrovnala. Usoudila, že ona není důležitá. Není možné, aby byla. To nebyla pokora - Wanda si malovala, že v budoucí osobní

časové linii odvede špičkovou práci - ale zdravý rozum. I když ten člověk je záhadný, chová se prostě jako svědomitý detektiv, který prověřuje všechna možná vodítka s vědomím toho, že většina z nich nevede nikam.
A jistě mohl mít potěšení z jídla a konverzace s mladou a ne zrovna špatně vypadající dívkou. Proč by v tom neměla najít potěšení i ona? Co by se třeba mohla dozvědět o něm a o světě, ze kterého spadl?
Jak se ukázalo, nic.
Guion byl příjemný společník. Skoro by o něm mohla říci, že byl svým nezaujatým scholastickým způsobem okouzlující. Nijak nedával najevo autoritu, třebaže se nepochybně těšil značné. Tím jí hodně připomínal otce. (Kdybys jen tušil, tati!) Místo toho z ní vytáhl všechno o ní, o jejím životě, o Everardovi. Neptal se jí na žádné důvěrnosti, ale vedl hovor tak obratně, že si až později uvědomila, že mu řekla víc, než chtěla. Zpočátku, když se s ním loučila, měla prostě pocit, že absolvovala zajímavou schůzku u večeře. Nijak nenaznačil, že by se ještě měli sejít.
Když se nyní již opuštěnými cestičkami vracela do svého pokoje a vdechovala noční vůně pravěké Země, přistihla se, že nemyslí ani tak na Guiona, natož pak na Sequeiru, jako spíš na velkého, tiše mluvícího, a jak věřila, dost osamělého Manse Everarda.

Čtvrtá část

BERINGIE

13 212 př. Kr.

Když došla ke svému přístřešku, zastavila se, chvíli stála, rozhlížela se kolem sebe a ohlédla se i po cestě, kterou přišla. Proč to vlastně dělám? podivila se. Jako by to bylo naposled. S neočekávanou bolestí ji napadlo: No, možná to taky skoro tak je.

Na jihozápadě viselo slunce nízko nad mořem, ale neponoří se ještě celé hodiny, a i to jen nakrátko. Jeho paprsky rozlévaly chladné zlato po kupovitých oblacích tyčících se na východě a třpyt po půl míle vzdálených vodách. Odtud země strmě stoupala k horským hřbetům na severu. Pokrývala ji bledá letní tráva, místy přerušovaná sytě zelenými a hnědými skvrnami rašeliníku. Na shlucích zakrslých osik se třepetaly světlé listy. Na jiných místech rostly husté porosty trpasličí vrby, málokdy vyšší než po kotníky. Kolem blízkého potoka se vlnila a šelestila ostřice. Potok ústil do nepříliš široké říčky, kterou před jejím pohledem zakrývala rokle. Viděla jen vrcholky zakrslých olší, porůstajících břehy. Z doupat Arjuka a jeho rodiny stoupaly chomáče dýmu.

Od moře zafoukal vítr a zaštípal ji do tváře. Drsná vlhkost sice trochu zaplašila únavu, ale zato povzbudila hlad. Dnes nachodila pěkný kus cesty. Vzduchem se rozléhal pokřik stovek ptáků; racků, kachen, hus, jeřábů, labutí, kulíků, bekasín, kolih i osamělého orla, který se vznášel ve velké výšce. I po dvou letech ji stále udivovalo bohatství života na samém okraji věčného

ledu. Až když opustila domovský svět, skutečně si uvědomila, o kolik byl ochuzen.
„Promiňte, kamarádi," zamumlala. „Volá mě hrnek s čajem a krabice sušenek."
A potom bych se raději měla pustit do hlášení. Večeře počká. Ušklíbla se. Hlášení už nebude taková legrace, jako bývala.
Ztuhla. Hele, proč jsi z toho, co se seběhlo, taková vyjukaná? zeptala se sama sebe. Jasně, je to velká událost, ale ne nutně špatná. Zlá předtucha? Houby! Poslechni, holka, je přirozené tu a tam mluvit sám se sebou a občas říct něco zvířeně, ale když tvoje strašidla začnou mluvit na tebe, dost pravděpodobně už jsi byla v terénu dost dlouho.
Otevřela kopuli, vešla a zavřela za sebou. Uvnitř bylo šero, dokud nepřepnula na průhledný režim. (Kolem široko daleko nikdo, kdo by nakukoval dovnitř. Milí My by se toho bez jejího svolení rozhodně neodvážili.) V teple mohla shodit prošívanou bundu, pak si sedla, zula si pohorky, stáhla podkolenky a rozhýbala prsty nohou.
Stísněný prostor jí o mnoho větší svobodu pohybu neumožňoval. Větší část podlahy zabíral tempocykl, zastrčený pod palandu, na které měla karimatku a spací pytel. U jediného stolku, jehož polovinu zaujímal počítač a elektrický zdroj, stála jediná židle. Vedle postávala víceúčelová jednotka na vaření, praní a tak dále. Výčet doplňovaly různé skříňky a police. Ve dvou skladovala oblečení a další osobní majetek; zbytek zaplňovaly věci spojené s jejím úkolem. Zásady vyžadovaly, aby přístřešek byl co nejmenší a aby co nejméně zasahoval do krajiny a do života domorodců. Venku byla spousta místa, loktů málo a byly daleko od sebe.

Dala vařit vodu, odepnula opasek s pistolemi a obě, omračovací i smrtonosnou, odložila k dlouhým zbraním. Poprvé jí připadaly ošklivé. Zabíjela jen zřídka, jen pro maso a když váhavě uznala za nutné obstarat vzorek — a jednou sněžného lva, na kterého si Ulunguova rodina u Bublavých pramenů stěžovala, že se z něj stal lidožrout. Střílet do lidí? Nesmysl! Propánajána, ty jsi najednou nějaká ostrá.

Když si uvědomila, jaké citoslovce ji napadlo, usmála se. Pochytila je od Manse Everarda. Ten se podle svého vychování snažil mluvit v přítomnosti žen slušně. Všimla si, že je mu příjemnější, když ona svůj jazyk krotí také, a až na případy, kdy se zapomněla, se mu přizpůsobila.

Snad by ji mohla uklidnit nějaká hudba. Zapnula počítač. „Mozart," řekla. „Malá noční hudba." Melodie se rozezněla. Až potom si s lehkým překvapením uvědomila, co si to vlastně dala zahrát. Ne že by neměla ráda Mozarta, ale vzpomínala právě na Manse a ten nesnášel rock. No, beztak tohle bude asi fungovat lip.

Šálek darjeelingu a ovesná sušenka dělaly zázraky. Usadila se, aby nahrála zprávu. Když však namluvila úvod, přehrála si záznam, aby se přesvědčila, jestli působí skutečně tak nemotorně, jak jí to připadalo.

Z obrazovky na ni zpod světlého obočí vykoukly modré oči, patřící k obličeji s pršáčkem a s výraznými lícními kostmi a bradou. Sluncem nepravidelně vyšisované vlasy spadaly do úrovně spodní čelisti a lemovaly pleť tmavší, než jakou by si přinesla z kalifornské pláže. Panebože, to opravdu vypadám takhle? Člověk by si myslel, že je mi třicet, a přitom… jsem se ještě nenarodila. Ten otřepaný vtip ji přece jen zahřál u srdce. Hned jak se vrátím, salóny krásy, jsem, vaše.

Maličko chraplavý kontraalt spustil temporalem: „Wanda Tamberlyová, specialista druhé třídy, přírodovědný terénní agent, …“ Následovaly časové a geografické souřadnice podle systému Stráže času.
„Obávám se, že se schyluje ke krizi. S odkazem na své předchozí zprávy z dosavadního období, ve kterém jsem prováděla návštěvy…“
„Sklapni!“ nařídila vlastnímu obrazu a nahrávku vymazala. Odkdypak Stráž touží po akademických blábolech? Jsi přepracovaná, holka. Upadáš a vracíš se do školních let. To nedělej. Studentka jsi byla naposled před celými čtyřmi roky. Roky osobního života, plnými zkušeností a historie. Prehistorie. Několikrát se zhluboka nadechla, vědomě uvolnila jeden sval po druhém a soustředila myšlenky na jeden koán. Ačkoliv neměla sklony k zenu a podobným praktikám, některé jejich triky byly užitečné. Začala, znovu:
„Myslím, že zdejší lidi čekají potíže. Připomínám, že z vlastního pohledu jsou tito lidé jediní na světě. Já jsem jediný cizinec, se kterým se kdy setkali.“ Výzkumníci, kteří se naučili jejich řeč a některé způsoby, s nimi byli ve styku před třemi sty lety a upadli v naprosté zapomnění, nanejvýš se nějaký útržek kolektivní paměti přesunul do mytologie. „Dnes jsme Arjuk a já potkali nějaké nové příchozí.
Vezmu to od začátku. Včera se Arjukův syn Dzurjan vrátil z mládeneckých toulek. Zatím jen pubertálních, na otrkání; klukovi je odhadem nejvíc dvanáct nebo třináct a družku ještě vážně nehledá. Ale na tom nesejde. Dzurjan se vrátil a kromě jiného vyprávěl, že u Bizoního kaliště zahlédl stádo mamutů.“

Tohle určení místa by mělo stačit. Už poslala do budoucnosti mapy, které při svých toulkách po okolí načrtla. Jména dávala místům sama. Ta, která používali My, se často lišila podle toho, kdo o nich mluvil. Stále dokola vyprávěli o místech tytéž příběhy. („V té rokli, kde na jaře po Velké tvrdé zimě Chongan viděl, jak smečka vlků strhla bizona. Svolal muže ze dvou táborů. Kamením a pochodněmi vlky odehnali. Odnesli maso domů a všichni hodovali. Hlavu přenechali duchům.“) „To mě hodně vyvedlo z míry.“ Páni, to teda! „Mamuti jen zřídka přicházejí k pobřeží blíž než na dvacet mil a takhle blízko ještě nebyli. Proč? Když jsem prohlásila, že se tam půjdu podívat, Arjuk trval na tom, že mě osobně doprovodí.“ Je milé, že se tak stará o hosta, o vyhlášené a země neznalé nemehlo, které umí dělat zázraky. „No, rozhodně mi nevadilo, že budu mít společníka. V té oblasti se moc nevyznám. Vyrazili jsme dnes s východem slunce.“

Tamberlyová si sundala čelenku, vylovila z ní přístroj o velikosti nehtu palce, který zachytil všechno, co viděla a slyšela, zasunula ho do databoxu a přeběhla prsty po klávesnici. Do záznamů přehraje celý obsah, ale do této zprávy zařadí jen to, co se bezprostředně týká tématu. Když se před ní však během minut odvíjely celé hodiny, nedokázala odolat, aby si občas některou scénu nezpomalila.

Jižní úbočí jim poskytlo úkryt před větrem. Ona i Arjuk se zastavili, aby se napili z pramene. Když to sledovala, vzpomněla si, jak byla voda chladná a jak chutnala po zemi a kamenech; vzpomněla si, jak jí slunce svítilo na záda a jak v jeho teple pronikavě voněly bylinky. Půda

byla měkká, dosud vlhká po jarním tání. Kolem bzučel nespočet komárů.
Arjuk si nabral vodu do dlaní a vysrkl ji. V černém vousu, dlouhém až na prsa, se mu zaleskly kapky. „Chceš si chvíli odpočinout?“ zeptal se.
„Ne, pojďme dál. Už se nemůžu dočkat.“ Zhruba tohle Tamberlyová řekla. Tulský jazyk měl s angličtinou ještě méně společných rysů než temporal - ten alespoň pocházel z technicky vyspělé kultury, kde byl vyvinut speciálně pro cestovatele časem. Tulština byl drnčivý a mlaskavý aglutinační jazyk, plný pojmů, jejichž odstínů se člověk mohl jen dohadovat. Jeden příklad za všechny: gramatických rodů zde bylo sedm, z toho čtyři se vztahovaly k určitým rostlinám, povětrnostním jevům, nebeským tělesům a mrtvým.
Arjuk se zasmál, čímž odhalil řadu mezer po různých zubech. „Tvoje síla je bez hranic. Ty starého muže utaháš.“
Tulat, což interpretovala jako „My“, nepočítali dny ani roky. Odhadovala ho na pětatřicet nebo víc. Jen málo jedinců jeho lidu přežilo čtyřicítku. On už měl dvě žijící vnoučata. Jeho tělo, útlé, ale houževnaté, bylo dosud v dobrém stavu až na jizvy po dávných zanícených zraněních. Byl o tři palce menší než ona, ale ona byla dost vysoká i na poměry Spojených států dvacátého století. Bylo na něm všechno vidět, protože byl úplně nahý. Normálně by na sobě v tomhle ročním období mohl mít ponču z trávy na ochranu před komáry. Dnes však cestoval s Tou, která zná podivné věci. Nikdy se nepokoušeli o žádné dotěrnosti. Tamberlyová se ani nesnažila jim vysvětlovat, jak funguje ta věcička, kterou má zavěšenou na opasku. Sama si tím nebyla jistá;

omračovací pistole pocházela z její budoucnosti. Ze by ultrazvuk?
Arjuk naklonil hlavu ke straně a vrhl na ni pohled zpod huňatého obočí. „Mohla bys mě utahat i zábavnějším způsobem než chůzí," navrhl.
Když odmítavě mávla rukou, svraštil se větrem ošlehaný obličej s velkým nosem dalším smíchem. Bylo zřejmé, že jí to navrhl, jen aby si ji dobíral. My rychle zjistili, že cizinka jim nijak neublíží a dokonce občas použije svou moc k tomu, aby jim ulevila v tísni, a tak brzy žertovali a škádlili se i před ní. Jistě, byla tajemná, jenže takové bylo v jejich světě prakticky všechno.
„Měli bychom jít dál," řekla.
Náladový Arjuk zvážněl a přisvědčil: „To bude nejmoudřejší. Když si pospíšíme, můžeme se vrátit domů před soumrakem." Trhl sebou. „Tam to není naše území. Ty možná víš, jací duchové se tam plíží ve tmě. Já to nevím." I tahle nálada zakrátko vyvanula. „Možná utluču králíka. Češu…" to byla jeho žena, „…ráda jí králíky."
Pozvedl hrubě otesaný kámen mandlového tvaru, který nosil s sebou jako střelu, nůž i louskáček na kosti v jednom. Jiné nástroje byly stejně primitivní a jen o málo specializovanější. Stylem zpracování odkazovaly na mousterien nebo na podobnou tradici neandertálského člověka. Ovšem Arjuk byl zcela Homo sapiens, příslušník raného europoidního plemene; jeho předkové se sem zatoulali ze západní Asie. Tamberlyová občas přemýšlela o ironii skutečnosti, že úplně první Američané se ze všeho nejvíc blížili bělochům.
Rytmickým, úsporným a vytrvalým krokem pokračovali oba v cestě na severozápad. V přístřešku nyní tuhle pasáž přeskočila. Proč jsem se u téhle scény vlastně zastavila?

Není nijak významná. Ledaže by pro mne byla navždycky poslední svého druhu.
Přehrála si ještě dvě. Jednou zahlédla, jak po hřebeni proti nebi pádí stádo střapatých divokých poníků s dlouhou hlavou, a jednou v dálce zpozorovala stádo pleistocenních bizonů, jehož vůdčí býk měřil v kohoutku osm stop. Takovým mocným tvorům Arjuk zpíval píseň posvátné úcty.
Jeho lid nebyli v pravém slova smyslu lovci. Chytali ryby v řekách a jezerech holýma rukama, anebo je naháněli do nahrubo postavených kamenných ohrádek. Sezónně sbírali škeble, vajíčka, ptačí mláďata, larvy, kořínky a bobule. Líčili oka na ptáky, hlodavce a další malá zvířata. Tu a tam narazili na koloucha, tele, vlče nebo dosud poživatelnou velkou zdechlinu; v tom případě si vzali i kůži. Nebylo divu, že jich bylo málo a sotva zanechali nějakou stopu po své přítomnosti dokonce i v zemích daleko na jih od ledovce.
Na obrazovce se mihlo něco, co přilákalo Wandinu pozornost. Zastavila převíjení, poznala výhled a přikývla. Znovu spustila nahrávání, olízla si náhle oschlé rty a spustila: „Asi v poledne jsme našli, co jsme hledali.“ Deformované molekuly nesly informaci o přesném místním čase. „Další průběh přikládám bez úprav.“ Mohla to provést ve zlomku vteřiny, ale rozhodla se podívat na všechno znovu. Možná si všimne nějakých detailů, které jí předtím unikly, nebo ji napadne nová interpretace. Každopádně bude rozumné si osvěžit paměť. Na štábu mise bude muset podat vyčerpávající hlášení.
Znovu viděla místa, na kterých byla. Roztroušené příbřežní lesíky ležely za ní. Ačkoliv otevřená krajina

byla vodnatá, bylo vhodnější mluvit o stepi než o tundře. Porost se před ní prostíral jako koberec, jehož tlumenou zeleň narušovalo jen něco málo zakrslých vrb nebo stříbřitých skvrn dutohlávky sobí. Na obzoru rostly nějaké břízy, ne o moc větší než vrby, ale hustě nahloučené. Invazní předvoj. Leskly se tu četné tůně a ostřicí zarostlé mokřiny. Ve větru plachtili dva dravci, jediní létající tvorové v dohledu; bělokurové, tetřívci a ostatní ptáci se museli tisknout k zemi, stejně jako ondatry a lumíci. Asi míli od nich se loudali mamuti a krmili se. Až sem doléhal rachot, jak jim kručelo v žaludku.

Arjuk ji zaslechl vyjeknout. Ztuhl. „Co se děje?“ zeptal se.

Na obrazovce se ukázala její napřažená ruka a drobné postavičky, na které ukazovala prstem. „Támhle! Vidíš je?“

Arjuk si zastínil oči. Mžoural a napínal zrak. „Ne, všechno mi splývá.“ Představa, že všichni divoši mají ostrý zrak, je pověra stejně nesmyslná a rozšířená jako to, že se všichni těší robustnímu zdraví.

„Lidé. A… a… ale pojď.“ Obraz začal poskakovat. Tamberlyová se dala do běhu. Arjuk sevřel pevněji svůj pěstní klín a klusal vedle ní, ačkoliv se mu ve tváři viditelně zračil strach.

Cizinci je postřehli, zůstali stát, krátce se poradili a vydali se jim naproti. Tamberlyová je spočítala: sedm.

To byl stejný počet dospělých, jaký žil v Arjukově osadě, pokud do něho zahrnula i zpola odrostlé jedince. A tohle byli samí muži.

Nemířili přímo k ní a k němu, ale odchylovali se stranou. Zanedlouho postřehla, že jejich vůdce jí dává znamení, a

změnila směr podle jeho pokynu. Mezi oddechováním přemýšlela: Jasně, nechtějí poplašit mamuty. Určitě je už celé dny stopují a šikovně obtěžují, aby je zahnali do míst, kam by normálně nešli, kde je pro ně málo potravy, ale zato spousta bahnitých prohlubní a podobných míst, do kterých se některý může chytit, a lovci pak budou mít dobrou příležitost ho zabít.

Byli podsaditĺ, černovlasí, na sobě kožené vesty, kalhoty, obuv. Všichni nesli oštěp s kostěným hrotem. Ten byl po délce rozštípnutý a do škvíry byla zasazena řada pazourkových úštěpů, jež tak tvořily dlouhou a ostrou čepel. U pasu každému visel váček, ve kterém se nepochybně nacházely zásoby a naostřený kámen, který sloužil jako nůž. Za opaskem měli zastrčené sekerky. Kožený smotek zavěšený napříč na ramenou musela být přikrývka. Byly do ní zavinuty dva nebo tři další oštěpy. Pod řemením měli zastrčené vrhače oštěpů žlábkového typu tak, aby byly pohotově po ruce. Kámen, dřevo, paroh, kost i kůže byly nádherně opracované. Jak se Tamberlyová a Arjuk blížili, muži se zastavili. Zaujali volnou formaci, připravení bojovat.

Žádná tlupa Tulat by tohle neudělala. Osobní násilí, včetně vraždy, jim sice nebylo neznámé, ačkoliv k němu docházelo jen vzácně, ale kolektivní konflikt se nevyskytoval ani ve skutečnosti, ani v představách.

Obě strany zůstaly stát. „Co jsou zač?“ zasípěl Arjuk. Na sluncem ztmavlé kůži se mu leskl pot a muž ztěžka oddechoval, ale ne kvůli běhu. Neznámo pro něj bylo vždycky nadpřirozené a děsivé, dokud si na ně nezvykl. A přece viděla, jak se za bouře odvážil na rozlámané kry za tulením mládětem, aby nakrmil rodinu.

„Zkusím to zjistit," řekla ne zcela pevným hlasem. Se zdviženými dlaněmi vykročila k cizincům; ale nejdřív rozepnula pouzdra s pistolemi.
Mírumilovné přijetí je trochu uklidnilo. Těkala pohledem z jednoho na druhého. Pod individuálními rysy hledala shodné znaky, rasovou příslušnost. Široké tváře s přirozeně bronzovou pletí, po obou stranách visící cůpky, mandlové oči, nápadné nosy, vousy řídké nebo žádné. Čelo a tváře pomalované barevnými čarami. Nejsem sice antropolog, pomyslela si s rozbušeným srdcem, ale odhadovala bych, že jsou to protomongoloidi nebo raní mongoloidi. Určitě přišlí od západu…
„Ať je váš sběr bohatý," pozdravila, když k nim došla. Tulština neměla žádný výraz pro vítání, ježto se rozumělo samo sebou, že host je vítán. „Co pokládáte za příznivé mi říci? „ Prozrazení jistých věcí může poskytnout prostor zlým duchům nebo nepřátelským kouzlům.
Nejvyšší z mužů, téměř její výšky, mladý, ale s tvrdými rysy a smělým chováním, vykročil k ní. Tomu předení a bručení, které se mu dralo z úst, nerozuměla. Dala to najevo úsměvem, pokrčením ramenou a zavrtěním hlavy. Prohlížel si ji. Chápala, jak divná mu musí připadat se svou výškou, barvou, oděvem i výstrojí. Ale nebyla na něm patrná žádná ostýchavost, jakou dávali zpočátku najevo My. Za chvilku pomalu, palec po palci, vztáhl volnou ruku a dotkl se špičkami prstů jejího hrdla. Pak ruku začal spouštět níž.
Ztuhla a potlačila bláznivé nutkání se rozesmát. Seznamuješ se, co? Průzkum se jí přesunul na prsa, na břicho, do rozkroku. Dotýkal se jí zlehounka a neosobně. Jednoduše si ověřoval, že před ním skutečně stojí žena.

Co bys dělal, kdybych tě taky tak chytla? I tenhle nápad zavrhla. Vyhnout se vzbuzování zavádějících představ. Když skončil, o krok odstoupil.
Něco řekl svým druhům. Ti se také zamračili, nejdřív na ni, potom na Arjuka. Zeny jejich kmene nejspíš na lov nechodily. Patrně měli za to, že je jeho družka. Dobře, proč se tedy drží za ní?
Vůdce zavolal na Arjuka. Znělo to pohrdavě. Tula se maličko přikrčil, ale zase se vzchopil. Vůdce zvedl oštěp a trhl jím, jako by ho chtěl hodit. Arjuk se vrhl na zem. Příchozí se rozřehtali.
„Tak dost. To by stačilo, kamaráde!“ křikla Tamberlyová anglicky.
Nyní v přístřešku ji přešla chuť dívat se dál. Zadala modulu příkaz, aby zbývající informace překopíroval bez přehrávání, vzdychla a promluvila: „Jak jste viděli, už jsme se tam nezdržovali. Byli to ostří hoši. Ale ne agresivní hlupáci.“ Když dala najevo rozhořčení tím, že vytrhla z pochvy ocelový nůž, utišili se. Nedokázali přijít na to, co si o ní mají myslet, ale zůstali stát, zatímco ona a Arjuk ustupovali, a dívali se za nimi, dokud je nezakryl obzor. „Jsem ráda, že jsem nemusela střílet do vzduchu nebo jinak demonstrovat sílu. Bůh ví, jaké následky by to mohlo mít.“
Chvilku nato dodala: „Bůh ví, jaké následky bude mít samo tohle setkání. Tohle jsou určitě paleoindiáni ze Sibiře. Nic nepodniknu a budu čekat na další pokyny.“
Vyndala nahrávku, uložila ji do jedné z komunikačních schránek uložených v tempocyklu, nastavila ovladače a stiskla spínač. Váleček zmizel s tichým pufnutím. Nebyl určen centrále sektoru, protože tak daleko v minulosti Stráž žádnou neudržovala. Prostoročasový skok ho zanesl

na ústředí projektu, které náhodou leželo v její domovské zemi a rodném století. Znenadání se cítila velice osamělá a velice unavená.
Nepřišla žádná okamžitá odpověď. Usoudili, že si potřebuje přes noc odpočinout. A pořádně se najíst. Uklohnit večeři, najíst se a umýt nádobí jí hodně pomohlo, aby se uklidnila. Přesto se jí nechtělo spát. Umyla se mokrou houbou, navlékla si pyžamo, natáhla se na palandu, podložila si záda polštářem a opřela se o stěnu kopule. Rozsvítila si, protože slunce kleslo a uvnitř byla stále větší tma. Chvilku váhala, co si má pustit na obrazovku nebo jakou knihu si má číst. Vzala si s sebou Vojnu a mír, protože si myslela, že se k ní během téhle expedice konečně dostane; jenže se k ní zatím nedostala a po takovém dni, jako byl tenhle, neměla náladu se do ní pouštět. Co takhle romány Travise McGee, které si šetřila od poslední dovolené? Ne, MacDonald jde moc do živého. No ovšem, starý dobrý Dick Francis.

II

Rudý vlk a jeho muži nedokázali zahnat mamuty o mnoho dál do terénu vhodného k ulovení některého z nich. Zvířata už před svými malými trýzniteli neustupovala a téměř jako by o ně nedbala. Stále častěji se zastavovala, dupala nohama a pohnula se dál, teprve když spásla všechno, co bylo na dosah. Včera na lovce zaútočil starý samec a donutil je rozprchnout se a počkat s návratem až do svítání. Tohle stádo se očividně vzdálilo od svého navyklého území tak daleko, jak jen dokázalo snést.

„Nyní už v táboře sídlí hlad," řekl Chytač koní. „Myslím, že naše výprava byla prokletá. Jestli se duchové země zlobí, přestaňme je urážet, vydejme se za jinou kořistí a obětujme jim první úlovek."

„Ještě ne," odpověděl Rudý vlk. „Víš přece, jak zoufale potřebujeme skolit mamuta. A uděláme to." Víc než maso a tuk by jim byly k užitku velké kosti, kly, zuby, kůže a chlupy, neboť bylo třeba vyrobit věci, kterých se mezi Oblačnými lidmi začalo nedostávat. Ještě víc znamenalo samo vítězství, návrat štěstí. Putování bylo dlouhé a neveselé.

V očích Sobího parohu se objevil strach. „Neříkala ta kouzelnice s vlasy jako uschlá stébla něco jiného?" zamumlal. „Tyhle větry přinášejí příliš mnoho šeptavých hlasů."

„Proč si myslíš, že má nějakou kouzelnou moc?" zpochybnil jeho řeč Rudý vlk. „Ona i ten chlupatý muž před námi ustoupili. To bylo před třemi dny. Počkej a vyslechni si novinky, které přinese Pádící lišák."

Takovými slovy tlupu uklidňoval, dokud se nevrátil jejich průzkumník. Pádící lišák jim pověděl o nedaleké bažině. Rudý vlk jim proto domlouval, až nakonec souhlasili, že to zkusí.
Nejdřív se všichni pustili do sbírání větviček, uschlého rákosu a dalšího suchého materiálu, který svázali do věchtů. Potom se Rudý vlk ujal rozdělávání ohně. Při práci zpíval Píseň krkavce a jeho druhové kolem něho tančili v jejím pomalém rytmu. Snesla se noc, ale byla to krátká a světlá letní noc, tmavé šero, ve kterém se jezírka leskla a zšedlá země se prostírala až ke stále viditelnému obzoru. Nebe nad nimi pokryl stín, jímž kalně problikávalo pár hvězd. Ochladilo se.
Když se pokradmu blížili k mamutům, Rudý vlk šel jako poslední, aby planoucí pochodeň nevyplašila kořist příliš brzy. Pod nohama jim praskaly větvičky, šustily rostliny a čvachtala půda. Větřík k nim zanášel čpavý pach a Rudý vlk měl pocit, že i závan tepla mohutných těl. Zmocnila se ho z toho lehká závrať; poslední dny málo jedl. Avšak zvuky vydávané hrdly, choboty a šoupáním nohou mu rozbušily srdce a pročistily hlavu. Po několikadenním znepokojování byla zvířata neklidná a hotová dát se na panický útěk.
Když měl Rudý vlk pocit, že chvíle uzrála, hvízdl. Muži ho uslyšeli a rozběhli se k němu. Zapálili své pochodně od té jeho. Nyní se ujal vedení. Tlupa rozvinutá do širokého oblouku vyrazila. Mávali ohněm vysoko nad hlavou; plameny šlehaly, sypaly se jiskry. Vydávali vlčí vytí, lví řev, medvědí bručení a onen strašlivý, ostrý, přerušovaný pokřik, který je vlastní pouze člověku.
Jeden mamut zařičel. Jiný zatroubil. Stádo se dalo na úprk, až se země třásla. „Ja-ha-há! Ja-ha-há!“ křičel Rudý

vlk. „Tudy! Támhletoho žeňte… Ke mně, bratři, ke mně, žeňte ho zprava i zleva! Je-íií-ja!“
Vybraná kořist byl mladý samec, který se náhodou rozběhl přímo k bažině. Třebaže se mamuti nerozprchli příliš do široka, přece jen pádili různými cestami, tápali ve tmě a naříkavě skučeli. Lidé viděli lépe než oni. Pochodně dohořely a lovci je odhodili. Mamut ryčel hrůzou. Rudý vlk přiskočil těsně za něj. Ocas ho švihl po ramenou. Zarazil oštěp pod ten ocas, zakroutil jím, vytrhl ho a zase zůstal pozadu. Z vrhačů vylétly další zbraně. Když zasáhly, bolelo to skoro stejně. Mamut se rozběhl ještě rychleji. Oddechoval chraplavě.
Země se rozestoupila, bahno vystříklo a mlasklo, mamut zapadl až po břicho a zůstal vězet v mokřině. Jeho příbuzní kolem něho produněli pryč do noci.
Kdyby měl klid, byl by se vyprostil. Lovci mu však žádný nedopřáli. S ječením pobíhali kolem bažiny a vrhali oštěpy. Brodili se až k němu, aby ho bodali. Hvězdami osvětlená voda zčernala krví. Samec řval bolestí a úzkostí. Slepě a marně švihal chobotem a rozháněl se kly. Hvězdy nad ním mlčky kráčely po svých stezkách.
Umdléval. Jeho řvaní přešlo v sípavé funění. Lidé se shlukli těsněji. Byli lehčí a navzájem si pomáhali, takže nezapadali do bahna tak hluboko. Páraly ho nože, zatínaly se do něj sekerky. Chodec ve sněhu mu vypíchl oko. Přesto druhým okem viděl vycházet slunce, zkalené a zastřené mlhou, která se zvedla během jeho smrtelného zápasu.
„Stačí,“ prohlásil Rudý vlk. Muži ustoupili na pevnou zem.

Předzpěvoval jim Píseň duchů. Za všechny nahlas promluvil k severu, aby vysvětlil Otci mamutů, proč byl tento skutek nezbytný. Potom dodal: „Běž, Pádící lišáku, a přiveď lidi. My ostatní zatím najdeme a posbíráme co nejvíc oštěpů.“ Ačkoliv se hrot dal vyrobit snadno, nikdo ještě nevěděl, kde se v těchto končinách nachází ten správný druh kamene, a dřevěná ratiště byla odjakživa drahocenná.

Když to bylo odbyto, tlupa odpočívala. Snědli všechno sušené maso a bobule, které jim ještě zbývaly ve váčcích. Někteří si rozprostřeli přikrývky, do kterých se teď nemuseli balit, když se oteplilo, a spali. Někteří si povídali, žertovali a sledovali předsmrtná muka mamutího samce. Ta se protáhla až do poloviny dopoledne, kdy se velké tělo roztřáslo, vyprázdnilo střeva do bažiny a nehybně se zhroutilo.

Tehdy ze sebe muži strhali oděvy a vrhli se na mrtvé zvíře s noži. Pili krev, dokud se nesrazí, a odřezávali kusy jazyka a tuku z hřbetu, jak bylo právem lovců. Pak se umyli v čisté tůni, které na znamení díků obětovali neporušenou oční bulvu zvířete. Spěšně se znovu oblékli, protože okolí se černalo komáry. Potom hodovali. Výkřiky a kamením bránili zdechlinu před mrchožravými ptáky. Na obzoru se potloukala smečka vlků, přilákaná pachem, ale blíž se neodvažovala.

„Tihle moji jmenovci vědí něco o lidech,“ poznamenal Rudý vlk.

Kmen dorazil ke konci dalšího dne. Po stržení tábora jej sice nečekala nijak dlouhá cesta, protože nadhánění mamutů probíhalo pomalu a klikatou cestou, ale lidé byli obtíženi kůžemi, stanovými tyčemi a jinou výstrojí a měli mezi sebou i malé děti a staré osoby. Radostné výkřiky

poznamenávala únava. Přesto se rychle utábořili a Rudý vlk toho večera vešel ke své ženě Vrbce.
Ráno začali úlovek porcovat. Ten úkol jim zabere celé dny. Rudý vlk vyhledal Hledače odpovědí v šamanském stanu. Seděli mlčky a vdechovali posvátný kouř hořící rašeliny, do které kouzelník vhodil mocné byliny. Dým oživil šero hemžením tušených bytostí a zvuky zvenčí sem doléhaly jakoby přes celý svět. Myšlenky Rudého vlka však plynuly jasně.
„Putovali jsme dlouho a daleko," řekl. „Stačí to?"
„Rohatí muži už nenavštěvují mé sny," odpověděl šaman opatrně.
Rudý vlk zvedl ruku a zase ji položil, aby dal najevo, že rozuměl. Kmen, který vyhnal Oblačné lidi ze země jejich předků, neměl žádný důvod je pronásledovat, ale útěk je zatím vedl zeměmi, které patřily kmenům v mnohém podobným jejich nepřátelům, a tato hrozba je vždy brzy donutila vydat se na další cestu. „Nemít domov je zlé," dodal.
Tvář Hledače odpovědí se svraštila, až barevné čáry splynuly s vráskami. Prsty probíral náhrdelník z drápů. „V noci často slyšívám, jak ti, které jsme pohřbili cestou, kvílejí ve větru. Kdybychom mohli své mrtvé zaopatřit, jak náleží, měli by sílu nám pomoci, nebo se dokonce připojit k Zimním lovcům."
„Zdá se, že jsme konečně dospěli na území, kde nežije nikdo jiný, kromě několika slabochů."
„Víš určitě, že jim schází moc? Tví druhové si stěžují, jak obtížný tenhle lov na mamuta byl."
„Najdeme někdy vůbec nějaké místo, kde by byl snadnější? Rád bych věděl, jestli ve vzpomínkách nevidíme Nebeský domov lepší než ve skutečnosti.

Anebo jsou mamuti všude stále vzácnější. Nu, tady jsem našel spousty stop bizonů, koní, sobů a dalších zvířat. Také jsme na tomto lovu potkali něco zvláštního, a právě na to jsem se tě přišel zeptat. Znamená to uvítání nebo nebezpečí?“

Rudý vlk popsal setkání s podivnou dvojicí. Zmínil se o dalších věcech, kterých si on a jeho druhové všimli: kamenné úštěpky, ohniště, králičí kosti rozbité kvůli morku, to vše znamenalo, že nablízku jsou lidé. Na rozdíl od kmenů na západě musí být slabí, protože velká zvěř na zdejším území neprojevovala nijak zvlášť velký strach z člověka; a muž, který tu ženu doprovázel, byl nahý a jako zbraň měl jen nahrubo přitesaný kámen. Ona byla jiná. Velká, světlé vlasy a oči, zvláštní oděv. Dala najevo hněv, když lovci ze žertu podrobili jejího společníka zkoušce.

Ale neudělala nic horšího, než že odešla. Mohl by se její lid postavit skutečným mužům Oblačných lidí?

„Pokud to není nějaký zlý duch a tedy bychom raději neměli vyrazit dál,“ skončil Rudý vlk.

Jak očekával, šaman mu na to neodpověděl přímo, pouze se otázal: „Chceš se vypravit to zjistit?“

„Já a několik odvážných přátel,“ přikývl Rudý vlk. „Jestli se nevrátíme, než bude maso zpracované, budete vědět, že tahle země není pro vás. Ale už jsme byli bez domova příliš dlouho.“

„Rozhodím kosti.“ Ty utvořily takový obrazec, že šaman nařídil: „Nech mě až do úsvitu o samotě.“

V noci ho Rudý vlk a Vrbka slyšeli zpívat. Jeho bubínek rachotil. Děti zalezly k nim, všichni se k sobě tiskli a toužili po denním světle.

S prvními červánky Rudý vlk přistoupil ke stanu Hledače odpovědí. Šaman vylezl ven, přepadlý a roztřesený. „Můj duch se toulal daleko," řekl tiše. „Kráčel jsem po louce plné nádherných květin, ale nedovolili mi k nim přivonět. Vyklubal jsem se z měsíce jako sova a do pařátů jsem chytil ranní hvězdu. V létě padal sníh. Jdi, jestli se odvážíš."

Rudý vlk se zhluboka nadechl a napřímil se.

Pět mužů šlo po jeho boku. Nepřekvapilo ho, že mezi nimi je Pádící lišák, nedivil se ani Chodci ve sněhu a Zlomenému noži. O Chytači koní a Sobím parohu usoudil, že potřebují přemoci svůj strach. Pátrání je vedlo na jih. Tímto směrem odešla žlutovlasá žena a také stopy po lidech zde nebyly tak řídké jako jinde.

Čím níž krajina klesala, tím byla sušší. Ovládla ji tráva a skupinky stromů. Konečně došli poutníci až k místu, kde se pod zataženým nebem, letícími mraky a hvízdajícím větrem převalovala Velká voda. Příboj dorážel na břeh, vybíhal po písku a se syčením se stahoval zpět. V ostrém slaném větru plachtili rackové. Podél vody ležely roztroušené kosti, lastury, rostliny a naplavené dřevo.

O tomhle Oblační lidé věděli jen málo; jejich obvyklá kořist se držela ve vnitrozemí. Rudý vlk a jeho muži sebrali odvahu a vydali se po pobřeží na východ, protože jim připadalo nejpravděpodobnější, že někoho najdou tam.

Během pochodu si začali uvědomovat bohatství zdejší krajiny. Ryba vyplavená na břeh je známkou toho, že ve vodě jsou živé ryby. V lasturách kdysi muselo být maso. Na hustě obsažných skalnatých ostrůvcích se ozývali tuleni a mávali křídly kormoráni. Vlny brázdili kalani a

ochechule. „Jenže nevíme, jak tuhle zvěř ulovit," zalitoval Zlomený nůž.
„Můžeme se to naučit," opáčil Pádící lišák.
Rudý vlk se zdržel poznámek. V hlavě se mu převracel nápad, jako když se dítě vrtí v matčině lůně.
Nedaleko jedné rokle, z níž vytékala řeka a vlévala se přes pláž do moře, náhle postřehli dvě osoby. Ty je také zahlédly a jaly se ustupovat proti proudu.
„Pomalu," řekl Rudý vlk svým druhům. „Nebylo by moudré je poplašit."
Sel první, oštěp v pravé ruce, ale levou dlaň držel zdviženou před sebou. Cizinci dál pozpátku ustupovali. Byli mladí, spíš ještě chlapci než muži, a zvířecí vousy zdejšího plemene jim teprve rašily jako chmýří. Přes záda měli proti chladu přehozené nevydělané, avšak do měkká pře-žvýkané kůže, u krku sepnuté dřevěným kolíkem. Stav kůží ukazoval na to, že byly staženy z mršiny, ne ze zabitého zvířete. U kyčlí jim visely váčky, ne sešívané, nýbrž svázané. Obuv byla vyrobena stejně hrubě. Oba drželi přitesaný kámen a kus kůže s nasbíranými mušlemi.
Chodec ve sněhu zakrákal smíchem. „Podívejte, ti mají odvahy jako hraboši!"
Rudému vlkovi zabušila ve spáncích naděje. „Mohou být cennější než mamuti," řekl. „Teď tiše."
Na svazích rokle rostly olše, ale dosahovaly nanejvýš výšky člověka a jen málokde byly tak husté, aby zakryly pohyb nebo bránily ve výhledu. Jeden z chlapců cosi zavolal. Hlas se mu třásl. Vítr jej nesl proti proudu mezi šustícími větvemi. Oblační lidé šli dál. Nad korytem se objevily další postavy. Sešplhaly dolů a zůstaly tiše stát. Chlapci se obrátili a odpelášili k nim.

V čele té ztracené skupinky stál muž, kterého Rudý vlk poznával. Vedle něho stál další, mladý, ale už plně vzrostlý. Za nimi dvě ženy a dívka na prahu ženství chlácholily několik nahých dětí. „To jsou všichni?“ podivil se Sobí paroh.
„Někteří mohou někde hledat potravu,“ řekl Rudý vlk, „ale nemůže jich být mnoho, protože jinak bychom o nich věděli už dřív.“
„Kde je ta… ta vysoká s vlasy jako slunce?“
„Ať šije, kde chce. Bojíš se snad ženy? Pojďte.“ Rudý vlk vykročil. Jeho lovci se rozvinuli po obou stranách za ním. Takhle válčili Oblační lidé proti Rohatým mužům, dokud se nakonec nemuseli sklonit před početní převahou. Tahle tlupa byli tehdy pouzí výrostci, ale jejich otcové je později vycvičili. Jednoho dne budou možná muset válčit znovu.
Rudý vlk zůstal stát tři kroky před vůdcem. Hleděli si do očí. Mlčení uprostřed hukotu větru se protahovalo. „Zdravím vás,“ řekl Rudý vlk konečně. „Kdo jste?“
Vousy obrostlá ústa se pohnula. Ale to, co z nich vycházelo, znělo jako ptačí cvrlikání. „Cožpak neumějí mluvit? „ zabručel Chytač koní. „Jsou to vůbec lidé?“
„Rozhodně jsou oškliví,“ řekl Sobí paroh.
„Ta žena ani ne,“ zamumlal Zlomený nůž.
Rudý vlk zabloudil pohledem k dívce. Husté vlasy jí spadaly kolem jemně utvářeného obličeje. Zachvěla se a přitáhla si kožešinu ke štíhlému tělu. Rudý vlk obrátil pozornost zpět k muži, o kterém si domyslel, že je jejím otcem. Poklepal si na prsa a řekl své jméno. Když to udělal potřetí, zdálo se, že se ten druhý dovtípil. Ukázal na svou hruď a vyslovil: „Arjuk.“ Mávl rukou kolem sebe: „Tulat.“

„Tak už víme, jak jim máme říkat," prohlásil Rudý vlk.
„Jsou to skutečná jména?" zapochyboval Pádící lišák. Mezi jeho lidem to bylo tajemství mezi mužem a duchem jeho snu.
„Na tom nezáleží," odsekl Rudý vlk. Viděl a málem cítil ve své družině napětí. V sobě je objevil také. Co ta záhadná žena? Nesmějí se nechat zbavit odvahy. „Pojďte, rozhlédneme se kolem."
Vykročil kupředu. Arjuk a nejstarší mladík se mu bok po boku postavili do cesty. Ušklíbl se a bodl oštěpem do vzduchu. Ucukli, ustoupili stranou a něco si mezi sebou šeptali. „Kdepak je vaše ochránkyně dneska?" posmíval se Rudý vlk. Odpovědí mu byl jenom vítr. Jeho muži se osmělili a nalepili se mu na záda. Usedlíci šli za nimi v neuspořádaném hejnu, napůl vyděšení, napůl zaražení.
O kousek dál našli Oblační lidé jejich domov. Rokle se rozšiřovala a do řeky vyčníval ostroh vyšší, než kam podle známek dosahovala vysoká voda. Na keři porostlém svahu nad ním tryskal pramen - nepochybně sladký, protože voda v říčce byla na pití příliš slaná. Tísnily se tam tři malé přístřešky. Jejich stavitelé nakladli kameny do kruhu do výše ramen malého muže, přičemž vynechali mezeru pro vchod, a nahrubo ucpali štěrbiny. Na kůlech položených přes zídku ležela střecha z bloků rašeliny. Před vchod se jako zábrana proti větru přitahovaly otýpky chrastí, svázané střívky. V šeru jednoho doupěte žhnul ohrazený oheň, nepochybně udržovaný nepřetržitě. Kolem blízkého smetiště se rojila hejna much.
„Fuj, ti smrdí!" odfrkl Zlomený nůž. „I králík si vyhrabe lepší noru." Drnové chatrče, které si jeho lidé stavějí na zimu, než si jednou budou moci postavit skutečné domy,

jsou prostornější a udržované v čistotě. A dočasné kožené stany jsou pohodlné a vzdušné.
„Podívejte se, co je uvnitř," nařídil Rudý vlk. „Chodce ve sněhu, zůstaň se mnou a hlídej mě."
Tulat byli očividně nešťastní, že někdo prohledává jejich obydlí, třebaže pouze Arjuk a jeho nejstarší syn se odvažovali třeba jen dívat úkosem. Pátrači našli hojnost masa a ryb, sušených i uzených, jemné kožešiny a ptačí kůže. „Když už nic jiného, umějí chytře používat pasti," zasmál se Rudý vlk. „Tulat, přijímáme vaše pohostinství."
Jeho muži si vzali, co chtěli, a dobře se najedli. Arjuk se k nim připojil. Dřepěl přitom na zadku, zatímco oni seděli se zkříženýma nohama. Žvýkal kus lososa a často se vemlouvavě usmíval.
Potom tlupa Rudého vlka prozkoumala okolí řeky. Zkušený zrak stopařů je zavedl na poněkud odlehlé místo u potoka. Plocha holé ulehlé půdy dokazovala, že tu nedávno stálo něco okrouhlého jako přístřešek Tulat, ale mnohem většího. Co to bylo? Kdo to postavil a proč? Kdo to odstranil a jak? Jeden před druhým tajili husí kůži.
Jako první překonal rozpaky Rudý vlk. „Myslím, že tady přebývala ta kouzelnice," řekl jim, „ale už odešla. Bála se nás nebo duchů, kteří nám pomáhají?"
„To nám mohou prozradit usedlíci, jakmile se s nimi domluvíme," řekl Pádící lišák.
„Usedlíci mohou víc než to," opáčil Rudý vlk zvolna. Zmocnila se ho radost. „Myslím, že se nemusíme ničeho bát. Ničeho! Duchové nás přivedli do lepšího domova, než o jakém se nám snilo."

Muži na něho udiveně hleděli. Nevysvětlil jim to hned. Když se vrátili k osadě, zamyšleně řekl: „Ano, musíme se naučit jejich jazyk, musíme je naučit to, co… chceme, aby věděli.“ Jeho pohled zalétl k Arjukově rodině. Stáli v hloučku a čekali, co se stane. Někteří se drželi za ruce, jiní je měli ochranitelsky ovinuté kolem dětí. „S obojím začneme tak, že jednoho vezmeme s sebou do našeho tábora. „ Usmál se na dívku. Odpovědí mu byl výraz hrůzy.

1965

Právě tohoto příjemného dubnového odpoledne se Wanda Tamberlyová v San Francisku na druhém břehu zálivu narodila. Třebaže už nějaký čas byla agentkou Stráže času, musela potlačovat jisté veselí. Všechno nejlepší.

Shoda okolností. Ralph Corwin ji požádal, aby ho ten den navštívila, protože to bylo nejbližší odpoledne, kdy v jeho berkeleyském domě nebude rušno. Stráž měla stále nedostatek personálu, takže ke sledování migrace člověka do Nového světa mohla vyčlenit jen hrstku lidí bez ohledu na to, jaký to může mít význam pro budoucnost. A ti neustále navštěvovali jeho administrativní základnu, protože byli zavaleni prací.

Stejně jako mnoho dalších specializovaných úřadoven sídlila i tato v obytném domě najatém lidmi, kteří v něm skutečně bydleli. Amerika dvacátého století byla logickou lokalitou. Většina pracovníků odtud pocházela a snadno splynula s okolím. Regionální centrálu v San Francisku nemohli dost dobře použít; přílišná aktivita by k ní přivábila nežádoucí pozornost. Berkeley šedesátých let bylo téměř ideální. Nikdo nevěnoval mimořádnou pozornost příležitostným zvláštnostem, když nekonformní byli všichni. Sice bylo až příliš pravděpodobné, že hysterie kolem užívání drog povede k policejním prohlídkám, ale tou dobou už skupina Stráže práci dokončí a dům opustí.

Ovšem chyběl tam skrytý prostor, ve kterém by mohly přistávat tempocykly. Tamberlyová jela veřejnou dopravou, vystoupila na Telegraph Avenue, šla po ní k severu a přes univerzitní areál. Byl nádherný den a ona

byla zvědavá na celé to desetiletí. Když vyrůstala, bylo svým způsobem obestřeno legendou.
Cekalo ji zklamání. Zanedbanost, domýšlivost, pokrytectví. Když jí jakýsi mladík ve špínou impregnovaných džínách a v čemsi, co podle jeho představ patrně měla být indiánská houně, vrazil do ruky pompézní leták o míru, vzpomněla si na budoucnost - Kambodža, lidé na člunech - a se sladkým úsměvem mu sdělila: „Promiň, ale já jsem fašistický válečný štváč.“ No, Manse jí jednou o mládežnické revoluci vyprávěl způsobem, který měla brát jako varování. Ale co by si s tím lámala hlavu, když jsou třešně obalené květy, jako by je zavála sněhová vánice.
Adresa, kterou hledala, se nacházela několik bloků na západ od univerzity na Grove Street (tu později slavnostně přejmenují na ulici Martina Luthera Kinga Jr. a její generace si ji podle iniciál překřtí na Mlíkárnu). Dům vypadal slušně a udržovaně. Spokojený majitel nemovitosti nevzbuzuje podezření. Vystoupila na verandu a zazvonila.
Dveře se otevřely. „Slečna Tamberlyová?“ Přikývla. „Těší mne. Račte, prosím, dál.“ Spatřila vysokého štíhlého muže s římským profilem, lehce prošedivělými vlasy a kartáčkem pod nosem. Na sobě měl hnědou košili s několika kapsami a nárameníky, hnědé kalhoty s puky jako břitva a sandály od Birkenstocka. Vypadal na čtyřicet, ale poté, co člověk u Stráže prodělal kúru dlouhověkosti, na biologickém věku záleželo jen málo.
Zavřel za ní dveře a pevně jí stiskl ruku. „Já jsem Corwin.“ Usmál se. „Promiňte mi tu 'slečnu'. Těžko jsem vás mohl oslovit jako 'agenta Tamberlyovou', když jsem

nevěděl, jestli třeba neorganizujete dobročinnou sbírku. Nebo dáváte přednost oslovení 'Ms'?“
„Můžete mě oslovovat, jak jste zvyklý,“ řekla s pečlivě kontrolovanou ledabylostí. „Manse Everard mi už vysvětlil, jak se zdvořilostní normy mění.“ Ať ví, že se přátelím s nezávislým. Pro případ, že by se pokoušel dávat najevo převahu. „Ještě nedávno - předpokládám, že se to tak dá říct, když jsem z Beringie odešla ani ne před týdnem osobního času — jsem byla Chara—ce—tuntyn-bajuk, Ta, která zná podivné věci.“ Ukázat velkému antropologovi, že ani prachobyčejný přírodovědec není úplně neznalý jeho oboru.
Přemítala, jestli jí na něm vadí jeho britská angličtina. Když se na něho ptala na centrále, zjistila, že se narodil v Detroitu v roce 1895. Ovšem ve 20. a 30. letech, než vstoupil do Stráže, odvedl významný kus práce při výzkumu Indiánů.
„Skutečně?“ rozzářil se. Vlastně je docela milý, připustila. „Připravte se na nejhorší. Budu z vás dolovat informace o té zemi do poslední kapky. Ale nejdřív si udělejte pohodlí. Co budete chtít jako občerstvení? Kávu, čaj, pivo, víno, nebo něco trochu ostřejšího?“
„Kávu, děkuji. Ještě je brzo.“ Zavedl ji do obývacího pokoje ke křeslu. Nábytek byl opotřebovaný. Stěny lemovaly knihovny zaplněné povětšině odbornou literaturou. Omluvil se, zmizel do kuchyně a zanedlouho se vrátil s podnosem plným nádobí a zákusků. Záhy zjistila, že jsou chutné. Položil všechno na stolek před ní, posadil se naproti a zeptal se, jestli jí bude vadit, když si zakouří. Od člověka z jeho doby to bylo pozoruhodně ohleduplné; a zapálil si cigaretu, ne dýmku jako Manse.
„Jsme tu sami?“ zajímala se.

„Pro tentokrát. Dal jsem si tu práci, abych to zařídil.“ Corwin se zasmál. „Nebojte se. Jenom jsem si myslel, že bychom se měli nerušené seznámit. V tom, co mi kdo vypráví, se vyznám lépe, když dotyčného trochu znám. Co takové hezké děvče jako vy vůbec dělá v takovéhle organizaci? „
„No, však víte,“ odpověděla překvapeně. „Zoologii, ekologii - tuším, že za vašich mladých let se to shrnovalo pod název přírodověda.“
Ale fuj, to bylo netaktní. K její úlevě nedal nijak najevo, že by ho to urazilo. „Ano, tohle pochopitelně vím.“ Konejšivě dodal: „Zkrátka jste ryzí vědec, děláte to kvůli vědomostem. Přiznám se, že vám trochu závidím.“
Zavrtěla hlavou. „To vlastně ne, protože jinak bych nebyla u Stráže. Ryzí vědci patří do civilních institucí pozdějších dob, ne? Moje práce spočívá v tom, že nemůžeme, tedy my jako Stráž, porozumět tomu, co se odehrává mezi lidmi, hlavně lidmi blízkými přírodě, pokud nevíme něco o jejich životním prostředí. Proto si hraju na Jane Goodallovou právě tam a tehdy a ne jinde a jindy. Zhruba v té době se očekává příchod paleoindiánů. Ne že bych se s nimi měla setkat osobně - což se právě stalo -ale měla jsem podat zprávu o podmínkách, jaké najdou, o zdrojích, které jim budou dostupné a tak podobně.“
Současně si znechuceně pomyslela: Už si zase pouštím pusu na špacír. Tohle přece ví sám. Jsi nervózní. Seber se, pitomče.
Corwin zamrkal. „Na koho jste říkala, že si hrajete? Na Jane Goodallovou?“

Tamberlyová se trošičku uvolnila. „Promiňte, zapomněla jsem, že ještě není populární. Terénní vědkyně v divočině, považovaná za přelomovou postavu v etologii.“
„Váš vzor, co? A soudě podle výsledků skvělý.“ Upil ze svého šálku. „Prve jsem se vyjádřil nepřesně. O vaší úloze v přiděleném sektoru samozřejmě vím. Chtěl jsem vědět spíš zásadnější věci, proč jste ke Stráži nastoupila, jak jste se o nás dověděla…“
Mluvit o tom se zaujatým, zajímavým a pohledným mužem bylo brzy víc než příjemné - byla to očistná zpověď. Jak ji v roce 1987 i dlouho potom bolelo, že musí lhát rodičům, sestře i starým přátelům o důvodech, proč nechce pokračovat v magisterském studiu, a o práci, která ji o nich odvedla. Nejednou během výcviku na Akademii potřebovala soucitné rameno, na němž by se vyplakala. To už ale má za sebou. Nebo ještě ne úplně?
„No, myslím, že na podrobné vyprávění je to příliš dlouhé. Když jsem studovala evoluční biologii na Stanfordu, můj strýček už byl Strážce, aniž bych o tom věděla já nebo někdo z příbuzných. Byl… je… kruci, nemohli bychom mluvit temporalem? Angličtina se strašně šmodrchá, když je řeč o cestování časem.“
„Ne, raději bych to slyšel ve vašem mateřském jazyce. Tím o sobě prozradíte víc. Což je půvabné, jestli se mohu odvážit to tak říci. Pokračujte, prosím.“
Panebože, opravdu se červenám? Tamberlyová spěšně pokračovala: „Strýček Steve byl v šestnáctém století s Pizarrem v Peru, kde sledoval události převlečený za mnicha.“
Neboť konkvista rozhodně patří mezi rozhodující historické epizody. Kdyby se něco z oněch věcí odehrálo jinak, celá historie by byla jiná, s přibývajícím časem by

se odchylovala stále víc, až by na Zemi dvacátého století třeba vůbec neexistovaly Spojené státy americké nebo rodiče jisté Wandy Tamberlyové. Pod povrchem reality se skrývá prazákladní kvantová neurčitost. Na úrovni pozorovatelných jevů se projevuje jako chaos ve fyzikálním smyslu toho slova, tedy jako skutečnost, že neměřitelně slabé síly mohou mít často neomezeně rozsáhlé následky. Když se dostanete do minulosti, můžete ji změnit, můžete anulovat budoucnost, která vás zplodila. Budete sice existovat dál, bez rodičů, bez příčinných vazeb, jako ztělesnění nesmyslnosti vesmíru, ale svět, z něhož pocházíte, bude existovat - existoval - jen ve vašich vzpomínkách.

Udělali to danellianští nadlidé ze vzdálené budoucnosti z altruismu, když zasáhli a založili Stráž poté, co se cestování časem stalo skutečností? Stráž času pomáhá, zachraňuje, radí, zabraňuje rizikům a vůbec vykonává práci, jakou se většinou zabývá každá slušná policie. Jenže se také snaží zabránit hlupákům, zločincům a šílencům zničit tu historii, která vede napříč věky k Danellianům. Pro ty to může být záležitost prostého přežití. To my nevíme. Nikdy nám to neřekli a sotvakdy je někdo z nás vůbec viděl.

„Bandité z daleké budoucnosti se snažili ukrást Atahualpovo výkupné… ne, to je příliš složité. Tím bychom strávili celé hodiny. Podstatné bylo, že se jeden z Pizarrových mužů zmocnil tempocyklu, zjistil, co umí, naučil se s ním zacházet a dozvěděl se i o mně a o tom, kde budu v určitou dobu. Unesl mě, abych mu dělala průvodce dvacátým stoletím a pomohla mu získat moderní zbraně. Měl grandiózní plány.“

Corwin hvízdl. „To si dokáži představit. Ať už by zvítězil nebo prohrál, už samotný pokus mohl mít katastrofální následky. A já bych se to nikdy nedozvěděl, protože bych se byl nikdy nenarodil. Ne že by na mně tolik záleželo, ale takové myšlenky člověka hodně zasáhnou, že? Co bylo dál?“

„Už předtím mě navštívil nezávislý agent Everard, který vyšetřoval zmizení strýčka Steva. Do tajemství mě pochopitelně nezasvětil, ale nechal mi své telefonní číslo a já… mně se naskytla šance mu zavolat. A on mě vysvobodil.“ Tamberlyová se nedokázala přemoci, aby se nezahihňala. „Stylem elitního komanda. Takže se prozradil.

Potom bylo jeho povinností zajistit, abych mlčela. Mohla jsem se podrobit kondicionování, abych o téhle věci nemohla mluvit s nikým nezasvěceným, a pokračovat v předchozím životě. Jenže on mi nabídl jinou možnost. Vstoupit do sboru. Sice si nemyslel, že by ze mne byl dobrý polda, a v tom měl nepochybně pravdu, ovšem Stráž potřebuje i terénní odborníky.

No, a když se mi naskytla příležitost studovat paleontologii na živých zvířatech, copak jsem asi udělala? Mohla jsem se pode… zbláznit nadšením.“

„A tak jste absolvovala Akademii,“ zamumlal Corwin. „Odvažuji se hádat, že vám její umístění muselo připadat obzvlášť úžasné. Potom jste, předpokládám, pracovala v nějakém týmu, dokud nepadlo rozhodnutí, že nejspíš budete ta nejlepší osoba pro samostatný výzkum v Beringii.“

Tamberlyová přikývla.

„Rozhodně si musím jednou poslechnout celé to vaše španělské dobrodružství,“ řekl Corwin. „Musí to být něco

výjimečného. Ale máte pravdu, napřed povinnost. Doufejme, že někdy později nebudeme mít tak napilno.“
„A co kdybychom nemluvili pořád jen o mně? „ navrhla. „Jak jste se ke Stráži dostal vy? „
„Každopádně ne tak senzačně. Vlastně docela obyčejně. Náborář měl pocit, že bych mohl být potenciálním přínosem, udržoval se mnou kontakty, přemluvil mě. abych se podrobil určitým testům, a když si potvrdil názor, řekl mi pravdu a navrhl mi vstup. Věděl, že to přijmu. Sledovat nepsanou pravěkou historii Nového světa - sám ji pomáhat psát - jistě mě chápete, drahá slečno.“
„Bylo pro vás těžké zpřetrhat své svazky?“ Já to asi nikdy nedokážu, rozhodně ne dřív, než táta, máma a Susie umřou… Ne, teď na to nemysli. Támhleto okno je přezářené, až to bodá do očí.
„Nijak zvlášť,“ řekl Corwin. „Měl jsem na krku druhý rozvod, děti žádné. Malicherné intriky akademického života mi šly na nervy. Vždycky jsem býval spíš vlk samotář. Jistě, měl jsem vedoucí postavení, ale práce v terénu a lidé ze Stráže mi vyhovují víc.“
Raději přibrzdit, než hovor sklouzne do osobnějších poloh, usoudila Wanda. „Dobře, pane. Požádal jste mě, abych přišla sem a povykládala vám o Beringii. Pokusím se, ale obávám se, že moje vědomosti jsou dost omezené. Všeobecně jsem se soustředila na jednu oblast; území, které jsem neprohlédla, je obrovské. A strávila jsem tím jenom dva osobní roky včetně dovolených strávených doma nebo v nějakém zábavním sektoru. Můj výzkum pokrývá zhruba pět tamních roků, protože jsem své návštěvy přirozeně rozložila několik měsíců od sebe podle toho, co jsem v příslušném období hodlala

pozorovat. Ale je to hrozně malý vzorek.“ Nejlepší, jaký se dal shromáždit, připomněla si.
„I se všemi těmi dovolenými jste musela mít tvrdý život. Jste statečná mladá dáma.“
„Ne, ne. Bylo to doslova úchvatné.“ Tamberlyové se zrychlil tep. Tady mám svoji příležitost. „Samo o sobě i kvůli tomu, že to pro Stráž znamená víc, než by se na první pohled zdálo. Doktore Corwine, zastavit výzkum v téhle fázi je chyba. Zásadní vědecké problémy mám opustit napůl nevyřešené. Nemůžete jim to vysvětlit, aby mě nechali se tam vrátit?“
„Hm.“ Pohladil si knírek. „Obávám se, že nad vašimi stanovisky převáží jiná. Mohu se poptat, ale nedělejte si příliš velké naděje. Je mi líto.“ Uchechtl se. „Usuzuji, že se vám tam líbilo nejenom z vědeckého hlediska.“
Energicky přikývla, třebaže v ní narůstal stále silnější pocit ztráty. „Celkem vzato ano. Nehostinná země, ale jak živá. A My jsou zlatí.“
„My? Aha, ano. Předpokládám, že tak si říkají domorodci. Význam slova 'Tulat´. Na přípravnou expedici ke svým předkům už zapomněli a netušili, že na světě může být někdo jiný, dokud jste se neobjevila vy.“
„Správně. Nechápu, proč o ně není větší zájem. Žili tam tisíce let. Lidé jako oni se dostali až do Jižní Ameriky. Jenže Stráž poslala jenom tu jednu skupinu. A ta neudělala nic víc, než že se naučila jejich jazyk a získala matnou představu o jejich způsobu života. Víte, když mi stroj vložil do hlavy tyhle informace, zděsila jsem se, jak málo jich je. Proč se o ně nikdo nestará? „
Odpověděl odměřeně a vážně. „Přece vám to určitě řekli. Nemáme dost lidí ani prostředků na to, abychom do hloubky studovali něco, co… nemá rozhodující význam.

Potomci oněch prvních příchozích, kteří se trousili přes šíji během interstadiálu před nějakými dvaceti tisíci lety, zůstali dál stejně primitivní. Vlastně prakticky po celé dvacáté století většina archeologů pochybovala, že by se lidé dostali do Nového světa tak brzy. Těch několik kamenných úlomků a ohnišť, které po nich zůstaly, mohlo vzniknout i přirozenou cestou. Oba kontinenty náležitě osídlili až lidé vrcholné doby kamenné, lovci velké zvěře, kteří přišli během podstupňů Cary a Mankato Wisconsinského zalednění, kdy se doba ledová chýlila k samému konci. Předchozí osídlení bylo buď pobito nebo vytlačeno. Pokud došlo k míšení - patrně šlo o zajaté ženy - pak jen zřídka a jejich krev se rozředila a rozplynula.“

„Já vím! Já vím!“ V očích ji zaštípalo. Jen tak tak se zadržela, aby se na něj nerozkřičela: Nemusíte mě poučovat. Já nejsem z těch prvňáků, které jste učíval. Starý zvyk mít vždycky navrch? „Ale jde mi o to, že to vypadá, jako by to všem bylo jedno.“

„Agent Stráže si musí vypěstovat otrlost jako lékař nebo jako policista. Jinak ho to, čeho všeho je svědkem, nakonec zlomí.“ Corwin se k ní naklonil. Položil jí ruku na pěst zaťatou v klíně. „Ale ovšem, mně to jedno není. Mám velký zájem. Moje povinnosti se týkají paleoindiánů. Ti přinášejí budoucnost. Ale osobně se chci dozvědět všechno možné o starém lidu od vás i vlastním výzkumem. Také se chci naučit mít je rád.“

Tamberlyová polkla a vzchopila se. Odtáhla ruku zpod jeho dlaně a spěšně, aby to nevypadalo, že opovrhuje jeho útěchou, řekla: „Děkuji. Děkuji. Těm lidem… které znám… konkrétním jedincům… se přece nemusí stát nic zlého, ne?“

„Ovšemže ne. Ti příchozí, které jste potkala, pravděpodobně náleží k velmi malému kmeni. Sám jsem spíš nakloněn představě, že tenhle kmen putuje daleko před ostatními a další jednu nebo dvě generace nepřijde nikdo další. Kromě toho, jak jsem pochopil, ti vaši Tulat žijí na pobřeží nebo nedaleko pobřeží a neloví velkou zvěř. Takže si navzájem nijak nekonkurují."
„Kéž by to byla pravda. Kdyby došlo k nějakému konfliktu, nemohl byste pomoct?"
„Je mi líto. Stráž se nesmí do ničeho takového vměšovat."
Tamberlyová v sobě znovu nalezla energii. „Podívejte," namítla, „cestovatelé časem se v každém případě nutně vměšují a zasahují. Sama jsem lidi všemožně ovlivňovala, ne? Mimo jiné jsem antibiotiky zachránila několik životů, zastřelila nebezpečné zvíře - a už sama moje přítomnost, otázky, které jsem kladla a na které jsem odpovídala, všechno, co jsem udělala, mělo nějaký vliv. Nikdo nic nenamítal. Předem jsem na takové věci upozorňovala, ohlásila jsem každý incident, a nikdo nic nenamítal."
„Přece víte proč." Možná si uvědomil, že hrát si na pana profesora byla chyba, protože teď nemluvil rozčileně ani blahosklonně, ale mírně jako k mladé osobě vyvedené z míry bolestným zážitkem. „Kontinuum má tendenci podržet si svou strukturu. Radikální změna je možná pouze v určitých kritických okamžicích historie. Všude jinde dochází ke kompenzaci. Z tohoto hlediska to, co jste udělala, není významné. Svým způsobem to 'odjakživa' bylo součástí minulosti."

„Ano, ano, ano.“ Potlačovala lítost, kterou navzdory jeho úsilí cítila. „Promiňte. Mluvím pořád hloupě a nevzdělaně, že?“
„Ne. Jste ve stresu. Úporně se snažíte ozřejmit, co máte na mysli.“ Corwin se usmál. „To nemusíte. Uklidněte se.
„Mně jde o to, proč byste nemohl nějak zasáhnout?“ trvala na svém. „Nic velkého, nic, co by vešlo do tradic. Já jen, že ti lovci byli… arogantní. Kdyby začali na My příliš tvrdě dotírat, proč byste jim nemohl říci, aby toho nechali, a podepřít to nějakou neškodnou demonstrací síly, ohňostrojem nebo něčím takovým?“
„Protože tohle je situace odlišná od té dosavadní vaší,“ odpověděl. „Beringie nadále není, tedy nebyla, osídlená výlučně statickou společností, jaká sotva překročila eolitické stádium - pokud se takhle roztroušeně žijící lidé vůbec dají nazvat společností. Dorazila tam vyspělejší, dynamická, progresivní kultura nebo soustava kultur. Dovolte mi, abych vám připomněl, že ty během pouhých několika generací zaplnily koridor mezi Laurentským a Kordillerským ledovcem, planiny, na kterých po ústupu ledovců tajgu vystřídala úrodná step. Jejich počet prudce stoupl. Za nějakých dva tisíce let ode dne, kdy jste se s nimi setkala, vyráběli dokonalé pazourkové hroty cloviské kultury. Nedlouho nato vyhubili mamuty, koně, velbloudy a většinu velkých amerických šelem. Vyvinuly se z nich výrazné indiánské rasy - ale tenhle příběh jistě také znáte.
Znamená to ovšem, že situace je nestabilní. Jistě, bylo to dávno. Nezůstanou žádné písemné záznamy, jejichž prostřednictvím by mrtví mohli mluvit k živým. Nicméně pravděpodobnost vzniku kauzálního víru už není zanedbatelná. My, terénní výzkumníci, tedy musíme od

této chvíle omezit svůj vliv na absolutní minimum. Podniknout rozhodnou akci má právo přinejmenším teprve nezávislý agent; a i takový muž by to udělal jen v krajní tísni.“
Nebo žena, pomyslela si Tamberlyová. Jenže bych neměla zapomínat, kdy se narodil a byl vychováván, a měla bych na to brát ohled. Myslí to dobře. I když strašně rád poslouchá sám sebe, že?
Podrážděnost nějakým způsobem přebila úzkost. Když dodal: „Pamatujte si, že si dost pravděpodobně říkáte o potíže, ačkoliv se vašim přátelům ve skutečnosti nikdy nic hrozného nestalo,“ dokázala se s tím smířit. Jak je vlastně možné, že má tak nevyrovnanou náladu? No, přece jen právě přišla z divočiny do doby, která ji zneklidňovala jak tím, nakolik se podobala té její, tak tím, nakolik se od ní lišila. Nelíbí se jí, že musí nechat nedodělanou práci, má starost o My, je smutná, že už je možná nikdy neuvidí, má trému ze setkání s člověkem, který má za sebou několik desetiletí zkušeností ze Stráže proti jejím ubohým čtyřem rokům. Nejvyšší čas, aby ses uklidnila, holka.
„Vychladla vám káva,“ řekl Corwin. „Ukažte, já se o to postarám.“ Odnesl její šálek, přinesl ho zpátky prázdný, částečně jí dolil z konvice a podržel nad ním láhev brandy. „Předepisuji nám oběma náprstek příchutě.“ „M-m, já… dobře, tak mininápрstek,“ poddala se. Pomohlo to, i když spíš působilo to gesto a chuť než nepatrný obsah alkoholu. Dál se nevnucoval. Místo toho přešel k pracovním záležitostem. Věcné otázky a poznámky byly hotový balzám na pocuchané nervy.
Přinesl knihy, nalistoval v nich mapy, ukazoval jí geologický vývoj země, kde tábořila. Studovala její

historii pochopitelně už dřív, ale on jí nyní živě a s čerstvými podrobnostmi připomínal širší kontext.
V období, které znala, Beringie už překročila okamžik největší rozlohy a zmenšovala se. Přesto šlo stále o velké území, jež spojovalo Sibiř s Aljaškou, a v poměru k lidskému životu mělo trvat ještě dlouho, než zmizí. Nakonec ji zatopí moře, jehož hladina stoupne po roztáni ledu; ale tou dobou už bude Amerika hustě zalidněná od Severního ledového oceánu až po Ohňovou zemi.
Věděla toho hodně o divoké přírodě. O přírodních národech už méně, ale nevyhnutelně a s radostí se dozvěděla něco i o nich. Corwin měl implantované vědomosti nasbírané první expedicí, jazyk Tulat a něco z jejich zvyků a víry. Zjistila, že nad tím už přemýšlel, srovnával to s tím, co věděl o divoších odjinud a z jiných dob, a odvozoval leccos z vlastní zkušenosti.
Tu získal mezi paleoindiány během jejich šíření Kanadou k jihu. Jeho cílem bylo vysledovat jejich migraci proti proudu času až ke zdroji. Stráž mohla doufat, že nalezne uzlové body, nad kterými je třeba obzvlášť bdít, jedině tehdy, když bude mít zmapované události. Třebaže údaje byly v nejlepším případě kusé, bylo to lepší než nic. Kromě toho žili v budoucnosti další lidé, kteří o ně jevili živý zájem: antropologové, folkloristé či umělci všeho druhu, kteří hledali novou inspiraci.
Pod Corwinovým vedením Tamberlyová cítila, že její vzpomínky jsou reálnější než předtím - rodinné skupiny sídlí odděleně, periodicky se scházejí, v mezidobích mají časté spojení prostřednictvím cestujících jednotlivců, mezi nimiž se nejčastěji vyskytují mladí muži hledající družku - jednoduché rituály, často hrůzostrašné legendy, všudypřítomný strach z démonů a duchů, z bouří a

predátorů, z nemoci a hladomoru - naproti tomu veselost, přívětivá laskavost, dětinská radost, kdykoliv život nabídl něco příjemného - obzvláštní úcta k medvědovi, který mohl být starší než rasa sama…
„Panebože!“ vyhrkla. Po ulici za oknem se táhly dlouhé stíny. „Vůbec mě nenapadlo, že už nad tím sedíme tak dlouho.“
„Mě také ne,“ řekl Corwin. „Ve společnosti, jako je vaše, čas utíká rychle. Asi už toho dnes necháme, ne?“
„Určitě. Už bych sezobla nějaký ten hamburger a pivo.“
„Jste ubytovaná v San Francisku?“ „Ano, v jednom hotýlku kousek od centrály, dokud nedokončím tohle hlášení. Přesouvat se mezi touhle dobou a rokem 1990 nemá smysl.“
„Podívejte, zasloužíte si něco lepšího než jídlo do ruky. Smím vás pozvat na večeři? Znám místa, kam v tyhle roky stojí za to chodit.“ „Ach… m-m…“
„Oblečená jste naprosto vhodně. Já se hned upravím. Vteřinku.“ Vstal a zmizel dřív, než stačila zareagovat.
Páni!… No, proč ne ? Vlastně… hm, pomalu, holka. Sice už to je dlouho, ale…
Corwin se vrátil tak rychle, jak slíbil. Na sobě měl tvídové sako a úzkou kravatu. Zavezl ji přes most do japonské restaurace nedaleko rybářského mola. Při koktejlech navrhl, že jestli Tamberlyová chce opravdu v Beringii pokračovat, on by mohl možná zařídit, aby tam pracovali společně. Bez rozmýšlení se rozhodla, že to bude považovat za vtip. Když přišel kuchař, aby jim na stole připravil sukijaki, řekl mu Corwin. aby zůstal stranou, a ujal se práce sám s poznámkou: „Hokkaidský styl.“ Dlouze popisoval své zážitky mezi kanadskými paleoindiány, přičemž si obzvlášť liboval v

nebezpečných momentech. „Obdivuhodní chlapíci, ale divocí, nedůtkliví a bez jakýchkoliv zábran pokud jde o násilí.“ Pokud si uvědomil, co z toho plyne, nedal nijak najevo, že by ho napadlo, že si to může uvědomit i ona.
Když dojedli, navrhl, aby si zašli na skleničku do Top of the Mark, exkluzivní vyhlídkové restaurace. Vymluvila se, že je unavená. Před hotelem mu stiskla ruku. „Zítra bychom to měli dokončit,“ řekla, „a potom opravdu musím do budoucnosti navštívit naše.“

13 212 př. Kr.

Každého podzimu se My scházeli u Bublavých pramenů. Když se den ode dne ochlazovalo, bylo velmi příjemné se dosyta vyválet v teplém bahně a umýt horkou vodou, která tryskala poblíž. Výrazné chutě a pachy poskytovaly ochranu proti nemocem; duchové par udržovali nepřátelské duchy v bezpečné vzdálenosti. My se scházeli z celého pobřeží, kam až sahal jim známý svět, k nejradostnější ze všech slavností celého roku. Přinášeli s sebou spoustu jídla, protože žádná rodina by takový zástup nedokázala nasytit, a dělili se o ně. Mezi obzvláštní lahůdky patřily chutné ústřice z Mroží zátoky, přinášené živé v kožených měších naplněných vodou; čerstvě chycené a bylinkami nadívané ryby, pernatá zvěř i čtvernožci; sušené bobule a květy nasbírané na slunných svazích; tuk, když se někomu podařilo zabít na břehu tuleně, nebo, zázrak zázraků, když moře vyvrhlo na břeh velrybu. Přinášeli také věci na výměnu: jemné kožešiny, krásná pera a kameny. Hodovali, zpívali, tančili, žertovali, bez zábran se milovali. Vyprávěli si navzájem novinky, smlouvali, vymýšleli plány, vzdychali při vzpomínkách na staré časy a usmívali se při pohledu na svou drobotinu, jak se batolí kolem. Občas se někteří poškorpili, ale přátelé spor vždycky urovnali. Když bylo jídlo pryč, poděkovali Ulunguovi za pohostinství a odebrali se domů se zásobou vzpomínek, které jim prosvětlovaly nadcházející chmurné měsíce.

Letos slavnost připadla na dobu, kdy na My dolehly starosti a strach. Mluvilo se o cizincích, kteří přišli v létě a usídlili se kdesi ve vnitrozemí. Třebaže je zahlédlo jen málo domácností, zprávy o nich přelétaly s putujícími

mladíky a s otci rodů, kteří navštěvovali své nejbližší sousedy. Nevzhlední vetřelci, mluvící jazykem vlků, zahalení v kůžích a děsivě ozbrojení, chodili v malých tlupách, kam se jim zachtělo. Když narazili na osadu, vzali si, co chtěli, jídlo, zboží, ženy, ne jako hosté, nýbrž jako orel, když olupuje menší dravce. Muži, kteří se jim odvážili vzdorovat, byli vážně zraněni, probodeni nebo pořezáni. Orakovi se rány zanítily a on na to zemřel.
Ty, která znáš podivné věci, proč jsi nás opustila? Oslava u Bublavých pramenů probíhala stísněně, smích byl často až příliš hlasitý. Snad ti zlí odtáhnou stejně jako nakonec odtáhly i tuhé zimy, kdy sníh ležel až do samého léta. Nechávají za sebou mnoho strachu. Co je to za nové zlo? Lidé se trousili stranou a šuškali si navzájem.
Náhle s křikem přiběhl jeden chlapec, který se zatoulal o kus dál. Shromážděním projela vlna strachu a lidé pobíhali sem a tam. Arjuk od Olšové řeky se ujal vedení, třásl zpanikařenými jedinci nebo je políčky přiváděl k rozumu a svolával muže k sobě, až byli všichni kromě nejmenších dětí tiše a třásli se jen v duchu. V poslední době býval Arjuk hodně zamyšlený a málomluvný. Nyní stál v čele mužů před osadou. Každý z nich držel v ruce pěstní klín nebo kyj. Ženy a mládež se krčily mezi chatrčemi.
Za nimi hučel příboj, nad nimi vřískali ptáci, kolem nich hluše hvízdal vítr. Až na několik rychle letících mraků byl jasný den. Slunce sklánějící se k západu vrhalo chladné světlo na pahorky, jejichž barva se s podzimem změnila na žlutošedou. Poblíž bublalo jezírko a jeho hněď byla nejsytější barvou v dohledu. Vítr rozvíval jeho teplo, výpary a magické vůně do nicoty.

K Nám kráčeli cizí muži. Hrotem opatřené tyče v jejich rukách se kymácely v rytmu chůze.
Arjuk si zastínil oči a hleděl. „Ano, ti odjinud," řekl hlasem posazeným hlouběji než obvykle. „Myslím, že jich je méně než Nás. Držte se pohromadě. Zůstaňte nerozluční."
Když se trochu přiblížili, vyhrkl: „Co to? Kdo je to s nimi? Žena? Stejný oděv, ale… ty vlasy a… Daraku!" vykřikl. „Daraku, moje dcera, kterou odvedli!"
Dal se do běhu, zarazil se, vrátil se a zůstal roztřeseně stát. Zanedlouho došla až k němu. Byla ve tváři pohublá a zpoza prázdných očí se cosi vytratilo. Jeden lovec šel s ní, ostatní se rozestoupili napravo a nalevo. Hrála v nich nedočkavost.
„Daraku!" volal Arjuk mezi slzami, „co to je? Vrátila ses ke své matce a ke mně?"
„Jsem jejich," odpověděla hluše. Ukázala na muže vedle sebe: „On, Rudý vlk, chce, abych mu pomohla mluvit. Ještě se z naší řeči mnoho nenaučili. Já jejich řeč trochu znám."
„Jak… jak se ti vedlo, mé srdce, moje všechno?" „Muži si mě berou. Pracuji. Dvě z žen jsou ke mně laskavé, když mě potkají."
Arjuk si otřel oči hřbetem volné ruky. Polkl, aby zahnal zvracivé nutkání. Rudému vlkovi řekl: „Tebe znám. Setkali jsme se, když jste poprvé přišli a já jsem šel se svou mocnou přítelkyní. Potom, když odešla, jsi mě vyhledal a vzal jsi mi dceru. Jaký zkažený duch v tobě sídlí?" Lovec udělal pohyb, jako když odhání mouchu. Rozuměl těm slovům? Záleželo mu na nich? „ Wanayimo - Oblační lidé," odpověděl. Arjuk jeho

nezřetelné výslovnosti sotva rozuměl. „Chtít dřevo, ryby, omulaiyeh… „ Ohlédl se po Daraku a cosi zavrčel.
Ta bezvýrazně promluvila a dívala se přitom kamsi za otce a bratry. „Řekla jsem jim, že se tady scházíte. Musela jsem. Řekli, že je to dobrý čas, aby k vám přišli promluvit. Chtějí, aby My… abyste jim přinášeli věci. Napořád. Oni vám řeknou co a kolik. Musíte to udělat.“
„Co to má znamenat?“ ozval se Hujok z Vydři pláže. „Mají hlad? Máme toho nazbyt jen málo, ale… ale…“
Rudý vlk ze sebe vypravil další zvuky. Daraku si olízla rty. „Udělejte, co chtějí, a oni vám neublíží. Já jsem dnes jejich ústy.“
„Můžeme si vyměňovat…“ spustil Hujok.
Přerušil ho vzteklý řev. Chongan z Bažiny kolih byl mezi My nejsmělejší. Zuřil, když slyšel, jak se vetřelci chovají. „Oni nevyměňují! Oni berou! Cožpak mink vyměňuje svou kožku za návnadu v pasti? Řekněte jim ne! Vyžeňte je!“
Lovci se zamračili a potěžkali zbraně. Arjuk věděl, že by měl dát znamení ke klidu. Ale ruce měl příliš těžké a hrdlo příliš stažené. Jeho muži se jeden po druhém přidávali k Chonganovu křiku.
„Ne! Ne!“
Kdosi hodil kamenem. Někdo jiný se vrhl kupředu a sekl po lovci pěstním klínem. Nebo si to aspoň Arjuk později myslel. Nepamatoval si určitě, co se vlastně stalo. Rozpoutala se vřava, rvačka, divoká noční můra. Potom se My rozprchli na všechny strany. Když se ohlédli, spatřili vetřelce stát na místě nezraněné. Z naostřených kamenů jejich zbraní odkapávala krev.
Dva muži z My leželi mrtví. Z rozpáraného břicha se sypaly vnitřnosti, z roztříštěné lebky vytékal mozek.

Lehčeji zranění unikli, kromě Chongana. Ten se zmítal na zemi, lovci ho stále nanovo probodávali, a dlouho sténal a kvílel, než ztichl. Daraku klečela u nohou Rudého vlka a plakala.

1990

„Zdravím," ozvalo se ze záznamníku Manse Everarda. „Tady je Wanda Tamberlyová ze San Františka. Vzpomínáte si?" Z hlasu se vytratila lehkost. Musela být hraná. „Jistě ano. Ale už je to nějaké… tři roky, že? Alespoň v mé životní linii. Promiňte. Tak nějak to uteklo a vy… Ale na tom nezáleží." A vy jste se od té doby neozval. Proč byste vlastně měl? Nezávislý agent má spoustu důležité práce. „Mansi, tedy pane, připadám si trapně, když vám volám, zvlášť po tak dlouhé době. Neměla bych shánět protekci. Jenže neznám nikoho jiného, na koho bych se mohla obrátit. Můžete mi aspoň brnknout? Abych vysvětlila, o co mi jde? Když mi řeknete, že jsem šlápla vedle, zavřu klapačku a už vás nebudu otravovat. Prosím. Myslím, že je to dost vážné. Třeba se mnou budete souhlasit. Prosím. Zastihnete mě na…" následovalo telefonní číslo a výčet hodin v několika po sobě jdoucích dnech února toho roku. „Mockrát děkuji, že jste si tohle poslechl do konce. To je zatím všechno. Děkuji." Ticho.

Když to vyslechl, zastavil přístroj a několik minut zůstal stát. Měl pocit, jako by se jeho byt propadl z New Yorku do nějakého vlastního vesmíru. Nakonec pokrčil rameny, lítostivě se ušklíbl, ale sám pro sebe přikývl. Ostatní vzkazy nebyly natolik naléhavé, aby je s trochou časových přeskoků nezvládl vyřídit. Vlastně ani Wandin nebyl. Nicméně…

Vydal se k příručnímu baru na opačném konci pokoje. Podlaha pokrytá pouze kobercem mu připadala téměř holá. Předložku z ledního medvěda dal pryč. Příliš mnoho návštěv mu ji vyčítalo. Nemohl jim vysvětlovat,

že pochází z Grónska desátého století, kdy lední medvědi zdaleka nepatřili k ohroženým druhům, ba často právě naopak. A po pravdě řečeno už byla docela vypelichaná. Přilba a zkřížené oštěpy z doby bronzové na zdi zůstaly; nikdo nepoznal, že to nejsou repliky.

Namíchal si hodně skotské s trochou sody, zapálil si dýmku a uchýlil se do pracovny. Zapadl do pohodlně vysezeného křesla. Sem mnoho současných lidí nepouštěl. Když k tomu došlo, mnoho z nich se ho snažilo přesvědčovat, že s tím modelem osobního počítače, který mají oni, by pořídil víc. Na to říkával: „Něco s tím udělám," a změnil téma. Většina z toho, co viděli na jeho stole, byla zástěrka.

„Ukaž mi spis do dnešního data o specialistovi Wandě May Tamberlyové," nařídil a připojil identifikační údaje. Prohlédl si, co se před ním objevilo, chvíli přemýšlel, a začal hledat v případech, se kterými měla něco společného. Když usoudil, že našel správnou stopu, vyvolal si podrobnosti. Pokradmu ho obklopilo šero. S trhnutím si uvědomil, že se tou činností zabývá už celé hodiny a že má hlad. Ještě ani nevybalil po příjezdu z poslední cesty.

Příliš nedočkavý, než aby se šel najíst ven, rozmrazil hamburger v mikrovlnce, osmažil ho, udělal si velký sendvič a k tomu si otevřel plechovku piva. Ani si nevšiml, jak cokoliv z toho chutnalo. Syntetizační přístroj by mu byl naservíroval prvotřídní kuchyni, jenže když se člověk usadil v časovém sektoru před vynalezením techniky časoprostorových přeskoků, pro jistotu si s sebou nebral víc věcí z budoucnosti, než nezbytně potřeboval, a i ty, které měl, dobře ukrýval nebo maskoval. Když dojedl, odpovídal čas v Kalifornii

třetímu intervalu z těch, které uvedla. Zvláštní, jak se mu rozbušilo srdce.
Sluchátko zvedla žena. Poznal její hlas. „Paní Tamberlyová? Dobrý večer, tady je Manson Everard. Mohl bych, prosím vás, mluvit s Wandou?“ Měl si pamatovat, že je to číslo k jejím rodičům. Nebylo tomu v jeho osobním čase dlouho, co tam naposled volal, i když měl mezitím bouřlivý život. Hodná holka, navštěvuje rodinu, kdykoliv se jí naskytne příležitost. Šťastná rodina, jakých je v téhle době už zatraceně málo. Středozápad jeho dětství, kde vyrůstal, než v roce 1942 odešel do války, byl jako sen, navždy ztracený svět stejně jako Trója, Kartágo a nevinnost Inuitů. Už měl dost rozumu na to, aby se tam nevracel. „Nazdar!“ vyhrkl bez dechu mladý hlas. „Jéžiš, já jsem tak ráda. Je to od vás ohromně milé.“
„To je v pořádku,“ ujistil ji Everard. „Mám určitou představu, o co ti jde, a souhlasím, že je třeba si o tom promluvit. Můžeme se sejít zítra odpoledne?“
„Kdykoliv a kdekoliv. Mám opušťák.“ Zarazila se. Mohli ji zaslechnout nezasvěcení. „Tedy dovolenou. Jak se vám to bude hodit.“
„Tak tedy v antikvariátu. Řekněme ve tři.“ I když její rodiče nemuseli nutně vědět, že se Manse právě nenachází v oblasti Zálivu, bylo lepší neukazovat se z jejich pohledu příliš brzy. „Můžeš si pro mne rezervovat i večer? „ vyhrkl nakonec.
„No, samozřejmě.“ Oba upadli do rozpaků, vyměnili si už jenom pár slov a zavěsili.
Potřeboval se pořádně vyspat a upřímně řečeno se mu nashromáždilo dost záležitostí, které bylo třeba vyřídit. Když vcházel do městské centrály, snášel se další

soumrak a jako nehybný šedohnědý stín se svíral kolem hektického shonu světel. V tajné místnosti si vypůjčil skútr, nasedl, nastavil cíl a stiskl ovladač. Podzemní garáž, která se zhmotnila kolem něj, byla menší. Vyšel zamaskovanými dveřmi a po schodech nahoru. Okny proudilo denní světlo.
Přední trakt sloužil jako vyhlášený antikvariát. Spatřil ji, jak si prohlíží nějakou knihu; dorazila brzy. Její vlasy zářily mezi zarovnanými policemi jako slunce a šaty barvy jejích očí jí těsně přiléhaly k tělu. Přistoupil k ní. „Nazdar," řekl.
Málem vyjekla. „Ó! J-jak se máte, agente… Everarde? „ Hlas se jí chvěl napětím.
„Pst," napomenul ji. „Pojď dozadu, tam si můžeme promluvit." Když procházeli uličkou, dva nebo tři zákazníci se za nimi ohlédli, ale spíš jen s trochou závisti; všichni to byli muži. „Zdravíčko, Nicku," oslovil Everard majitele, když k němu vešli. „V pořádku?" Drobný muž se usmál a přikývl, ačkoliv oči za silnými brýlemi měl vážné. Everard mu předem poslal vzkaz, že bude potřebovat jeho kancelář.
Ani v té nebylo na první pohled nic neobvyklého. Stěny byly obestavěné dalšími regály s knihami a v mezerách mezi nimi se tísnily různé skříňky. Na podlaze se povalovaly krabice, na kuchyňském stole, který zde sloužil jako psací ležela hromada papírů a knih. Nick byl vášnivý bibliofil; patrně hlavním důvodem, proč touto nenáročnou, ale velmi důležitou službou pomáhal Stráži, byla možnost vydávat se za knihami do jiných sektorů. Vedle zdánlivého počítače leželo několik nejnovějších přírůstků, podle vzhledu z viktoriánské doby. Everard přelétl pohledem tituly. Nijak nepředstíral, že je

intelektuál, ale knihy měl rád. Původ uctívání stromů, Britské ptactvo, Catullus, Svatá válka - nepochybně věci, po kterých by chňapla řada sběratelů, kdyby se majitel nerozhodl nechat si je pro sebe.
„Posaď se," vyzval Tamberlyovou a přisunul jí židli.
„Děkuji." Když se usmála, vyhlížela hned klidněji a byla víc sama sebou. Ne že by někdo z nás mohl být znovu sám sebou. Sice můžeme přeskakovat časem, jak ? chceme, ale životu neunikneme. „Vidím, že máte pořád ty starosvětské způsoby."
„Venkovan. Snažím se jim odvyknout. Dnešní ženy mi chtějí utrhnout hlavu, že se k nim chovám nadřazeně blahosklonně, zatímco já si pořád myslím, že jsem prostě zdvořilý." Everard obešel stůl a posadil se naproti ní.
„Ano," vzdychla. „Myslím, že může být těžší udržet krok s rodným stoletím, než se zorientovat v celé dávné civilizaci. Sama na to teď trochu narážím."
„Jak jsi se měla? Práce se ti líbí?" Přemohlo ji nadšení. „Většinou super. Fantastická. Úžasná. Ne, to se nedá slovy vyjádřit." Opět na ni padl stín. Odvrátila pohled. „No, jistě chápete, že má i svoje háčky. Už jsem si na ně zvykala. Až přišla tahle věc."
Nechtěl jít přímo k jádru věci. Nejdřív z ní chtěl dostat to největší napětí, jestli to půjde. „Už to je nějakou chvilku. Naposled jsem tě viděl po tvé promoci." .. .na Akademii; v její osobní časové linii. Vydali se na večeři do Paříže roku 1925 a potom se toulali jarním večerem podél Seiny a po „rive gauche". Když se zastavili na skleničku v Les Deux Magots, v téže kavárenské zahrádce sedělo o dva stolky dál několik jejích literárních idolů, a když se v roce 1988 u dveří jejích rodičů loučili, políbila ho. „Pomalu tři roky, aspoň pro tebe, co?"

Přikývla. „Řekla bych, že rušné roky pro nás oba.“
„No, pro mne ten čas nebyl tak dlouhý. Měl jsem jen dva úkoly, které by stály za zmínku.“
„Opravdu?“ zeptala se překvapeně. „Vy jste se nevrátil do New Yorku 1988, když jste to měl za sebou? Přece jste nenechal tolik měsíců prázdný byt, nebo ano?“
„Půjčil - oficiálně dále pronajal - jsem ho jedné operativní důstojnici, když potřebovala základnu pro nějaký vlastní úkol. V těch desetiletích, jak víš, zavedli regulované nájemné. To vždycky zaručuje spoustu slumů a takový nedostatek slušného bydlení, že se při najímání bytu musíš přiznat k větším penězům, než je na agenta Stráže moudré.“
„Aha.“
Tamberlyová se tvářila maličko zaraženě. Tak důstojnice. Pro agenta Stráže není moudré plýtvat vysvětlováním. Zejména v takovémhle případě. „Vzkazy od kolegů mi automat odesílal do budoucnosti. Kdybys mi zavolala dřív než včera…“
Pokud Tamberlyová cítila nějakou uraženou pýchu, tak ta se rozplynula. Sklopila pohled k rukám, které sepjala v klíně. „Neměla jsem důvod, pane,“ řekla tiše. „Byl jste vždycky milý, velkorysý… ale nechtěla jsem být dotěrná.„
„Já také ne.“ Nováček má hrůzu z Velkého nezávislého agenta. To není fér. To je skoro k vzteku. „Ačkoliv, kdybych věděl, kolik času uběhlo tobě… „
Skutečně mnoho času, ani ne tak měřeného na tepy srdce, jako spíš na to, co prožila; novosti, zvláštnosti, potíže, triumfy, veselí, zármutky. A lásky? Everard si všiml, že Tamberlyová má nyní plnější postavu, ale nemohl za to tuk, nýbrž svaly. Ve tváři často vystavované rozmarům

počasí vystupovaly kosti výrazněji než dřív. Skutečná změna byla nepatrnější. Bývala děvčátko - mladá žena, jak prosazují dnešní feministky, ale jak mladá. To děvčátko v ní nezaniklo; Everard pochyboval, že k něčemu takovému kdy dojde. Žena naproti němu zůstávala mladistvá, a přesto plně ženská. Srdce se mu rozbušilo.
Vymáčkl ze sebe smích. „Dobrá, necháme Gutha Jarkovského plavat," řekl. „A prosím tě, vzpomeň si, že si tykáme. Tady mezi čtyřma očima se můžeme uvolnit, Wando."
Sebrala se rychle. „Díky, Mansi. Napůl jsem na to čekala."
Vytáhl z kapsy dýmku a váček s tabákem. „A tohle? Nebude ti to vadit?"
„Ne, jen se do toho dej," usmála se. „Nejsme přece na veřejnosti." Nevysloveno zůstalo: Pro lidi, které kouření zabíjí, je to špatný příklad. Medicína Stráže čelí všemu nebo léčí všechno, co nás přímo nezabíjí. Ty ses narodil v roce 1924, Mansi. Vypadáš na čtyřicet. Ale kolik života máš za sebou opravdu? Kolik ti doopravdy je?
Nepřál si jí to říct. Dnes ještě ne. „Včera jsem si pročetl tvůj spis," řekl. „Odvádíš prvotřídní práci."
Zvážněla. Zpříma na něj upřela oči.
„V budoucnosti taky? „
„Tyhle informace jsem nežádal," řekl spěšně. „Je to nezdvořilé, neetické a stejně by mi je nedali, pokud bych pro to neměl sakra závažný důvod. Do zítřků vlastních ani do zítřků našich přátel se nedíváme."
„A přesto tam ty informace jsou," zamumlala. „Ti po nás vědí o všem, co ty nebo já kdy uděláme - všechno, co zjistím o životě v minulosti."

„Hele, mluvíme anglicky, ne temporalem. Paradoxy…“
Přikývla blonďatou hlavou. „Ano, jistě. Práce musí být udělána. Bude muset být udělána, někdy v průběhu osobní linie. Nemělo by smysl dělat ji, kdybych už znala výsledky; a nebezpečí vzniku příčinného víru…“
„A kromě toho ani minulost, ani budoucnost nejsou napevno zabetonované. Právě proto existuje Stráž. Neopakovali jsme snad dost základní poučky?“
„Promiň. Pro mne je občas ještě teď těžké to opravdu pochopit. Musím si základní principy pořád opakovat. Moje práce je… přímočará. Jako výprava na neprozkoumaný kontinent. Nic, co by mi připomínalo problémy, s jakými se musíš vypořádat ty.“
„Jasně, chápu.“ Everard důkladně upěchoval tabák v dýmce. „Nepochybuju o tom, že budeš dál odvádět prvotřídní práci. Tví nadřízení jsou víc než potěšeni tím, čeho jsi dosáhla v Ber… é… Beringii. Nejde jen o slovní, audiovizuální a podobné zprávy, ale… no, já to nepoznám, ale oni tvrdí, že umíš vyhmátnout základní schéma tamního vývoje přírody. Že v něm nacházíš smysl, který hodně přispívá k celkovému obrazu.“
Ztuhla. Konečně padla ta otázka: „Proč mě tedy odvolali?“
Usilovně se zaměstnával dýmkou. Zapálil ji. „Hm, jak jsem to pochopil, udělala jsi v Beringii všechno, co bylo třeba. Po zasloužené dovolené ti přidělí nějaký jiný problém pleistocénu.“
„Neudělala jsem toho dost. Sto poctivých člověkoroků by bylo málo.“
„Já vím, já vím. Ale jak víš, nebo bys měla vědět, nemáme lidí nazbyt. Musíme se, jak vědci v budoucnosti,

tak Stráž jako taková, spokojit s hrubým přehledem a zapomenout na výzkum páření bandikuta kutavého.“
Začervenala se. „Víš, nebo bys měl vědět, že takhle jsem to nemyslela,“ odsekla. „Mluvím o celé cirkumpolární migraci druhů, obousměrném provozu mezi Asií a Amerikou. Je to unikátní ekologický jev v čase i prostoru. Kdybych aspoň, přinejmenším, jako absolutní minimum, mohla zjistit, proč populace mamutů v Beringii klesá, tedy klesala už v tak rané době, když po obou stranách dosud vzkvétala… Jenže můj projekt ukončili. A jediné, co jsem k tomu slyšela, je pořád dokola to, co jsi mi řekl teď ty. Doufala jsem, že se dozvím něco jiného.“
Má úroveň, pomyslel si Everard. Nechce, aby se zdálo, že podlézá nezávislému, ale setře ho, když má pocit, že si to zaslouží. „Promiň, Wando,“ řekl. „To jsem nechtěl.“ Po povzbudivém zabafání z dýmky dodal: „Faktem ovšem je, že příchod těch nových lidí všechno mění. To ti nevysvětlili?“
„Ano. Jakž takž.“ Opět mluvila tiše. „Ale cožpak by můj výzkum něčemu vadil? Jeden člověk, který si v tichosti chodí po stepi, po kopcích a lesích, po plážích? Když jsem žila u Tulat - víš, to jsou ti domorodci - nikomu to těžkou hlavu nedělalo.“
Everard se nad dýmkou zamračil. „Podrobnosti neznám,“ připustil. „Nabifloval jsem včera, co se dalo, ale není toho zrovna, moc. Nicméně mi připadá docela zřejmé, že v dlouhodobém výhledu ti tví Tulat nejsou důležití. Zmizí a nezůstanou po nich žádné záznamy, dokonce ani výraznější stopy jako po koloniích Vínland nebo Roanoke. Skuteční předkolumbovští Američané se stanou z paleoindiánů. A kdo dokáže určit, co při jejich

nejranějším příchodu může zavinit kritický rozdíl, co může zamíchat celou budoucností?“ Zvedl ruku. „Jistě, jistě. Je to krajně nepravděpodobné. Vlnky a záhyby v kontinuu se téměř určitě vyhladí a vrátí historii tam, kde má být. To platí pro tvé… Tulat. Ale kdo může zaručit, že situace paleoindiánů je v téhle fázi stabilní? Oddělení nejstarších dějin Ameriky navíc chce sledovat, jak se jejich historie odvíjí neruš… bez zásahů zvenčí.“

Tamberlyová zaťala pěsti. „Ale Ralph Corwin se tam vydal a žije mezi nimi!“

„Jo. No, on je na takové věci profík, přední antropolog. Prohlédl jsem si i jeho záznamy. Má skvělou průpravu, soudě podle jeho práce s pozdějšími generacemi. Dokáže minimalizovat svůj vliv na tyhle lidi, a přitom se o nich dozvědět tolik, aby mu to poskytlo vodítko k rekonstrukci toho, co se vlastně odehrálo - stejně jako ty jsi zjišťovala, co se vlastně stalo s rostlinami a zvířaty.“

Everard chvilku převaloval kouř v ústech a potom ho úzkým proužkem vypustil ze rtů. „Jde o základní problém, Wando. Příchozí nutně přijdou do styku se starousedlíky. Styky mohou být letmé, mohou být rozsáhlé, ale \ dojde k nim a mohou být nesmírně složité. Nemůžeme si 1 na scéně dovolit přemíru anachronismů. Ty by mohly pře-; vrátit události tak, že už by nešly opravit. Obzvlášť když ti schází Corwinovy zkušenosti. Nechápeš?

Z toho všeho plyne, že tvůj ekologický výzkum je sice cenný, ale teď má absolutní prioritu výzkum člověka. Není to nic proti tobě, jenom nadešla nutnost ukončit projekt, na kterém zrovna pracuješ. Dostaneš jiný a Stráž se pokusí zajistit, abys ho mohla dokončit.“

„Ano, chápu. Tohle už mi všechno vysvětlovali.“ Chvíli seděla beze slova. Když na něho znovu zpříma pohlédla, zněl její hlas klidně.
„Je v tom víc než moje věda, Mansi. Mám strach o My - o Tulat. Jsou to milí lidé. Primitivní, často dětinští, ale hodní. Byli ke mně bezmezně vstřícní a pohostinní, ne proto, že jsem mocná a zázračná, ale proto, že to mají v povaze. Co se s nimi stane? Jejich rasa vymizela a zůstala zapomenuta. Jak k tomu došlo? Bojím se odpovědi, Mansi.“
Přikývl. „Corwin o rozhovoru s tebou podal důvěrné hlášení. Doporučil, aby tě z Beringie odvolali, protože má obavy, že bys mohla podlehnout… pokušení zasahovat do průběhu věcí. Anebo že bys bez náležitého výcviku a dohledu mohla zasáhnout nevědomky. Nemysli si, že je podrazák. Má své povinnosti. Navrhl, aby tě poslali zkoumat dřívější období.“
Tamberlyová zavrtěla hlavou. „To je k ničemu. Vzhledem k tomu, jak rychle se mění podmínky během interstadiálu, musela bych v podstatě začít od nuly. A to, co bych zjistila, by v éře migrace člověka, o kterou se Stráž zajímá především, nemělo žádnou cenu.“
„Jo. Na základě přesně těchto argumentů ten návrh zamítli. Ale uznej, že Corwin má svým způsobem pravdu.“
„Vlastně si to doopravdy myslím.“ Začala ze sebe sypat slova překotněji. „Usilovně jsem o tom přemýšlela. A došla jsem k tomuhle. Moje práce stojí za dokončení - sice nemůžeme v žádném případě čekat víc než jen hrubý náčrt, ale i ten může být hodně užitečný. A možná bych mohla pomoct i Tulat, jen maličko, velice opatrně, pod dohledem, abych nezměnila jejich osud nebo něco

takového, nýbrž abych jenom ulehčila několika bezvýznamným individuálním životům. Doktor Corwin navrhl… byli jsme spolu na večeři… Tehdy jsem si toho nevšímala, ale od té doby jsem hodně přemýšlela. Co kdybych se nevrátila k Arjukovi, k Tulat, ale přidala se k němu a k novousedlíkům? „

Everardovi zabušilo v hlavě. Odložil dýmku a nasadil tvář hráče pokeru. „To je neobvyklé," uslyšel sám sebe.

Tamberlyová se zasmála. „První, o co tě poprosím, je, abys milému panu doktorovi naznačil, že to nedělám proto, že by byl můj typ. Nechci, aby si dělal plané naděje.

Kromě toho máme oba mraky práce, kterou musíme vykonat v krátké době, jinak bychom ty lidi mohli opravdu hodně ovlivnit."

Úplně zvážněla. Leskly se jí to mezi řasami slzy? „Mansi, kvůli tomuhle tě potřebuju. Pro začátek jenom tvoji radu, ale pokud usoudíš, že nejsem úplně mimo, pak i tvůj vliv. Zeptala jsem se svého bezprostředního nadřízeného, co si o tom myslí, a on mě poslal do háje. Připadalo mu to, jak říkáš, neobvyklé; není předpojatý, ale už se rozhodl a nenechá si do toho mluvit. Ralph Corwin také. Asi ho zarazí, že někdo vzal vážně to, co říkal nad druhým koktejlem. Ty máš v téhle organizaci autoritu, prestiž, styky. Nechceš o tom aspoň uvažovat, prosím?"

Uvažoval, zpočátku velice odmítavě. Mluvili a mluvili, než se nechal pohnout k souhlasu, slunce zapadlo. Když jí svého času nabídl vstup do Stráže, výskala radostí. Dnes byla tak vyčerpaná, že se zmohla sotva na zašeptání: „Díky. Díky."

Oba však ožili, když se vypravili na večeři. Oba byli dostatečně dobře oblečeni na Čínskou císařovnu. Po večeři obešli několik výčepů. Mluvili a mluvili. Když se s ní loučil u dveří domu jejích rodičů, políbila ho.

13 211 př. Kr.

I

Dny se v zimě zkrátily, vánice pokryly na kost zmrzlou zemi závějemi sněhu a hnědý medvěd se odebral do země snů, aby tam dlel s mrtvými, kdežto bílý medvěd se potuloval po zamrzlém moři. My strávili většinu předlouhých nocí ve svých přístřešcích.
Krok za krokem, nejdřív pomalu, ale potom stále rychleji, se slunce vrátilo. Vítr polevil, závěje roztály, vzedmuté toky hučely, ledové kry se navzájem rozemlely na kousky, po stepi, na níž vyrašilo květů jako hvězd, dupala nově narozená telata rohatých zvířat a mláďata mamutů, tažní ptáci se vrátili domů. Pro My to bylo odjakživa nejšťastnější roční období, až do nynějška.
Obávali se vnitrozemí, kudy nevedly žádné stezky a kde sídlili vlci a duchové, ale projít jím museli. Na podzim přišli lovci, aby jim ukázali cestu a donutili je vyznačit ji hromadami kamení. Potom tudy My šli sami, aby přinesli dary, které od nich lovci vyžadovali. Když napadl sníh, byli volní až do jara. Ale v teplém období museli muži z každé rodiny vždy mezi dvěma úplňky tu cestu vykonat. Tak lovci poručili.
Arjukovi a jeho synům cesta tam s těžkým nákladem trvala tři dny. Věděl, že k návratu bude potřebovat necelé dva. Některé osady ležely dál než ta jeho, jiné ne tak daleko, ale tahle období nepřítomnosti tížila všechny, protože když člověk putuje, nemůže lovit, sbírat ani pracovat v domácnosti. Když se člověk vrátil, strávil další dny shromažďováním dalšího nákladu. Nezbývalo mnoho času ani sil starat se o vlastní živobytí.

Mluvilo se o tom, že by se před každou cestou sešli, aby putovali všichni společně. Na jednu stranu by jim takové opatření zajistilo ochranu a vzájemnou útěchu, ale většinu lidí by stálo několik dní navíc. Nakonec se My rozhodli, že rodinné skupiny budou cestovat na vlastní pěst. Možná se později rozhodnou jinak, až budou o novém pořádku věcí vědět víc.

Na první jarní cestu se tedy Arjuk vydal se svými syny Barakynem, Oltasem a Dzurjanem. Doma zanechali Arjukovu a Barakynovu ženu a malé děti. Nesli dlouhé a silné kusy dřeva, jaké měli podle pokynů přinést, a jídlo, které jim dodávalo sil. Sužoval je vítr a dešťové přeháňky, nohy se jim často lepily do bláta a náklad je táhl k zemi. V noci je děsilo vytí a vzdálený řev. Přes den se trmáceli po stoupající zemi. Konečně došli k táboru lovců.

Z výšiny se po něm rozhlíželi. Osada ležela nedaleko od nich na širokém rovném prostranství se suchou půdou. Jejím středem běžel potok, přitékající z ještě vyšších kopců na severu.

My přepadla bázeň. Už při své minulé návštěvě na podzim si mysleli, že kožených přístřešků se šikmými stěnami je mnoho, rozhodně víc než všech tulských osad dohromady. Arjuk tehdy přemítal, jestli budou dost teplé na zimu. Dnes viděl, že si cizinci od té doby vystavěli velké chatrče z kamene, drnů a kůží. Mezi nimi se pohybovali lidé a z téhle dálky se zdáli maličcí. Do klidného slunného odpoledne stoupal dým z ohnišť.

„Jak to udělali?“ divil se Oltas. „Jaké to mají síly?“ Arjuk si vzpomněl na jisté poznámky Té, která zná podivné věci. „Myslím, že mají nástroje, které my nemáme,“ odvětil zvolna.

„Ale stejně," řekl Barakyn, „tolik práce. Kde na ni berou čas?"
„Zabíjejí velká zvířata," připomněl mu Arjuk. „Jedno je uživí po mnoho dní."
Dzuryanovy líce zbrázdily slzy vyčerpání a bolesti. „Proč tedy potřebují brát Nám?" vykoktal. Na to jeho otec neměl odpověď.
Vedl skupinu po svahu dolů. Cestou minuli dlouhý kamenitý pahorek. Pod ním u pramene, kam nebylo od osady vidět a kam dosud neviděli ani oni, stálo něco, co je přimělo zastavit. Na okamžik zavířila Arjukovou hlavou temnota.
„Ona„ zachraptěl skřehotavě Barakyn. „Ne, ne," zakvílel Oltas. „Je naše přítelkyně, nepře-stěhovala by se sem."
Arjuk se vší mocí držel, aby úplně neztratil ducha. Byl by snad také křičel, kdyby nebyl tak otupělý únavou. S pohledem upřeným na okrouhlou šedivou skořepinu řekl: „Nevíme to, ale možná to brzy budeme vědět. Pojďte."
Plahočili se dál.
Lidé v osadě si jich všimli. Děti vyběhly, křičely, skákaly a nijak nedávaly najevo strach. Za nimi se rozběhlo několik mužů. Nesli oštěpy a sekerky - Arjuk už se tahle slova naučil - ale usmívali se. Předpokládal, že ostatní jsou na lovu. Když My došli až k chatrčím, vyrojily se kolem ženy a další děti. Znovu si všiml vrásčitých, bezzubých, shrbených a slepých osob. Odsud nemuseli slabí odcházet do divočiny, aby zemřeli. Mladí a silní je dokázali uživit.
Průvodci přivedli My ke stavení většímu než ostatní. Před ním čekal muž, který za tenhle lid mluvíval, oblečený v kožešinou lemovaném koženém oděvu, na hlavě čelenku se třemi orlími pery. Arjuk ho znal jako

Rudého vlka. Takový význam mělo to jméno v jeho řeči. Během života jméno občas změnil, takže muselo něco znamenat. Pro Arjuka bylo vlastní jméno pouhým zvukem, který ho označoval. Kdyby o tom někdy přemýšlel, mohl by si uvědomit, že vysloveno s jiným přízvukem znamená „severozápadní vítr“, ale jeho nikdy nenapadlo o tom přemýšlet.

Zapomněl na Rudého vlka. Zapomněl na všechno. Zástupem se blížil další muž. Tyčil se nad ostatní, dokonce i nad jejich vůdce. Ustupovali mu z cesty se značnou úctou, ale také s úsměvem a s pozdravy, které nasvědčovaly tomu, že mezi nimi už nějakou dobu žije. Tvář měl hubenou a bezvousou, třebaže mu pod zahnutým nosem rostl knírek. Vlasy měl krátké. Pleť, oči, tělo i krok připomínaly Tu, která zná podivné věci; oděv a věci, které mu visely u pasu, byly úplně stejné jako její.

Dzurjan nahlas zakvílel.

„Vy odložit náklad,“ vybídl My Rudý vlk. Už jejich jazyk trochu znal. „Dobře. My nakrmit vás, vy spát tady.“

Muž zpoza světa zůstal stát vedle něho. Arjuka sice bolelo celé tělo, ale bez břemene si připadal podivně lehký, jako by měl vzlétnout s větrem. Nebo se mu jenom točí hlava? „Ať je váš sběr bohatý,“ oslovil je onen muž řečí, kterou mluvili My. „Nebojte se. Pamatujete si na Chara-ce-tuntyn-bajuk? „

„Ona… žila nedaleko naší osady,“ řekl Arjuk.

„Tak to jste vy?“ Muže to očividně potěšilo. „Ty jsi tedy Arjuk? Na tohle jsem čekal.“

„Ona je tu s tebou?“

„Ne. Ale patří k mému rodu a požádala mě, abych vám řekl, že na vás stále myslí v přátelství. Jmenuji se…

Oblační lidé mi říkají Vysoký muž. Přišel jsem mezi ně, abych s nimi strávil několik roků a dozvěděl se něco o nich a o jejich způsobech. Také vás bych rád poznal lépe.“
Rudý vlk se netrpělivě zavrtěl a cosi zaštěkal ve svém jazyce. Vysoký muž odpověděl stejně. Slova létala mezi nimi, až Rudý vlk sekl rukou do vzduchu, jako by chtěl říci: „Budiž.“ Vysoký muž pohlédl opět na Arjuka a jeho syny. Ti zatím mlčky stáli v kruhu pohledů kmene lovců.
„Rozmluva jde nejlépe, když pomáhám,“ řekl Vysoký muž, „ačkoliv jsem je varoval, že by si měli dát tu námahu, aby se váš jazyk naučili lépe. Já časem z téhle země odejdu a ani do té doby nebudu vždy zde. Až si odpočinete, Rudý vlk si s vámi přeje mluvit o tom, co ty a tví lidé máte přinést později.“
„Co ještě musíme přinést jiného než naplavené a uschlé kmeny?“ otázal se Arjuk hlasem stejně bezbarvým, jako bylo pusté jeho srdce.
„Chtějí jich ještě víc. Ale také chtějí dobrý kámen na své nástroje a zbraně. Chtějí rašelinu a trus velkých zvířat, vysušené tak, aby hořely. Chtějí kožešiny. Chtějí sušené ryby, tulení a velrybí tuk, všechno, co dává moře.“ „To nejde!“ vykřikl Arjuk. „Už teď žádají tolik, že sebe sotva uživíme.“
Vysoký muž se zatvářil nešťastně. „Vím, že je to pro vás těžké,“ řekl. „Nemohu vás toho zbavit. Ale když budete jednat podle mé rady, mohu to pro vás udělat snesitelným. Řeknu Oblačným lidem, že když vás nechají zemřít, už od vás nic nedostanou. Přemluvím je, aby vám dali věci, které usnadňují lov a rybolov, a naučili vás s nimi zacházet. Vyrábějí… hroty, do kterých se ryba zakousne a už nemůže uniknout, hroty oštěpů, které se

zabodnou do zvířete a zůstanou držet. Oděvy, jako mají oni, vás udrží v teple a v suchu…“ Hlas mu selhal. „Je mi líto, že pro vás nemohu udělat víc. Ale zkusíme to…“
Zmlkl, protože Arjuk už ho neposlouchal.
Rudý vlk se mezitím přesunul k nízkému vchodu. Z toho vylezla žena. Byla oblečená jako ostatní, ale oděv měla špinavý a umaštěný a linul se z něho zápach. Napínalo jej vyboulené břicho. Kolem vyzáblé tváře jí visely splihlé vlasy. Zvedla se, potácela se k nim a ruce se jí ochable komíhaly u boků.
„Daraku,“ zašeptal Arjuk. „Jsi to ty?“ Dosud ji zde neviděl, ani se nedokázal zeptat, co se s ní stalo. Přemítal, jestli jí Rudý vlk nařídil, že se má držet z dohledu, aby nevyvolávala potíže, nebo jestli se ze strachu a hanby ukrývala sama, nebo jestli je mrtvá.
Doklopýtala až k němu. Objal ji a rozplakal se.
Rudý vlk jí cosi rozkázal. Schoulila se Arjukovi v náručí. Vysoký muž se zamračil. Ostře promluvil. Rudý vlk a lovci, kteří byli v doslechu, se naježili. Vysoký muž ztišil hlas. Rudý vlk kousek po kousku povoloval. Nakonec rozhodil rukama a obrátil se k Vysokému muži zády na znamení, že pro něj je záležitost vyřízená.
Arjuk se na to díval Daraku přes rameno. Jak jí jen pod jelenicovou vestou trčí kosti. Rozblikala se v něm naděje. Viděl Vysokého muže jako v oparu, uslyšel ho jako přes hučení příboje:
„To děvče, které odvedli, je tvoje dcera, že? Trochu jsem s ní mluvil, ačkoliv sotva kdy něco odpoví. Chtěli se od ní naučit vaši řeč. Co jim řekla, než v ní příliš narostl smutek, už znají. Stále chtějí dítě, které nosí, aby z něho byl další lovec nebo další matka pro jejich kmen, ale

přemluvil jsem je, aby ji nechali odejít. Smí se vrátit s vámi.“
Arjuk padl na zem před Vysokým mužem a přiměl k tomu i Daraku: její bratři udělali totéž.
Potom přišla řada na jídlo - ženy Oblačných lidí byly štědré, i když jídlo bylo tak nezvyklé, že ho My nedokázali sníst mnoho - na společný spánek ve stanu, který pro ně postavili, a potom na dlouhý hovor mezi Arjukem a Rudým vlkem. Vysoký muž jim tlumočil. Bylo řečeno mnoho o tom, co My nadále musí dělat a co výměnou za to bude uděláno pro ně. Arjuk přemítal, jak dlouho mu bude trvat, než zjistí, co to pro ně vlastně znamená. Život se rozhodně změnil víc, než Arjuk dokázal pochopit.
Dalšího rána se se svými dětmi vypravil domů. Vítr přinášel prudké poryvy deště. Šli pomalu a často se zastavovali, protože Daraku se sotva potácela. Hleděla před sebe, když na ni promluvili, jen málokdy odpověděla, a i to jen dvěma, třemi slovy. Ale když ji Arjuk pohladil po tváři nebo vzal za ruku, usmála se natolik, že to viděl.
Když se utábořil na noc, přišly na ni bolesti. Arjuk, Barakyn, Oltas a Dzurjan se shlukli nad ní, aby ji chránili před bodavými přívaly deště a udrželi ji v teple. Dala se do pronikavého křiku a neustávala. Byla příliš mladá; boky měla dosud úzké. Když se od zastřeného východu přikradlo šedé ráno, Arjuk viděl, že silně krvácí. Déšť smýval krev do rašeliníkového porostu. Měla křečovitě staženou tvář a nevidoucí pohled. Hlas už dávno ztratila. Poslední zvuky odumřely.
„Dítě je také mrtvé,“ oznámil Barakyn.

„To je jen dobře,“ zamumlal Arjuk. „Nevím, co bychom s ním dělali.“
V dálce zatroubil mamut. Vítr zesílil. Tohle léto bude chladné.

II

Pracovní četa Stráže se objevila pozdě v bezměsíčné noci, odvedla své dílo co nejrychleji a nejtišeji a zase zmizela. Místní lidé se sice brzy dozvědí, že se stala další zázračná věc, ale raději ať k tomu nedochází před jejich očima. Dopady je vždy nutno minimalizovat.

Wanda Tamberlyová však mohla přicestovat už po východu slunce. Skútr ji dopravil přímo dovnitř přístřešku, který pro ni byl postaven. S bušícím srdcem sesedla a rozhlédla se kolem sebe. Stěny byly nastavené na průsvitno a světla bylo uvnitř dost. Známé věci byly naskládané docela úhledně. Přesto jí chvíli trvalo, než je uložila tak, jak to měla ráda. Nejdřív se podíváme na sousedy. V teplém oblečení už sem přibyla; teď už jen přidala krátký vatovaný kabát, otevřela vchod a vyšla ven.

Byl podzim roku následujícího po tom, kdy naposledy opustila Beringii, a ve dvacátém století před tímto návratem strávila jenom několik týdnů. Z astronomického hlediska ještě roční doba příliš nepokročila, jenže v sub-arktické zeměpisné šířce v ledové době se mohlo dát do sněžení každým dnem. Ráno bylo jasné a studené. Nad mrazem spálenou trávou hvízdal vítr. Na severu a na jihu ohraničovaly výhled kopce. Nad její i Corwinovou kopulí se tyčila hromada kamenité sutě, kterou tu po svém ústupu zanechal ledovec. Z jejího úpatí tryskal pramen. Wandě tu scházelo moře a trpasličí stromy z předchozího tábora. Ptáků jí nad hlavou létalo méně a patřili k vnitrozemským druhům.

Kopulovité přístřešky se tu vyjímaly téměř dojemně. Ze svého se vynořil Corwin v neposkvrněném khaki obleku, pletené vestě a vysokých botách. Zářil. „Vítejte," pozdravil ji a rázoval k ní, aby jí podal ruku. „Jak se máte?"
„Dobře, díky," odpověděla Tamberlyová. „Jak jste se tu měl vy?"
Pozvedl obočí. „Cože, vy jste si snad nepřehrávala moje zprávy?" zeptal se škádlivě. „To mě šokuje a rmoutí. Po vší té práci, kterou jsem si dal s jejich komponováním."
„Komponování" je to správné slovo, pomyslela si. Ne že by nepřinášely nové vědecké poznatky. Elegantní vyjadřování jim rozhodně neškodí. V tomhle ohledu bych ty své měla také tu a tam vypulírovat. Možná jsem proti němu zaujatá. „To jsem samozřejmě udělala," odpověděla. Dala si záležet na úsměvu: „Včetně námitek, které jste podal proti mému přeložení sem."
Zůstal přátelský. „Ty nebyly namířeny proti vaší osobě, agente Tamberlyová, jak jste si jistě uvědomila. Jednoduše jsem měl za to, že by s vámi byly spojeny zbytečné komplikace a rizika, včetně rizika pro vaši osobu. Vyšší místa měla jiný názor. Dost možná jsem se zmýlil. Jsem si docela jistý, že budeme schopni dobře spolupracovat. Z osobního hlediska mohu být jedině rád, že mi děláte společnost právě vy."
Tamberlyová spěšně změnila téma. „Nerada bych se vás dotkla, pane. Ale jak víte, nebudeme vlastně spolupracovat. Vy studujete - Oblačné lidi. Já potřebuji provést zimní pozorování zvířat, abych získala aspoň částečný přehled určitých životních cyklů, které jsou podle všeho zásadně důležité pro ekologii."

Opakovala zřejmé věci tak přívětivě, jak jen dokázala. „Nechtě mě v klidu dodělat mou práci a já se nebudu plést pod nohama vám.“
Vzal to v dobrém. „Jistě. S trochou praxe se dohodneme na konkrétních podrobnostech, jak si navzájem nezasahovat do projektů a podle potřeby spolupracovat a pomáhat si. Smím vás zatím pozvat na snídani? Určitě jste se předem aklimatizovala na místní čas, takže předpokládám, že jste před odletem nejedla.“ „No, myslela jsem si…“
„Jen se nezdráhejte. Musíme si vážně promluvit a můžeme to docela dobře udělat v pohodlí. Ujišťuji vás, že nejsem špatný kuchař.“
Tamberlyová se poddala. Corwin měl ve svém přístřešku věci srovnané úhledněji a účelněji, než se to kdy podařilo jí, takže v něm měl o maličko víc místa. Trval na tom, aby se posadila na židli, a nalil kávu z už připravené konvice. „Tohle je výjimečná příležitost,“ prohlásil. „Člověk v terénu obvykle jenom doplňuje energii, že? Co byste dnes řekla slanině, topinkám na másle a javorovému sirupu?“
„Řekla bych jenom: 'Pusťte mě na ně, nebo rozdupu ohradu,'„ přiznala se.
„Výborně.“ Začal se věnovat malému elektrickému sporáku. Miniaturní jaderná baterie, která sporák poháněla, současně V3'hřívala kopuli. Tamberlyová si sundala kabát, pohodlně se usadila, usrkávala výtečnou kávu a bloumala pohledem okolo. Knihy - měl mnohem vytříbenější vkus než ona, pokud si nějaké nedovezl až potom, co se dozvěděl, že se k němu připojí; nezdály se být příliš opotřebené. Nacházely se mezi nimi i ony dvě, které vydal za svého působení na univerzitě. Na polici

ležely nějaké nástroje, získané buď darem nebo výměnou, které si nejpíš chtěl vzít domů jako suvenýry. Byl mezi nimi oštěp se složeným hrotem a sekerka s kamennou čepelí a parohovým topůrkem, jež byly spojeny řemínky a smůlou. Dokonce i nástroje bez rukojeti, sekáče, škrabky, rydla a další, byly jemně zpracované. Tamberlyová si vzpomněla na hrubou práci My a v očích ji zaštípaly slzy.

„Doufám, že si uvědomujete," řekl s pohledem upřeným na vaření, „že si Wanayimové myslí, že jste moje manželka. Tedy, když jsem jim oznámil, že přijdete, považovali to za samozřejmé. Oni nemají ty volné a nenucené sexuální zvyky Tulat."

„Wanayimové? Aha, Oblační lidé. Ach…" „Nemusíte si s tím dělat starosti. Berou jako samozřejmost, že budete mít oddělený dům, abyste mohla provozovat svou magii. Jste mezi nimi v bezpečí, zejména když vás považují za moji ženu. Jinak… by je snad mohl zadržet strach z vaší moci, ale rozhodně ne nějaké ohledy. Někteří mladí janči by pak třeba mohli dojít k názoru, že to má být zkouška jejich odvahy a dospělosti. Mimoto jsem jim musel říci to, na co by stejně nemohli nepřijít, a sice že jste dříve pěstovala styky s Tulat, které oni nepovažují tak docela za lidi."

Tamberlyová nevesele sevřela rty. „To jsem z vašich příspěvků pochopila. Upřímně řečeno, byla bych ráda, kdybyste tomu věnoval větší pozornost. Mám na mysli vztahy mezi oběma etniky."

„Milá slečno, nemohu zvládnout všechno. Nestihnu ani zlomek toho, co bych měl, kdyby tohle byl náležitý antropologický projekt. Pobývám mezi nimi sotva sedm měsíců jejich času, možná ani to ne." Občas se vracel do

budoucnosti na porady a za odpočinkem, ale na rozdíl od jejího pobytu mezi My se vždycky vracel den po svém odchodu. Při studiu lidského života je nepřetržité sledování daleko důležitější než při výzkumu divoké přírody.
Musím uznat, že za tak krátkou dobu udělal pozoruhodný kus práce, zvlášť když ho brzdila spousta dalších handicapů, pomyslela si. Sice prakticky hned zvládl jejich jazyk; ten je blízký jazyku kmenů východní Sibiře, které navštívil, a není výrazně odlišný od jazyků pozdějších generací migrujících Kanadou, se kterými už pracoval; ale to byla zpočátku jeho jediná výhoda. Také musí mít dobré nervy. Mohl přijít i o život. Je to divoká a nedůtklivá cháska… podle jeho vlastních zpráv.
„A nezbývá mi možná ani jednou tolik," pokračoval Corwin. „Příští rok se kmen vydá dál na východ. Možná mi bude stát za to cestovat s nimi nebo se k nim znovu připojit, až se zase usadí, ale ta mezihra bude přinejmenším rušivá."
„Cože?" vyhrkla Tamberlyová. „To jste do zpráv nenapsal!"
„Ne, ještě ne. I pro mne je to nový objev. V současné době jsou pevně rozhodnuti zůstat; věří, že došli do své země zaslíbené. Abych získal nějakou představu, jak se v ní budou dál rozvíjet, což by mi pomohlo lépe pochopit jejich interakci s dalšími imigranty, jsem přeskočil několik roků do budoucnosti. Území je opuštěné. Upřesnil jsem si, že k tomu dojde hned na jaře. Ne, nevím proč. Že by usoudili, že některé zdroje nejsou dostatečné? Třeba mi tu hádanku vyřešíte. Pochybuji ovšem, že by pocítili nějakou hrozbu ze západu. Ujistil jsem se, že při své pomalé a namáhavé migraci další

paleoindiáni do této končiny nepřijdou ještě nějakých padesát let.“
Potom tedy tak dlouho budou mít mojí My klid. Úleva vydržela Tamberlyové sotva vteřinu. Vzpomněla si, co se děje a nepochybně bude dít dál, dokud zde Oblační lidé zůstanou. Kolik My zůstane naživu, až se Wanayimové odstěhují?
Přiměla se o té záležitosti promluvit. „Před chvilkou jste říkal, že nepovažují Tulat tak docela za lidi,“ prohlásila. „Vaše zprávy říkají jen velice málo o tom, jak se k nim skutečně chovají. Zmínil jste se jen o 'poplatku'. Jak je to doopravdy?“
Odpověděl trochu podrážděně.
„Říkal jsem vám, že nemám možnost zkoumat každou podrobnost a nikdy mít nebudu.“ Rozbil vajíčka do misky, jako by to byly hlavy redaktorů, kteří mu odmítli článek. „Předem jsem si nechal uložit do paměti tulštinu. Mluvil jsem s několika z nich, kteří sem s odvodem přišli; výběrčí sezóna začala krátce po mém příchodu. Ulehčil jsem osud dvěma nebo třem jedincům. Navštívil jsem jedno z jejich ubohých doupat na pobřeží. Co jste čekala víc? Ať se vám to líbí nebo ne, můj zájem a moje povinnost se týkají lidí, kteří vytvoří budoucnost. Vy se snad nemáte soustředit na ty stránky přírody, které jsou pro ně důležité?“
Zmírnil tón. Obdařil ji úsměvem. „Nechtěl jsem vypadat bezcitně,“ dodal. „Vy jste ve službě nová a pocházíte ze země, která měla pozoruhodně příznivé dějiny. Ani jsem na vás nechtěl mluvit spatra. Ovšem skutečností je, že ještě dlouhé věky po vaší rodné době klany, kmeny i národy zcela normálně považují zbytek lidstva za potenciální nebo skutečnou kořist - pokud ovšem někdo

není dost silný na to, aby byl potenciálním nebo skutečným nepřítelem.
Zjistíte, že Wanayimové nejsou tak zlí. Žádní nacisté nebo třeba Aztékové. Vyhnala je válka, protože Sibiř postihlo přelidnění vzhledem ke zdrojům, které jsou paleolitickým technologiím dostupné. Stále si udržují vzpomínky na svou porážku, ale nemůžete je označovat za válečníky, když už nemají s kým bojovat. Ano, jsou troufalí a vyzývavě chlapáčtí. To vyžaduje život, jaký vedou, lov velkých a nebezpečných zvířat. Je pro ně stejně přirozené využívat Tulat jako využívat soby. Nejsou rozmyslně krutí. Ve skutečnosti mají jistou úctu ke všemu životu. Ale berou si ze světa, co mohou, aby uživili své ženy, děti, starce i sebe. Musí.“
Tamberlyová váhavě přikývla. Corwinovy zprávy popisovaly, jakým štěstím pro Oblačné lidi bylo setkání s My. Ale nebylo by, kdyby toho nedokázali využít. Corwin nepředvídal, že to takhle dopadne. Takové okolnosti neměly v jejich dosavadním životě obdobu. Nějaký génius mezi nimi vynalezl daně a tento vynález jeho lidu nesmírně prospíval. V následujících tisíciletích se stejný nápad objeví mnohokrát znovu po celém světě, obvykle s ještě menším oprávněním.
Putování bylo dlouhé a o mnoho zoufalejší než mýtických čtyřicet let Židů v poušti. Z nebe nepadala žádná mana, jen sníh, plískanice a studený déšť. Dobrá lovecká území už zabrali jiní a ti se zakrátko sebrali, aby cizince vyhnali. Když Oblační lidé konečně dorazili do těchto míst vzdálenějších od jejich asijské vlasti mnohem více, než se dosud lidé jejich rasy odvážili, jejich první zima byla téměř stejně krutá jako zima Otců Poutníků v Massachussetts.

Nyní prosperovali. Dřevo donesené My jim umožnilo nahradit improvizované přístřešky skutečnými domy. Zlomit hrot oštěpu už neznamenalo katastrofu. Sami dokázali získat a také získávali použitelný kámen, palivo, ryby, maso, tuk, kůže a podobné věci. My však pro ně znamenali neocenitelný přínos. Oblační lidé teď měli víc času a energie na smělejší lovy, větší stavby, ještě pečlivější řemeslné zpracování nástrojů, na krásnější umění, písně a tance, na myšlenky a sny.

Corwin zdůraznil, že se Oblační lidé z pragmatických důvodů řídili jeho radou a věnovali svým poddaným jistou náhradu v podobě udic, harpun, jehel, nožů, technik opracování kamene a nápadů. Přinášejí jim pokrok, řekl. „Jo, a já se vsadím, že My po večerech šťastně sedí kolem ohně a zpívají spirituály," zamumlala Tamberlyová.

Nicméně věděla, že prvotní Američané jsou odsouzeni k zániku. I když noví příchozí domorodcům ztížili už tak tvrdý život, alespoň je nevyvraždili jako běloši devatenáctého století Tasmánce, ani je nezatlačili na samotnou hranici přežití jako vlády dvacátého století Ukrajince a Etiopany. Ani zde nezačaly zuřit zavlečené choroby; bakteriologická izolace Nového světa od Starého začne až po zaplavení Beringie. Dokud My odváděli poplatek a nedělali potíže, mohli si žít po svém. A pokud se wanayimský válečník příležitostně zmocnil tulské dívky… no, u jejího lidu to nepovažovali za osudné zneuctění jako u jeho; a snad je lepší, když se geny smísí, než aby jedna větev úplně vymřela. Nebo ne?

Tamberlyová si všimla Corwinova pohledu. Ten mezitím domluvil. Trhla sebou. „Promiňte, zamyslela jsem se."

„Asi to nebyly příjemné myšlenky.“ Znělo to soucitně. „Vlastně by mohlo být i hůř. V příliš velké části historie to bylo ještě horší. Tady dokonce můžeme leccos zmírnit. Jistě, jen maličko a nanejvýš opatrně. Ale záhy po svém příchodu jsem například zjistil, že sem Wanayimové přivedli dceru vašeho přítele Arjuka - jmenuje se Daraku; nejspíš ji velmi dobře znáte. Neměli v úmyslu s ní jednat zle. Chtěli mít u sebe někoho, od koho by se naučili základům řeči Tulat. Jenže ona upadla do hlubokých depresí - stesk po domově, kulturní šok, osamění. Přesvědčil jsem je, aby ji vrátili.“

Tamberlyová vyskočila. „Eh?“ Chvilku zůstala stát s vytřeštěným pohledem. Hrůza postupně polevovala a střídala ji vřelost. „To od vás bylo opravdu úžasné. Děkuji vám.“ Polkla.

Corwin se usmál. „Ale no tak. Vždyť to byla. jen běžná slušnost, když se naskytla příležitost. Nenervujte se, hlavně ne před snídaní. Ta bude ostatně hotová, než řeknete 'ubrousku, prostři se'.“

Vůně smažené slaniny jí zlepšila náladu rychleji, než pokládala z morálního hlediska za správné. Corwin u jídla udržoval lehkou konverzaci, často i zábavnou; dokonce dokázal mluvit i o něčem jiném než o sobě a jí také poskytl příležitost promluvit. „Souhlasím, že San Francisco je krásné město, ale někdy si je musíte prohlédnout ve třicátých letech dvacátého století, než svůj půvab profesionalizovalo. Ale povězte mi něco o tom Exploratoriu, o kterém jste se zmínila. Připadá mi to jako nádherná inovace, docela v tom starém a pravém duchu…“

Když byli po jídle a on si zapálil to, čemu říkal „panenská cigareta dne“, zvážněl. „Až umyji nádobí - ne,

nesmíte mi pomáhat, rozhodně ne tohle první ráno - bych vás rád seznámil s Worikakunem.“ To jméno, Rudý vlk, znala z častých zmínek v jeho hlášeních. „Je to spíš zdvořilost než požadavek, ale Wanayimové si cení zdvořilosti stejně jako Japonci.“
„On je jejich náčelník, že?“ zeptala se Tamberlyová. Z četby zpráv jeho postavení nepochopila úplně jasně.
„Ne v tom smyslu, že by mu byla svěřena nějaká oficiální autorita. Kmenová rozhodnutí jsou věcí konsensu mezi muži a starými ženami, takovými, které přežily plodný věk. Mladé ženy mají mlčky zaručeno slovo v každodenních záležitostech, mimo kmenovou radu. Ovšem vždycky je někdo svými schopnostmi a vahou osobnosti předurčen k tomu, aby dominoval, aby byl tím nejuznávanějším, tím, na jehož slovo se obvykle dá. Tady je to Worikakuno. Udělejte si u něj oko a budete mít přijatelně uhlazenou cestičku.“
„A co, ehm, medicinman?“
„Ano, šaman má jedinečnou a mocnou pozici. Já s ním mám poněkud nejisté vztahy. Tu a tam se musím držet zpátky, aby neměl pocit, že s ním chci soupeřit a přebrat mu něco z jeho prestiže. Vás to čeká také. Upřímně řečeno, když padlo rozhodnutí, že se sem vrátíte, poslali vás do tohoto konkrétního data na mé doporučení, protože šaman bude mít několik příštích dní napilno, převážně v odloučení. To vám poskytne čas, abyste se tu trochu rozkoukala, než s ním přijdete do styku.“
„S čím má tolik práce?“
„Smrt. Včera tlupa z lovu přinesla jednoho mrtvého druha. Bizon ho nabral na rohy. Je to víc než jen ztráta, je to špatné znamení, protože to býval zručný lovec a dokázal opatřit hodně zásob. Šaman teď musí kouzly

odehnat zlý osud. Naštěstí pro všeobecnou morálku Worikakuno zvíře zaměstnal do té doby, než je jeho následovníci skolili.“
Tamberlyová tiše hvízdla. Znala pleistocénního bizona.
V patřičný čas se odebrala s Corwinem do osady. Když obešli pahorek, naskytl se jí působivý pohled. Sice už viděla obrázky, ale ty nedokázaly zprostředkovat dojem ohromné lidské energie, která byla do díla vložena. Na jílových základech na březích mělkého potoka stál asi tucet hrázděných drnových domků o velikosti letní chaty. Z většiny drnem pokrytých střech stoupal kouř. Vedle leželo obřadní prostranství, vyznačené kruhem kamenů, a v jeho středu bylo ohniště a kamenná mohyla pokrytá lebkami velkých zvířat. Některá pocházela ze stepi, jiná z lesů a údolí jižně od ní: sob, los, bizon, kůň, medvěd, lev, na vrcholku mamut. Na opačné straně sídliště byl pracovní prostor. Hořel tam oheň a ženy v jelenicových úborech, až na ty nejmladší a nejotužilejší v řídce tkaném letním šatu, tam zpracovávaly poslední úlovek. Navzdory smrti Sněžného chodce přinášel vítr smích a hovor. Dlouhý zármutek byl luxus, jaký si tihle lidé nemohli dovolit.
Když Oblační lidé spatřili přicházející dvojici, hovor utichl. Další lidé vyšli z domů nebo nechali zábavy. To byli hlavně muži, kteří zrovna neměli co dělat; jejich úkolem byl lov a dřina vyžadující hrubou sílu, zatímco ženy obstarávaly domácí práce. Děti se držely zpátky. Corwin ve svých zprávách uváděl, že jsou všeobecně troufalé a že je dospělí nesmírně milují, ale že je učí projevovat úctu, když si ji někdo nebo něco zaslouží.
Vědci prošli obligátním chórem pozdravů a rituálních gest, která Corwin opětoval. Nikdo za nimi nešel, ale

někdo vyrozuměl Rudého vlka, protože ten čekal u svého obydlí. Vchod rámovaly dva mamutí kly a muž byl oděn lépe, než byli v průměru ostatní. Jinak ho od nich neodlišovalo nic, kromě vzhledu, v němž se odrážela sebejistota pantera. Zvedl ruku. „Buď vždy vítán, Vysoký muži," pravil vážně. „Ať máš vždy dobrý lov a ve tvém domě ať sídlí spokojenost."

„Ať tě vždy provází příznivé počasí a dobří duchové, Rudý vlku," odpověděl Corwin. „Zde přivádím tu, o které jsem ti řekl, že bychom jí měli vzdávat úctu."

Tamberlyová jim rozuměla slovo od slova. Jakmile Corwin jazyk přiměřeně ovládl, nechal ho v budoucnosti uložit do mnemonické jednotky a ona si ho před odletem nahrála do mozku. On zase bez námahy ovládl nová slova a významové odstíny tulštiny, které objevila ona. („Ovládl"! Ne, „ovládne", nějakých patnáct tisíc let v budoucnosti.) Nakonec, až pro tyhle znalosti nebudou mít použití, budou jim vymazány, aby udělaly místo nějakým jiným. To bylo dost smutné pomyšlení.

Obrátila pozornost zpátky k době ledové. Rudý vlk na ni upíral ostrý pohled. „My už jsme se setkali, Sluneční vlase," zamumlal.

„S-setkali." Sebrala se. „Nepatřím k žádnému zdejšímu lidu, ale chodím mezi zvířata. Chci být přítelem Oblačných lidí."

„Čas od času možná budeš chtít průvodce," nadnesl mazaně.

„Ano," přisvědčila. „Takový zjistí, že jsem vděčná." To bylo v tomhle jazyce nejbližší vyjádření skutečnosti, že dotyčný dostane odměnu. Přiznejme si, že s pomocí, kterou tady budu mít k dispozici, dokážu udělat desetkrát víc než předtím.

Rudý vlk rozpřáhl ruce. „Vejděte a buďte požehnáni. Nerušené si promluvíme.“
Vnitřek tvořila jediná místnost. Naskládané ploché kameny v jejím středu sloužily jako ohniště. Doutnal na nich oheň. Rozdělávat nový bylo natolik namáhavé, že se tomu pokud možno vyhýbali. Na nízkých hliněných plošinách kolem stěn, bohatě vystlaných kožešinami, mohlo spát asi dvacet dospělých a dětí. Momentálně tu nebyl skoro nikdo. Vzhledem k tomu, že byl den a panovalo rozumné počasí, nabízel venek mnohem víc. Rudý vlk jim představil svou hezkou ženu Vrbku. Potom jim představil další ženu s pláčem zarudlýma očima. Tváře měla rozdrásané a vlasy rozpuštěné na znamení smutku. Byla to vdova po Chodci ve sněhu, Měsíční zář na vodě.
„Domlouváme se, jak zaopatříme ji i její malé,“ vysvětloval Rudý vlk. „Nechce si hned vzít nového muže. Nu, já si myslím, že může zůstat zde, dokud na to nebude připravená.“
Gestem vybídl hosty, aby se posadili na kožešiny rozprostřené kolem ohně. Vrbka přinesla koženou láhev, ne nepodobnou měchu, jaký se používal ve Středomoří. Byla v ní zkvašená morušková šťáva. Tamberlyová si jen ze zdvořilosti trochu nalila do úst a zjistila, že to nechutná špatně. Věděla, že s ní jednají víceméně jako s mužem, nicméně měla výjimečné postavení. Ostatně ani Vrbka a Měsíční zář na vodě nebyly drženy v ústraní, nýbrž poslouchaly. Kdyby si některá myslela, že má co důležitého říci, promluvila by.
„Slyšela jsem, jak jsi zabil toho hrozného bizona,“ řekla Tamberlyová Rudému vlkovi. „To byl odvážný čin.“ Tím

spíš, že v jeho představě muselo být zvíře posedlé zlým duchem.
„Měl jsem pomocníky," řekl, ne skromně, ale věcně. Zazubil se. „Ale musím říci, že nevítězím vždycky. Možná bys mě mohla naučit vyrábět liščí pasti, které by účinkovaly. Do mých se nikdy nic nechytí. Rád bych věděl, jestli jsem někdy nějak neurazil Otce lišek. Že bych mu jako batole nevědomky označkoval hřbet?" Úsměv přešel ve smích.
Dokáže žertovat o neznámu, zaslechla Tamberlyová své myšlenky. Sakra, myslím, že ho budu mít docela ráda. Asi bych neměla, ale nejspíš budu muset.

III

Nasedla na tempocykl, promítla si mapu se souřadnicovou mřížkou, nastavila cíl a stiskla spouštěč. Kopule kolem ní okamžitě zmizela a Wanda se octla zpátky na svém starém tábořišti. Zablokovala ovládání, ačkoliv k tak cizímu objektu se žádný člověk ani zvíře příštích několik hodin nepřiblíží, a vydala se dál pěšky.
Nebe a moře splývaly v bezslunečnou ocelovou šeď. Dokonce i přes vítr a z té dálky slyšela, jak příboj doráží na břehy Beringie a tříští se o ně. Od severu, kde obzor pohlcovala temnota, hvízdal vítr přes suchou trávu, tmavý mech, holé keře a stromy a bludné balvany. Chlad jí dotíral na tvář a hledal každičkou skulinku v oblečení. Na cestě k jihu byl první letošní blizard.
Našla stezku, udusanou generacemi nohou, a vydala se po ní. Stezka ji zavedla do rokle. Do prohlubně pronikal vítr jen částečně, ale říčka, vzedmutá přílivem, přesto byla špinavě bíle zpěněná. Došla k ostrohu, na kterém se těsně nad zdivočelým proudem choulily tři chatrče.
Někdo ji musel skrz olšový hájek zahlédnout, protože když přišla, Arjuk odhrnul otepi klestí, které mu sloužily jako dveře, vylezl po čtyřech ven a vstal. V ruce držel pěstní klín. Ramena pod kůží staženou z mršiny měl pokleslá. Mezi hřívou vlasů a vousem viděla divoký a vyčerpaný výraz, který jí otřásl.
„Ar.. .Arjuku, příteli…“ vykoktala.
Dlouho se na ni díval, jako by se snažil vzpomenout si nebo pochopit, co je návštěvnice zač. Když promluvil, sotva to mumlání na pozadí hukotu řeky a příboje rozeznávala. „Slyšeli jsme, že ses vrátila. Ne k Nám.“

„Ne, já…“ Napřáhla k němu ruku. Ucouvl. Zase ji nechala klesnout. „Ano, Arjuku, přebývám u Lovců mamutů, ale jen proto, že musím. Nepatřím k nim. Chci vám pomoci.“
Maličko v něm povolilo napětí - ani ne tak úlevou, jako se spíš poddal únavě, pomyslela si. „Ano, Ulungu říkal, že jsi k němu a jeho synům byla laskavá, když tam přišli. Dala jsi jim Sladkou pochoutku.“ Tím myslel čokoládu. V dřívějších dnech ji chtě nechtě rozdávala jen velmi zřídka. Ani vozidlo Stráže o velikosti dodávky jí nemohlo přivézt dost.
Vzpomněla si na otupělou vděčnost lidí, kteří už ztratili naději. Sakra, nebudu plakat. „Mám Sladkou pochoutku pro tebe i pro všechny, kdo tady jsou.“ Jelikož Arjuk nedal žádným pohybem najevo, že by ji chtěl pozvat dál (ne že by skutečně chtěla do chatrče vejít), dodala: „Ale nejdřív, proč jsi tento úplněk také nepřišel?“
Nastal patrně poslední měsíc, ve kterém My měli odvést poplatek, až zase do jara. Po setkání s rodem od Bublavých pramenů byla ráda, že byla vždy v terénu, když dorazili jiní. Mohla jim nabídnout jen nepatrnou útěchu a celou další noc nespala. Přesto požádala Corwina, aby jí dal vědět, až přijde Arjuk. Nemohla se s ním nesetkat.
Kdyby bylo třeba, přeskočila by o několik dní zpátky. Ale on se neukázal.
„Lovci mamutů se hněvají,“ varovala ho. „Řekla jsem jim, že zjistím, co ti v tom zabránilo. Hodláš vyrazit brzy? Bojím se, že se chystá udeřit bouře.“
Svěsil rozcuchanou hlavu. „Nemůžeme jít. Nemáme co přinést.“ Ztuhla.
„Jak je to možné?“

„Na podzimním shromáždění jsem všem řekl, že si myslím, že nebudeme moci," vysvětloval Arjuk po tulském způsobu zeširoka, ale bez obvyklé tulské živosti. „Ulungu je skutečný přítel. Když on a jeho synové vykonali poslední cestu, přišli, aby se podívali, jestli nám mohou pomoci. Tehdy jsem se dozvěděl, že ses připojila k Vysokému muži."

Panebože, ty ses musel cítit zrazený. „Nemohli udělat nic, protože my sami jsme neudělali nic," pokračoval Arjuk. „Řekl jsem jim, ať jdou domů a postarají se o své ženy a děti. Tohle léto bylo drsné. Ryby, škeble, malá zvěř, všeho bylo málo. Hladověli jsme, protože jsme museli sbírat věci pro Lovce mamutů a putovat za nimi. Jiní trpěli také, ale těm pomohly nové udice a oštěpy. Nám zde nejsou příliš k užitku, protože hejna ryb a tuleni, kteří se jimi živí, kolem proplouvají jen zřídka."

Mělká voda v ústí řeky, mořské proudy nebo něco takového, odhadovala Tamberlyová. „Musíme se připravit na zimu. Kdybychom ještě pracovali pro Lovce mamutů, zemřeli bychom hladem."

Arjuk zvedl hlavu. Jejich pohledy se setkaly. V jeho očích se objevila důstojnost. „Snad jim budeme moci v příštím létě dát víc než v tomto," uzavřel svou řeč. i‚Řekni jim, že jsem tak sám rozhodl."

„Řeknu." Olízla si rty. „Ne, udělám ještě něco lepšího. Neboj se. Nejsou tak… tak…" Tulština neměla slovo s významem „krutý" nebo „nemilosrdný". Ani by to nebylo vůči Oblačným lidem fér. „Nejsou tak silní, jak si myslíš."

Na ruce sevřené kolem pěstního klínu zbělely kotníky. „Berou si, co chtějí. Zabíjejí každého, kdo se proti nim postaví."

„Ano, byl tu boj. My se navzájem nikdy nezabíjejí?“
Zatvářil se ponuře. „Dva další My od té doby zemřeli jejich rukou.“ To jsem nevěděla! Corwin se neobtěžuje takové věci zjišťovat. „A ty mluvíš za Lovce mamutů. Nu, slyšela jsi, co jsem řekl.“
„Ne, já… já se jen snažím… abyste byli šťastnější.“ Povzbudit vás, abyste vydrželi přes zimu. Na jaře vetřelci z nějakého důvodu odtáhnou. Ale to nesmím prozradit předem. A i kdybych to udělala, ty bys mi určitě nevěřil.
„Arjuku, postarám se, aby Oblační lidé byli spokojení. Nebudou chtít nic víc od Olšové řeky, dokud ze země zase nesejde sníh.“
Dál se díval ostražitě. „Můžeš si tím být jistá? Dokonce i ty?“
„Mohu. Dají na mne. Cožpak je Vysoký muž nepřiměl, aby ti vrátili Daraku?“
Pod stmívajícím se nebem náhle působil jako stařec. „To nebylo k ničemu. Zemřela cestou domů. Dítě, které do ní vložilo tolik jejich mužů, ji vzalo s sebou.“
„Cože? Ale ne, to ne.“ Tamberlyová si uvědomila, že zasténala anglicky. „Proč jsi o tom neřekl Vysokému muži?“
„Potom už tam nikdy nebyl, když jsem přišel,“ řekl bezbarvým hlasem. „Dvakrát jsem ho viděl, ale z dálky a on mě nevyhledal. Proč bych za ním vlastně měl jít, i kdybych se toho odvážil? Umí přivolat zpátky mrtvé? Umíš to ty?“
Vzpomněla si na svého otce. Toho vždycky potěšilo, když mu zatelefonovala, a když se ukázala doma, byl radostí bez sebe. „Asi budeš chtít, abych tě nechala na pokoji,“ řekla stejně prázdně.

„Ne, vejdi.“ Tam, kde se v šeru, ve strachu a v potlačovaném dusivém vzteku krčí ostatní. „Stydím se, jak málo jídla ti můžeme nabídnout, ale vejdi.“
Co mám udělat? Co mám říct? Kdybych vyrostla s Mansem nebo v nějaké dřívější éře, věděla bych to, i když jsem ještě mladá. Ale tam, odkud a ze kdy pocházím já, se posílají předtištěné kondolence a mluví se o procesu truchlení. „Já… nemohu. Dnes nesmím. Potřebuješ… přemýšlet, abys pochopil, že jsem váš přítel… navždy. Potom můžeme být spolu. Nejdřív o mně přemýšlej. Budu nad vámi bdít. Postarám se o vás.“
Jsem moudrá nebo slabá?
„Mám vás ráda,“ vyhrkla. „Vás všechny. Tumáš.“ Sáhla do kapsy a vytáhla několik tabulek čokolády. Spadly mu k nohám. Nějak se jí podařilo usmát, než se otočila a odešla. Neprotestoval, jenom stál a díval se za ní. Myslím, že dělám správnou věc.
Zvířený poryv větru pronikl do rokle a zachřestil holými větvemi. Cestou do svahu přidala do kroku. Arjuk by ji neměl vidět plakat.

IV

Rada dospělých mužů a starých žen kmene se v domě tísnila; ale posvátný oheň nemohl hořet venku, kde už několik dnů zuřila bouře. Burácení a hučení větru sem zvenčí přes silné stěny doléhalo jako scénická hudba. Na krbových kamenech blikaly nízké plameny a mihotavě osvětlovaly stařenu, která dřepěla vedle ohně, aby jej udržovala. Jinak byla dlouhá místnost plná přítmí, kouře a pachu namačkaných těl oděných v kůži. Bylo tam horko. Když oheň na vteřinku povyskočil, na tvářích Rudého vlka, Slunečního vlasu, Hledače odpovědí a několika dalších lidí v nejužším kruhu se zaleskl pot.

Totéž světlo se chvělo na ocelové čepeli, kterou Tamberlyová vytáhla a vysoko zdvihla. „Slyšeli jste, rozuměli jste, víte," zarecitovala. Při slavnostních příležitostech používali Oblační lidé mnohomluvný sloh, který jí zněl téměř biblicky. „Když vyhovíte mému přání, za to, co žádám, vám dám tento nůž. Vezmi jej do ruky, Rudý vlku; vyzkoušej si jej; přesvědč se, že je dobrý."

Muž ho uchopil. Z jeho rysů se vytratila přísnost. Tamberlyová si pomyslela něco o dětech o Vánocích. Shromáždění ztichli tak, že se jejich dech zdál být stejně hlasitý jako vichřice a stejně těžký jako příboj. Nicméně Rudý vlk nůž zkušeně potěžkal a vyzkoušel, jak je vyvážený. Sehnul se a zdvihl větvičku. Jeho první pokus přiříznout ji byl neohrabaný. Pazourek a obsidián sice mohou mít stejně ostré hrany jako kterýkoliv kov, ale jsou příliš křehké na to, aby se zařízly do suchého dřeva, a nedá se s nimi dobře klestit. Rudý vlk nebyl také zvyklý na tvar nože, na to, že má rukojeť. S trochou vedení však rychle přišel na správný fortel.

„On ožívá, když jej držím," zašeptal uchváceně.
„Má mnoho použití," řekla Tamberlyová. „Ukáži vám je a také vás naučím pečovat o čepel." Když se ztupilo kamenné ostří, člověk je znovu přitesával, dokud nástroj nebyl příliš malý. Správně nabrousit ocel je umění, ale byla si jistá, že on to zvládne. „Pokud ovšem vyhovíte mému přání, ó, Lidé."
Rudý vlk se rozhlédl kolem. „Je taková naše vůle?" otázal se zvučně. „Abychom přijali tento nůž ve prospěch nás všech a na oplátku prominuli poplatek, který měl přinést rod Hrabošího muže Arjuka?"
Stínem se rozlehlo souhlasné bzučení. Ostře je však prořízl hlas Hledače odpovědí. „Ne, to je špatná věc."
Sakra! pomyslela si rozčarovaně Tamberlyová. Myslela jsem, že ta slezina bude jen formální. Co toho darebáka žere?
Shromáždění překvapeně zahučelo a ztichlo. Oči v šeru svítily. Rudý vlk na šamana ostře pohlédl.
„Viděli jsme, co Lesklý kámen dokáže," prohlásil zvolna. „Ty jsi to viděl také. Nestojí snad za mnoho nákladů dřeva nebo ryb, za mnoho vydřích nebo zaječích kožek?"
Vráscitá tvář se kroutila. „Proč ti vysocí bledí cizinci prokazují přízeň Hraboším lidem? Jaká tajemství mezi sebou mají? „
Tamberlyovou popadla zlost. „Všichni vědí, že jsem žila u nich, než jste přišli do této země," odsekla. „Jsou to moji přátelé. Vy snad nestojíte při svých přátelích, ó, Oblační lidé?"
„Jsi pak naším přítelem?" zaječel Hledač odpovědí. „Když mi to dovolíte, ano!"
Rudý vlk mezi ně vložil paži. „To stačí," řekl. „Máme se snad hádat o příspěvek jediného rodu za jediný úplněk

jako racci nad zdechlinou? Bojíš se snad Hrabošího lidu, Hledači odpovědí?“
Prohnaný mizera! zajásala Tamberlyová. Šaman se mohl jen zaškaredit a odpovědět: „Nevíme, jaká ovládají kouzla a jaké znají prohnané triky.“ Vzpomněla si, že se Manse Everard kdysi zmínil o tom, že různé společnosti často přičítají paranormální síly lidem, vůči kterým se chovají pánovitě - raní Skandinávci Finům, středověcí křesťané Židům, bílí Američané černým…
Rudý vlk jen suše prohlásil: „Já jsem o žádných neslyšel. Někdo z vás ano?“ A zvedl nůž nad hlavu. Rozený vůdce. Božínku, tomu to takhle sluší.
Nakonala se žádná rozprava ani žádné hlasování. Tak to u Wanayimů nechodilo a bylo by to stejně zbytečné. I když svého šamana potřebovali ke zprostředkování styku s nadpřirozenem a kvůli kouzlům proti nemocem, nevzdávali mu větší pocty, než bylo přiměřené a ve skutečnosti na něho hleděli docela úkosem: žije v celibátu, sedavým životem a je podivín. Tamberlyové to občas připomínalo některé její známé, kteří byli katolíci; chovali ke svým kněžím úctu, ale ne otrockou a nebylo nijak neobvyklé, že s nimi v lecčems nesouhlasili.
Souhlas s jejím návrhem přišel jako tichá vlna, spíš vycítěná než vyjádřená. Hledač odpovědí zůstal sedět se zkříženýma nohama, přetáhl si přes hlavu jelenicový plášť a trucoval. Muži se shlukli kolem Rudého vlka a obdivovali věcičku, kterou dostali. Tamberlyová mohla odejít.
U východu se k ní připojil Corwin. Dosud stál mlčky v pozadí, jak se slušelo na cizince, jemuž bylo ze zdvořilosti dovoleno se zúčastnit. I když bylo světlo jen kalné, viděla, že se mračí. „Pojďte do mého přístřešku,“

nařídil. Zvedla vzdorně hlavu, ale pak v duchu pokrčila rameny. Něco takového vcelku očekávala.
Dveře nebyly zavěšené na pantech. Konstrukce z větví, pružných prutů, kůže a mechu přesně lícovala s otvorem. Corwin je uvolnil. Vítr se mu je pokusil vyrvat z ruky. Když on i Tamberlyová vyšli ven, namáhavě je zasadil zpátky. Přehodili si přes hlavu kapuce, zapnuli bundy a vydali se ke svému tábořišti. Vítr zuřil, štípal, opíral se do nich, cloumal jimi. Ve zvířeném sněhu nebylo vidět na krok. Potřebovali ruční ukazatel směru na způsob kompasu.
Když se dostali do úkrytu, byli oba ještě několik minut trochu prokřehlí. Bouře burácela, tkanina kopule se chvěla. Předměty uvnitř vypadaly křehce a nehmotně.
Ani jeden z nich si nesedl. Když Corwin promluvil, stáli jako při hádce. „No," prohlásil, „očividně jsem měl pravdu. Stráž vás měla nechat doma."
Tamberlyová se na něco takového připravila. Nebýt drzá, nebýt vzpurná, ale pevně stát za svým. Má vyšší postavení, ale není to můj šéf. A Manse mi říkal, že Stráž si cení nezávislosti, pokud je spojená s dostatečnými schopnostmi a odpovědností. „Co jsem udělala špatně… pane?" zeptala se tak mírně, jak to jen v tom hluku bylo možné.
„Víte to docela dobře," štěkl Corwin. „Neospravedlnitelné vměšování."
„Nemyslím. Nemohlo to ovlivnit události o nic víc, než nakolik už je ovlivňujeme svou přítomností." A o to už je postaráno. „ Vždycky „ jsme byli nepatrnou součástí prehistorie.
„Proč jste to se mnou předem nekonzultovala?" Protože bys to samozřejmě zakázal a já bych se nemohla vzepřít.

„Promiňte, jestli jsem se vás nějak dotkla. Opravdu jsem nechtěla.“ Cha! „Ale nenapadlo mě, že by na tom bylo něco zvláštního… Jakou škodu jsem vlastně napáchala? Neustále ty lidi ovlivňujeme. Mluvíme s nimi, stýkáme se s nimi, doprovázíme je, využíváme je jako průvodce a odměňujeme je drobnostmi z budoucnosti. Nebo snad ne? Pro Tulat jsem za tu dobu udělala víc, než jsem provedla dnes, a centrála nikdy nic nenamítala. Co znamená jediný nůž? Sami nic podobného vyrobit nedokážou. Za pár generací se zlomí, opotřebuje nebo zrezaví a nikdo si na něj už nevzpomene.“

„Jako nový a služebně mladší agent…“ Corwin se nadechl. O stupínek méně chladně pokračoval: „Ano, musím vám přiznat jistou opatrnost. To nemohu popřít. Ale jde o vaše motivy. Neměla jste pro svůj čin žádný rozumný důvod, jen dětinskou sentimentalitu. Takový postoj si nemůžeme dovolit, slečno Tamberlyová. Nesmíme.“

Nedokážu jen přihlížet a nechat je ztýrat nebo zabít Arjuka, Češu, jejich děti a vnoučata. Nechci… aby se Rudý vlk dopustil takové ohavnosti. „Nevím o žádném předpisu, který by nám zakazoval prokazovat laskavost, když to je bezpečné.“ Nasadila úsměv. „Nedokážu uvěřit, že byste vy sám někdy nebyl hodný na někoho, na kom vám záleželo.“

Chvilku nereagoval. Potom se také usmál. „Touché! Přiznávám se.“ Vážně dodal: „Zašla jste dál, než byste měla. Nebudu to dál rozmazávat, ale považujte to za lekci, za varování.“

Znovu přešel k bodrému tónu:

„A když to máme z krku, co kdybychom znovu navázali diplomatické styky? Posaďte se. Já uvařím kávu a dáme

si krapet brandy. Už je to dlouho, co jsme spolu naposled jedli.“
„Byla jsem většinou v terénu,“ připomněla mu.
„Ano, jistě. Ale teď nás tu na celé dny uvěznilo špatné počasí.“
„Počítala jsem s tím, že přeskočím do budoucnosti, do doby, kdy to přejde.“
„Hm, váš zápal je obdivuhodný, ale dejte na radu zkušeného. Občas je dobré odpočinout si, odreagovat se, vyloženě vypnout. Přemíra práce škodí, jak víte.“
Jo, pomyslela si. Já vím, jaké odreagování máš na mysli. Nezazlívala mu to. Za těchto okolností to byl vcelku přirozený nápad a on to nejspíš považoval za kompliment. Ne, díky. Jak se odsud dá co nejtaktněji vypadnout?

V

Hledači odpovědí patřil ten nejobyčejnější dům, sotva víc než chatrč, neboť šaman žil sám, nepočítaje v to démony, které snad měl k ruce. Často k němu však našli cestu muži i ženy z kmene.
Šaman a Pádící lišák seděli u ohně. Ale víc světla, než skýtaly plameny, se linulo dírou ve střeše a prodíralo stoupajícím kouřem. Po velkém větru přišlo jasné, téměř teplé počasí. Magické předměty jako by se ve tmě hýbaly. Nebylo jich mnoho; bubínek, píšťala, rytinami vyzdobené kosti, sušené byliny. I předmětů denní potřeby zde bylo poskrovnu. Jeho síla a život spočívaly především v duchovním světě.
Zašilhal po svém návštěvníkovi. Zatím si vyměnili několik opatrných, ale významných slov. „Ty máš také své důvody k neklidu," řekl.
Pádící lišák svraštil ostře řezaný obličej. „Mám," odpověděl. „Jakou kořist mezi námi ti dva vysocí cizinci stopují? „
„Kdo ví," vydechl Hledač odpovědí. „Přivolával jsem vidění, které by mi o nich prozradilo víc. Žádné nepřišlo."
„Seslali nějaké kouzlo proti tvým?"
„Obávám se, že tomu tak může být."
„Jak to dokázali? „
„Odešli jsme daleko od hrobů našich předků. Cestou jsme nechávali své mrtvé ležet v cizí zemi. Na tomto místě jich tedy je příliš málo, než aby nám mohli pomoci."
„Duch Chodce ve sněhu je přece silný."

„Duch jednoho muže. Proti kolika mužům Hraboších lidí?“
Pádící lišák se kousl do rtu. „To je pravda. Pižmoň nebo bizon jsou silnější než kterýkoliv vlk, ale smečka vlků dokáže strhnout sebesilnějšího býka.“ Chvíli přemýšlel a potom se zeptal: „Ale… pečují Hraboší lidé o hroby „svých mrtvých a zůstávají s nimi v přátelském styku jako my? Zůstávají vůbec jejich duchové s nimi?“ „Nevíme,“ odvětil Hledač odpovědí. Oba muži se zachvěli. Tajemství je děsivější než nejtvrdší pravda.
„Vysoký muž a Sluneční vlas vládnou mocnými kouzly a silami,“ řekl Pádící lišák nakonec. „Nazývají se našimi přáteli.“
„Jak dlouho tady zůstanou? „ odsekl Hledač odpovědí. „A pomohou nám skutečně, až bude nejhůř? Nemohou nás jen klamat, zatímco nám chystají záhubu?“
Pádící lišák se kysele usmál. „A čirou náhodou ohrožují tvoje postavení.“
„Mlč!“ štěkl šaman. „Ty sám se cítíš ohrožen.“ Lovec sklopil oči. „Nu… Rudý vlk a většina ostatních. .. jim prokazují větší úctu, než pokládám za moudré.“
„A Rudý vlk na tebe dá méně než dříve.“ „Mlč!“ štěkl Pádící lišák a zasmál se. „Co bys proti tomu udělal, kdybys mohl? „
„Kdybychom se dozvěděli víc a zmocnili se jich…“ Pádící lišák ho gestem vybídl k opatrnosti. „Člověk by byl ukvapený blázen, kdyby šel přímo proti nim. Ale oni projevují starost o Hraboší lidi. Alespoň Sluneční vlas ano.“
„Na to jsem právě myslel. A jaká tajemství, jaké síly mezi sebou ukrývají?“

„Sami o sobě jsou ti chlupatci ubozí. Jsou opravdu jako hraboši, které liška zabije jedním kousnutím. Když je překvapíme, aby o tom Vysoký muž a Sluneční vlas nevěděli…“
„Dá se před těmi dvěma takový čin skrýt?“
„Už jsem je oba viděl překvapené, když se stalo něco neočekávaného. Když před nimi bělokur vylétl z úkrytu nebo jim pod nohama praskl led na řece, při takových obvyklých věcech. Nevědí o všem, co se na světě šustne… o nic víc než ty.“
„Přesto jsi troufalý.“
„Ale ne hloupý,“ opáčil už netrpělivě Pádící lišák. „Kolik dní už se my dva takhle navzájem oťukáváme?“
„Je na čase, abychom promluvili otevřeně,“ souhlasil Hledač odpovědí. „Ty chceš jít k Hrabošům, troufám si tvrdit, že za tím Arjukem, který její tak drahý, a vydobýt z něho pravdu.“
„Potřebuji společníka.“
„Nejsem muž zbraní.“
„To zvládnu sám. Ty zato rozumíš kouzlům, démonům a duchům.“ Pádící lišák upíral pohled na šamana. „Ale vydržíš tu cestu?“
Hledač odpovědí upjatě odvětil: „Nejsem slaboch.“ Ve skutečnosti to byl šlachovitý chlapík, a i když mu chybělo několik zubů a špatně viděl, dokázal ujít dlouhé vzdálenosti nebo docela rychle utíkat.
„Měl jsem se raději zeptat, jestli si přeješ tu cestu podniknout,“ opravil se Pádící lišák.
Uchlácholený Hledač odpovědí dal posunkem najevo souhlas. „Během jednoho nebo dvou dní přijde mráz,“ předpověděl. „Tenhle měkký sníh ztvrdne jako kámen a snadno se po něm půjde.“

V očích Pádícího lišáka zasvítila nedočkavost, ale tvářil se dál lhostejně a zamyšleně promluvil: „Nejlépe bude, když odejdeme za tmy. Já rozhlásím, že půjdu na několik dní sám pátrat po okolí, abych se lépe seznámil s tímto územím a abych mohl o samotě rozjímat.“ Tomu lidé uvěří.
„Já řeknu, že chci ve svém domě vyvolávat duchy a nikdo mě nesmí vyrušovat, dokud sám nevyjdu,“ rozhodl se Hledač odpovědí.
„Tou dobou už možná budeš mít opravdu mocné zvěsti.“
„A ty možná získáš mnoho poct.“
„Činím tak pro Oblačné lidi.“
„Pro všechny Oblačné lidi nynější i budoucí,“ potvrdil Hledač odpovědí.

VI

Vetřelci se snesli jako jestřáb na lumíka. Arjukovu zimní dřímotu proťal výkřik. Probíral se jen ztěžka, ale další křik ho vytrhl ze spánku úplně. Byl to křik vyděšené ženy a malých dětí.
Jeho žena Cešu se ho chytila. „Počkej tady,“ řekl jí. V temnotě doupěte poslepu nahmatal kamennou zbraň. Vyhrabal se z kůží, trávy a větviček, pod kterými odpočívali, aby se navzájem zahřívali. Cítil strach, ale ten přemohla zuřivost. Nějaká šelma znepokojuje jeho rod? Po čtyřech dolezl k východu, odsunul zábranu a vylezl ven. Přikrčeně se zvedl, aby čelil tomu, co přišlo.
Odvaha z něho vyprchala, jako když voda vyteče z otevřené dlaně.
Do nahého těla se mu zažíral chlad. Nebe mělo sytě modrou barvu, nízko na jihu zářilo slunce, vrhalo temně modré stíny a oslnivým třpytem se odráželo na běli pokrývající zemi i olšové větve. Na řece se matně leskl

led, ofoukaný větrem do čistá. Tam, kde končila rokle, bylo vidět ojíněné kameny na pláži a moře samo zamrzlo velký kus od břehu. V dálce hučel příboj, jako by rozhněvaně promlouval Medvědí duch.
Před Arjukem stáli dva muži, zahalení do kůží a kožešin. Jeden držel v pravé ruce oštěp a v levé sekerku. S tím už se Arjuk setkal, ano, zná tu tvář s blýskavýma očima. Ve svém jazyce mu říkají Pádící lišák. Druhý byl starý, vrásčitý, vyzáblý, ale nezdálo se, že by byl po cestě příliš unavený. Svíral kost s vyřezanými značkami. Oba měli pomalovaná čela a tváře; nepochybně také mocná znamení. Stopy prozrazovaly, kudy sešli se svahu - tiše, nesmírně tiše, až se octli zde a vykřikli svou výzvu.
Barakyn a Oltas byli pryč. Odešli zkontrolovat pasti. Vrátí se až zítra. Sledovali nás tihle dva a vyčkali, až moji silní pomocníci odejdou? blesklo Arjukovi hlavou. Barakynova žena Seset se krčila ve vchodu svého obydlí. Třetí žijící Arjukův syn Dzurjan, sotva odrostlý chlapec, se třásl před chatrčí, kterou obýval s Oltasem a ve které nyní střídavě udržoval oheň a podřimoval.
„Co… co chcete?“ vykoktal Arjuk. Ačkoliv mu hrůza ucpávala ústa, nedokázal se přimět, aby těmto příchozím popřál zdar jako jiným návštěvníkům.
Pádící lišák odpověděl hlasem chladnějším než obláčky páry, které mu unikaly z úst. Naučil se řeč My lépe než jiní Oblační lidé - při kolika příležitostech s Daraku? „Já mluvit s ty. Ty mluvit s já.“
Ano, samozřejmě, pomyslel si Arjuk. Mluvit. Co jiného nám zbývá? Pokud se nechtějí zmonit Seset. Je mladá a ještě má všechny zuby. Ne, nesmím se poddávat hněvu. Kromě toho se na ni vůbec nedívají. „Vejděte,“ řekl váhavě.

„Ne,“ prskl Pádící lišák - napůl pohrdavě, napůl ostražitě, usoudil Arjuk. Stísněný v tulské chatrči by neměl dost místa na to, aby se rozmáchl těmi nádhernými smrtonosnými zbraněmi. „My mluvit zde.“
„Pak se musím obléci,“ řekl Arjuk. Nohy a konečky prstů už měl prokřehlé.
Pádící lišák dal příkrým posunkem najevo souhlas. Češu vylezla ven. Ovinula si mezitím nohy a přehodila přes sebe kožešinový plášť. Držela jej těsně zahalený, jako by se bála nebo styděla nechat cizince pohlédnout na povislé prsy a ochablé břicho. Stejný oděv přinesla svému muži. Dzurjan a Seset vklouzli do chat a oblékli se podobně. Velmi tiše se vrátili ke vchodům. Češu zatím pomohla Arjukovi s oblékáním.
To ho nesmírně uklidnilo, i když bylo ponižující oblékat se, zatímco Pádící lišák kladl otázky. „Co… chodit… mezi vy a Sluneční vlas? „
Arjuk otevřel ústa. „Sluneční vlas? Kdo?“ „Žena. Vysoká. Vlasy jako slunce. Oči jako…“ Pádící lišák ukázal na nebe.
„Ta, která zná… My… jsme přátelé.“ Jsme ještě? Přebývá přece ve vaší osadě. „Co ještě? Mluvit!“ „Nic, nic.“
„Oho! Nic? Proč ona dát poplatek místo vy?“ Arjuk strnul. Češu skončila se zavazováním mechem vycpaných váčků, které tvořily jeho obuv. „Cože udělala?“ Zalila ho radost. „Ano, slíbila, že nás zachrání!“
Češu se zvedla a postavila se vedle něho. Tak mívala odjakživa ve zvyku.
Chvilku štěstí odvál vítr přes led kamsi do daleka. „Jaký kuyok v nůž?“ zavrčel Pádící lišák.

„Kuyok? Nůž? Nerozumím.“ To je nějaké zaříkání? Arjuk zvedl volnou ruku a načrtl do vzduchu ochranné znamení.
Vetřelci se napjali. Pádící lišák promluvil ke svému společníkovi. Starý muž namířil vyřezávanou kost na Arjuka a vydal krátký ječivý nápěv.
„Žádný uskok,“ zasípěl Pádící lišák. Mávl sekerkou ke staršímu muži. „Tady on Aakinninen - vy říkat 'Hledač odpovědi'. On kuyokolaia. Mít kuyok moc silnější než vy.“
To slovo musí znamenat „kouzlo“, pochopil Arjuk.
Srdce mu vyskočilo až do krku. Pod pláštěm ho přejel mráz. „Nechci vám uškodit,“ zašeptal.
Pádící lišák přiblížil hrot oštěpu k Arjukovu hrdlu. „Můj síla moc silnější než tvůj.“
„Ano, ano.“
„Ty viděl síla Wanayimo u Bublavý pramen.“
Arjuk pevně sevřel svůj pěstní klín, jako by ho jeho váha mohla zadržet, aby se na vetřelce nevrhl v záchvatu nedovolené zuřivosti. Mám si snad lehnout do sněhu,?
„Dělat, co já říkat!“ houkl Pádící lišák.
Arjuk koutkem oka postřehl, jak Dzurjan a Seset ze strachu ustupují. On sám nějak dokázal stát pevně a Češu vedle něho také.
„Co máme dělat?“ zeptal se zmateně.
„Vy říkat, co být mezi vy a ti vysocí. Co oni chtít? Co oni dělat? „
„My nic nevíme!“
Pádící lišák sekl oštěpem dolů. Hrot s kamenným ostřím škrábl Arjuka do lýtka. Mělký řez se zalil krví. „Mluvit!“
Bolest byla nepatrná, zato hrozba větší než nebe. Když člověk konečně stane před lvem, přestane se bát. Arjuk se

napřímil. „Můžeš mě zabít," řekl tiše, „ale potom tato ústa nebudou moci mluvit. Místo toho bude mluvit můj duch."
Pádící lišák otevřel oči dokořán. Buďto rozuměl slovu 'duch', anebo si domyslel jeho význam. Obrátil se k Hledači odpovědí. Spěšně a chraptivě se radili. Pádící lišák si však v každém okamžiku uchovával přehled, kde kdo z My stojí. Arjuk volnou rukou nahmatal ruku Češu.
Seschlá tvář Hledače odpovědí ztvrdla. Něco vyštěkl. Jeho společník zjevně souhlasil. Arjuk čekal, až se dozví, jaký bude osud jeho rodu.
„Ty nedělat kuyok proti nám," prohlásil Pádící lišák. „My vzít jeden s sebou. Ona mluvit."
Zarazil oštěp tupým koncem do sněhu, udělal dlouhý krok a chytil Češu za paži. Vytrhl ji z mužova sevření. Češu zakvílela.
Daraku!
Arjukovi v hlavě zaburácel vítr. Zařval a skočil.
Pádící lišák se rozmáchl sekerkou. Vyveden z rovnováhy minul Arjukovu hlavu, ale zasáhl ho do levého ramene. Arjuk ten úder necítil, ani neviděl. Sel po Oblačném člověku. Mávl pravou rukou. Pěstní klín dopadl Pádícímu lišákovi na spánek. Lovec se zhroutil.
Arjuk nad ním zůstal stát. Pronikla k němu bolest. Upustil pěstní klín, klesl na kolena a chytil se za zraněné rameno. Dzurjan se k němu vyřítil. Jeho kamenná zbraň prolétla vzduchem a o vlas minula Hledače odpovědí. Starý muž se obrátil a dal se na útěk mezi stromy do svahu. Dzurjan zůstal stát u Arjuka vedle Češu. Seset utišovala děti.
Arjuka opustila temnota a vrátila se mu duše. Za pomoci obou žen se zvedl na nohy. Z ramene mu tekla krev a

vykvétala uprostřed sněhu jako rudý plamen. Ruka mu visela bez vlády. Když se jí pokusil pohnout, projela jí tak veliká bolest, že ho znovu obestřela tma. Češu mu odhrnula plášť, aby se na ránu podívala. Ta nebyla hluboká, ostří zasáhlo kost, ale ta byla určitě zlomená.
„Otče, mám dohonit a zabít toho druhého muže?“ zeptal se Dzurjan. Chvěje se jeho chlapecký hlas, nebo to tak Arjuk jen slyší?
„Ne,“ řekla Češu. „Má před tebou velký náskok. Jsi ještě příliš mladý.“
„Ale on poví Rudému vlkovi, co se tady stalo.“ Arjuk si s nejasným překvapením uvědomil, že dokáže přemýšlet. „To bude nejlepší,“ zamumlal. „Nesmíme věci zhoršit… pro všechny Nás.“
Pohlédl na zem. Padící lišák ležel bezvládně. Krev, která se mu vyřinula z nosu, už netekla proudem, ale jen tenkým pramínkem, stále pomalejším, jak mrazem houstla. Otevřená ústa vyschla, vytřeštěné oči osleply, povolená střeva se vyprázdnila. Sněhová návěj, do které upadl, zasypala roztříštěnou část hlavy.
„Zapomněl jsem se,“ zašeptal k němu Arjuk. „Neměl jsi vztáhnout ruku na moji ženu. Ne po tom, co se stalo mé dceři. Oba jsme byli nemoudří, ty i já.“
„Pojď dovnitř k ohni,“ vybídla ho Češu.
Poslušně se s nimi odšoural. Ženy ho ošetřily, jak nejlépe uměly, zakryly ránu mechem a uvázaly mu ruku řemínky k boku. Dzurjan přiložil na oheň a z hromady kamení, která sloužila jako zásobárna, vydoloval zmrzlého králíka. Češu ho položila mezi žhavé uhlíky.
Teplé jídlo působí povzbudivě a další sílu Arjuk nabral z těl, která se k němu tiskla. Konečně jim dokázal oznámit: „Ráno od vás musím odejít.“

„Ne!“ zakvílela Češu. Arjuk věděl, že jeho žena ví, co zamýšlí. Přesto namítala: „Kam chceš jít?“
„Pryč,“ řekl. „Až se to dozvědí, přijdou si pro svého mrtvého a pro mne. Pokud nás tu všechny najdou, povede se vám zle. Až se Barakyn a Oltas vrátí, musíte se rozejít na různá místa a vyhledat přístřeší a pomoc u přátel. Oblační lidé vědí, že jsem ho zabil jenom já sám. Myslím, že když vás nenajdou na místě, kde leží jeho tělo, spokojí se s mou smrtí. Hledáním mých stop vyčerpají většinu svého hněvu.“
Seset se schoulila, chytila se rukama za ramena, kolébala se sem a tam a nahlas plakala. Češu seděla bez hnutí, jen vzala zdravou ruku svého muže do svých.
„Už nic neříkejte,“ nařídil Arjuk. „Jsem vyčerpaný. Potřebuji se vyspat.“
Vrátili se s Češu do své chatrče. Položil se vedle ní a zjistil, že dokáže usnout, i když spal lehce, houpal se na hladině bolesti a sny se mu před očima mihotaly jako útržky duhy. Žil jsem déle než jiní, pomyslel si jednou v polospánku. Jistě už je načase, abych se vydal za dětmi, které nám zemřely. Celou tu dobu musely být osamělé.
Na úsvitu se znovu najedl, nechal se obléknout a vyšel ven. Rokle byla plná šera a olše se skláněly ponořené do vlastních snů. Nad hlavou mu dosud mrkalo několik hvězd. Dech se v mrazu srážel do obláčků. Od moře sem doléhal hluk vln a skřípění ledu o led. Rána pálila a pulsovalo to v ní, ale když se pohyboval opatrně, bolest jen zřídka ostře vystřelila.
Jeho žena, syn a žena jeho prvního syna se shlukli kolem. Ukázal na mrtvolu. „Než odejdete, tohle odneste dovnitř a uzavřete vchod,“ řekl jim. „Lovce mamutů snad trochu uklidní, když jejich přítele neohlodají lišky a neoklovou

racci. Ale nejdřív…“ Pokusil se sehnout, ale rána mu v tom zabránila. „Dzurjane, ty jsi tu teď jediný muž, dokud se tvoji bratři nevrátí domů. Vydloubni mrtvému oči. Když je odnesu s sebou, měl by jeho duch pronásledovat mne a vás nechat na pokoji.“ Výrostek ucouvl a i v pološeru bylo vidět, jak se mu třesou rty. „Udělej to!“

Když zmíněné věci bezpečně odpočívaly v jeho váčku, Arjuk k sobě jednou rukou přivinul Češu. „Kdybych byl zestárl a zeslábl, stejně bych musel odejít do divočiny,“ řekl. „Odcházím jen o něco dřív, jenom o maličko.“

Od Dzurjana přijal pěstní klín. Sám nevěděl, proč vlastně. Zásoby jídla odmítl a ve svém stavu nemohl ulovit zvíře, ba ani vyrobit past. Nu, aspoň má něco v ruce. Kývl jim na rozloučenou, obrátil se a s námahou vykročil k nejpohodlnější stezce; vedla do svahu a pryč z dohledu.

Ty, která, znáš podivné věci, jsi určitě nechtěla, abych takhle skončil, pomyslel si. Až se to dozvíš, přijdeš na pomoc? Raději pomoz mým dětem a vnukům. Na mně už nezáleží. Pustil vzpomínku na ni z hlavy a věnoval se cele své pouti.

VII

Tulat přes zimu vyvíjeli co nejmenší aktivitu, aby šetřili energií na přežití. Sice sbírali potravu, pokud měli příležitost, a za denního světla vykonávali práci, které bylo zapotřebí, ale většinou zůstávali ve svých úkrytech, kde většinu času prospali nebo proseděli v zasněném transu. Nebylo divu, že jich tolik onemocnělo a zemřelo, zejména kojenců. Měli však na vybranou?
U paleoindiánů to bylo jiné. Ti byli aktivní celý rok, dokonce i během dlouhých nocí. Znali dovednosti a prostředky, které jim obstaraly dostatek potravy ve všech ročních obdobích. Některá zvířata migrovala, jako třeba sobi, jiná ne, jako mamuti. To byl důvod, proč se usídlili na stepi, ačkoliv se jejich lovci toulali i po vrchovinách na severu a lesích na jihu. Jenom moře je děsilo. Jejich potomci se s ním sblíží. Oblační lidé zatím měli Tulat, aby pro ně na březích paběrkovali.
Ralph Corwin si proto zvykl na pohyb a hluk po setmění. Kamera skrytá v moréně mu umožňovala sledovat dění v osadě na obrazovce v přístřešku a zvětšovat si záběr podle libosti. Když se dělo něco zajímavého nebo když se mu prostě chtělo, vyšel ven a vmísil se mezi lidi. Kmen už ho dávno uznal za člověka - záhadného, potenciálně nebezpečného, ale fascinujícího, a jak se zdálo, jim nakloněného. Mohli mít z jeho společnosti radost a jeho tajemnost jim to potěšení jen okořeňovala. Dívky se na něho usmívaly a některé byly docela hezké. Škoda, že využít toho by znamenalo komplikace, které by mohly ohrozit jeho úkol. Tulské ženy byly lehkomyslné, ale… ušmudlané; ani si na Tulat nemohl udělat čas. Stráž nechtěla, aby její příliš málo početní

agenti trávili na kterékoliv akci víc svého osobního času, než bylo nezbytně nutné.
Bylo by skvělé, kdyby Wanda Tamberlyová byla vstřícná. Jinak na ni přesně sedělo to, co slyšel o samostatných kalifornských dívkách konce dvacátého století. Vždyť je to jedno, napomínal často sám sebe.
Této noci na ni zapomněl. V osadě vypuklo jakési pozdvižení. Corwin se teple oblékl a vyšel ven.
Vzduch byl klidný, jako by vítr zkondenzoval v chlad. Corwinovi připadalo, že vdechuje kapalinu. Svit měsíce těsně po úplňku proměňoval jeho sražený dech v přízrak podobný přízrakům kopců na jihu a na severu. Sníh se třpytil a chrupal pod nohama. Corwin nepotřeboval příruční svítilnu a ani mezi domy před ním neplály pochodně. I takový výstřelek si Wanayimové díky svým poplatníkům mohli dovolit. U mohyly lebek hořel oheň. Kolem . něho se pohybovali lidé, mluvili, gestikulovali a občas zaskučeli. Až plameny vyšlehnou vysoko, přinesou bubínky a dají se do tance.
Bude to tanec zármutku a usmiřování duchů, usoudil Corwin. Ten bude potřebovat vedení, což znamenalo, že ho někdo musí naplánovat a vykonat přípravy. Corwin širokým obloukem obešel zástup a vydal se k domu širší rodiny Rudého vlka.
Ukázalo se, že jeho odhad byl správný. Dveře bez závěsů byly volně opřené mezi kly a kolem nich se ven prodíralo světlo. Corwin přiblížil obličej ke škvíře. „Aho," zavolal tiše. „Mluví Vysoký muž. Smí vstoupit?" Za normálních okolností by to byla urážka, protože by tím člověk dával najevo, že ti uvnitř nejsou pohostinní, ale když se kolem rojily démonické síly, pravidla se měnila a Corwin se domýšlel, že ani Hledač odpovědí nebude daleko. Těch

několik dní poté, co se šaman odebral do ústraní, narůstal neklid a teď tenhle nenadálý rozruch…
Za chvilku odstínila světlo čísi postava za dveřmi. „Buď vítán," řekl Rudý vlk a odsunul zábranu. Corwin vešel dovnitř. Rudý vlk ho doprovodil doprostřed místnosti, kde předtím někdo prohrábl hromádku žhavých uhlíků. Ten malý plamen poskytoval zhruba stejně světla jako tuk, který hořel ve čtyřech mašíkových lampičkách. Ve tmě za okruhem světla Corwin sotva rozeznával zástěnu vztyčenou u opačného konce místnosti, kůži napjatou na rámu z naplaveného dřeva. Za tu se nejspíš odsunuli ti členové rodiny, kteří zde neměli co na práci a nebyli venku mezi naříkači.
Tohoto setkání se účastnila jen hrstka vybraných. Corwin rozeznal stojící lovce Zlomeného nože a Hrot oštěpu a uznávaného staršího jménem Křesací kámen. Na podlaze s rukama ovinutýma kolem kolen seděl Hledač odpovědí. Ve vráskách jeho obličeje a v důlcích zapadlých očí tkvěly hluboké stíny. Záda a krk měl sehnuté. Úplné vyčerpaný, uvědomil si Corwin. Byl někde pryč, ale nemyslím, že by to byla duchovní cesta.
„Ano, nejlépe bude, když při naší poradě bude i Vysoký muž," řekl Rudý vlk ocelovým tónem. „Pozval jsi ho, Hledači odpovědí?"
Šaman ze sebe vypravil nezávazný zvuk.
„Viděl jsem, že patrně nastaly nějaké potíže, a přišel jsem se podívat, jestli bych mohl být nějak k užitku," vysvětlil v podstatě upřímně Corwin.
„Opravdu potíže," řekl Rudý vlk. „Nyní je mrtev Pádící lišák, nejchytřejší z mužů."
„To je zlé." Corwin toho muže pokládal za cenného; rychle chápal a uměl vysvětlovat, třebaže měl sklon klást

nepříjemně bystré otázky. Jeho prohnanost a nezávislý způsob myšlení budou kmenu výrazně chybět. „Jak k tomu došlo?“ Očividně nějakým neobvyklým způsobem.
Oči v šeru si cizince prohlížely. „Zabil ho Hraboší muž Arjuk,“ odpověděl Rudý vlk. „Ten Arjuk, kvůli němuž se Sluneční vlas vzdala svého nože.“
„Cože? To není možné!“ Tulat jsou zastrašení, mají v sobě vryto, že jsou bezmocní.
„Je to tak, Vysoký muži. Tu zprávu právě přinesl Hledač odpovědí. On sám unikl jen o komáří křídlo, on, jehož osoba má být nedotknutelná.“
„Ale…“ Corwin si naplnil plíce hlubokým douškem teplého, páchnoucího, zakouřeného vzduchu. Zůstaň klidný. Buď ostražitý. Tahle situace se rychle může vyvinout ošklivě. „Jsem překvapen. Jsem zarmoucen. Žádám vás, abyste mi pověděli, jak se to neštěstí seběhlo.“
Hledač odpovědí vzhlédl. V očích se mu zablýskl odlesk plamenů. Nepřátelsky zasyčel: „Stalo se to kvůli tobě a tvé ženě. Pádící lišák a já jsme šli vypátrat, proč jsou vám ti Hraboši tak blízcí.“
„Jsou to jen přátelé. Navíc přátelé Slunečního vlasu z dřívějších let, ne moji. Já je sotva znám.“
„Arjuk říkal totéž.“
„Je to pravda!“
„Arjuk na ni mohl seslat kouzlo,“ osmělil se Křesací kámen.
„To potřeboval Hledač odpovědí zjistit,“ prohlásil Rudý vlk. „Pádící lišák ho doprovázel. Chvíli spolu mluvili a potom Arjuk znenadání zaútočil. Překvapil Pádícího lišáka nepřipraveného a zabil ho úderem zaostřeného

kamene. Někdo hodil další po Hledači odpovědí, ale ten uprchl.“
Není divu, že je hotový, pomyslel si Corwin nepřítomně. Starý muž, možná až padesátiletý, prchá den a noc sněhem ve strachu o život. Šaman se znovu díval do ohně. „Ale co k tomu mohlo Arjuka přimět?“
„To není jasné,“ odvětil Rudý vlk. „Mohl ho posednout démon, anebo mu mohlo zlo už dlouho hnízdit v srdci. .. Ty o tom skutečně nic nevíš?“ „Vůbec nic. Co uděláte teď?“
Ostatní muži si vyměnili pohledy. Ticho se protahovalo, až posléze Rudý vlk dospěl k rozhodnutí. Pořád mi nedůvěřuje, věděl Corwin, ale chce věřit, že Wanda i já jsme čestní. Tím, že bude upřímný, chce dát najevo svou dobrou vůli.
„Dnes v noci budu tančit za Pádícího lišáka,“ řekl Rudý vlk. „S určitými lovci se vydám k moři. Musíme našeho přítele přinést domů.“
„Ano, to musíte,“ opáčil chápavě Corwin. Bylo v tom něco víc než city: „Potřebujeme ho tady. Jeho duch je silný, stejně jako duch Chodce ve sněhu. Pomohou nám proti zlým démonům a nepřátelským duchům.“
„Nepřátelským… Tulat?“
„Komu jinému? Ačkoliv se postarám o to, aby Arjukovo tělo leželo daleko a aby jeho duch byl k němu pevně připoután. Hledač odpovědí mi k tomu dá nástroje a prozradí slova.“
„Chceš ho zabít?“
Mezi praskotem ohně se ozvalo udivené mumlání. „Co jiného?“ podivil se Rudý vlk. „Nemůžeme dovolit, aby Hraboší muž ublížil muži z lidí a odešel bez jediného škrábnutí.“

„Měli bychom jich zabít mnoho," zavrčel Zlomený nůž.
„Ne, to ne," namítl Rudý vlk. „Jak by nám pak přinášeli poplatek? Musíme je donutit k poslušnosti, ale myslím, že bude stačit zabít Arjuka."
„A co když se nám to nepodaří? „
„Pak budeme skutečně muset pomstít Pádícího lišáka na jiných. Uvidíme, jak to dopadne."
„Přál bych si, abyste své ruce zadrželi," vyhrkl Corwin. Okamžitě však věděl, že to bylo pošetilé. Jenže si představoval, jak se asi bude cítit Wanda, až se vrátí z terénu.
Tváře před ním ztvrdly. Hledač odpovědí znovu vzhlédl a téměř škodolibě zakrákal: „Tak přece prokazujete přízeň Hrabošímu lidu! Co je mezi vámi a jimi? To jsme se já a Pádící lišák vydali zjistit a on zemřel."
„Nic," řekl Corwin. „Šli jste tam zbytečně. Pravda je to, co jsme vám už já i Sluneční vlas řekli: jenom tudy procházíme a zanedlouho odejdeme navždy. Chceme jen být přátelé… všech."
„Ty možná. Ale ona?"
„Ručím za ní." Corwin usoudil, že by se měl chovat statečněji. Promluvil ostřeji: „Slyšte mě. Přemýšlejte. Kdybychom chovali proti Oblačným lidem zlé úmysly, potřebovali bychom je skrývat? Viděli jste jen málo z toho, co dokážeme. Velmi málo."
Rudý vlk zamával chlácholivě rukama. „Dobře řečeno," pravil tiše. „Přesto si myslím, Vysoký muži, že by bylo nejlepší, kdybys dohlédl na to, aby se tvoje žena Sluneční vlas do téhle záležitosti nemíchala."
„Dohlédnu," slíbil Corwin. „Spolehni se, že dohlédnu. Ona nesmí jednat. Takový je zákon našeho kmene.'„

Vlil Mladí lovci dokážou cestovat rychle. S krátkými zastávkami na odpočinek a pár soust sušeného masa Rudý vlk a jeho tři druhové dorazili k Olšové řece v noci poté, co odešli z domova. Svítil měsíc. Temný zajíc z plného kotouče sice už kousek uhryzal, ale ten přece jen rozsypával třpyt a stíny po oblacích, sněhu a ledu. Tři chatrče se pokřiveně krčily před nimi. Rudý vlk se zhluboka nadechl, vložil si mezi zuby magickou kost a teprve potom se dokázal přimět vplížit se do té, jejíž vchod byl zahrazen. Uvnitř nebylo nic vidět. Tápal kolem sebe a položil ruku na cosi, co mu připadalo chladnější než vzduch. Smrt mu nebyla ničím cizím, ale přesto ucukl.

Přemohl svou hrůzu a ohmatal tu věc znovu. Ano, pod jeho dlaní se nacházel ztuhlý obličej. „Pádící lišáku, zde přichází Rudý vlk, aby ti vzdal poctu," zamumlal s kostí stále v ústech. Uchopil mrtvého muže za oděv a vytáhl ho ven.

Kůže mrtvého měla v měsíčním světle popelavou barvu. Pádící lišák byl zmrzlý na kost, stejně jako řeka nebo moře. Levý spánek a bradu pokrývaly černé chuchvalce krve. Černá byla i dokořán otevřená ústa a dvě strašlivé prázdné dutiny nad nimi.

Lovci přidřepli okolo mrtvoly. „Vyloupali mu oči," zašeptal Zlomený nůž. „Proč? „

„Možná chtěli oslepit jeho ducha, aby je nepronásledoval," hádal Hrot oštěpu.

„Jejich duchové budou trpět ještě hůř," zavrčel Bílá voda.

„Dost," okřikl je Rudý vlk. „Mluvit o takových věcech je nešťastné a nejhorší je mluvit o nich v noci. Ráno zjistíme víc. Teď ho odneseme z tohoto zlého místa, aby mohl spát mezi svými druhy."

Odnesli mrtvého nad rokli, zabalili ho do kožešinového pytle, který pro něho přinesli, a rozprostřeli své vlastní. Vítr hvízdal. Měsíc letěl mezi mraky. Vlčí vytí z dálky připomnělo mužům domov. Za ledovou plání šeptalo moře. Rudý vlk si sice zdříml, ale měl divoké sny.

Za svítání se tlupa porozhlédla kolem. Třebaže stopy, které lovci ve sněhu našli, byly několik dní staré, vyprávěly srozumitelný příběh. „Několik jich odešlo na východ, několik na západ," oznamoval Rudý vlk. „V obou skupinách jsou malé otisky. To jsou určitě Arjukovi příbuzní. Hledají útočiště, kde by zůstali, než se náš hněv utiší. Jedna stopa vede do vnitrozemí, a ta patří dospělému člověku. To je Arjuk."

„Nebo někdo jiný, třeba jeho syn," nadhodil Hrot oštěpu. „Jsou to prohnané bestie."

Rudý vlk udělal nesouhlasný posunek. „Proč by nás měl syn svádět se stopy, když budeme otce lovit v každém případě? Kdyby ho chtěli chránit, byli by šli po jeho boku, připravení k boji. Ale oni vědí, že by prohráli. Ať za to, co udělal, zemře raději sám." S úšklebkem dodal: „Uděláme to, jak si přejí."

„Když zemře dřív, než ho dostihneme, bude Pádící lišák ošizen o svou pomstu," dělal si starosti Zlomený nůž.

„Pak ji bude mít desetinásobnou na jiných Hraboších," sliboval Bílá voda.

Rudý vlk se zamračil. Trest je jedna věc. Neliší se od zabití nebezpečného zvířete. Pobíjení bezbranných je něco úplně jiného, jako když člověk zabíjí zvířata, aniž by potřeboval jejich kůži, maso, vnitřnosti nebo kosti. Z toho nemůže vzejít nic dobrého. „Uvidíme," opáčil. „Bílá vodo, ty a Hrot oštěpu odnesete Pádícího lišáka do osady, abychom ho pohřbili. Zlomený nůž a já se vypořádáme s

Arjukem.“ Neztrácel čas dalším dohadováním a okamžitě vyrazil na cestu. Kořist má velký náskok.
Jinak se nebylo příliš čeho bát, až na zlé duchy a zlověstné síly, které snad ovládal Arjuk. Rudý vlk však pochyboval, že by nějaké měl. Lovci šli ve dvou jen proto, že by stopa mohla být obtížně čitelná, a protože je jen zřídkakdy moudré putovat osamoceně.
Stopa vedla k severu. Když za Rudým vlkem zmizelo z dohledu pobřeží, poznal, že muž, kterého sledují, už začal slábnout. Vyprávění Hledače odpovědí bylo zmatené, nicméně šaman měl za to, že Arjuk utrpěl zranění, než svého protivníka skolil. Srdce v hrudi Rudého vlka se smálo.
Krátký den skončil. Nějakou dobu se Zlomeným nožem pokračovali i po setmění. Když se pozorně dívali, stále dokázali ve světle hvězd a později i měsíce stopu rozeznat. Postupovali pomalu, ale na tom nezáleželo, protože viděli, že Arjuk zpomalil ještě víc a musel se stále častěji zastavovat k odpočinku.
Pak se zatáhlo a nedalo se rozeznat nic. Lovci chtě nechtě zastavili. Bez ohně se najedli sušeného masa a zabalili se do přikrývek. Rudého vlka vyburcoval jemňoučký dotek na tváři. Sněží. Otče vlků, ať přestane, prosil.
Nepřestalo. Ráno bylo tlumené a šedivé, plné bílých vloček, přes které nebylo vidět oblohu a kterými muži dohlédli sotva na jeden hod oštěpem. Nějakou dobu dokázali najít a sledovat stopu, když odmetali čerstvý prašan z ulehlého sněhu, ale nakonec už to nešlo. „Ztratili jsme ho,“ vzdychl Zlomený nůž. „Teď za to musí zaplatit jeho kmen.“

„Možná ne,“ odpověděl Rudý vlk. Už o tom přemýšlel. „Nemůžeme být daleko za ním. Může docela dobře být za nejbližším kopcem. Zůstaňme.“
Oteplilo se natolik, že mohli sedět téměř v pohodlí. Cekali, trpěliví jako rys.
Asi v poledne sněžit přestalo. Vydali se dál k severu. Lehkým, ale nejméně po kotníky, místy až po kolena hlubokým sněhem se jim šlo obtížně. Kéž bych měl kouzelné boty, které by se nebořily, pomyslel si Rudý vlk. Mají takové Vysoký muž a Sluneční vlas? Vlastní přece spoustu zázračných věcí… Nu, Arjukovi sníh překáží také, víc než nám.
Z návrší přehlédli step daleko před sebou. Mraky se roztrhaly a po neporušené pláni se táhly dlouhé modré stíny. Každý keř či balvan byl výrazně zřetelný. Muži se rozhlíželi nalevo, napravo i před sebe, až Zlomený nůž napřáhl ruku a zvolal:
„Támhle!“
Rudému vlkovi poskočilo srdce. „Možná. Pojď.“ Slezli po svahu dolů. Než došli k místu, kde cosi zahlédli, slunce zapadlo, ale trochu světla ještě zbývalo. V něm si prohlíželi narušený sníh.
„Ano, člověk,“ řekl Rudý vlk. „Určitě není daleko. Podívej se, jak se brodil a… ano, tady klopýtl, upadl a nemotorně se zvedl.“ Pevně sevřel ruku v hrubé palečnici na ratišti oštěpu. „Je náš.“
Vyrazili dál volnějším krokem než předtím a šetřili síly. Ani ne tak kvůli kořisti, jako spíš na zpáteční cestu. Svět zahalila noc. Nebe bylo většinou jasné, měsíc dosud nevyšel; brzy se hemžilo mrazivě ostrými hvězdami. Stopu bylo zřetelně vidět.

Náhle se Zlomený nůž zastavil. Rudý vlk zaslechl, jak zalapal po dechu, a stejně jako on vzhlédl. Nad severním obzorem rozněcovali své ohně Zimní lovci.
Světlo se vzdouvalo v chvějivých vlnách a paprscích výš, jasněji, ještě výš, ještě jasněji a znovu výš, až olizovalo nebeskou klenbu. Mráz přituhl a všechny zvuky zamrzly. Jenom odlesk světla na sněhu byl živý. Muži hleděli, jatí posvátnou bázní, pro kterou zapomněli i na strach. Tam tančili nejmocnější z jejich předků, duchové příliš silní, než aby je země udržela.
„Přece patříte k nám," vydechl Rudý vlk nakonec. „Vzpomínáte si, ne? Bdíte nad námi. Střežíte nás. Zaháníte od nás a od našich synů hrůzy a pomstychtivé duchy. To vaším jménem, pro vás dnes v noci zabíjíme."
„Myslím, že kvůli tomu přišli," řekl Zlomený nůž stejně tiše.
„Pak bychom je neměli nechat čekat." Rudý vlk vykročil dál.
Vzápětí něco spatřil, skvrnu na sněhu pod chladnými ohni. Zrychlil krok. Ten druhý ho musel vidět také, protože k jeho sluchu dolehl ječivý naříkavý nápěv. Cože, Hraboší lidé také zpívají nějaké písně smrti?
Jak se blížil, rozeznal Arjuka, sedícího se zkříženýma nohama v díře, kterou si vyhrabal ve sněhu. „Já to udělám, Zlomený noži," řekl Rudý vlk. „Pádící lišák byl mému duchu blízký." Kráčel dál, jako by mu nohy nesvazoval žádný čerstvý sníh.
Arjuk vstal. Pohyboval se nesmírně pomalu a neohrabaně, z posledních sil. Ale nekrčil se. Dozpíval píseň a zůstal stát se svěšenými rameny, levou ruku přivázanou k boku pod pláštěm z nevydělané kůže, ale

stál pevně. Vousy měl poprášené bílou jinovatkou. Když se k němu Rudý vlk přiblížil, usmál se. Usmíval se.
Rudý vlk se zarazil. Co to má znamenat? Co to věstí? Tiché ohně mu hořely nad hlavou a velely mu. Udělal krok. A další.
To není žádné zvíře zahnané do slepé uličky, věděl. Arjuk je připraven na smrt. Nu, bude ji mít tak lehkou, jak mu ji jen dokáži přivodit. Alespoň tolik si zaslouží.
Bodl obouruč drženým oštěpem. Kost a ostrý pazourek pronikly do prsou a našly srdce. Zbraň do vyčerpaného a ochablého těla zajela podivně hladce a bez odporu. Arjuk se zapotácel a padl naznak. Jednou vykopl nohama, v hrdle mu to zachrčelo, a pak ztichl.
Rudý vlk vytrhl oštěp, opřel se o něj a hleděl k zemi.
Zlomený nůž zůstal stát vedle něj. Plameny na obloze poskakovaly a chvěly se.
„Je dokonáno," řekl konečně Zlomený nůž bezvýrazně.
„Ne tak docela," odvětil Rudý vlk. Vytáhl z váčku kost zdobenou rytinami a sevřel ji mezi zuby. Poklekl a rozvázal Arjukův váček. Nebylo v něm nic, až na… ano… Vyndal oči Pádícího lišáka. „Vrátíte se k němu," slíbil jim. Podal je Zlomenému noži: „Dobře je zabal a zazpívej jim Píseň duchů. Já mám jiný úkol." Na člověka, který věděl, že pro něho není úniku a který byl na konci svých sil, zemřel Arjuk klidně. Skoro šťastně, pokud mohu soudit v tomhle čarodějném přísvitu. Co věděl? Co chtěl udělat… později?
Nu, už neudělá nic. Hledač odpovědí mi prozradil, jak mám svázat ducha.
Rudý vlk udělal mrtvému totéž, co udělali Pádícímu lišákovi. Pak bulvy rozdrtil mezi dvěma kameny, které vyhrabal ze sněhu. Rozřízl břicho a mezi vnitřnosti

položil další kameny. Probodl oštěpem hruď skrz naskrz a zarazil hrot tak hluboko do ledu pod mrtvým, jak jen dokázal. Tančil kolem mrtvoly, vzýval přitom svého jmenovce Otce vlků a žádal ho, aby seslal vlky a lišky, lasičky, sovy. krkavce a vůbec všechny mrchožrouty, ať mrtvého pozřou. „Nyní je dokonáno," řekl. „Pojďme." Cítil se vyčerpaně, ale půjde tak dlouho, dokud se dokáže udržet na nohou. Potom se uloží ke spánku. Až přijde ráno, měli by se Zlomeným nožem vypátrat nějaký orientační bod, třeba vzdálenou horu, a podle něj najít cestu domů.
Vydali se pod ohni duchů přes step.

IX

Wandě Tamberlyové po těch měsících už starý mamut samotář připadal jako blízký přítel. Litovala, že se s ním musí rozloučit. Ale nyní už jí poskytl veškeré informace, které mohl, a mezi nimi se mohl docela dobře skrývat klíč k celé historii Beringie. Pokud ještě má naději, že se něco dozví i o dalších stránkách zdejšího života, měla by se raději zabývat jimi. Její nadřízení by ji „už“ nejraději viděli jinde a v jiné době. Jen s obtížemi je přesvědčila, aby ji nechali strávit zde ještě kousek osobního času, vyčkat do konce zimy a pozorovat ještě jedno interstadiální jaro. Depeše přitom létaly prostoročasem sem a tam a Tamberlyová tušila, že ji šéfové podezřívají, že jejím skutečným motivem je přesvědčit se na vlastní oči, jak se povede jejím Tulat.

Ne že by tady nezbývalo udělat spoustu poctivé vědecké práce, celá člověkostaletí. Slyšela, že nějací civilní badatelé podnikli vlastní výzkum před tímto obdobím i po něm. Jenže pocházeli z civilizací mnohem pozdějších než její a byli pro ni příliš cizí, než aby s nimi mohla kdy spolupracoval. Ona patřila ke Stráži, jejíž zájem se soustředil na věci přímo spojené se záležitostmi lidí.

Často docházela k názoru, že to má své výhody. Skutečné pochopení ekologie spočívá v jejích základech: geologie, meteorologie, chemie, mikrobiologie, rostlinstvo, červi, hmyz, plaší drobní obratlovci. Ona sleduje úžasná velká zvířata, nepříliš vzdálená vrcholu potravního řetězce. Jistě, musí také sbírat spoustu informací o jiných podrobnostech. Všeobecně vzato dohlížela na činnost maličkých robotů, kteří jako brouci lezli po okolí, sbírali vzorky, pozorovali a předávali informace počítači v její

kopuli. Ale také sledovala stopy, zkoumala trus, pozorovala zvířata z dálky nebo z úkrytu, bidlovala na pramici po jezerech, potulovala se se stády; a to byla prima zábava a opravdové dobrodružství.
Nerada budu odcházet nadobro. Ačkoliv - vzrušením jí zamrazilo v zádech - příští působiště, cromagnonská Evropa… ?
Tuhle cestu vykonala sama. Wanayimští průvodci byli často nedocenitelní, mnohem víc, než kteříkoliv Tulat před nimi, ale nesměli se setkat se skutečně vyspělou technikou. Její tempocykl, naložený tábornickou výstrojí, se vysoko vznesl na antigravitačním polštáři. S pomocí přístrojů se naposledy rozhlédla kolem. Právě jejich citlivost a přizpůsobivost přispěla k tomu, že úplně sama dokázala za několik roků práce sestavit přehlednou zprávu o celém regionu. Zařízení s dosahem mnoha mil pronikala mlhou, zesilovala dopadající světlo, dokázala rozeznat jednotlivá zvířata a přibližovala výjevy podle libosti. Tu stál pižmoň otočený zadkem proti větru, tu zas po sypkém sněhu hopkal zajíc, opodál vzlétl bělokur a támhle se potloukal a brumlal ten starý mamut…
V té bílé rozlehlé krajině byl jeho střapatý trup stejně tmavý jako skály, které se tyčily na severu. Jediným zbývajícím klem vyrýval ze sněhu mech a chobotem ho sbíral a krmil se. Bylo toho málo, ale bylo to to nejlepší, co osamělý samec, poražený v souboji a zahnaný od svých druhů, mohl najít. Tamberlyovou občas napadlo, že by od ní bylo milosrdnější ho zastřelit. Ale ne, poskytl jí významnou stopu, a teď, když ji měla, ať si mamut žije dál ve své nuzné hrdosti. Kdo ví, třeba přežije do léta a zase si naplní břicho.

„Díky, Jumbo,“ zavolala do větru. Věřila, že zjistila, proč je jeho druh v Beringii stále vzácnější, zatímco na Sibiři i v Severní Americe se dál běžně vyskytuje. Ačkoliv pevninská šíje byla dosud široká stovky mil, stoupající hladina moří ji už pohlcovala a šířící se zakrslé břízy měnily povahu stepi. Dosud netušila, že tihle slonovití savci jsou tolik závislí na specifických podmínkách. Jinde příbuzné druhy obývaly rozmanité habitaty. Ale tenhle samotář se nevydal na jih do pobřežních lesů a lučin, vydal se na sever, aby živořil pod horami.

To s sebou dále přinášelo důsledky, které vzrušovaly Ralpha Corwina. Třebaže paleoindiáni lovili zvěř všeho druhu, mamut pro ně byl nejvýznamnější kořist. V Beringii vyhubí už tak ohrožená stáda v libovolné oblasti během několika generací; představa, že primitivní člověk žije s přírodou v harmonické rovnováze je jen další mýtus. Výskyt mamutů dále na východě přiměje podnikavé osoby k dalšímu stěhování dřív, než by k němu došlo za jiných okolností, navzdory tomu, že dnešní Aljaška je většinou docela pustá.

Proto patrně migrace do Ameriky probíhala rychleji, než Corwin předpokládal a pozdější vlny měly výrazně odlišný charakter od předchozích… To ovšem nevysvětluje, proč se Oblační lidé odstěhují už příští rok…

Vítr vířil a bodal. Kolem Tamberlyové poletovaly šedavé cáry sraženého dechu. Letíme zpátky a hodíme si nohy na stůl s hrnkem něčeho horkého. Nastavila a zapnula ovladače.

Ve své kopuli sesedla, zasunula skútr na jeho místo pod palandu a vypnula antigrav. Stroj z několika palců žuchl na zem. Tamberlyová si pohladila zadek. Húúú, to

sedadlo je studené. Jestli budu příště zase pracovat v době ledové, nejdřív si tam nechám namontovat ohřívací spirály.
Svlékla se, umyla se, navlékla na sebe domácí oděv a uvažovala, co provede s Corwinem. Ten je nejspíš někde pryč. Kdyby byl doma, jeho tempocykl by zaregistroval její přílet a Corwin by nepochybně rovnou vpadl k ní s pozváním na skleničku a na večeři. Bylo by obtížné to elegantně odmítnout, když byla pryč deset dní. Zatím se jí vždycky podařilo ho přimět, aby se rozpovídal o sobě, což odvedlo jeho pozornost jinam, a jak musela uznat, nebylo to zdaleka nezajímavé. Dříve nebo později jí ale docela jistě udělá vážný návrh a o to žádný zájem neměla. Jak se má vyhnout nepříjemné scéně?
Škoda, že Manse není antropolog. S ním se cítím vždycky pohodlně jako ve staré botě - v botě, která kráčela po velice podivných stezkách a zůstala pevná. S tím bych si starosti dělat nemusela. Kdyby mi ten náhodou udělal návrh… Hele, nečervenám se, že ne?
Uvařila si čaj a uvelebila se s ním na židli. U vchodu se ozval hlas: „Haló, Wando, jak jste se měla?“
Nejspíš byl zrovna v osadě. Sakra. „Dobře,“ zavolala. „Heleďte, jsem hrozně utahaná a dělala bych vám špatnou společnost. Mohla bych si do zítřka odpočinout?“
„Obávám se, že ne.“ Ten vážný tón zněl upřímně. „Špatné zprávy.“
Srdce jako by jí probodl rampouch. Zvedla se. „Už jdu.“
„Myslím, že nejlepší bude, když vyjdete ven. Já počkám.“ Pak už zněl jenom vítr.
Navlékla na sebe vlněné ponožky, manšestrové kalhoty, pohorky, prošívanou bundu. Když se protáhla ven, šlehl

ji vítr, který hnal nízko nad zemí ledové jehličky. Slunce klesající za pahorky na jihu v nich rozžíhalo ostrý proměnlivý třpyt. Venku vedle sebe stáli Corwin a Rudý vlk, oba také náležitě oblečení do takového počasí. Tvářili se vážně.
„Ať tě provází dobrý osud," pozdravila Tamberlyová přes kvílení větru.
„Ať s tebou putují dobří duchové," odpověděl Oblačný muž stejně formálně a bezvýrazně.
„Tenhle příběh ti musí vyprávět Rudý vlk," prohlásil Corwin stejným jazykem. „Řekl mi, že by to měl udělat. Když jsem zjistil, že ses vrátila, přivedl jsem ho."
Tamberlyová pohlédla lovci do očí. Ani na okamžik jimi neuhnul. „Tvůj přítel Arjuk je mrtev," oznámil jí. „Zabil jsem ho. Bylo to nezbytné."
Svět na okamžik potemněl. Vzchop se. Tahle kultura je stoická. Neztrať tvář. „Proč se to stalo?"
Vyprávění bylo krátké a důstojné.
„Nemohl jsi ho ušetřit?" zeptala se hluše. „Zaplatila bych… dost na to, aby se Pádící lišák dočkal své cti."
„Říkala jsi, že nás za několik měsíců opustíš, a Vysoký muž nezůstane o mnoho déle," odvětil Rudý vlk. „A co potom? Další Hraboší muži by si mohli myslet, že nám mohou ublížit a potom volně odejít. Arjuk také získal moc nad duchem Pádícího lišáka. Kdybychom nezískali zpět to, co mu vzal, byl by Arjukův duch po smrti dvakrát tak silný a určitě plný nenávisti. Musel jsem zajistit, aby nikdy nevešel mezi nás."
„Dostal jsem slib, že se na Tulat nebudou dál mstít, když se budou dobře chovat," dodal Corwin.

„To je pravda,“ potvrdil Rudý vlk. „Nepřejeme si tě zarmoutit ještě víc, Sluneční vlase.“ Odmlčel se. „Je mi to líto. Nepřál jsem si tě vůbec zarmoutit.“
Udělal posunek na rozloučenou, obrátil se a odkráčel. Nedokážu ho nenávidět, pomyslela si Tamberlyová. Udělal to, co pokládal za svou povinnost. Nedokážu ho nenávidět.
Ach, Arjuku, Češu, všichni, kdo tě měli rádi, Arjuku! „Je to tragédie,“ zamumlal po chvíli Corwin. „Ale upokojte se.“
V Tamberlyové se něco hnulo. „Jak můžu, když on… když jeho rodina… aspoň o ně se musím postarat.“
„To udělají jejich lidé.“ Corwin jí položil ruku na rameno. „Má drahá, musíte své šlechetné impulsy ovládat. Nesmíme se do toho zaplétat víc, než už jsme. Co byste mohla pro kohokoliv udělat, aby to nebylo zapovězené? Kromě toho tenhle kmen brzy odejde.“
„A kolik do té doby zůstane Tulat? Sakra, přece nemůžeme jenom nečinně přihlížet? „ Nasadil přísný výraz.
„Uklidněte se. Nemůžete Wanayimy do ničeho vmanévrovat. Když to zkusíte, jenom mi tím ztížíte práci. Upřímně řečeno, jak se věci mají, to, že si mě spojují s vámi, už mě stálo určitou prestiž, když vás ta novina očividně ohromila.“
Zaťala pěsti a ze všech si se snažila nerozplakat. Usmál se. „Ale no tak, já vám nechci nic vyčítat. Musíte se naučit se s věcmi smiřovat. 'Pohybující se prst napsal', to přece znáte.“ Jemně ji vzal kolem ramen.
„Pojďte, půjdeme dovnitř a dáme si skleničku nebo tři. Připijeme si na vzpomínky a…“
Vytrhla se mu. „Nechtě mě být!“

„Promiňte?“ Zvedl ojíněné obočí. „Opravdu, má drahá, vy jste přepracovaná. Odpočiňte si. Poslechněte starého teréňáka.“
„Víte, co si můžete udělat s pohybujícím se prstem? Řekla jsem vám, abyste mě nechal být!“ Sáhla po jezdci zipu své kopule. Zaslechla opravdu v hučení větru odevzdaný povzdech stylu 'ženské už jsou takové'?
V přístřešku sebou plácla na palandu a dala volný průchod slzám. Trvalo to dlouho.
Když se konečně posadila, obklopovala ji tma. Vzlykala, chvěla se, a obcházel ji takový chlad, jako by byla ještě venku. V ústech cítila slanou chuť. Musím vypadat děsně, pomyslela si vzdáleně.
Zase jí to začalo myslet jasně. Co mě na tom tak vzalo? Měla jsem Arjuka ráda, byl zlatý a pro jeho rodinu to bude zlé, aspoň než si zařídí život jinak, a to bude tvrdé, když tady Oblační lidé ze všech kořistí, jenže… jenže já nejsem Tula. Já jenom procházím kolem a tohle jsou staré nešťastné vzdálené události, vždyť se staly tisíce let předtím, než jsem se vůbec narodila.
Ten parchant Corwin má pravdu. My ve Stráži si musíme vypěstovat otrlost. Co největší. Myslím, že teď už chápu, proč Manse občas znenadání ztichne, zadívá se někam za mne, pak zavrtí hlavou, jako by se snažil něco setřást, a několik dalších minut se chová až příliš bodře.
Bouchla se pěstí do kolena. Já jsem ve hře moc nová. Moc mě popadá vztek a lítost. Hlavně vztek, řekla bych. Co s tím mám dělat? Pokud tu chci zůstat déle, měla bych se raději usmířit s Corwinem. Víceméně. Jo, reagovala jsem hystericky. Ještě teď jsem hysterická. Možná. Každopádně než začnu urovnávat záležitosti,

měla bych nejdřív dát do pořádku sebe. Nějak ze sebe dostat tu žluč.
Jak? Dlouhou, hodně dlouhou procházkou. Až na to, že je noc. Nevadí. Přeskočím časem do rána. Jenom by mě neměl nikdo vidět, jak se kradu pryč. Nepatřičný výlev emocí by mohl vzbudit falešné představy. Dobře, přeskočím někam jinam i v prostoru, někam daleko na pobřeží nebo do stepi nebo…
Nebo.
Zalapala po dechu.

X

Padajícím sněhem se přikrádalo šedivé ráno. Všechno ostatní leželo bíle a nehybně. Trochu se oteplilo. Arjuk seděl zachumlaný ve svém plášti. Sníh ho částečně zasypal. Možná ještě vstane a bude se trmácet dál, ale teď ještě ne. Možná už nikdy. Ačkoliv už necítil hlad, rána pálila jako žhavé uhlíky a nohy se pod ním v noci podlamovaly. Když z nerozeznatelného nebe sestoupila žena, jenom na ni v ospalém údivu hleděl.
Slezla z té neživé věci, na které přiletěla, a zůstala stát před ním. Na pokrývce hlavy se jí usazoval sníh. Tam, kde se dotkl její tváře a roztál, stékal jako slzy. „Arjuku," zašeptala.
Dvakrát se mu z hrdla vydalo jen jakési zakrákání, než se dokázal zeptat: „Ty sis pro mne také přišla?" Zvedl ztěžklou hlavu. „Nuže, tady jsem."
„Ale Arjuku."
„Ty pláčeš," řekl překvapeně.
„Kvůli tobě." Polkla, otřela si oči, modré jako léto, napřímila se a shlédla na něho už pevněji.
„Pak tedy jsi stále přítel Nás?"
„Já… jsem vždycky byla." Poklekla a objala ho. ."Vždycky budu." Zasykl. Pustila ho. „Bolí to? Promiň." Prohlédla si zavázanou ruku a rameno pokryté koláčem sražené krve. „Ano, zranili tě. Hrozně. Nech mě, abych ti pomohla."
Omámením se slabounce prodrala vděčnost. „Pomůžeš Češu a mladým? „
„Když budu moci… Ano, pomohu. Ale nejdřív tobě. Na." Zatápala v oděvu a něco vytáhla. Ihned to poznal. „Tady máš Sladkou pochoutku."

Za pomoci zdravé ruky a zubů strhal obal. Hltavě se pustil do obsahu. Ona zatím z té věci, na které jela, vytáhla nějakou krabici. Krabice také znal, protože už ji několikrát předtím viděl je používat. Vrátila se, znovu poklekla a stáhla si rukavice. „Neboj se," řekla.
„Už se nebojím, když jsi se mnou." Olízl si rty a potom olízal prsty, aby nepřišel ani o trošku té hnědé hmoty. Led ve vousech zachrastil, když o ně rukou zavadil.
Přiložila ke kůži nedaleko rány jakousi malou věc. „Tohle odežene bolest," řekla. Ucítil lehké štípnutí. Za ním se mu po ruce rozlila vlna klidu, tepla a bezbolestnosti.
„Á-á-á," vydechl. „Umíš nádherné věci."
Pustila se do čištění a ošetřování rány. „Jak se to stalo?"
Nechtěl na to vzpomínat, ale protože se ptala ona, řekl: „Do naší osady přišli dva Lovci mamutů…"
„Ano, slyšela jsem, co vyprávěl ten, který uprchl. Proč jsi napadl toho druhého?"
„Vztáhl ruce na Češu. Řekl, že ji odvede pryč. Zapomněl jsem se." Arjuk před ní nedokázal předstírat, že toho skutku opravdu lituje, navzdory zlu, které jím přivolal. „Bylo to pošetilé. Ale stal jsem se znovu mužem."
„Aha." Její úsměv posmutněl. „Teď ti jsou Oblační lidé na stopě."
„Myslel jsem si to."
„Zabíjíte."
„Tenhle sníh může zakrýt stopy."
Kousla se do rtu. Poznal na ní, že se jí to říká nesmírně těžko. „Oni tě zabijí. Já proti tomu nic nezmůžu."
Zavrtěl hlavou. „Ty to snad skutečně víš? Nechápu, jak by to mohlo být jisté."

„Já si také nejsem jistá, jestli to chápu,“ zašeptala s pohledem stále upřeným na své zaměstnané ruce. „Ale je to tak.“
„Doufal jsem, že snad zemřu sám a oni najdou moje tělo.“
„To by je neuspokojilo. Oni si myslí, že musí někoho zabít, protože jejich muž byl také zabit. Když nezabijí tebe, zabijí nejednoho z tvého rodu.“
Arjuk se zhluboka nadechl, chvilku pozoroval padající sníh a pak se uchechtl. „Takže je jen dobře, že mě zabijí. Jsem připraven. Ty jsi ode mne zahnala bolest, naplnila jsi mi ústa Sladkou pochoutkou, objala jsi mě.“
Chraptivě řekla: „Bude to rychlé. Nebude to příliš bolet.“
„A nebude to marné. Děkuji ti.“ To mezi Tulat zaznělo jen zřídka, protože vzájemné úsluhy a laskavost pokládali za samozřejmé. „Wando,“ dodal ostýchavě. „Neřekla jsi snad jednou, že to je tvé pravé jméno? Děkuji ti, Wando.“ Nechala práce, posadila se na paty a přiměla se na něho zpříma podívat. Arjuku,“ řekla tiše, „mohu pro tebe udělat… ještě něco. Mohu zařídit, abys svou smrtí dokázal něco víc než jen splatit to, co se stalo.“
Udiveně, užasle se jí zeptal: „Jak? Pověz mi to.“ Zaťala ruku v pěst. „Nebude to pro tebe snadné. Myslím, že obyčejná smrt by byla mnohem snazší.“ Hlasitěji dodala: „I když, jak to mohu vědět?“ „Ty víš všechno.“
„Panebože, to ne.“ Vzchopila se. „Vyslechni mě. Když budeš věřit, že to dokážeš unést, poskytnu ti jídlo, nápoj, který tě posílí a… a svou pomoc…“ Hlas jí selhal.
Užasl ještě víc. „Vypadáš, jako by ses bála, Wando.“
„Bojím se,“ vzlykla. „Jsem k smrti vyděšená. Pomoz mi, Arjuku.“

XI

Rudý vlk se probudil. Poblíž se pohnulo něco těžkého. Točil hlavou nalevo i napravo. Měsíc byl opět v úplňku, malý a chladný jako okolní vzduch. Jeho světlo se linulo z nebeské klenby a třpytivě se odráželo od sněhu. Kam až lovec dohlédl, byla step pustá a prázdná, kromě několika balvanů a nehybných holých keřů. Měl za to, že ten hluk - svist, žuchnuti, prásknutí jako od drobného hromu - přišel zpoza velké skály, poblíž které se on, Chytač koní, Sobí paroh a Hrot oštěpu na lovu utábořili.

„Kupředu a připravit se!“ zavolal. Jediným pohybem vyklouzl ze svého pytle a popadl zbraně. Ostatní udělali totéž. Také spali v téhle jasné noci jen napůl.

„Nic takového jsem ještě neslyšel.“ Rudý vlk jim pokynul, aby zaujali postavení po jeho bocích.

Zpoza skály vyšla mužská postava, na měsícem osvíceném sněhu černá, a vydala se jim naproti.

Chytač koní zamžoural. „Podívejte, to je Hraboš,“ řekl a úlevou se zasmál.

„Tak daleko ve vnitrozemí?“ podivil se Sobí paroh.

Postava pevně kráčela stále blíž. Z větší části ji zakrýval nahrubo vyrobený kožený plášť, avšak lovci viděli, že nese nějakou věc, která nebyla pěstní klín. Postupně rozeznávali rysy obličeje, rozcuchané vlasy a vpadlé, vousem pokryté tváře.

Hrot oštěpu sebou trhl. „To je on, ten kterého jsme pronásledovali kvůli Pádícímu lišákovi,“ zakvílel.

„Přece jsem tě zabil, Arjuku!“ křikl Rudý vlk.

Chytač koní zaječel, obrátil se a rozběhl se přes pláň pryč.

„Stůj!“ zařval Rudý vlk. „Zůstaň stát!“

Sobí paroh a Hrot oštěpu utekli také. I Rudý vlk se málem dal na útěk. Hrůza ho sevřela, jako když jestřáb sevře lumíka.
Ale nějak ji překonal. Věděl, že když uteče, bude bezmocný, už nebude muž. V levé ruce zdvihl sekerku, pravou pozvedl oštěp k hodu. „Nebudu prchat," drkotal vyschlými ústy. „Už jsem tě jednou zabil."
Arjuk se zastavil kus před ním. V očích, které Rudý vlk vyloupl a rozdrtil, mu svítila měsíční zář. Promluvil řečí Wanayimů, ze které, když byl naživu, znal sotva pár slov. Hlas zněl mocně a podbarvoval jej příšerný dozvuk. „Nemůžeš zabít mrtvého."
„B-bylo to… bylo to daleko odsud," koktal Rudý vlk. „Spoutal jsem tvého ducha kouzly."
„Nebyla dost silná. Žádné kouzlo nebude nikdy dost silné."
Závojem hrůzy Rudý vlk viděl, že duchovy nohy za sebou zanechávají stopy jako nohy živého člověka. Tím to bylo všechno děsivější. Byl by se nejraději dal do křiku a prchal jako jeho druhové, ale bránilo mu v tom vědomí, že by určitě nebyl rychlejší než to zjevení, a mít je v zádech by bylo horší, než se vůbec odvažoval pomyslet. „Zde stojím," zasípěl. „Dělej, co chceš." „To, co udělám, bude navždy."
Nespím. Můj duch nemůže uniknout do bdění. Nemohu tomu nijak uniknout.
„Duchové této země jsou plní mrazivého hněvu," zněl Arjukův nezemský hlas. „Povstávají ze země. Kráčejí ve větru. Odejděte, než si pro vás přijdou. Opusťte jejich kraj, ty i tví lidé. Jděte."

I v této chvíli si Rudý vlk vzpomněl na Vrbku, na jejich děti, na kmen. „Nemůžeme odejít," prosil. „Zemřeli bychom."
„Necháme vás být, dokud neroztaje sníh a nebudete zase moci žít ve stanech," řekl Arjuk. „Do té doby se mějte na pozoru. Nechtě naše živé na pokoji. Na jaře odejděte a nikdy se nevracejte. Vykonal jsem dlouhou a tíživou cestu, abych ti to řekl. Nebudu ti to říkat dvakrát. Odejděte, jako nyní odcházím já."
Obrátil se a vykročil stejnou cestou, kterou přišel. Rudý vlk padl na břicho do sněhu. Neviděl tedy, jak Arjuk zachází za skálu; ale uslyšel nadpřirozený zvuk jeho odchodu ze světa lidí.

XII

Měsíc už zapadl. Slunce bylo dosud daleko. Na bílou zemi sesílaly matnou zář jen hvězdy a Stezka duchů. Lidé v osadě spali.

Když někdo odtáhl vchodovou zástěnu, šaman Hledač odpovědí se probudil. Zprvu byl zmatený, rozmrzelý a hlavně cítil, jak ho bolí staré kosti. Vyhrabal se zpod kožešin a skrčil se u ohniště. Byl v něm jen popel. Čerstvý oheň mu každé ráno někdo přinesl. „Kdo jsi?“ zeptal se černého stínu, který stál u vchodu a zakrýval hvězdy. „Co potřebuješ?“ Náhlé onemocnění, začátek porodu, noční můra…

Příchozí vešel a promluvil. Takový hlas Hledač odpovědí dosud v životě neslyšel, ba ani ve snu nebo při vidění. „Znáš mne. Pohleď.“

Zazářilo světlo, chladně jasné jako to, které dokázali Vysoký muž a Sluneční vlas vykouzlit z kolíku. Svítilo vzhůru přes mohutný vous a brázdilo hlubokými stíny tvář nad ním. Hledač odpovědí zaječel.

„Vaši muži mě sice dokázali zabít,“ řekl Arjuk, „ale nedokázali mě svázat. Vrátil jsem se, abych ti řekl, že musíte odejít.“

Hledač odpovědí se vzpamatoval a nahmatal rytinami zdobenou kost, která mu vždycky ležela na dosah. Ukázal jí. „Ne, ty se kliď, ja éja éja illa jáá!“ Sotva ze sebe dokázal zaříkání vypravit, jak měl stažené hrdlo.

Arjuk ho přerušil. „Příliš dlouho tvůj lid kořistil z mého. Naše krev vylitá na zem rozzlobila podzemní duchy. Odejděte, všichni Oblační lidé, odejděte. Řekni jim to, šamane, nebo půjdete se mnou.“

„Odkud jsi povstal?“ fňukal Hledač odpovědí. „Chceš to vědět? Mohl bych začít s vyprávěním, jehož nejmírnější slovo by ti vyrvalo duši, zmrazilo krev, vypudilo oči z důlků jako ohnivé létavice, rozpletlo vlasy a přimělo je vstát na všechny strany jako ostny rozzuřeného dikobraza. Ale místo toho nyní odcházím. Jestli zůstanete, Oblační lidé, vrátím se. Pamatujte na mne.“
Světlo zhaslo. Vchod znovu potemněl a potom jím opět nelítostně zasvítily dovnitř hvězdy.
Výkřiky Hledače odpovědí vyburcovaly blízké rodiny. Dva nebo tři muži postřehli toho, kdo kráčel od nich. Řekli si, že by ho neměli pronásledovat, ale raději se podívat, jakou pomoc potřebuje jejich šaman. Našli ho, jak sténá a něco si pro sebe mumlá. Později jim sdělil, že ho navštívilo strašlivé vidění. Po východu slunce sebral Zlomený nůž odvahu a vydal se po stopě cizince. Kus od vesnice stopa končila. Ve sněhu tam byl velký otisk, jako kdyby se něco sneslo ze Stezky duchů.

XIII

Daleko na jihovýchodě za ledem a volným mořem začalo svítat. Hvězdy v těch místech bledly a jedna po druhé se ztrácely. Nad hlavou, na severu a na západě setrvávala noc. Nad sněhem vířily bílé výpary z horkých pramenů. Ticho nerušilo nic kromě neustálého hučení vln.

K osadě Ulunguova rodu dorazila mužská postava. Pohybovala se ztěžka, a když se zastavila mezi přístřešky, měla svěšená ramena. Zašelestilo tiché volání: „Češu, Češu!“

Lidé uvnitř se začali hýbat. Muži vykoukli zpoza vchodových zástěn. To, co spatřili, je vrhlo zpátky mezi těla nahloučená za jejich zády. „Arjuk, mrtvý Arjuk!“

„Češu,“ prosilo To, „jsem tvůj muž Arjuk. Přišel jsem se s tebou jenom rozloučit.“

„Zůstaňte tady,“ řekla jeho žena v temnotě prosycené pachem strachu. „Půjdu za ním.“

„Ne, to je smrt.“ Ulungu natáhl ruku, aby ji zadržel.

Odstrčila ho. „Chce mě,“ řekla a vylezla ven. Vstala a zůstala stát před zahalenou postavou. „Tady jsem,“ řekla Tomu.

„Neboj se,“ řekl Arjuk - jak jemně a vyčerpaně. „Nikomu neublížím.“

Zena na něho užasle hleděla. „Jsi mrtvý,“ zašeptala. „Zabili tě. Slyšeli jsme to. Jejich muži chodili mezi Námi, po celém pobřeží, a říkali Nám tu zvěst.“

„Ano. Tak se Wan… tak jsem se dozvěděl, kde jsi.“

„Říkali, že tě Rudý vlk zabil za to, co jsi udělal, a že by se všichni My měli mít na pozoru.“

Arjuk přikývl. „Ano, zemřel jsem.“

V hlase jí zazněla starostlivá péče. „Jsi vyhublý. Jsi unavený.“
„Byla to dlouhá cesta,“ vzdychl.
Natáhla k němu ruku. „Tvoje ubohá ruka…“
Maličko se usmál. „Brzy si odpočinu. Bude dobré si lehnout.“
„Proč ses vrátil?“
„Ještě nejsem mrtvý.“
„Říkals, že jsi.“
„Ano. Zemřel jsem před jedním úplňkem nebo ještě dřív, pod svitem Přízračných ptáků.“
„Jak to?“ zeptala se zmateně.
„Nerozumím tomu. To, co vím, ti nesmím prozradit. Ale když jsem prosil o dovolení, splnili mi přání, že tě smím ještě naposled navštívit.“
„Arjuku, Arjuku.“ Přistoupila k němu a položila mu hlavu na vous a hřívu. Objal ji zdravou rukou.
„Třeseš se, Češu,“ řekl. „Je chladno a nemáš na sobě nic. Jdi zpátky dovnitř, do tepla. Já už musím jít.“
„Vezmi mě s sebou, Arjuku,“ vykoktala mezi vzlyky. „Byli jsme spolu tak dlouho.“
„To nesmím udělat,“ odpověděl. „Zůstaň tady. Postarej se o mladé, o všechny Nás. Vraťte se domů k naší řece. Budete mít klid. Lovci mamutů už vás nebudou obtěžovat. Na jaře, až roztaje sníh, odejdou.“
Zvedla obličej. „To… je velká věc.“
„To je můj dar tobě i Nám.“ Hleděl za ni na pohasínající hvězdy. „Jsem rád.“
Visela mu na krku a plakala.
„Neplač,“ prosil ji. „Ať si tě pamatuji šťastnou.“

Světlo zesílilo. „Musím odejít," opakoval. „Pusť mě, nech mě jít." Musel jí odtrhnout ruce, aby mohl odejít. Stála a hleděla za ním, dokud neodkulhal z dohledu.

XIV

Tamberlyová na skútru přeskočila prostoročasem a snesla se s ním padajícím sněhem. Sesedla. Arjuk slezl ze zadního sedadla, kde se jí při tomto i při ostatních rychlých přeletech držel za pas. Chvíli stáli mlčky mezi vločkami uprostřed šedivého rána.

„Vykonáno?" zeptal se konečně.

Přikývla. Měla ztuhlou šíji. „Vykonáno. Co jsem mohla."

„To je dobře." Zatápal pravou rukou v plášti. „Tady ti dávám zpět tvoje poklady." Jeden po druhém jí je vracel: kapesní svítilnu, audiovizuální kameru, jejímž prostřednictvím viděla a slyšela, co dělal, přijímač do ucha, kterým mu předávala pokyny, překladač, který mu umožňoval mluvit řečí Wanayimů, nastavený na snížený kmitočet hlasu a s trochou strašidelného zpětnovazebního dozvuku na konci vysílání. Odložila je do kufru vozidla.

„Co mám dělat dál?" vyzvídal Arjuk.

„Cekat. Kdybych… kdybych tak mohla čekat s tebou!"

Zamyslel se. „Jsi hodná, ale myslím, že raději budu sám. Chci vzpomínat."

„Ano."

„A také, jestli mohu," pokračoval nesmírně vážně, „bych raději šel, než seděl na místě. Tvoje kouzlo mi přivedlo zpátky trochu zdraví. Už to pomíjí, ale rád bych toho využil."

Vychutnávej život, dokud můžeš. „Ano, učiň, jak si přeješ. Jdi, dokud… ach, Arjuku!" Stál tam tak trpělivě. Hlavu už mu pokryl sníh.

„Neplač,“ řekl rozpačitě. „Ty, která poroučíš životu a smrti, bys nikdy neměla cítit slabost nebo smutek.“
Zakryla si rukama oči. „Nemohu si pomoci.“
„Ale já jsem šťastný.“ Zasmál se. „To, co jsem mohl udělat pro Nás, je dobré. Pomohla jsi mi. Buď ráda. Já jsem. Ať si tě pamatuji šťastnou.“
Políbila ho a usmála se. Ještě když nasedala na tempocykl, stále se usmívala.

XV

Vítr hučel. Kopule se otřásala. Tamberlyová zamrkala do šera, slezla z vozidla a rozsvítila.
Za několik minut zaslechla: „Pusťte mě dovnitř.“
Pověsila venkovní oblečení na věšák. „Pojďte dál,“ odpověděla.
Corwin vešel. Do tkaniny u vchodu se opřel vítr. Chvilku s ní zápolil, než se mu podařilo za sebou zavřít. Tamberlyová se posadila na stůl. Cítila se mrazivě klidná.
Rozepnul si prošívanou bundu, jako by páral nepřítele, a obrátil se. Ústa měl pevně sevřená. „Tak jste konečně zpátky,“ zasípěl.
„Řekla bych,“ opáčila.
„Nechtě si své drzosti.“
„Promiňte. Nemyslela jsem to tak.“ Ukázala na židli stejně lhostejně, jak zněl její tón. „Posadíte se? Uvařím čaj.“
„Ne! Proč jste byla celé ty dny pryč?“
„Měla jsem práci v terénu.“ Potřebovala jsem kolem sebe mít strašnou nevinnost ledové doby a jejích zvířat. „Chtěla jsem dokončit svůj základní výzkum, než se tohle roční období nachýlí ke konci.“
Třásl se. „A než vás postihne trest - duševní blok nebo dokonce exilová planeta…“
Zvedla ruku. „Pomalu, pomalu. To je věc vyšší autority než té vaší, příteli.“
„Příteli?!? Po tom, co jste zradila… zničila… Myslela jste si snad, že se nedozvím, co se skrývá za těmi… zjeveními? Čeho jste tím chtěla docílit? Zničit moji práci…? „

Zavrtěla světlovlasou hlavou. „Ale kdepak. Můžete přece u Wanayimů pokračovat jak dlouho chcete, pokud uznáte za vhodné. A čeká na vás spousta pozdějších generací. „
„Nebezpečí kauzálních vírů…“
„Prosím vás. Sám jste mi řekl, že Oblační lidé na jaře odtáhnou. Tak je psáno. 'Pohybující se prsť, víte? Já jsem tomu jen dodala malý impuls. To bylo také psáno, ne?“
„Ne! Odvážila jste si hrát na Boha.“ Píchl proti ní ukazováčkem jako oštěpem. „Proto jste se nevrátila do toho dne, kdy jste se vydala na svůj bláznivý výlet. Neměla jste odvahu přijít mi na oči.“
„Bylo mi jasné, že mě to nemine. Ale připadalo mi chytřejší neukazovat se chvíli před domorodci. Měli v hlavě spoustu jiných věcí. Doufám, že jste se držel v pozadí.“
„Nic jiného mi nezbývalo. Nadělala jste nenapravitelnou škodu. Já to nehodlám ještě zhoršovat.“
„Faktem je, že se rozhodli z těchto končin odejít.“ „Kvůli vám…“
„Něco to muselo způsobit, ne? Ano, jistě, znám předpisy. Už jsem přeskočila do budoucnosti, podala hlášení a jsem předvolaná ke kárné komisi. Zítra balím.“ A rozloučím se s touhle zemí, ano, i s Oblačnými lidmi. S Rudým vlkem. Popřeju mu hodně štěstí.
„Na to jednání přijdu,“ slíbil Corwin. „Bude mi potěšením přednést stížnost.“
„Myslím, že to není váš obor.“
Zažíral na ni. „Změnila jste se,“ zamumlal. „Byla jste… slibné děvče. Teď je z vás chladnokrevná pletichář-ská mrcha.“
„Pokud jste už vyjádřil svůj názor, doktore Corwine, přeju vám dobrou noc.“

Obličej se mu zkřivil. Jeho dlaň dopadla na její tvář.
Zavrávorala, zase našla rovnováhu, zamrkala bolestí, ale dokázala promluvit klidně: „Řekla jsem: 'Dobrou noc, doktore Corwine.'„
Odfrkl, otočil se na patě, zatápal po jezdci zipu, otevřel kopuli a vyklopýtal ven.
Asi jsem se opravdu změnila, pomyslela si. Trochu jsem dospěla. Anebo v to aspoň doufám. To rozhodne… polní soud… komise. Možná mě propustí. Možná je to jediná správná věc, jakou můžou udělat. Já vím jenom to, že jsem udělala, co jsem musela udělat, a ať se propadnu, jestli toho lituju.
Vítr zadul ostřeji. Přivál několik sněhových vloček, předzvěst posledního velkého blizardu téhle zimy.

13 210 př. Kr.

Oblaka se tyčila do výše, bělejší než zbytky sněhových závějí, které dosud tu a tam ležely na mechu a na křovinách. Slunce s každým dalším dnem povylezlo trochu výš a oslňovalo oči. Jeho světlo se odráželo od tůní a mokřin, nad nimiž kroužili první tažní ptáci. Všude vyrážela poupata. Když se na ně šláplo, vyslala do vzduchu závan vůně zeleně.

Jen jednou se Vrbka ohlédla přes roztroušené řady příslušníků kmene po domech, které opouštěli, po práci jejich rukou. Rudý vlk vycítil, na co myslí. Položil jí ruku kolem ramenou. „Najdeme nové a lepší země a v těch budeme přebývat my, naše děti i děti jejich dětí," řekl.

Tak jim to Sluneční vlas slíbila, než ona i Vysoký muž zmizeli i se svými stany stejně záhadně, jako se objevili. „Nový svět." Nerozuměl tomu, ale uvěřil a přiměl uvěřit i své lidi.

Vrbka opět vyhledala pohledem svého muže. „Ne, tady nemůžeme zůstat." Hlas se jí zachvěl. „Ty měsíce strachu, kdy se duch mohl každou noc vrátit… Ale dnes vzpomínám na to, v co jsme doufali."

„Leží to před námi," odpověděl.

Její pozornost přilákalo jedno z dětí, které se kamsi lehkomyslně rozběhlo. Spěšně se za uličníkem vydala. Rudý vlk se usmál.

Potom i on zvážněl, i on vzpomínal - na ženu s vlasy i očima vyvolávajícími představu léta. Navždy na ni bude vzpomínat. Vzpomene si i ona?

1990

Tempocykl se zhmotnil v tajné podzemní místnosti. Everard sesedl, podal Tamberlyové ruku a pomohl jí ze zadního sedadla. Po schodech vyšli do maličkého kumbálu. Jeho dveře byly zamčené, ale zámek Everarda poznal a pustil je do chodby lemované naskládanými kartóny s knihami. V přední části obchodu Everard řekl majiteli: „Nicku, potřebujeme na chvíli tvoji kancelář."
Malý chlapík přikývl. „Jasně. Už jsem vás čekal. Nechal jsem vám tam to, cos naznačoval, že budete potřebovat."
„Díky. Jsi bezva kluk. Tudy, Wando."
Everard a Tamberlyová vešli do místnosti plné nepořádku. On zavřel dveře, ona usedla na židli za psacím stolem a zadívala se ven do zahrádky na dvoře. Nad měsíčky a petúniemi bzučely včely. Nic kromě zdi naproti a vzdáleného hluku dopravy neprozrazovalo, že by se nacházeli v San Františku na konci dvacátého století. Obsah kávové konvice byl horký a přijatelně čerstvý. Ani jeden z nich se nesháněl po mléku nebo cukru. Místo toho našli dvě likérové skleničky a láhev calvadosu. Everard oběma nalil.
„Jak se cítíš?" zeptal se.
„Utahaně," zamumlala s pohledem stále upřeným z okna.
„Jo, bylo to tvrdé. Muselo být."
„Já vím." Vzala si kávu a napila se. Do hlasu se jí vrátilo trochu živosti. „Zasloužila bych si něco horšího, daleko horšího."
Také do svých slov propašoval víc energie. „No, už to máme za sebou. Ty si půjdeš užívat dovolené, pořádně si odpočineš a zbavíš se té noční můry. To je rozkaz." Podal jí sklenku. „Na zdraví."

Otočila se a přiťukla si s ním. „Salud. „
Posadil se naproti ní. Ochutnali. Kolem zavířila těžká sladká vůně.
Za chvíli se na něho podívala zpříma a tiše řekla: „To tys mě z toho vytáhl, že? Nemyslím jenom to, jak ses mě zastával před komisí - i když jestli někdo někdy potřeboval podporu, panebože… Ale tohle bylo převážně formální, že?“
„Chytrá holka.“ Znovu usrkl, odložil skleničku a sáhl po dýmce a váčku s tabákem. „Ano, ovšem. Měl jsem řadu zákulisních jednání. Našli se takoví, kteří tě chtěli utlouct paragrafy, ale nechali se, ehm, přesvědčit, že důtka postačí.“
„Ne, nestačí.“ Otřásla se. „Ty záznamy, co mi ukázali…“
Přikývl. „Vyšinuté časové souvislosti. Ošklivě.“ Věnoval se nacpávání dýmky, aniž by od té činnosti jedinkrát zvedl zrak. „No, upřímně řečeno, takovouhle lekci jsi potřebovala. „
Nejistě se nadechla. „Mansi, ty potíže, které jsem ti způsobila…“
„Nejsi mi ničím zavázaná. Byla to moje povinnost, když jsem se doslechl jaká je situace.“ Vzhlédl. „Víš, svým způsobem to byla chyba Stráže. Ty jsi měla dělat práci přírodovědce. Tvůj výcvik v ostatních směrech byl minimální. Potom tě naše organizace nechala zaplést se do něčeho, na co jsi nebyla připravená, vycvičená, neměla jsi průpravu. Je to lidské. Nese to s sebou hromadu chyb. Ale dá se jim to potom sakra dobře vytknout.“
„Nestojím o to, aby se pro mne hledaly nějaké omluvy. Věděla jsem, že porušuju předpisy.“ Tamberlyová se

napřímila. „A nelituju toho - ani teď ne.“ Znovu se napila.
„A měla jsi kuráž to komisi říct.“ Everard škrtl zápalkou a přiložil ji k tabáku. Přidržel ji tam, dokud z dýmky nestoupal hustý modrý oblak. „To hrálo ve tvůj prospěch. Potřebujeme odvahu, iniciativu a ochotu převzít odpovědnost víc než poslušné rutinéry. Kromě toho ses vlastně nesnažila historii změnit. To by bylo neprominutelné. Ty jsi ji jen vzala do svých rukou. Což možná bylo schéma událostí od samého počátku. Anebo možná ne. To vědí jen Danelliané.“
Bázlivě zauvažovala: „Zajímá je to, tak daleko v budoucnosti? „
Přikývl. „Myslím, že určitě. Mám podezření, že tahle záležitost přistála rovnou na stole jim.“
„Kvůli tobě, Mansi, protože jsi nezávislý agent.“
Pokrčil rameny. „Může být. Nebo tu záležitost… sledovali. Každopádně mám takový pocit, že rozhodnutí prominout ti to přišlo od nich. V tom případě jsi někde dál ve své osobní časové linii důležitější, než kdokoliv z nás dnes tuší.“
„Já? „ vypískla užasle.
„Přinejmenším potenciálně.“ Zamával na ni troubelí. „Poslyš, Wando, já sám jsem jednou na začátku kariéry porušil zákon, protože mi to připadalo jako jediné slušné východisko. Byl jsem připravený za to nést trest. Stráž nemůže tolerovat vzpurnost. Jenže mě poslali do zvláštního výcviku a nakonec ze mne udělali nezávislého.“
Zavrtěla hlavou. „To šlo o tebe. Já nejsem tak dobrá.“
„Chceš říct, že nejsi dobrá stejným způsobem. Já sám pořád pochybuju, že bys měla na to dělat poldu. Ale něco

jiného… Určitě v sobě máš ten správný základ.“ Pozvedl sklenku. „Tak na něj!“
Připila si s ním, ale mlčky.
Za chvíli se slzami na řasách řekla: „Nikdy ti nedokážu opravdu poděkovat, Mansi.“
„Hmm.“ Ušklíbl se. „Můžeš to zkusit. Co takhle pro začátek zajít dneska na večeři?“
Stáhla se. „Ach…“ Ten zvuk se rozplynul do ticha.
Díval se na ni. „Necítíš se, že?“
„Mansi, udělal jsi toho pro mne opravdu hodně. Ale…“
Přikývl. „Nervy to nevydržely. Naprosto chápu.“
Objala se rukama, jako by ji ovanul vítr od ledovce. „A pronásledují mě vzpomínky.“
„To taky dokážu pochopit.“
„Chtěla bych být sama, někde v klidu.“
„A vyrovnat se s tím, co se stalo.“ Vyfoukl kouř ke stropu. „Samozřejmě. Promiň. Měl jsem si to uvědomit.“
„Někdy později…“
Usmál se, tentokrát jemně. „Někdy později zase budeš sama sebou. To je jisté. Jsi moc silná, než abys nebyla.“
„A potom…“ Nedokázala větu dokončit.
„O tom si promluvíme, až na to bude čas.“ Everard odložil dýmku. „Wando, jsi na nejlepší cestě se položit. Uvolni se. Vychutnej si ten jabčák. Zdřímni si, jestli chceš. Já ti zavolám taxík a odvezu tě domů.“

Pátá část

HÁDEJ, HÁDEJ, HADAČI

1990

Ve tmě zazářil blesk, dost jasný na to, aby přesvítil newyorské osvětlení. Uhodil však příliš daleko na to, aby přes dopravní ruch bylo slyšet hrom; vítr a déšť teprve přijdou.
Everard se přiměl zpříma podívat na hádanku, která seděla naproti němu v jeho bytě. „Myslel jsem, že ta záležitost už je vyřešená," prohlásil.
„Zůstává značná nespokojenost," pravil Guion svou zdánlivě pedantskou angličtinou.
„Jo. Tahal jsem za drátky, stavěl jsem se za ni vahou své osobnosti, žádal jsem oplacení laskavostí, které mi dlužili. Ale já jsem nezávislý a měl jsem za to - mám za to - že potrestat Tamberlyovou za něco, co bylo z morálního hlediska správné, by nepřineslo nic, jenom ztrátu dobrého agenta."
Guion nepřestával mluvit vyrovnaným tónem. „Morálka stranění v cizích konfliktech je diskutabilní. A ze všech lidí právě vy byste měl vědět, že my realitu neuhlazujeme, my ji bráníme."
Everard zaťal pěst. „Ze všech lidí právě vy byste měl vědět, že to není vždycky tak docela pravda," řekl úsečně. Usoudil však, že by měl rozhovor udržet v mírumilovných kolejích. „Řekl jsem jí, že bych to nedokázal, kdyby nepřišel nějaký pokyn hodně shora. Měl jsem pravdu?"

Guion se odpovědi vyhnul. Maličko se usmál a řekl: „Já jsem vás sem přišel ujistit, že případ je definitivně uzavřen. Mezi vašimi kolegy už proti vám nebudou přetrvávat žádné výhrady, žádná nevyslovená obvinění z protekcionismu. Už uznávají, že jste jednal správně."
Everard vytřeštil oči. „Opravdu?" Uplynulo několik úderů srdce. „Jak to, k čertu, někdo dokázal? Taková nezávislá banda, která by se vzepřela i…"
„Snad stačí, že k tomu došlo, aniž by se to nějak dotklo jejich nezávislosti. Přestaňte se tím trápit. Nechtě to své středozápaďanské svědomí odpočinout."
„No - jo, to je od vás ohromně milé… Poslyšte, já jsem ale mizerný hostitel, co? Chcete něco k pití?"
„Hodně ředěné skotské se sodou bych neřekl ne."
Everard se zvedl z křesla a zamířil k baru. „Jsem vám vděčný, věřte mi."
„Nemusíte být. Jsem tady spíš na služební cestě, než že bych vám toužil zvěstovat odpuštění. Víte, vysloužil jste si jisté zvláštní ohledy. Prokázal jste, že jste pro Stráž jako agent příliš cenný, než aby vám chtěla zbytečně ztěžovat život něčí neochotou a neúplnou spoluprací."
Everard se zaměstnával obsahem baru. „Já? Žádná falešná skromnost, ale za milion let náborového období musela organizace najít spoustu lidí o hodně schopnějších než já."
„Anebo já. Občas však jedinci mají význam, jenž daleko přesahuje jejich zdánlivou cenu. Ne že bychom vy nebo já sami o sobě neznamenali nic. Ale vezměte si jako obecný příklad, řekněme, Alfreda Dreyfuse. Byl to schopný a svědomitý důstojník a jistě byl pro Francii přínosem. Ale velké události nastaly až díky tomu, co se s ním stalo."

Everard se zamračil. „Chcete tím říci, že byl… nástrojem osudu?“
„Víte velmi dobře, že něco takového jako osud neexistuje. Existuje struktura kontinua, kterou se snažíme uchovat.“
Asi ano, pomyslel si Everard. Ačkoliv ta struktura se nedá tak snadno změnit ani v čase, ani v prostoru. Zdá se, že je rafinovanější a záludnější, než nám uznali za vhodné sdělit na Akademii. Souhry okolností mohou být něco víc než jen náhody. Možná Jung ve svých poznámkách o synchronii zachytil kousíček pravdy… nevím. Vesmír tu není od toho, abych mu rozuměl. Já tady jenom pracuju. Pro sebe vytáhl Heineken, vedle na podnos postavil skleničku akvavitu a odnesl občerstvení ke stolku.
Když si sedal, zamumlal: „Předpokládám, že specialistce Tamberlyové také uhladili cestu.“
„Co vás vede k takové myšlence?“ zeptal se Guion nezávazně.
„Při své poslední návštěvě jste se na ni vyptával a ona se mi zmínila o jednom večeru stráveném s vámi, když byla ještě kadet. Pochybuji že… ten, kdo vás poslal… by se tolik zajímal o běžného nováčka.“
Guion přikývl. „Její světočára, stejně jako ta vaše, podle všeho zasahuje do mnoha dalších.“ Odmlčel se. „Zdůrazňuji 'podle všeho'.“
Everardovu duši opět zčeřil neklid. Sáhl po dýmce a váčku s tabákem. „Co se, sakra, vlastně děje?“ vyzvídal důrazně. „Co to má všechno znamenat?“ „Doufáme, že to není nic zvláštního.“ „Vy doufáte? O co jde?“
Guion se pevně zadíval Everardovi do očí. „To nedokáži říci přesně. Může to být něco nepoznatelného.“ „Řekněte

mi aspoň něco, prokristapána!“ Guion vzdychl. „Pozorovatelé zachytili anomální variace reality.“
„No to je pěkné,“ prohlásil Everard. Jen na některých odchylkách záleží. Dalo by se říct, že běh světa má obrovskou setrvačnost. Účinky mnohých změn způsobených cestovateli v čase brzy odezní. Stanou se jiné věci, které je vyruší. Záporná zpětná vazba. Ke kolika drobným fluktuacím tu a tam dochází? Nakolik je realita skutečně stabilní? To je otázka, na kterou neexistuje žádná ustálená odpověď a která možná ani nemá smysl.
Ale jednou za čas se dostanete do uzlového bodu, kdy nějaká klíčová událost rozhoduje o celé budoucnosti, ať už k lepšímu nebo k horšímu.
Z toho klidného hlasu ho mrazilo. „Nemají žádnou známou příčinu. Tedy, nepodařilo se nám identifikovat žádné chronokinetické zdroje. Například Plautova Oslí komedie se poprvé hrála v roce 213 před Kristem a v roce 1196 po Kristu Štěpán Nemanja, velkožupan srbský, odstoupil ve prospěch svého syna a odešel do kláštera. Mohl bych vyjmenovat několik dalších případů přibližně z těchto časů, některé z míst tak odlehlých od Evropy, jako je Čína.“
Everard do sebe obrátil štamprli a zapil ji dlouhým lokem piva. „Neobtěžujte se,“ řekl stroze. „Nedokážu si zařadit ani tyhle dva. Co je na nich a na těch ostatních zvláštního? „
„Přesná data událostí nesouhlasí se záznamy pozdějších učenců. Nesouhlasí ani různé drobnější detaily jako přesný text hry nebo předměty popsané v jistém Ma Juanově svitku.“ Guion usrkl ze své sklenky. „Nic velkého, jak vidíte. Nic, co by znatelně měnilo celkové

schéma pozdějších událostí nebo třeba jen něčí všední život. Přesto nasvědčují jisté nestabilitě ve zmíněných úsecích historie.“
Everard potlačil zachvění. „Říkal jste dvě stě třináct před Kristem?“ Panebože. Druhá punská válka. Zbytečně silně upěchoval tabák v dýmce.
Guion znovu přikývl.
„Tahle katastrofa byla odvrácena především vaší zásluhou. „
„Kolik bylo dalších takových? „ zeptal se Everard přiškrceně.
Ta otázka zněla v angličtině absurdně. Než však mohl přejít na temporal, Guion prohlásil: „To je problém ze samé podstaty neřešitelný. Přemýšlejte.“ Everard ho poslechl.
„Stráž, stávající lidstvo i sami Danelliané vám s ohledem na kartaginskou epizodu vděčí za mnoho,“ pokračoval Guion po chvíli ticha. „Pokud si přejete, považujte nedávno podniknuté kroky ve váš prospěch za malou náhradu.“
„Díky.“ Everard škrtl zápalkou a mohutně zabafal. „I když, jak si jistě uvědomujete, jsem nejednal úplně nesobecky. Chtěl jsem zpátky svůj rodný svět.“ Napjal se. „Co mají ty anomálie, o kterých jste mluvil, společného se mnou?“
„Dost možná nic.“
„Nebo s Wandou… specialistkou Tamberlyovou? Co proti nám dvěma máte? „
Guion zvedl ruku. „Nerozčilujte se, prosím vás. Já vím, že toužíte po citovém soukromí a že máte pocit, že na ně máte právo.“

„Tam, odkud pocházím, takové právo setsakra uznávají," zavrčel Everard. Tváře mu zahořely.
„Ale pokud má Stráž sledovat a střežit vývoj v průběhu věků, nemusí snad také dohlížet sama na sebe? Vy jste se, po pravdě řečeno, stal jedním z nejdůležitějších agentů za poslední tři tisíciletí. S ohledem na to sahá váš vliv mnohem dál, ať už jste si toho vědom nebo nejste. Ten se nevyhnutelně projevuje i prostřednictvím vašich přátel. Tamberlyová se stala katalyzátorem v prostředí, které měla pouze studovat. Tím, že jste ji chránil před následky jejích činů, zapletl jste se do nich. Ani v jednom případě nedošlo k žádné škodě a nemyslíme si, že byste vy nebo ona chtěli záměrně nebo vědomě páchat škodu; ale musíte pochopit, že o vás chceme vědět víc."
Everardovi se naježily chloupky na rukách. „Říkáte 'my'," zašeptal. „Kdo jste, Guione? Co jste zač?"
„Agent jako vy. Sloužím stejným zájmům, až na to, že moje pole působnosti je uvnitř Stráže."
Everard dotíral dál: „Ze kdy pocházíte? Z danellianské éry?"
Obrana povolila. „Ne!" ohradil se Guion s prudkým gestem. „Nikdy jsem se ani s žádným nesetkal!" Uhnul pohledem. Aristokratický výraz se porušil. „Vy ano, jednou, ale já… Ne, já jsem nikdo."
Máte na mysli, že jste člověk jako já, pomyslel si Everard. Pro Danellians jsme oba tím, čím je pro nás Homo erectus… nebo Australopithecus? I když vy, narozený v pozdější a vyspělejší civilizaci, o nich musíte vědět víc, než se kdy dokážu dozvědět já. O dost víc na to, abyste z nich měl hrůzu?

Guion se vzpamatoval, napil se a už zase klidně řekl: „Sloužím na takovém místě, jaké mi nabídli. To je všechno.“
Everarda se zmocnil náhlý soucit, iracionální přání poskytnout útěchu, které samo o sobě bylo povzbuzením. Zamumlal:
„A v současnosti se prostě snažíte navázat volné konce a dát všechno do pucu, nic závažného.“
„Doufám. Modlím se za to.“ Guion se nadechl a usmál se. „Ten váš obyčejný způsob, jak to vyjádřit, váš věcný postoj - to dokáže dát člověku sílu.“
I Everardovo napětí opadlo. „Dobrá. Chvilku jsme šli špatnou cestou, že? Vlastně si nemusím dělat starosti ani o sebe, ani o Wandu.“
Guion zpod masky klidného výrazu promluvil se stejnou úlevou. „O tom jsem vás právě přišel ujistit. Nepříjemné dozvuky vašeho střetu s agentem Corwinem a jinými už skončily. Můžete je pustit z hlavy a věnovat se své práci.“
„Děkuji. Na zdraví.“ Pozvedli sklenky.
Vyžádalo si ještě trochu běžné konverzace, klevetění a zajímavostí z práce, než se skutečně uvolnili. „Slyšel jsem, že se chystáte na novou akci,“ poznamenal Guion.
Everard pokrčil rameny. „Nic velkého. Bezpečnostní opatření v případu Altamont. Nic, co by stálo za pozornost.“
„Ne, jen mi o tom, prosím, povězte. Vzbuzujete moji zvědavost.“
„No, proč ne?“ Everard se pohodlně opřel, bafal z dýmky a vychutnával pivo. „Je to v roce 1912. Schyluje se k První světové válce. Němci si myslí, že našli špióna, který může infiltrovat protivníka, Američana irského

původu jménem Altamont. On je ovšem ve skutečnosti anglický agent a nakonec je dokonale převeze. Potíž z našeho hlediska spočívá v tom, že je to chlapík až příliš všímavý a chytrý. Objevil jisté zvláštnosti, které ho mohou zavést k naší skupině vojenských studií v oné době. Jeden člen skupiny mě zná, a tak mě požádal, abych pomohl nastražit něco, co odláká Altamontovu pozornost někam jinam. Nic významného. Hlavně jde o to, že to musíme udělat tak, aby si nedomýšlel, že se kolem děje něco ještě divnějšího. Měla by to být docela legrace."

„Aha. Váš život tedy není jedno dobrodružství, ve kterém se pokaždé uniká jen o vlásek." „Proboha, jen to ne!"

Mluvili o všedních věcech ještě asi hodinu a potom Guion odešel. O samotě se Everard cítil jako svázaný. Klimatizovaný vzduch kolem něho visel bez hnutí. Přistoupil k oknu a otevřel je. Nasál z plných plic vzduch, který ostře voněl blížící se bouřkou. Vítr dorážel v nepravidelných nárazech.

Znovu ho obešla neblahá předtucha. Guion je očividně vysoce postavené zvíře. Opravdu by ho z budoucnosti posílali na takovou bezvýznamnou obchůzku, jak mi to vylíčil? Není to spíš tak, že se bojí toho, o čem se zmínil jen v náznaku, chaosu, který nedokážou zmapovat a tedy ani odvrátit? Že dělají veškerá zoufalá opatření, jaká jsou v jejich silách ?

Za okolními věžáky zaplál blesk jako prudce rozvinutý prapor. Everardova nálada se tomu přizpůsobila. Nech toho. Máš slovo, že všechno je v nejlepším pořádku, ne? S chutí do další práce a potom si najít veškerá rozptýlení, v jaká se dá doufat.

Šestá část

ÚDIV SVĚTA

1137

Dveře se otevřely. Do krámu obchodníka s hedvábím jasně a ostře vniklo sluneční světlo. Za ním vproudil podzimní vzduch, plný chladu a hluku z ulice. Potom do místnosti vklopýtal učedník. Při pohledu z šera panujícího uvnitř proti dennímu světlu venku vypadal téměř jako pouhý stín. Ale slyšeli, jak stká: „Mistře Geoffreyi, ach, mistře Geoffreyi!“

Emil Volstrup odstoupil od psacího stojanu, na kterém vestoje zpracovával účty. Další dva chlapci, jeden Ital a jeden Řek, ho sledovali pohledem a jejich ruce zůstaly nehybně ležet na svitcích tkaniny. „Co je, Odo?“ Normanská francouzština, kterou zde mluvil, mu zněla v uších hrubě. „Měl jsi na pochůzce nějaké potíže?“

Štíhlá postava se mu zhroutila do náruče a zabořila mu tvář do roucha. Volstrup cítil, že se chlapec třese. „Mistře,“ vzlykal mu do oděvu, „král je mrtev. Slyšel jsem… novina běží od úst k ústům po celém městě…“

Volstrupovi klesly ruce. Zadíval se ven. Okenicemi na obloukovém okně toho moc vidět nebylo. Avšak dveře zely stále dokořán. Dláždění, protější arkádová budova, kolem procházející Saracén v bílém plášti a turbanu, vrabci peroucí se o nějaký drobet potravy, nic z toho mu už nepřipadalo skutečné. Proč by mělo? To, co viděl, mohlo každým okamžikem přestat existovat. Všechno mohlo přestat existovat. I on sám.

„Náš král Roger? Ne," odmítl připustit. „To není možné. Falešná pověst."
Odo se odtáhl a divoce zamával rukama. „Je to pravda!" Hlas mu přeskočil. Stud nad tímto drobným selháním ho trochu uklidnil. Polkl, setřel si slzy a pokusil se napřímit. „Poslové z Itálie. Padl v boji. Jeho vojsko je rozprášeno. Říká se, že princ je také mrtev."
„Ale já vím… „ Volstrupovi se zasekl jazyk. Zděšeně si uvědomil, že už by byl popsal budoucnost, kdyby mu v tom nezabránilo kondicionování. To jím ta zvěst tak otřásla? „Jak to mohou lidé na ulicích vědět? Takové noviny se přece dopravují přímo do paláce."
„P-poslové… to vyvolávali, když projížděli kolem…" Ruchem Palerma se ozval jasný zvuk, přehlušil jej, valil se mezi hradbami města a přes přístav do zátoky. Volstrup ten hlas znal. Všichni ho znali. Zvony z katedrály. Zvonily hranu.
Chvilku stál bez hnutí. Koutkem oka zahlédl, jak se učedníci u pracovního stolu křižují, katolík odleva doprava, pravoslavný zprava doleva. Napadlo ho, že by měl raději udělat totéž. To ho probralo z ustrnutí. Obrátil se k řeckému chlapci, nejrozumnějšímu ze všech. „Michaeli," nařídil mu, „vyběhni ven, v co nejkratším čase zjisti, co se skutečně stalo, a přijď mi to povědět."
„Ano, mistře," odpověděl učedník. „Novinu by brzy měli veřejně vyhlásit." Odporoučel se.
„Zpátky do práce, Cosimo," pokračoval Volstrup. „A ty s ním, Odo. Zapomeň na to, pro co jsem tě poslal. Dnes už to chtít nebudu."
Když zamířil do zadní části krámu, uslyšel přes dunění a řinčení zvonů stále silnější hluk. Venku nezněly hovor, zpěv, kroky, klapot kopyt či vrzání vozů, příznačné pro

obvyklý tep města. Bylo to volání, výkřiky, modlitby latinské, řecké, arabské i hebrejské v nějakých dvou desítkách nářečí, zděšené kvílení v sousedství i všude jinde. Ja, det er nok sandt. Uvědomil si, že se v duchu vrátil k dánštině. Asi to bude pravda. Pokud ano, pak jen on sám chápal, jak strašlivá.

A potom možná také ten, kdo to způsobil. Vyšel na vnitřní dvůr opatřený vodní nádrží, okrasnými rostlinami a podloubím v maurském stylu. Dům byl postaven v dobách, kdy na Sicílii vládli Saracéni. Když ho koupil, upravil ho pro potřeby svého obchodu a také s ohledem na skutečnost, že si na rozdíl od většiny Normanů, kteří si to mohli dovolit, nehodlal pořizovat harém. Na ostatních stranách atria se nyní nacházely sklady, kuchyně, světnice pro učedníky a služebnictvo a podobná užitková zařízení. Vedlo odtamtud schodiště do horního patra, kde žil on se svou ženou a třemi dětmi. Vystoupil po něm.

Potkal ji na galerii. Byla drobná a snědá, za ty roky zbuclatěla a černé vlasy pod rouškou prokvétaly šedinami, ale přesto byla stále přitažlivá. Svého času se podíval, jak bude vypadat ve středním věku, a teprve potom se vrátil do jejího mládí a požádal ji o ruku. Takový čin sice hraničil s předpisy Stráže, ale už s ní strávil dlouhou dobu. Potřeboval manželku kvůli svému obrazu na veřejnosti, kvůli rodinným stykům, aby udržovala jeho domácnost a ovšem také aby mu zahřívala lože; povahou byl rodinný typ, ne sukničkář.

„Co to znamená, můj pane?“ otázala se rozechvělou řečtinou. Jako většina rodilých Sicilanů ovládala několik jazyků, ale dnes sklouzla k řeči svého dětství. Já také, pomyslel si. „Co se děje?“

„Obávám se, že přišly špatné zprávy," odpověděl. „Dohlédni na to, aby děti a čeleď zůstaly klidné."
Ačkoliv se kvůli sňatku s ním stala katoličkou, zapomněla se a pokřižovala se po východním způsobu. Přesto nemohl než obdivovat neochvějnost, kterou na sobě dávala znát. „Jak můj pán poroučí."
Přimělo ho to k úsměvu. Stiskl jí paži a řekl: „Neboj se o nás, Zoé. Já už se postarám."
„Já vím." Odspěchala. Chviličku ji sledoval pohledem. Hlavou mu táhlo: Jaká družka by z ní mohla být, kdyby jen staletí muslimské nadvlády nedohnala ženy všech věr k takové poddanosti. Ale své povinnosti vykonává dobře, její příbuzní stále napomáhají jeho obchodu a… on si nemůže dovolit mít vedle sebe někoho, kdo by chtěl znát jeho tajemství.
Prošel několika místnostmi dosud zařízenými v prostém a vzdušném islámském stylu a vešel do jedné, kterou měl jen sám pro sebe. Nenechával ji zamčenou; to by mohlo vzbudit podezření z čarodějnictví nebo něčeho ještě horšího. Nicméně kupec přirozeně potřebuje mít důvěrné záznamy, pokladnice a občasné soukromí. Zavřel za sebou dveře na závoru, přitáhl si stoličku před velkou skříň, posadil se a stiskl podle určitého pořadí rostlinný vzor vyřezaný do dřeva.
Objevil se před ním světélkující obdélník. Volstrup si olízl rty a zašeptal v temporalu: „Podej mi přehled tažení krále Rogera v Itálii od - od začátku minulého měsíce dál."
Zasvítil text. Paměť mu doplnila, co předcházelo. Před rokem překročil starý císař Svaté říše římské Lothar Alpy, aby pomohl papeži Inocenci II. v boji proti Rogerovi II., králi Capui, Apulie a Sicílie. Vysoko

postaveným spojencem jim byl Rogerův švagr Rainulf, hrabě z Avellina. Probojovali se Apeninským poloostrovem daleko na jih a koncem srpna Anno Domini 1137 se již pokládali za vítěze. Rainulf byl jmenován vévodou z Apulie, aby držel jih Itálie proti Sicilanovi. Lothar mu zanechal osm set rytířů a vydal se domů, protože cítil blížící se smrt. Inocenc se usídlil v Římě, ačkoliv Andělský hrad už obsadil jeho protiuchazeč o trůn sv. Petra Anaklet II.

Začátkem letošního října se Roger vrátil. Vylodil se u Salerna a zpustošil kraje, které mu vypověděly poslušnost; brutalita jeho odvety byla šokem dokonce i pro tuto krutou dobu. A na samém sklonku měsíce se střetl s Rainulfovýrn vojskem u Rignana v severní Apulii. Tam utrpěl porážku. První výpad, kterému velel jeho nejstarší syn a jmenovec vévoda Roger, nepřítele zatlačil, druhý, který vedl on sám, zakolísal a neuspěl. Vévoda Rainulf, statečný a oblíbený vůdce, vrhl proti královým mužům všechny své síly. Rogerovy vojáky zachvátila panika a oni uprchli, kromě tří tisíc mrtvých, které zanechali na bojišti. Roger se se zbývajícími uchýlil zpátky do Salerna.

To vítězství mělo jen malý význam. Roger měl k dispozici další síly. Ty oblehly Neapol a dobyly zpátky Benevento a velké opatství v Monte Cassino. Zanedlouho zůstala novému vévodovi jen Apulie. Inocenc se svým slavným přívržencem Bernardem z Clairvaux museli souhlasit s tím, že Roger bude rozhodovat jejich spor s Anakletem. Ačkoliv byl antipapež na králově straně, Roger lstivě prohlásil, že shledal případ příliš závažným, než aby o něm rozhodl ukvapeně. Nechť se koná další jednání v Palermu.

K tomu nikdy nedošlo. Císař Lothar zemřel v prosinci na cestě domů. V lednu 1138 se rozžehnal se životem i Anaklet. Roger sice prosadil nového papeže, ale ten záhy ukončil schizma tím, že tiáru odložil. Inocenc triumfálně zaujal své místo v Římě a pokusil se zničit krále, kterého už dříve exkomunikoval. Nezdařilo se mu to. Přední z jeho zbývajících spojenců Rainulf zemřel na jaře 1139 na horečku; krátce nato oba Rogerové papežské vojsko zaskočili a samotného Inocence zajali.
To bychom měli středověk, kdy byl každý člověk oddaným synem matky Církve, pošklebovala se Volstrupova luteránská osobní minulost. Okamžitě si však šokované uvědomil: Vždyť já jsem nechal záznam přejet do budoucnosti. Teď je teprve začátek listopadu 1137.

To by souhlasilo. Zhruba tolik času mohlo uplynout, než do Rogerova hlavního města dospěje zpráva, že v, Rignana byl nejen odražen, ale i zabit.
Co tedy bude s těmi zítřky, ve kterých má sehrát tak významnou roli?
Dal příkaz, aby se text zastavil. Chvilku nehybně seděl s mrazením v zádech a zalitý potem. Pak dospěl k rozhodnutí. Je, jak věřil, momentálně jediným cestovatelem v čase na tomto ostrově, ale ne na celé planetě.
Jeho působiště se sotva dalo označit za základnu Stráže. Byl pozorovatelem a současně poskytoval pomoc a radu cestovatelům, kteří se snad dostavili. Nebylo jich mnoho. Slavné dny normanské Sicílie měly teprve přijít; potom je měly zastínit události na pevnině. Centrála celého sektoru měla sídlo v Římě, a to od roku 1198, kdy se

papežského úřadu ujal Inocenc III. Ale celá Evropa byla v pohybu a za jejími hranicemi i celý svět. Bez ohledu na to, jak řídce byli agenti Stráže rozmístěni, snažili se monitorovat její historii.
Volstrup s občasnou pomocí databáze v duchu putoval po zeměkouli. V této chvíli se Lothar ještě nachází na cestě zpátky do Německa; po jeho smrti vypuknou následnické spory a nakonec přerostou v občanskou válku. Ludvík VII. právě zdědil francouzskou korunu a oženil se s Eleonorou Akvitánskou; jeho vláda se bude skládat převážně ze série katastrofálních přehmatů. V Anglii nabývá na zuřivosti spor mezi Štěpánem a Matyldou. Na Iberském poloostrově byl jistý bývalý mnich přinucen stát se proti své vůli králem aragonským, což však povede ke sjednocení s Katalánií; Alfonso VIL Kastilský se prohlašuje za císaře všech Španělů a pokračuje v rekonkvistě. Ubohé Dánsko pod slabým vladařem trpí nájezdy pohanských nájezdníků zpoza Baltu…
Byzantské říši schopně vládne Jan II.; podniká tažení po Malé Asii v naději, že na křižácích opět dobude Antiochii. Francké Jeruzalémské království tvrdě tísní povstávající muslimové. Avšak egyptský chalífát je vnitřně rozpolcen, Arábie se rozpadla ve spleť drobných státečků a Persie se zmítá v křečích dynastické války.
Stejně tak se navzájem svářejí knížectví Kyjevské Rusi. Na východě se zpomalila muslimská expanze do Indie, zatímco Muhammadovi potomci bojují s afghánskými princi. Severní Čínu dobývají ťinští Džurčenové a zakládají zde vlastní říši, zatímco Jih nadále ovládají Sungové. Japonsko rozděluje svár mezi rody Taira a Mina-moto. Na amerických kontinentech…

Kdosi zaklepal. Volstrup se zvedl a otevřel dveře. Za nimi stál roztřesený Michael. „Je to pravda, mistře Geoffreyi," oznámil učedník. „Král Roger i jeho syn padli v bitvě na místě zvaném Rignano v Apulii. Jejich těla zůstala na bitevním poli. Zbytek vojska sem okamžitě vypravil posly. Ti říkají, že každá část Itálie, kterou projeli, už zase odpadává a je připravena otevřít se vévodovi Rainulfovi. Mistře, je ti špatně?"
„Jsem pochopitelně zarmoucen," zamumlal Volstrup. „Vrať se zpátky ke své práci. Já se k vám hned připojím. Musíme žít dál svým životem."
Můžeme?
Znovu o samotě otevřel zamčenou truhlu. Uvnitř ležela dvojice mírně se zužujících kovových komolých kuželů, téměř válců, zhruba o délce předloktí. Poklekl a přeběhl prsty po ovladačích jednoho z nich. Tempocykl měl ukrytý za městem, ale tyhle válečky odnesou vzkaz kamkoliv a do jakékoliv doby podle jeho pokynu. Pokud místo určení existuje.
Chraptivě namluvil novinky do záznamové jednotky. „Informujte mě, prosím, o celkové situaci a pošlete mi pokyny, jak mám postupovat dál," dokončil. Nastavil souřadnice cíle na centrálu sektoru v Římě, z okamžitého popudu na stejný den roku 1200. Tou dobou už by tamní úřadovna měla být zavedená a obeznámená se svým prostředím, ale ještě by neměla být zahlcená takovými krizemi a neštěstími jako dobytí Konstantinopole Zapadaný.
Dotkl se jednoho místa na pouzdru. Váleček zmizel. Luplo to, jak vzduch vyplnil prostor po něm. Prosím, vrať se brzy, prosil. Přines úlevu.

Váleček se objevil. Volstrupovi se třásly ruce natolik, že nedokázal aktivovat displej. „Ak… ak.. .akustické hlášení,“ vykoktal.
Syntetický hlas vyslovil to, čeho se Volstrup obával nejvíc.
„Neexistuje žádné zařízení, které by mě přijalo. Na žádném komunikačním kanálu Stráže jsem nezachytil žádný signál. Podle stanovených zásad jsem se vrátil.“
„Aha,“ pronesl tiše a hluše Volstrup. Vstal. Stráž času už nestřeží budoucnost, věděl. Nikdy nestřežila. Moji rodiče, bratři, sestry, staří přátelé, moje děvče, vlast, nic z toho, co mě formovalo, nikdy nebude. Zůstal jsem jako Robinson v čase.
Potom ho napadlo: Ne. Všichni, kdo jsme byli v minulosti před tou osudnou hodinou, jsme stále tam a tehdy, kde a kdy jsme byli, stejně jako já. Musíme se navzájem vyhledat, spojit síly a najít nějaký způsob, jak obnovit to, co bylo zničeno.
Jak?
Ochromením se začal klubat zárodek rozhodnosti. Má svá komunikační zařízení. Může obvolat celý dnešní svět. Potom… Za tenhle okamžik nedokázal dohlédnout, alespoň prozatím. Tohle není situace pro přiděleného agenta, jako je on. S tímhle by si nevěděl rady nikdo menší než Danellian. Anebo, pokud Danelliané zmizeli, byli vymazáni, snad nějaký nezávislý agent… pokud vůbec nějaký zbyl…
Emil Volstrup se otřásl jako člověk, který se právě vydrápal z příboje, kde se málem utopil, a pustil se do práce.

1765 př. Kr. - 15 926 př. Kr. - 1765 př. Kr.

Na podhůří dýchl podzim. V potocích, které zurčely po svazích, zvonil chlad a před rozedněním poprašoval trávu jinovatkou. V těchto místech se les rozpadal do větších či menších hájů; jedle zůstávaly tmavé, ale jasany žloutly a na dubech se objevovaly první hnědé skvrny. Vysoko na obloze se tvořila velká hejna odlétajících tažných ptáků, labutí, hus i menších druhů. Jeleni sváděli souboje. Na jihu ohraničovaly nebe zasněžené vrcholky Kavkazu.
V táboře Bachrů to vřelo. Lidé strhávali stany, nakládali těžké vozy, zapřahali do nich voly a do válečných vozů koně, zatímco výrostci se psy sháněli stáda. Stěhovali se na zimu do nížin. Přesto král Thuliaš poutníka Deneše kousek vyprovodil, aby se mohli v klidu rozloučit.
„Nejen proto, že na tobě je něco tajemného a rozhodně máš moc, jaká není dána každému," řekl nanejvýš vážně. Byl to vysoký muž s kaštanovými vlasy a vousy a s pletí světlejší než většina jeho následovníků. Byl oděn obvyklým způsobem v kožešinou lemovaném kabátci, kalhotách a náholenicích a přes rameno nesl bronzovou bojovou sekeru vykládanou zlatými proužky. „Oblíbil jsem si tě a přál bych si, abys mezi námi zůstal déle."
Deneš se usmál. Štíhlý muž s úzkou tváří, šedivými vlasy a oříškovýma očima o dvě šířky dlaně převyšoval svůj protějšek. Přesto očividně nepatřil k Árjům, kteří se před celými pokoleními zmocnili panství nad kmeny v těchto končinách. Ani to nepředstíral. Neprozradil o sobě víc, než že cestuje, aby hledal moudrost. „Strávil jsem mezi vámi dobré měsíce a děkuji ti za to," odpověděl, „ale jak jsem řekl tobě i starším, můj bůh mi opět kyne."

Thuliaš udělal uctivé gesto. „Pak požádám Indru Hromovládce, aby poručil svým válečným Marutům, aby nad tebou bděli, kam až jejich moc sahá; a budu pečovat o dary, které jsi přinesl, o příběhy, které jsi vyprávěl, i o písně, které jsi nám zpíval.“
Deneš sklonil svou sekeru. „Ať se vždy vede dobře tobě, ó králi, i všem, kdo povstanou z tvých beder.“
Vyšvihl se na svůj válečný vůz, který zvolna kodrcal vedle nich. Jeho vozataj už stál nahoře; mladík, který musel patřit k místnímu plemeni - podsaditý, s hustými vlasy a velkým nosem, ale po celou dobu, kdy on a jeho pán pobývali mezi Bachry, býval zamlklý. Na jeho pokřik se oba koně dali do klusu šikmo po úbočí k výšinám.
Thuliaš stál a díval se za nimi, dokud vůz nezmizel z dohledu. Nebál se o ně. Zvěře je hojnost, horalé jsou pohostinní a divocí lidé dvojici stěží napadnou, když cestuje vybavená jako severní dobyvatelé. Kromě toho Deneš, ačkoliv nepředvedl nic ze své moci, je očividně čaroděj. Kdyby byl zůstal… Bachrové by mohli docela dobře změnit názor a překročit hory… Thuliaš vzdychl, potěžkal zbraň a vydal se zpátky k táboru. V nadcházejících letech ho čeká dost bojů. Kmeny, které mu odváděly poplatky, se rozrostly natolik, že už jim přestávaly stačit pastviny. Zanedlouho polovinu z nich povede kolem vnitrozemského moře a dál na východ, aby si dobyli novou zemi.
- Ani jeden z mužů na voze toho mnoho nenamluvil. Rovnováhu na kolébajícím se a poskakujícím voze udržovali zanedlouho už automaticky, ale zaplavily je vzpomínky, myšlenky a naděje nepatrně zabarvená lítostí. Asi za hodinu dorazili na hřeben do říše větru a

samoty. „To bude stačit," prohlásil Keith Denison anglicky.
Agop Mikeljan přitáhl opratě. Spřežení unaveně odfrkovalo. I když vozítko bylo lehké, táhnout je takovým terénem dávno předtím, než byl vynalezen chomout (a když už je o tom řeč, i třmeny nebo podkovy) zvířata vyčerpalo. „Chudáci. Měli jsme zastavit dřív," poznamenal Mikeljan.
„Musíme mít jistotu, že se nikdo nedívá," připomněl mu Denison. Seskočil na zem. „Ááá. Připadám si skoro stejně skvěle, jako bych už byl doma." Postřehl, jak se Mikeljan tváří. „Promiňte. Zapomněl jsem."
„To nic, pane." Jeho pomocník také seskočil. „Mám kam jít." Stráž ho naverbovala v roce 1908 po masakru u Van. Práce při pátrání po nejasných počátcích Arménů ho duševně posílila natolik, aby dokázal s jejich historií žít. Nezlomně se ušklíbl. „Například do Kalifornie 30. let, přiživovat se na popularitě Williama Saroyana."
Denison přikývl. „Vzpomínám si, že jste se zmiňoval." Jejich úkol je zaměstnával natolik, že ani neměli čas se blíž seznámit. Na tak rozsáhlý výzkum, jako bylo mapování migrace raně indoevropských národů, měla Stráž velmi málo lidí - tedy jejich souhrnného životního času. Přesto to byl nesmírně závazný úkol. Kdyby Stráž neměla záznamy o událostech, které otřásly světem a utvářely jeho budoucnost, jak by je mohla střežit? Denison i jeho nový pomocník se po příchodu bez otálení pustili do práce.
Nicméně, pomyslel si Denison, tenhle chlapík dokázal, že je spolehlivý a inteligentní. Když teď získal nějaké zkušenosti, mohl by v příští expedici hrát samostatnější úlohu.

„Kam máte namířeno vy, pane?“ otázal se Mikeljan.
„Paříž 1980. Čeká mě bouřlivé shledání s manželkou.“
„Proč právě tam? Neříkal jste snad, že je úřednicí Stráže ve své rodné době blíž ke středu dvacátého století?“
Denison se zasmál. „Zapomínáte na problémy, které s sebou nese dlouhověkost. Když někdo za několik desetiletí viditelně nezestárne, může to mezi přáteli a sousedy vyvolat podezření. Když jsem odcestoval, Cynthia dávala do pořádku všechny naše záležitosti, abychom se mohli odstěhovat. Má začít žít s novou totožností - možná pod stejným jménem, ale na jiném místě - v roce 1981. A já samozřejmě s ní ve své osobě jejího toulavého manžela antropologa. Jak bychom se mohli lépe vpravit do mravů a zvyklostí následující generace, než strávit uprostřed ní dvanáctiměsíční dovolenou, a kde se dá lépe začít než v Paříži?“
Však jsem si dovolenou taky, proboha, zasloužil, pomyslel si. Ona také, to ano. Pro ni bude doba mezi mým odchodem a návratem mnohem kratší než pro mne a úřední záležitosti Stráže ji zaměstnají a současně jí umožní přijatelně vysvětlit našim newyorským známým, proč se musíme odstěhovat. Přesto bude mít starosti a půjde jí na nervy předpis, že nesmí přeskočit těch pár týdnů, aby se podívala, jestli se opravdu vrátím živý. (Dokonce i tak nepatrná příčinná smyčka by mohla způsobit potíže. Není to sice příliš pravděpodobné, ale mohla by, a my musíme už tak až moc často riskovat, než abychom si ještě zbytečně riziko přidělávali. Jak dobře tohle sám vím.) Ale toulal jsem se s těmihle pastevci déle než čtvrt roku.
Slunce, hvězdy, kouř táborového ohně, déšť, blesky a rozvodněná řeka, vlci, splašený úprk stáda a zloději

dobytka, píseň, sága, po předcích zděděná epika, zrození, smrt a krvavá oběť, přátelství, zápolení a milování… Cynthia se nevyptávala na víc, než se rozhodl jí říct. Navzdory jejímu mlčení věděl, že uhodla, že ve starověké Persii, jejíž historie se nepatrně změnila, někoho měl. Od té doby se stále snažil na Cassandané zapomenout. Ale měsíce strávené daleko od domova se vršily, a kdyby byl odmítl Thuliašovu laskavou nabídku, nemusel by získat královu důvěru, kterou nutně potřeboval, a… A malé Feryi popřál v jejím nomádském světě všechno nejlepší a tyhle druhé líbánky v Paříži by je měly s Cynthií znovu sblížit. Bůh ví, že je to skvělá a pozoruhodná žena…

Zarazil se v rozletu. Zvedl sekeru. Ta představovala odznak, který ho řadil do válečnické třídy a hlásal, že je hoden mluvit s náčelníky. Současně v ní byl ukryt komunikátor. „Specialista Keith Denison volá centrálu sektoru v Babylónu," řekl temporalem. „Haló, haló. Můžete volně mluvit; můj společník a já jsme sami."

Zapraskalo to. „Zdravíme vás, agente. Jsme rádi, že jste se ozval. Už jsme si začínali dělat starosti."

„Ano, měl jsem v plánu vypadnout o něco dřív, ale oni chtěli, abych se zúčastnil jejich rituálu rovnodennosti, a to jsem dost dobře nemohl odmítnout."

„Rovnodennost? Pastevecká společnost, a řídí se slunečním kalendářem? „

„No, tenhle konkrétní kmen sleduje průchody slunce význačnými body - což jsou patrně užitečná data. Můžete nás vyzvednout? Máme dvoukolý vůz a dva koně z chovu Stráže."

„Hned, agente. Jenom co zaměřím vaši polohu." Mikeljan se roztančil po trávě. „Domů!" halekal. Objevil

se časoplán, ale nikoliv skútr, nýbrž velký válec, který se díky antigravitačnímu zařízení vznášel několik palců nad zemí. Nepřeskočil časem, ale jen prostorem. Vystoupili čtyři muži v soudobých mezopotamských úborech včetně nakadeřených plnovousů. Rychle naložili výzkumný tým i vozítko, všichni nastoupili, pilot zaujal místo na sedadle a kavkazské hory mrknutím oka zmizely z výhledu.

Na obrazovkách se objevila pláň pokrytá až k obzoru vlnící se trávou. Nedaleko stálo několik dřevěných budov a ohrada pro koně. Dvě ženy v pracovním oblečení si pospíšily příchozí přivítat a ujaly se Denisonova spřežení. Před příchodem lidí mohla Stráž bez problémů provozovat ranč v Severní Americe. Mikeljan se s koňmi rozloučil přátelským poplácáním. Třeba na příští cestu dostane stejné.

Nákladní časoplán provedl další přeskok. Zhmotnil se v tajném sklepení pod Babylónem, kde dosud vládl Chammurapi.

S antropology se setkal ředitel základny a pozval je na večeři. Stráví zde několik dní předáváním informací, které nasbírali. Většina z nich měla ryze vědeckou hodnotu, ale k čemu existovala Stráž, když ne proto, aby sloužila civilizaci každým možným způsobem? Škoda, že ty znalosti nemohou být zveřejněny ještě tisíce let, dokud nebude vynalezeno cestování časem, pomyslel si Denison. Do té doby budou učenci utrácet své životy sledováním výlučně archeologických stop, často po úplně zavádějících stezkách… Ale jejich práce nebude zbytečná. Vybuduje předmostí, ze kterého specialisté Stráže podniknou vlastní výpravy.

U večeře se zmínil o těch ze svých objevů, které měly význam pro operace Stráže. „Thuliaš a jeho konfederace

hory nepřekročí. Místo toho budou migrovat na východ. Neposílí tedy Gandašovy síly na této straně a já si myslím, že právě proto Kassité v příštích devatenácti letech nedobudou na Babyloňanech víc, než co zaznamenává historie.“

„Což znamená, že nás čeká poněkud méně složitá vojensko-politická situace, než jsem se obával,“ řekl ředitel. „Výborně. Skvělá práce.“ Očividně měl na mysli ušetřené člověkoroky, které mohl využít ke sledování jiných potenciálních ohnisek obtíží.

Zařídil hostům prohlídku města v náležitém přestrojení a s průvodcem. Mikeljan tam byl poprvé a Denisonovi připadala taková návštěva vždycky zajímavá. Nicméně už se nemohli dočkat, až budou ze základny propuštěni, a když k tomu došlo, byla to pro ně radostná událost.

Na základně se nechali ostříhat a oholit. Neměli tam na skladě šaty dvacátého století, ale jejich terénní oděvy byly trvanlivé, pohodlné a načichlé přírodními vůněmi, které vyvolávaly spoustu vzpomínek. „Rád bych si svůj nechal jako suvenýr,“ prohlásil Mikeljan.

„Možná ho budete chtít znovu použít,“ řekl mu Denison. „Pokud nás příště nepošlou do úplně jiné oblasti,

1 což si nemyslím. Nechtěl byste zase vyrazit se mnou?“

„Aby ne, pane!“ V hnědých mladých očích se zaleskly slzy. Mikeljan pustil Denisonovu ruku, skočil na skútr, zamával a zmizel.

Denison si z řady skútrů čekajících v bíle osvětlené garáži vybral jiný. „Bůh buď s vámi, agente,“ řekl zřízenec. Byl to Iráčan z jedenadvacátého století. Stráž se snažila nasazovat lidi na pracoviště podle somatotypu a rasa se mění pomaleji než jazyk nebo víra. „Děkuji, Hasane. S vámi také.“

Denison nasedl a chviličku zůstal zasněně sedět. Vynoří se v podzemní prostoře málo odlišné od téhle, nahlásí přílet, vyzvedne si oděv, peníze, pas a všechno, co bude potřebovat, a potom z kancelářské budovy, která tam slouží jako zástěrka pro Stráž, vyjde na Boulevard Voltaire v neděli ráno desátého května, v měsíci, kdy je Paříž nejkrásnější… Doprava bude nepřehledná, ale v roce 1980 město ještě není tak příšerně přerostlé… Hotel, kde měla Cynthia zamluvit pokoj a setkat se s ním, stál na levém břehu; kouzelný, maličko omšelý anachronismus, kde se rohlíky k snídani pekly přímo v budově a personál rád vídal jako hosty zamilované dvojice…
Nastavil souřadnice a stiskl hlavní spínač.

1980

Zalilo ho denní světlo.
Denní světlo?
Šokem mu ztuhly ruce na řídítkách. Jako osvícené bleskem v noci před sebou viděl úzkou uličku, vysoké zdi, zástup, který ječel a ve zmatku vyklízel prostor kolem něho. Zeny byly všechny oděné v tmavých šatech po kotníky a měly zakrytou hlavu, muži byli oblečeni poněkud barevněji do dlouhých kabátů a pytlovitých kalhot, vzduch byl plný kouře a pachů venkovského dvora… Okamžitě pochopil, že na zadaných souřadnicích žádný sklep neexistuje a stroj, zkonstruovaný tak, aby se nevynořil uvnitř pevné hmoty, ho vyvezl na povrch v nějakém místě, které není jeho Paříž…
Pryč odsud!
Nebyl cvičen pro bojové operace, a tak zareagoval o půl vteřiny později.
Jakýsi muž v modrém po něm skočil, popadl ho kolem pasu a strhl ho ze sedadla. Denison měl sotva čas nadrilovaným reflexivním pohybem stisknout tlačítko nouzového odeslání. Stroj času nesmí nikdy, za žádných okolností padnout do nepovolaných rukou. Skútr zmizel. Denison i útočník se zřítili na dlažbu.
„Sakra, nechtě toho!“ Denison ovládal bojová umění; ta byla součástí jeho vzdělání u Stráže. Modře oděný muž mu sevřel hrdlo. Denison ho udeřil hranou dlaně do krku pod čelist. Útočník zachrčel, zhroutil se a zůstal na něm ležet jako mrtvá váha. Denison mohl znovu dýchat. Ze zorného pole mu zmizely černé skvrny. Vydrápal se zpod bezvědomého těla a postavil se.

Znovu příliš pozdě. Civilisté se o překot drali pryč -ve všeobecném pokřiku rozeznal slova „sorcier!“ a „juif vengeur!“ - ale mezi nimi projel další muž v modrém na dobře vycvičeném koni. Denison si všiml vysokých bot, krátkého pláště, ploché přilby, ano, nějaký voják nebo policista. Hlavně si však všiml tasené pobočí zbraně, která na něho mířila. V hladce oholené tváři za ní pak viděl strach, a strach může zabíjet.
Zvedl ruce.
Voják si vsunul do úst píšťalku a třikrát zapískal. Potom zahulákal, aby zjednal pořádek a ticho. Denison sledoval jeho slova jen s obtížemi a zdaleka nerozeznával všechna. Není to francouzština, kterou bych znal, výslovnost je jiná a spousta slov zní anglicky, ačkoliv to není ani franglais, pomyslel si omámeně: „Kliď. Ovládejte se!
Zatkl jsem ho… Svatí… Všemocný Bůh… Jeho Veličenstvo…“
Jsem v pasti, bušilo Denisonovi v hlavě. V horší, než tehdy v Persii. To byla aspoň správná historie. Tohleto…
Rozruch, blížící se zpočátku panice, se překvapivě rychle utišil. Lidé stáli na místě a zírali. Opakovaně se křižovali a mumlali modlitby. Muž, kterého Denison omráčil, se se sténáním probíral. Objevili se další jezdci. Dva drželi jakési karabiny, ale žádná z palných zbraní nebyla zajatci povědomá. Obklíčili ho. „Declarez vos nomm,“ vyštěkl jeden se stříbrným orlem na prsou. „Quhat e vo? Faite quick!“
Denisonovi se stáhlo hrdlo. Jsem ztracen, Cynthia také, i celý svět. Dokázal jen nesrozumitelně mumlat. Jeden voják odepjal od opasku obušek a s krutou přesností ho

přetáhl přes záda. Denison se zapotácel. Důstojník dospěl k rozhodnutí a vyštěkl rozkaz.
S upjatým mlčením ho odvedli. Čekal ho asi míli dlouhý pochod. Nejdřív se jen tak vlekl, ale cestou se mu matně vrátilo něco ze staré živosti a začal se rozhlížet kolem. Mezi jezdci se mu otvíraly jen letmé výhledy, ale i ty mu leccos napověděly. Ulice, kterými kráčel, byly stísněné a křivé, ačkoliv byly docela hladce dlážděné. Žádná budova nebyla vyšší než šest nebo sedm pater a většina se zdála být stará několik století. Mnohé byly napůl ze dřeva a měly okenní tabulky zasazené do olova. Viděl hodně spěchajících chodců; muži se často chovali živě, jak si to pamatoval ze své Francie, zato ženy byly tiché a uhlazené. Dětí bylo málo; že by byly vesměs ve škole? Jakmile se octli mimo scénu incidentu, skupina nanejvýš občas přitáhla pohled a tu a tam se někdo pokřižoval; je zde snad pohled na vězně všední záležitost? Koně vlekli povozy a občas i zdobený kočár a zanechávali na dlažbě trus. Když došli na břeh Seiny, spatřil nákladní čluny tažené dvacetiveslicemi.
Odtud také zahlédl Notre Dáme. Ale nebyla to katedrála, jakou si pamatoval. Zdálo se, že téměř polovinu ostrova pokrývá hora uhlově černého kamene, zvedá se výš a výš, poschodí za poschodím, věž za věží jako křesťanský zikkurat, až nejvyšší vížky rozdírají nebe ve výši tisíce stop. Jaká ctižádost nahradila nádhernou gotiku tímhle?
Zapomněl na to, když ho oddíl zavedl do jiné budovy nad řekou, mohutné a připomínající pevnost. Na hlavní bráně byl vyřezán krucifix v životní velikosti. Uvnitř bylo šero, zima, další stráže a lidé v černých kutnách s kápí, které odhadl na mnichy nebo laické duchovenstvo. Vnímal

stále jen napůl; byl skleslý a jako omráčený. Plně se probral, až když se octl sám v cele.
Místnost to byla malá, temná, betonové stěny orosené vlhkostí. Světlo se dovnitř vkrádalo z chodby zamčenými mřížovými dveřmi. Zařízení tvořil slamník na zemi s tenkou dekou a nočník. Ten, jak Denison s matným překvapením zjistil, byl gumový. Nu, tvrdý by přece mohl použít jako zbraň. Na stropě byl vytesaný kříž.
Panebože, já mám žízeň. Nemohl bych dostat aspoň hrnek vody1? Přitiskl se k mřížím a chraptivě zavolal svou prosbu. Dočkal se jen posměšku od kohosi v jiné cele: „Nech si zajít chuť a dej mi pokoj!“ Bože, angličtina, i když podivně vyslovovaná. Když Denison odpověděl stejným jazykem, uslyšel jen neartikulované vrčení.
Zhroutil se na slamník. To, co právě slyšel, nevěstilo nic dobrého. No, aspoň má čas se rozmyslet a připravit se na výslech. Měl by se do toho raději dát hned. To rozhodnutí ho povzbudilo. Zanedlouho byl opět na nohou a přecházel sem a tam.
Uplynuly snad dvě hodiny, než se v zámku otočil klíč a dovnitř vešli dva strážní s rukama položenýma na pouzdrech s pistolí a duchovní. Černokabátník byl vrásčitý, mžourající, ale energický stařík. „Loquerisne latine?“ vyzvídal.
Jestli mluvím latinsky? domyslel si Denison. Jasně, v tomhle světě bude latina dosud univerzální mezinárodní řečí. Kéž bych ji znal. Nikdy mě nenapadlo, že ji ve svém pracovním zaměření budu potřebovat, a ze střední školy už si nepamatuju víc než „amo, amas, amat“. Před očima mu vyvstal obraz staré a drobné slečny Walshové: „Já jsem vám to říkala.“ Potlačil hysterický smích a zavrtěl

hlavou. „Non, monsieur, je le regrette," pokusil se o francouzštinu.
„Ah, vo parlezz alorss fransay?" Denison vyslovoval zvolna a pečlivě: „Podle všeho mluvím jinou francouzštinou než vy, důstojnosti. Přišel jsem z daleka." Musel to opakovat dvakrát různými slovy, než jeho protějšek pochopil, o čem je řeč.
Vráscité rty se nevesele prohnuly. „To je zřejmé, když nepoznáte bratra laika. Vězte, že jsem bratr Matiou, příslušník řádu dominikánů a Svaté inkvizice."
Když tomu Denison porozuměl, sevřel se mu strachem žaludek. Držel strach na uzdě a pachtil se dál. „Došlo k nešťastné nehodě. Ujišťuji vás, že jsem tu s mírovým posláním, nicméně nanejvýš důležitým. Dorazil jsem jen v nesprávný čas na nesprávné místo. Chápu, že to vzbudilo strach a vyvolalo nutná opatření. Ale když mě předvedete před vaši nejvyšší autoritu…" krále, papeže, kýho čerta? „vysvětlím mu situaci."
Opět bylo nutné sáhodlouhé objasňování, než Matiou úsečně prohlásil: „Vysvětlovat budete tady a teď. Nemyslete si, že vám démonické umění bude k užitku v samotné pevnosti Kristově. Přiznejte své jméno!"
Strážce se poddal. „Keith Denison, důst… bratře." Proč ne? Záleží snad na tom? Záleží vůbec ještě na něčem?
Matiou už také začínal lépe rozumět a rychle si z kontextu domýšlel zbytek. „Á, z Anglie?" Použil přitom slovo „England", nikoliv „Angleterre", a dodal: „Můžeme přivést někoho, kdo ovládá tamní nářečí, jestli pak budete odpovídat pohotověji."
„Ne, pocházím z… Bratře, tajemství, která nesu, nemohu prozradit nikomu jinému než nejvyšší moci."

Matiou se zaškaredil. „Budete mluvit se mnou a budete mluvit pravdu. Musíme vás snad podrobit úplnému dotazování? Věřte mi, že až po něm půjdete na hranici, budete žehnat tomu, kdo zapálí oheň.“
Denison potřeboval tři pokusy, než zase ovládl hlasivky. Úplné dotazování? Předpokládám, že méně drastické mučení je běžnou praxí. Tohle je jenom předběžný výslech. V duchu sténal strachem. Trochu ho udivilo, jak dokáže mluvit pevně: „Se vší úctou, bratře, moje povinnost, odpřisáhnutá před Bohem, mi zakazuje prozrazovat jisté věci komukoliv kromě suverénního vládce. Způsobilo by katastrofu, kdyby tyto vědomosti pronikly na veřejnost. Pomyslete na malé děti, které dostanou na hraní oheň.“ Vrhl významný pohled po strážných. Efekt poněkud pokazila skutečnost, že musel proslov opakovat.
Odpověď zněla jasně: „Inkvizice dobře ví, jak zachovávat mlčenlivost.“
„O tom nepochybuji. Ale také nepochybuji o tom, že pána rozhodně nepotěší, když se zpráva určená pro něj rozkřikne jinde.“
Matiou se zamračil. Denison postřehl jeho váhání a vyvíjel tím směrem další úsilí. Poměrně rychle začali oba rozumět francouzštině toho druhého. Součástí toho triku bylo mluvit tak trochu jako Američan, který zná psaný jazyk, ale v životě neslyšel o jeho výslovnosti.
Mnich by snad ani nebyl člověk, kdyby po konfrontaci s něčím tak neslýchaným raději nechtěl předat věc výš. Ostatně, argumentoval Denison, vládce ho vždycky může poslat zpět k výslechu.
„Koho míníte vládcem?“ zeptal se Matiou. „Svatého Otce? Proč jste tedy nenavštívil Řím? „

„Nu, třeba král…“
„Král?“
Denison poznal, že udělal chybu. Monarcha, pokud nějakého měli, očividně nestál na vrcholku. Spěšně se opravil: „Chtěl jsem říct, že král by byl tou správnou osobou v některých zemích.“
„Jistě, u ruských barbarů nebo v oněch zemích černého Mahounda, kde neuznávají chalífu.“ Matiou bodl do vzduchu uzlovatým prstem. „Kam jste měl skutečně namířeno, Keithi Denisone?“
„Do Paříže ve Francii. Tohle přece je Paříž, ne? Nechtě mě, prosím, domluvit. Hledám nejvyšší církevní autoritu na těchto… panstvích. Mýlím se snad? Nesídlí v tomto městě?“
„Arcikardinál?“ vydechl Matiou. Výraz strážných se z nervózního změnil ve výraz posvátné hrůzy.
Denison zuřivě přikyvoval. „Samozřejmě, arcikardinál. „ Co to je za hodnost?
Matiou se zadíval stranou. Korálky růžence mu cvakaly mezi prsty. Po chvíli, která vyčkávajícímu Denisonovi připadala nesnesitelně dlouhá, úsečně prohlásil: „Uvidíme. Chovejte se způsobně. Zůstanete pod dohledem.“ Obrátil se, až mu roucho zavířilo, a odkráčel.
Denison vyčerpaně sklesl na slamník. No, pomyslel si mdle, získal jsem trochu času, než mě odvedou na skřipec, nasadí palečnice nebo co ještě horšího od středověku vynalezli. Ledaže jsem z nějakého důvodu přistál… Ne, to není možné.
Když mu žalářník s ozbrojeným doprovodem přinesl chléb, vodu a mastný guláš, zeptal se na datum. Odpověď: „Den svatého Antonína roku Pána našeho

tisícího devítistého osmdesátého," pro něho znamenala poslední hřebík do rakve.
Nakonec z toho zoufalství načerpal chabé odhodlání. Něco se ještě může stát, záchranná akce nebo…
Ne, myšlenka na zapomnění je nejen zbytečná, ale mohla by ho i ochromit. Lepší bude vytrvat a být neustále připraven skočit po sebemenší šanci, která se naskytne.
Během noci, kdy se chvěl chladem na nepohodlném lůžku, se snažil dát dohromady nějaké plány. Ty byly nutně jen mlhavé. Musí získat ochranu velkého šéfa, diktátora, nebo co je vlastně ten arcikardinál zač. To znamená přesvědčit ho, že Denison není nebezpečný, ale naopak potenciálně cenný nebo alespoň zajímavý. Nemůže přiznat, že je cestovatel v čase. Zábrany, které u něho Stráž vytvořila, by mu zadrhly hrdlo. Nehledě k tomu, že v tomhle světě by pravdu nejspíš nikdo nepochopil. Na druhou stranu sotva může popřít, že se zčistajasna objevil ve vzduchu, i když by mohl tvrdit, že se svědkové v podrobnostech spletli. Věty, které Matiou utrousil, nasvědčovaly, že se zde věří v magii, a to i mezi vzdělanými lidmi. Ale pokud by se snažil o vysvětlení v rámci této linie, měl by postupovat co nejopatrněji. Mají tu dostatečně vyspělou techniku na to, aby vyráběli účinně vyhlížející ruční palné zbraně a nepochybně i děla. Gumový nočník prozrazoval existenci pravidelných kontaktů s Novým světem, což dále nasvědčovalo dostatečným znalostem astronomickým, přinejmenším k navigačním účelům… Věřili byste návštěvě z Marsu ?
Denison se kašlavě zachechtal. Přesto mu tahle historka připadala ze všech nejméně nebezpečná. Musí postupovat uvážlivě a opatrně. „Nejprve mi dovolte, abych se pokorně zeptal, co si o věci myslí učenci ze stádečka

Vaší Svatosti(?). Můj národ možná učinil objevy, ke kterým oni ještě nedospěli.“ Neohrabaná komunikace, časté přestávky vynucené vyjasňováním, jaký byl vlastně význam pronesené věty, by pro něho měly být výhodou. Měly by mu poskytnout příležitost promyslet situaci a napravit jakékoliv faux pas…

Upadl do neklidného spánku s divokými sny.

Ráno, chvíli poté, co dostal mísu řídké ovesné kaše, ho odvedly stráže v doprovodu jakéhosi kněze. Po letmém pohledu do vedlejší cely ho zalil studený pot. Ale odvedli ho jen do vykachlíkované místnosti s vanou plnou horké vody a řekli mu, ať se důkladně vykoupe. Potom dostal soudobý tmavý mužský oděv, želízka na zápěstí a odvedli ho do kanceláře, kde za psacím stolem pod krucifixem seděl bratr Matiou.

„Poděkujte Bohu a svému svatému patronovi, jestli nějakého máte, za to, že Jeho Ctihodnost Albín arcikardinál Fil Johan, velkovévoda Severních provincií, milostivě souhlasil, že vás přijme,“ zarecitoval bratr laik.

„To rozhodně udělám.“ Denison se obouruč pokřižoval. „Jakmile budu moci, přinesu mnoho děkovných obětí.“

„Protože jste cizinec, vpravdě cizejší než pohan z Tatarská nebo z Mexika, dám vám nejdřív několik pokynů, abyste příliš neplýtval časem Jeho Ctihodnosti.“

Heleďme, průlom! Denison dával nanejvýš dobrý pozor. Cítil, jak prohnaně z něho Matiou během té hodiny láká útržky informací, ale to bylo v pořádku; alespoň měl příležitost nacvičit si a rozvinout svou historku.

Nakonec ho odvezli v uzavřeném povozu do paláce na vrcholu pahorku, který se v jeho ztraceném světě jmenoval Montmartre, a odvedli ho přepychovými chodbami a po velkolepém schodišti k pozlaceným

bronzovým dveřím, zdobeným basreliéfy výjevů z Bible; za nimi se octl ve vysoké bílé komnatě. Sluneční světlo dopadalo tabulkami barevného skla na orientální koberec. Naproti Denisonovi seděl na trůně muž v šarlatovém a zlatém rouchu.

Denison podle udělených pokynů padl na tvář. „Smíte se posadit," oslovil ho hluboký hlas. Arcikardinál byl člověk v letech, ovšem energický. Do jeho vzhledu jako by bylo vryto vědomí moci. Brýle jeho důstojnost ani v nejmenším nesnižovaly. Zjevně byl zvědavý, připravený se vyptávat a naslouchat.

„Děkuji, Vaše Ctihodnosti." Denison se posadil na přistavenou židli, vzdálenou od trůnu asi dvacet stop. Při této soukromé audienci se nepřipouštěla žádná zbytečná rizika. U prelátovy pravé ruky visela šňůra zvonku.

„Můžete mě oslovovat jednoduše 'lorde'," - anglické slovo - řekl mu Albín. „Máme si hodně o čem promluvit, vy a já." Přísně dodal: „Vyvarujte se všech pokusů o uskok nebo klam. Už nyní existuje hojnost důvodů k podezření. Věžte, že Nejvyšší inkvizitor, představený onoho duchovního, se kterým jste se už seznámil, na mne naléhá, abych vás neprodleně poslal na hranici, než způsobíte nějakou škodu. Má za to, že takový čaroděj může být jenom Mstivý Žid."

Denison rozuměl dost na to, aby náhle suchým hrdlem vydechl: „K…kdo, lorde?"

Albín pozdvihl obočí. „Vy nevíte?"

„Ne, lorde. Věřte mi, jsem ze země tak vzdálené, že…"

„A přesto znáte něco z našeho jazyka a tvrdíte, že mi přinášíte poselství."

Jo, stojím proti prvotřídnímu intelektu. „Poselství dobré vůle, lorde, v naději na navázání bližších vztahů. Naše

znalosti o vás jsou jen povrchní, z vidění milostivě seslaných našim dávným i současným prorokům. Moje loď naneštěstí ztroskotala. Ne, rozhodně nejsem Mstivý Žid, ať už je to kdokoliv.“
Albín sice nerozuměl slovo od slova, ale celkový význam pochopil. „Židé jsou zruční řemeslníci a technici, když už nic jiného, a je docela možné, že ovládají i černá umění. Jsou to potomci těch, kteří unikli, když naši předkové vyčistili Evropu od jejich rasy. Usadili se mezi uctívači Mahounda a nyní jim propůjčují svou pomoc. Neslyšel jste snad ani o tom, že těm nevěřícím psům podlehlo Rakousko? Že kacířské legie ruského císaře stojí před branami Berlína?“
A v západním křesťanstvu se činí inkvizice. Panebože! A to jsem si myslel, že moje dvacáté století je pěkně ohavné.

18 244 př. Kr.

Později si Manse Everard myslel, že skutečnost, že byl vyvolen, a místo a čas, kde se mu to stalo, by se daly považovat za ironii osudu, kdyby ta shoda okolností nebyla tak absurdní. Ještě později si vzpomněl na své rozhovory s Guionem a užasl.

Ale než ho povinnosti zavolaly, byly mu takové myšlenky vzdálenější než hvězdy. Trávil dovolenou s Wandou Tamberlyovou ve středisku, které Stráž provozovala v pleistocénních Pyrenejích. Posledního dne se nevěnovali ani lyžování, ani horolezectví, ani neodlétli na sever, aby pozorovali úžasnou faunu doby ledové, ani nenavštívili některé z blízkých cromagnonských sídlišť, aby se těšili z tamní pitoreskní pohostinnosti. Vyšli si prostě na procházku po snadno schůdných stezkách, rozhlíželi se po horské scenérii, namluvili toho málo, ale na duši toho měli hodně.

Zapadající slunce zalilo bílé štíty a hřebeny zlatem. Středisko nestálo v žádné velké nadmořské výšce, ale hranice sněhu ležela níž než v jejich rodné době. Stejně tak hranice lesů: kolem nich se prostírala sytě zelená horská louka posetá drobnými letními kvítky. Kousek výš po svahu stálo se zdviženými rohy několik kozorožců a ostražitě, ale beze strachu je pozorovalo. Nebe, na západě zelenavé a k východu tmavnoucí přes azurovou barvu nad jejich hlavami až po purpurovou, bylo plné ptáků; vraceli se do hnízd. Tichem a sílícím chladem doléhal k zemi jejich křik. Lidští lovci do prostředí zasahovali jen nepatrně; žili téměř v rovnováze s přírodou jako vlk nebo jeskynní lev. Vzduch byl cítit ryzí čistotou.

Před nimi se tyčila hlavní budova, temný obrys s mnoha svítícími okny. „Bylo to nádherné," řekl Everard americkou angličtinou. „Aspoň pro mne určitě."
„Nápodobně," odpověděla Tamberlyová. „Byl jsi moc hodný, že ses ujal takového zelenáče jako já, abych se tu od začátku cítila v pohodě."
„Ale kuš, to pro mne bylo potěšení. Kromě toho jsi přírodovědec. Naučila jsi mě o divočině věci, o kterých jsem v životě neslyšel, ani se mi o nich nesnilo." Včetně lovů na mamuty, soby a divoké koně s fotoaparátem místo pušky. Wanda s ohledem na prostředí, ve kterém se narodila a byla vychována, neschvalovala krvavé sporty. Jeho vychovali jinak.
Ne že by jinak na takových detailech u Stráže příliš záleželo. Až na to, že… K těm jedenadvaceti, kolik jí bylo, když jsme se seznámili, přidala nejvýš čtyři nebo pět roků. Kolik to dělá u mě? Ale zrovna v tu chvíli se to Everardovi bez ohledu na kúru dlouhověkosti nechtělo počítat.
. „Kéž…" Polkla a odvrátila pohled. Konečně vyhrkla: „Kéž bych nemusela odletět."
Rozbušilo se mu srdce. „Přece víš, že nemusíš."
„Ale musím. Na to, abych si užila našich, mám jen omezený čas." To mluvila o rodičích a o sestře. Ti se nikdy nedozví, že Wanda cestuje mezi věky, jejich roky na této zemi budou čítat necelou stovku a jejich osobní časové linie běží přímo od početí ke smrti. „A potom bych měla… chci navštívit Steva." Její strýc byl také agentem Stráže a sídlil ve viktoriánské Anglii. „Než se vrátím do práce." Mohla sice strávit na dovolené celé roky osobního času a ohlásit se na základně pouhých několik minut poté, co ji opustila; jenže agenti takovéhle

věci nedělali. Člověk byl organizaci povinován značným dílem své existence. Kromě toho po dlouhé době mimo službu vyšel ze cviku, což mohlo být osudné pro něj, anebo ještě hůř, pro kamaráda.
„Dobře. Rozumím," vzdychl Everard. Vypálil otázku, kolem které oba celou tu dobu kroužili jako kolem horké kaše: „Můžeme se ještě někdy sejít?"
Zasmála se a chytila ho za ruku. Cítil, jak je její ruka teplá. „No jasně." Podívala se na něj. V pohasínajícím světle nerozeznával modř jejích očí, ale výrazné kosti zřetelně vystupovaly a vlasy sestřižené do pážecího účesu měly jantarový odstín. Byla sotva o dlaň menší než on, a to patřil k vysokým mužům. „Abych řekla pravdu, doufala jsem v to. Ale nechtěla jsem se vtírat. Neříkej mi, že ses styděl!"
„Hmm, no…" Nikdy nebyl moc výmluvný. Jak jí to má teď vysvětlit? Ostatně, jemu samému to nebylo úplně jasné. Asi za to může rozdíl našich hodností. Nejspíš se bojím, abych nevypadal blahosklonně, anebo že se ji snažím ohromit. Její generace žen si vypěstovala nedůtklivou hrdost. „Jsem takový staromládenecký typ. Ty máš přece spoustu vhodnějších příležitostí." Wandu upřímně těšily pozornosti ostatních mužů mezi rekreanty. A navíc pro ni byli exotičtí, někteří opravdu hezcí a temperamentní, zatímco on je jen další Američan dvacátého století, s pomalou řečí, obyčejnými zálibami a z války pochroumaným obličejem.
„Pffff," odfrkla. „Tys měl těch příležitostí daleko víc, než já kdy budu mít. Nezapírej. Nebyl bys normální, kdybys nevyužil příležitosti."
A ty? … Do toho mi vlastně nic není. „Ne že bys těch příležitostí zneužíval," dodala spěšně. „Vím, že bys něco

takového neudělal. Mile mě překvapilo, že se ke mně po Beringii ještě hlásíš. Proboha, myslel sis snad, že nebudu chtít?“
Málem ji sevřel do náruče. Líbilo by se jí to? Bože, myslím, že ano. Ale ne. To by bylo špatně. Ona je moc impulsivní. Ať si v tom nejdřív udělá jasno. Ano, a on ať se rozmyslí, jaká vlastně má hlavní přání a potřeby.
Buď vděčný za to, cos tady těch pár posledních týdnů měl, synu. Zaťal volnou ruku v pěst a zamumlal: „Tak fajn. Kde by ses chtěla sejít příště?“ Abychom se lépe poznali.
Zdálo se, že ona také hledá útočiště v banalitách.
„Jéžiš, to si musím ještě rozmyslet. Máš nějaké návrhy?“
To už vstupovali na verandu střediska a do společenské místnosti. Ve velkém kamenném krbu praskal oheň. Nad krbem se klenulo paroží irského losa. Na protější stěně visel mosazný erbovní štít se stylizovanými přesýpacími hodinami. To byl emblém Stráže, odznak na zřídkakdy nošených uniformách. Kolem posedávali lidé; čekali na večeři, zabraní do hovoru, před sebou sklenky, šachy nebo go. Několik se jich shluklo u klavíru v rohu, odkud zaznívalo Chopinovo scherzo.
Agenti ze stejných prostředí mívali sklon navštěvovat stejná desetiletí dlouhé existence střediska. Nicméně dnešní pianistka se narodila ve třicátém druhém století po Kristu na oběžné dráze Saturnu. Lidé ze Stráže byli zvědaví i na jiné éry než na svou vlastní a občas se nechali okouzlit některou stránkou nějaké z nich.
Everard a Tamberlyová si přehodili prošívané bundy přes ruku. Ona začala všechny obcházet, aby se s nimi rozloučila, on lelkoval u klavíru. „Ty tady zůstáváš?“ zeptala se ho pianistka temporalem.

„Myslím, že ještě pár dní," odpověděl.
„Dobře. Já také." Sklopila topasově zbarvené oči. Alabastrově bílou hlavu bez vlasů - nebyla albín, ale zcela zdravý produkt genetické technologie - znovu sklonila nad klávesy. „Jestli si budeš přát utěšit srdce, mám Dar klidu."
„Já vím. Díky." Neočekával, že bude potřebovat víc než několik procházek, ale ta nabídka byla šlechetná.
Tamberlyová se vrátila k němu. Doprovodil ji k jejímu pokoji. Zatímco čekal na chodbě, převlékla se do šatů vhodných do San Franciska v létě 1989, které si s sebou přivezla, a zabalila ostatní věci. Pak sešli do podzemní garáže. V kalném bílém světle tam stály řady skútrů, připomínajících futuristické motocykly bez kol. Naložila zavazadla na ten, který jí přidělili.
Obrátila se a řekla: „No tak au revoir, Mansi. Newyorská centrála, poledne ve čtvrtek desátého dubna 1987, souhlasíš?" Dohodli se na tom několika rozpačitými slovy-
„Souhlasím. Já - budu mít lístky na Fantoma opery. Dej na sebe pozor."
„Ty taky, frajere." Přistoupila k němu. Dlouze se políbili a líbali se stále náruživěji.
Ustoupil. Zadýchaná a trochu rozcuchaná se vyhoupla na sedadlo, usmála se, zamávala a sáhla po ovladačích. Pak i se svým vozidlem zmizela. Everard nevěnoval žádnou pozornost obvyklému lupnutí vzduchu, které vyplnilo náhle prázdný prostor.
Minutu nebo dvě stál o samotě. Povídala něco o tom, že po návštěvě doma se před domluveným společným volnem vydá na tři měsíce do terénu. Nevěděl, jak dlouhou dobu to zabere jemu. To záleželo na tom, co

bude dělat. Neměl sice bezprostředně žádnou povinnost, ale když Stráž musí udržovat pořádek v dopravě v rozpětí milionu let s agenty ve skutečnosti velice řídce rozptýlenými, něco se určitě najde.
Znenadání se nahlas zasmál sám sobě. Ze by po… kolika letech osobního času?… po tolika letech přeskakování kontinuem chytil druhou mízu? Druhé dětství; ne, druhá puberta. Teď si uvědomil, že se před chvílí cítil, jako by mu bylo zase šestnáct, a nedávalo mu to smysl. Dost často už se zamiloval. Několikrát s tím nedělal nic, protože rozvíjet ty vztahy by přineslo víc škody než užitku. Tohle mohl být stejný případ. Možná je. Čert to vem. Možná ne. To teprve zjistí. Kousek po kousku se spolu sblíží, a buď to vezmou vážně a oba podstoupí nutné oběti, anebo se rozejdou jako přátelé. Mezitím… Obrátil se k odchodu.
Za ním se ozval další zvuk, odlišného druhu. Tu odlišnost znal. Zastavil se, ohlédl se a spatřil nově přibyvší vozidlo. Osoba, která na něm seděla, byla zhruba sedm stop vysoká a končetiny měla dlouhé jako pavouk, ale přiléhavá kombinéza z materiálu podobného kůži zřetelně prozrazovala, že jde o ženu. Vlasy vyčesané rovně vzhůru jako hřebenový chochol na přilbě se modročerně leskly jako u Asiatů, ale žádný mongoloid neměl tak sytě žlutou kůži. Oči měla stejně světle modré jako on, zato tvář úzkou a orlí nos. Vůbec její rasu nepoznal. Musela pocházet z daleké budoucnosti.
Z nepřiměřeně plných rtů drsně zazněl temporal. „Nezávislá agentka Komozinová," představila se. „Rychle mi povězte, jestli je na těchto souřadnicích někdo se stejnou hodností."

Hrklo v něm: Potíže. Ona věděla víc a nejspíš měla i lepší mozek než on. Téměř zapomenuté vojenské návyky z Druhé světové války ho napůl postavily do pozoru. „Já," prohlásil stručně. „Manson Emmert Everard."
„Dobrá." Sesedla a přistoupila k němu. Ačkoliv svůj hlas ovládala, slyšel v něm napětí a hrůzu. „Veškerá data, ke kterým mám přístup, nasvědčují, že můžete být, co říkáte. Poslouchejte, Mansone Emmerte Everarde. Zaznamenali jsme katastrofu, jakýsi časový zvrat. Pokud jsem byla schopná určit, nastal přibližně juliánského dne 1137. Od tohoto data se události liší. Zdá se, že tam neexistuje žádná stanice Stráže. Musíme shromáždit všechny síly, které nám tu zbyly."
Zmlkla a vyčkávala. Ví, jakou mi dala ránu, napadlo ho v koutku duše. Budu potřebovat chvilku, než se z toho vzpamatuju.
To astronomické číslo, které vyslovila… Někde v evropském středověku? Měl by si to spočítat přesně; ne, zeptá se jí. Wanda mířila do Kalifornie dvacátého století. „Teď" se dostane kdovíkam. A není na takovou situaci cvičená. Vlastně nikdo z nás není - naším úkolem je takovým věcem zabraňovat - ale pro ni to bude jenom napůl zapomenutá školní teorie. Bude ohromena hůř než já. Panebože, co si tam počne?

II

Do jídelny ve středisku se vešli všichni hosté i personál, ačkoliv židle kolem stolů stály trochu natěsno. Okny vnikalo dovnitř tísnivé stříbrošedé světlo, protože se zatáhlo nízkou oblačností. Mraky jen letěly na křídlech větru, jehož hučení znělo jako scénická hudba, znělka podzimu na cestě k jihu. Everard věděl, že je to jen výplod vlastní představivosti, ale měl pocit, jako by venkovní chlad dýchal i do místnosti.
Ještě víc na sobě cítil pohledy ostatních.
Stál v průčelí jídelny pod rozmáchlou nástěnnou malbou bizona, kterou vytvořil jeden místní umělec asi před padesáti lety. Vedle něho seděla nečinně Komozinová. Přenechala mu velení. On byl všem přítomným bližší svým datem narození, vzpomínkami i způsobem myšlení. Navíc už měl za sebou ojedinělou zkušenost, jakou z nich neměl nikdo jiný.
„Už jsme to probírali větší část noci, pokud jsme zrovna neposílali robotické schránky se vzkazy v naději na další kontakty a informace," pokračoval do zaraženého ticha, jež následovalo po jeho oznámení. „Zatím toho víme velice málo. Máme důvod si myslet, že ke klíčové události došlo v Itálii před polovinou dvanáctého století. Alespoň Stráž má v té době člověka v Palermu na Sicílii. Tomu se doneslo, že tamní král zahynul v bitvě na pevnině. To se nemělo stát. Jeho databáze tvrdí, že král žil dál ještě pomalu dvacet let a sehrál důležitou roli. Náš člověk jako rozumný chlapík poslal schránku se zprávou kousek do budoucnosti na centrálu svého sektoru. Schránka se vrátila a informovala ho, že kancelář je pryč, spurlos versenkt, nikdy nebyla založena. Obvolal tedy

stanice ve své současnosti a všichni zkontrolovali svou budoucnost - samozřejmě velice opatrně; neodvážili se dál než několik desítek roků. Nikde žádné nové agentury Stráže. Jak se dalo čekat, jinak na situaci nebylo nikde nic zvláštního. Kromě jižní Evropy by ani nemělo být. Důsledky změny se šíří světem proměnnou rychlostí, závislou na faktorech jako je vzdálenost, obtížnost cestování a těsnost vztahů mezi zeměmi. Dálný východ může začít být pozvolna ovlivňován velmi brzy; zato Ameriky mohou zůstat nedotčeny ještě celá staletí a Austrálie a Polynésie ještě déle. Dokonce i v Evropě se nejspíš budou zpočátku vyskytovat rozdíly hlavně v rovině politické. A… je to úplně nová politická historie, o které my tady nevíme nic.

Naše základny ve dvanáctém století přirozeně začaly komunikovat i se základnami v minulosti. To vedlo ke kontaktu s nezávislou agentkou Komozinovou.“ Everard na ni ukázal. „Ta byla náhodou v Egyptě - Osmnácté dynastie jste říkala? - kde pátrala po výpravě ze svého rodného tisíciletí, která se vydala do minulosti hledat kulturní inspiraci a podle všeho se ztratila… Ne, je třeba říct rovnou, že ať se s ní stalo cokoliv, na historii to žádný pozorovatelný účinek nemělo… Ujala se organizace celé tísňové operace, dokud nebude k dispozici víc lidí stejné hodnosti. Vytřídění osobních údajů přineslo moje jméno, a tak se dostavila osobně, aby mě informovala a poradila se se mnou.“ Everard sebral odvahu. „V této chvíli, pokud se ještě neobjeví nějaký Danellian, je pouze na nás, dámy a pánové, abychom zachránili budoucnost.“

„Na nás? „ vykřikl jeden mladík. Everard ho od vidění znal; Francouz z období Ludvíka XIV., stejně jako

většina agentů přidělený do své rodné éry. To znamenalo, že je velmi bystrý. Stráž získala jen málo rekrutů z doby před první průmyslovou revolucí a jen ojediněle nějakého z předvědeckých společností. Osoba, která nevyrostla v patřičném způsobu myšlení, byla pouze zřídkakdy schopná pochopit představy spojené s cestováním v čase. Také tomuto mladíkovi to činilo jisté potíže. „Ale pane, vždyť před krizovým datem nás musí být aktivních stovky, tisíce. Neměli bychom shromáždit všechny?“
Everard zavrtěl hlavou. „Ne. Už takhle vězíme až po krk v problémech. Příčinné víry, které bychom mohli vytvořit…“
„Možná bych to mohla objasnit trochu srozumitelněji,“ nabídla se rázně Komozinová. „Ano, dost možná se většina příslušníků Stráže pohybuje v před-středověké minulosti, třeba jen na dovolené jako vy. Jsou přítomni v různých místech a časech. Často víc než jednou. Například agent Everard pracoval v tak rozmanitých prostředích jako raná Foiníkie, achajmenovská Persie, post-římská Británie a vikingská Skandinávie. Opakovaně se vracel na rekreaci do tohoto střediska v různých okamžicích jeho existence, v minulosti i v budoucnosti, počítáno od současné chvíle. Proč bychom neměli povolat i tyhle Everardy? Dva nezávislí jsou přece rozhodně nedostatečný vůdčí kádr.
Faktem je, že jsme to neudělali a také neuděláme. Kdybychom to totiž udělali, měnilo by to realitu znovu a znovu, beznadějně mimo jakoukoliv možnost chápání, natožpak kontroly. Ne, jestli přežijeme to, co je před námi, a překonáme tohle neštěstí, nesmíme se vracet ke svým životním liniím a varovat sami sebe. Nikdy! Když se o to pokusíte, zjistíte, že vaše kondicionování proti

takovým hloupostem je stejně účinné jako kondicionování proti vyzrazení cest časem nepovolaným osobám.
Vlastním posláním Stráže je udržovat daný průběh historie, příčin a následků, lidské vůle a lidských činů. Ten je často tragický a pokušení zasáhnout je téměř nezvladatelné. Ale musíme mu odolat. Tím směrem leží chaos.
A pokud máme vykonávat svou povinnost, musíme se omezit na to, abychom z příčinného hlediska pracovali co nejlineárněji. Musíme mít stále na paměti, že každý paradox je víc než smrtelně nebezpečný.
Proto jsem přeskakovala sem a tam a dávala si pozor, aby se tahle zpráva nedostala k většině našeho zbývajícího personálu. Bude nejlepší, když se okruh zasvěcených omezí na několik nezbytných osob a na vybrané jednotlivce mimo službu, jako jste vy. Narušovat víc normální průběh událostí znamená riskovat vymazání a zapomnění.“
Její vysoká upjatá postava se maličko uvolnila. „Bylo to těžké,“ zašeptala. Everard zapřemítal, kolik osobní časové linie tomu náročnému úkolu věnovala. Nešlo jen o to, že poletovala od stanice ke stanici, tu utrousila slovo a támhle něco ututlala. Musela vědět, co dělá. Většinu toho času musela proležet ve spisech a databázích a vyhodnocovat údaje o lidech a obdobích. Rozhodnutí muselo často být mučivé. Strávila tím týdny, měsíce, roky? Jeho samotného takový intelektuální výkon naplňoval posvátnou úctou, protože věděl, že přesahuje jeho síly.
Měl však jiné přednosti. Ujal se slova: „Pamatujte také na to, přátelé, že Stráž nejenom střeží integritu času. To

je úkol pro zvlášť pověřené důstojníky, a i když je zásadně důležitý, netvoří hlavní část naší činnosti. Většina z nás jsou policisté a vykonávají tradiční úkoly policie.“ Radíme, regulujeme dopravu, zatýkáme narušitele, pomáháme cestujícím v tísni, tu a tam i poskytneme rameno k vyplakání. „Naši kolegové agenti mají spoustu jiné práce. Když je odvelíme od jejich úkolů, vypukne pravé peklo.“ Ve skutečnosti temporal postrádal přesný ekvivalent hovorové anglické fráze, kterou měl na mysli. „Proto je necháme být, dobře?“

„Jak to provedeme?“ otázal se Núbijec z jedenadvacátého století.

„Potřebujeme štáb,“ řekl Everard. „Ten zřídíme tady. Středisko můžeme pro ostatní na určitý omezený časový úsek izolovat, aniž by se to něčeho dalšího příliš dotklo. To například s Akademií udělat nejde. Soustředíme tady lidi a výstroj a budeme operovat hlavně z téhle základny. A pokud jde o to, co podnikneme - no, nejdřív musíme přesně zjistit, jaká je situace, a potom můžeme stanovit strategii. Pár dní zůstaňte na místě.“

Rty Komozinové se prohnuly v úsměvu, pokud to vůbec byl úsměv. „To, že se do věci zapletl agent Everard a že začíná právě odsud, je buď absurdní, anebo předurčené,“ poznamenala.

„Smí tato osoba žádat o objasnění významu toho, co memsáhib právě prohlásila?“ dožadoval se vysvětlení indický úředník z období britské nadvlády.

Komozinová pohlédla na Everarda. Ten se zamračil, pokrčil rameny a ztěžka řekl: '„No, možná bude k něčemu dobré, když to budete vědět. Už jsem se do něčeho podobného dřív ve své osobní časové linii zamotal. Byl jsem tady s jedním přítelem. Podle

kalendáře střediska k tomu dojde za několik roků. Víte přece, jak je složité zamluvit si ubytování na tak populárním místě, jako je tohle. Ale na tom nesejde. Rozhodli jsme se strávit zbytek dovolené v mém domově, v New Yorku dvacátého století, a přeskočili jsme tam. Ocitli jsme se v úplně cizím světě. Nakonec jsme zjistili, že Kartágo v Punských válkách porazilo Řím.“

Místnost obletělo překvapené vydechnutí. Několik lidí napůl vstalo a zase si sedlo. Otřásli se. „Co bylo dál?“ ozývalo se ze všech stran.

Everard přeskočil popis nebezpečí a činů. Celá ta věc pro něho dosud byla příliš bolestivá. „Vrátili jsme se do minulosti, zorganizovali síly a vypravili expedici do kritického okamžiku do určité bitvy. Na kartaginské straně jsme nachytali pár banditů z budoucnosti s energetickými zbraněmi. Zneškodnili jsme je dřív, než stihli provést akci, o kterou jim šlo, a… a historie zase šla tou cestou, kterou měla, tak, jak si ji pamatujeme, protože jsme se v ní narodili.“ Odsoudil jsem k nebytí celý svět, nesčetné miliardy slušných lidských bytostí. Nikdy neexistovaly. Nic z toho, co jsem zažil, se nikdy nestalo. Jizvy na mé duši existují prostě samy od sebe; nic je nezpůsobilo.

„Ale třeba já jsem o tom ještě nikdy neslyšel!“ namítl Francouz.

„To rozhodně ne,“ odpověděl Everard. „Takovéhle věci do světa nevytrubujeme.“

„Zachránil jste mi život, pane, mou existenci.“

„Děkuji, ale šetřte vděčností. Není jí zapotřebí. Udělal jsem, co jsem musel.“

Jeden Číňan, bývalý kosmonaut, přimhouřil oči a pomalu se zeptal: „Byli jste vy a váš přítel jediní cestovatelé, kteří přeskočili do budoucnosti toho nechtěného světa?“
„Zdaleka ne,“ odpověděl Everard. „Většina okamžitě přeskočila zpátky. Někteří ne a už se nikdy neohlásili; můžeme se jen dohadovat, že byli chyceni a možná zahynuli. I můj přítel a já jsme unikli jen horko těžko. Ukázalo se, že z těch, kdo se vrátili, jsme právě my byli nejschopnější ujmout se velení a zorganizovat záchrannou operaci. Ta byla náhodou docela jednoduchá, jinak bychom ji nezvládli; alespoň ne bez přivolání další pomoci. Když skončila, no, ten post-kartaginský svět nikdy neexistoval. Lidé, kteří se z minulosti vrátili do budoucnosti, 'pokaždé' našli stejný svět jako 'vždycky'.“
„Ale vy si pamatujete něco jiného!“
„Stejně jako všichni, kdo změněný svět navštívili, a ti Strážci, kteří tam sice nebyli, ale kteří s námi spolupracovali. To, co tahle naše parta zažila, co jsme udělali, se z naší paměti nedá vymazat, protože jinak bychom to nikdy nebyli udělali.“
„Mluvil jste o lidech, kteří odcestovali do změněné budoucnosti, ale nepodařilo se jim vrátit. Co se stalo s nimi, když byla… zrušena? „
Everard si zaryl nehty do dlaní. „Ti už také neexistují,“ pronesl jako stroj.
„Očividně se do ní dostalo jen málo lidí včetně vás. Proč ne víc? Přece jen v průběhu věků…“
„Stalo se to jenom těm, kdo se na cestu do budoucnosti vydali v širším časovém úseku, během kterého se odehrávaly související události, jako třeba záchranné práce Stráže. Teď tu máme delší časový úsek s daleko

silnějším provozem, takže náš problém je úměrně tomu větší. Doufám, že chápete, o čem mluvím. Já ne.“
„To vyžaduje metajazyk a metalogiku, dostupné jen několika málo intelektům,“ ozvala se Komozinová. Nasadila ostřejší tón. „Nemáme ale čas se nimrat v teorii. Časový úsek, po který můžeme tuto základnu využívat, aniž bychom vážně narušili kontinuum, je omezený. Zrovna tak počet lidí, které máme k dispozici, a tedy i celkový osobní čas. Musíme našich prostředků využít co nejlépe.“
„Jak?“ vyzvídala žena ze. Saturnu.
„Pro začátek se vydám do období a země zmíněného krále a zjistím, co se dá,“ oznámil jim Everard. „To je práce, která vyžaduje nezávislého agenta.“
A zatím, nehledě na to, že „zatím“ v tomto případě nemá význam, je Wanda lapena v oné cizí budoucnosti. Musí být. Proč by se ke mně jinak nevrátila? Kam jinam by uprchlá, kdyby mohla?
„Onen kartaginský svět jistě nebyl jedinou invazní realitou,“ ozval se indický úředník.
„Předpokládám, že ne. Nemám informace o žádných dalších, ovšem… ani to nepotřebuju vědět. Proč riskovat další změnu? Ta by nemusela odeznít do ztracena, ale mohla by způsobit nový časový vír. A vlastně,“ dodal Everard chvatně, „stojíme před další realitou právě teď.“
Znovu kvůli něčímu záměrnému zásahu? Neldoriáni, Exaltacionisté, méně významné organizace i jednotlivci, šílení nebo chamtiví nebo jacíkoliv… Stráž se s nimi vypořádala. Někdy jen o vlas. Jak naší pozornosti unikl tenhle nepřítel? Kdo je to? Jak ho zneškodnit?
V Everardovi se probudil lovec. Podél páteře a odtud až na temeno a ke konečkům prstů se mu rozlilo mrazivé

rozechvění. Požehnaná chvíle, kdy dokázal potlačit bolest a přemýšlet o pronásledování, kořisti a odplatě.
1989r Mlha usazená na západě filtrovala ranní světlo a vytvářela bílý opar na modré klenbě nebe. V přízemním chladném vánku od neviděného oceánu se začínala trhat. Listy toyonů šustily. Nedaleko se leskl temnou zelení hájek cypřišů. Dva krkavci zakrákali a vznesli se z osamělého dubu.
První reakcí Wandy Tamberlyové byl pouhý úžas. Hele, co se stalo? Kde jsem se to vynořila? Jak to? Nadechla se a rozhlédla, ale nespatřila nic, co by mělo něco společného s lidmi. Zalila ji úleva. Na okamžik se lekla, že by don Luis nějak… Ale ne, to bylo absurdní, Stráž přece konkvistadora dopravila do jeho století. Kromě toho tohle nebylo Peru. Pod tempocyklem rozeznala mátu peprnou, dokonce ucítila závan vůně z rozdrcených rostlinek. Tahle bylina dala původní jméno Yerba Buena osadě, později přejmenované na San Francisco…
Tep jí přeskočil z cvalu do trysku. „Uklidni se, holka, „ zašeptala si a sklopila oči k přístrojům mezi řídítky. Displeje ukazovaly datum, místní standardní čas, zeměpisnou šířku a délku, ano, přesně jak je nastavila, do posledního zlomku vteřiny, nepočítaje v to vteřiny, které ztratila užaslým rozhlížením… Také simulovaný záměrný kříž na simulované mapě potvrzoval její polohu. Trochu roztřeseným prstem vyvolala mapu okolí ve velkém měřítku. Střed sítě ulic se nacházel přesně tam, kde měl být; v antikvariátě ve čtvrti Cow Hollow, který maskoval stanici Stráže.
A támhle se zvedají Nob Hill a Russian Hill. Nebo ne? Znala je pokryté budovami, nikoliv křovinami. Na opačné straně jí připadal známý pohled na Twin Peaks;

ale co se stalo s televizní věží? A vůbec se vším? Nepřistála v podzemní garáži, nýbrž na povrchu, obklopená samotou.
Bouřlivě se v ní probudily instinkty. Sešlápla „plynový“ pedál a zvedla stroj do výše. Kolem silového štítu zahučel vítr. Okamžitě si uvědomila, že panikaří. Ovládla se, zastavila a zůstala viset na antigravu ve výšce dvou tisíc stop. Uši jí zalehly. Bolelo to. To jí pomohlo pochopit, že to, co vidí, není horečnatý sen, ale realita; nadělení, se kterým se musí vypořádat.
Není to bláznivé, takhle se vznášet před pohledem Boha a radaru? No, vlastně tu není nikdo, kdo by mě mohl vidět, ne? Vůbec, vůbec nikdo.
Žádné San Francisco, žádný Treasure Island, nikde mosty Golden Gate nebo Bay Bridge, žádná města na východním břehu zálivu, žádné lodě nebo letadla, nic kromě větru a přírody. Za úžinou se zvedaly letně dohněda vyprahlé kopce Marin County, stejně jako horský hřeben nad Oaklandem, Berkeley, Albany či Richmondem, které také neexistovaly. Na vzdáleném okraji měňavých modrých stínů v mlze se na západě a na severu třpytily rozsypané stříbrné střípky oceánu. Na okraji oparu nad pevninou viděla část písečných dun v místech, kde měl ležet Golden Gate Park.
Jako předtím, než přišli běloši. Nejspíš jen tu a tam pár indiánských táborů. Mohlo časové zařízení skútru dostat nějakou škytavku a přistát před dvacátým stoletím? Nikdy jsem sice o něčem podobném neslyšela, ale stejně tak jsem ještě neslyšela o vyspělé technice, která by nebyla náladová. Jako chlácholivý dotek ruky jí na mysli vytanulo, že Stráž času má někde na světě zástupce v

každém okamžiku na rozpětí milionu nebo ještě více roků.
Zapnula komunikátor. Rádiová pásma mlčela. Vítr ve výšce fičel silněji než u země. Byla jí zima. Měla na sobě blůzu, sportovní kalhoty a sandály. Vozidlu scházelo vybavení pro exotičtější formy vysílání jako neutrinová modulace, ale Stráž před Marconim používala rádiové vlny bez zábran - nebo před Hertzem, Clerkem Maxwellem nebo před kým to vlastně bylo. Možná zrovna nikdo nevysílá. „Haló, haló, tady je specialista Wanda Tamberlyová… Ozvěte se, prosím, ozvěte se…“ Neměla by tu být nějaká soustava majáků, na kterou by se mohla zaměřit? Že by byla mimo dosah všech? To jí zrovna nesedělo, zvlášť když už i vědci z její doby zachycovali sotva několikawattové signály přes celou sluneční soustavu. Jenže ona není žádný machr na tranzistory.
Jim Erskine byl. Ten by dokázal naučit elektrony tančit fandango. Jako studenti na Stanfordu spolu chvíli chodili. Kdyby tu Jim byl… Jenže ona takové lidi nechala navždy někde jinde, když vstoupila do Stráže. Stejně jako rodinu, jako všechny příbuzné kromě strýčka Steva; jistě, navštěvovala je, lhala jim o té skvělé práci, kvůli které teď trávila tolik času na cestách; ale stejně… Osamělost ji trýznila stejně jako vítr.
„Radši se uklidím někam do tepla a udělám si inventuru,“ zamumlala. „Hlavně pokud tam v tom někde podávají horký grog.“ I když to byl chabý žert, povzbudil ji. Klesavým letem se vydala přes záliv.
Kroužily tam tisíce pelikánů a kormoránů. Na březích ostrůvků se vyhřívali lvouni. Na východním břehu našla úkryt v háji majestátních sekvojí, jejichž stín prořezávaly

zlaté pruhy slunečního světla. Bublal tam potok a v něm se hemžily ryby. Opuštěnost je relativní pojem, pomyslela si.
Sesedla, odkopla sandály a několik minut klusala na místě. Když se zahřála, otevřela zavazadlový prostor za sedadlem spolujezdce, aby se podívala, co tam má užitečného.
Nic moc. Standardní nouzové zásoby, přilba, omračovací pistole, izotopová baterie, ruční svítilna, signální polohové světlo, láhev s vodou, balíčky s potravinami, malá brašna s nástroji, příruční lékárnička. Taška s několika kusy šatů, prádla, zubním kartáčkem, hřebenem a dalšími věcmi, které si přivezla do střediska; obvykle nosila oblečení, které tam měli pro hosty v zásobě. Kabelka s všehochutí drobností, typickou pro Američanku konce dvacátého století. Pár knih, které četla, když neměla co jiného na práci. Jako většina agentů, kteří se pohybovali mimo své rodné období a neměli v něm vlastní byt, měla na místní stanici skříňku, do níž si ukládala všechny nezbytné věci včetně peněz. Měla původně v plánu posbírat, co potřebuje, a taxíkem odjet do domu svých rodičů, protože ti ji zrovna nemohli vyzvednout na letišti. Kdyby mohli, bylo by zapotřebí promyšlenějšího podvůdku.
Ach, tati, mami, Susie… a kočky taky.
Velebnost okolí zvolna utišila její zoufalství. Usoudila, že by se neměla pokoušet přeskakovat rovnou zpátky do pleistocénu - i když by, sakra, bylo prima zase mít u sebe velkého a neotřesitelného Manse, který si vždycky ví rady - anebo naslepo přelétat v čase na tomhle místě. Pokud nemůže věřit časovému pohonu, bude nejlepší změnit prostorovou polohu a vydat se na východ. Možná

tam narazí na evropské kolonie, možná bude muset pokračovat dál přes moře, ale nakonec musí navázat spojení se Stráží.
Navlékla si starou bundu, kterou nosívala na několikadenní túry. Ty jí nyní připadaly nesmírně vzdálené. Místo sandálů obula pevné šněrovací boty. Přípravu na možné potíže završila připnutá přilba na hlavě a pistole u boku. Nasedla a vyvedla skútr mezi mohutnými kmeny na oblohu.
Řeky Sacramento a San Joaquin lemovala zeleň; jinak pod ní ubíhala jen žlutohnědá krajina bez jediné stopy po zavlažování, obdělávání půdy, silnicích či městech. Hlodala v ní netrpělivost. Rychlost dopravního letounu byla zatraceně pomalá. Mohla sice dosáhnout nadzvukové rychlosti, ale i to bylo hlemýždí tempo a spotřebovalo by to spoustu zásob energie, které by mohla potřebovat později. Několik minut sbírala odvahu, potom nastavila prostorové souřadnice a váhavě zmáčkla tlačítko.
Pod ní ležely vrcholky Sierry, za nimi se prostírala poušť a slunce stálo na obloze zhruba o tolik výš, kolik odhadla. Může tedy bezpečně překonávat prostorové vzdálenosti. „Jupíí!“
Přískokem vpřed… Nekonečná prérie se vlnila ve větru. Na jihu se tyčila bouřková mračna. Radiostanice zůstávala němá.
Tamberlyová se kousla do rtu. To není v pořádku. Chvíli strávila přeskakováním nad prérií. Ptáci se zde vyskytovali hojně, ale země byla podivně pustá. Zpozorovala stádo divokých koní, ale dlouho trvalo, než konečně objevila nějaké bizony. Mělo by jich být tolik, že by pokrývali zemi na míle daleko…

Na pravém břehu Missouri stoupal kouř. Zůstala viset ve vzduchu v bezpečné vzdálenosti, zapnula optiku a přiblížila obraz. Ano, lidé, a chovají koně, ale vesnice se skládá z drnových chatrčí, před palisádou se prostírají terasovitá políčka…

Takhle by to být nemělo! Jakmile se prérijní Indiáni naučili jezdit na koních, skoro přes noc se z nich stali válečníci a kočovní lovci a živili se lovem bizonů, dokud tahle zvířata, také skoro přes noc, nevybili běloši. Dostala se snad právě do nějaké takové přelomové chvíle, řekněme rok 1880? Ne, protože pak by všude musela narazit na stopy bělochů: železnice, města, ranče, farmy založené novousedlíky na přidělené půdě…

Hlavou jí bleskla vzpomínka. Ani tihle barbaři na koních nežili v rovnováze s přírodou. Kdyby byli ponecháni svému vývoji, vybili by bizony sami, sice pomaleji, ale stejně jistě.

Ne. Prosím, ne. Ať to není tohle. . Tamberlyová se dala na útěk k východu.

1137

Cesta z Francie doby ledové na středověkou Sicílii přes Německo dřívějšího data cílového roku Everardovi nepřipadala legrační, dokud neměl příležitost si to promyslet. Uchechtl se. Takové už je cestování časem. Mění i myšlení lidí a ti pak považují spoustu věcí za samozřejmost.

Háček spočíval v tom, že dobová základna v Palermu byla obsazena jediným člověkem. Zástěrku jí tvořil obchod, který se dělil o jedinou budovu i s rodinou a personálem a neměl žádné podzemní prostory. Pravděpodobnost, že přílet člověka na tempocyklu někdo uvidí a vyvolá pozdvižení, radila něco podobného neriskovat. Zdejší zařízení Stráže se měla rozšířit později, počínaje rokem 1140, kdy normanská Sicílie měla začít skutečně nabývat na významu. Ale k tomu nedojde, protože král Roger II. zahynul v bitvě a budoucnost, která vedla k založení Stráže, se neuskutečnila.

Mohuč dlouho bývala nejvýznamnějším městem Svaté říše římské, a tak se centrála zdejšího sektoru nacházela v ní. V této době byla říše volnou, často rozbouřenou konfederací zemí, které z pohledu člověka dvacátého století zaujímaly oblast zahrnující zhruba Německo, Nizozemsko, Švýcarsko, Rakousko, Československo a kusy severní Itálie a Balkánu. Everard si vzpomněl na Voltairův bonmot, že nebyla ani svatá, ani římská, ba ani to nebyla říše. Nicméně ve dvanáctém století si svůj název snad aspoň trochu zasloužila.

Toho dne, kdy Everard dorazil, dlel již císař Lothar s vojskem v Itálii, aby tam prosazoval zájmy své a papeže Inocence proti zájmům Rogera a papeže Anakleta. Po

jeho smrti se strhnou rozbroje, které potrvají, dokud nezíská plně navrch Fridrich Barbarossa. Hlavní proud událostí se mezitím přesune do Říma, kam se má do roku 1198 přemístit centrála sektoru - až na to, že se to nestane, či nestalo, protože žádná Stráž, která by tu kancelář založila, nikdy neexistovala.
Dnes však Everardovi Mohuč může poskytnout to, co potřebuje.
V patře nad garáží vyhledal ředitele. Uchýlili se do soukromé pracovny. Byla to místnost s nádherně vyřezávaným táflováním, podle měřítek té doby zařízená přepychově; byly tu dokonce dvě židle, dále několik stolic bez opěradla a malý stůl. Jedno do olova zasklené okno propouštělo trochu světla, ale ještě víc ho přicházelo druhým oknem, které nebylo zasklené a jehož okenice byly dokořán otevřeny letnímu dni. Za ním rachotil, sténal, vrzal, klepal, švitořil, hvízdal a bzučel všední život města. Také se jím dovnitř linuly pachy kouře, koňského hnoje, záchodů a hřbitovů. Na protější straně úzké, špinavé a ruchem kypící uličky Everard viděl nádhernou hrázděnou fasádu; za střechou, která k ní patřila, se majestátně tyčily věže katedrály.
„Buďte vítán, Herr Freiagent, buďte vítán.“ Otto Koch ukázal na karafu a poháry na stolku. „Dal byste si trochu vína? Dobrý ročník.“ Byl rodilý Němec - narozený v roce 1891. Když ho v roce 1914 povolali do armády vilémovského císařství, studoval středověkou historii a Stráž ho naverbovala po válce, v době, kdy plný zmatku a hořkosti nevěděl, kudy kam. Zde strávené roky mu dodaly vzhledu usedlého muže středních let a pod kožešinou lemovaným rouchem se mu trochu rýsovalo

bříško. Zdání ovšem klamalo. Aby si člověk udržel takovéhle postavení, musel být velice schopný.
„Děkuji, dám si později," odpověděl Everard. „Smím si tady tajně zapálit?"
„Tabák? Ale jistě. Nikdo nás nebude rušit," zasmál se Koch a ukázal rukou. „Támhletu mísu používám jako popelník. Lidé vědí, že v ní pálím vzácné orientální dřevo, když chci přebít městský zápach. Bohatý kupec si takový luxus může dovolit."
Ze skříňky na tabák, zamaskované jako obrázek světce, vytáhl doutníky a zapalovač.
Everard nabízený doutník odmítl. „Jestli vám to nevadí, zůstanu u starého kamaráda." Vytáhl bryerku a váček s tabákem. „Předpokládám, že si takhle nemůžete dopřávat často."
„To ne. Už jenom zvládat vlastní práci je dost náročné. Jistě je vám jasné, že mi většinu času zabírá moje veřejná osobnost. Povinnosti cechovní, církevní… No nic." Koch si zapálil a šťastně se uvelebil na židli. Se škodlivými následky si nemuseli lámat hlavu. Imunizační postupy Stráže nebyly založené na principu vakcíny, ale chránily člověka před rakovinou i arteriosklerózou stejně jako před infekčními chorobami, které se postupně objevovaly v průběhu věků. „Co pro vás můžu udělat?" Everard zvážněl a vysvětlil mu situaci. Koch na něho hleděl s hrůzou.
„Cože? Zrušení budoucnosti, přímo v tomhle roce? Ale to je… neslýchané."
„Neslýchané pro vás. A budete to držet v přísné tajnosti, rozuměl jste?"
U Kocha nabyly vrchu zvyky jeho inkognita. Opakovaně se pokřižoval. Anebo možná byl přesvědčený katolík.

„Nebojte se," řekl záměrně Everard. Hněv, který tím vyprovokoval, zaplašil zděšení. „Je snad přirozené, že se člověk bojí o své pracovníky, kamarády i o rodinu, kterou tady mám."
„Nikdo z nich v kritickém okamžiku nezmizí. Pouze přestanou přicházet návštěvníci z budoucnosti a od letošního roku nevzniknou žádné nové stanice."
Závažnost situace v Kochových očích dorůstala do obludných rozměrů. Vyděsil se. „Budoucnost," zašeptal. „Moje dětství, rodiče, bratři, všichni, které jsem měl doma rád… to už je nikdy nemůžu navštívit? Párkrát jsem je navštívil. Oni věří, že jsem se přestěhoval do Ameriky a přijížděl jsem za nimi odtamtud, ale že se už nechci vracet, když přišel k moci Hitler… Věřili." Přešel do němčiny dvacátého století. Mluvnice žádného jazyka, kromě temporalu, nedokázala vystihnout vztahy při cestování časem.
„Můžete mi pomoct obnovit všechno, co jsme ztratili," řekl Everard.
Koch se sebral obdivuhodně rychle. „Dobře. Dáme se do toho. Promiňte mi moji neznalost. Už je to v mé osobní časové linii dávno, co jsem studoval teorii na Akademii, a i to jen povrchně, protože k takovýmhle věcem nemělo dojít, že? Stráž jim měla předcházet. Co se pokazilo?"
„To právě hodlám zjistit."
Everard dostal vhodný oděv a po okolí byl představen jako kupec z Anglie. To mělo vysvětlit případné drobné společenské prohřešky. Nikdo ho sice neviděl přicházet, nicméně Kochova obchodnická domácnost byla veliká a rušná a zákazník byl králem. Lidé ho beztak během jeho třídenního pobytu potkávali jen zřídka. Usuzovali, že se s pánem domu radí za zavřenými dveřmi o důvěrných

záležitostech. Růst velikosti, bohatství i moci měst přece skýtal netušené obchodní možnosti.
Tajné oddělení mohučské centrály vlastnilo rozsáhlou databázi a přístrojové vybavení na vkládání informací přímo do mozku. Everard získal podrobné znalosti o nedávných i současných událostech. Žádná lidská paměť by sice nedokázala obsáhnout podrobnosti o zákonech a mravech, neboť ty se divoce lišily od místa k místu, ale naučil se dost na to, aby se s velkou pravděpodobností vyhnul katastrofálním chybám. Rozšířil si jazykovou zásobu. Středověkou latinu a řečtinu už znal. Němčina, francouzština a italština dosud existovaly jen jako soustava dialektů, ne vždy navzájem srozumitelných. Naučil se dost na to, aby s tím vystačil. Arabštinu odmítl; usoudil, že každý Saracén, se kterým by mohl jednat, bude téměř jistě ovládat přinejmenším lingua franca.
Sestavil si také plány a podnikl přípravy. Ze všeho nejdřív chtěl navštívit Strážce v Palermu krátce po příchodu zprávy o Rogerově smrti, aby se s ním poradil a vžil se do prostředí. Není nad přímou zkušenost. To znamenalo, že se musí dostat do města věrohodným způsobem, který nevzbudí podezření. Přesto by měl raději mít nějaké síly v záloze.
Kromě jeho vlastní tělesné síly a schopností se tyto síly skládaly z jednoho strážníka uvolněného z pravidelné služby. Karel Novák v roce 1950 utekl před tehdejším československým režimem. Byl nesmírně rád, když ho jeden známý vzal k sobě, přesvědčil ho, aby se podrobil několika podivným testům, a přiznal se, že je náborovým agentem Stráže a mladíka si vyhlédl. „Předtím“, než byl Novák převelen do císařské Mohuče, sloužil na několika různých lokalitách. Byl to přímočarý policista, který

jednal přímo s cestovateli časem, radil, pomáhal a tu a tam zabránil někomu v nepovoleném činu nebo vytáhl někoho z ošemetné situace. Na veřejnosti vystupoval jako univerzální sluha mistra Otty - poslíček, jednatel a tělesný strážce. Byl samozřejmě dobře informován o prostředí, ale nemusel být expert, protože údajně pocházel z odlehlé oblasti Čech. Příběh o tom, jak se dostal tak daleko, když se od většiny prostých lidí nečekalo, že by se potulovali po světě, byl hodnověrný, skrz naskrz vylhaný a obvykle mu v hostinci vynesl jeden či dva poháry. Byl to tmavovlasý, hranatý a silný chlapík s úzkýma očima v široké tváři.

„Jste si jistý, že bychom neměli nikomu dalšímu říci, co se děje?“ ptal se Koch, když se s ním Everard v ústraní loučil.

Američan zavrtěl hlavou. „Ne, pokud se neukáže, že to je nezbytně nutné. Říkám vám, že už tak máme haldu problémů, než abychom ještě vytvářeli zbytečné vedlejší efekty. Ty by mohly mít následky, které by se nám mohly snadno vymknout z ruky. Ani náznakem se nezmiňujte ani svým spolupracovníkům, ani žádnému cestujícímu časem, který se tu normálně zastaví.“

„Říkal jste, že už se žádní neobjeví.“

„S největší pravděpodobností nikdo z budoucnosti. Pár by jich mohlo mít důvod přeskočit sem odněkud odjinud z přítomnosti nebo z minulosti.“

„Jenže návštěvy budou řídnout, až nakonec přestanou úplně. Moji lidé si toho nutně všimnou a budou se divit.“

„Nějak se jim vymluvte. Poslouchejte, jestli tohle vyřešíme a obnovíme náležitý průběh historie, k žádnému přelomu nedojde. Pro zdejší personál Stráže bude všechno probíhat normálně.“ Aspoň v rámci toho,

co se v za-kroucených uličkách času za normální považuje. „Ale já budu mít úplně jinou zkušenost.“ „Do přelomového okamžiku někdy v dalším průběhu roku. Potom, když budeme mít štěstí, přijde nějaký agent a oznámí vám, že je všechno v pořádku. Vy si nebudete pamatovat nic, co jste od té chvíle dělal, protože 'pak' tyhle věci už neuděláte. Místo toho budete prostě pokračovat ve svém životě a práci jako dodnes.“
„Chcete říci, že v tom špatném světě budu muset žít s vědomím, že všechno, co vidím, dělám, myslím si, se rozplyne v naprosté nic? „
„Pokud uspějeme. Já vím, ta vyhlídka pro vás není příliš příjemná, ale není to vlastně jako smrt. Spoléháme na váš smysl pro povinnost.“
„Jistě, budu se snažit, ale… Brr!“ „Nemusí se nám to podařit,“ varoval ho Everard. „V tom případě se sejdete s ostatními zbývajícími příslušníky Stráže, až svolají poradu, aby rozhodli, co dál.“ Budu tam i já? Nejspíš ne. Zabit v akci. Skoro v to doufám. Pro nás by takový svět byl noční můrou.
Potlačil vzpomínky, které se už netýkaly skutečnosti. Ani na Wandu nesmí myslet. „Já už tedy jdu,“ loučil se. „Hodně štěstí nám oběma.“
„Bůh buď s vámi,“ odpověděl Koch tiše. Podali si ruce. Modlitby vynechám. Už i tak jsem až moc vyvedený z míry.
Everard se vydal za Novákem do garáže a posadil se na zadní sedadlo skútru. Čech byl zabrán do geografického displeje na přístrojové desce. Nastavil cílové souřadnice a sáhl po aktivátoru.

1137

Vozidlo se v mžiku vznášelo na antigravu vysoko ve vzduchu. Hvězdy zářily v takovém množství, jaké se koncem dvacátého století dalo vidět jen zřídka. Kruh světa pod nimi se dělil na lesknoucí se vodu a rozeklanou pevninu plnou temných stínů. Vzduch byl chladný a tichý, široko daleko ani živáčka.
Novák nastavil optiku tak, aby zesilovala světlo a přibližovala obraz, a zahleděl se do prostoru pod nimi. „Úplně pusto, pane," usoudil. Provedl už předběžný průzkum, při kterém tohle místo objevil.
Everard si je také prohlížel. Byla to rokle na úbočí jedné z hor, které v polokruhu lemovaly úzkou rovinu kolem zátoky, u níž stálo Palermo. Okolní terén byl strmý, kamenitý, schopný uživit pouze trnité křoví, a tedy sem nepochybně nezabloudili ani pastýři, ani lovci. „Počkáte tady?" zeptal se zbytečně.
„Ano, pane, dokud nedostanu další rozkazy." Stejně zbytečné bylo říkat, že si Novák někam odskočí najíst se a vyspat, vrátí se za několik minut a bude připraven zmizet, kdyby zpozoroval, že k němu navzdory nepřívětivému okolí někdo míří. Pak by se zas co nejdřív vrátil.
„chlapík." Voják, který dělá, co se mu řekne, a neklade nevhodné otázky. „Nejdřív mě dovezte k hlavní cestě. Leťte nízko. Chci se zorientovat, abych věděl, jak vás mám najít, kdybych musel."
Tedy v případě, že by z nějakého důvodu nemohl použít komunikátor. Ten byl zamaskovaný jako medailon s náboženskou tématikou a visel mu na krku pod oděvem. Dosah by měl sice stačit, ale člověk nikdy neví. (Člověk

se raději neodvážil předvídat.) Novák byl ozbrojen, a to nejen omračovací pistolí, která se nacházela v zavazadlovém prostoru každého tempocyklu. Everard však nemohl nosit zbraně, aby neriskoval potíže s místními úřady. Alespoň ne otevřeně. Jako většina lidí měl u sebe nůž, používaný jako jídelní nástroj a k příležitostným činnostem, dále hůl a znalosti bojových umění. Cokoliv jiného by mohlo u někoho vzbudit přílišnou zvědavost.

Tempocykl klouzal několik yardů nad úbočím, přelétal kozí cestičky i stezky vyšlapané lidmi, až slétl do roviny a vystoupal do výše, aby se vyhnul vesnici. Psi by se mohli rozštěkat na poplach a probudit spáče. Lidé vidí v noci překvapivě dobře, když jim zrak neotupuje umělé světlo. Everard si pečlivě ukládal do paměti orientační body. Novák sklouzl zase dolů a zůstal viset nad pobřežní cestou. „Přenesu vás do svítání," navrhl Everardovi. „Dva kilometry na západ stojí hospoda U kohouta a býka. Když si vás někdo všimne, měl by si myslet, že jste strávil noc tam a vydal jste se časně na cestu."

Everard hvízdl. „Ten název je až strašidelně příhodný."

„Co prosím?"

„To nic."

Novák sáhl do ovladačů. Východní obzor zbledl. Everard seskočil na zem. „Dobrý lov, pane," popřál mu Novák.

„Díky. Auf Wiedersehen. „ Stroj i jezdec zmizeli. Everard se vydal naproti vycházejícímu slunci.

Cesta byla blátivá, zbrázděná kolejemi a výmoly, ale zimní deště ji ještě neproměnily v močál. Když se rozbřesklo, uviděl, že prašný povrch orné půdy a žlutohnědou barvu hor začíná osvěžovat nádech zeleně.

Vlevo a vpředu se v dálce třpytilo moře. Za chvíli na něm rozeznal několik droboučkých plachet. Námořníci obvykle pluli za dne, drželi se pobřeží a v téhle roční době se plavbám jakékoliv délky vyhýbali. Nicméně kolem Sicílie člověk nikdy neměl daleko k bezpečnému přístavu a zdejší vody Normani vyčistili od pirátů.

Také venkov vypadal blahobytně. Uprostřed polí se shlukovaly domy a stodoly, většinou stavení z pěchované hlíny s doškovou střechou, ale úhledná, obílená a živě vyzdobená. Všude se táhly sady oliv, fíkovníků, citrusů, kaštanovníků, jabloní a dokonce i datlových palem, které tu zavedli Saracéni, když ostrov ovládali. Minul pár farních kostelů a v dálce zahlédl mohutné budovy kláštera, nebo možná opatství.

Jak mu ubíhal čas a ušlé míle, provoz na cestě houstl. Většina těch lidí byli rolníci, muži v halenách a úzkých kalhotách, ženy v hrubě tkaných šatech se širokým spodním lemem, děti ve všem možném, náklad na hlavě, na ramenou nebo na hřbetě drobných oslíků. Většinou byli malé postavy, tmavovlasí a živí, potomci domorodých kmenů, foinických a řeckých kolonistů, římských a maurských dobyvatelů, z poslední doby občas i obchodníků nebo vojáků z pevninské Itálie, Normandie, jižní Francie, Iberie. Nepochybně mnozí, patrně většina, byli nevolníci, ale nikdo se netvářil nijak ztýrané. Klábosili, gestikulovali, smáli se, rozhořčovali se a kleli a zase stejně rychle propadali veselí. Mezi nimi se proplétali potulní kramáři na obchůzkách, tu a tam kněz nebo mnich zabraný do růžence či méně identifikovatelní jedinci.

Zpráva o králově smrti nijak nepodlomila jejich ducha. Většina o tom ještě nejspíš neslyšela. Každopádně lidem,

kteří se jen zřídka vydali dál než na jeden den chůze od místa, kde se narodili, pravidelně připadaly takové osobnosti a události vzdálené, skoro neskutečné. Historie pro ně byla něco, co je třeba přetrpět, válka, pirátský nájezd, mor, daně, desátky, robota, nesmyslně a bez varování zničené životy.

Průměrný člověk ve dvacátém století si byl svého světa vědom siřeji, i když povrchněji; mohl však říct něco víc o svém osudu?

Everard kráčel uprostřed vlny a brázdy zájmu. I doma Patřil k velkým lidem; tady působil jako obr a na první Pohled cize. Na sobě měl oděv tlumených barev, obvyklého střihu a z obvyklého materiálu, jaký nosívali poutníci nebo měšťané: kabát do půli lýtek, nohavice, čapku s dlouhým pruhem látky spadajícím přes záda, u pasu nůž a měšec, pevné boty; ale nic z toho úplně nepatřilo k nějakému konkrétnímu regionálnímu stylu. V pravé ruce držel hůl, přes levé rameno měl přehozen ranec s několika věcmi. Už nějakou dobu se neholil, protože vousy zde byly běžné, a měl úctyhodný porost, zato nepoddajné hnědé vlasy měly ještě daleko do toho, aby přerostly uši. Lidé po něm vrhali pohledy a trousili poznámky. Někteří ho zdravili.

Vlídně jim se silným přízvukem odpovídal, aniž by zpomalil krok. Nikdo se ho nesnažil zadržet. To by nemuselo být bezpečné. Kromě toho vypadal naprosto legitimně jako cizinec, který přistál v Marsale nebo v Trapani a mířil na východ za nějakou pochůzkou, pravděpodobně za účelem svaté pouti. Takových lidí se tu dalo vidět docela dost.

Slunce stoupalo. Zemědělské usedlosti stále více ustupovaly vilám. Přes ohradní zdi bylo vidět terasy,

zahrady, fontány a výstavná sídla, stejná jako ta, které jejich stavitelé vybudovali i v severní Africe. Objevovalo se služebnictvo ve splývavém odění, mnohdy černé pleti, z toho řada eunuchů, na hlavě často turban. Nemovitosti možná změnily majitele, ale ti noví často převzali zvyky starých, podobně jako křižáci na Východě.

Everard s odkrytou hlavou ustoupil ke kraji cesty, když kolem projel normanský pán na vyparáděném hřebci. Muž měl sice evropské šaty, ale křiklavě vyšívané, kolem krku mu visel zlatý řetěz a obě ruce se mu jen třpytily prsteny. Jeho paní seděla na koni obkročmo s vyhrnutými sukněmi, ale její mravopočestnost uchovávaly kamaše a byla stejně nápadná a stejně nadutá. Za nimi jela dvojice osobních sluhů a čtyři ozbrojenci. To byli dosud čistě normanští bojovníci, hranatí, houževnatí, na hlavě kónická přilba s nánosníkem, řetízkové brnění vyleštěné a naolejované, u pasu rovný meč, na boku koně zavěšený štít mandlovitého tvaru.

Později kolem projel saracénský šlechtic se svým doprovodem. Tahle skupina nebyla ozbrojená, ale byla přinejmenším stejně okázalá, byť poněkud nenápadnějším způsobem. Na rozdíl od Viléma v Anglii byli zdejší Normané k poraženým protivníkům šlechetní. Ačkoliv venkovští muslimové se stali nevolníky, většina městských si podržela svůj majetek a odváděla daně rozumné výše. Nadále žili podle vlastních zákonů a spravovali je jejich vlastní soudci. S výjimkou toho, že je muezzinové směli veřejně svolávat k modlitbě jen jednou za rok, mohli svobodně praktikovat své náboženství a provozovat živnost. Jejich učení se u jinověrců setkávalo s velkým zájmem a několik jich zastávalo vysoká místa u dvora. Jiní tvořili úderné jednotky vojska. Do jazyka

pronikala arabská slova: například „admirál“ má původ ve výrazu „emír“. Řecké pravoslavné obyvatelstvo se těšilo podobné toleranci a stejně tak Židé. Měšťané žili bok po boku, vyměňovali si zboží a myšlenky, vytvářeli partnerské vztahy a pouštěli se do podnikání s důvěrou, že veškeré zisky zůstanou jim. Výsledkem bylo hmotné bohatství a kulturní vyspělost, jakási renesance v malém, zárodek celé nové civilizace.

Celkem to netrvalo déle než asi půl tuctu generací, ale odkaz této kultury pronikne celou budoucností. Alespoň tak o tom mluvily databáze Stráže. Ty ovšem také tvrdily, že král Roger II. bude žít ještě dvacet let, během kterých Sicílie dosáhne svého největšího rozkvětu. Teď však Roger leží v hrobě, jaký mu nepřátelé uznali za vhodné poskytnout.

V dohledu se objevilo Palermo. Ještě je nekrášlily ty nejkrásnější stavby, ale už nyní se za svými hradbami Pyšně vypínalo a zářilo. K nebi se tyčilo víc kopulí, často oslnivě zdobených mozaikami nebo zlacením, než katolických věží. Everard bez jakéhokoli vyptávání prošel hlídanou, avšak otevřenou bránou a zjistil, že ulice jsou plné lidí, hlučné, kaleidoskopicky živé - ale čistší a zapáchají méně než jakékoli jiné, po kterých kdy ve středověké Evropě kráčel. Ačkoliv už bylo po plavební sezóně, kolem ústí zátoky, jež v této době sloužilo jako přístaviště, kotvila plavidla na husto: obchodní kogy s vysokými kastely, lodice s latinskými plachtami, válečné galéry, typy z celého středomoří i ze severu. Nebyla ani zdaleka všechna zazimována. Ve všech skladištích, krámcích, stáncích i velkých obchodech panoval čilý a bouřlivý ruch.

Podle mapy, kterou měl uloženou v paměti, se Strážce prodíral zástupem.
Nebylo to snadné. Měl sice velikost a sílu na to, aby si vynutil průchod, ale scházel mu temperament většiny místních obyvatel. Kromě toho nechtěl vyvolávat potíže. Ale má, sakra, hlad a žízeň! Slunce kleslo nízko nad západní horský hřeben, stíny v uličkách stoupaly po zdech a našlapal už mnoho mil.
Naložený velbloud uvízl mezi zdmi. Otroci nesli v nosítkách muže, který nejspíš byl velké zvíře ve svém cechu, a ženu, která nejspíš byla drahá kurtizána. Několik hospodyň cestou z trhu klábosilo, košíky na hlavách, nemluvně u prsu, větší caparti se drželi jejich sukní. Židovský prodavač koberců, sedící se zkříženýma nohama ve svém stánku, přestal vyvolávat zboží a projevil úctu vážnému šedovlasému rabínovi, procházejícímu kolem v doprovodu dvou mladičkých žáků s knihami v náručí. Z nevzhledné špeluňky vesele zaznívaly řecké hlasy. Saracénský hrnčíř ve své dílničce zastavil kruh a padl na tvář. Očividně usoudil, že nadešla jedna z pěti denních chvil pro modlitbu. Hřmotný řemeslník si nesl nástroje. Před každým kostelem prosili žebráci o almužnu laické věřící, jež proudili dovnitř i ven; duchovenstvo neobtěžovali. Na náměstí hrál jeden mladík na harfu a zpíval a půl tuctu dalších ho poslouchalo. Házeli mu k nohám mince. Everard předpokládal, že to není skutečný trubadúr, ale zpíval v provensálském langue ďoc a musel se svému umění naučit tam, ve vlasti svých posluchačů. Dnes již francouzští a italští přistěhovalci počtem převyšovali původní Normany, jejichž krev se rychle ředila. Everard se pachtil dál.

Jeho cíl ležel v Al-Qasr nedaleko vnitřní hradby s devíti branami, která tuto čtvrť tržišť a suků ohraničovala. Za velkou Páteční mešitou došel k maurskému domu přeměněnému na obchod. Jak bylo obvyklé, majitel a jeho čeleď tam také žili. Dveře byly dokořán otevřené do velké komory. Na stolech v popředí ležely vzorky hedvábí. Mnohé štůčky a ústřižky představovaly doslova vyšívačské zázraky. Vzadu se činili učedníci: stříhali, sešívali, skládali. Nepospíchali přitom. Středověký člověk obvykle pracoval od rána do večera, ale volným tempem; a v podobě častých církevních svátků měl víc volna než jeho potomci ve dvacátém století.

Pohledy se stočily k obřímu příchozímu. „Hledám mistra Geoffreye z Jovigny," oznámil Everard normanskou francouzštinou.

Předstoupil malý muž s pískovými vlasy a v bohatě zdobeném rouchu.

„To jsem já. Čím ti mohu posloužit," hlas se mu zadrhl, „dobrý muži?"

„Potřebuji s tebou mluvit o samotě," řekl Everard. Volstrup byl okamžitě doma. Už obdržel z minulosti pokyn, že má očekávat agenta. „Jistě. Následuj mne, prosím."

V patře, v místnosti se skříní, která maskovala počítač a komunikátor, se Everard přiznal, že má hlad jako vlk. Volstrup na chvilku odešel a vrátil se s příslibem občerstvení. Přinesla je sama jeho žena. Podnos byl naložen chlebem, kozím sýrem, olivovým olejem, uzenými rybami, sušenými fíky a datlemi, vínem a vodou k jeho naředění. Když odešla, vrhl se Strážce na jídlo jako křižák na nevěřící. Mezi jídlem vyložil hostiteli, co se děje.

„Aha,“ zamumlal Volstrup. „Co hodláte podniknout dál?“
„To závisí na tom, co se dozvím od vás,“ odpověděl Everard. „Chci se nejdřív nějakou dobu obeznamovat s tímhle obdobím. Vy už jste si na ně nejspíš zvykl natolik, že si ani neuvědomujete, jakou nevýhodou je neznat všechny ty detaily všedního života, které se z nějakého důvodu nikdy nedostaly do databází… nepříjmená faux pas…“
Volstrup se usmál. „Ale ano, dobře si pamatuji na vlastní začátky. Bez ohledu na to, jak pilně jsem předtím studoval a cvičil, připadala mi tahle země otřesně cizí, když jsem do ní přišel.“
„Zdá se, že jste se přizpůsobil.“ „Měl jsem samozřejmě podporu a pomoc Stráže. Sám bych se tady nikdy uchytit nedokázal.“
„Pokud si vzpomínám, přišel jste sem jako mladší syn kupce z Normandie, který chce s nějakým zděděným majetkem založit vlastní podnik. Je to tak?“
Volstrup přikývl. „Ano. Ale musel jsem se vypořádat s intrikami, s organizacemi úředními, církevními i soukromými. .. a také s místními zvyky. V mládí jsem si myslel, že toho vím o středověku hodně. Mýlil jsem se. Nikdy jsem jej nezažil.“
„To je obvyklá reakce.“ Everard si dával na čas, aby se se svým protějškem seznámil a uklidnil ho. Urychlí to pozdější operace. „Pocházíte z Dánska devatenáctého století, že?“
„Narodil jsem se v Kodani roku 1864.“ Everard už napůl intuitivně vycítil, že Volstrup není oním typem požitkářského Dána, obvyklým ve dvacátém století. Choval se formálně, snad až maličko prkenně; působil

upjatým dojmem. Nicméně psychotesty musely odhalit, že má v krvi dobrodružství, jinak by mu Stráž nikdy nenabídla zaměstnání. „Za studentských let jsem býval neposedný; na dva roky jsem odešel ze školy a toulal jsem se po Evropě jako příležitostný dělník. Tehdy to bylo běžné. Po návratu jsem pokračoval ve studiu a soustředil jsem se na normanskou historii. Nedoufal jsem v nic většího než nejvýš v nějaké profesorské místo, ani jsem na jinou možnost nepomyslel. A potom mě krátce po promoci naverbovali.“ Volstrup se zachvěl. „Ale já nejsem důležitý. Tedy pro to, co se stalo.“

„Proč jste se začal zajímat právě o tohle období?“ Volstrup se znovu usmál a pokrčil rameny. „Romantika. Jak víte, moje rodná doba byla na severu érou pozdního romantismu. A ti Skandinávci, kteří se původně usadili v Normandii, nebyli Norové, jak tvrdí Heimskringla. Osobní i místní jména nasvědčují tomu, že přinejmenším většina z nich přišla z Dánska. A potom pokračovali v bojích a dobyvačné politice od Britských ostrovů až po Svatou zemi.“ „Aha.“

Everard chvíli mlčky v duchu probíral fakta. V uplynulém století přišli do jižní Itálie Robert Guiscard a jeho bratr Roger s dalšími příbuznými. Jejich krajané už zde nějaký čas bojovali proti Saracénům i proti Byzantincům. Země se nacházela ve zmatku. Vůdce válečníků, který se přidal k jedné z frakcí, mohl buď splakat nad výdělkem, anebo se mohl vysoko vyšvihnout. Robert skončil jako hrabě a vévoda z Apulie. Roger I. se stal sicilským knížetem a měl ostrov ve své moci pevněji než své původní panství. Pomohlo mu, že obdržel papežskou bulu, která z něho činila apoštolského legáta na ostrově; to mu dávalo značnou moc uvnitř církve.

Roger zemřel v roce 1101. Jeho starší legitimní synové zemřeli dřív než on, takže přenechal titul osmiletému Šimonovi, dítěti své poslední manželky Adelaide, která byla napůl Italka. Ta jako regentka rozdrtila povstání baronů, a když nemoc skosila i Simona, předala vládu v neztenčené podobě svému mladšímu synovi Rogerovi II. Ten se plně ujal úřadu v roce 1122 a vydal se dobývat pro rod Hautevillů jižní Itálii. Po smrti Roberta Guiscarda tyto výboje polevily. Těmto nárokům kladli odpor jak papež Honorius II., jemuž nebylo po chutí mít za bezprostředního souseda silného a ctižádostivého vládce, tak Rogerovi příbuzní, kteří s ním soupeřili, Robert II. z Capuy a Rogerův švagr Rainulf z Avellina, ale i lidé z pevniny, mezi nimiž byly živé myšlenky autonomie měst a republikánské vlády.

Papež Honorius dokonce Rogerovi hrozil křížovou výpravou. Musel však chtě nechtě ustoupit, když vojsko Normanů, Saracénů a Reků ze Sicílie nabylo nad koalicí vrchu. Koncem roku 1129 uznaly Neapol, Capua i další Rogera za svého vévodu.

Aby své postavení upevnil, potřeboval titul krále. Honorius začátkem roku 1130 zemřel. Nikoliv poprvé ani naposled vedlo středověké směšování náboženské a světské politiky k volbě dvou uchazečů o trůn svatého Petra. Roger podpořil Anakleta, Inocenc uprchl do Francie. Anaklet svůj dluh splatil bulou, jíž Rogera prohlásil za sicilského krále.

Následovala válka. Velký Inocencův přívrženec z řad duchovenstva Bernard z Clairvaux, kterého bude budoucnost znát jako svatého Bernarda, „polopohanského krále“ veřejně pranýřoval. Ludvík VI. Francouzský, Jindřich I. Anglický a císař Svaté říše

římské Lothar podpořili Inocence. Jižní Itálie se pod Rainulfovým vedením znovu vzbouřila. Spor se tou zemí přeléval sem a tam.

V roce 1134 se zdálo, že Roger nabývá vrchu. Vyhlídka na vznik mocné normanské říše vyburcovala dokonce i řeckého císaře v Konstantinopoli k tomu, aby poslal jeho protivníkům pomoc, stejně jako městské státy Pisa a Janov.

V únoru 1137 Lothar se svými Němci a s Inocencem vytáhl na jih. Rainulf a vzbouřenci se k nim připojili. Po vítězném tažení Lothar a papež v srpnu udělili Rainulfovi hodnost vévody z Apulie. Císař se vydal na cestu domů.

Nezkrotný Roger se vrátil. Vyraboval Capuu a přinutil Neapol, aby ho uznala za svého vládce. Potom se koncem října střetl s Rainulfem u Rignana…

„Vidím, že jste se tu docela zabydlel," poznamenal Everard.

„Naučil jsem se mít to tady rád," odpověděl Volstrup tiše. „Ne všechno, to ne. Je tu mnoho strašných věcí. Ale to platí pro každý věk, ne? Když se tak po všech těch letech dívám na budoucnost, vidím, před kolika hrůzami jsme my ve viktoriánské době samolibě zavírali oči. Tihle lidé jsou svým způsobem skvělí. Mám dobrou ženu, hodné děti." Přes tvář mu přelétl výraz bolesti. Nikdy se jim nesmí svěřit. Nakonec uvidí, jak stárnou a umírají -to v tom nejlepším případě; může je ještě potkat i něco horšího. Strážce se nedívá do své budoucnosti nebo do budoucnosti těch, které má rád. „Sledovat zdejší vývoj je úžasné. Uvidím zlatý věk normanské Sicílie." Zarazil se, polkl a dodal: „Jestli ovšem dokážeme napravit tu katastrofu."

„Správně.“ Everard odhadl, že nejmilosrdnější teď bude přejít přímo k věci. „Dostal jste od svého prvního hlášení nějaké další zprávy? „
„Ano. Ještě jsem je nepředal, protože jsou velice neúplné. Předpokládám, že lepší bude nejdřív získat souvislejší obraz.“ Ve skutečnosti to lepší nebylo, ale Everard tenhle bod dál nerozebíral. „Nečekal jsem… nezávislého agenta… tak brzy.“
Volstrup se napřímil a vnutil svému hlasu pevnost: „Skupina Rogerových mužů, kteří unikli z bojiště, se dostala do Reggia, přeplula na lodici úžinu a dojela sem. Jejich důstojník donesl zprávu do paláce. Mám mezi služebnými pochopitelně placené naslouchače. Povídá se, že vítězství Rainulfovi a smrt králi a princi přinesl mladý rytíř z Anagni, jistý Lorenzo de Conti. Ale to jsou jen klepy, chápete? Je to povídačka, která se jim útržkovitě donesla až po bitvě, když se trousili k domovu rozbouřenou zemí plnou lidí, kteří jim podobné nenávidí. Může být bezcenná.“
Everard se poškrábal na zarostlé bradě. „No, ale je třeba se na to podívat,“ řekl zvolna. „Tak konkrétní údaj může obsahovat zrnko pravdy. Budu chtít toho důstojníka vyzpovídat. Můžete mi to nějakým přijatelným způsobem zařídit, že? Jestli to bude vypadat, že by tenhle Lorenzo mohl být klíčem k tomu všemu…“ Znovu ho na kůži a podél páteře zamrazilo loveckou vášní. „Potom se zkusím soustředit na něj.“

1138

Jednoho svěžího podzimního dne do Anagni, města na vysokém kopci nějakých čtyřicet mil od Říma, dorazil jezdec. Lidé si ho prohlíželi, protože kůň i muž byli nezvykle velcí; ačkoliv nebyl ve zbroji, meč a štít prozrazovaly vysoké společenské postavení. Za koněm jela připoutána nákladní mula, ale jezdec cestoval sám. Když dojel k městské bráně a pozdravil stráže lámanou toskánštinou, uctivě mu odpověděly. Nechal si od nich poradit slušný hostinec, vjel do města a propletl se ulicemi až k němu. Tam si nechal složit zavazadla, ustájit a nakrmit zvířata a sám si dal džbánek piva a popovídal si s majitelem. Choval se příjemně, takovým německy bodrým způsobem, a zanedlouho se dozvěděl, co potřeboval vědět. Pak dal jednomu ze zdejších chlapců minci a poslal ho se vzkazem na příslušné místo:
„Pán Manfréd von Einbeck ze Saska posílá pozdrav panu Lorenzu de Contimu, hrdinovi od Rignana, a rád by ho navštívil.“
V Einbecku v tom devatenáctém a dvacátém století, která si Manse Everard pamatoval, vařili skvělé pivo. Potřeboval ten malý žertík, aby neklesal na mysli a nevyplakával se v duchu příliš nad přízraky, které ho pronásledovaly.
Titul, kterého použil, italsky Signor, německy Herr, měl méně určitý význam než později, kdy se plně vyvinula struktura šlechty a rytířské řády. Nicméně označoval bojovníka z dobrého rodu, a to stačilo. Posléze se na kontinentu stane pouhým označením jakéhokoliv muže - nebo snad v tom cizím světě budoucnosti ne?

Chlapec přichvátal zpátky s pozváním, aby přišel hned. Cizinci jsou vždycky vítáni, neboť mohou přinášet novinky. Everard se převlékl do roucha, jemuž technik Stráže dodal přiměřenou patinu cestovního opotřebení, a pěšky následoval svého průvodce. Strmé uličky byly čistší než jindy, protože je opláchl nedávný déšť. Byly úzké a mezi zdmi domů a přečnívajícími vyššími poschodími se plnily šerem, ale ve volném proužku nebe Everard postřehl, jak večer zalévá katedrálu na vrcholu kopce načervenale zlatým světlem.

Jeho cíl se nenacházel tak vysoko, nicméně stál blízko místa, kde se k úbočí kopce přimykal na podpěrných arkádách Palazzo Civico. Contiové a Gaetaniové byli nejmocnějšími rody v Anagni, kde získaly v posledních několika generacích na významu. Dům Contiů byl velký a vápenec, z něhož byl postaven, dosud jen málo poznamenal zub času, jemuž dům nakonec padne za oběť. Sloužící v modro-žluté livreji, všichni Italové a křesťané, Everardovi připomněli, jak daleko od Sicílie se dostal, alespoň pokud jde spíš o způsob myšlení než o míle a roky. Jeden komorník se ho ujal a vedl ho dost prostě zařízenými chodbami a síněmi. Lorenzo byl mladší syn, bohatý jen poctami, dosud svobodný, a zde zůstával jen proto, že si nemohl dovolit pobyt v Římě. Ačkoliv se Věčné město nacházelo ve značném úpadku, agrární šlechta ze zaostalých zemědělských papežských území raději obývala tamní sídla, připomínající spíš pevnosti, a své venkovské majetky navštěvovala jen příležitostně.

Lorenzo obýval dvě propojené síně v zadní části domu, kde bylo snadnější udržovat teplo než ve větších prostorách.

Prvním dojmem, který z něho Everard při vstupu získal, byla živost. I když klidně seděl, hrála v tom člověku každá žilka. Vstal z lavice pohybem pantera. Výraz jeho tváře se měnil jako pablesky slunečních odrazů na vánkem zčeřené vodě. Ta tvář byla ostře, téměř klasicky řezaná, s velkýma očima, jejichž odstín jako by přecházel od zlatová přes rezavou k hnědé. Vypadal starší než na svých čtyřiadvacet, ale současně se zdál být neurčitého věku. Zvlněné černé vlasy mu spadaly na ramena. Bradku a knír měl zastřižené do špičky. Na svou dobu byl vysoký, štíhlý, ale měl široká ramena. Na sobě neměl obvyklé domácí roucho, nýbrž košili, kabátec a nohavice, jako by chtěl být stále v pohotovosti.
Everard se představil. „Vítej, pane, ve jménu Krista i tohoto domu," zazněl Lorenzův baryton. „Prokazuješ nám čest."
„To já jsem poctěn, pane, díky tvé laskavosti," odvětil Everard stejně zdvořile.
Lorenzo blýskl úsměvem. Tak dobré zuby byly v oněch dobách raritou. „Budeme upřímní, ne? Hořím touhou promluvit si o cestování a boji. Ty ne? Pojď, udělej si pohodlí."
Baculatá mladá žena, která předtím vztahovala ruce k ohřívadlu s dřevěným uhlím, jež poněkud zahánělo chlad, převzala od Everarda plášť a nalila ze džbánu neředěné víno do číší na stole. Nachystány tu už byly i cukrovinky a ořechy ve skořápce. Na Lorenzův pokyn poklekla, sklonila krátce hlavu a odebrala se do sousední síně. Everard tam postřehl kolébku. Dveře se za ní zavřely.
„Musí zůstat tady," vysvětlil Lorenzo. „Dítěti není dobře. „ Očividně to byla jeho současná milenka, nepochybně

rolnická dívka ze sousedství, a měli spolu potomka. Everard přikývl, ale nevyslovil naději v brzké zotavení.
To by byla špatná sázka. Muži do dítěte neinvestovali příliš mnoho lásky, dokud nepřežilo první rok nebo dva. Posadili se za stůl naproti sobě. Den pohasínal, ale díky třem mosazným lampám bylo v síni vidět. Bojovníci na fresce za Lorenzem - scéna z Iliady nebo možná z Aeneidy, odhadoval Everard - v jejich stinném přísvitu napůl ožívali. „Vykonal jsi pouť, jak vidím," řekl Lorenzo. Everard si dal záležet na tom, aby vystavil na odiv poutničky kříž.
„Do Svaté země za své hříchy," přisvědčil Strážce. Na Lorenzovi byla patrná dychtivost. „A jakpak je na tom tamní království? Doslechli jsme se zlé noviny."
„Křesťané se drží." A udrží se ještě devětačtyřicet roků, než Saladin dobude Jeruzalém zpět… pokud se ne-zhatila i tahle část historie. Everarda zaplavil příval otázek. Sice se na setkání vcelku důkladně připravoval, ale s některými záludnými dotazy měl potíže. V několika případech mohl jen těžko přiznat nevědomost, a tak si věrohodné odpovědi prostě vymyslel.
„U těla Kristova, kéž bych mohl být tam!" zvolal Lorenzo. „Nu, snad někdy, bude-li to Boží vůle. Ale mám nyní naléhavější povinnosti blíže domovu."
„Kdekoliv jsem se na své cestě Itálií zastavil, slyšel jsem, jak důkladně jsi je plnil," opáčil Everard. „Loni…" Lorenzo mávl rukou. „Bůh a svatý Jiří stojí při nás. Už jsme Sicilany skoro vyhnali. Jejich nový král Alfonso je sice odvážný chlapík, ale postrádá vychytralost a obratnost svého otce. Přísahám, že ho brzy budeme pronásledovat na jeho ostrov a dovedeme křížovou výpravu do konce. Ale prozatím se toho děje málo.

Vévoda Rainulf chce upevnit svou moc nad Apulií, Campanií a tím, co jsme dobyli z Kalábrie, než se pustí dál. A tak jsem se vrátil a zívám tady, až mě bolí čelisti. Člověče, tvoje návštěva je osvěžující rozptýlení! Pověz mi o…“

Everard chtě nechtě musel vyprávět dobrodružství pana Manfréda. Vynikající víno mu uhladilo jazyk, ukonejšilo netrpělivost a podnítilo obraznost k barvitým detailům. Manfréd, jak se slušelo, navštívil svatá místa, vykoupal se v Jordánu, et cetera, a než se nalodil ke zpáteční cestě, stihl ještě nějaký ten boj proti Saracénům, pitky a freje. Loď ho vyložila v Brindisi, odkud pokračoval na koni. Jeden sluha podlehl nemoci, další padl v potyčce s bandity; dlouholeté nelítostné válčení krále Rogera po sobě zanechalo velkou spoušť a mnoho zoufalých lidí.

„Ech, od těch kraj vyčistíme,“ prohlásil Lorenzo. „Uvažoval jsem o tom, že strávím zimu na jihu a budu po nich pátrat, ale v téhle roční době cestuje málo lidí, psanci se stahují do svých odporných doupat a… já nehodlám zastávat místo kata, jakkoliv je to potřebný úkol. Pokračuj ve svém vyprávění, prosím tebe.“

Nikdo jiný už pana Manfréda neobtěžoval, což bylo s ohledem na jeho velikost pochopitelné. Měl v plánu navštívit římské svatostánky a najmout nové sluhy. Anagni neleželo daleko od jeho cesty a on už dlouho toužil setkat se s proslulým signorem Lorenzem de Conti, jehož hrdinský skutek loni u Rignana…

„Běda, příteli, obávám se, že se vracíš ve zlý čas,“ vzdychl Ital. „Nepřecházej Alpy bez silného doprovodu.“

„Něco už jsem slyšel. Můžeš mi podat podrobnější zprávy?“ zeptal se přirozeně pan Manfréd.

„Předpokládám, že víš, že náš statečný spojenec, císař Lothar v prosinci cestou domů zemřel," vykládal Lorenzo. „Nuže, o nástupnictví se vedou spory a střety mezi jednotlivými stranami vedly k otevřené válce. Obávám se, že v říši bude nadlouho vládnout nepokoj."
Dokud Fridrich Barbarossa konečně nenastolí pořádek, věděl Everard. Pokud historie tak daleko do budoucna poběží ve stejných kolejích.
Lorenzo se rozzářil. „Ale jak jsi viděl, správná věc vítězí i bez pomoci říše," pokračoval. „Teď, když ten rouhačský ďábel Roger padl, jeho království se před námi drolí jako hrad z písku v dešti. Pokládám za znamení Boží milosti, že jeho nejstarší syn a jmenovec zhynul s ním. Ten by byl téměř stejně schopným nepřítelem. Alfonso, následník, kterého mají nyní… nu, o tom už jsem mluvil."
„Ano, to byl slavný den," snažil se Everard, „a ty jsi to učinil. Jak toužím slyšet ten příběh z tvých vlastních úst."
Lorenzo se usmál, ale nechal se dál unášet přílivem nadšení. „Rainulf, jak jsem ti řekl, upevňuje svou moc v jižních vévodstvích; v těchto končinách už není nikdo, kdo by stál za mnoho. A Rainulf je pravým synem církve, věrným Svatému Otci. Letos v lednu - už jsi to slyšel? - falešný papež Anaklet zemřel a nezůstavil nikoho, kdo by zpochybňoval Inocencovo právo." V mé historii Roger II. dosáhl zvolení nového vzdoropapeže, ale ten za několik měsíců abdikoval. Nicméně Roger měl dostatečnou osobní i politickou moc na to, aby Inocencovi vzdoroval a nakonec ho vzal do zajetí. V téhle historii Alfonso nepředstavoval ani slabého soupeře. „Nový sicilský král se sice dál prohlašuje za apoštolského legáta, ale Inocenc tu pomýlenou bulu

odvolal a vyhlásil novou křížovou výpravu proti rodu Hautevillů. Zaženeme je do moře a přivedeme ostrov zpět ke Kristu!“
A k inkvizici, až bude založena. K pronásledování židů, muslimů a pravoslavných křesťanů. K upalování kacířů.
Nicméně Lorenzo působil jako na svou dobu slušný chlapík. Víno ho rozohnilo. Vyskočil ze židle, přecházel sem a tam, divoce gestikuloval a mluvil vzletně.
„Potom je třeba, abychom pomohli našim křesťanským bratrům Španělům a vyhnali z jejich půdy poslední Maury. Je třeba, abychom na věčnost opevnili Království jeruzalémské. Roger začal upevňovat moc v Africe; tyhle državy sice už odpadávají, ale my je získáme zpět a s nimi další. Víš přece, že i to kdysi byla křesťanská země. A znovu bude. Je třeba pokořit kacířského císaře v Konstantinopoli a obnovit mezi jeho lidem pravou církev. Dobudeme si nekonečnou slávu! Já hříšník se přiznávám k touze získat si jméno jako… neodvažuji se říci Alexandr nebo Caesar, ale jako Roland, první z paladinů Karla Velikého. Samozřejmě však musíme myslet především na odměnu nebeskou, nekonečnou odměnu za věrnou službu. Vím, že se nevyhrává jen na bitevních polích. Všude kolem nás jsou chudí, pronásledovaní, truchlící a utlačovaní. Těm se dostane útěchy, spravedlnosti, míru. Jen mi dej Bůh sílu zjednat pro ně, co jim náleží.“
Sklonil se k Everardovi, popadl ho za ramena a téměř prosebně na něho naléhal:
„Přidej se k nám, Manfréde! Já dokáži dobře posoudit, jakou mocí člověk vládne. Ty musíš mít síly za deset. Nevracej se do své zoufalé vlasti. Alespoň zatím. Jsi Sas. Budeš tedy jistě stát při svém vévodovi, který podporuje

papežovu věc. A té můžeš lépe pomoci zde. Karel Veliký pocházel z tvé země, Manfréde. Staňme se rytíři nového Karla Velikého!“
Ve skutečnosti to byl Frank, který staré Sasy zmasakroval se stalinskou důkladností, připomněl si Everard. Ale karolínský mýtus zkrátka zapustil kořeny. Píseň o Rolandovi bude složena až za nějaký čas a romancím to potrvá ještě déle. Ale lidové pověsti a balady už kolují. Lorenzo jím nemohl nepodlehnout. Mám co do činění s romantikem, snílkem - který je současně velmi zdatným válečníkem. Nebezpečná kombinace. Skoro kolem jeho hlavy vidím aureolu osudu.
Ta myšlenka přivedla Strážce zpátky k cíli jeho návštěvy. „Nu, o tom si můžeme promluvit,“ řekl opatrně. S ohledem na jeho objem na něho víno působilo méně a projevovalo se jen jako teplo v žilách, které důkladně vycvičená mysl držela pod kontrolou. „Chtěl bych slyšet o tvých činech.“
Lorenzo se zasmál. „Uslyšíš, uslyšíš. Moje neskromnost přivádí mého zpovědníka k zoufalství.“ Obešel další kolečko po síni. „Zůstaň zde dnes na večeři.“ Mělo jít jen o lehký pokrm, podávaný brzy zvečera. Hlavním jídlem dne byl oběd a s ohledem na špatné osvětlení lidé jen zřídkakdy zůstávali vzhůru dlouho po setmění. „Co bys dělal v mizerné hospodě? Co by sis musel pomyslet o mé pohostinnosti? Zde budeš mít od nynějška lůžko, na jak dlouho chceš. Pošlu sluhy pro tvá zvířata a zavazadla.“ Když byli starší členové rodu v Římě, očividně v domě velel. Klesl zpět na lavici a sáhl po poháru. „Zítra si vyjedeme na lov se sokoly. Na čerstvém vzduchu si pak můžeme svobodně popovídat.“

„Už se těším a nesmírně ti děkuji.“ Everarda zamrazilo. Tohle vypadá na chvíli, kdy můžu zkusit štěstí. „Slyšel jsem neslýchané věci. Hlavně o Rignanu. Říká se, že se vám zjevil nějaký světec. Říká se, že jenom zázrakem jste mohli nepřítele potřít tak, jak se vám to zdařilo.“
„Ha, lidi vždycky říkají, co jim slina na jazyk přinese,“ odfrkl Lorenzo. „Žvásty prosťáčků.“ Spěšně dodal: „Ne že by nám sám Bůh nedopřál vítězství a nepochybuji o tom, že nade mnou bděli svatý Jiří a můj patron. Zapálil jsem jim mnoho svíček, a až získám prostředky, hodlám konečně obdarovat opatství.“
Everard ztuhl. „Nikdo toho dne neviděl… něco nadpřirozeného? „ Tak by středověcí lidé pohlíželi na cestovatele v čase a jeho činy.
Lorenzo zavrtěl hlavou. „Ne. Ani já, ani jsem nic podobného neslyšel od nikoho, na kom záleží. Jistě, boj člověka často omámí až k deliriu; ale to se z vlastních zkušeností musíš naučit nebrat v úvahu.“
„Ani před bitvou se nestalo nic pozoruhodného?“ Lorenzo se na Everarda zmateně podíval. „Ne. Pokud se Rogerovi Saracéni pokoušeli o nějaké čáry, Boží vůle je odvrátila. Proč se na to tolik vyptáváš? „
„To ty pověsti,“ zamumlal Everard. „Jistě chápeš, že jako poutníka mě obzvlášť zajímají všemožná znamení z nebe - i z pekla.“ Sebral se, mohutně si přihnul a podařilo se mu vyloudit úšklebek. „Jako vojáka mě ovšem hlavně zajímá, jak to tam probíhalo. Nebyla to přece jen tak ledajaká bitva.“
„To nebyla. Po pravdě řečeno, když jsem spustil kopí a pobídl koně k princově korouhvi, pocítil jsem na sobě Boží ruku.“ Lorenzo se pokřižoval. „Jinak všechno ostatní bylo z tohoto světa, zuřivost a vřava, stěží se dala

ukrást chvilka na vzpamatování, natožpak na nějaké přemýšlení. Zítra ti rád povím, co mi z toho paměť zachovala.“ Usmál se. „Nyní ne. Ta historka už v naší domácnosti vyčichla. Raději bych se zabýval tím, co budeme dělat dál.“

Budu se ptát. Než se pan Manfréd s lítostí rozhodne, že ho povinnosti přece jen volají zpátky do Saska, vytáhnu z něj i ze všech ostatních všechny podrobnosti do poslední. Možná, možná najdu stopu k někomu, kdo přišel z jiného času a narušil osud. Ale o tom pochybuji. Z toho vědomí ho zamrazilo.

1137

30. října (podle juliánského kalendáře) Pod bledým nebem se podél cesty, jež vedla z hor na západě do Siponta na jaderském pobřeží, krčilo pár chatrčí, které tvořily vesnici Rignano. Na strništích a ve vadnoucích lesících a zahradách se válela ranní mlha a zastírala obzory severní Apulie. Vzduch byl chladný a nehybný. V nepřátelských táborech schlíple visely praporce a poklesávaly navlhlé stany.

Dělila je od sebe zhruba míle většinou holé země, rozčísnuté cestou. Z několika ohňů stoupal svisle vzhůru dým, ale bylo jich málo. Ticho znesvěcovalo řinčení a dusot příprav, výkřiky a ržání.

Včera král Roger a vévoda Rainulf vyjednávali. Odvrátit krveprolití se nesnažil nikdo menší než sám Bernard z Clairvaux, ctěný celými národy. Avšak Rainulf pomstychtivě trval na bitvě a Roger dosud šel od vítězství k vítězství. Kromě toho Bernard patřil ke straně papeže Inocence.

Dnes se spolu utkají.

Král vyšel ven v temně lesklém řetízkovém brnění a udeřil pěstí do dlaně. „Vzhůru a na ně!“ zajásal hlasem lva. Lví byly i rysy zarostlé černým vousem, ale oči měl vikingsky modré. Ohlédl se po muži, který s ním sdílel stan a krátil mu čas vyprávěním v hodinách mezi dokončením plánů na další den a příchodem spánku. „Cože, tys stále zasmušilý i v tento den všech dní? „ zeptal se žoviálně „Myslel bych si, že džin jako ty… Bojíš se snad, že tě kněz nacpe zpátky do láhve?“

Manson Everard se přiměl k úsměvu. „Ať to je alespoň křesťanská láhev s nějakým vínem.“ Jeho žert zněl trpce.

Roger ho ještě chvilku pozoroval. I když byl král postavou velký, jeho společník se tyčil i nad ním. A to nebyla na tomhle chlapíkovi jediná zvláštní věc.
Jeho příběh zněl vcelku přímočaře. Jako levoboček anglonormanského rytíře opustil Manson Everard před rokem Anglii, aby si hledal štěstí. Jako mnoho jeho krajanů nakonec vstoupil do Varjažské gardy císaře v Konstantinopoli, bojoval proti barbarským Pečeněhům, ale jako katolík se zdráhal táhnout s Byzantinci na křižácké državy. Nechal se propustit a s pěknou sumičkou peněz, nastřádaných ze žoldu i z kořisti, se vydal bez cíle zpátky na západ, až přistál nedaleko odsud v Bari. Tam se nějaký čas oddával zahálce a radovánkám, přičemž vyslechl mnoho o králi Rogerovi, jehož třetí syn Tankred byl jmenován princem toho města. Když Roger porazil povstalce v Kampánii a v Neapoli a překročil Apeniny, Manson se vydal vojsku vstříc a nabídl králi svůj meč.
To mohl udělat jakýkoliv dobrodruh bez pána. Manson však královu pozornost přilákal nejenom svou velikostí. Měl toho hodně co vyprávět, zejména o Východní říši. Rogerův strýc Robert Guiscard před půl stoletím Konstantinopol málem dobyl; jen o vlas dokázali Řekové a jejich benátští spojenci jeho nápor odvrátit. A rod Hautevillů, stejně jako jiní v západní Evropě, stále choval ohledně Byzance značné ambice.
Ale v tom, co Manson vyprávěl, byly jisté podivné mezery; a pod povrchem jeho chování byla stále patrná zachmuřenost, jako by ho věčně hryzl nějaký utajený hřích nebo starost…
„Nic naplat," rozhodl Roger, „pustíme se do žní. Pojedeš se mnou?"

„S tvým dovolením, sire, myslím, že bych lépe posloužil tvému synu vévodovi z Apulie," řekl toulavý žoldnéř.
„Jak si přeješ. Můžeš odejít." Král obrátil pozornost jinam.
Everard se proplétal hlučícími houfci. Bez ohledu na papežskou kletbu hostitel za úsvitu odříkal své modlitby; nyní tu přes sebe létaly vzduchem kletby, rozkazy, žerty a pokřiky v půl tuctu jazyků. Korouhevníci mávali žerděmi, aby označili výchozí stanoviště. Pěší ozbrojenci se prodírali do formace s píkami a sekerami vysoko zdviženými. Lučištníci a prakovníci stáli na nižší příčce než oni; střelci dosud nebyli výkvětem pěchoty. Koně ržáli, brnění se blýskala, kopí se vysoko chvěla jako rákosí ve větru. Byli zde Normani, rodilí Sicilané, Lombarďané i jiní Italové, Francouzi a sebranka rváčů z různých koutů poloviny Evropy. Ve splývavých bílých hábitech přes brnění tu čekaly obávané saracénské oddíly, tiché, ale plné doutnající divokosti.
Manson a jeho dva sluhové, najatí v Bari, tábořili stranou, dokud ho včera král po návratu z jednání nepozval. Ve městě si také koupil - alespoň tomu všichni věřili - koně, jednoho nákladního a jednoho válečného. Ten druhý byl velký berber, který do zvuků trubek ržál, pohazoval hlavou a hrabal kopyty. „Rychle mi pomozte s výstrojí," nařídil.
„Musíte vopravdu jít, pane?" zeptal se Jack Halí.
„Řek' bych, že to je zatraceně riskantní. Horší než bojovat s rudochama." Podíval se k nebi. Vysoko mimo dohled seděli jezdci na tempocyklech a sledovali dění kolem bojiště pomocí přístrojů, s nimiž by dokázali spočítat kapky potu na tváři člověka. „Nemůžete toho

hombre, co po něm 'dete, vyřídit v tichosti omračovacím paprskem seshora?“
„Hoďte sebou,“ štěkl Everard. „Ne, vy idiote, už takhle se do toho motáme víc, než je zdrávo.“
Halí zrudl a Everard si uvědomil, že k němu byl nespravedlivý. Nedá se očekávat, že obyčejný přidělený agent, navíc zařazený do akce takhle narychlo, okamžitě pochopí toerii krize. Až do roku 1875, kdy ho naverbovala Stráž, byl tenhle člověk kovbojem. Jako drtivá většina příslušníků pracoval ve svém vlastním prostředí a mezi lidmi, kteří ho znali, vystupoval ve své původní osobě. Jeho tajné já bylo kontaktní osobou pro procházející cestovatele v čase, informátorem, průvodcem, policistou a co jiného ještě potřebovali. V pleistocénu, kde lovil zvěř a děvčata, trávil dovolenou náhodou ve stejnou dobu jako Everard a uměl to s koňmi.
„Promiňte,“ omluvil se Everard, „ale spěchám. Akce začne ani ne za půl hodiny.“ Na základě informací, které přinesl z Anagni, Strážci „už“ zmapovali osudově chybný průběh bitvy. On se jí nyní pokusí vrátit ten původní.
Jean-Louis Broussard se dal do práce. Přitom vysvětloval: „Víte, příteli, už to, co děláme, je dost nebezpečné. Zjevný zázrak, kterého by lidé byli svědky a přitom není zaznamenán ani v jedné historii, ani v té naší, ani v té pokažené, by se stal novým faktorem a události by pozměnil ještě hůř.“ Broussard byl vědečtější typ, narozený ve čtyřiadvacátém století, ale pracoval ve Francii století desátého, nikoliv jako strážník, nýbrž jako pozorovatel. Příliš mnoho informací se ztratilo, když je nikdo včas nezaznamenal, nebo je zaznamenal špatně, anebo knihy zplesnivěly, shořely či se ztratily. Pokud má

Stráž hlídat tok času, musí vědět, co vlastně hlídá. A proto jsou pro ni terénní výzkumníci stejně důležití jako policisté.
Jako třeba Wanda. „Pospěšte si, sakra.“ Pusť ji teď z hlavy. Nevzpomínej na ni, nemysli na ni zrovna teď.
Halí se činil kolem koně. „Jo, ale já říkám jenom, že 'ste moc cennej na to, abyste se vrhal do tyhle rvačky,“ trval na svém. „To je, jako byste posílal Roberta E. Lee do první linie.“
Everard neodpověděl nahlas, jenom v duchu. Já jsem si to vydupal. Oháněl jsem se přitom hodností. Neptejte se mě proč, protože vám to sám nedokážu pořádně vysvětlit, ale rozhodující úder musím zasadit já.
„My dva také máme svou úlohu,“ připomněl Hallovi Broussard. „Tvoříme zálohu tady na zemi pro případ, že by se situace vyvíjela špatným směrem.“ Nedodal už, že v tom případě by kauzální vír nejspíš nenapravitelně narostl.
Everard spal tu noc v košili a kalhotách. Přes to si teď oblékl prošívaný kabátec, na hlavu si nasadil prošívanou čapku a místo střevíců si obul vysoké boty s ostruhami. Dlouhá drátěná košile se hladce rozvinula od hlavy a ramenou až ke kolenům. V rozkroku se dělila, aby mohl sedět na koni. Byla poddajná a netížila tolik, jak by se dalo čekat; její tíha se dobře rozložila po těle. Na drátěnou kuklu mu upevnili kuželovou přilbu s nánosníkem. Parádu doplnil opasek s mečem a s dýkou na pravém boku. Všechno podle jeho specifikací vyrobila dílna Stráže. Stačilo mu jen trochu si oživit praxi, protože si už dávno předsevzal, že se naučí co nejvíc bojových technik.

Zasunul nohu do třmenu a nasedl na koně. V ideálním případě válečný kůň vyrůstal se svým pánem od hříběte. Tohle ovšem bylo zvíře Stráže, inteligentnější, než bývá u koní přirozené. Broussard podal Everardovi štít. Everard provlékl levou ruku jeho řemením a potom do ní uchopil otěže. Heraldika se ještě plně nevyvinula, ale jedinci občas používali symboly a on si na svůj štít v záchvatu stesku namaloval bájného ptáka - krocana.
Halí mu podal kopí. Také s tím se manipulovalo snadněji, než by jeho délka napovídala. Everard se s muži rozloučil zdviženým palcem a odklusal.
Jak se eskadrony šikovaly, zmatek polevoval. Křiklavá korouhev Rogera mladšího visela na žerdi s příčným břevnem, kterou nesl panoš v čele vojska. Vévoda měl vést první úder.
Everard zamířil k němu, v nevelké vzdálenosti přitáhl otěže a zvedl kopí na pozdrav. „Buď zdráv, můj pane," zavolal. „Král mi kázal, abych se připojil k tobě v předním voji. Myslím, že bych byl nejužitečnější na levém vnějším okraji."
Vévoda netrpělivě přikývl. Hořel bojechtivostí, protože mu bylo teprve devatenáct, ale už si vydobyl pověst skvělého a odvážného válečníka. V historii Stráže jeho smrt na jiném bojišti o jedenáct let později, aniž by zanechal legitimního potomka, bude pro království z dlouhodobého hlediska pohromou, protože byl nejschopnější ze synů Rogera II. Ale v téhle historii měl být pro toho pružného a živého chlapce osudný dnešek.
„Jak si přeješ, Mansone," odvětil a se smíchem dodal: „Aspoň tam bude klid!" Vojenské velitele v pozdějších dobách by taková ledabylost zděsila, ale zatím v západní Evropě nikdo nelpěl na nějaké organizaci nebo doktríně.

Normanská jízda byla nejlepší, jaká se vyskytovala na této straně Byzantské říše nebo obou chalífátů.
A právě na levé křídlo měl zaútočit Lorenzo. Everard doklusal na vyhrazené místo a prohlížel si okolí.
Za cestou se podobně šikoval nepřítel. Masa koní a mužů se leskla železem a přecházela barvami. Rainulfových rytířů bylo méně, asi patnáct set, ale hned za nimi se tlačil zástup, který poněkud vyrovnával síly s Rogerovými - měšťané a vesničané z Apulie, nad hlavou les pík a sudlic, šli bránit své domovy proti útočníkovi, který již zpustošil jiné kraje.
Jo, i Rogerovi současníci mají za to, že je k rebelům příliš tvrdý. Jenže se nechová jinak než Vilém Dobyvatel; ten přece zkrotil severní Anglii tím, že z ní udělal pustinu; a na rozdíl od Viléma Roger v době míru panuje spravedlivě, tolerantně, skoro by se dalo říct milosrdně… Nejsem tady, abych ho omlouval. Šlechetný nebo zrůdný, v mé historii založí Regno, Království obojí Sicílie, a to přežije jeho dynastii i národ a v té či oné formě vydrží až do devatenáctého století, kdy se stane jádrem italského státu se vším, co to pro svět znamená. Nacházím se v klíčovém okamžiku… Ale jsem rád, že jsem se k němu nemusel připojit předtím, než překročil hory. Kdybych ho viděl činit se v Kampánii, asi bych neměl klidné spaní.
Jako vždycky, když byl boj na spadnutí, Everarda přešel strach. Ne že by strach neznal; jenom byl příliš zaneprázdněný, než aby na něj měl čas. Viděl ostře jako jestřáb, slyšel v tom ruchu i sebetišší zvuk, jako by zazněl v tichu noci, všechny smysly měl napjaté, ale bušení srdce a pach vlastního potu se mu z téměř matematického vnímání světa vytratilo.

„Za chvilku začneme," řekl tiše. Medailon na hrudi pod brněním zachytil temporal a vyslal ho k obloze. Nechat ho soustavně zapnutý by rychle vyčerpalo baterii, ale dnešní práce nebude trvat dlouho, ať už bude mít jakýkoliv průběh. „Máte Lorenza na vizuálu?"
„Dva z nás ano," zavibroval modul pro přenos zvuku kostí, zabudovaný do krystalické struktury přilby.
„Udržujte ho zaměřeného. Až se budeme k sobě blížit, chci přesně vědět, kde je. Někdo mě samozřejmě musí varovat před všemi ostatními." „Ovšem. Dobrý lov, pane."
Nevysloveno zůstalo: Kéž je opravdu dobrý. Kéž zachráníme staršího i mladšího Rogera a vyvoláme do existence své milované a blízké.
Rodinu. Přátele. Zemi. Zaměstnání. Jasně. Ale Wandu ne.
Vévoda Roger tasil meč. Čepel se zableskla vysoko.
„Haro!" zahulákal a nasadil koni ostruhy. Všichni jeho následovníci spustili každý vlastní bojový pokřik. Kopyta zabubnovala a potom zaduněla, jak krok přešel do klusu a klus zanedlouho do cvalu. Kopí se komíhala do rytmu. Vzdálenost mezi vojsky se zmenšovala a žerdě klesly do vodorovné polohy jako rohy jediného draka.
Wanda je v té budoucnosti, kterou chceme zničit. Musí tam být; nevrátila se. Nemohl jsem se vydat ji hledat, nikdo z nás nemohl, protože nemáme povinnosti k žádnému jednotlivému člověku, ale k vesmíru plnému lidí. Možná zahynula, možná tam uvízla. To se nikdy nedozvím. Až tamta budoucnost přestane existovat, ona přestane existovat s ní. Její statečnost a smích budou existovat jen ve dvacátém století a ve vzdálené minulosti, kde pracovala, a… a já už se tam nesmím vrátit, abych ji

ještě uviděl. Z toho posledního okamžiku v době ledové se její světočára natáhne do budoucnosti a skončí. Nerozplyne se ve stopy jednotlivých atomů; tohle není přirozená smrt a rozpad, tohle je nicota.
Everard vší silou zahnal tu myšlenku do nejzazšího kouta mysli. Teď si nemůže dovolit zaobírat se jí. Později, někdy později, až bude sám, se oddá truchlení a možná si i zapláče.
Prach ucpával nosní dírky, pálil v očích, zamlžoval výhled. Everard vnímal Rainulfovy šiky jako rozmazanou skvrnu. Svaly se vlnily, sedlo se kolébalo.
„Lorenzo se na pravém křídle odděluje s dvaceti muži," ozval se v jeho přilbě bezvýrazný hlas. „Jedou oklikou."
Ano. Rytíř z Anagni a několik jeho věrných přátel napadnou Rogerovy síly zleva, prorazí si jimi cestu, srazí vévodu a rozbijí útočnou vlnu, jako když vržený kámen roztříští sklo. Zadních řad Sicilanů se zmocní zděšení. Po přeskupení sil se Lorenzo ujme vedení Rainulfova protiútoku, jenž smete krále.
A nezpůsobil to žádný cestovatel časem, žádná lidská chyba nebo šílenství nebo chvástavá ctižádost. Fluktuace nastala v samotné energii časoprostoru, kvantový přeskok, nesmyslná náhodnost. Neexistuje nikdo, na kom by mohl pomstít Wandu.
Byla by ztracená tak jako tak. Musím tomu věřit, jestli mám zachránit všechny ostatní.
„Pozor, agente Everarde. Jste nápadný svou velikostí. .. Jeden rytíř z Lorenzovy tlupy odbočuje. Zdá se, že si vás vybral za cíl."
Sakra! Když už se s ním musím otravovat, měl bych to vyřídit rychle.

„Je od vás na deseti hodinách třiceti.“ Everard zpozoroval rytíře, koně i kopí. „Dobře, Blackie, tudy, ať ho sundáme,“ zabručel ke svému oři. Zvíře zareagovalo na stisk kolen a rozběhlo se. Everard se ohlédl, zamával a křikl na Rogerovy jezdce, založil kopí a zapřel se.

Tohle nebylo turnajové kolbiště, kde projíždějí gentlemani podél bariéry, která je odděluje, a nechtějí nic víc než soupeře shodit na zem. Takové turnaje leží ještě několik staletí v budoucnosti. Tady bylo cílem zabíjet.

Nestrávil jsem cvičením tohohle umění celý život. Ale pochytil jsem toho dost a mám na to váhu i tohle skvělé zvíře pod sebou… A je to.

Kůň nepatrně vybočil. Hrot namířený na jeho krk narazil do štítu a sklouzl. Everard také nezasáhl smrtelně, ale zachytil kroužky brnění a vložil do nárazu veškerou sílu ramen. Ital se překotil a vyvlékl se mu pravý třmen. Spadl. Kůň ho vlekl za sebou za nohu zachycenou v levém třmenu.

Potyčka přilákala pozornost několika Sicilanů, kteří jeli v Everardově blízkosti. Zpozorovali nepřátelský oddíl. Jako jeden muž opustili hlavní voj a vydali se za Strážcem. Padlého bojovníka rozdrtila kopyta.

Everard zahodil kopí a vytasil meč. V šarvátce zblízka mohl dělat věci, kterých by se v přehledné situaci neodvážil. Oblakem prachu se blížil k nepříteli.

„Na jedné hodině,“ řekl hlas. Everard nasměroval Blackieho a za chvilku rozeznal Lorenzův praporec.

Aby ho neznal. Rok od dnešního střetnutí do budoucnosti jedl sůl toho muže, lovil s jeho sokoly, štval jeho jelena, rozmlouval a zpíval, smál se a opíjel se, chodil do kostela a na slavnosti s Lorenzem, poslouchal jeho sny a předstíral, že vypráví své vlastní, den za dnem, noc za

nocí. Když se loučili, Lorenzo proléval slzy a nazýval ho bratrem.
Rytíři se střetli.
Muži se po sobě oháněli a sekali, koně se strkali a vzpínali. Muži hulákali, koně řičeli. Železo řinčelo a chřestilo. Rozlévala se a tryskala krev. Těla padala na zem, chvilku se zmítala a byla rozdupána na rudou kaši s úlomky kostí. Šarvátka zuřila v závoji prachu hustém jako kouř. Everard se jí prodíral. Pozorovatelé shora ho varovali před nebezpečím na všech stranách, takže mohl včas nastavit štít nebo parírovat čepelí. Nezdržoval se dalším bojem a sunul se hlouběji do vřavy.
Před ním se objevil Lorenzo. Mladík už také zahodil kopí a máchal mečem napravo i nalevo. Od oceli odstřikovaly kapky krve. „Kupředu, kupředu!“ křičel skrz lomoz. „Svatý Jiří za Rainulfa… za Svatého Otce…!“
Spatřil, jak se uprostřed prachu a chaosu tyčí Everard. Pochopitelně toho obra neznal, nikdy se s ním nesetkal, ale bojechtivě se zašklebil a pobídl koně, aby se s tímhle vyzyvatelem utkal.
Ať jde sportovní duch k čertu. Everard namířil zbraň a stiskl prsty v předepsaném pořadí. Vytryskl neviditelný omračovací paprsek. Lorenzovi poklesla brada. Upustil meč a přepadl dopředu.
Nějakým zázrakem zůstal v sedle. Klesl na krk koně, ten zařehtal a odklusal stranou. Měl jezdec tak dobré reflexy, aby se udržel na koni i v bezvědomí? Pokud ano, zanedlouho se bez následků probere. Bude si myslet, že mu někdo zezadu zasadil takovou ránu, až ho omráčila i přes drátěnou kápi a prošívanou vložku.
Everard v to alespoň doufal.

Není čas na sentimentalitu. „Pojď, Blackie, vypadneme odsud. Ostatní také.“ Jazyk měl suchý jako dřevěný špalík.
Potyčka už beztak končila. Byla to jen drobná šarvátka, jíž si většina vojáků vévody Rogera ani Rainulfových nevšimla. Sicilané se hnali do útoku, udeřili na nepřítele, rozdělili ho a prolomili střed jeho voje.
Everard odjel přes pole, na němž se válely zkroucené a rozpárané mrtvoly, sténali zranění lidé a zmrzačení koně se zmítali a řičeli. Nikdo mu nejspíš nevěnoval větší pozornost. Ohlédl se a viděl, jak vévoda Roger pronásleduje stovky vojáků po cestě k Sipontu. Viděl také, jak Rainulf svolává a přeskupuje své vojsko, zatímco král Roger zůstává na místě.
Většinu toho však viděl jen v duchu, na základě své znalosti historie - jak boj později popisovali historikové. Ve skutečnosti měl před očima zmatek, davovou scénu nejzazší absurdity války.
Nedaleko se zvedal pahorek porostlý stromy. Jakmile se octl za ním, byl mimo dohled. „Vzduch čistý,“ zavelel prostřednictvím medailonu, „pojďte mě vyzvednout.“
Vzrušení mu dosud udržovalo zbystřenou pozornost. Měl by pozorovat bitvu z výšky, dokud tenhle stav trvá, aby se ujistil, že se události dál odvíjejí správným směrem.
V mžiku se vedle něho objevil časoplán většího typu, aby se na jeho palubu vešel vedle posádky i kůň. Rychle zavedli zvíře dovnitř. Everard ho pochválil, pohladil mokrou zašpiněnou hřívu a poplácal ho po sametovém čumáku. „On by raději kostku cukru,“ řekla malá blondýna -vypadala na Finku - a jednu mu nabídla. Chvěla se sotva potlačovanou radostí. Dnes přece pomohla zachránit svět, ze kterého pocházela.

Vozidlo se vyšvihlo na oblohu. Obklopovalo je nebe a hluboko pod ním byl povrch země jako šedohnědá plocha a moře jako kalužrtuti. Everard se rozhlédl po optických přístrojích. Posadil se k nim, nastavil přiblížení a pozoroval, co se děje. Z tohoto pohledu se smrt i bolest, hněv i sláva staly čímsi neskutečným, loutkovým divadlem, odstavcem v kronice.

Přestože byl král Roger nadaný v mnoha ohledech a jeho normanské jádro bylo protkáno orientální vychytralostí, nebyl žádný geniální stratég. Za svá vítězství vděčil hlavně vynikajícím vojákům, bezohledné odhodlanosti a častým nehodám v řadách protivníků. U Rignana čekal příliš dlouho a promarnil výhodu, kterou mu přinesl synův výpad. Když konečně zaútočil, jeho útočná vlna se rozbila o pevný útes. Potom Rainulf vrhl proti Sicilanům všechny své síly. Ani to, že se princ vrátil, už nepomohlo. Sicilany zachvátila panika a dali se na útěk každý sám za sebe. Rainulfovi lidé je bez milosti sráželi po jednom nebo po dvou. Na sklonku dne ležely na bojišti tři tisíce mrtvých. Oba Rogerové shromáždili několik přeživších, probojovali se do bezpečí a unikli do hor k Salernu.

Ale to bylo v pořádku, tak, jak tomu mělo být ve světě Stráže. Triumf nebude trvat dlouho. Roger sebere čerstvé síly a to, co ztratil, dobude zpátky. Rainulf má zemřít na následky horečky v dubnu 1139. Zármutek bude velký a marný. V červenci 1139 zaskočí oba Rogerové papežské vojsko u Galuccia. Jeho vznešení vůdci uprchnou, zatímco tisíce lidí se utopí při snaze uniknout přes řeku Garigliano, a papež Inocenc se stane válečným zajatcem.

Jistě, král Roger byl tehdy velmi uctivý. Poklekl před Svatým Otcem a odpřisáhl mu věrnost. Na oplátku

obdržel rozhřešení a schválení všech svých nároků. Potom už zbylo provést jen vyčišťovací operace. Nakonec dokonce i opat Bernard pozdravil krále jako právoplatného pána a byly nastoleny přímo srdečné vztahy. Měly přijít další bouře. Rogerovy výboje v Africe, Druhá křížová výprava, kde vydržel víceméně až do konce, pokus dobýt Konstantinopol, nové konflikty s papežskou stolicí a Svatou říší římskou - ale mezitím důkladně sroubil Království obojí Sicílie a hýčkal růst té hybridní civilizace, která byla předzvěstí renesance.

Everard se na sedadle opřel. Únava vzrostla natolik, že ho přemohla. Vítězství mu chutnalo jako prach, který dosud cítil v ústech. Prospat se, aspoň na chvíli zapomenout na to, co ztratil.

„Vypadá to dobře," řekl. „Vracíme se na základnu."

1989

Za Mississippi se objevily první známky bělošského osídlení. Byly to pevnůstky, řídce rozeseté po divočině; sotva o něco víc než dřevěné tvrze spojené cestami, pro jaké by se spíš hodil název stezky. Obchodní stanice, odhadovala Tamberlyová. Nebo především podporují misionáře? Uvnitř žádné palisády nechyběla stavba opatřená věží, obvykle zakončenou křížem. Často to bývala ta největší. Tamberlyová se nezastavovala, aby provedla bližší obhlídku. Ticho na rádiových vlnách ji hnalo kupředu.

Východně od Allegheny nalezla skutečné kolonie. Vzaly na sebe podobu hrazených měst obklopených dlouhými pruhy orné půdy a pastvin. V jejich okolí se vyskytovaly i vesnice, řady srubů navzájem si podobných jako vejce vejci. Pár se jich mohlo pochlubit i jakousi návsí, což bylo patrně tržiště, soustředěné kolem vysokého krucifixu nebo stavby podobné bretaňským Božím mukám. Ve všech osadách stála kaple a každému městu dominoval hlavní kostel. Ani na jednom místě Tamberlyová nezahlédla farmu o samotě. Ty scény jí připomněly to, co četla a slyšela o středověku. Polykala slzy, přemáhala strach a přeskakovala míle.

Jak se blížila pobřeží, osídlení houstlo. Na dolním Manhattanu se rozkládalo městečko. Jeho sakrální stavba zastiňovala svou velikostí kostel sv. Patrika, jak si ho pamatovala. Sloh jí byl cizí; masivní, mnohavrstvý a působil dojmem brutální síly. „Stačilo by to odstrašit Billyho Grahama," řekla roztřeseným hlasem němému komunikátoru.

V přístavu kotvilo několik lodí a ona díky zvětšovací optice měla příležitost dobře si prohlédnout z výšky jednu, která se nacházela před Úžinami. Široký trojstěžník s obdélníkovými plachtami jí připomínal obchodní loď z doby kolem roku 1600, jaké viděla na obrázcích, ačkoliv i její suchozemské oko postřehlo nesčetné drobné rozdíly. Na záďové žerdi vlála vlajka s liliemi na modrém poli. Na další, tentokrát žluto-bílé vlajce na hlavním stěžni, byly znázorněny zkřížené klíče.
Zatmělo se jí před očima. Než ji to aspoň částečně přešlo, byla už hodně daleko nad mořem.
Do toho! Zaječ!
To ji ještě víc uklidnilo. Vtip spočíval v tom, že nešlo o rozdmýchávání hysterie, nýbrž o odventilování emocí, aby člověk dokázal znovu jasně myslet. Povolila ruce, křečovitě sevřené na řídítkách, zakroužila rameny, aby si uvolnila zádové svaly, a chystala se promyslet si situaci, když vtom si s nuceným zasmáním všimla, že zapomněla povolit zaťaté zuby.
Tempocykl letěl podle zadaného kursu dál. Dole se vzdouval širý a pustý oceán, plný tisíců měňavých odstínů zelené, šedé a modré. Rozrážený vzduch hučel a hvízdal. Oblévaly ji chladné víry zpoza silového štítu.
Není pochyb. Stala se strašná věc. Něco změnilo minulost a svět, který jsem znala - můj svět, svět Manse, strýčka Steva a všech ostatních - je pryč. Stráž času je pryč. Ne, to uvažuji špatně. Nikdy neexistovala. A já existuju bez rodičů, prarodičů, bez vlasti, bez historie, bez příčiny. Hříčka náhody vyvržená do reality kvantovým chaosem.
Nedokázala to pochopit. Ačkoliv si to opakovala temporalem, jehož mluvnice byla vytvořena tak, aby

dokázala popsat paradoxy cestování časem, stále si tu představu neuměla vizualizovat tak, aby jí připadala stejně reálná a hmatatelná jako třeba evoluční biologie, ačkoliv ta je stejně abstraktní. Tahle situace se vzpírala logice a měnila realitu v pouhý stín.

Ano, jistě, na Akademii nám příslušnou teorii vysvětlovali, jenže jenom v základních obrysech, v rámci všeobecného přehledu. Moje třída kadetů nebyla připravovaná na policejní práci nebo něco podobného. Měli jsme být terénní výzkumníci hluboko v prehistorických dobách, kdy bylo lidí málo a kde prakticky není možné způsobit nějakou změnu, kterou by průběh dalších událostí brzy nevykompenzoval. Měli jsme se na své expedice vydávat stejně přímočarým způsobem, jakým se Stanley vypravil zkoumat nejčernější Afriku.

Co má dělat?

Nejspíš přeskočit zpátky do pleistocénu. Ten by se měl nacházet v bezpečné minulosti. Manse by tam ještě měl být. (Ne, „ještě“ v tomhle kontextu nemá význam, že?) Ujme se velení. Naznačoval, přece, že už („už“) nějakou podobnou zkušenost má. Možná ho teď dokážu přesvědčit, aby mi o tom řekl víc. (Možná bych mu měla říct, že vím, že je do mne zamilovaný, ten sladký medvěd. Zatím jsem se moc styděla, nebo bála, nebo jsem si nebyla jistá svými city… Sakra, ženská, přestaň se toulat myšlenkami kdovíkde!) Přelétla stádečko velryb. Jedna z nich vyskočila z vln kolmo vzhůru a od jejích mohutných boků se rozstřikovala voda, ve slunečním svitu zářící bíle.

Tamberlyové se rozproudila krev. „Jo, to zrovna,“ vysmívala se sama sobě nahlas. „Rozběhnout se chlapovi

do náruče, jako by si jen chlapi uměli se vším poradit.“ Když už je tady, to nejmenší, co může udělat, je získat o tomhle světě lepší přehled a přinést o něm zprávu, místo aby se letěla vyfňukat, jaká hrůza že ji to potkala. Jenom několikahodinový průzkum, žádné lehkomyslnosti. Manse sám přece nejednou říkal: „V naší práci neexistuje nic takového jako nadbytek informací.“ To, co ona zjistí, mu může poskytnout klíč k příčině té katastrofy.

„Stručně řečeno, jdeme proti tomu bojovat,“ prohlásila. Narostlo v ní odhodlání; na okamžik před sebou v duchu uviděla sama sebe, jak odlévá Zvon svobody a rozeznívá ho. Ještě minutku uvažovala, potom nastavila ovladače na přeskok prostorem do Londýna a stiskla tlačítko. V místním čase už nadešla pokročilá hodina, ale v takhle vysoké zeměpisné šířce bylo ještě světlo. Město se doširoka prostíralo po obou březích Temže a halil je uhelný dým. Počet obyvatel odhadovala asi na milion. Nacházel se zde Tower, Westminsterské opatství mohlo být stejné, i když tím si nebyla jistá, a nad střechy domů se tyčily věže dalších starých kostelů; ale místo katedrály svatého Pavla dřepělo na pahorku něco obrovského. Rozlezlá předměstí a průmyslové zóny byly tytam. Město svírala venkovská krajina a ve večerním světle zeleno-zlatě zářila. Tamberlyová zatoužila po rozpoložení, které by jí umožnilo tu krásu vychutnat.

Co dál? Kam teď? Nejspíš Paříž. Nastavila ovladače. Paříž byla větší než onen Londýn, snad dvojnásobná. Rozbíhala se od ní pavučina dlážděných silnic. Na nich i na řece byl hustý provoz; chodci, jezdci na koních, kočáry, povozy tažené volky nebo mulami, nákladní čluny, plachetnice, galéry, jimž se na palubách leskla děla. Mezi nižšími budovami se tyčilo několik

kamenných staveb opatřených věžemi a cimbuřím, patrně pevností. Oku více lahodilo půl tuctu paláců, nikoliv nepodobných těm, které viděla v Benátkách. Jeden stál na Ile de la Čité vedle chrámu, který zastiňoval i svůj anglický protějšek. Tamberlyové se rozbušilo srdce. Tady je daleko živěji. Trochu se proletím okolo.

Rozlétla se po pozvolné spirále od centra a rozhlížela se. Někdo, kdo v těch propletených uličkách právě zvedl zrak k nebi, možná spatřil třpytivou skvrnku na tmavnoucí modři večerní oblohy. Ona však neviděla žádný Triumfální oblouk, žádné Tuilerie, žádný Boulogneský les, žádné živé kavárenské zahrádky…

Versailles. Nebo něco podobného. Vesnice kolem hlavní silnice, pestřejší a méně sevřená než venkovské rolnické komunity, očividně určená k přímému zásobování města; ano, a dvě míle od ní velké sídlo uprostřed rozlehlého parku složeného z trávníků, hájků a zahrad. Wanda k němu zamířila.

Jeho jádrem byl někdejší hrad, usoudila, nějaká pevnost; na zadním nádvoří stála polní děla. Během staletí byl přestavěn a dostal nová obytná křídla, vyhovující moderním nárokům, s velkými okny, prostorná a pohodlná. Ovšem všude okolo rázovaly stráže. Měly na sobě šarlatové, zlatem lemované uniformy a legrační přilby; ale pušky, které nesly na ramenou, vypadaly velice funkčně. Na vysokém stožáru před průčelím se ve večerním vánku třepetala vlajka. Poznala znak klíčů, kterého si předtím všimla na té lodi.

Tady žije někdo významný… Moment! Paprsky od západního obzoru dopadaly zešikma na trávníky, kde se procházeli jeleni a bažanti, a na pěstěnou zahradu, kolem níž se v pravidelných rozestupech zvedaly laťkové

altánky porostlé popínavými růžemi. Co se to uvnitř támhletoho zalesklo ?
Tamberlyová slétla níž. I kdyby si jí někdo všiml, co by s tím, ksakru, nadělal? No, opatrně; mají bouchačky. Z výšky padesáti stop viděla šikmo dolů mezi stromy na protější straně. Nastavit optiku na přiblížení… Ano, v každém altánku další voják. Co tady na té zahradě v těch kukaních hlídají?
Přeskokem v prostoru se vrátila do výšky, přímo nad inkriminovaný prostor, a zamířila hledáček dolů. Ten pohled ji překvapil. Ucukla. „To není možné!“
Ale bylo, bylo. „Přestaň se třást,“ okřikla se, ale příliš to nezapůsobilo. Mysl se jí však zbystřila a o překot kličkovala mezi logikou, dohady, nadějí a hrůzou.
Pozemky okolo paláce vypadaly v zásadě tak, jak si pamatovala ze svých Versailles; přísně upravené a protkané pískovými cestičkami mezi živými ploty, květinovými záhony, sestříhanými stromy, fontánami a sochami. To, na co se dívala, byla ta nejmenší parcela, zhruba o velikosti fotbalového hřiště. Dříve musela vypadat stejně jako ostatní; kamenné zdi dosud byly na svém místě. Dnes však její uspořádání tvořilo velký symbol, vymezený barevnými dlaždicemi okolo záhonů. Byly to stylizované přesýpací hodiny na heraldickém štítu. Kolem znaku se vinul kruh a škrtala ho červená čára. Znak Stráže času.
Ne. Ne tak docela. Ten kruh a čára… Náhoda? To je nemožné. Tady před očima mám signál, po kterém jsem napínala uši.
Tamberlyová se přistihla, že už už natahuje ruku k ovladačům, aby se snesla dolů. Ucukla jí, jako by se

přístrojová deska rozžhavila do bělá. Ne! Co myslíš, na co tam čekají ty stráže?
Zachvěla se. Co ten škrt v kruhu na symbolu znamená? No, přinejmenším ve dvacátém století to znamená „Ne. „ Zákaz. Verboten. Nebezpečí. Neparkovat. Zákaz kouření. Zákaz vstupu. Vypadněte. Zůstaňte venku.
Až na to, že já dost dobře nemůžu, že? Tohle je znak Stráže.
Svět zaplavily stíny. Pozlacená korouhvička na paláci zazářila a potemněla. Také ve výšce, kde se vznášela, se slunce ztratilo z dohledu. Soumrakem se mihotaly první hvězdy. Bylo stále chladněji. Vítr ustal a na zemi se snášelo ticho.
Bože můj, připadám si tak sama. Radši se přenesu zpátky do své milé doby ledové a ohlásím to. Záchrannou výpravu může zorganizovat Manse.
Zarazila se. „Nět, „ sdělila hvězdám. Ne, dokud nevyčerpá všechny své možnosti. Pokud byl svět Stráže zničen, budou mít pozůstatky Stráže jiné starosti než tahat z bryndy jednoho ztroskotaného kamaráda. Nebo dva. Mám na ně s hulákáním vpadnout a vyrušovat je od skutečných povinností? Nebo mám udělat, co budu moct, na vlastní pěst?
Ztěžka polkla. Řekla bych, že jsem… postradatelná.
A kdyby k Mansovi přiletěla ověnčená úspěchem…
Rozehřátá krev z ní vyhnala noční chlad. Skrčila se na sedadle a přemýšlela.
Tu zahradu předělal nebo nechal předělat cestovatel v čase, který mohl, ale nemusel být agentem Stráže. Nemohl to zamýšlet jinak než jako signál pro někoho, kdo náhodou poletí kolem. Ta osoba by si s tím nedala

takovou práci, kdyby měla vozidlo; palubní komunikátor by posloužil mnohem lépe.
Z toho vyplývá, že dotyčná osoba - pokřtěme ji originálně X - tady uvízla. A zůstala jako ryba na suchu. Sakra, nech už těch dětinských průpovídek! Kdyby osoba X jinak normálně fungovala jako agent, určitě by použila samotný znak a byla by ještě něco přidala: například šipku ukazující ke schránce s písemnou zprávou. Škrt tedy pravděpodobně znamená „Nebezpečí. Nepřistávat.“ Ti pistolníci okolo nasvědčovali témuž; stejně jako samotné sídlo, izolované a schopné obrany. X je tu vězněm. Očividně vězněm s určitou svobodou, s nějakým vlivem na své věznitele, vzhledem k tomu, že je přemluvil k vymezení a osázení těchto záhonů. Nicméně je bedlivě střežen a noví příchozí budou také vzati do vazby, aby je zámecký pán mohl využít ke svým účelům.
Opravdu? Uvidíme.
Pod přibývajícím počtem hvězd si Tamberlyová stále dokola vypočítávala, co má k dobru. Bylo toho zoufale málo. Dokáže létat a dokáže v jediném okamžiku přeskakovat z jednoho místa na jiné, třeba i do nejhlubšího žaláře nebo nejmohutnější pevnosti, pokud ji ze sedadla nesrazí kulka, jenže se tu nevyzná a naprosto nemá tušení, kde by osoba X mohla být. Dokáže na krátkou vzdálenost srazit člověka jediným stiskem spouště omračovací pistole, jenže než vyřídí jednoho, ostatní se na ni sesypou. Možná by je vyděsilo, kdyby se na ně znenadání snesla z oblohy, ale o tom pochybovala. Všechny ty přípravy nasvědčovaly něčemu jinému, nehledě na to, jakou historkou je osoba X nakrmila. Byla to příliš vachrlatá šance, horší než ve státní loterii. Co se takhle vrátit v čase, nějak se přestrojit a trochu čenichat

kolem? Ne, to by znamenalo opustit tempocykl se všemi riziky, která to přinášelo. A nezná místní zvyky, obyčeje, život. Španělsky sice umí mluvit plynule, ale její francouzština už dávno zapadala prachem a kromě toho pochybovala, že by se místní španělština, francouzština nebo angličtina podobaly něčemu, co kdy slyšela.
Není divu, že osoba X zanechala výstrahu. Možná tím chtěla říci každému Strážci: „Vyhýbej se tomu tady. Na mne zapomeň. Zachraň sám sebe."
Tamberlyová sevřela rty. Opakuji: uvidíme, A jako by náhle vyšlo slunce: Ano! Uvidíme. Slunce skutečně vyšlo - stálo na poledni o rok dřív. Na zprávě pracovali zahradníci; hrabali, sestřihávali, zametali.
O deset let dřív se pestře odění pánové a tmavě oblečené ženy procházeli kolem jednoduchých geometrických záhonů.
Tamberlyová se zasmála do větru. „Výborně, máme tě zarámovaného."
Blik-blik-blik, slunce a déšť, různé činnosti a rozmístění lidí. Z toho přeskakování na ni šly závratě. Měla by postupovat pomaleji. Ne, je tím příliš zaujatá. Samozřejmě nemusela kontrolovat každý měsíc každého roku. Znak je. Znak chybí. Znak znovu je. Dobrá, staré záhony pře-kopali v březnu 1984 a v červnu už vesele rostly nové…
Ke konci postupovala den po dni a věděla, že bude muset přejít na postup hodinu po hodině a nakonec minutu po minutě. Únavou jí ztěžkly kosti a pálily oči. Odlétla, našla si louku na lesnatém úbočí hory nad Dordogne, kde nikdo nebyl nablízku, najedla a napila se ze svých zásob, nějakou dobu se slunila a nakonec se i prospala.
Návrat do práce. Už se docela uklidnila a byla ve střehu.

25. března 1984, 13:37. Zataženo, nízké mraky, nad poli a v dosud neolistěných stromech fičel vítr, lehké přeháňky. (Bylo toho dne stejné počasí i ve zničeném světě? Nejspíš ne. Vždyť tam lidé pokáceli rozlehlé americké pralesy, zorali stepi, zamořili atmosféru i řeky chemikáliemi. Také vynalezli svobodu, vyhladili černé neštovice a vyslali do vesmíru kosmické lodě.) Po dosud holé a rozkopané zahradě přecházeli dva muži. Jeden na sobě měl zlato-šarlatové roucho a na hlavě cosi mezi korunou a mitrou. Druhý muž po jeho boku byl oblečen v kabátě a pytlovitých kalhotách, které Tamberlyová viděla na všech ostatních. Byl vyšší, štíhlý a šedovlasý. Za nimi vykračovalo šest livrejovaných vojáků, pušky šikmo přes prsa.

Tamberlyová se několik minut dívala, dokud si nebyla úplně jistá: Ano, rozebírají přesný plán nového uspořádání.

Tak do toho. Všechno na jednu kartu.

Už dřív se setkala s nebezpečím, někdy i úmyslně. Teď to bylo stejné. Všechno kolem jako by se zpomalilo, svět se proměnil v tančící mozaiku detailů, ale ona si z nich vybrala jen ty, které potřebovala, zapomněla na strach, zaměřila se a spustila to.

Tempocykl i s jezdkyní se zhmotnil šest stop před dvojicí. „Stráž času!“ zaječela Tamberlyová nejspíš zbytečně. „Ke mně, rychle!“ Zmáčkla omračovací pistoli. Muž v rouchu se zhroutil, což poskytlo volný prostor vojákům.

Štíhlý muž zůstal zkoprněle stát. „Dělejte!“ vykřikla. S trhnutím k ní vyrazil. Jeden strážný otočil zbraň, namířil a vystřelil. Prásknutí ostře přehlušilo vítr. Štíhlý muž se zapotácel.

Tamberlyová seskočila z vozidla. Zhroutil se jí do náruče. Odtáhla ho. Cosi jí zabzučelo kolem hlavy. Přehodila ho přes přední sedadlo, sama skočila na zadní a natáhla se přes jeho tělo k ovladačům. Teď si skočíme pro pomoc. Třetí kulka se s hvízdnutím odrazila od plechu.

18 244 př. Kr.

Everard nechal skútr v garáži a vydal se do svého pokoje. Objevovali se také někteří z těch, kdo byli u Rignana. Většina se jich vydala jinam, protože všechny stanice měly jen omezenou ubytovací kapacitu. Všichni však zůstanou v pohotovosti, dokud se nepotvrdí úspěch. Ti, kdo se usídlili v pleistocénním rekreačním středisku, se hlasitě a rozjařeně vydali do společenské místnosti, aby oslavovali. Everard na to neměl náladu. Toužil jen po dlouhé horké sprše, po vrchovaté skleničce něčeho tvrdého a po spánku. Noční zapomnění. Zítřek přinese vzpomínky až příliš brzy.

Veselý pokřik a smích ho provázel chodbou. Zahnul za roh a tam stála ona.

Oba se zarazili. „Myslela jsem, že slyším…“ vypravila ze sebe. Rozběhla se k němu. „Mansi, proboha, Mansi!“ Náraz ho v jeho stavu málem povalil. Objali se. Rty vyhledaly rty. Trvalo hodnou chvíli, než jim začal docházet vzduch.

„Myslel jsem, že ses ztratila,“ zašeptal jí do ucha. Vlasy jí voněly sluncem. „Myslel jsem, že jsi uvízla v tom nesprávném světě a… zmizela jsi s ním, když zhasl.“

„Promiň,“ řekla stejně nevyrovnaně. „Nenapadlo mě, že budeš mít starosti. Měla jsem za to, že b.. .budeš potřebovat čas, abys zjistil co a jak a něco zorganizoval, a že bude lepší, když se ti přitom nebudeme motat pod nohama. Tak jsem se vrátila do okamžiku m.. .měsíc po tom, co jsem odletěla. Čekáme tady už dva dny a máme o tebe hrozný strach.“

„Jako já o tebe.“ Pak k němu proniklo, co vlastně říkala. S rukama stále položenýma v jejím pase o krok ustoupil a

zahleděl se jí do modrých očí. Zvolna se zeptal: „Co znamená to 'my'?“
„No, Keith Denison a já. Řekl mi, že jste přátelé. Vytáhla jsem ho odtamtud a přivezla ho… Mansi, co se děje?“
Ruce mu klesly. „Chceš mi říct, že ses octla v očividně změněné budoucnosti a zůstala jsi tam?“
„A co jsem měla dělat?“
„To, co tě učili na Akademii.“ Zesílil hlas. „Neobtěžovala ses vzpomenout si na to? To, co každému agentovi nebo civilnímu cestovateli, který se dostane do změněného světa, napoví zdravý rozum, pokud mu v tom nezabrání okolnosti. Přeskočit rovnou zpátky do výchozího bodu, držet klapačku, dokud se nenaskytne příležitost ohlásit to nejbližšímu hlavounovi Stráže, a držet se rozkazů, které ti dají. Ty náno,“ zuřil, „kdybys tam zůstala trčet, nikdo by pro tebe jaktěživ nepřiletěl. Ten svět už neexistuje a ty bys taky nebyla! Myslel jsem, žes měla smůlu, ne že jsi padlá na hlavu.“
Zbledla a zaťala pěsti. „Chtěla jsem t.. .ti přinést zprávu. Informace. Mohly by ti pomoct, ne? A… a zachránila jsem Keitha. A ty můžeš jít do hajzlu.“
Vzdor z ní vyprchal. Roztřásla se, potlačovala slzy a vykoktala: „Ne, promiň. Nejspíš jsem porušila disciplínu, ale neměla jsem na něco takového výcvik ani zkušenosti…“ Zarazila se a vzmužila se: „Ne. Žádné výmluvy. Pane, udělala jsem chybu.“
Zlost ho přešla. „Proboha, Wando. Máš pravdu. Neměl jsem na tebe tak vyjet. Já jsem jenom myslel, že už tě neuvidím a…“ Podařilo se mu usmát se. „Žádný důstojník, který si zaslouží svůj žold, kolem sebe nemlátí předpisy, když jejich porušení vedlo k úspěchu. Zachránila jste mého starého kamaráda, aby se

neproměnil v nic? Hodlám vám do záznamů zanést pochvalu, specialistko Tamberlyová, a navrhnout povýšení.“
„Já… já… Pojď něco dělat, Mansi, než začnu řvát. Chceš vidět Keitha? Je v posteli. Je zraněný, ale hojí se mu to.“
„Spíš se nejdřív půjdu umýt,“ řekl. Stejně jako ona toužil po pevnější půdě pod nohama. „Potom mi povíš, co se ti přihodilo.“
„A ty budeš vyprávět mně, ano?“ Naklonila hlavu ke straně. „Víš, ani nemusíme čekat. Můžeme si povídat, zatímco se budeš…Mansi, myslím, že se červenáš.“
Únava se vytratila a vystřídalo ji pokušení. Ne, rozhodl se. Raději nebudu pokoušet štěstí. A Keitha by se dotklo, kdybych ho nenavštívil hned. „Jestli chceš, nic proti tomu.“
Od lidí ve středisku už Tamberlyová získala představu o tom, co se děje. Everard se ráchal pod sprchou a přes její šum křikl otevřenými dveřmi koupelny, že operace Rignano proběhla očividně dobře. „Podrobnosti později.“
„Beru tě za slovo,“ zavolala z pokoje. „Lidi, my si toho máme tolik co povídat.“
„A začneme vašimi eskapádami, mladá dámo.“ Utíral se a poslouchal její vyprávění. Naskakovala mu husí kůže, když si uvědomil, jaké to snadno mohlo mít důsledky.
„Keitha postřelili, než jsem nás odtamtud stihla dostat,“ dokončila Tamberlyová. „Náhodně jsem skočila pryč, potom jsem nastavila tady a teď - tedy dva dny před dneškem - a přeskočila jsem znovu. Lékaři se ho hned ujali. Průstřel levé plíce. Chirurgie a léčebné techniky Stráže, to je věc, co? Má ještě asi týden zůstat v posteli a je z toho celý mrzutý. Třeba se ti povede ho uklidnit.“

„Rozhodně bych si rád porovnal poznámky. Říkala jsi, že byl v tom druhém světě čtyři roky? „
„Původně dokonce devět. Vynořil se v roce 1980, já 1989. Ale odvezla jsem ho z roku 1984, takže ty zbylé roky nikdy neprožil a vůbec si na ně nevzpomíná.“
Oblékl si čisté šaty, které si předtím vzal s sebou do koupelny. „C-c-c. Změna času. Porušení hlavní směrnice.“
„Pfff. Komu na tom v tom druhém vesmíru záleží?“
„Dobrá otázka. Upřímně řečeno - a moc to neroztrušuj - Stráž občas sama udělá nějaké, ehm, úpravy. Keith a já jsme kdysi měli takový případ. Jednou ti to třeba budu moct vyprávět.“ Když mi to dovolí bolest, která se v tom příběhu skrývá. Wanda si takovéhle výčitky svědomí nepřipouští.
Když se Everard vrátil z koupelny, našel Tamberlyovou sedět se zkříženýma nohama v křesle ve společnosti sklenky skotské z jeho láhve. „Na mou mravopočestnost ses ohlížet nemusel,“ poznamenala.
Ušklíbl se. „Ty nestydo. Nalej mi totéž a pojďme se pozdravit s Keithem.“
Zmíněný ležel ve svém pokoji, opíral se zády o čelo postele a listoval v knize. Byl bledý a přepadlý. Když oba vstoupili, rozzářil se. „Mansi!“ vyhrkl chraplavě. „Panebože, já tě tak rád vidím. Dělal jsem si starosti k zbláznění.“
„Určitě o Cynthii,“ opáčil Everard.
„Samozřejmě, ale také…“
„Já vím. Cítil jsem se stejně. No, můžeme dát strachu vale. Akce proběhla jako po másle.“ Ve skutečnosti ne. Bylo tam spousta utrpení, nebezpečí, smrti a příliš-

mnoho statečných mužů bylo zmrzačeno. Ale v tomhle šťastném rozpoložení mi všechno připadá nádherné.
„Zaslechl jsem rozruch a říkal jsem si… Díky, Mansi. Díky.“
Everard a Tamberlyová se posadili na židle na opačných stranách postele. „Poděkuj Wandě,“ prohlásil Everard.
Denison přikývl. „Komu bych mohl děkovat víc? Víš, že mi z té palety dokonce ukrojila pět roků? Pět roků, bez kterých se docela dobře obejdu. Ty čtyři byly dost zlé.“
„Zacházeli s tebou zle?“
„No, vlastně ne tak docela.“ Denison popsal své zajetí. „Ty máš hotové nadání nechat se chytit, co?“ poškádlil ho Everard.
Zatoužil to však vzít zpátky, když Denison zbledl a zašeptal: „Ano. Myslíš, že to byla jenom shoda okolností? Nejsem sice fyzik, ale přece jen jsem něco četl a slyšel o kvantových pravděpodobnostních polích a temporálních uzlech.“
„Netrap se tím,“ řekl Everard spěšně. Nemá smysl si lámat hlavu, jestli z člověka náhoda neudělala kanón nabitý potížemi a s lehkou spouští. Já sám v téhle teorii moc honěný nejsem. „Vyšel jsi z obou afér čistý jako lilie, což se o mně říct nedá. Zeptej se Wandy; ta mě potkala dřív, než jsem se osprchoval. Pokračuj.“
Povzbuzený Denison se usmál a poslechl. „Arcikardinál byl svým způsobem slušný, ačkoliv jeho postavení mu k tomu nedávalo moc příležitostí. Kromě církevní hodnosti byl i nejvýše postaveným šlechticem Francie, což zahrnovalo i Britské ostrovy. Musel nařizovat pálení kacířů a popravy rolníků, kteří příliš zvedali hlavy. Ne že by se zdráhal, považoval to za svou povinnost, ale ani to nedělal s potěšením jako někteří jedinci, které jsem

potkal. Zkrátka a dobře. Církevní titul byl důležitější než světský. Králové v té Evropě byli - jsou - jenom loutky, nebo v nejlepším případě slabší partneři.
Arcikardinál Albín byl inteligentní a vzdělaný chlapík. Trvalo mi dlouho, než jsem ho přesvědčil, že moje historka o návštěvnících z Marsu by mohla být pravdivá, a hodně jsem se přitom zapotil. Kladl mi velice nepříjemné otázky. Ale přece jen, objevil jsem se z ničeho nic. Řekl jsem mu, že můj vozík letěl příliš rychle, než aby ho někdo viděl, jako vystřelená kulka. To bylo v pořádku, protože o sonickém třesku a podobných věcech nic nevěděli. Měli teleskopy a věděli, že planety jsou vzdálené koule. Doktrínou stále byla geocentrická astronomie, ačkoliv bylo přípustné zjednodušovat výpočty využitím heliocentrické soustavy jako matematické fikce… Ale to není podstatné. O tom jindy. Potkal jsem tolik zvláštností, i když jsem žil v odloučení.
Zkrátka, Albín mi nejenom uvěřil, ale chtěl mě také někam zašít před fanatiky z inkvizice, kteří by mě vyslýchali, dokud bych snesl mučení, a potom by to, co ze mne zbylo, upálili zaživa. Albín si uvědomoval, že trpělivostí získá mnohem víc, a nepodléhal všeobecně rozšířené hrůze z čarodějnictví. Jistě, připouštěl, že kouzla fungují, ale díval se na ně v zásadě jako na další soustavu techniky, která také podléhá svým omezením. A tak mě poslal do svého sídla za Paříží. Nebylo to tak zlé, až na… no, to si dokážete domyslet. Bydlel jsem pohodlně, dostával jsem dobré jídlo, měl jsem volný přístup do celého paláce i na okolní pozemky, i když vždycky se stráží. A samozřejmě do knihovny.
Měl spoustu knih. Knihtisk vynalezli. Sice na něj měla monopol církev a stát, držení tiskařského lisu bez

povolení se trestalo smrtí, ale bohatší vrstvy měly knihy k dispozici. Mně zachránily zdravý rozum.
Arcikardinál mě navštěvoval, kdykoliv k tomu měl příležitost. Mluvívali jsme spolu celé dny a noci. Byl to úžasný společník a já dělal, co jsem uměl, abych udržel jeho zájem. Postupně jsem ho přesvědčil, aby na jedné parcele v parku nechal vytvořit znamení. Tvrdil jsem, že můj vozík rozbil a odvál éterický vítr. Nicméně moji přátelé na Marsu mě budou hledat. Kdyby některý náhodou letěl kolem, uvidí symbol a přistane. Albín chtěl jeho i vozidlo zajmout. Vlastně mu to nemůžu vyčítat. Nechtěl nikomu ublížit, pokud by zajatec spolupracoval. Marťanské vědomosti, nebo i spojenectví s Marťany by znamenaly hodně. Západní Evropa byla v mizerném stavu.“
Denison zmlkl. Při posledních větách už spíš sípěl. „Nepřepínej se,“ napomenul ho Everard. „Můžeme to dovyprávět zítra.“
Denison prohnul rty do úsměvu. „To by bylo týrání zvířat. Ty jsi zvědavější než Kiplingovo slůně a Wanda taky. Do dneška mi moc do mluvení nebylo. To tvoje novinky mě vzpružily. Jenom kdybych mohl dostat skleničku vody.“
Tamberlyová odešla. „Předpokládám, že Wanda tvůj záměr rozluštila správně,“ řekl Everard. „Chtěl jsi dát najevo, že na tom místě je Strážce, ale ten, kdo letí kolem, si má dávat výjimečný pozor a neriskovat kvůli tobě.“ Denison přikývl. „Nu, můžeme být oba rádi, že se podle toho zařídila a nejenom tě odtamtud vytáhla, ale smazala i těch dalších pět roků. Troufám si tvrdit, že se na tobě pěkně podepsaly. Že by se na tobě podepsaly.“

Tamberlyová přinesla vodu. Denison si vzal sklenici a nápadně dlouho ji přitom držel za ruku. „Zotavuješ se rychle," zasmála se. Zachechtal se a napil se.
„Wanda se zmínila, žes jí říkal, že jsi hodně studoval historii," ozval se Everard. „To by, předpokládám, asi udělal každý. Hlavně proto, aby zjistil, kde a kdy se to zvrtlo. Přišel jsi na to?"
Denison zavrtěl hlavou položenou na polštáři. „Vlastně ne. Středověk není můj obor. Znám ho sice tak, jak by měl každý vzdělaný člověk, ale ne lépe. Maximum, co jsem dokázal vydedukovat, bylo, že někdy v pozdním středověku získala katolická církev rozhodujícím způsobem navrch ve svém soupeření s králi a světskou mocí vůbec. Včera mi tu vykládali něco o Rogerovi Sicilském a já jsem si vzpomněl, že pár knih se o něm zmiňovalo jako o obzvláštním mizerovi. Možná bys mi mohl udělat základní přednášku."
„Pokusím se. Zatím odpočívej." Everard si především uvědomoval, jak se na něho dívá Tamberlyová. „V kontinuu, které jsme zrušili, Roger a jeho nejstarší a nejschopnější syn zahynuli v bitvě u Rignana v roce 1137. Princ, který nastoupil na trůn, se jím rovnat nemohl. Rogerův nepřítel a spojenec papeže Inocence Rainulf Sicilanům sebral všechny pevninské državy a nedlouho nato ztratili i všechna území, která dosud dobyli v Africe. Mezitím vzdoropapež Anaklet zemřel a Inocenc vládl pevnou rukou. Když Rainulf také zemřel, papežský stát se stal skutečnou mocností nejen na svém území, ale i v jižní Itálii. To podnítilo volbu řady po sobě následujících výbojných papežů. Kus po kuse dobyli zbytek Itálie a přitom i Sicílii.

Jinak historie prozatím pokračovala jako předtím. Fridrich Barbarossa nastolil pořádek ve Svaté říši římské, ale nevyšel tak dobře ze svých sporů s kurií. Nicméně bez papežských schizmat a v přítomnosti stále silnějších papežských států se imperiální ambice říše neobracely na jih, ale na západ.
Mezitím, stejně jako v našem světě, se Čtvrtá křížová výprava odvrátila od svého cíle. Oblehla a dobyla Konstantinopol a nastolila latinského krále. Pravoslavná církev byla násilně sjednocena s katolickou.
Dálný východ byl dosud ovlivněn jen málo, Ameriky a Tichomoří vůbec. Nevím, co se stalo dál. Prozkoumali jsme období asi do roku 1250, a i to jen zhruba. Příliš mnoho práce pro příliš málo lidí.“
„A vy oba se nemůžete dočkat konce toho příběhu,“ řekl Denison řízněji než před chvílí. „Dobrá, poskytnu vám stručný přehled. Nic víc. Ve vhodnou dobu možná napíšu knihu nebo dvě.“
„To se nám bude hodit,“ prohlásila Tamberlyová suše. „Dozvíme se o sobě věci, které bychom se jinak nedozvěděli.“
Umí přemýšlet i o závažných věcech, a to sakra dobře, pomyslel si Everard. Ještě je mladá. Ale jsem já opravdu starý?
Denison si odkašlal. „Tak do toho. Barbarossa nedobyl Francii, ale způsobil jí tolik potíží, že se zastavilo její sjednocení, a v průběhu válek Plantagenetů s Kapetovci - ty zřejmě zhruba odpovídají naší Stoleté válce - Angličané získali navrch, až vznikl anglofrancouzský stát. Španělsko a Portugalsko v jeho stínu nikdy moc neznamenaly. Brzy nato se Svatá říše římská ve změti občanských válek rozpadla.“

Everard pokýval hlavou. „To se dalo čekat," podotkl. „Fridrich II. se nikdy nenarodil." „Hm?"
„Barbarossův vnuk. Velmi pozoruhodná postava. Znovu upevnil zchátralou říši a dával papežům pěkně zabrat. Ovšem jeho matka byla pohrobek Rogera II., a ten v naší historii zemřel roku 1154."
„Aha. To vysvětluje mnohé… V tamtom světě měla všeobecně navrch welfská propapežská strana, takže se z Německa stávalo stále víc jen další uskupení papežských států, alespoň fakticky, když už ne podle jména. Mezitím hluboko do Evropy pronikli Mongolové. Myslím, že dál než v našem světě, protože Německo po svých vnitřních rozbrojích nebylo s to poslat proti nim pomoc. Když se stáhli, zůstala východní Evropa v troskách a postupně ji obsadili němečtí kolonisté. Italové ovládli Balkán. Francouzský přívažek mával s Anglií tak dlouho, až tam nezbylo nic zajímavého kromě zvláštní výslovnosti…"
Denison vzdychl. „Na podrobnostech nezáleží. Katolická církev se stala natolik všemocnou, že potlačila veškeré odlišné názory. Nikdy nedošlo k renesanci, k reformaci, k vědecko-technické revoluci. Světské státy upadaly a stále víc a víc se dostávaly do područí církve. Začalo to, když si italské městské státy začaly do čela svých republik volit duchovní. Nastalo období náboženských válek, spíš schizmatických než doktrinálních, ale Řím zvítězil. Nakonec byl papež nadřazen všem evropským králům. Něco jako křesťanský chalífát.
Podle našich měřítek po technické stránce zaostávali, nicméně v osmnáctém století objevili Ameriku. Sířili se do ní velice pomalu. V původních zemích nepanovala zrovna společnost, která by přiměřeně podporovala průzkumníky nebo podnikatele, a své kolonisty drželi

hodně zkrátka. V devatenáctém století se celý systém také začal hroutit. Povstání, války, hospodářské deprese a celková bída. Právě v době, kdy jsem tam uvízl, kladli Mexičané a Peruánci odpor konkvistě, ačkoliv jejich vůdcové byli z poloviny běloši a z poloviny křesťané. Do toho se míchali muslimští dobrodruhové. Víte, islám prožíval období vzestupu energie a podnikavosti. Zrovna tak Rusko. Když se carové zbavili Mongolů, hleděli víc na západ než na východ, protože oslabená Evropa představovala lákavou kořist.
V době, kdy mě Wanda zachránila, stáli Rusové nedaleko Rýna a turko-arabská aliance se tlačila do východních Alp. Lidé jako arcikardinál Albín se je snažili štvát proti sobě. Hádám, že chvíli byli úspěšní, protože ještě v roce 1989 našla Wanda moji zahrádku netknutou, ale pochybuji, že by to tak ještě dlouho vydrželo. Řekl bych, že muslimové a Rusové obsadili Evropu a potom si šli po krku navzájem.“ Denison si vyčerpaně lehl.
„Vypadá to, že jsme obnovili lepší svět,“ řekl Everard rozpačitě.
Tamberlyová hleděla do rohu. Poslouchala a tvářila se stále vážněji, dokonce zachmuřeně. „Jenže jsme vyhladili miliardy lidských bytostí, ne?“ zamumlala. „I s jejich zpěvem, žerty, láskami a sny.“
Everard ucítil závan zlosti. „A taky jejich nevolnictví, choroby, nevědomost a pověry,“ odsekl. „Ten svět nikdy neměl ponětí o vědě, o poměřování logiky a faktů. Očividně ne. A tak by se dál vlekl ve své ubohosti, až… Až na to, že neexistoval. Zabránili jsme tomu. Odmítám za to cítit vinu. Přece jsme znovu přivedli k existenci naše lidi.“

„Ale ano, jistě,“ vydechla Tamberlyová. „Já jsem nechtěla…“
Dveře na chodbu se otevřely. Vzhlédli. Stála tam vyzáblá žena, sedm stop vysoká, s dlouhými údy, zlatou pletí a orlí tváří. „Komozinová!“ vyhrkl Everard. Vyskočil ze židle. „Nezávislá agentka,“ vysvětlil svým přátelům. Přešel přitom z domácké angličtiny do přesného temporalu. „Stejně jako vy,“ odpověděla. Maska upjaté zdvořilosti z ní spadla. „Hledala jsem vás, agente Everarde. Máme od agentů hlášení z budoucnosti.' Akce se nezdařila.“ Zkoprněl.
„Je pravda, že král Roger žil dál,“ pokračovala Komozinová nemilosrdně. „Zajistil Regno, rozšířil državy v Africe, přilákal na svůj dvůr některé z největších duchů své doby, zemřel na lůžku v roce 1154, vystřídal ho jeho syn Vilém, ano, všechno jak má být. Jenže stále nemáme kontakt se vzdálenější budoucností. Neexistuje žádná stanice Stráže, která by byla založena později než zhruba v polovině dvanáctého století. Zběžný průzkum zjistil v budoucnosti svět, který je stále cizí všemu, co známe. Co to chaos provedl tentokrát? „

1989

Nad Golden Gate se ve výši orlího dostupu vznášely tři tempocykly. Pobřeží barvila na bílo ranní mlha, záliv se třpytil, létem zahnědlá země se táhla do vnitrozemí. Po stranách úžiny ukazovaly hromady kamení, kde stály hradby, věže, pevnosti. Rostlo na nich křoví. Téměř úplně už se zmocnilo rozdrolených nepálených cihel menších budov. Na místě Sausalita stála vesnička a na vodě leželo několik rybářských plachetnic.

Hlas Tamberlyové z radiostanice zněl ve fičení větru slabě: „Odhaduju, že se město už nevzpamatovalo po zemětřesení v roce 1906. Možná, že nepřátelé využili výhody oslabené obrany a dorazili, co zbylo. A od té doby nikdo nemá prostředky nebo chuť město obnovit. Vrátíme se v čase a podíváme se?“

Everard zavrtěl hlavou. „To není podstatné a nemá smysl riskovat víc, než je nutné. Kam bychom se měli podívat dál?“

„Stopy by nám mělo poskytnout ústřední údolí. V našem dvacátém století patřilo k nejbohatším zemědělským oblastem světa.“ Slyšel, jak se jí hlas malinko chvěje, jakoby chladem.

„Dobře. Udej nám souřadnice.“

Udělala to. On i Karel Novák je před přeskokem nahlas zopakovali. Everard zahlédl odraz světla na automatické pušce, kterou Čech držel pohotově v ruce. Nu, život naučil nejenom jeho, ale už i jeho předky reflexivní ostražitosti. My Američané jsme v tom světě, kde existovaly Spojené státy americké, měli větší štěstí.

Už teď si Everard byl jistý, že při zachovávání přiměřené opatrnosti se jeho průzkumný oddíl nesetká s žádným

nebezpečím. Očekával to dokonce už před odletem. Jinak by byl nejspíš odmítl nabídku Tamberlyové, že jim bude dělat průvodkyni, nedbal by jejího naléhání a přeskočil by do chvíle, kdy se Denison plně uzdraví, bez ohledu na potíže, které by to způsobilo.
Opravdu by to udělal? Nejrozumnější by bylo potlačit své ochranitelské instinkty a vzít ji s sebou v každém případě. Šlo jim o porovnání této budoucnosti s tou, kterou právě odvrátili. Tu Denison sice poznal do hloubky, ale pouze zprostředkovaně. Tamberlyová viděla situaci na vlastní oči, což bylo to, co Everard právě potřeboval. A Bůh ví, že to děvče prokázalo, že si ví rady.
Podél řek a toho, co zbylo z dost primitivní sítě kanálů, se daleko od sebe krčily malé farmy. Větší část střední Kalifornie se zase změnila v suchou divočinu. V pravidelných intervalech stály na stráži pevnosti s hliněnými hradbami. Everard z dálky prostřednictvím optiky zahlédl tlupu divošských jezdců.
Středozápad zaplňovaly rozlehlé polnosti. Mnohé zůstaly vypleněné a opuštěné a ti, kdo přežili, anebo útočníci vedli zanedbanou existenci v drnových chatrčích mezi špatně obdělanými políčky. Jiné přetrvaly a choval se na nich dobytek nebo pěstovalo obilí. Uprostřed každé stál shluk velkých budov, obvykle obehnaných palisádou. Města, která nikdy nedosáhla přílišné velikosti, se scvrkla v městečka nebo vesnice uprostřed opuštěných ruin.
„Velkostatkářská ekonomika," zamumlal Everard. „Téměř všechno, co člověk potřebuje, se vyrábí doma, protože obchod prakticky nefunguje."
Na východě se udržely pozůstatky vyspělejší civilizace, ačkoliv i zde se města zmenšila a byla omšelá, často

opuštěná. Everard si všiml pravoúhlého uspořádání téměř všech ulic a hrozivých kamenných staveb ve středu každého města. Veškerý zbývající blahobyt byl očividně založen na otrocké práci; viděl průvody navzájem svázaných lidí na cestách a na polích skupiny, které se lopotily pod ozbrojeným dohledem. Měl pocit, že mezi nimi jsou černoši i běloši, ačkoliv se to z té dálky přes jejich opálení a špínu dalo těžko rozeznat. Po bližším pohledu netoužil. V údolí Hudsonu duněla děla, útočilo jezdectvo, muži umírali v řeži. „Myslím, že říše zanikla a její pozůstatky spolu navzájem válčí," ozval se Novák.

Everarda to překvapilo, protože si ho zvykl považovat za přízemního chlapíka bez velkého rozhledu. „Jo. Doba temna," odpověděl. „No, před Evropou zkusíme ještě pobřeží, možná i širý oceán."

Bylo rozumné víceméně zopakovat trasu Tamberlyové. Původ této časové poruchy musel ležet v Evropě, stejně jako tomu bylo u té minulé. Přiblížit se z periferie, stále připraveni zmizet při první známce nějaké hrozby. Everard ani na chvilku úplně nespustil z očí detektory, jejichž displeje mu svítily mezi rukama.

Existoval ještě zaoceánský obchod? Lodí bylo málo, ale viděl dva nebo tři děly ozbrojené koráby, které očividně byly schopné oceán přeplout. Dokonce vypadaly ještě o něco vyspěleji než ty, které popsala Tamberlyová, řekněme hrubý ekvivalent osmnáctého století toho světa, v němž existovala Stráž. Nicméně stejně jako menší plavidla pluly jenom podél pobřeží; na širém moři nezahlédl žádný.

Londýn byl zvětšenou verzí slumů Nového světa. Paříž ho kupodivu připomínala. Všude byl patrný normalizační vliv; vedl ke stejným pravoúhlým půdorysům a

chmurným ústředním komplexům. Různé středověké kostely sice zůstaly na místě, ale byly ve špatném stavu; chrám Matky Boží v Paříži byl napůl zbořený. Novější pak byly malé a skromné.
Z místa, na kterém nikdy nestály Versailles, ke Strážcům doléhal dým a hluk další bitvy.
„V tamté historii byly Londýn a Paříž o hodně větší," ozvala se Tamberlyová znatelně zaraženě.
„Řekl bych, že v téhle říši, která se zrovna hroutí, sídlí ústřední moc dál na jihu nebo na východě," vzdychl Everard.
„Podíváme se tam? „
„Ne. Nemáme k tomu důvod a máme před sebou spoustu jiné práce. Potvrdili jsme si svoje podezření, a to byl hlavní úkol téhle cesty."
Tamberlyová ožila. „Jaké podezření? „
„Ty to nevíš? Promiň, zapomněl jsem ti to vysvětlit. Mně to připadá samozřejmé. Jenže tvým oborem je přírodověda." Everard se nadechl. „Než se pokusíme věci napravit, musíme se ujistit, že ani tohle nezpůsobili nějací cestovatelé časem, ať už nešťastnou náhodou nebo úmyslně. Naši operativci v minulosti na tom samozřejmě pracují, ale já jsem měl za to, že bychom mohli rychle najít důležitý důkaz při průzkumu v daleké budoucnosti. Kdyby někdo ve dvanáctém století začal uskutečňovat nějaký plán, svět by dnes nepochybně vypadal velmi odlišně. Místo toho jsme viděli známky nějaké, řekněme, centrální nadvlády nad západní civilizací, nějaké říše, která nikdy nezažila renesanci nebo vědeckotechnickou revoluci a nakonec se rozpadla. Proto si myslím, že se dá předpokládat, že nezasáhl žádný promyšlený vliv, a chyba z nedbalosti je krajně nepravděpodobná. Znovu

tedy stojíme proti kvantovému chaosu, nahodilosti, událostem, které se zbláznily samy od sebe.“
Novák se stísněně ozval: „Pane Everarde, neznamená to snad, že náš úkol bude ještě těžší a nebezpečnější?“ Everard sevřel ústa. „Rozhodně ano.“ „Co můžeme dělat?“ zeptala se tiše Tamberlyová. „No,“ prohlásil Everard, „'nahodilostí' nemyslím to, že by události nabraly tenhle směr bez jakékoliv příčiny. Řečeno lidsky, lidé udělali to, co udělali, z nějakého vlastního důvodu. Jenom se náhodou stalo, že udělali něco jiného než v naší historii. Musíme ten bod zlomu -nebo obratu - najít a zjistit, jestli bychom nemohli přehodit výhybku tak, aby udělali, co od nich chceme my. No nic, vracíme se na základnu.“
Než jim mohl zadat cílové souřadnice, Tamberlyová ho přerušila. „Co tedy uděláme konkrétně?“
„Podívám se, co zjistili vyšetřovatelé, a na základě výsledků se pokusím o trochu další detektivní práce. Ty by ses měla nejspíš vrátit na svou přírodovědnou stanici.“
„Ehm?“
„Vedla sis dobře, ale…“
Vzplála rozhořčením. „Ale chceš říct, že bych měla sedět a točit si palci, pokud si na nich zrovna nebudu okusovat nehty. Hele, Mansi Everarde, vytáhni si z uší tu svoji samolibost a dobře mě poslouchej.“
Poslouchal. Bylo jedno, jestli to Nováka vyvádí z míry nebo ne. Měla mu co vytmavit a měla pravdu. Vědomosti, které potřebuje, se dají snadno uložit do mozku. Základnější dovednosti, jak jednat s lidmi a jak reagovat v nebezpečí, se takhle naučit nedaly; ale ona je už měla v sobě díky zkušenosti i genům. Kromě toho

sirotci ze Stráže potřebovali každého schopného harcovníka, jakého mohli najít.

1137

Obchodník s hedvábím Geoffrey z Jovigny přijal ve své soukromé síni dva návštěvníky. Jedním byl dobře oděný velký muž, druhým vysoká mladá světlovlasá žena. Ačkoliv na veřejnosti mlčela, jak žádala slušnost, rozhlížela se kolem sebe směle, skoro bezostyšně. Učedníci užasli, když se dozvěděli, že bude spát u dětí.
Jinak tito návštěvníci přivábili méně pozornosti, než by bývalo obvyklé, protože Palermo překypovalo novinkami. Každý příchozí přinášel nový příběh. Koncem října utrpěl král Roger drtivou porážku u Rignana a jen o vlas s pomocí svatých unikl z bojiště. Okamžitě se vzpamatoval, oblehl Neapol, dobyl zpět Benevento a Monte Cassino, vypudil svého nepřítele opata Wibalda z Itálie a nechal do čela významného opatství zvolit svého přítele duchovního. Nyní už mu odolávala jen Apulie a zdálo se, že by se dokonce mohl stát arbitrem mezi soupeřícími papeži. Sicílie se radovala.
V obkládané místnosti v patře seděli Everard, Tamberlyová a Volstrup, stejně zasmušilí jako prosincový den venku. „Přišli jsme za vámi," vysvětloval nezávislý agent, „protože to, co o vás máme v databázi, nám napovídá, že jste ten nejvhodnější člověk pro určitý úkol."
Volstrup nad svým pohárem vína zamrkal. „Já? Pane, se vší úctou, když jdeme z jedné krize do druhé, stejně zoufalé, nehodí se zrovna žertovat." On jediný ve městě zažil předchozí Everardovu návštěvu; v průběhu záchranné operace byl dvakrát povolán do minulosti ke konzultacím.

Everard se usmál levým koutkem úst. „Nebude to vyžadovat žádné husarské kousky, aspoň doufám. To, co mám na mysli, představuje trochu cestování ve středověkých podmínkách, ale především potřebujeme člověka bystrého, taktního a důvěrně obeznámeného se zdejším prostředím. Než vám to ale vyložím, chci z vás vytahat nějaké rozumy, položit vám spoustu otázek a vyslechnout vaše nápady, protože se ještě může ukázat, že můj plán je nepraktický. Za ty roky u Stráže jste se osvědčil. Zvládal jste běžné záležitosti a položil jste základy pro rozšíření téhle stanice.“ - až Sicílie vstoupí do svého zlatého věku a přiláká mnoho cestovatelů časem… z budoucnosti, která znovu přestala existovat. „Během poslední krize jste si vedl ještě lépe.“
„Děkuji. Mademoiselle… Tamberlyová? „ „Já budu raději většinou sedět a poslouchat,“ ujistila ho žena. „Pořád se ještě snažím vyznat se v té encyklopedii, co do mne napumpovali.“
„Máme ve skutečnosti jen hrstku lidí, kteří tohle období dobře znají,“ pokračoval Everard. „Mám na mysli tuhle část Středomoří právě v této době. Agenti v Číně, v Persii nebo i v Anglii nám moc platní nejsou a už mají dost jiné práce s udržováním svých stanic za stávajících podmínek. Z našich vzdělanců někteří nemají kvalifikaci na to, aby prováděli průzkum v terénu, kde se může přihodit cokoliv. Například člověk může být spolehlivý dopravní strážník, ale chybí mu, ehm, potřebná příměs Sherlocka Holmese.“ Volstrup se maličko usmál, aby dal najevo, že tu narážku pochopil. „Musíme vzít každého, o kom si myslíme, že by se na to hodil, ať už má pro takový úkol formální hodnost nebo ne. Ale nejdřív, jak jsem řekl, si vás chci vyzpovídat.“

„Beze všeho," odpověděl Volstrup sotva slyšitelně.
I v tom šeru bylo vidět, jak mu obličej s výrazným nosem a bradou pobledl. Venku fičel vítr a z olověné oblohy se řinul déšť.
„Když se rozšířila zpráva o našem neúspěchu, z vlastní iniciativy jste se dal do práce, začal jste komunikovat s ostatními agenty a podstoupil jste mnemonické procedury," řekl Everard. „To mi poskytuje důvod žádat od vás ještě víc. Předpokládám, že vaším cílem bylo získat podrobný přehled o událostech, protože by to snad mohlo pomoct najít ten nový problémový okamžik." Volstrup přikývl.
„Ano, pane. Ne že bych si dělal iluze, že bych ten problém dokázal rozřešit sám. Také se přiznám, že moje motivy nebyly úplně nesobecké. Potřeboval jsem… se zorientovat." Postřehli, jak se pod rouchem zachvěl. „Toto… z tohoto vykořenění reality člověka mrazí a padá na něj samota."
„To ano," zašeptala Tamberlyová. „Prosím, začneme tím, že jste se specializoval na středověk, když vás Stráž naverbovala," prohlásil Everard. Záměrně mluvil a choval se metodicky, ba přímo školometsky. Nervy už tak byly napjaté k prasknutí. „To znamená, že si dobře pamatujete původní historii."
„Docela ano," připustil Volstrup. „Jenže ačkoliv mi před očima prošla spousta nejrůznějších faktů, většina podrobností už se mi z hlavy vykouřila. Jaký smysl by normálně mělo pamatovat si, že bitva u Rignana se odehrála 30. října 1137, nebo že vlastní jméno papeže Inocence III. bylo Lotario de Conti di Segni? A přesto, když nám zůstaly jen omezené databáze, může pro nás takové jedno maličké datum mít rozhodující význam.

Požádal jsem, aby mi sem poslali psychotechnika a podrobili mě úplnému vyvolání paměti.“ Bolestně se ušklíbl; ani postup sám, ani jeho následky nebyly příjemné. Nějaký čas trvalo, než se člověk vrátil k normálu. „A porovnával jsem si poznámky s různými kolegy a vyměňoval si s nimi informace a nápady. To je všechno. Právě jsem připravoval celkovou zprávu, když jste dorazili.“

„Převezmeme ji osobně,“ opáčil Everard. „Nemůžeme promarnit celý život. To, co jste už oznámil, naznačuje, že jste vypátral lepší stopu než všichni ostatní, ale není jasné, co to je. Povězte mi to.“

Když Volstrup upíjel z poháru, trochu se mu třásla ruka. „To je přece každému zřejmé,“ odpověděl. „Po papeži Honoriovi III. nastoupil přímo Celestin IV.“

Everard přikývl. „To je nápadná věc. Ale předpokládám, že máte jistou představu, co ji mohlo způsobit.“

Tamberlyová se na svém sedátku zavrtěla. „Promiňte,“ ozvala se, „ale já pořád tápu v džungli jmen a dat. Když si dám práci s přemýšlením, dokážu si je zařadit, ale není mi úplně jasné, co to znamená. Mohli byste mi to objasnit?“

Everard jí stiskl ruku - možná to povzbudilo spíš jeho než ji - a sám si také přihnul. Nápoj hřál v krku. „Vy to dokážete lépe,“ vyzval Volstrupa.

Suchý mužík se při řeči rozehříval a nabýval sebedůvěry. Přece jen tuhle historii miloval.

„Dovolte mi, abych začal současným okamžikem. Zdá se, že po několik příštích desetiletí události probíhají, jak mají, možná úplně stejně. V roce 1194 císař Svaté říše římské Jindřich VI. získává Sicílii sňatkem a nárok si vynucuje i vojensky. Téhož roku se narodil i jeho syn a

dědic Fridrich II. V roce 1198 se stává papežem Inocenc III. Je to jeden z nejsilnějších mužů na trůně svatého Petra vůbec - a v mnoha ohledech, i když to není úplně jeho vina, také jeden z nejtemnějších. Bude se o něm psát, že měl tu pochybnou čest řídit zničení tří odlišných civilizací. Za jeho vlády Čtvrtá křížová výprava dobývá Konstantinopol; a třebaže Byzantská říše posléze dostane znovu řeckého vládce pravoslavného vyznání, už je to jenom vnější slupka. Vyhlašuje křížové tažení albigenským, jež skoncuje se skvělou kulturou, která vyrostla v Provence. Jeho dlouholeté spory s Fridrichem II., církev proti světské moci, osudově podlomily tuto rozmanitou a tolerantní společnost normanské Sicílie, uprostřed níž si tu dnes povídáme.

Umírá v roce 1216. Po něm nastupuje Honorius III, také energický a rozhodný muž. Odsuzuje válku proti albigenským a hraje roli v různých jiných politických záležitostech, ale podle všeho dosáhl dohody s Fridrichem. Nicméně dohoda končí, když Honorius v roce 1227 umírá.

Po něm měl nastoupit Řehoř IX. a panovat až do roku 1241. Pak měl být teprve zvolen Celestin, ale měl zemřít ještě téhož roku - dřív, než ho stačili vysvětit. Dalším papežem se pak měl stát Inocenc IV. Ten měl pokračovat v boji proti Fridrichovi.

Jenže tu žádného Řehoře nemáme. Po Honoriovi přišel hned Celestin. Je slabý, velení protiřížských sil pokulhává a nakonec Fridrich triumfuje. Další papež je jeho loutka.“

Volstrup opět svlažil hrdlo. Vítr skučel.

„Aha,“ zamumlala Tamberlyová. „Ano, to mi vrhá trochu světla na to, co jsem se naučila. Dá se říci, že chybějícím článkem je papež Řehoř?“
„Očividně,“ odpověděl Everard. „V naší historii sice nerozhodl spor s Fridrichem, ale vedl ho čtrnáct let a nikdy se nevzdal. V tom je ten rozdíl. Tvrdý parchant. Založil inkvizici.“
„Spíš jí dal pevný rámec,“ dodal Volstrup svým profesorským způsobem. Zvyk je železná košile; také přešel do minulého času. „Třinácté století bylo dobou, kdy středověká společnost ztratila svá dřívější měřítka svobody, tolerance a sociální mobility. Kacíře upalovali, Židy, pokud nebyli pobiti nebo vypuzeni, nahnali do ghett a rolníky, kteří se odvážili žádat nějaká práva, stihl stejně krutý osud. A přesto… je to naše historie.“
„A vedla k renesanci,“ skočil mu Everard příkře do řeči. „Pochybuji, že bychom dali přednost světu, který teď leží před námi. Ale vypátral jste, co se stalo - co se stane - s papežem Řehořem?“
„Mám jenom nějaké náznaky a domněnky,“ namítl Volstrup.
„Tak sem s nimi!“
Volstrup se zadíval na Tamberlyovou. Je na ni hezčí pohled než na mne, napadlo Everarda. Spíš k ní než k jejímu společníkovi Volstrup pronesl:
„Kroniky nám o jeho původu říkají málo. Uvádějí, že byl už starý, když převzal tiáru, dožil se vysokého věku a byl čilý až do konce. Ale neudávají žádné datum narození. Odhady pozdějších učenců se liší až o pětadvacet let. Při vší jiné práci Stráž dosud neměla důvod zjišťovat skutečné datum. Nejspíš to ani nikdy nikoho nenapadlo - včetně mne, samozřejmě.

Víme jenom, že byl pokřtěn jménem Ugolino Conti de Segni a že to byl šlechtic z Anagni, pravděpodobně příbuzný Inocence III.“
Conti! zasáhlo Everarda jako blesk. Anagni! „Co je, Mansi?“ zeptala se Tamberlyová. „Jenom jsem si na něco vzpomněl,“ zamumlal Strážce. • „Pokračujte, prosím vás.“
Volstrup pokrčil rameny. „Nu, napadlo mě, že bychom mohli začít zjištěním jeho původu, a tak jsem zahájil v tomto ohledu pátrání. Nikdo nedokázal narození zmíněného dítěte potvrdit. Zřejmě k němu v tomto světě s největší pravděpodobností nedošlo. Objevila se ovšem skutečnost, pohřbená v nahodilé vzpomínce na něco, co kdysi náhodou zaslechl jeden z našich agentů. Ten má působit právě během Řehořova panování. Vydal se na dovolenou do vzdálenější minulosti a… Každopádně si s pomocí mnemotechniky vybavil rok Řehořova narození a jména jeho rodičů. Bylo to tak hluboko v minulosti, jak později vyvozovali někteří historici, a sice v roce 1147 v Agnani. Tento papež se tedy dožil více než devadesáti let. Jeho otec se jmenoval Bartolommeo a jeho matkou byla Ilaria z rodu Gaetanů.“ Odmlčel se. „To je všechno, čím mohu sloužit. Obávám se, že jste vážili cestu pro velmi malý zisk.“
Everard hleděl před sebe do stínů. Po zdech crčel déšť. Pod oděv se vkrádal chlad.
„Naopak,“ vydechl, „možná jste narazil přesně na to, co potřebujeme.“
Otřásl se. „Musíme se dozvědět víc. Co se vlastně stalo. K tomu bude zapotřebí jednoho nebo dvou operativců, kteří se dokážou vetřít na scénu. Něco takového jsem čekal a myslel jsem přitom na vás, i když jsem dosud

nevěděl, kam a do které doby budeme přesně chtít průzkumníky poslat. Měli by mít schopnosti na to, aby se přitom nedostali do potíží. Měli by. Myslím," tedy spíš se obávám, Wando, „že logickou volbou jste vy dva."
„Promiňte?" zakuckal se Volstrup.
Tamberlyová nadšeně vyskočila. „Mansi, ty to myslíš vážně, ty to opravdu myslíš vážně!" zavýskla.
Everard ztěžka vstal. „Myslím si, že dva budou mít větší šanci se něco dovědět, obzvlášť když na to půjdou přes muže i přes ženy."
„Ale co ty?"
„S trochou štěstí najdete pár nezbytných důkazů, ale ty nebudou stačit. Něčí nepřítomnost nemůže být sama o sobě průkazná. Řehoř se buď nikdy nenarodil, anebo zemřel v mladém věku, anebo něco jiného. To musíte zjistit vy. Abych se dověděl, co z toho vyplynulo - jestli to byl jediný faktor - mám v plánu pracovat v době o něco pozdější než vy, kdy Fridrich podřídil církev své vůli."

1146

Začátkem října přijel do Anagni najatý posel z Říma. Přinášel dopis pro Cencia de Contiho, anebo v případě, že tento pán zemřel nebo je nepřítomen, tomu, kdo nyní stojí v čele zmíněného šlechtického rodu v tomto kraji.
Ačkoliv byl Cencio již v pokročilém věku, byl zde, aby mu kněz mohl zprávu přečíst nahlas. Rozuměl latině poměrně snadno. Nebyla tolik vzdálená jeho rodnému nářečí a kromě bohoslužeb muži z jeho rodu často naslouchali i recitaci válečné nebo lyrické klasiky.
Pozdravy mu posílali vlámský šlechtic a jeho manželka, kteří se vraceli z pouti do Svaté země. Byli to jeho příbuzní, i když, pravda, vzdálení. Asi před padesáti lety jeden rytíř navštívil Řím, seznámil se zde s dívkou z rodu Contiů, požádal o její ruku, oženil se s ní a odvedl si ji domů do Flander. (Užitek z toho byl malý, ale vzájemný. Ona byla mladší dcera a v jiném případě by docela dobře mohla odejít do kláštera, takže její věno nemuselo být velké. Na druhou stranu, mít styky ve vzdálených zemích přinášelo jistou prestiž a obzvlášť nyní, kdy politika i obchod začaly nabývat evropských rozměrů, to mohlo být výhodné. Navíc se říkalo, že šlo o sňatek z lásky.) Od té doby však překročilo Alpy oběma směry jen málo zpráv, pokud vůbec nějaké. Poutníci se tedy cítili povinováni chopit se této příležitosti, aby nabídli to málo novinek, jež mohou přinést. Pokud by byli pozváni, předem žádali o prominutí za svou neokázalost. O všechny své sloužící cestou přišli vinou nemoci, rvačky a nakonec i zběhnutí; toho mizeru od nich patrně odlákaly pověsti o bezbožné Sicílii. Snad by jim Contiové mohli

ve své laskavosti pomoci najmout spolehlivé sluhy na zbytek cesty.
Cencio okamžitě nadiktoval odpověď - místním jazykem a kněz ji přeložil do latiny. Návštěvníci z daleka budou vskutku vítáni. Oni nechť zase prominou jistý zmatek. Jeho syn pan Lorenzo se má zanedlouho oženit s Ilarií di Gaetani a v těchto těžkých dobách jsou přípravy k oslavám obzvlášť chaotické. Přesto je vybízí, aby přijeli ihned a zůstali na svatbu. Odeslal dopis spolu s několika lokaji a dvěma ozbrojenci, aby jeho hosté mohli cestovat způsobem, který nebude zahanbovat ani je, ani jeho.
Bylo celkem přirozené, že to udělal. Na své vlámské příbuzné byl pramálo zvědavý. Nicméně tyto osoby nedávno pobývaly ve Svaté zemi. Měly by tedy hodně vědět o tamních potížích. Obzvlášť Lorenzo dychtil takové věci vyslechnout. Chystal se odejít s křížovou výpravou.
A tak se cizinci za několik dní objevili ve velkém domě.
Když Wandu Tamberlyovou zavedli do síně vymalované pestrými freskami, zapomněla na prostředí, jehož cizost ji udivovala a mátla. Náhle se všechna pozornost soustředila na jedinou tvář. Ta nepatřila onomu staršímu muži, ale tomu, který stál vedle něj. Takovému pohledu bych věnovala pozornost kdykoliv ve vesmíru, blesklo jí hlavou. Rysy Apollóna, temně jantarové oči - a sešly se na Lorenzovi. Musí to být Lorenzo, ten, který by před devíti lety u Rignana změnil historii, kdyby nebyl zasáhl Manse… A je to fešák.
Omámeně vnímala, jak majordomus oznamuje: „Signore Cencio, smím ti představit signora Emilia…“ zaškobrtl na germánské výslovnosti, „…van Waterloo?“

Volstrup se uklonil. Hostitel zdvořile učinil totéž. Není vlastně starý, usoudila Tamberlyová. Možná šedesát. To, že mu scházela většina zubů, mu přidávalo na vzhledu starce víc než bílé vlasy a vousy. Mladší muž se stále pyšnil úplnou sadou řezáků a jeho kadeře a přistřižený knírek měly barvu havraní černi. Mohlo mu být kolem pětatřiceti. „Buď vítán, pane,“řekl Cencio. „Dovol, abych představil svého syna Lorenza, o kterém se zmiňoval můj dopis. Dychtil se s vámi setkat.“

„Když jsem viděl společnost přijíždět, pospíšil jsem za otcem, abychom vás přivítali společně,“ řekl mladý muž. „Ale promiňte mi mou zapomnětlivost. In latine… „

„Není třeba, milostivý pane,“ řekl mu Volstrup. „Moje žena a já váš jazyk trochu známe. Doufáme, že s námi budete mít trpělivost.“ Lombardská verze italštiny, jíž mluvil, se od místní umbrijské nelišila do té míry, aby byla nesrozumitelná.

Oba Contiové dali najevo úlevu. Nepochybně mluvili latinou hůře, než jí rozuměli. Lorenzo se znovu uklonil, tentokrát Tamberlyové. „Tak krásná dáma budiž vítána dvojnásob,“ zapředl. Pohled, kterým ji přejel, dával jasně najevo, že to myslí vážně. Už tehdy zřejmě Italové měli stejnou slabost pro blondýnky jako za renesance a později.

„Moje manželka Walburga,“ představil ji Volstrup. Jména jim vymyslel Everard. Už si dávno všimla, že když jde do tuhého, má Manse dost zvrhlý smysl pro humor.

Lorenzo ji uchopil za ruku. Měla pocit, že jí projel elektrický výboj. Přestaň! Ano, je to zvláštní, že se historie znovu točí kolem stejného muže, ale je to také jen smrtelník… Doufejme.

Namlouvala si, že její emoce je pouhou ozvěnou exploze, kterou cítila v hlavě, když poprvé četla Cenciův dopis. Manse jí i Volstrupovi poskytl co možná nejpodrobnější instruktáž, ale nikdo netušil, že do toho je opět zapleten Lorenzo. Podle Manseho nejlepšího vědomí tenhle válečník už neopustil bojiště. Stráž měla k dispozici jen základní informace. Ilaria di Gaetani se měla provdat za Bartolommea Contiho di Segni, šlechtice tohoto papežského státu a příbuzného Inocence III. V roce 1147 měla porodit Ugolina a ten se měl stát Řehořem IX. Volstrup a Tamberlyová měli zjistit, kde se stala chyba.

Everard vymyslel plán, který vyžadoval, aby se nejprve dostali do těsného styku s Contii. Potřebovali nějak proniknout do aristokratické společnosti a on toho věděl o tomto rodu hodně od svého pobytu u Lorenza v roce 1138 - tato návštěva se v téhle historii nikdy neuskutečnila, ale přesto byla vepsána do Strážcovy paměti. Docela se spolu spřátelili a mluvili o všem možném. Odtud se Everard doslechl o neurčitém spojení s Flandrami. Připadalo mu, že je lze využít k vynikajícímu zahájení. Dále pak poprvé skvěle fungovalo jeho tvrzení, že pobýval nedávno v Jeruzalémě, proč to tedy nezkusit znovu?

Mohla by žít ve městě jiná Baria di Gaetani? I tuhle možnost jsme s Emilem probírali. Je příliš nepravděpodobná. Sice to ještě zjistíme určitě, ale jsem přesvědčená, že nežije. Stejně tak nevěřím, že by Lorenzo byl znovu středem událostí čirou náhodou. Podej si ruku s osudem, holka.

Pouštěl její ruku zvolna, jako by se mu nechtělo, což si mohla vykládat jakkoliv, ale nebylo to nepříjemné. Ani v

nejmenším. „Radostná příležitost," řekl. „Už se těším na potěšení z tvé společnosti."
Opravdu se mi rozehřívají tváře ? To je směšné! Tamberlyová zapátrala v paměti, jaké získala vědomosti o soudobých mravech. Byly sice omezené, ale jistá neobratnost by u Vlámky neměla nikoho překvapit. „Ale jdi, pane," odpověděla. Usmát se na něj jí přišlo nečekaně snadné. „Máš lepší vyhlídky, když se ti blíží svatební den."
„Ovšemže toužím po své nevěstě," opáčil Lorenzo. Znělo to oddaně. „Nicméně…" Pokrčil rameny, rozhodil rukama a zvedl oči k nebi.
„Odjakživa se chudák budoucí ženich většinou cítí být pod pantoflem," zasmál se Cencio. „A já, vdovec, mám ještě nějakou práci. Snažím se připravit oslavu tak, aby nám neudělala hanbu." Odmlčel se. „Víte, za dnešních podmínek je to herkulovská dřina. Ač nerad, musím se k ní nyní vrátit. Nedaří se nám sehnat dostatek masa, které by za něco stálo. Zanechávám vás v rukou svého syna a doufám, že večer s vámi vypiji pohár a pohovoříme si." Po další výměně zdvořilostí odešel.
Lorenzo pozdvihl obočí. „Když už mluvíme o pohárech," navázal, „je ještě příliš brzy, nebo jste snad příliš unavení? Sloužící během několika chvil odnesou zavazadla do vaší ložnice a všechno vám připraví. Můžete se odebrat k odpočinku, budete-li si to přát."
Tohle je příliš dobrá šance, než abych si ji nechala ujít. „Ó ne, děkujeme, pane," odpověděla Tamberlyová. „Přespali jsme v hostinci a vyspali jsme se dobře. Občerstvení a hovor nám budou potěšením."

Že by ho trochu zarazila její troufalost? Taktně obrátil pozornost k Volstrupovi. Ten mu řekl: „Souhlasím, pokud tím nebudeme přepínat vaši trpělivost.“
„Naopak,“ prohlásil Lorenzo. „Pojďte, provedu vás tady. Nečekejte ovšem, že uvidíte zázraky. Tohle je jenom venkovský dům. V Římě…“ Na prchavý okamžik se zamračil. „Ale vy už jste Řím navštívili.“
Volstrup zasmečoval. „Navštívili. Hrůza. Dokonce vybírají od poutníků daň.“
Minulého roku se město, vedené puritánsky přísným mnichem Arnoldem z Brescie, prohlásilo za republiku nepodléhající žádné vnější autoritě církevní ani říšské. Nově zvolený papež Evžen III. uprchl, nakrátko se vrátil, aby vyhlásil novou křížovou výpravu, a byl opět vypuzen. Většina aristokratů město také opustila. Republika padne a Arnold bude upálen na hranici až v roce 1155. (Pokud ovšem ve zmutované historii…)
„Přistáli jste tedy v Ostii?“
„Ano, a odtud do Říma, kde jsme navštívili nejsvětější svatyně.“ A jiné pamětihodnosti. Bylo nechutné vidět mezi pozůstatky někdejší velikosti žebráky, chatrče, zeleninové zahrádky a dobytčí ohrady. Těch několik dní, během kterých si budovali totožnost poté, co je vozidlo Stráže vyložilo v přístavním městě, si připadali spíš jako turisté.
Tamberlyová cítila na prsou medailon, v němž se skrývala vysílačka. Vědomí, že někde v skrytu čeká v pohotovosti agent, jí dodávalo sebedůvěru. Pochopitelně je neodposlouchával; nepřetržité vysílání by brzy vyčerpalo zásobu energie. A kdyby zavolali o pomoc, neobjevil by se okamžitě. Nemohl by v žádném případě riskovat, že ovlivní události, dokud snad, snad, ještě

nevzaly špatný obrat. Ale patrně by dokázal vymyslet nějakou kličku, aby je dostal na svobodu.
Můžeme být ovšem klidní. Jsou to milí lidé. Úchvatní. Jistě, máme důležité poslání, ale proč na chvíli nezapomenout na napětí a nepobavit se?
Lorenzo jim ukázal nástěnné malby. Představovaly naivní, nicméně živě vyvedené podoby olympských bohů a on dával najevo, že se mu líbí, i když neopomněl dodat ujištění, že takové věci skutečně jsou pro křesťany přijatelné. Škoda, že se nenarodil v období renesance. Tam by doopravdy patřil. Nástěnné malby byly vcelku nová móda. „My na severu si věšíme na stěny gobelíny," poznamenal Volstrup, „jenže to děláme hlavně kvůli zimnímu chladu."
„Slyšel jsem. Kéž bych se tam někdy mohl sám podívat - zhlédnout celý ten nádherný svět, jaký Bůh stvořil," vzdychl Lorenzo. „Jak jste se ty a tvoje dáma naučili italsky?"
No, bylo to docela snadné, stráž času na to má takovou chytrou mašinku…
„Pokud jde o mne, mnoho let jsem jednal s Lombarďany," vysvětloval Volstrup. „Ačkoliv pocházím z rytířského rodu a rozhodně nejsem obchodník, jsem mladší syn a tedy se musím živit, jak nejlépe umím. Jak vidíš, jsem špatně uzpůsoben vojenskému životu a také příliš nestálý pro život církevní. Spravuji tedy část rodinného majetku, mezi který patří i pozemky v Rhétské vysočině." Určení místa bylo bezpečně neurčité. „Pokud jde o mou ženu, na této pouti jsme cestovali po souši až do Bari." Ačkoliv cesty byly neupravené a nebezpečné, cestování lodí bylo v této době ještě horší. „Protože si nepřála být němá mezi prostými lidmi, s nimiž jsme

obvykle museli jednat, najal jsem lombardského učitele, aby nás doprovázel. A když jsme byli v cizině, cvičili jsme si jazyk na sobě navzájem, protože jsme měli v plánu vrátit se opět přes Itálii.“
„Jak vzácné a obdivuhodné najít u ženy takový důvtip. Rovněž je vzácné, že vykonala tak dlouhou a svízelnou cestu, když doma nepochybně všichni mládenci omdlévají roztoužením a všichni básníci ji opěvují.“
Tamberlyová se nedokázala zdržet, aby nevyhrkla: „Žel bohu nemáme žádné děti, které by mě držely doma; a jsem hrozná hříšnice.“
Postřehla jsem v jeho očích záblesk naděje? „Tomu poslednímu nedokáži uvěřit, má paní,“ opáčil Lorenzo.
„Mezi mnoha většími je jednou z tvých ctností i skromnost.“ Musel si uvědomit, že postupuje rychleji, než je taktní, protože se obrátil k Volstrupovi a nechal úsměv zmizet ze rtů. „Mladší syn. Jak dobře ti rozumím, pane. Já také. Ačkoliv já jsem se chopil meče a získal jsem malý majetek jím.“
„Cestou sem lidé tvého otce často mluvili o tom, jak jsi hrdinně bojoval,“ poznamenal Strážce. Byla to pravda. „Rádi bychom slyšeli víc.“
„Ech, nakonec to bylo k ničemu. Přede dvěma lety Roger Sicilský získal všechno, co chtěl, za cenu sedmiletého příměří, jež, jak očekávám, bude trvat déle - tak dlouho, jak ten ďábel bude poskvrňovat zemi - a teď si sedí v míru a bohatství.“ Lorenzo ze sebe téměř viditelně setřásl hořkost. „Nu, volá nás větší věc, svatá věc. Proč byste měli chtít poslouchat vyčichlé historky o válkách proti Rogerovi? Povězte mi, jak se v těchto dnech vede Jeruzalému!“

Při řeči se procházeli dál a došli do místnosti, kde na policích ležely soudky a na stole stálo několik pohárů. Lorenzo zazářil. „Jsme zde. Posaďte se, prosím, přátelé.“ Okázale odvedl Tamberlyovou k lavici, strčil hlavu do zadních dveří a zavolal sluhu. Když se chlapec objevil, poručil přinést chléb, sýr, olivy a ovoce. Sám načepoval víno do pohárů.

„Jsi příliš laskavý, pane,“ řekla Tamberlyová. Až přespříliš. Já vím, co má za lubem, a to se má za pár dní ženit.

„Ne, to vy jste požehnáním pro mne,“ trval na svém. „Dva roky jsem nečinně prozíval. Vy a vaše zprávy jste přišli jako čerstvý vítr od moře.“

„Ano, to si po tak dobrodružném životě, jaký jsi vedl, dokáži představit,“ souhlasil Volstrup. „Slyšeli jsme vyprávět o tvé udatnosti u Rignana, kdy vévoda Rainulf obrátil Sicilany na útěk. Nezachránil ti snad toho dne život zázrak?“

Lorenzo se znovu zamračil. „To vítězství bylo nakonec k ničemu, protože se nám nepodařilo dopadnout Rogera. Proč probouzet takové vzpomínky?“

„Ale já bych tak ráda slyšela pravdivý příběh, ne pouhé pověsti, zvlášť od hrdiny osobně,“ vemlouvala se Tamberlyová.

Lorenzo se rozzářil.

„Skutečně? Nu, po pravdě řečeno, moje úloha nebyla příliš slavná. Když nepřítel podnikl první výpad, vedl jsem útok obchvatem na jeho křídlo. Někdo mě v boji musel udeřit zezadu, protože vím až to, že jsem visel na koni a náš pokus skončil nezdarem. Nejpodivnější na tom je, že jsem se udržel na koni; ale když člověk tráví celý život v sedle, tělo ví samo, jak se o sebe postarat. Ta rána

nemohla být vážná, neboť jsem se probral s čistou myslí, bez bolesti hlavy a mohl jsem se ihned vrátit do boje. Teď zase vy uspokojte mou zvědavost vyprávěním o vašich cestách.“
„Předpokládám, že tě nejvíce zajímá vojenská situace,“ spustil Volstrup, „ale jak jsem ti již řekl, nejsem bojovník. Žel bohu to, co jsem slyšel a viděl, nebylo příznivé.“
Lorenzo zaujatě naslouchal. Jeho časté otázky dávaly znát, že má docela dobré informace. Tamberlyová si zatím v duchu opakovala, co se naučila.
První křížová výprava roku 1099 dosáhla svého cíle za masakru civilistů, na jaký by mohl být pyšný i Čingischán, a dobyvatelé se usadili na dobytém území.
Založili řadu států od Palestiny až po dnešní jižní Turecko - království jeruzalémské, hrabství tripolské, knížectví antiochijské a hrabství edesské. Postupně se dostávali stále víc pod kulturní vliv svých poddaných. Neučili se však jako Normané na Sicílii od civilizovanějších Arabů; křižáci a jejich potomci jako by převzali ty nejnezdravější prvky islámské společnosti. Jejich slabost se prohlubovala, až v roce 1144 emír z Mosulu dobyl Edessu a jeho syn Núreddín postupoval na Jeruzalém. Tamní křesťanský král žádal o pomoc. Opat Bernard z Clairvaux - budoucí svatý Bernard - horlil pro novou křížovou výpravu a papež Evžen ji vyhlásil. O letošních velikonocích, roku 1146, král Ludvík VIL Francouzský „zdvihl kříž“ a slíbil, že výpravu povede.
„Přál jsem si tam jít od počátku,“ vykládal Lorenzo, „ale my Italové jsme v takových věcech loudaví a ke své věčné hanbě jsme tedy zůstali. K jakému užitku by asi tak byl jediný meč mezi Francouzi, když ti nám navíc

nedůvěřují? Kromě toho otec zařídil můj sňatek s pannou Ilarií. Je to dobrá partie, lepší, než v jakou může skoro nemajetný voják rozumně doufat. Nemohu ho opustit bez této další opory pro jeho dům a bez dalšího, tentokrát legitimního vnoučete, které by mu prosvětlilo stáří.“
Jenže já v těch sokolích očích vidím tužbu, pomyslela si Tamberlyová. Svým způsobem je to hodný člověk a ke svým závazkům se staví čestně. A je statečný a zdá se, že i nadaný taktik. M~hm, řekla bych, že Ilariina otce přesvědčila k souhlasu jeho pověst z války. Vzbuzuje naději, že by si v Palestině mohl vydobýt slušnou kořist. A pokud by si Lorenzo nejdřív rád vyrazil z kopýtka, nu, je to sňatek z rozumu a mám podezření, že Baria není zrovna zářná krasavice. Kromě toho mi vzdělání Stráže říká, že lidé zde sice mohou být upřímně zbožní, ale jejich sexuální mravy jsou hodně volné. I u žen, pokud to nestavějí na odiv. Dokonce to platí i pro homosexuály bez ohledu na to, že je zákon káže pověsit nebo upálit. Není ti to povědomé, Kaliforňanko?
„Ale teď opat káže mezi Němci,“ pokračoval Lorenzo zvučným hlasem. „Slyšel jsem, že mu král Konrád popřává sluchu. A to byl statečný válečník, když sem před deseti lety přišel s císařem Lotharem, aby nám pomohli proti Rogerovi. Jsem si jistý, že také pozvedne kříž.“
Pozvedne, někdy koncem roku. A císařství má kromě svých zaalpských držav těsné svazky po celé Itálii. (S ohledem na potíže, jež mu způsobí nepokojná šlechta, se Konrád sice nikdy nedostane k tomu, aby se nechal korunovat císařem, ale to je detail.) Lorenzo pod jeho praporem najde spoustu svých druhů a dost možná dostane na povel nějakou jednotku. Konrád vytáhne přes Uhry na jih na podzim roku 1147. To Lorenzovi

ponechává spoustu času na to, aby s Ilarií počali dítě, dítě, které se nestane papežem Řehořem IX__ „Proto zůstávám tak trpělivě, jak jen dokáži," uzavřel Lorenzo. „Za všech okolností nakonec půjdu. Bojoval jsem za pravdu a Církev svatou příliš dlouho, než abych nyní nechal svůj meč zrezivět. Ale nejlepší bude, když potáhnu s Konrádem."

Kdepak nejlepší. Hrůza. Druhá křížová výprava se stane děsivou fraškou. Choroby budou kosit Evropany stejnou měrou jako boj, až se nakonec ti, kdo přežili, zbití a zklamaní odplíží domů. V roce 1187 vstoupí Saladin do Jeruzaléma.

Ovšem tyto křížové výpravy, první, druhá až sedmá, stejně jako ty, jež byly zaměřeny proti pohanům a kacířům v samotné Evropě, jsou beztak až konstrukcí pozdějších historiků. Občas papež nebo někdo jiný žádal nějaké konkrétní činy a někdy, ne však vždycky, to vyvolalo vážně míněnou reakci. Hlavně to však byla otázka toho, jestli člověk - idealista, vojenský velitel, lupič, anebo nejčastěji směs všech tří - mohl být prohlášen za křižáka. To s sebou neslo zvláštní práva a výsady na tomto a odpuštění hříchů na onom světě. Tak říkalo právo. Skutečností však byli muži, kteří pochodovali, jeli na koni, plavili se, hladověli, žíznili, hýřili, bojovali, znásilňovali, pálili, loupili, masakrovali, mučili, trpěli nemocemi i zraněními, umírali ošklivou smrtí nebo bohatli, upadali do zajetí, stávali se otroky, nuzně se protloukali cizími zeměmi nebo se někdy i vraceli, sem a tam po celá staletí. Mezitím prohnaní Sicilané, Benátčané, Janované a Pisánci rýžovali na tom provozu pohádkové zisky; a asijské krysy, ukryté v

lodích směřujících do Evropy, spolu se svými blechami roznášely dýmějový mor…
Volstrup a Tamberlyová měli do mozku implantované dostatečné znalosti na to, aby se nenechali zaskočit Lorenzovými dotazy na Království jeruzalémské. Byli tam ostatně předem na rychlé prohlídce. Ano, patřit ke Stráži má své výhody. I když se člověk musí hodně brzy duševně obrnit.
„Ale já vás zdržuji!“ vyhrkl náhle Lorenzo. „Odpusťte mi. Úplně jsem zapomněl na čas. Jeli jste dnes celé hodiny. Má paní musí být jistě unavená. Pojďte, odvedu vás do vaší ložnice. Tam si můžete do večeře odpočinout, umýt se a převléci se do čistých šatů. Setkáte se s řadou dalších hostů. Zdá se, že se příbuzní sjíždějí z poloviny Itálie.“
Když se cestou ze síně ukláněl, setkal se jeho zrak s očima Tamberlyové. Po několik úderů srdce ten pohled opětovala. Manse má pravdu, žena, která se vyzná, může být velice užitečná. Může se dozvědět hodně o situaci a o tom, co můžeme udělat. Jenže… hodím se na to? Já a vamp?
Uctivý sluha jim ukázal, kde mají uloženy věci, zeptal se, zda je všechno v pořádku a oznámil, že jim mohou přinést horkou vodu do maličké měděné vany, kdykoliv si pán a paní budou přát. Lidé byli v tomto období hodně čistotní a běžně navštěvovali smíšené lázně. Páchnout začnou až za několik století, kdy začne být palivo v důsledku odlesnění drahé.
A stálo tam dvojlůžko. Hostinec v Římě i ten po cestě měl pro muže a ženy oddělené ubytování, kde člověk spal nahý mezi cizími lidmi.

Volstrup zrozpačitěl. Olízl si rty. Na třetí nebo čtvrtý pokus ze sebe vypravil: „Hm… slečno Tamberlyová, nenapadlo mě předpokládat… Já si samozřejmě lehnu na podlahu, a když se někdo z nás bude koupat…“
Vyprskla smíchem. „Promiňte, Emile,“ odpověděla na jeho úžas. „Nebojte se o svou počestnost. Já se k vám obrátím zády, jestli chcete. Ten slamník je bohatě široký. Budeme odpočívat v pokoji.“ V duchu ji maličko zamrazilo: Budu toho schopná, když Manse pracuje v neprobádaném světě sto let v budoucnosti? A potom ji už vřeleji napadlo: Také bych měla věnovat hodně pozornosti Lorenzovi.
1245, Na západě se zvedaly pahorky předhůří Apenin, ale všude jinde kolem se prostírala Apulijská rovina. Většinu jí pokrývala obdělaná půda s bílými skvrnkami vesnic; sady temně zelené, pole zlátnoucí ke žním. Mezi nimi se ovšem táhly široké pruhy luk podobných prérii, porostlých vysokou, létem vyprahlou trávou, a časté lesy. Ty sice byly využívány veřejně, děti v nich pásaly stáda dobytka a hejna hus, ale jejich hlavním účelem bylo poskytovat prostor a divokou zvěř pro císařovo sokolničení.
Jeho družina projížděla jednou z těchto obor k Foggii, jeho nejmilovanějšímu městu. Za jejich zády slunce vrhalo dlouhé žluté paprsky a modré stíny vzduchem dosud teplým, dosud plným vůní země. Před nimi zářily hradby, bašty, věže a vížky města: odrazy od skla a zlacení jim blýskaly do očí. Zvuk zvonů, hlasitý z města, slabý z kapliček rozesetých po kraji, vyzváněl klekání.
Ten mír na Everarda hluboce zapůsobil, tím víc, když si připomněl jinou scénu, jež se odehrála nedaleko. Jenže mrtví od Rignana leželi sto osm let hluboko v minulosti.

Z těch, kdo byli naživu, jenom on a Karel Novák pamatovali tu bolestnou událost, a to proto, že přeskočili mezilehlé generace.
Vrátil se v myšlenkách k aktuálním záležitostem. Ani Fridrich (Friedrich, Fridericus, Federigo… podle toho, kde jste se na jeho rozsáhlém panství nacházeli), ani jeho společníci nevěnovali volání k modlitbám žádnou pozornost. Šlechtici spolu rozmarně tlachali. Po hodinách strávených venku byli oni i jejich koně trochu unavení. Duhová směsice oděvů skýtala pestrou podívanou. Na zápěstích jim seděli dravci s čepičkou na hlavě a na nohách jim škádlivě cinkaly rolničky. Také dámy měly na obličejích masky, aby chránily svou krásu před povětrnostními vlivy; to dávalo příležitost k obzvlášť pikantnímu stylu koketování. Průvod uzavíralo služebnictvo. U sedel se houpal úlovek: křepelky, sluky, volavky, zajíci. Přes zadek koní byly zavěšeny koše a drahé skleněné láhve s občerstvením.
„Nu, Munane," oslovil ho císař zdvořile i žoviálně zároveň, „co si myslíš o lovu v Sicílii?" Mluvil německy -přesněji dolnofranckým nářečím, které jeho host ovládal. Jediným dalším společným jazykem jim byla latina, nemluvě o útržcích italštiny, které snad Islanďan nasbíral po cestě.
Everard si připomněl, že „Sicílie" neznamená jen ostrov, ale celé Regno včetně nejjižnější části pevniny, v minulém století vytyčené Rogerovým mečem. „Je nanejvýš působivý, Tvá Milosti," odpověděl opatrně. To byl současný způsob oslovení nejmocnějšího muže na západ od Číny. „Ovšem, jak dnes všichni viděli, ač jim dobré vychování nedovolilo smát se nahlas, v mé nešťastné vlasti jsme měli málo příležitostí lovit s ptáky.

A těch několik lovů, kterých jsem byl svědkem na kontinentu, byly štvanice na jelena.“
„Ech, ty přenecháme těm, kdo se chtějí cvičit v bujných povyraženích,“ ušklíbl se Fridrich. Tím víceznačným výrazem si sám nahrál na pointu: „Myslím tím ta, při kterých člověk pronásleduje parohatou zvěř, ačkoliv parohy bývají k vidění i při jiných kratochvílích.“ Zvážněl. „Ovšem sokolnictví je dnes víc než jen zábava, je to umění i věda.“
„Slyšel jsem, že Tvá Milost napsala o této věci knihu a doufám, že si ji budu moci přečíst.“
„Dám příkaz, aby ti věnovali opis.“ Fridrich pohlédl na grónského sokola, kterého sám vezl. „Jestliže jsi mi dokázal tohoto ptáka přivézt přes moře i souš v prvotřídním stavu, máš vrozený dar a takový by neměl zůstat ležet ladem. Budeš se cvičit.“
„Tvá Milost mě poctívá víc, než si zasloužím. Obávám se, že si ten pták nevedl ani tak dobře jako jiní.“
„Ano, potřebuje další výcvik. Bude mi potěšením, když mi to čas dovolí.“ Everard si všiml, že Fridrich ne-řekl „když mi to Bůh dovolí“, jak by se běžně vyjádřil středověký člověk.
Dravec ve skutečnosti pocházel z ranče Stráže v před-indiánské Americe. Sokoli představovali vynikající dar a prostředek k prolomení ledů v mnoha prostředích, jen bylo třeba je věnovat pouze osobám, jejichž postavení odpovídalo vzácnosti takového daru. Everard se o něho musel starat jen po krátkou cestu z kopců, kde jeho a Nováka vyložil tempocykl.
Bezděčně se ohlédl k západu. Tam čekal Jack Halí v úzkém údolíčku, do kterého místní lidé podle všeho zabloudili jen zřídka. Pár slov do vysílačky ho okamžitě

přivolá. Nezáleží na tom, že se zjeví veřejně. Tuhle historii Stráž střežit neměla, tu bylo třeba svrhnout.
Pokud se to dá provést… To se jistě snadno dá pomocí několika objevů a činů; jenže se nedalo předvídat, co z nich vznikne. Lépe bude zůstat co nejopatrnější. Drž se čerta, kterého trochu znáš, dokud nezjistíš, ze které škatulky vyskočil.
Proto podnikl Everard svůj průzkum v roce 1245. Volba to nebyla úplně náhodná. Zbývalo pět let do Fridrichovy smrti - ve ztraceném světě. V tomto světě méně stresovaný císař nepodlehne předčasně chorobě zažívacího ústrojí a jeho smrt nezmaří veškeré naděje Hohenštaufů. Rychlý předběžný průzkum odhalil, že většinu tohoto léta strávil ve Foggii a všechno mu vycházelo hladce. Všechny jeho plány se dařily téměř bez zadrhnutí.
Dalo se tedy čekat, že Munana Eyvindssona přivítá. Fridrichova zvědavost neznala mezí; vedla ho k pokusům na zvířatech a šířila se šeptanda, že i k vivisekci lidí. Islandané, ačkoliv byli vzdálení, tajemní a chudí, vlastnili jedinečné dědictví. (Everard se s ním seznámil při jednom úkolu ve vikingském období. V této době jsou Skandinávci už křesťany, ale na Islandu se dávno zapomenuté vědění zachovalo.) Munan se netajil tím, že je psancem. To ovšem jednoduše znamenalo, že jeho nepřátelé intrikami přiměli Althing, aby nad ním vynesl rozsudek: po příštích pět let ho každý, kdo to dokáže, smí zabít, aniž by ho stihl trest. Republika se zmítá v maelstromu sporů mezi významnými rody a zanedlouho se poddá norské koruně.
Stejně jako všichni v jeho postavení, kteří si to mohli dovolit, se Munan na dobu svého psanectví vydal za

hranice. Po přistání v Dánsku si koupil koně a najal si sluhu a tělesného strážce v jedné osobě - českého žoldnéře Karla, jenž se tam momentálně potloukal bez práce. Beze spěchu a bezpečně cestovali k jihu. Fridrichův mír udržoval v říši tuhý pořádek. Munanovým prvním cílem se stal Řím, ale svatá pouť nebyla jeho hlavním zájmem, takže si vzápětí splnil svůj skutečný sen, setkat se s mužem nazývaným stupor mundi, „úžas světa“.

Nejenom dar mu vynesl císařovu přízeň. Ještě víc mu ji zajistily ságy, jež uměl přednášet, eddické a skaldské básně. „Otevíráš mi celý nový všehomír!“ jásal Fridrich. Od vládce, na jehož dvůr přicházeli tak rozmanití učenci ze Španělska a Damašku jako astrolog Michael Scot či matematik Leonardo Fibonacci z Pisy, jenž do Evropy zavedl arabské číslice, to byla nemalá poklona. „Musíš s námi strávit nějaký čas.“ To bylo před deseti dny.

Těkavé vzpomínky přerušil potměšilý tón. „Cožpak se chrabrý pan Munan tak daleko od domova bojí pronásledování? Musel vskutku někomu uškodit, pokud je tomu tak.“

To řekl Piero della Vigna, jedoucí po Fridrichově pravém boku. Byl to muž středního věku, střihem prošedivělého vousu i nevýrazným oděvem dával najevo, že je povznesen nad výstřelky módy, ale v očích se mu blýskal intelekt stejně pronikavý, jakým se pyšnil jeho vládce. Tento humanista, mistr latinského slohu, právník, rádce a nedávno jmenovaný kancléř byl víc než jen císařovým tajemníkem, byl to jeho nejbližší přítel na dvoře hemžícím se prospěcháři.

Poplašený Everard zalhal: „Myslel jsem, že slyším nějaký hluk.“ Ten chlapík je hodnou chvíli nějaký

nasupený, napadlo ho. Co ho žere? Přece se nemůže bát, že ho vytěsním z císařovy přízně.
Piero vyrazil do útoku: „Ha, rozumíš mi pozoruhodně dobře.“
Everard si v duchu vynadal. Ten mizera to řekl italsky. Zapomněl jsem, že jsem cizinec, který teprve přijel. Přiměl se k úsměvu. „Nu, přirozeně jsem z jazyků, které jsem cestou slýchal, leccos pochytil. To však ještě neznamená, že budu urážet sluch Jeho Milosti tím, že se jimi budu snažit mluvit v jeho přítomnosti.“ Zlomyslně dodal. „Prosím signora za odpuštění. Dovol mi, abych ti to přeložil do latiny.“
Piero mávl rukou. „Rozuměl jsem.“ Tak aktivní člověk se samozřejmě naučí německy, i když tento jazyk nepochybně nepokládá za nic lepšího než chrochtání. Místní jazyky získávaly stále větší politický i kulturní význam. „Dosud jsi však působil jiným dojmem.“
„Je mi líto, jestli si někdo mé chování špatně vyložil.“
Piero se zahleděl jiným směrem a zadumaně zmlkl. Myslí si snad, že jsem špeh? Čí asi? Pokud jsme byli schopni zjistit, nezbyli Fridrichovi žádní nepřátelé, kteří by stáli za pozornost. Ano, francouzský král má jistě obavy…
Císař se zasmál. „Myslíš, že nás chce náš host zneškodnit, Piero?“ dobíral si ho. K lidem, kteří mu stáli nejblíž, dokázal být nemálo krutý. „Uklidni své srdce. Nezdá se mi, že by náš dobrý Munan mohl být v něčích službách, pokud ovšem ten někdo není Giacomo de Mora.“
Everarda osvítilo poznání. To je ono. Pierovi dělá obrovské starosti pan Giacomo. Ten se o mne skutečně zajímá víc, než by se dalo čekat. Piero se bojí, že pokud mě sem Giacomo přímo nenasadil, pak přinejmenším

dokáže vymyslet nějaký způsob, jak mě využít coby nástroje proti svému rivalovi, člověk v Pierově postavení má sklon vidět stíny v každém rohu.
Zmocnila se ho lítost. Jaký bude osud toho muže v této historii? „Také“ za několik let padne po obvinění ze spiknutí proti svému pánu, bude oslepen a v zoufalství si roztříští hlavu o kamennou zeď? Zapomene na něho budoucnost a bude si místo něho pamatovat Giacoma de Moru, jehož jméno nebylo zaznamenáno v žádné kronice, kterou znala Stráž?
Jo, tyhle intriky jsou jako tanec po nitro glycerínu. Možná bych se měl držet dál i od Giacoma. Ovšem… kde bych snadněji našel stopu, která mě dovede k tomu, co se pokazilo, než u Fridrichova vynikajícího vojenského velitele a diplomata? Kdo má o tomto světě rozsáhlejší a promyšlenější znalosti? Pokud se rozhodl věnovat mi pozornost, když zrovna nemá co na práci a císař ano, měl bych prokázanou čest přijímat s patřičnou podlézavostí.
Zvláštní, že se dnes na něco vymluvil a nejel také…
Kopyta hlasitě zaklapala. Družina přijela na hlavní silnici. Fridrich nasadil koni ostruhy a na chvilku ostatní o hodný kus předjel. Zpod čapky s pérem mu padaly zlatohnědé vlasy. Světlo zapadajícího slunce je proměnilo ve svatozář. Jistě, vlasy už mu řídly, štíhlá střední postava se začínala zakulacovat a vrásky se vrývaly hluboko do hladce oholené tváře. (Byla to germánská tvář; měl v sobě víc po svém dědovi Fridrichovi Barbarossovi než po dědovi Rogerovi II.) Avšak v tom okamžiku se podobal nějakému bohu.
Rolníci, dosud pracující na blízkém poli, se mu nemotorně uklonili. Stejně učinil i mnich, plahočící se do

města. Bylo v tom víc než jenom úcta před mocí. Tento vládce měl kolem sebe vždycky auru nadpřirozena i v Everardově historii. Navzdory jeho sporům s církví v něm mnoho lidí - zejména nemálo františkánů - vidělo nadpřirozenou postavu, nebesy seslaného vykupitele a reformátora pozemského světa. Mnozí jiní v něm viděli Antikrista. Ale to se zdálo být minulostí. V tomto světě válka mezi ním a papeži už skončila a on zvítězil.

Řinčivým klusem se sokolníci blížili k městu. Hlavní brána byla ještě otevřená, neboť se zavírala hodinu po západu slunce. Nebylo toho zapotřebí, nic nehrozilo, avšak císař tak nařídil zde i ve všech svých zemích. Dopravě je vyhrazena určitá doba, obchod je třeba regulovat. Brána ztělesňovala málo z onoho půvabu a zdobnosti Palerma, kde Fridrich strávil chlapecké roky. Byla masivní a stroze čtverhranná, stejně jako budovy, které nařídil postavit jinde, pevnosti i administrativní centra. Nad ní ve večerním vánku povlával prapor s orlem na zlatém poli, znak dynastie Hohenštaufů.

Nikoliv poprvé od svého příchodu Everard přemítal, kolik z tohoto dění znala jeho historie. Ve dvacátém století, jeho dvacátém století, zůstalo takových staveb málo a zbývající personál Stráže měl i bez studia vývoje architektury práce až nad hlavu. Možná se tohle město příliš nelišilo od „původní“ středověké Foggie. Nebo možná ano. Hodně to závisí na tom, kdy vlastně události vykolejily.

Přísně vzato k tomu došlo asi před sto lety, kdy se nenarodil papež Řehoř IX. ~ pokud to nebylo později, kdy třeba zemřel mladý, nevstoupil do duchovního stavu nebo kdovíco. Jenže změny v čase se nešíří v podobě jednoduché vlnoplochy. Je to nekonečně složité

vzájemné působení kvantových funkcí, daleko mimo chápání mé ubohé hlavy.
Je představitelné, že sebemenší změna může anulovat celou budoucnost, pokud se dotkne nějaké rozhodující události. Teoreticky by takových mělo být nekonečně mnoho; ale ne vždy jsou skutečně tak citlivé. Proud času jako by se sám změnám bránil a procházel kolem nich, aniž by ztratil správný směr a průběh. Někdy se však vyskytly zvláštní drobné víry - a tady jeden narostl do monstrózních rozměrů…
Jenže změna se musí šířit v podobě řetězu příčin a následků. Kdo mimo bezprostřední okolí se kdy dozví, co se stalo nebo nestalo v několika rodech v Anagni? Bude trvat dlouho, než se důsledky změn rozšíří. Zbytek světa zatím půjde nedotčeně dál svou cestou.
Konstancie, dcera krále Rogera II., se narodila po otcově smrti. Bylo jí přes třicet, když se provdala za Barbarossova mladšího syna, a devět dalších let uplynulo, než mu v roce 1194 porodila Fridricha. Její manžel se stal císařem Jindřichem VI., díky sňatku s ní získal sicilskou korunu a zemřel krátce po Fridrichově narození. Fridrich to úchvatné hybridní království zdědil. Vyrostl uprostřed tamních intrik a nepokojů pod poručnictvím papeže Inocence III. Ten mu vyjednal první manželství a obratnou politikou dosáhl toho, že ho římskoněmecký svaz prohlásil za nejvyššího krále, protože Ota IV. působil církvi nesnesitelné potíže. V roce 1220 Fridrich zvítězil na celé čáře a nový papež Honorius III. ho pomazal na císaře Svaté říše římské.
Nicméně vztahy s ním se už dlouho horšily. Fridrich zanedbával nebo zapíral slib za slibem; jen v jediném ohledu postupoval v souladu s přáním Matky Církve, a to

při pronásledování kacířů. Nejokatější bylo, že stále odkládal splnění svého slibu, že se vydá na křížovou výpravu, zatímco potlačoval povstání a zajišťoval vlastní moc. V roce 1227 Honorius zemřel…
Jo. Pokud jsme se svými skrovnými zbylými prostředky dokázali zjistit, až do té doby probíhalo všechno víceméně stejně. Vdovec Fridrich se v roce 1225 oženil s Jolandou, dcerou nominálního krále Jeruzaléma, m-hm, přesně jak měl učinit. Chytrá příprava terénu ke znovuzískání té nemovitosti od mohamedánů. Až na to, že tuhle prácičku stále odkládal a místo toho se snažil utvrdit silou svou vládu nad Lombardií. A pak v roce 1227 Honorius zemřel. A příštím papežem se nestal Řehoř IX., ale Celestin IV. a od té chvíle byl svět čím dál tím méně takový, jaký měl být.
„Zdráv buď císař!“ zahulákaly stráže a vztyčily píky na pozdrav. Pestré oděvy sokolníků na chviličku potemněly v průjezdu. Od kamenných zdí se odrážela ozvěna. Vyjeli na ohradí, široké a hladce vydlážděné prostranství pod hradbami, za nímž se tyčily budovy města. Nad střechami Everard zahlédl věže katedrály. Proti východnímu nebi vypadaly zachmuřeně, jako by se na ně už snášela noc.
Za bránou čekal vybraně oděný muž se sluhou. Podle netrpělivosti, jakou dávali najevo jejich koně, tam stáli už značně dlouho. Everard v něm poznal jednoho z dvořanů. Muž přijel blíž a pozdravil.
„Odpusť mi mou dotěrnost, Milosti,“ řekl, „ale myslel jsem, že bys to měl vědět co nejdřív. Dnes přišla zpráva, že vyslanec z Bagdádu včera přistál v Bari. Za úsvitu se měl se svým doprovodem vydat na cestu.“

„K čertu,“ vykřikl Fridrich. „Pak tedy dorazí zítra. Já vím, jak Arabové jezdí.“ Ohlédl se. „Lituji, ale hostinu chystanou na večer musím zrušit,“ oznámil své společnosti. „Budu mít příliš mnoho práce s přípravami.“
Piero della Vigna zvedl obočí. „Skutečně, pane?“ podivil se. „Je nutné jim prokazovat velké pocty? Dnešní chalífát je jenom ubohá slupka dávné velikosti.“
„Tím spíš jej jako spojence na onom boku musím znovu vypiplat do síly,“ odvětil císař. „Pojeďme!“ On, kancléř i dvořan odklusali.
Zklamaní hodovníci se po jednom, po dvou či po třech rozjeli každý svou cestou a tlachali o tom, co tato návštěva může znamenat. Někteří bydleli v paláci a jeli pomalu za svým vládcem. Everard také. Jel však loudavě a oklikou, aby zůstal sám a mohl přemýšlet.
Význam… Hm. Možná Fridrich nebo jeho nástupce skutečně ochrání Blízký východ a zastaví Mongoly, až tam vpadnou. Nebyla by to bomba?
Strážci se táhla hlavou minulost, ale nebyla to minulost jeho světa, byl to běh tohoto světa, jenž neměl existovat, jak jej útržkovitě zmapoval on a několik jeho pomocníků. Papež Celestin, mírný člověk křehkého zdraví, měl do Řehoře příliš daleko, než aby na císaře uvalil klatbu, když ten znovu odložil křížovou výpravu. V Everardově světě Fridrich bez ohledu na to konečně vyplul a skutečně Jeruzalém získal, nikoli bojem, ale obratným vyjednáváním. V této historii se potom nemusel sám korunovat jeho králem; církev ho pomazala, což mu vložilo do ruky silnou páku a on dobře věděl, jak ji má používat. Potlačil a nahradil svými lidmi takové nepřátele, jako byl Jan Ibelin z Kypru, a stvrdil dohody s muslimskými vládci Egypta, Damašku a Iconia neboli

Konyi. S ohledem na tyto opory v celé oblasti mohli Byzantinci zapomenout na veškeré vyhlídky na svržení svých nenáviděných latinských pánů - a ti se stále víc museli přizpůsobovat přání císaře Svaté říše římské.
Mezitím se v Německu vzbouřil Fridrichův korunní dědic Jindřich; i v tomto světě otec jeho vzpouru potlačil a syna uvěznil na zbytek života. I v tomto světě ubohá královnička Jolanda zemřela žalem mladá a zanedbávaná. Ovšem bez dočasně usmířeného papeže Řehoře, který by Fridrichovi zařídil třetí sňatek, neměla být císařovou třetí manželkou Isabella Anglická, nýbrž dcera z aragonského královského rodu.
K roztržce s Celestinem došlo, když císař, jemuž zrovna nesvazovaly ruce žádné jiné úkoly, vytáhl se svými vojsky do Lombardie a nemilosrdně si ji podrobil. Potom, pohrdaje všemi zárukami, uchvátil Sardinii a s její královnou oženil svého syna Enzia. Když Celestin viděl, jak se kolem papežských států stahuje smyčka, neměl na vybranou nic jiného, než Fridricha exkomunikovat. Fridrich a jeho veselí chlapci si z klatby nic nedělali. Během příštích několika roků zabrali střední Itálii.
Mohl tedy vyslat mohutné vojsko proti Mongolům, když napadli Evropu, a roku 1241 jim uštědřil rozhodující porážky. Když téhož roku zemřel Celestin, „spasitel křesťanstva“ snadno prosadil volbu loutkového papeže Lucia IV.
Anektoval ty části Polska, kde se jeho vojska střetla s Mongoly. Řád Německých rytířů se stal jeho nástrojem a s Fridrichovou pomocí dobýval Litvu. V Uhrách probíhala vyjednávání o dynastickém sňatku… Co bude dál? Kdo je další na řadě?

„Promiň!“ Everard tvrdě přitáhl koni otěže. Zabrán do myšlenek projížděl úzkou uličkou plnou houstnoucího šera a málem srazil chodce. „Neviděl jsem tě. Jsi v pořádku? „ Tentokrát se odvážil mluvit plynně místním italským nářečím. Musel, kvůli slušnosti.
„To nic není, pane, to nic.“ Muž si těsněji přitáhl blátem postříkané roucho a pokorně vycouval. Everard rozeznal plnovous, širokou čapku, žlutou nášivku. Ano, Žid. Fridrich Židům nařídil nosit výrazně odlišný oděv, zakázal židovským mužům holení a vyhlásil dlouhý seznam dalších omezení.
Protože nedošlo k žádné opravdové škodě, Everard mohl uklidnit svědomí a jet ve své roli dál. Ulička vyústila na tržiště. Za soumraku bylo téměř opuštěné. Lidé obývající středověká města zůstávali po setmění většinou pod střechou, ať už kvůli zákazu vycházení, nebo z vlastní vůle. Zde se nemuseli bát zločinců - císařské hlídky a mistři popravčí udržovali kriminalitu na nízké úrovni - nicméně klopýtat po neosvětlených ulicích plných výkalů a odpadků nebyla žádná legrace. Uprostřed náměstí trčel dosud neodstraněný ohořelý kůl a kolem něho místo, odkud byl jen nahrubo uklizen popel a ohořelé uhlíky. Everard se už dřív doslechl cosi o ženě usvědčené z manicheismu. Očividně ji dnes upálili.
Zaťal zuby a jel dál. Fridrich není ve skutečnosti zosobněním zla jako Hitler. Není ani zvrhlý idealista, ani politik, který se snaží udělat si dobré oko u církve. Jeho přístup k pálení kacířů se nese ve stejném duchu, jako když vypaluje vzdorná města a masakruje jejich obyvatele - jako když omezuje nejen Židy a muslimy, ale i potulné muzikanty, děvky a vůbec všechna nezávislá

povolání - jednoduše nejsou v jeho očích užiteční. O blaho těch, kteří jsou, pečuje.
Při přípravě na tuto akci jsem nejednou četl historiky, kteří tvrdili, že založil první moderní stát (přinejmenším v Evropě od pádu Říma): byrokracie, regulace, názorová policie, veškerá autorita soustředěná na vrcholu. Ať se propadnu, jestli mi bude někdy líto, že se v mém světě po jeho smrti rozpadne!
V této časové linii se očividně nerozpadl. Everard už viděl, jak to bude vypadat o sedm století později. (Hele, Wando, jakpak se ti vede před sto lety?) Říše se bude generaci za generací rozpínat, až pohltí a přetvoří celou Evropu a určitě bude mít hluboký vliv i na Orient. Na přesném průběhu tohoto procesu nezáleží. Everard si tipoval angloříšskou alianci, která si rozdělila Francii, načež říše pohltila Britské ostrovy, Iberský poloostrov, patrně všechna dosud nezabraná území až k Rusku a možná i kus toho. Její námořníci dosáhnou Ameriky, i když určitě mnohem později než v roce 1492; v této historii také chybí renesance a vědeckotechnická revoluce. Její kolonie se budou energicky šířit na západ. Ale po celou tu dobu bude její srdce užírat hniloba, jež zasahuje každé impérium.
Církev sice bezprostředně nezhyne, ani se nerozštěpí při reformaci, ale stane se z ní nástroj státu a nejspíš ji zachvátí stejná smrtelná agónie jako říši.
Pokud zmrzačená Stráž nedokáže tento osud zvrátit, aniž by přitom zasela něco horšího.
U palácových stájí Everard sesedl a předal koně pacholkovi. Palácový komplex se výhružně tyčil vedle jako ohrazené město ve městě. Přední nádvoří bylo plné ruchu. Uvnitř byly klece pro dravce, avšak on se

(nepravdivě) prohlásil za nezkušeného a neměl sokola, o kterého by pečoval. Aby se mu vyhnul, obešel palác k zadní bráně. Stráže, jimž se ocelové součásti výstroje v pohasínajícím světle matně leskly, ho poznaly a s přívětivým pozdravem ho pustily dovnitř. Byli to prima chlapíci, ať už se v minulosti dopouštěli čehokoliv. Válka je po celé věky stále stejná a Everard také býval voják.

Hrubý písek na cestičce mu tiše chrupal pod botami. Nalevo i napravo se rozkládala zahrada. Zaslechl zurčení fontány. Stejně jasně zazněly struny loutny. Kdesi za živými ploty a altánky, kam Everard neviděl, spustil mužský hlas píseň. Nejspíš mu naslouchala nějaká mladá dáma, protože slova byla milostná. Zpíval jižní němčinou. Trubadúři zmizeli spolu s provensálskou civilizací, již zničila křížová výprava proti albigenským; nemálo minessengrů však překročilo Alpy, aby vyhledali Fridrichův dvůr.

Před ním se rozkládal palác.

Středověkou těžkopádnost trochu odlehčovala nedávno přistavěná křídla. V mnoha oknech se svítilo. Nezářila jasem elektrických lamp za tabulovým sklem - tento svět něco takového možná nikdy nepozná. Malými tabulkami zalévanými do olova pronikal kalný, ale teplý přísvit plamenů. Když Everard vešel dovnitř, octl se v chodbě osvětlené po celé délce lucernami.

Nikdo jiný nebyl v dohledu. Služebnictvo se uchýlilo do svých komor, aby lehce povečeřelo a uložilo se k spánku. (Hlavní jídlo dne se podávalo časně odpoledne. Sám Fridrich, a tedy i jeho doprovod, jedl jednou denně.) Everard se vydal nahoru po schodech. Třebaže ho císař poctil komnatou v paláci, ta přirozeně ležela stranou a dělil se o ni se svým sluhou.

Otevřel dveře a vešel dovnitř. Místnost byla malá a její zařízení se skládalo z jednoho dvojlůžka, páru stoliček, truhlice na šaty a nočníku. Novák vstal a postavil se do pozoru. „Pohov," zavrčel Everard americkou angličtinou. „Kolikrát vám mám říkat, že přede mnou si tu vaši středoevropskou Ordnungsliebe můžete odpustit?" Hranatý Čech se zachvěl. „Pane…" „Moment." Oba se přibližně každých čtyřiadvacet hodin ohlásili Jacku Hallovi, aby muž u tempocyklu věděl, že jsou v pořádku. Tohle byla dnes Everardova první příležitost udělat to v soukromí. Novák už se několikrát zmínil, že ho při tom zpozorovali, když si myslel, že je sám, a dočkal se podivných pohledů, i když na něho nikdo s otázkami nedotíral. Snad to považovali za nábožný zvyk, jichž existoval bezpočet druhů. Everard vytáhl zpod kabátce medailon, zvedl ho k ústům a stiskl spínač. „Hlášení," řekl. „Jsem zpátky v paláci. Zatím bohužel žádný vývoj. Vydržte, starouši." Neustále jen čekat tam venku musela být nuda, ale kovbojský život naučil Halla trpělivosti.

Jak mohlo tak malé zařízení generovat rádiové vlny s tak velkým dosahem, Everard nevěděl. Předpokládal, že využívá nějaký kvantový jev. Vypnul komunikátor, aby šetřil baterii, a spustil ho do záňadří kabátce. „Dobrá," prohlásil. „Jestli chcete být nějak užitečný, vyrobte mi sendvič a nalejte mi něco k pití. Vím, že tu máte pořád něco ulitého."

„Ano, pane." Novák očividně neměl stání. Z truhly vylovil bochník chleba, sýr, klobásy a hliněnou láhev. Everard po ní žíznivě sáhl, odzátkoval ji a přihnul si. „Zase vino rozzo," odfrkl. „Nemáte nějaké pivo?" „Myslel jsem, že už jste sám přišel na to, že ani v téhle

době Italové neumějí vařit pivo, které by se dalo pít," odpověděl Novák. „Zvlášť když ho není kde ochladit."
Vytáhl nůž a začal krájet chléb na víku truhly. „Jak se vám dneska vedlo?"
„Docela zábava, i když taková nervózní, ale poučná," zamračil se Everard. „Až na to, že jsem, ksakru, nenarazil ani na jedinou užitečnou stopu. Další náznaky, ale žádný z nich dost dávný na to, aby nám napověděl, kde nebo kdy leží rozhodující moment. Zůstaneme tady ještě týden, pak to pošleme k čertu a přeskočíme zpátky na základnu." Posadil se. „Doufám, že vy jste se moc nenudil."
„Naopak," vzhlédl Novák. V široké tváři se mu objevilo napětí a hlas mu zdrsněl. „Myslím, že jsem získal docela důležitou informaci." „Cože? Mluvte!"
„Víc než hodinu jsem mluvil se signorem Giacomem de Morou."
Everard hvízdl. „Vy - najatý člověk, prakticky tulák bez pána?"
Novák byl podle všeho rád, že může nějak zaměstnávat ruce. „Samotného mě to udivilo, pane. Koneckonců je to jeden z předních císařových rádců, generál z boje proti Mongolům, osobní vyslanec k anglickému králi… No, zkrátka pro mne poslal, přijal mě o samotě, a když vezmu v úvahu rozdíl v našem postavem, choval se docela přátelsky. Říkal, že se chce dozvědět co možná nejvíc o cizích zemích. To, co jste mu vyprávěl vy, bylo prý nanejvýš zajímavé, ale prostí lidé také mají oči a uši a často vidí a slyší věci, kterých si jejich představení nevšimnou. A protože prý dnes náhodou nemá nic na práci…"

Everard si hryzal ret. Cítil, jak se mu zrychluje tep. „To se mi moc nelíbí.“
„Mně také ne, pane.“ Novák nervózně dokrájel a splácl sendvič dohromady. „Ale co jsem mohl dělat? Jedině hrát hloupého, jak nejlíp umím. Jenže se obávám, že herectví není moje silná stránka.“ Napřímil se a zvolna dodal: „Podařilo se mi propašovat do hovoru pár otázek. Snažil jsem se, aby to vyznělo jako obyčejná zvědavost, a on na to skočil. Pověděl mi něco o sobě a… o svých předcích.“
Podal Everardovi sendvič. Everard si ho nepřítomně vzal. „Pokračujte,“ zamumlal a po zátylku mu přeběhl mráz.
Novák už zase stál v pozoru. „Měl jsem takovou předtuchu, pane. Navedl jsem ho, aby řekl něco o své rodině. Víte přece, jak si tihle aristokrati potrpí na rodokmeny. Jeho otec byl… ale na tom nesejede. Zato jeho matka byla Contiová z Anagni. Obávám se, že když jsem to uslyšel, na chvíli jsem ztratil svůj hloupý výraz. Řekl jsem mu, že jsem slyšel vyprávění o slavném rytíři Lorenzovi de Conti, který žil asi před sto lety, a zeptal jsem se ho, jestli to nebyl jeho příbuzný. A byl,“ vyhrkl Novák. „Giacomo je jeho pravnuk. Lorenzo měl jedno manželské dítě. Zanedlouho nato odešel na Druhou křížovou výpravu, onemocněl a zemřel.“
Everard zíral před sebe. „Zase Lorenzo,“ zašeptal. „Tohle nechápu. To je nějaké zaklínadlo nebo co?“ Novák se zachvěl. „Nerad bych, aby bylo.“
„Ne,“ odpověděl Everard hluše. „Není. A myslím, že ani shoda okolností. Slepá náhoda pod slupkou toho, čemu říkáme realita…“ Polkl. „Stráž se zabývá uzly, těmi body v časprostoru, kde je příliš snadné změnit chod světa. Ale nemohla by tím uzlem být místo události osoba? Lorenzo byl, nebo je, něco jako bleskosvod; a blesky jeho

prostřednictvím zasahují daleko do budoucnosti i po jeho smrti - to, co znamenal Giacomo pro Fridrichovu kariéru…“ Zvedl se.
„To je naše stopa, Karle. Vy jste na to kápl. Lorenzo nemohl u Rignana zemřít. Musí se činit ještě v onom krizovém roce, kam jsme poslali Wandu.“
„To znamená, že se musíme vydat za ní,“ řekl Novák nejistě. Zdálo se, že mu až teď plně dochází význam toho, na co narazil.
„Samozřejmě…“
Dveře se rozlétly. Everardovi se rozbušilo srdce. Novákovi zasyčel dech mezi zuby.
Muži, který stál před nimi, bylo přes čtyřicet, měl úzkou tvář, černé, na spáncích prošedivělé vlasy a atletické tělo. Oděn byl do akce: přes košili přetažená prošívanice, přiléhavé kalhoty, holý meč v ruce. Za ním čtyři ozbrojenci svírali halapartny a kusy, zvané „falcione“.
A sakra, zaznělo Everardovi hlavou. Skončila legrace.
„Nu, pane Giacomo.“ Na poslední chvíli si vzpomněl, že má mluvit německy. „Čemu vděčíme za tu čest?“
„Mlč!“ poručil rytíř. Vládl tím jazykem plynně. Čepel držel šikmo před sebou, připravenou k bodnutí nebo seknutí. „Ani jeden se nehýbejte, nebo jste mrtví.“
Zbraně jsme přirozeně nechali v palácové zbrojnici. Máme jen stolní náčiní. A důvtip? „Co to znamená, pane?“ vybuchl Everard. „Jsme hosté Jeho Milosti. Zapomněl jste na to snad? „
„Ticho. Držte ruce před sebou. Vyjděte na chodbu.“
Tam bylo místo pro tyčové zbraně. Hrot halapartny se vznášel blízko Everardova hrdla. Bodnutí by ho zabilo stejně účinně jako výstřel z pistole a mnohem tišeji. Giacomo o několik kroků ustoupil. „Sinibaldo.

Hermanne. „ Mluvil tiše, přesto se však jeho hlas po prostoru mezi kamennými zdmi rozléhal daleko. „Postavte se každý za jednoho. Odeberte jim ty medailony, které mají zavěšené na krku pod šaty.“ Oslovil vězně: „Neodporujte, nebo zemřete.“
„Naše komunikátory,“ zašeptal Novák temporalem. „Halí nebude vědět, kde jsme a co s námi je.“
„Žádné tajné jazyky,“ štěkl Giacomo. S úšklebkem, jehož strnulost snad prozrazovala potlačovaný strach, dodal: „Vbrzku od vás uslyšíme spoustu tajemství.“
„To jsou relikviáře,“ řekl Everard zoufale. „Chceš nás oloupit o posvátné předměty? Měj se na pozoru před Božím hněvem, pane.“
„Zasvěcené kacířství nebo čarodějnictví? „ odsekl Giacomo. „Sledoval jsem vás důkladněji, než si myslíte. Viděli vás, jak k nim mumláte, ale ne způsobem, jakým by se člověk modlil ke svatému. Co jste to vzývali?“
„Takový je islandský zvyk.“ Everard ucítil ruku na krku. Cítil, jak se mu medailon sune po hrudi vzhůru a jak se mu řetízek smeká přes hlavu. Strážný mu vzal i nůž a ihned odstoupil.
„To zjistíme. Teď pojďte. Tiše.“ „Jakým právem porušuješ císařovo pohostinství?“ dožadoval se vysvětlení Everard.
„Jste špehové, snad i čarodějníci. Lžete o tom, odkud jste přišli.“ Giacomo zvedl volnou ruku. „Ne, říkám, ticho.“ Podle všeho chtěl v zárodku potlačit veškerý odpor tím, že ukáže, že ví všechno. „Od začátku jsem měl podezření. Vaše povídačky mi nezněly úplně pravdivě. O tom koutu světa, odkud podle svého tvrzení pocházíš ty, kdo si říkáš Munan, něco vím. Jsi prohnaný, dost chytrý na to, abys oklamal i Piera della Vignu, pokud nejsi v

jeho službách. Povolal jsem si tedy k sobě tvého společníka a vylákal jsem z něho, co ví.“ Tiše se vítězoslavně zasmál. „Co tvrdí, že ví. Říkáš, že jsi přistál v Dánsku, Munane, a našel jsi ho tam, když tam byl nějakou dobu pobýval. On se však zmínil o svárech mezi králem a jeho bratrem, mezi králem a biskupy.“

„Proboha,“ zasténal Novák v temporalu. „Nevěděl jsem nic lepšího a snažil jsem se dělat, že nic nevím, ale…“ Než ho mohl Giacomo okřiknout, ať je zticha, uklidnil se a řekl německy: „Pane, jsem prostý voják. Co vím o takových věcech?“

„Poznal bys, jestli je ve vzduchu válka nebo ne.“ Zůstalo nás ve Stráži tak málo, táhlo Everardovi hlavou. Nemohli jsme myslet na všechno. Karlovi jsme sice poskytli hrubé znalosti o dánských dějinách tohoto období, jenže to byla naše historie, v níž se synové Valdemara II. rozkmotřili a král si znepřátelil biskupy nápadem zdanit církev, aby získal peníze na boj. Jenže v tomhle světě podle všeho Fridrich z Německa udělal něco víc než jen neohrabaný a nestabilní slepenec a tím vyděsil Dány tak, že drží spolu.

Novák měl v očích slzy. „Promiňte, pane,“ zamumlal.

„To není vaše chyba,“ odpověděl Everard. Nemohl jste zabránit tomu, aby vás nějaký chytrý a znalý chlapík nenachytal na švestkách. Nebyl jste naverbován ani cvičen pro zpravodajskou práci.

„Zatýkám vás na místě, dřív, než provedete své zlo,“ řekl Giacomo. „Slyšel jsem, že Jeho Milost je zaneprázdněna, ale dostane zprávu při nejbližší příležitosti a bude si jistě sama přát vědět, komu sloužíte a proč… a jestli je to cizinec.“

Piero dula Vigna, uvědomil si Everard. Úhlavní sok tohohle chlapíka. Jasně, Giacomo by hrozně rád získal

nějaké důkazy proti Pierovi. A možná jeho představy nejsou úplně paranoidní. V mém světě nakonec Fridrich dospěje k závěru, že ho Piero zradil.
Pak ho napadla mrazivější myšlenka: Giacomo je Lorenzův potomek. Jako by tohle pokřivené kontinuum bránilo vlastní existenci - jako by po nás sahalo z Lorenzova hrobu, hrobu toho Lorenza, který je zplodil. Podíval se Giacomovi do očí a viděl v nich smrt.
„Přespříliš zdržujete," řekl šlechtic. „Hněte sebou!"
Everard svěsil ramena. „Jsme nevinní, pane. Dovol mi promluvit s císařem." Stejně to nebude k ničemu, jenom to povede k dalšímu kolu mučení. Kam nás pošlou potom, na šibenici, na špalek nebo na hranici?
Giacomo se obrátil a zamířil ke schodům. Everard se šoural za ním vedle odhodlaněji kráčejícího Nováka. Muži s kůsami šli vedle nich, halapartníci průvod uzavírali.
Everard švihl rukou a hranou dlaně sekl strážného po své pravé straně do krku.
Bleskem se otočil. Halapartník za ním vykřikl a spustil zbraň. Everard odrazil žerď předloktím do strany. Stálo ho to podlitinu, ale to už se octl vojákovi tváří v tvář.
Vyrazil kořenem dlaně a udeřil ho pod nos. Ucítil, jak se kost láme a boří se do mozku.
Překvapení a bojová umění, jaká ještě dlouho nebudou známá ani v Asii. Ale samo o sobě to nestačilo. Dva ozbrojenci leželi na zemi mrtví, umírající nebo omráčení. Oba další i Giacomo odskočili. Novák popadl upuštěnou kusu. Everard se shýbl pro halapartnu. Druhá se mihla vzduchem a málem mu uťala ruku. Ucukl. V místě, kde ocel křísla o kámen, se zajiskřilo.

„Pomoc!“ vykřikl Giacomo. „Vražda! Zrada! Pomoc!“ Teď už nebylo třeba dbát, aby se vše odbylo v tichosti. Tihle dva cizinci, plebejci, srazili dva z císařových mužů. Jeho zbylí podřízení se k pokřiku přidali.
Everard a Novák se rozběhli k odpočívadlu. Giacomo jim uhnul. Ve dveřích po celé chodbě se začali objevovat lidé. „Takhle to nikdy nezvládneme,“ vypravil ze sebe Everard mezi supěním.
„Utíkejte,“ zasípěl Novák. „Já je zaměstnám.“ Octli se na vrcholu schodiště. Novák se zastavil, obrátil a zamával čepelí. „Zabijou vás,“ namítl Everard.
„Zabijou nás oba, když neutečete, dokud můžete, vy blázne. Vy víte, jak s tímhle zatraceným světem skoncovat. Já ne.“ Novákovi se řinul po obličeji pot a slepoval mu vlasy, ale přesto se muž ušklíbl.
„Potom ale nikdy nevznikne. A vy přestanete existovat.“
„Čím se to liší od obvyklé smrti? Říkám vám, utíkejte! „ Novák se přikrčil a rozháněl se kusou sem a tam. Giacomo pobízel přibíhající muže. Další lidé v nižším patře museli také něco zaslechnout. Budou nejistě váhat tak minutu nebo dvě, ne déle.
„Hodně zdaru,“ vypravil Everard ze staženého hrdla a rozběhl se po schodech dolů. Neopouštím ho, přísahal si v duchu. Má pravdu, každý z nás má svou povinnost.
Ta moje je přinést tyhle informace Stráži a využít je.
Jako facka ho zasáhlo vědomí: Ne! Měli jsme na tuhle možnost myslet od začátku, ale v tom spěchu… Jakmile se dostanu k Jackovi, měli bychom být schopni Karla zachránit. Pokud zůstane naživu ještě tak pět minut. Nemůžu se objevit dřív, jinak bych riskoval možnost vlastního útěku, ale tohle je, sakra, taky moje povinnost.
Vydrž, Karle.

Zadními dveřmi vyběhl do zahrady. Za ním sílil povyk. Minul ve večerním šeru mladého muže a ženu, možná onoho minessengra a jeho milou. „Zavolejte stráže," houkl na ně italsky, zatímco pádil kolem. „Vypukla tam výtržnost. Běžím pro pomoc." Znásobit zmatek.
Jak se blížil k bráně, zpomalil. Tamním strážím se ještě nic nedoneslo. Doufal, že si nevšimnou, jak páchne potem.
„Dobrý večer," prohodil nedbale a vyplul ven, jako by odcházel na večírek nebo na schůzku.
Když jim zmizel z dohledu, vydal se bočními uličkami. Šero houstlo. K městské bráně by měl dojít před zavřením, a pokud by se ho na něco ptali, měl by se dokázat vylhat. Nebyl sice výmluvný od přírody, ale naučil se různé mazané triky, zatímco Karel ne. Ráno ho budou honit po celém kraji. Bude potřebovat veškeré své zálesácké schopnosti a nejspíš dva nebo tři dny, aby zůstal na svobodě, než se dostane do údolí, kde čeká Jack Halí - tou dobou už k zbláznění vyděšený obavami.
A potom, pomyslel si, půjde opravdu do tuhého.

1146

„Volá Tamberlyová. Volstrup tu není, mluví s jinými pánskými hosty, ale já jsem sama v našem pokoji a využívám příležitosti, abych se ozvala. Jsme oba v pořádku.“
„Nazdar, Wando.“
„Mansi! Jsi to ty? Jak ses měl? Já tě tak ráda slyším!“
„A já tebe, zlato. Jsem tady s vaším kontaktem Agopem Mikeljanem. Budeš mít několik nerušených minut?“
„Měla bych. Počkej, zasunu pro jistotu závoru… Mansi, poslouchej, zjistili jsme, že Lorenzo de Conti je naživu q a chystá se oženit…“
„Já vím. A my jsme si v budoucnosti potvrdili, že on je tou osobou, kolem které se to všechno točí, točilo a bude točit dál, když tomu neuděláme přítrž. Ta informace jen o zatraceně tenký vlásek nestála Karla Nováka život.“
„Aleně…“
„Jo, kryl můj ústup. Jakmile jsem se dostal ke skútru, skočili jsme s Jackem zpátky v čase a z té rvačky jsme ho vytáhli. O zachování téhle historie nám nejde.“
„Ten tvůj tón… Taky tě málem dostali, že?“
„To nic. Nejsem zraněný, jestli ti to dělá starost. Všechno ti to povím později. Máš ještě něco, co stojí za hlášení?“
„No, hm, včera přijel jako na zavolanou Bartolommeo Conti de Segni.“ „Kdo?“
„Ty si nevzpomínáš? Zmiňoval ses mi o něm. Bratranec nebo tak něco. Mladý, svobodný. Tváří se pěkně kysele. Mám dojem, že si myslel na Ilarii. Pro jeho rodinu by to byl přínosný sňatek.“
„To by souhlasilo. Právě on by se s ní měl v naší historii oženit a stát se otcem papeže Řehoře. Proto musíme

Lorenza odstranit z cesty. A to rychle. Slyšel jsem, že svatba má být příští týden. - Wando? Wando?“
„Ano. Já… Mansi, snad nemyslíš… to nemůžeš… oddělat ho?“
„Mně se ten nápad taky nelíbí. Máme ale na vybranou? Dá se to provést okamžitě, bezbolestně a beze stop na těle; neurální projektor, zastavit mu srdce, jako když se zhasne světlo. Všichni budou přesvědčeni, že to byla přirozená smrt. Budou truchlit, ale život půjde dál. Život našich lidí, Wando.“
„Ne. Zabránit jeho svatbě, to ano. To přece musí jít nějak zařídit. Ale zavraždit ho? Nedokážu uvěřit, že to mluvíš ty.“
„Kéž bych nemusel.“
„Tak mluv jinak, sakra.“
„Wando, poslouchej. On je příliš nebezpečný. Není to jeho vina, ale u Fridrichova dvora jsem zjistil, že on je tím ohniskem chaosu. S jeho světočárou se pojí tolik dalších, že… že dokonce jeho pravnuk mi málem nadobro překazil splnění úkolu; a podařilo by se mu to, nebýt Karla. Lorenzo musí zmizet.“
„Poslouchej, Mansone Everarde. Unes ho nebo něco takového, prima…“
„Jaké potíže by mohlo způsobit, kdyby znenadání zmizel? Říkám ti, že celá budoucnost stojí na událostech tohoto měsíce v Anagni. Na Lorenzovi. Předtím jsem to nevěděl, takže jsem se o něj u Rignana dál nestaral, a podívej se, co z toho vzniklo. Nemáme právo dál zbytečně riskovat. Nezapomeň, že ho mám rád. Tohle mě bolí jako rakovina.“
„Zmlkni a nech mě domluvit. Jsem tady v takové pozici, abych ti mohla pomoct s hladkým provedením operace.

Dokonce si myslím, že beze mne nic nedokážeš. Ale rozhodně zapomeň na to, že bych se propůjčila k vraždě. On… přece nemůžeme…“
„Wando, neplač.“
„Já nepláču! Já… já… Dobře, Ev…Ev…Everarde. Přeber si to, jak chceš. Popotahuj si mě za porušení subordinace, jestli chceš. Ať se mnou udělají cokoliv, budu žít ještě dost dlouho na to, abych tebou celou tu dobu mohla opovrhovat.“
„Mansi? Jsi… tam ještě? „
„Jo. Přemýšlím. Hele, nejsem tak slabý ani sobecký, abych nedokázal unést vinu, když to bude nutné. Ale budeš mi věřit, když ti řeknu, že by pro mne bylo lehčí tam s Karlem zemřít? Kdybychom opravdu dokázali najít nějaký další způsob, který by nezplodil třetí monstrum, neznal by můj vděk hranice nekonečna, ani konce věčnosti.“ „Mansi, Mansi! Já věděla, že budeš souhlasit!“
„Ne tak zhurta, děvče. Nic neslibuju, jenom to, že udělám, co bude v mých silách. Ještě uvidíme, co dokážeme vykoumat. Nějaké návrhy?“
„Musím si to rozmyslet. Je to taky otázka toho, co na něj bude působit, ne? Psychologie. Intuitivní reakce. Ale já už jsem ho poznala docela dobře.“ „Opravdu?“
„Ano, věnuje mi docela hodně zájmu. Ještě nikdy nebyla moje počestnost ohrožena roztomilejším způsobem.“
„Ale?“
„Nechápeš, že právě proto se nedokážu smířit s… Kdyby to byl prostě jen příjemný chlapík, tak snad. Ale on je ve všem tak opravdový. Čest, odvaha, oddanost, bez ohledu na to, jak pokřiveným cílům je propůjčuje; není podle našich měřítek moc vzdělaný, ale pálí mu to stejně jako kterémukoliv jinému chlapovi, jakého jsem kdy potkala.„

„No dobře, tak uvažujme, jak bychom těch jeho mnohých předností mohli využít a vrátit se do svého zítřka.“ „Ale Mansi! Opravdu slyším žárlivý tón?“

II

Pan Emilius z Waterloo oznámil, že se necítí dobře a že raději zůstane na lůžku. Přál si udělat všechno pro to, aby za tři dny mohl být přítomen svatebnímu obřadu a následující oslavě. Signor Lorenzo našel paní Walburgu nečinně posedávat v soláriu. „Proč tak nešťastná, má paní?“ zeptal se. „Tvůj muž jistě trpí jen lehkou chorobou.“

„Dá-li Bůh.“ Vzdychla. „Ale - promiň mi mou světskost - těšila jsem se na onu vyjížďku, o níž jsi mluvil, víc, než si dokážeš představit.“

„Rozumím.“ Přejel ji pohledem. Ani splývavý šat nedokázal skrýt štíhlé a plné tvary postavy. Zpod čepce vyklouzla jedna nebo dvě lokny zlatých vlasů. „Žena jako ty, mladá a zcestovalá, se musí mezi těmito stěnami, uprostřed kvokání neurozených žen, cítit jako uvězněná. Já také, Walburgo, přečasto.“

Zadumaně na něho pohlédla. „Zdáš se být chápavější a laskavější, než bych od takového velkého válečníka kdy čekala.“

Usmál se. „Někdy později si s vámi vyjedu, přísahám.“

„Ó ne, nedávej sliby, které nemůžeš dodržet. Budeš ženatý, budeš mít příjemnější povinnosti, zatímco my… my tvého otce nesmíme déle obtěžovat. Hned po tom radostném dni se vydáme domů.“ Tamberlyová sklopila oči. „Budu navždycky vzpomínat.“

„Ehm, ehm.“ Odkašlal si. „Má paní, upozorni mě, je-li můj návrh nevhodný, ale… snad bys mi mohla poskytnout to potěšení, abych zítra doprovodil alespoň tebe.“

„O…ohromuješ mě, pane.“ Nejdu na to moc zhurta? Jak to mám vědět? Zdá se, že mu to nevadí. „Tvůj čas je zajisté cennější než… Ne, přece jen jsem tě už trochu poznala. Myslíš to upřímně. Ano, zeptám se manžela a věřím, že bude potěšen a poctěn. Třebaže zdaleka ne tolik jako já.“

Lorenzo vysekl poklonu. „Pro mne to bude potěšení a čest trojnásob.“

Vesele si spolu povídali až do večera. Bylo snadné s ním udržovat konverzaci navzdory jeho zvědavosti na země, o kterých tvrdila, že z nich pochází či že je navštívila. Jako prakticky každý muž se dal snadno pohnout k tomu, aby vyprávěl o sobě. Na rozdíl od většiny ostatních to uměl podat zajímavě.

Když se konečně vrátila do své síně, našla Volstrupa zírat do stropu ve světle jediné svíčky. „Jak se vede?“ zeptala se temporalem.

„Neuvěřitelná nuda,“ odpověděl. „Nikdy dřív jsem nedokázal ocenit, jakým požehnáním je knihtisk a nadbytek knih.“ Kysele dodal: „Nu, povinnost především. Napřemýšlel jsem se tady za celou rotu.“ Posadil se a v hlase se mu zachvělo očekávání. „Co máte k hlášení?“

Zasmála se. „Přesně to, v co jsme doufali. Zítra mě chce vzít do lesa. Samozřejmě, když k tomu svolíte.“

„Pochybuji, že by ode mne čekal nějaké námitky. Očividně jsem si získal pověst, ehm, shovívavého člověka.“ Drobný muž svraštil obočí. „Ale co vy; vy se vůbec nebojíte? Buďte opatrná. Věci by se mohly snadno vymknout z ruky.“

„Ne, toho se nebojím. Spíš toho, že se nevymknou.“ Začervenal se? V tom matném světle se to nedalo poznat

jistě. Nejspíš si o mně myslí, že jsem nestyda. Chudák. Najednou mě napadá, nakolik pro něho asi bylo snadné takové nocování, kdy jsme spali nazí vedle sebe, ale jeden druhého jsme se nedotkli. Tak či onak, zítra by to mělo skončit. Tamberlyovou zamrazilo. Vytáhla komunikátor a zavolala Everarda. Mluvili spěšně a k věci.

Bylo zvláštní, jak rychle usnula. Spala lehce, se spoustou snů, ale za rozbřesku se probudila osvěžená. „Hurá na medvěda!“ zvolala.

„Promiňte?“ podivil se Volstrup. „To nic. Popřejte mi hodně štěstí.“ Když se chystala k odchodu, přemohl ji náhlý popud. Sklonila se k němu a vtiskla mu letmý polibek na ústa. „Dávejte na sebe pozor, starouši.“

Lorenzo čekal v přízemí u stolu, kde bylo prostřeno k obvyklé skrovné snídani bez kávy. „V poledne pojíme lépe,“ slíbil. Hlas měl samou rozmarnost. Každé gesto bylo plné italské přemrštěnosti a elegance. „Škoda, že žádné jiné oči než moje nemohou vychutnávat ten požitek, který jsi jim připravila; současně jsem tomu sobecky rád.“

„Prosím tě, pane, jsi stále troufalejší.“ Opravdu by středověká Vlámka mluvila jako viktoriánský román? Ale jemu to, zdá se, nevadí.

„Troufalý ve jménu pravdy, má paní.“

Tamberlyová si ovšem na svém jezdeckém oděvu dala záležet. Zašněrovala si živůtek těsněji, než bylo pohodlné, rukávy a sukně náležitě nařasila a modrá jí odjakživa slušela nejvíc. Nevypadala sice tak oslnivě jako Lorenzo - červený pláštík po lokty přes vyšívaný zlato-zelený kabátec, sahající do půli stehen, meč zavěšený na řemeni z prolamované kůže s bronzovou

přezkou, přiléhavé červenohnědé kalhoty (v barvě jeho očí), červené střevíce se zdviženou špicí - ale zdaleka vedle něho nepůsobila jako zmoklá slepice.
Osten lítosti: Ubohá Ilaria. Tichá, ostýchavá, svým způsobem nehezká, určená stát se zárukou spojenectví, matkou, paní domu; a teď přijdu já a přilákám větší část pozornosti jejího snoubence… Ale to v téhle době není nic neobvyklého; a možná si to jen namlouvám, ale mám z Bartolommea pocit, že o ni má osobní zájem, aspoň trochu. A… ať už se stane cokoliv, neúčastním se vražedného spiknutí.
Koně byli připraveni na ulici před domem. Lorenzo mluvil nepřesně, když se zmiňoval o obědě ve dvou. To by i zde způsobilo jistý skandál. O zásoby a další služby se starali dva sloužící, muž a žena. Někdy během dne bude Tamberlyová potřebovat být s rytířem sama. Pokud iniciativu v tomto ohledu nepřevezme on, bude se toho muset ujmout ona, jenže nevěděla jak. Dávala přednost přímočarým vztahům, takže koketnost nikdy nepěstovala. Nicméně si nemyslela, že by jí bylo zapotřebí.
Ale přesto, když nasedla a usadila se - žádné cimprlich dámské sedlo - ukázat lýtko v přiléhavé punčošce neuškodí, ne?
Kopyta zaklapala po dláždění. Když za sebou nechali brány a pachy města, Tamberlyové se zatajil dech. Od východu proudil příval slunečního světla. Pod svahem ubíhala země do dáli výšinami a dolinami, jasem a stínem, údolími, jimiž se táhly stříbrné nitě potoků, záplatami polí, sadů a vinic. Mezi tím se tulily bílé vesnice. Zahlédla dva vzdálené hrady. Za farmami se na kopcích střídaly hnědé pastviny s pozůstatky lesů, jejichž

zelení probleskovaly první jemné odstíny podzimu. Nad hlavou jim kroužili a křičeli četní ptáci.
Vzduch byl neskutečně čistý a chladný, ale rychle se oteplovalo.
„To je krása," řekla Tamberlyová. „V našich plochých Flandrech nic takového nemáme." V Kalifornii ano.
„Ukáži ti údolí, kde zpívá vodopád a pod ním se míhají rybky jako létavice," odpověděl Lorenzo. „Stromy tam jsou jako pilíře s loubím, pod nímž skoro uvidíš lesní nymfy. Kdo ví? Možná v tom místě přebývají."
Tamberlyová si vzpomněla, jak Everard kdysi poznamenal, že lidé v dobách temna měli pro krásy přírody malé uznání. Ve vrcholném středověku už byla natolik zkrocená, aby se jí mohli kochat. Lorenzo možná maličko předbíhá svou dobu… Everard… Potlačila pocit viny. Napětí také. Ber to z hlediska zenu. Těš se z příjemností, dokud trvají. Povinnosti, která leží před tebou, nedovol nic víc, než aby tvé potěšení zesílila. Ostatně, je to výzva!
Lorenzo zavýskl. Kopl koně patami a vyrazil nelítostným cvalem. Tamberlyová držela krok. Uměla jezdit na koni docela dobře. Brzy však museli vzít ohled na sloužící, klusající za nimi, a zpomalit. Podívali se na sebe a rozesmáli se.
Čas plynul dál po klikatých cestičkách, v rytmu pohybu svalů a hlubokého dechu, vrzání a cinkání, v pachu vydělané kůže, koňského potu a lesa, po úzkých i rozlehlých výhledech do kraje, v prohozených slovech a v dlouhých slokách jeho písně. „My v zeleni jsme leželi, do potěšení nám slavík pěl…"

Odhadovala, že uplynuly asi dvě hodiny, když přitáhl otěže a zastavil. Lesní cesta, po které jeli, protínala palouk, kde zurčel potok. „Zde sníme svůj pokrm.“
Wandě poskočilo srdce. „Ještě je brzy.“
„Nechci jet až do rozbolavění. Raději bych, aby sis odvezla domů hezké vzpomínky na naši zemi.“
Tamberlyová s vědomým úsilím zatřepetala řasami. „Jak si můj průvodce přeje. Nikdy jsi nerozhodl špatně, pane.“
„Pokud si vedu dobře, je to proto, že mě inspiruje moje společnice.“ Svezl se se sedla a podal jí ruku, aby jí pomohl sesednout. Nepustil její ruku hned. „Marico, Bianco,“ nařídil, „připravte jídlo, ale nemusíte s tím spěchat. Chci mé paní nejdřív ukázat Apollónův letohrádek. Je možné, že si tam bude přát chvíli zůstat.“
„Jak pán poroučí,“ odpověděl muž lhostejně. Žena se lehce uklonila, ale nedokázala úplně potlačit zahihňání. Ano, vědí, co má pan Lorenzo v úmyslu, a je jim jasné, že o tom mají mlčet.
Lorenzo nabídl Tamberlyové rámě. Vydali se pěšinou. Vpravila do hlasu váhavost: „Apollónův letohrádek, můj pane? Není to… pohanské?“
„Ó, za starých časů nepochybně byl zasvěcen nějakému bohu, a pokud to nebyl Apollón, měl by být,“ odpověděl její společník. „Mladí lidé jej dnes navštěvují kvůli tamní prosluj a životu, krásе a štěstí. My bychom jej však měli mít pro sebe. Ten, kdo přijde po nás, jistě nalezne nové kouzlo.“
Cestou pokračoval ve zpěvu. Už slyšela horší. Měl také dost rozumu na to, aby čas od času zmlkl a nechal ji v klidu vychutnat nepochybný půvab procházky. Stezka úzká tak, že museli jít těsně vedle sebe, se vinula podél břehu potoka do svahu. Kmeny se tyčily ke žlutozlaté

klenbě listí. Stín protínaly pruhy slunečního světla. V téhle pozdní roční době už ptáci nezpívali, ale slyšela jejich ojedinělý pokřik, zatímco kolem pobíhaly veverky a jednou vyplašili i jelena. Bylo čím dál tepleji a stezka byla stále strmější. Lorenzo jí pomohl sejmout plášť a přehodil si ho přes levou ruku.

Jasný zvuk tekoucí vody zesílil. Vyšli na další otevřené prostranství. Tamberlyová upřímně spráskla ruce a vykřikla potěšením. Na druhé straně se jiskřivý proud řítil z převisu. Louku, kudy protékal dál, lemoval a částečně zastřešoval les. Trávník po obou stranách byl zelený a měkký, bohatě prorostlý mechem. „Nuže," otázal se Lorenzo, „splnil jsem svůj slib?" „Tisíckrát víc než to."

„Tvá slova mě těší víc než vítězství na bitevním poli. Pojď, napij se, máš-li žízeň, posaď se," Lorenzo rozložil na zem její plášť, „a poděkujeme Bohu za Jeho štědrost tím, že se z ní budeme těšit."

Řekla bych, že to myslí vážně, blesklo jí hlavou. Jeho povaha má svou velmi vážnou stránku; ano, skutečné hlubiny, které by bylo… zajímavé prozkoumat. V duchu se suše uchechtla. Nicméně obyčej, který má dnes na mysli, není náboženský, a tu látku na zem nepoložil kvůli tomu, aby se na ní sedělo.

Zmocnilo se jí napětí. To je ta chvíle! Lorenzo si ji upřeně prohlížel. „Má paní, je ti mdlo? Zbledla jsi." Vzal ji za ruku. „Odpočiň si. Nemusíme se vracet celé hodiny."

Tamberlyová zavrtěla hlavou. „Ne, děkuji ti, je mi docela dobře." Uvědomila si, že mumlá a zesílila hlas. „Měj se mnou chvilku strpení. Složila jsem slib, že se na téhle pouti denně pomodlím ke své patronce." S dlouhým

pohledem na něj dodala: „Když se nepomodlím hned, obávám se, že bych mohla později zapomenout.“ „Ovšem.“ Poodstoupil a smekl čapku. Kvůli této příležitosti nosila komunikátor volně na krku. Zdvihla ho ke rtům a stiskla spínač. „Tady Wanda,“ řekla americkou angličtinou; temporal zněl příliš cize. Slyšela, jak jí srdce bije hlasitěji, než zněla její slova. „Myslím, že situace dozrála právě tak, jak jsme doufali. Jsem s ním sama v horách, a pokud ještě netroubí jako jelen v říji, tak jen proto, že má uhlazenější balicí techniku. Zaměřte moji polohu a dejte mi, hm, tak patnáct minut, než se věci rozjedou. Dobře?“ Everard ovšem nemohl odpovědět, aby to nezkazilo plán. „Končím.“ Vypnula komunikátor, pustila medailon, sklonila hlavu a pokřižovala se. „Amen.“

Lorenzo učinil znamení kříže také. „To ses modlila ve svém rodném jazyce?“ otázal se.

Tamberlyová přikývla. „Řeč mého dětství. Připadá mi to tak víc útěšné. Moje patronka je mateřsky laskavá.“ Zasmála se. „Cítím se dostatečně očištěná na nějakou nezbednost.“

Zamračil se. „Měj se na pozoru. Tohle hraničí s katarským kacířstvím.“

„Jen jsem žertovala, můj pane.“

Rázem zapomněl na doktríny a usmál se jako sluneční svit na vodě. „To je neobvyklý přívěsek. Má v sobě relikvii? Smím se podívat? „

Jako by považoval její souhlas za samozřejmost, uchopil řetízek, přičemž jí přejel prsty po ňadrech, a přetáhl jí ho přes hlavu. Pouzdro mělo na jedné straně basreliéf kříže, na druhé biskupskou berlu a cestovní láhev. „Nádherná

práce,“ zamumlal. „Téměř hodná své nositelky.“ Zavěsil medailon na blízkou větvičku.
Pocítila neklid. „Když dovolíš, pane.“ Natáhla se po předmětu.
Zastoupil jí cestu. „Nechceš jej snad zpátky hned, nebo ano?“ zapředl. „Ne, jsi do tohoto povětří příliš teple oděna. Vidím na tvé bílé pleti kapky potu; dovol mi, abych ti pomohl k osvěžení.“
Položil jí dlaně na tváře, přejel po nich a stáhl loktuši, jíž měla zakrytou hlavu. „Jak zlatě září,“ vydechl a přitáhl ji k sobě.
„Můj pane,“ zalapala po dechu jako každá řádná žena, „co to znamená? Vzpamatuj se…“ Bojová umění si nechala pro sebe a jen lehce se vzpírala jeho síle. Tělo měl pevné a pružné. Z jeho pižmem vonícího dechu a z lechtání jeho vousů se jí zatočila hlava. Ten tedy umí líbat.
„Ne,“ protestovala chabě, když jí zabloudil ústy na krk, „tohle je špatné, to je smrtelný hřích. Pusť mě, prosím tě.“
„Je to správné, přirozené, je to můj a tvůj osud,“ přesvědčoval ji. „Walburgo, Walburgo, tvoje krása mě pozvedla k nebeským bránám. Nesrážej mě odtud do pekel.“ „Ale… ale já musím zakrátko odjet…“ „A budeš navždy chovat tytéž vzpomínky, které mě budou provázet na křížové výpravě a po zbytek mých pozemských dnů. Nevzpírej se Kupidovi v jeho vlastním sídle.“
Kolikrát už tohle opakoval? Je v tom zběhlý, to ano. Myslí to vážně? No, nejspíš trochu ano. A já ho musím udržet na háčku, než dorazí Manse se svým trikem. Ať už to obnáší, co chce. Myslela jsem, že patnáct minut bude

bezpečná doba, ale, holka, tohle začíná nabírat na obrátkách.
Zanedlouho - ačkoliv ztratila pojem o čase - už ho neprosila, aby přestal. Snažila se mu zadržet ruce, aby jimi nezajížděl úplně všude. I toto úsilí rychle vzdala. Znenadání si uvědomila, že oba leží na plášti a že on jí vyhrnuje sukni přes kolena a jestli už to tak dopadne, no, mohla jsem pro naši věc přinést i spoustu horších obětí. Vzduch se rozezněl třeskem. „Měj se na pozoru, hříšníku!“ zahřměl Everard. „Otvírá se před tebou peklo!“
Lorenzo pustil Tamberlyovou a vyskočil. Její první zmatenou myšlenkou bylo Ale sakra. Posadila se, příliš rozklepaná a s příliš rozbušeným srdcem, než aby hned vstala.
Everard slétl s tempocyklem na zem, sestoupil a vypjal se v plné výšce. Jeho hřmotnou postavu kryla bílá říza. Z ramenou mu vyrůstala velká křídla s duhově zářícími pery. Hlavu mu lemovala svatozář. Na anděla je hrozně ošklivý, přiznala si; ale třeba to dodá na přesvědčivosti iluzím, jež vytvářel projektor přeludů Stráže.
Krucifix v jeho pravé ruce byl skutečný. Věděla, že uvnitř má vestavěnou omračovací pistoli. Říkal jí, že zbraň pravděpodobně nebude muset použít. Tahle komedie by měla fungovat. Everard a Keith Denison provedli kdysi podobný kousek ve starověkém Iránu, aby napravili menší historický zmatek než tenhle.
„Lorenzo de Conti, ty nejbídnější ze všech mužů,“ recitoval Everard umbrijským nářečím, „poskvrnil bys snad čest svých hostí v samotný předvečer své svatby s čistou věřící dívkou? Věz, že tě tvůj čin odsuzuje k mnohem hlubšímu zatracení než tvé zkažené nitro.“

Rytíř zděšeně ucouvl. „Nechtěl jsem nikomu ublížit!“ zakvílel. „Ta žena mě pokoušela!“
Tamberlyová usoudila, že přiměřenou reakcí je zklamání.
Lorenzo se donutil pohlédnout na Everardovo zjevení. Nikdy dříve ho neviděl, ačkoliv Strážce ho naopak znal dobře z anulované časové linie. Sevřel pěsti, napřímil se a vzlykavě se nadechl. „Ne,“ prohlásil, „mluvil jsem falešně. To nebyla její chyba. Vylákal jsem ji sem s hříšným úmyslem. Ať trest stihne mne samotného.“
Tamberlyovou zaštípaly v očích slzy. Jsem dvojnásob ráda, že ho necháváme naživu.
„Správně jsi promluvil,“ opáčil Everard s tváří hráče pokeru. „Bude na to pamatováno při ortelu.“
Lorenzo si olízl rty. „Ale, ale proč my… proč já?“ zaskřehotal. „Tahle věc se musí na celém světě denně odehrávat tisíckrát. Proč nebesa projevují takovou péči? Je snad… ta žena svatá? „
„Tuto otázku může zodpovědět jen Bůh,“ odvětil Everard. „Ty, Lorenzo, ses provinil nesmírnou vinou, protože On měl s tebou velké úmysly. Svatá země padá kus po kuse za oběť nevěřícím a nachází se v nebezpečí, že bude ztracena úplně, protože ti křesťané, kteří ji drží z Jeho milosti, odpadli od správné cesty natolik, že sama jejich přítomnost znesvěcuje posvátná místa. Jak by je mohl hříšník vykoupit?“
Rytíř zavrávoral. „Chceš říci, že já…?“ „Jsi povolán na křížovou výpravu. Mohl jsi připravit svou duši v míru manželství a počkat, až se dá německý král na pochod. Tvým trestem nyní budiž to, že se zřekneš tohoto sňatku a vydáš se ke králi ihned.“
„Óne…“

Příšerný rozruch a povyk, obzvlášť jestli se to Lorenzo neodváží vysvětlit nikomu jinému než svému knězi. Chudák odstrčená Ilaria. Chudák starý Čendo. Kéž by se to dalo udělat jinak. Tamberlyová původně navrhovala vzít Lorenza v čase zpátky a přimět ho, aby nabízený sňatek odmítl hned zpočátku. Everard na to odpověděl: „Nechápeš, jak je rovnováha událostí vratká? Už tak jsi mě přemluvila k největšímu hazardu, jaký dokážu obhájit před svým svědomím."
Lorenzovi nyní řekl: „Máš své rozkazy, vojáku. Uposlechni jich a děkuj Bohu za jeho milosrdenství."
Muž stál chvíli tiše. Tamberlyovou zamrazilo. Lorenzo je sice dítětem své doby, ale je to ostrý hoch, chytrý a v lidských záležitostech rozhodně nikoli naivní. „Padni na kolena," naléhala na něj a sama se zvedla do kleku s rukama sepjatýma před sebou.
„Ano. Ano." Klopýtal k andělské postavě. „Bůh mi ukaž, co je správné. Kristus nechť posílí mou vůli a mou paži."
Poklekl před Everardem, objal Strážcovy nohy a přitiskl hlavu na zářící řízu.
„Dost," řekl Everard rozpačitě. „Jdi a nehřeš více."
Lorenzo ho pustil a zdvihl jakoby prosebně ruce. Vzápětí prudce sekl levou rukou Everarda přes pravé zápěstí. Ten upustil krucifix. Lorenzo doslova vylétl do vzpřímené polohy a uskočil. Meč se zasyčením vyjel z pochvy. Na oceli se zableskl odraz slunce.
„Anděl?" vykřikl. „Nebo démon?"
„Co to má znamenat?" Everard se sklonil pro omračovač.
Lorenzo přiskočil a zahradil mu cestu. „Stůj, kde jsi, nebo seknu," vykoktal. „Prozraď… svou pravou podstatu… a odejdi tam, kam patříš."

Everard se vzchopil. „Odvažuješ se vzdorovat Božímu poslu?“
„Ne. Pokud jím opravdu jsi. Bůh mi pomoz, musím to vědět.“
Tamberlyové vířilo hlavou: Něco větří. Ale jak je to možné? Ano, vzpomínám si, jak Manse říkal, že existují pověsti o ďáblech, kteří se přestrojuji, aby vlákali lidi do pasti, dokonce na sebe prý berou i podobu Ježíše. Jestli Lorenzo má nějaké podezření…
„Stačí na mne pohledět,“ řekl Everard.
„Cítil jsem tvé mužství,“ zavrčel Lorenzo.
Aha, uvědomila si Tamberlyová. Andělé nemají mít genitálie, co? Lidi, máme tady co do činění s někým stejně nadaným jako neohroženým. Není divu, že se kolem něho točí budoucnost.
Klesla na všechny čtyři. Omračovač ležel asi deset stop od ní. Jestli Everard dokáže udržet Lorenzovu pozornost, než ona se k omračovači doplíží, ještě by to mohlo jejich plán zachránit.
„Proč by od tebe Satan chtěl, abys odešel na křížovou výpravu?“ přel se Strážce.
„Třeba aby mě odstranil z cesty. Co když se Roger Vlk rozhodl oloupit nás o víc než jen o Sicílii.“ Lorenzo zdvihl oči k nebi. „Pane,“ zaprosil, „mýlím se? Sešli mi znamení.“
Manse nemůže ani zamávat těmi křídly.
Everard se vrhl k vozidlu. Na něm bude mít všechno pod kontrolou. Lorenzo vykřikl, skočil k němu a ťal. Everard sotva uhnul. Roztrženou řízu zaplavila krev z rozťatého masa na pravém rameni a hrudi. ??? ;
„Tady je mé znamení!“ zavyl Lorenzo. „Ani démon, ani anděl. Zhyn, čaroději!“

Jeho výpad Everarda zahnal od tempocyklu. Strážce neměl ani vteřinu na to, aby popadl komunikátor a přivolal pomoc. Tamberlyová dolezla k omračovači. Popadla ho, vyskočila na nohy a zjistila, že neví, jak se v téhle zamaskované podobě ovládá.
„Ty také?“ zaječel Lorenzo. „Čarodějko!“ Vrhl se k ní. Meč se zaleskl vysoko. Zuřivost mu vepsala do tváře nelidský výraz.
Everard zaútočil. S ochromenou pravou rukou měl čas jen na úder levou pěstí, než čepel dopadne. Rána vedená vší silou a zoufalstvím dopadla z boku pod čelist. Ozvalo se zapraštění.
Meč obloukem odlétl a třpytil se přitom jako voda řítící se vodopádem.
Lorenzo odvrávoral ještě asi yard jako gumový panák a zhroutil se.
„Jsi v pořádku, Wando?“ vyhrkl Everard. „Ano. Já… nejsem raněná, ale… co on?“ Šli se podívat. Lorenzo ležel nehybně skrčený, oči široce otevřené k obloze. Ústa měl děsivě otevřená a nad vykloubenou sanicí vyčníval jazyk. Hlavu měl ošklivě vyvrácenou v nepřirozeném úhlu.
Everard k němu podřepí, prohlédl ho a vstal. „Je mrtvý,“ řekl tiše. „Zlomený vaz. To jsem nechtěl. Ale on by tě zabil.“
„I tebe. Proboha, Mansi.“ Položila mu hlavu na zakrvácenou hruď. Objal ji levou paží.
Za chvíli řekl. „Musím se vrátit na základnu a nechat se obvázat, než omdlím.“
„Můžeš… ho vzít s sebou?“
„Nechat ho oživit a vyléčit? Ne. To je v každém ohledu moc nebezpečné. Tohle překvapení, které nás potkalo…

k tomu nemělo nikdy dojít. Těžko to dává smysl, že? Ale… ta vlna ho nesla s sebou… snažila se zachovat svou zkreslenou budoucnost… Doufejme, že jsme to prokletí konečně zlomili.“
Nejistě vykročil k tempocyklu. Šedivějícími rty se slova drala stále chraptivěji a tišeji. „Jestli ti to nějak pomůže, Wando - předtím jsem ti to neřekl, ale… ve Fridrichově světě… na křížové výpravě zemřel na nějakou chorobu. Mám podezření… že by se to stalo… znovu. Horečka, zvracení, průjem, bezmoc. Zasloužil si lepší konec, ne?“
Everard dovolil Tamberlyové, aby mu pomohla nasednout. Do hlasu se mu trochu vrátila síla. „Musíš to dohrát do konce. Utíkej s křikem zpátky. Vykládej, že vás přepadli lupiči. Ta krev… jednoho nebo dva zranil. A protože jsi utekla, raději se rozhodli vypařit. Lidé v Anagni budou uctívat jeho památku. Zemřel jako rytíř, při obraně dámy.“
„M-hm.“ A Bartolommeo bude naléhat se svou žádostí o ruku, až se zanedlouho ožení s truchlící nevěstou hrdiny.
„Moment.“ Odběhla pro meč a několikrát ho přitiskla na Everardovu krví prosáklou řízu. „Krev banditů.“
Maličko se usmál. „Chytrá holka,“ zašeptal.
„A ty už padej. Rychle.“ Spěšně ho políbila a ustoupila. Vozidlo i muž zmizeli.
Zůstala sama s mrtvolou, se sluncem a s mečem dosud v ruce. Sama jsem zamazaná od krve, pomyslela si vzdáleně. Zaťala zuby a vyrobila si několik povrchových škrábanců na levém rameni. Nikdo ji nebude podrobně vyšetřovat a vyptávat se. Detektivní metody patřily do vzdálené budoucnosti, do její budoucnosti, pokud existuje. V Cenciově domě žal přehluší myšlenky, dokud nepřinese svou smutnou útěchu hrdost.

Poklekla, sevřela Lorenzovy prsty kolem jílce a nejdřív mu chtěla také zatlačit oči, ale pak se rozhodla, že to raději neudělá. „Sbohem," řekla neslyšně. „Jestli existuje Bůh, doufám, že ti to vynahradí."
Vstala a rozběhla se zpátky na palouk, vstříc úkolům, které ji ještě čekaly.
1990
Zatelefonoval jí do domu jejích rodičů, kde trávila dovolenou. Nechtěla, aby jí tam volal. Bylo jí nepříjemné už to, jak musí lhát i bez jeho telefonátů. Sešli se další den ráno v anachronicky přepychové hale hotelu St. Francis. Podali si ruce, stiskli je, chvíli tak stáli a dívali se na sebe.
„Myslím, že bys chtěla jít někam jinam," řekl nakonec.
„Ano," přiznala se. „Šlo by to někde venku?"
„Dobrý nápad." Usmál se. „Vidím, že máš teplé šaty a vzala sis bundu. Já také."
Auto měl v garážích Union Square. Proplétali se provozem, přejeli most Golden Gate a mluvili přitom jen málo.
„Už ses úplně uzdravil? „ zeptala se jednu chvíli.
„Ano, jistě," ubezpečil ji. „Už dávno. Ale trvalo mi několik týdnů osobního času, než se organizace dala do pořádku natolik, že jsem si mohl vzít tuhle dovolenou."
„Historie je zase taková, jaká má být? Všude a ve všech dobách?"
„Řekli mi, že ano, a to, co jsem viděl sám, se s tím shoduje." Everard se od volantu ohlédl k ní. Ostře se zeptal: „Ty jsi snad postřehla nějaký rozdíl?"
„Ne, žádný. A to jsem sem přišla… ostražitě a s obavami."

„Že třeba zjistíš, že otec je alkoholik nebo že se tvoje sestra nikdy nenarodila? S tím sis starosti dělat nemusela. Kontinuu netrvá nijak dlouho, než se vrátí do své podoby do nejmenších detailů.“ V angličtině to nedávalo úplně smysl, ale temporalu se podle nevyřčené dohody vyhýbali. „A jádro toho, co se stalo - čemu jsme zabránili stát se -leží osm set let za námi.“
„Ano.“
„Nezní to moc nadšeně.“
„Jsem… ráda, jsem vděčná, že jsi mě navštívil tak brzo v mé osobní časové linii.“
„No, přece jsi mi oznámila datum, do kterého se vrátíš. Měl jsem za to, že bych ti měl poskytnout pár dnů na to, abys pobyla u své rodiny a uvolnila se. Nezdá se mi, že by ti to pomohlo.“
„Nemohli bychom si promluvit až později?“ Tamberlyová zapnula rádio a naladila stanici KDFC. Kolem nich se rozlily tóny Mozartovy hudby.
Byl všední den na začátku ledna, zamračený a mrazivý. Když vjeli na dálnici číslo 1, bylo jejich auto téměř jediné, které po ní mířilo na sever. V Olemě si do sáčku koupili sendviče a pivo k obědu. U Point Reyes Station zabočil na pobřežní silnici. Za Invernessem měli dlouhý kus země prakticky sami pro sebe. Zaparkoval u pobřeží, sešli na pláž a vydali se po ní. Její ruka vklouzla do jeho.
„Co tě trápí?“ zeptal se za chvíli.
„Ty to víš, Mansi,“ odpověděla. „Všímáš si daleko více věcí a daleko důkladněji, než dáváš najevo.“
Wandina slova zněla tak tiše, že mu málem zanikla ve větru. Ten hvízdal a hučel nad zpěněným příbojem, znecitlivoval tváře chladem, ukládal na rtech sůl, čuchal vlasy. Racci vzlétali, kroužili a pokřikovali. Blížil se

příliv, ale ještě nevystoupil příliš vysoko. Kráčeli po ztuhlém mokrém písku. Občas jim pod nohou zakřupala lastura nebo pukl plovací měchýřek mořské řasy. Po pravé straně, do nedohlédnutelné dálky před nimi, zalévaly útesy duny suchého písku. Zleva, kam až dohlédli, se k nim valily vlny. Jediná loď v dohledu vypadala nesmírně osaměle. Svět byl celý bílý a stříbřitě šedý.

„Ale kdepak, já 'sem jen starej venkovskej balík," prohlásil Everard. „Ty jsi tady ta vnímavá." Zaváhal. „Lorenzo… v tom to vězí? První násilná smrt a možná vůbec první smrt člověka, jakou jsi kdy viděla?"

Přikývla. Měla pocit, že má ztuhlý krk.

„Myslel jsem si to. Je to vždycky ošklivé. Víš, právě to je nechutné na dnešním násilí na obrazovkách. Lidi ten marast hltají očima jako Římani, když sledovali gladiátory, ale neuvědomují si, jaký má smrt skutečný význam - možná jsou producenti moc pitomí, než aby si to domysleli, nebo nemají odvahu to domýšlet. Že to je život, mysl, celý svět vědomí zhasnutý navždycky."

Tamberlyová se zachvěla.

„Přesto jsem zabil už předtím a nejspíš budu zabíjet zase," pokračoval Everard. „Z hloubi duše bych si přál, aby to bylo jiné. Ale není a já si nemůžu dovolit se tím užírat. Ani ty ne. Ano, Lorenzo ti byl sympatický. Mně taky. Chtěli jsme jeho život ušetřit. Mysleli jsme, že to dokážeme. Věci se nám vymkly z ruky. První povinnost máme vůči všem a všemu, které máme doopravdy rádi. Je to tak? Jasně, Wando, byl to hrozný zážitek, ale zvládla jsi ho jako mazák a jsi příliš normální, než aby ses s tím postupně nevyrovnala."

Hleděla kamsi přes pusté míle před sebou. „Já vím," řekla. „To už je za mnou."
„Ale?"
„Ale nezabili jsme… nezpůsobili jsme smrt… nezapletli jsme se do smrti jen jednoho člověka. Kolik stovek miliard jsme jich zničili?"
„A kolik jsme jich vrátili k životu? Wando, ty světy, které jsme viděli, nikdy neexistovaly. My a několik dalších lidí ze Stráže máme vzpomínky; několik málo z nás má jizvy; hrstka ztratila život. Bez ohledu na to se to, co si pamatujeme, nikdy nestalo. My jsme vlastně odlišné budoucnosti nezničili. To je špatný výraz. My jsme jim zabránili vůbec vzniknout."
Sevřela mu ruku pevněji. „To je ta hrůza, které se nemůžu zbavit," pípla. „Nejdřív to byla jen teorie, kterou nás učili na Akademii spolu se spoustou srozumitelnějších věcí. Teď jsem to zažila na vlastní kůži. Jestli je všechno náhodné a bezdůvodné… jestli mimo nás není nic, žádná pevná realita, jenom hra matematických přeludů, které se, co my víme, mohou prostě měnit a měnit a měnit a my v nich nejsme ani snem…"
Uvědomila si, že mluví stále hlasitěji, až už překřikuje vítr. Zmlkla, nabrala do plic vzduch a vykročila rázněji. Everard se kousl do rtu. „Není to jednoduché," souhlasil. „Budeš se muset naučit žít s tím, jak málo toho víme a o kolik míň toho víme najisto."
Překvapeně se zastavili. Odkud se ten cizinec vzal? Měli ho přece vidět už z dálky, protože se také jen pomaloučku procházel po břehu, rozhlížel se po moři a občas sjel pohledem na drobné pozůstatky života rozeseté po pláži.

„Dobrý den,“ řekl.
Pozdrav byl pronesen tiše a melodicky angličtinou, jejíž přízvuk nedokázali identifikovat. Ani si na druhý pohled už nebyli jistí, jestli cizinec je muž. Roucho, střižené jako kutna křesťanského mnicha, ale matně žluté, jako buddhistické, halilo středně velkou postavu. Starší tvář s výraznými kostmi, plnými rty nebyla bezpohlavní, ale mohla patřit muži i ženě, stejně jako hlas. Ani nebylo zřetelné, k jaké rase cizinec patří; zdálo se, že se v něm, pokud to byl „on“, harmonicky mísí bílá, černá, orientální i jiné.
Everard se dlouze nadechl. Pustil ruku Tamberlyové a na okamžik zaťal pěsti. Pak je otevřel a zůstal stát div ne v pozoru. „Buďte zdráv,“ řekl bezvýrazně.
Mluvil ten cizinec spíš k ženě než k němu? „Promiňte.“ Jak byl ten úsměv mírný. „Zaslechl jsem váš rozhovor. Smím jej doplnit několika myšlenkami?“
„Vy jste ze Stráže,“ zašeptala. „Musíte být, protože jinak byste nás neslyšel, ani byste nevěděl, co to znamená.“
Cizinec sotva viditelně pokrčil rameny. Tiše a klidně promluvil: „Morální relativismus je hřích, kterému propadají lidé dobré vůle v této době i v jiných. Měli by si však uvědomit, abychom použili dnes známý příklad, že zabíjení, mrzačení a zkáza Druhé světové války byly sice zlem, právě tak jako tyranie, které z jejího semene vzešly, ale přesto bylo nezbytné porazit Hitlera a jeho spojence. Když jsou lidé takoví, jací jsou, vždycky je mezi nimi víc zla než dobra, víc smutku než radosti; ale tím potřebnější je chránit a pěstovat cokoliv, co dává našemu životu cenu.
Některé směry vývoje jsou v porovnání lepší než jiné. To je jednoduše fakt, stejně jako skutečnost, že některé

hvězdy svítí jasněji než jiné. Viděli jste takovou západní civilizaci, v níž církev pohltila stát, i takovou, v níž stát pohltil církev. To, co jste zachránili, je plodné napětí mezi církví a státem, z něhož navzdory všem malichernostem, chybám, zkaženostem, fraškám a tragédiím vyrostla první skutečná znalost vesmíru a první skutečný ideál svobody. Kvůli tomu, co jste udělali, nebuďte nadutí, ani nemějte pocit viny; buďte rádi.“
Vítr sténal, moře hučelo blíž.
Tamberlyová ještě nikdy neviděla Everarda tak otřeseného. Oslovení, které použil, bylo nějakým způsobem správné: „Rabbi, to, čím jsme prošli, byla opravdu nešťastná náhoda, výkyv v toku času, který jsme museli narovnat? „
„Bylo to tak. Komozinová vám vysvětlila situaci správně, alespoň do té míry, do jaké jste to vy nebo ona schopni pochopit.“ Opět se obrátil spíš k Tamberlyové: „Představte si to jako difrakci světla, jestli chcete; amplitudy vln se v některých místech sčítají a v jiných vyruší, takže světlo vytváří duhové proužky. Dochází k ní nepřetržitě, ale normálně je na lidské úrovni nepostřehnutelná. Když se však náhodou soustředila na Lorenza de Contiho, pak se samozřejmě ten člověk stal svého druhu nositelem osudu. Nenechte se přemoci skutečností, že jste s využitím své svobodné vůle překonali sudbu.“
Tamberlyová pocházela z jiného prostředí než Everard, a proto teď zaprosila: „Sensei, povězte mi: je tohle smysl naší práce? „
Pod mírností jeho úsměvu se skrývala ocel a blesk. „Ano. V realitě neustále náchylné k chaosu je Stráž stabilizačním prvkem udržujícím čas v jediném kursu.

Možná to není ten nejlepší kurs, ale my nejsme bohové, abychom mu vnucovali jiný, když víme, že tenhle nás nakonec dovede dál, než si naše živočišné já kdy dokázalo představit. Po pravdě řečeno, události ponechané samy sobě se nevyhnutelně vyvíjejí k horšímu. Vesmír náhodných změn musí být nesmyslný a v konečném důsledku sebedestruktivní. V takovém nemůže existovat svoboda.
Že by snad proto vesmír vytvořil rozumný život, aby ochránil vlastní existenci a dal jí účel? To je nezodpověditelná otázka. Ale neklesejte na mysli. Realita existuje. Vy patříte k těm, kdo ji střeží.“
Pozdvihl ruku. „Žehnám vám.“
Everard a Tamberlyová zůstali sami.
Ani nevěděli, jestli se vrhla do náruče ona jemu nebo on jí. Dlouho tam tak stáli ve slaném větru a v teple toho druhého. Konečně se odvážila zeptat: „Byl to…?“ a on odpověděl: „Ano, jistě. Danellian. Já jsem se s některým z nich zatím setkal jen jednou, a to sotva na chviličku. Prokázali ti velkou čest, Wando. Nikdy na to nezapomeň.„
„Nezapomenu. Mám zase… co potřebuju, abych mohla žít dál a měla pro co žít.“
Pustili se a další chvíli stáli mlčky a bez hnutí na okraji oceánu. Potom pohodila hlavou, nahlas se zasmála a křikla: „Tak se zase vrať na zem, fešáku. Jsme jenom lidi, ne? Tak co si to užít?“
Přidal se k ní; ještě trochu defenzivně, ale ne úplně. „No jasně. Mám hlad jako vlk.“ Znenadání stydlivě dodal: „A co bys ráda po obědě?“
Úplně klidně mu sdělila: „Zavolám domů, že zůstanu pár dní pryč. Koupím kartáčky na zuby a další potřeby. I

když je zima, je to nádherné pobřeží, Mansi. Já ti to předvedu.“

Poul Anderson ŠTÍT ČASU
Obálka Abstrakt
Překlad Jiří Engliš
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová
Sazba provedena v LaTEXu
Vytiskla Tiskárna Havlíčkův Brod a.s.
Vydalo Nakladatelství laser - books s.r.o.
Úslavská 2, Plzeň 326 00
tel+fax: 377 246 407
v edici faser jako 244. publikaci Edice SF svazek 132.
Plzeň 2002, vydání 1.
Prodejní cena včetně DPH 219 Kč